

BY
H. T. COLEBROOKE, ESQ.,
Late of the Bengal Civil Service.

THIRD EDITION.

PUBLISHED BY HARAGOBINDA RAKSHIT.

NO. 14, ISSUED MILL'S LANE.

Calcutta :

PRINTED BY NUNDO MOHUN BANERJEE & CO.,
AT THE FULL MOON PRINTING WORKS,
24, BEADON STREET, E. C.

1891.

PK

933

A48

1891

PUBLISHER'S NOTICE.

The value of Colebrooke's *Umura Kosha* has never been under-rated and is well known to all Anglo-Sanskrit Scholars. It is a book which appears to be indispensably necessary to the students of the Calcutta University and indeed to all English-knowing students of Sanskrit, as furnishing English synonyms for Sanskrit words and very valuable notes on the text. But as the book has long been out of print and is not now available except at a great cost, it is hoped that the publication of the present edition will bring it within the reach of the general public and the students of the Calcutta University in particular. The publisher sincerely hopes that the undertaking will meet the support of those for whom it is intended.

January,
1891.

HARAGOBINDA RAKSHIT

P R E F A C E.

THE compilation of a Sanskrit Dictionary having been undertaken early after the institution of the College of Fort William, it was at the same time thought advisable to print, in Sanskrit and English, the work which has been chosen for the basis of that compilation ; as well for the sake of exhibiting an original authority to which reference will be frequently necessary, as with the view of furnishing an useful vocabulary which might serve until an ampler dictionary could be prepared and published.

The celebrated *Umura Kósha*, or Vocabulary of Sanskrit by UMURA SINGHA, is, by the unanimous suffrage of the learned, the best guide to the acceptations of nouns in Sanskrit. The work of PA'NINI on etymology is rivalled by other grammars, some of which have even obtained the preference in the opinion of the learned of particular provinces : but UMURA'S vocabulary has prevailed wherever the Sanskrit language is cultivated ; and the numerous other vocabularies, which remain, are consulted only where UMURA'S is either silent or defective. It has employed the industry of innumerable commentators, while none of the others (with the single exception of HE'MACHANDRA'S) have been interpreted even by one annotator. Such decided preference for the *Umura Kósha*, and the consequent frequency of quotations from it, determined the selection of this as the basis of an alphabetical dictionary, and suggested the expediency of also publishing the original text with an English interpretation.

Like other vocabularies of Sanskrit, that of UMURA is in metre ; and a considerable degree of knowledge of the language becomes requisite to discriminate the words from their interpretations

and to separate them from contiguous terms which affect their initials and finals. On this account, and to adapt the work to the use of the English student, the words, of which the sense is exhibited, are disjoined from their interpretation (which is included between crotchets); and the close of each word is marked by a *Italic* letter over it indicating the gender of the noun. Where a letter has been permuted according to the Sanskrit system of orthography, a dot is placed under the line to intimate that a letter is there altered or omitted: and a marginal note is added, exhibiting the radical final of the noun, or its initial, in every instance where either of them is so far disguised by permutation as not to be easily recognized upon a slight knowledge of the rudiments of the language, and of its orthography. An explanation in English is given in the margin, and completed, when necessary, at the foot of the page. The different interpretations proposed by the several commentators, and the variations in orthography remarked by them, are also specified in the same place.

According to the original plan of the present publication, the variations in the reading of the text (for which a careful collation has been made of several copies and of numerous commentaries) are noticed only where they affect the interpretation of a word or its orthography. It was not at first intended to insert those differences which are remarked by commentators upon other authority, and not upon the ground of any variation in the text itself. However, the utility of indicating such differences was afterwards thought to counterbalance any inconvenience attending it: and after some progress had been made at the press, this* and other additions to the original design were admitted, which have rendered a supplement necessary to supply omissions in the first chapters and complete the work upon an uniform plan.

To avoid too great an increase of the volume, the various readings and interpretations are rather hinted than fully set

* These additions are incorporated with the text in the present edition.

forth : it has been judged sufficient to state the result, as the notes would have been too much lengthened, if the ground of disagreement had been everywhere exhibited and explained. For the same reason, authorities have not been cited by name. The mention of the particular commentator in each instance would have enlarged the notes, with very little advantage, as the means of verifying authorities are as effectually furnished by an enumeration of the works which have been employed and consulted. They are as follow :—

I. The text of the *Umura Kōsha* :

This vocabulary comprised in three books, is frequently cited under the title of *Trika'nda*; sometimes under the denomination of *Abhid'ha'na* (nouns), from its subject ; often under that of *Umura Kō'sha*, from the name of the author. The commentators are indeed unanimous in ascribing it to UMURA SINGHA. He appears to have belonged to the sect of *Budd'ha*, (though this be denied by some of his scholiasts ;) and is reputed to have lived in the reign of VIKRAMA'DITYA ; and he is expressly named among the ornaments of the Court of RA'JA'BHO'JA,† one of the many princes to whom that title has been assigned. If this mention of him be accurate, he must have lived not more than eight hundred years ago; for a poem entitled *Suba'hshita ratna sand'ha*, by a *Jaina* author named AMITAKATI, is dated in the year 1050 from the death of VIKRAMA'DITYA, and in the reign of MUNJA who was uncle and predecessor of RA'JA'BHO'JA. It, however, appears inconsistent with the inscription at *Budd'ha-gaya'* which is dated in the year 1005 of the era of VIKRAMA'DITYA, and in which mention is made of UMURA DE'VA, probably the same with the author of the vocabulary. From the frequent instances of anachronism both in sacred and profane story as

* i e. The three books. But that name properly appertains to a more ancient vocabulary, which is mentioned by the commentaries on the *Umura Kōsha* among the works from which this is supposed to have been compiled.

† In the *Bho'ja Praband'ha*.

current among the *Hindus*, more confidence seems due to the inscription, than to any popular tales concerning RA'JA'BHO'JA; and the *Umura Ko'sha* may be considered as at least nine hundred years old; and possibly more ancient.

It is intimated in the author's own preface that the work was compiled from more ancient vocabularies: his commentators instance the *Trika'nda*,* *Utpa'lini*, RABHASA and KA'TYA'YANA as furnishing information on the nouns; and VYA'DI and VA'RA-RUCHI on the genders. The last mentioned of these authors is reputed contemporary with VIKRAMA'DITYA and consequently with UMURA SINGHA himself.

The copies of the original, which have been employed in the correction of the text, in the present publication, are,

1st. A transcript made for my use from an ancient corrected copy in the *Tirhutya* character, and collated by me with a copy in *Dévanāgarī*, which had been carefully examined by SIR WILLIAM JONES. He had inserted in it an English interpretation; of which also I reserved a copy and have derived great assistance from it in the present publication.

2d. A transcript in *Dévanāgarī* character, with a commentary and notes in the *Ka'na'ra'* dialect. It contains numerous passages, which are unnoticed in the most approved commentaries, and which are accordingly omitted in the present edition.

3rd. Another copy in the *Dévanāgarī* character, with a brief and imperfect interpretation in *Hindī*.

4th. A copy in the Bengali character with marginal notes explanatory of the text.

5th. A copy in duplicate, accompanied by a Sanskrit commentary, which will be forthwith mentioned (that of RA'MA'SRA'MA). It contains a few passages not noticed by most of the commentators. They have been, however, retained on the au-

* See a preceding note.

thority of this scholiast. A like remark is applicable to certain other passages expounded in some commentaries but not in others. All such have been retained, where the authority itself has been deemed good.

6th. Recourse has been occasionally had to other copies of the text in the possession of natives, whenever it has been thought any ways requisite.

II. Commentaries on the *Umura Kôsha*.

1. At the head of the commentaries which have been used, must be placed that of RA'YA MUKUT'A, (or VRIHASPATI surnamed RA'YA MUKUT'A MAN'I.) This work entitled *Padachandrikâ*, was compiled, as the author himself informs us, from sixteen earlier commentaries, to many of which he repeatedly refers : especially those of KSHI'RA SWAMI', SUBHU'TI, HA'DD'A CHANDRA, KALINGA, KÔNKAT'A, SARVADHARA, and the *Vyāk'hya'mṛita Tīkasaṃvasva*, &c.*

Its age is ascertained from the incidental mention of a date : viz. 1353 *Saka*, or 4532 of the *Kaliyuga*, corresponding to A.D. 1431.

Though the derivations in MUKUT'A's commentary be often inaccurate, and other errors also have been remarked by later compilers, its authority is in general great ; and, accordingly, it has been carefully consulted under every article of the present work.

2. Among the earlier commentaries named by RA'YA MUKUT'A, that of KSHI'RA SWAMI' is the only one, which has been examined

* The following names may be selected from MUKUT'A's quotations, to complete the number of sixteen : *Mād'havi*, *Mād'huma'd'havi*, *Sarva'nanda*, *Abhinanda*, RA'JA'DE'VA, GO'VEERD'HANA, DRA'VI'DA, BHÔ'JARA'JA. But some of these appear to be separate works, rather than commentaries on the *Umura Kôsha*. MUKUT'A occasionally cites the most celebrated grammarians as PA'NINI, JAYA'DITYA, JINE'NDRA, MAITRE'YA, RAKSHITA, PURUSHOTTAMA, MA'D'HAVA, &c.

in the progress of this compilation. It is a work of considerable merit ; and is still in general use in some provinces of India, although the interpretations not unfrequently differ from those commonly received.

3. The *Vya'khyasut'ha*, a modern commentary by RA'MA-S'RA'MA or by BHA'NUDÍ'KSHITA (for copies differ as to the name of the author) is the work of a grammarian of the school of Benares. He continually refers to RA'YA MUKUT'A and to SA'MI'; and his work serves to confirm their scholia where accurate, and to correct them where erroneous. It has been consulted at every line.

4. The *Vya'khyá Pradīpa* by ACHYUTA UPAD'HYA'YA is a concise and accurate exposition of the text : but adds little to the information furnished by the works above-mentioned. It has been, however, occasionally consulted.

In these four commentaries, the derivations are given according to PA'NINI'S system. In others, which are next to be enumerated, various popular grammars are followed for the etymologies. But, as the derivations of the words are not included in the plan of the present work, being reserved for a place in the intended alphabetical dictionary of Sanskrit, those commentaries have not been the less useful in regard to the information which was sought in them.

5. The commentary of BHARATA MALLA (entitled *Mugdhabó-d'hini*) has been as regularly consulted as those of MUKUT'A and RA'MA-S'RA'MA. It is indeed a very excellent work ; copious and clear, and particularly full upon the variations of orthography according to different readings or different authorities ; the etymologies are given conformably with VO'PADE'VA'S system of grammar. The author flourished in the middle of last century.

6. The *Sárá Sundari* by MAT'HURE'S'A has been much used. It is perspicuous and abounds in quotations from other commentaries ; and is therefore a copious source of information on the various interpretations and readings of the text. The

Supadma is the grammar followed in the derivations stated by this commentator. MAT'HURES'Ā is author likewise of a vocabulary in verse entitled *Sabdaratnāvalī*, arranged in the same order with the *Umura Kōsha*, and which might serve therefore as a commentary on that work. It was compiled under the patronage of a Mussulman Chieftain *Mureh'ha Khān*, whose name is prefixed to it. The author wrote not more than 150 years ago.*

7. The *Padārtha Kaumudī* by NA'RA'YANA CHAKRAVARTI is another commentary of considerable merit, which has been frequently consulted. The *Kalāpa* is the grammar followed in the etymologies here exhibited.

8. A commentary by RA'MA'NĀ'T'HA VIDYA'VACHASPATI, entitled *Trika'ndaviveka*, is peculiarly copious on the variations of orthography, and is otherwise a work affording much useful information.

9. Another commentary which has been constantly employed, is that by NI'LAKANT'HA. It is full and satisfactory on most points for which reference is usually made to the expositors of the *Umura Kōsha*.

10. The commentary of RAMA TARKAVA'GĪŚA has been uniformly consulted throughout the work. It was recommended for its accuracy; but has furnished little information; being busied chiefly with etymology. This, like the preceding, follows the grammar, entitled *Kalāpa*.

Other commentaries were also collected for occasional reference in the progress of this work; but have not been employed, being found to contain no information which was not also furnished, and that more amply, by the scholiasts

* His work contains the date 1558 Saka or A. D. 1666.

above mentioned. The list of them, contained in the subjoined note, may therefore suffice.*

III. Sanskrit dictionaries and vocabularies by other authors. Throughout the numerous commentaries on the *Umura Kó'sha*, the text itself is corrected or confirmed, and the interpretation and remarks of the Commentators supported, by references to other Sanskrit vocabularies. They are often cited by the scholiasts for the emendation of the text in regard to the gender of a noun, and not less frequently for a variation of orthography, or for a difference of interpretation. The authority quoted has been in general consulted before any use has been made of the quotations; or, where the original work cannot now be procured, the agreement of commentators has been admitted as authenticating the passage. This has been particularly attended to, in the chapter containing homonymous words; it having been judged useful to introduce into that chapter, the numerous additional acceptations stated in other Dictionaries, and understood to be alluded to in the *Umura Kó'sha*.

The dictionaries, which have been consulted, are 1st. The *Médirí*, an alphabetical dictionary of homonymous terms by MEDINIKARA. 2nd. The *Viswaprakása* by MAHE'S'WARA VAI-DYA, a similar dictionary, but less accurate and not so well arranged. It is the ground-work of the *Médirí* which is an improved and corrected work of great authority. Both are very frequently cited by the Commentators.

• *Kaumudi* by NATANA'NANDA; *Trikand'a chinta'mani* by RAG'HUNA'THA CHAKRAVARTI; both according to PA'NINI'S system of etymology. *Vaishamya kaumudi* by RA'MAPRASA'DA TARKALANKA'RA; *Padamanjaribya* LO'KANA'THA; both following the grammatical system of the *Kalapa*. *Pradipamanjaribya* RA'MA-S'RAMA, a jejune interpretation of the text. *Vrihat Haravali* by RA'ME'S'WARA. Also commentaries, by KRISHNADA'SA, TRILOCHANA DA'SA, SUNDARA'NANDA, VANADI'TABHAT'T'A, VISWANAT'HA, GOPA'L CHACRAVARTI, GOVINDA'NANDA, RA'MA'NDA BHOLA'NATHA, &c.

3. The *Haima*, a dictionary by HE'MA CHANDRA, in two parts ; one containing synonymous words arranged in six chapters ; the other containing homonymous terms in alphabetical order. Both are works of great excellence.

4. The *Abhid'hāna Ratnamālā*, a vocabulary by HALA'YUD'HA in five chapters ; the last of which relates to words having many acceptations. It is too concise for general use ; but is sometimes quoted.

5. The *D'haranī*, a vocabulary of words bearing many senses. It is less copious than the *Médinī* and *Haima* : but being frequently cited by Commentators, has been necessarily consulted.

6. The *Trika'ndasésa*, or supplement to the *Umura Kósha* by PURUSHO'TTAMA DE'VA.

6. The *Ha'rāvalī* of the same author.

The last of these two supplements to *Umura*, being a collection of uncommon words, has not been much employed for the present publication. The other has been more used. Both are of considerable authority.

The reader will find in the notes a list of other dictionaries quoted by the Commentators, but the quotations of which have not been verified by reference to the originals, as these have not been procurable. *

Works under the title of *Varn'adés'ana'*, *Dwiru'pa* and *Unádi* have indeed been procured : but not the same with the books cited ; many different compilations being current under those titles. The first relates to words the orthography of which is likely to be mistaken from a confusion of similar letters ; the second exhibits words which are spelt in more than one way ; the third relates to a certain class of derivatives, separately noticed by grammarians.

* *Umuramālā*, UMURA DATTA, *Saddārn'ava*, Sās'wata, *Varn'adés'ana'*, *Dwiru'pa*, *Una'dikósha*, *Ratna kó'sha*, *Ratnamālā*, RANTIDÉ'VA, RUDRA, VYA'DI, RABHASA, VOPA'LI'TA, BHA'GURI, AJAYA, VA'CHASPATI, TA'BA'PA'LA, ARUNADATTA.

IV. Grammatical works.

Grammar is so intimately connected with the subject of this publication, that it has been of course necessary to advert to the works of Grammarians. But as they are regularly cited by the commentators, it is needless to name them as authorities, since nothing will be found to have been taken from this source, which is not countenanced by some passage in the commentaries on the *Umura Kôsha*.

V. Treatises on the roots of Sanskrit.

Verbs not being exhibited in the *Umura Kôsha*, which is a vocabulary of nouns only, the treatises of MAITRÉYA, MA'D'HAVA, and others on Sanskrit roots, though furnishing important materials towards a complete dictionary of the language, have been very little employed in the present work ; and a particular reference to them was unnecessary, as authority will be found in the commentaries on UMURA, for any thing which may have been taken from those treatises.

VI. The Scholia of classic writings.

Passages from the works of celebrated writers are cited by the commentators on the *Umura Kôsha* ; and the scholiasts of classic poems frequently quote dictionaries in support of their interpretation of difficult passages. In the compilation of a copious Sanskrit dictionary an ample use may be made of the Scholia. They have been employed for the present publication so far only as they are expressly cited by the principal commentaries on the *Umura Kôsha* itself.

Should the reader be desirous of verifying the authorities, upon which the interpretation and notes are grounded, he will in general find the information sought by him in some one of the ten commentaries of UMURA, which have been before named ; and will rarely have occasion to proceed beyond those which have been specified as the works regularly consulted.

In regard to plants and animals and other objects of natural history, noticed in different chapters of this vocabulary, and

especially in the 4th, 5th and 9th chapters of the 2nd book, it is proper to observe, that the ascertainment of them generally depends on the correctness of the corresponding vernacular names. The commentators seldom furnish any description or other means of ascertainment besides the current denomination in a provincial language. A view of the animal, or an examination of the plant, known to the vulgar under that denomination, enables a person conversant with natural history to determine its name according to the received nomenclature of European Botany and Zoology: but neither my inquiries, nor those of other Gentlemen, who have liberally communicated the information collected by them,* nor the previous researches of SIR WILLIAM JONES, have yet discovered all the plants and animals, of which the names are mentioned by the Commentaries on the *Umura Kôsha*; and even in regard to those which have been seen by us, a source of error remains in the inaccuracy of the Commentators themselves, as is proved by the circumstance of their frequent disagreement. It must be, therefore, understood, that the correspondence of the Sanskrit names with the generic and specific names in Natural History is in many instances doubtful. When the uncertainty is great, it has usually been so expressed; but errors may exist where none have been apprehended.

It is necessary likewise to inform the reader that many of the plants, and some animals (especially fish), have not been described in any work yet published. Of such, the names have been taken from the manuscripts of DR. ROXBURGH and DR. F. BUCHANAN.

Having explained the plan and design of this edition of the *Umura Kôsha*, I have only further to state, that the delay which has arisen since it was commenced (now more than five years) has been partly occasioned by my distance from the press (the

* Drs. Roxburgh, F. Buchanan, and W. Hunter, and Mr. William Carey.

work being printed by MR. CAREY at Serampoor), and partly by avocations which have retarded the progress of collating the different copies of the text and commentaries : a task the labour of which may be judged by those who have been engaged in similar undertakings.

H. T. COLEBROOKE.

CALCUTTA, *Dec.* 1807.

CONTENTS.

	Page.
INTRODUCTION of the UMURA KOSHA.	1

BOOK I. CHAPTER I.

SECT. I.	HEAVEN, Gods, Demons ; their arms, ornaments, symbols or vehicles, and other attributes. Fire ; Air. Velocity. Eternity. Much.	1
SECT. II.	Sky ; weather ; planets ; stars.	15
SECT. III.	TIME ; its divisions. Phases of the moon ; eclipses.	24
SECT. IV.	Sin ; virtue ; happiness. Destiny ; cause. Nature. INTELLLECT ; reasoning ; knowledge. Senses ; tastes ; odours ; colours.	31
SECT. V.	Speech. Language. Compositions. Modifications and circumstances of speech.	38
SECT. VI.	SOUND.	44
SECT. VII.	MUSIC ; notes, tones ; instruments. Dancing. Dramatic exhibition ; actors, gestures, passions. Indications of passion. Festival.	45

CHAPTER II.

SECT. I.	INTERNAL REGIONS ; holes ; darkness. SERPENTS ; poison.	56
SECT. II.	HELL ; departed souls ; misery, pain.	59
SECT. III.	Seas ; WATER. Islands ; shores. Boats, ships. Fish. Lakes ; ponds, wells. Rivers. Aquatic plants.	60

BOOK II. CHAPTER I.

EARTH, soil. Countries. Roads. Measures of distance.	73
---	----

CHAPTER II.

TOWNS ; buildings, habitations.	77
--------------------------------------	----

CHAPTER III.

	page.
MOUNTAINS, rocks ; fountains, caves, mines.	
Minerals.	84

CHAPTER IV.

SECT. I.	FORESTS. Groves : gardens, avenues. Trees, plants. Trunk ; root ; wood ; leaf ; fruit.	86
SECT. II.	Trees of various kinds.	91
SECT. III.	Plants, mostly medicinal, or with sensible qualities.	106
SECT. IV.	Useful Plants.	112
SECT. V.	Drugs and potherbs. Grasses and palms.	118

CHAPTER V.

LIONS and other quadrupeds. Insects. Birds. Pairs, flocks, heaps.	137
--	-----

CHAPTER VI.

SECT. I.	MAN. Woman. Characters, relations, circumstances of women. Kinsmen, relatives. Person, as thin, fat, &c. Freckles, moles.	137
SECT. II.	Health. Medicine. Diseases. Diseased. Parts of the body.	150
SECT. III.	Dress, ornaments, clothes, perfumes, garlands. Furniture.	164

CHAPTER VII.

Race. Tribe. Order. PRIEST. Characters and descriptions of priests ; their occupations and observances. Sacrifice ; its requisites. Alms ; worship ; austerity ; study. Hypocrisy. Marriage. Human pursuits, and objects.	175
--	-----

CHAPTER VIII.

SECT. I.	MILITARY TRIBE. Kings ; ministers ; officers ; servants. Enemies ; allies. Requisites of government ; means of defence ; and of success. Revenue. Foresight. Insignia of Royalty.	191
----------	--	-----

CONTENTS.

xvii
page.

SECT. II.	Camp ; army. Elephants ; horses. Chariots. Litters. Warriors. Arms and weapons. War. Slaughter. Funeral. Prison. Life.	199
-----------	---	-----

CHAPTER IX.

THIRD tribe. Professions. Husbandman. Field. Implements of husbandry. Corn, pulse, oil-seeds, &c. Granary. Kitchen. Vessels. Condiments. Prepared food. Dairy. Cattle. Traffick ; weights and measures. Commodities.	220
---	-----

CHAPTER X.

FOURTH tribe. Mixed classes. Artisans. Jugglers. Dancers. Musicians. Hunters. Servants. Barbarians. Dogs. Hogs. Chace. Theft. Nets, snares, ropes. Loom. Pole for burden. Wrought leather. Tools. Art. Images. Wages. Spirituous liquor. Gaming	248
--	-----

BOOK III. CHAPTER I.

Epithets of persons.	259
---------------------------	-----

CHAPTER II.

Qualities of things.	272
---------------------------	-----

CHAPTER III.

Miscellaneous.	286
---------------------	-----

CHAPTER IV.

SECT. I. Homonymous words, Ending in क	298
SECT. II. — in ख	304
SECT. III. — in ग	<i>ibid</i>
SECT. IV. — in घ	307
SECT. V. — in ङ	<i>ibid</i>
SECT. VI. — in च	308
SECT. VII. — in छ	<i>ibid</i>
SECT. VIII. — in ज	309
SECT. IX. — in ङ	310

				page.
SECT. X.	Ending in ङ	312
	— in ङ	<i>ibid</i>
SECT. XI.	— in ङ	313
		— in ङ	314
SECT. XII.	— in ङ	317
SECT. XIII.	— in ङ	325
SECT. XIV.	— in ङ	<i>ibid</i>
SECT. XV.	— in ङ	328
SECT. XVI.	— in ङ	330
SECT. XVII.	— in ङ	337
SECT. XVIII.	— in ङ	338
SECT. XIX.	— in ङ	<i>ibid</i>
		— in ङ	339
		— in ङ	340
SECT. XX.	— in ङ	342
SECT. XXI.	— in ङ	346
SECT. XXII.	— in ङ	355
SECT. XXIII.	— in ङ	359
SECT. XXIV.	— in ङ	361
SECT. XXV.	— in ङ	363
SECT. XXVI.	— in ङ	366
SECT. XXVII.	— in ङ	369
SECT. XXVIII.	Indeclinables (Homonyma).		371

CHAPTER V.

Indeclinables (Synonyma).	376
---------------------------	-------	-----

CHAPTER VI.

Genders.

SECT. I.	Feminine.	383
SECT. II.	Masculine.	388
SECT. III.	Neuter.	393
SECT. IV.	Masculine and Neuter.	397
SECT. V.	Masculine and Feminine.	399
SECT. VI.	Feminine and Neuter.	400
SECT. VII.	Three genders.	401
SECT. VIII.	Variation of gender.	402

16/11 50 an 1958 Brest
 4-15 P.M. Sun. 28th Jan 1958
 Brest
 Lagon

अमरकोषः ।

यस्य ज्ञानदयासिन्धोरगाधस्यानघा गुणाः ।
 सेव्यतामृचयो धीराः स त्रिये चाद्यताय च ॥

ABBREVIATIONS EXPLAINED.

dn.	...	Dual	...	द्विवचनम्.
pl.	...	Plural	...	बहुवचनम्.
m.	...	Masculine	...	पुंलिङ्गम्.
f.	...	Feminine	...	स्त्रीलिङ्गम्.
n.	...	Neuter	...	क्लीबलिङ्गम्.
i.	...	Indeclinable	...	अव्ययम्.

2. अमरा^m निर्जरा^m देवास्^m त्रिदश^m विबुधाः^m सुराः^m
^{3 m} ^{4 m} ^m ^{5 m d}

सुपर्वाणः^m सुमनसस्^m त्रिदिवेशा^m दिवौकसः^m

1—य. 2—क. 3—वृण. 4—नस्. 5—कस्.
^a यो and दिव both fem. also neut. दिवं. ^b Or त्रिपिष्ट
 त्रिपिष्टः. ^c A god, sing. अमरः. pl. अमराः. ^d दिवौ
 दिवौकः (स्).

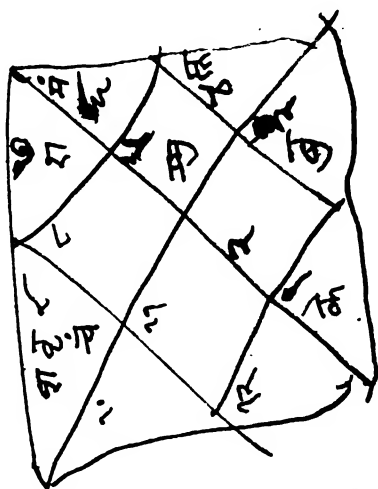
		page.
SECT. X.	Ending in ठ	312
	— in ड	<i>ibid</i>
SECT. XI.	— in ढ	313
	— in ण	314
SECT. XII.	— in त	317
SECT. XIII.	— in थ	325
SECT. XIV.	— in द	<i>ibid</i>
SECT. XV.	— in ध	328
SECT. XVI.	— in न	

SECT.
SECT.
SECT.

SECT.
SECT.
SECT.
SECT.
SECT.
SECT.
SECT.
SECT. 2

ग्रन्थसंरूपक कर्मकृतः २४ (विष्णुवर्णन)
तत्रैष्टम २६ घ० १५० प०

तत्समये वृत्तिकालगे
लालापूर्णचन्द्रगृहे प्रको जातः
जन्मलग्नम्

Feminine.	383
Masculine.	388
Neuter.	393
Masculine and Neuter.	397
V. Masculine and Feminine.	399
VI. Feminine and Neuter.	400
VII. Three genders.	401
VIII. Variation of gender.	402

1958
16/11 S. an. Larydell Bristol
Am. 4-15 P.M. Sun. 28th Jan. 1958

अमरकोषः ।

यस्य ज्ञानदयासिन्धोरगाधस्थानघा गुणाः ।
 सेव्यतामक्षयो धीराः स त्रिये चावृताय च ॥
 समाहृत्यान्यतन्त्राणि संक्षिप्तैः प्रतिसंख्यतैः ।
 सम्पूर्णमुच्यते वर्गेर्नामलिङ्गागुशासनम् ॥
 प्रायशो रूपभेदेन साहचर्याच्च कृतचित् ।
 स्त्रीपुंनपुंसकं ज्ञेयं तद्विशेषविधेः क्वचित् ॥
 भेदाख्यानाय न हन्ते नैकशेषो न सङ्करः ।
 कृतोऽत्र भिन्नलिङ्गानामनुक्तानां क्रमाहृते ॥
 त्रिलिङ्गां त्रिविधं पदं मयिने च द्वयोरिति ।
 निषिद्धलिङ्गं शेषार्थं त्वन्तायादि न पूर्वभाक् ॥

BOOK I.

CHAP. I. SECT. I.

1. स्वर् (अव्ययं) स्वर्ग नाक त्रिदिव त्रिदशासयाः Heaven.
 2 m f f a n b
 सुरलोको द्यौ दिवौ (हे स्त्रियौ) (स्त्रीवे) त्रिविष्टपं
 m m m m m m
 2. अमरा निर्जरा देवास् त्रिदशा विबुधाः सुराः Gods or dei-
 3 m 4 m m 5 m d tics. c
 सुपर्वाणः सुमनसस् त्रिदिवेश दिवौकसः

1—द्य. 2—क. 3—र्वस्. 4—नस्. 5—कस्.

^a द्यौ and दिव both fem. also neut. दिवं. ^b Or त्रिविष्टपं, and त्रिविष्टपं. ^c A god, sing. अमरः. pl. अमराः. ^d दिवौकाः or दिवोकाः (स्).

3. आदित्या इविषदे^m लेखा^{l m a} अदितिनन्दना^m:
^m आदित्या^{2 m b} कृमवे^m ऽस्वप्ना^m अमर्त्या^m अचतान्धसः^{3 m}
^{m c} ^{4 m} ^m ^{5 m}
 4. बर्हिर्मुखाः^m ऋतुभुजो^{6 m n} गीर्वाणा^d दानवारवः^f
^m ^{m f} ^{7 m} ^m ^{8 m} ^{9 m}
 5. आदित्या विष्णु बसवस्^{12 m} तुषिता^{1 c} मास्वरा^{g m} निलाः^{8 m}
² ^{12 c} ^m ^{10 f} ^{m i} ^{11 n} ¹ ^m ^{4 q}
 महाराजिक² साध्या^{12 c} श्(च) रुद्रा^{10 f} श्(च) गणदेवताः^{11 n}
 6. विद्याधरो^{m j} ऽभ्यरो^m यक्ष^m रक्षो^m गन्धर्व^m किम्बराः^m
^m ^m ^m ^m ^{12 m} ^m
 पिशाचो^m गुह्यकः^m सिद्धो^m भूतो^m (ऽमी देवयोनयः)
 7. असुरा^m दैत्य^m दैतेय^m दशुज^m न्द्रारि^m दानवाः^{13 m}
^m ^m ^{m l} ^{14 m} ^m
 शुक्रबिष्या^m दितिसुताः^m पूर्वदेवाः^m सुरद्विषः^m
 8. सर्वज्ञः^m सुगतो^m बुद्धो^m धर्मराजस्^m तथागतः^m

Sets of divi-
nities. e

Demi-gods,
& nymphs. h

Giants or
Titans. k

A Jina or
Buddha.

1—बह्. 2 ऋभु. 3—चस्. 4—भुज्. 5—रि. 6—त. 7 बह्.
 8 आ—. 9 च—. 10 कसुरस्. 11—चस्. 12 द—. 13—हिट्.
 14—राज.

^a दिक्वित् or इषवत् and इषवत् (इ). ^b ऋभुः or ऋभूः. ^c बर्हि-
 संकः or बर्हिसंकः. ^d Masc. or neut. ^e Each consists of a speci-
 fied number (see their names in other dictionaries.) *Adityas* 12. *Viswa-*
dēvas 10. *Vasus* 8. *Tushitas* 36. *Ābhāsavādras* 64. *Anilas* 49. *Ma-*
hārājikas 220. *Sād'hyās* 12. *Rudras* 11. ^f Pl. विज्ञे i.e. विज्ञेदेवाः.
^g Also महाराजकः. ^h Of various classes and denominations, as *Vi-*
dyād'haras &c. ⁱ Likewise जचः, fem. यचो and बचिषो. ^j Also
 पैशाचः. ^k A demon, sing. कसुरः, pl. कसुराः. Likewise कासुरः.
^l Also बधः.

^m ^{1 m} ^m ^m ^m
समन्तभद्रे! भगवान् मारजित् लोकजित् जिनः

^m ^m ^{2 m} ^m
9. षडभिन्नो दशबल्लो ऽद्वयवादी विनायकः

^m ^m ^{3 m a} ^m
मुनीन्द्रः श्रीधरः ब्राह्मा मुनिः

^{4 m}
शाक्यमुनिस् (तु यः)

^{m c} ^{m d} ^{5 m}
10. (स) शाक्यसिंहः सर्वार्थसिद्धः शौष्ठोदनिश्च (च सः) BUDD'HA. b

^{6 m} ^{7 m} ^{8 m}
नौतमश्च (चा) ऽर्कवन्धुश्च (च) मावादेवीसुतश्च (च सः)

^{9 m f} ^{10 m} ^m ^{11 m} ^m
11. ब्रह्मात्मन्ः सुरज्येष्ठः परमेष्ठी पितामहः BRAHMA. c

^m ^m ^{12 m} ^m
हिरण्यगर्भो लोकेशः स्ववन्धुश्च चतुराननः

^{13 m} ^{14 m} ^{15 m g} ^{m h} ^m
12. धातास्त्रयोनिर्द्विष्यो विरिञ्चिः कमलासनः

^{16 m} ^m ^{17 m} ^{18 m} ^{19 m} ^m
स्रष्टा प्रजापतिर्विधा विधाता विश्वरूपं विधिः

^m ^{20 m j} ^m ^m ^{21 m}
13. विष्णुर्नारायणः कृष्णो वैकुण्ठो विष्टरम्भवाः VISHN'U. i

^m ^m ^m ^m ^m
दामोदरो हृषीकेशः केशवो माधवः स्वभूः

- 1—वत्. 2—दिन्. 3—शास्त्र. 4—सुनि. 5—दनि. 6—तव.
7—वत्सु. 8—सुत. 9—ज्ञान. 10—चा—. 11—पिन्. 12—भू.
13—शास्त्र. 14—च—. 15—दृ—. 16—स्रष्टृ. 17—वेषस्. 18—दृ. 19—स्रज्.
20—ना—. 21—वत्सु.

^a Likewise शाश्वता (दृ). ^b The founder of the religion named from him. ^c Also शाक्यः. ^d Likewise सर्वार्थः, and सिद्धार्यः. ^e Providence, or the Creator. ^f Also ब्रह्मा. ^g Likewise कृष्णः, and हृषणः. ^h विरिञ्चिः, विरिञ्चिः, विरिञ्चः and विरिञ्चनः. ⁱ The pervader and preserver; identified by Hindu mythology with the hero *Krishna* son of *Vasudeva*. ^j Likewise नारायणः.

14. दैत्यारिः पुण्डरीकाक्षो गोविन्दो गरुडध्वजः
 पीताम्बरोऽश्रुतः शार्ङ्गो विष्णुक्षेनो जगद्गणः
 15. उपेन्द्र इन्द्रावरजश् चक्रपाणिश् चतुर्भुजः
 पद्मनाभो मधुरिपुर्वासुदेवस् त्रिविक्रमः
 16. देवकीनन्दनः शौरिः श्रीपतिः पुरुषोत्तमः
 वनमाली बलिध्वंसी कंसारातिरघोद्यजः
 17. विश्वम्भरः कौटभञ्जिद् विष्णुः श्रीवत्सलाङ्गनः
 वासुदेवो (स्य जनकः स एव) आनकदुन्दुभिः
 18. बलभद्रः प्रलम्बघ्नो बलदेवोऽश्रुताग्रजः
 रेवतीरमणो रामः कामपालो हस्ताबुधः
 19. नीलाम्बरो रौहिणेयस् तालाङ्को सुवली हली
 संकर्षणः सीरपाणिः कालिन्दीभेदने बलः

VASUDEVA.h

BALARA'MA.j

1 शार्ङ्गिन्. 2—रज. 3—लि. 4 वा—. 5—लिन्. 6—सिन्.
 7 अघोद्यज. 8—जित्. 9—व. 10—विन्. 11 हलिन्.

^a Also विष्णुक्षेनः. ^b Likewise पद्मनाभिः. ^c Also वासुदेवः, वासुः.
^d Likewise दैवकीनन्दनः. ^e Or शौरिः. ^f Also बलिध्वंसी. ^g Likewise श्रीवत्सः.
^h Father of *Krishn'a*, and son of *Anacadundubha*. ⁱ Also जनकदुन्दुभिः. And दुन्दुः. ^j Brother of *Krishn'a*. ^k Likewise भद्रबलः.
 And भद्रबलः. ^l Also सुवली or सुवली. ^m Likewise बलः.

20. मदनो मन्मथो मारः प्रद्युम्नो मीनकेतनः KA MADE VA.
a

कन्दर्पो दर्पको ऽनङ्गः कामः पञ्चशरः सारः
m b 1 m c m 2 m

21. शम्बरारिर्मनसिजः कुसुमेषुरनन्यजः
3 m d m m m
पुष्पधन्वा रतिपतिर्भूकरध्वज आत्मभूः
m f 4 m g m m h

22. ब्रह्मसूर्विश्वकेतुः (स्याद्) ऽनिरुद्ध उषापतिः ANIRUDH.
DHA. e

लक्ष्मीः पद्मालया पद्मा कमला श्री र्हरिप्रिया Lakshmi. i

23. इन्दिरा लोकमाता मा श्रीराश्वितनया रमा
f 5 f f f f f
(शंखो लक्ष्मीपतेः) पाञ्चजन्यश्च
m
(चक्रं) सुदर्शनः Krishn'a's
conch.
His discus
& missile
weapon.
His mace.

24. कौमदकी (गदा) His sword.
(खड्गे) मन्दकः His sword.

कौस्तुभो (मणिः) His jewel.

गवमान् गरुडस् ताक्ष्या वैनतेयः खगेश्वरः The vehicle
of Vishn'u. k

25. नागान्तको विष्णुरथः सुपर्णः पद्मगाशनः

1 म— 2 अनन्यज. 3—मन्मथ. 4 वि— 5—साह. 6—तन्म. 7—उ.

^a Love or Cupid; son of *Krishn'a*. ^b Also शम्बरारिः, and सन्बरारिः, or संबरारिः. ^c Likewise मनोजः. ^d Also पुष्पधनुः (स्). ^e Son of *Pradyumna* and husband of *Ushá*. ^f This and the following terms are titles both of *Kāmadēva* and *Aniruddha*. ^g Likewise ऋष्यकेतुः or ऋष्यकेतुः, and रिष्यकेतुः, or रिष्यकेतुः—रिष्यकेतनः. ^h Also उषापतिः. ⁱ The wife of *Vishn'u*, and goddess of prosperity. ^j Likewise कौमादी, and कौपोदकी. ^k Various described as a gigantic crane, a vulture, or an eagle.

14. दै॒त्यारिः पु॒ण्डरी॑काक्षो गोवि॒न्दो ग॒ङ्गध॑रः
 पी॒ताम्ब॑रोऽच्युतः शार्ङ्गो वि॒ष्वक्से॑नो जना॒र्हणः
 15. उपे॒न्द्र इ॒न्द्रावर॑णश् चक्रपा॒णिश् चतु॑र्भुजः
 पद्म॑नाभो मधुरि॒पुर्वास॑देवस् त्रिवि॒क्रमः
 16. दे॒वकी॑नन्दनः शौ॒रिः श्री॑पतिः पु॒ष्पोत्त॑मः
 वन॑माक्षी वलि॒ध्वंसी कं॑साराति॒र्घोक्ष॑जः
 17. वि॒श्वम्भ॑रः कै॒टभ॑जिद् वि॒धुः श्री॑वत्स॒लाक्ष॑नः
 वासु॑देवो (ऽस्य जनकः स एव) आ॒नक॑दु॒न्दुभिः
 18. बल॑भद्रः प्र॒लम्ब॑ग्नो बल॑देवो ऽच्यु॒ताग्र॑जः
 रेव॑तीरम॒णो रा॒मः का॒मपा॑लो ह॒लासु॑धः
 19. नी॒लाम्ब॑रो रौ॒हिणे॑यस् ता॒लाके॑ सु॒वली॑ ह॒ली
 सं॒कर्ष॑णः सी॒रपा॑णिः का॒लिन्दी॑भेद॒नो ब॒लः

VASUDEVA.h

BALARA'MA.j

1 शार्ङ्गिन्. 2-रज. 3-वि. 4 वा—. 5-विन्. 6-सिन्.
 7 कषोच्चज. 8-जित्. 9-व. 10-विन्. 11 हसिन्.

^a Also विश्वक्सेनः. ^b Likewise पद्मनाभिः. ^c Also वासुदेवः, वासुः.
^d Likewise दैवकीनन्दनः. ^e Or शौरिः. ^f Also वलिध्वंसी. ^g Likewise श्रीवत्सः. ^h Father of *Krishna*, and son of *Anacandundubha*. ⁱ Also आनकदुन्दुभिः. And दुन्दुः. ^j Brother of *Krishna*. ^k Likewise भद्रवत्सः. And भद्रवत्सः. ^l Also सुवली or सुवली. ^m Likewise बलः.

20. म॒द॒नो॑ म॒न्म॒थो॑ मारः प्र॒द्यु॒म्नो॑ मी॒नके॑तनः KA' MADE' VA.
a

क॒न्द॒र्पो॑ द॒र्प॒को॑ ऽन॒ङ्गः॑ का॒मः प॒ञ्च॒शरः॑ खरः
m b l m c m 2 m

21. श॒म्भ॒रारि॑र्म॒नसि॑जः कु॒सु॒मेषु॑र॒नन्य॑जः
3 m d m m m
पु॒ष्प॒धन्वा॑ र॒तिप॑तिर्भ॒कर॑ध्वज॒आम॑भूः
m f 4 m g m m h

22. ब्र॒ह्म॒सू॒र्वि॒श्व॒केतुः॑ (स्याद्) ऽनि॒रु॒द्ध उ॒षा॑पतिः ANIRUD'
DHA. e
ल॒क्ष्मीः॑ प॒द्मा॒लया॑ प॒द्मा॒ कम॑ला श्री॒र्ह॒रि॒प्रिया॑ Lakshmi. i

23. इ॒न्दिरा॑ लो॒कमा॑ता मा क्षी॒राब्धि॑तनया रमा
f 5 f f f f
(शं॒खो ल॒क्ष्मी॑पतेः) पा॒ञ्च॒ज॒न्य॑
m
(चक्रं) सु॒दर्शनः॑ His discus
& missile
weapon.

24. कौ॒म॒द॒की॑ (ग॒दा) His mace.
f j
(ख॒ड्गो) म॒न्द॒कः His sword.

कौ॒स्तु॒भो (म॒णिः) His jewel.

ग॒द॒मा॒न् ग॒द॒ड॒स् ता॒र्क्ष्यो॑ वै॒न॒तेयः॑ ख॒गे॒श्वरः॑ The vehicle
of Vishn' u. k

25. ना॒गा॒न्त॒को॑ वि॒ष्णु॑रयः सु॒पर्णः॑ प॒द्म॒गा॒शनः॑

1 ज— 2 अनन्यज. 3—ननु. 4 वि—. 5—माह. 6—तान्. 7—उ.

^a Love or Cupid; son of *Krishn'a*. ^b Also शम्भरारिः, and सम्भरारिः, or संभरारिः. ^c Likewise जनोजः. ^d Also पुष्पधनुः (स). ^e Son of *Pradyumna* and husband of *Ushá*. ^f This and the following terms are titles both of *Kāmadēva* and *Aniruddha*. ^g Likewise चक्रकेतुः or चक्रकेतुः, and रियकेतुः, or रियकेतुः—रियकेतनः. ^h Also उषापतिः. ⁱ The wife of *Vishn'u*, and goddess of prosperity. ^j Likewise कौमादी, and कौपोदकी. ^k Various described as a gigantic crane, a vulture, or an eagle.

Siva. a

^{m b} ^m ^m ^m ^{1 m} ^m
 शंभु^mरीयः पद्म^mपतिः शिवः शूल^mी महेश्वरः

^m ^{m c} ^m ^{2 m} ^m
 26. ईश्वरः सर्व^m ईशानः शक्र^mश्च चन्द्र^mशेखरः

^m ^{m d} ^m ^m ^m
 भूतेशः खण्ड^mपरशु^mर्गिरीशो गिरिशो षष्ठः

^m ^{3 m e} ^{4 m} ^m
 27. अत्युच्चयः क्षत्तिवासाः पिनाकी प्रमथाधिपः

^m ^{5 m} ^m ^m ^m
 उग्रः कपर्दी^m श्रीकण्ठः शितिकण्ठः कपालभृत्

^m ^m ^{6 m} ^m
 28. वामदेवो महादेवो विष्णुपाशस् त्रिलोचनः

^{7 m} ^m ^m ^m
 क्षयानुरेताः सर्वज्ञो धूर्जटि नीललोहितः

^{m f} ^m ^{8 m g} ^{9 m} ^m
 29. हरः क्षरहरो भर्गस् त्र्यम्बकस् त्रिपुरान्तकः

^m ^m ^{10 m} ^m
 गङ्गाधरो ऽन्धकरिपुः क्रतुध्वंसी वृषध्वजः

^m ^m ^m ^{11 m} ^m ^m
 30. व्योमकेशो भवो भीमः स्याणू रुद्र उमापतिः

His braided
hair. h

^m
 कपर्दी ऽस्य जटाजूटः)

His bow.

^m ⁿⁱ
 पिनाको ऽजगवं (धनुः)

His attend-
ants.

^{m j} ^k
 31. प्रमथाः (स्युः पारिषदा)

The divine
mothers. l

^m ^f
 ब्राह्मी त्र्याद्यास्तु म.तरः)

1—विज्. 2—हर. 3—हस्. 4—किन्. 5—दिन्. 6—अ. 7—तत्.
 8 भर्ग. 9—व्यव. 10—सिन्. 11—स्याणू.

^a The destroyer and reproducer. ^b Also यक्षः. ^c Likewise सर्व.
^d Also खण्डपरशुः. ^e Likewise क्षत्तिवासः (सु). ^f Also हीरः. ^g Likewise
 भर्गः. ^h Rolled on his head. ⁱ Also अजकर्व, अजगर्व, अजगर्व,
 अजकर्व, and अजोकर्व. ^j Sing. प्रमथः. ^k This, which is likewise
 a name of Siva's attendants, is variously written. Sing. पारिषदः
 पारिषदः, or पारिषदः. ^l Or energies of the gods, viz. Bráhmī, Mahéswarī,
 Aindri, Vaxáhi, Vaishnavī, Kaumārī, Kaurvērī or Chámundā, and
 Charchicā. ^m Also ब्रह्माणी.

- ^f ^{f b} ⁿ
विभ्रुति भ्रुतिरैश्वर्यम् (अश्विमादिकमष्टधा) Superhuman
power. a
- ^f ^f ^{f d} ^{f e} ^f ^{1 f f}
32. उमा कात्यावनी गौरी काशी हैमवतीध्वरी BHA'WANI'c
- ^{f g} ^f ^f ^f ^f ^f
शिवा भवानी बद्रीणी सर्वाणी सर्वमङ्गला
- ^f ^f ^f ^f ^{f h} ^{2 f i}
33. अपर्णा पार्वती दुर्गा च्छानी चण्डिकाश्विका
- ^{3 m} ^m ^m ^m
विनायके विघ्नराज हैमातुर गणाधिपाः GAN'ES'a. j
- ^{4 m} ^m ^m ^m
34. (अष्टौ) कदन्त हेरम्ब लम्बोदर गजाननाः
- ^m ^m ^{5 m l} ^m
कार्तिकेयो महासेनः शरजम्बा घडाननः KA'RTI'KEYA.
k
- ^m ^m ^m ^m ^m
35. पार्वतीनन्दनः स्कन्दः सेनानीरग्निधू र्गृहः
- ^{6 m m} ^m ^m ^m ^m
वाङ्मलेयस् तारकजित् विशाखः शिखिवाहनः
- ^m ^m ^m ^{m n}
36. पाप्मातुरः शक्तिधरः कुमारः क्रो'चदारणः
- ^m ^{7 m} ^{8 m p} ^{9 m q} ^m
इन्द्रो मरुत्वान् मघवा विडोजाः पाकशासनः INDRA. o

1 ई—, 2 अ—, 3—क, 4 ए—, 5—कन्, 6—देव, 7—त्वत्,
8—वन्, 9—जह्.

* Consisting in preternatural faculties of eight sorts (see the enumeration in other dictionaries), such as the power of assuming an imperceptible form &c. ^b This and the preceding term (विभ्रुतिः) are by some considered to be here intended for names of ashes rubbed on the person of SIVA. ^c The wife of Siva and goddess of destruction. ^d Likewise गौरा. ^e Also काशी. ^f Likewise रैवरा. ^g Also शिवी. ^h Likewise चण्डिः, चण्डी or चण्डा. ⁱ Also जम्बा. ^j The obviator of difficulties. ^k The god of war. ^l Likewise शरजम्बा. ^m Also वाङ्मलेय. ⁿ Likewise क्रो'चदारणः. ^o Regent of the sky. ^p Also मरुत्वान् (वत्) ; some add मरुवन्. ^q Likewise विडोजाः.

37. इक्ष्वा^{l m a}वाः सुना^{m b}सीरः पु^mरु^mह^mतः पु^mर^mन्द^mरः
 जि^mष्णु^mर्षे^m स्व^mर्ष^mभः श^mक्रः श^mत^mम^mन्यु^mर्हि^m व^mस्य^mतिः
 2 m c m 3 m m 4 m 5 m
38. सू^{m d}ता^mमा गो^mत्रि^mभि^mद् व^mज्री वा^mस^mवो वृ^mत्र^mहा वृ^mषा
 वा^{6 m}सो^mष्य^mतिः सु^mर^mप^mति र्वा^mरा^mतिः श^mची^mप^mतिः
 6 m m 7 m m
39. ज^mम्भ^mमे^mदी हरि^mहयः स्था^mरान् न^mमु^mचि^mसू^mदनः
 m 8 m 9 m m
 सं^mक्र^mन्द^mनो दु^mश्च^mव^mनस् त^mरा^mषा^mन् मे^mघ^mवा^mह^mनः
 m m 10 m
40. आ^fश्व^{ff}रु^{ff}हः स^{ff}ह^{ff}स्रा^{ff}क्ष ऋ^{ff}भ^{ff}क्षा^{ff}स्
 (तस्य तु प्रिया)
 पु^{ff}लो^{ff}म^{ff}जा श^{ff}ची न्द्रा^{ff}णी
 12 f g
Indra's City. (नगरी त्व) मरावती
- His horse. 41. (इय) उ^{13 m h}चैःश्व^mवाः
 (सूते!) मा^mतलि
 His chario-
 teer. (सूते!) मा^mतलि
 His grove or
 garden. न^mन्द^mनं (वनं)
 His palace. (स्यात् प्रासादे) वै^mजयन्तो
 JAYANTA. i जयन्तः पा^mक^mशा^mसनिः

- 1—वसु. 2—मनु. 3—जिनु. 4—इनु. 5—वनु. 6—दिनु.
 7—राज. 8—वन. 9—वाह. 10—वसु. 11—इ. 12—व.
 13—वसु.

* Also इक्ष्वावाः. ^b Likewise सुनासीरः and सुनासीरः. ^c Also सुतामा. ^d Some add वासोष्यतिः. ^e The wife of Indra. ^f Likewise शचीः, and सची, or सचिः. ^g Also अनरा. ^h Likewise उचैःश्वः (सु). ⁱ Son of Indra.

42. ^mयेरावतो ^{l m}ऽधमातर्द्धे ^{2 m}रावणा ^{3 m}धसुवस्रमाः
^fइन्द्रादिनी ^{m n}वज्रम् ^{m n a n b m}(ऽस्त्री स्यात्) कुलिशं ^mभिदुरं ^mपविः
^{m m c m d m 4 m f e}His thunderbolt.
43. ⁿयतकोटिः ^{m n}स्वयं ^mइन्द्रोत्तिरयनिर् (द्वयोः)
^{n n}योमवानं ^mविमानो (ऽस्त्री)
^{5 m}(नारदाद्याः) ^mसुरर्षवः
^{6 f f}The car of Indra. f.
^{5 m}A divine sage. g.
44. ^{6 f f}(स्यात्) ^mसुधर्मा ^mदेवसभा
^{n i 7 n f}पौषमष्टतं ^mसुधा
^{f f f k f}मन्दाकिनी ^{m m 8 m m m}वियन्नका ^mस्वर्णदी ^mसुरदीर्घिका
^{m m 8 m m m}The food of the gods. h.
^{m m 8 m m m}The river of heaven. j.
45. ^{m m 8 m m m}मेघः ^{m m 8 m m m}सुमेरुर्द्धे ^{m m}माद्री ^{m m}रत्नसानुः ^{m m}सुराख्यः
^{m m 9 m m n}(पञ्च ते देवतरवे) ^{m m}मन्दारः ^{m m}पारिजातकः
^{m m 9 m m n}The mountain Sumeru. l
^{m m 9 m m n}Five celestial trees. m.
46. ^{m m 9 m m n}सन्तानः ^{m m 9 m m n}कल्पवृक्षश्च (च पुंसि वा) ^{m m}हरिचन्दनं

1 य— 2 ऐ— 3 य— 4 य— 5—विं. 6—नं.
 7 य— 8—द्रि. 9—वृक्ष.

* Also कुलीशं. b Likewise भिदिरं and भिदुः. c Also स्वयं (सु).
 d Likewise यज्जः. And सन्तः or संतः. e Also ययनी, and यजायनिः.
 f Or of any god. g As Nārada, &c. h Ambrosia and Nectar ; or
 the food and drink which confer immortality. i Likewise पौषं and
 पौषं. j The Ganges of the sky, suggested probably by the milky-way.
 k Also स्वर्णदी. l The extremity of the world's axis ; where the gods
 abide. m Severally named in the text.

SANATKU-
MARA. a

m b m c

सनत्कुमारो वैधातः

The *Aswini*.
d

m l m

सर्वेद्याष्विनीसुतो

m e 2 m m 3 m

47. नासत्यावृश्चिनौ दद्यावृश्चिनेयौ (च तावुभौ)

Nymphs. f

4 f f g h

(क्षियां वज्रवृ) पुरसः सर्वेद्या (उर्वशीमुखाः)

Celestial
musicians. i

m j 5 m k 6 m l

48. (हाहा हृङ्गश्चैवमाद्या) गन्धर्वास्त्रिदिवीकसः)

Fire.

m m m m m m

अग्निर्वैश्वानरो वज्रिर्वीतिहोत्रो धनञ्जयः

m m 7 m 8 m n

49. क्षपीटयोनिर्जलने जातवेदास् तनूनपात्

9 m 10 m o 11 m m m

वहिः शुष्मा कृष्णवर्मा शोचिकेश उधर्वधः

1 च— 2 अश्विन. 3 आ— 4 अपुरस. 5—हृ. 6—वृ. 7—दस्.
8—पाद्. Or—पात्. 9 वहि Or वहिस्. 10—नृ. 11—अनृ.

* The son of *Brahmā*, and eldest of the progenitors of mankind.
 b Likewise सत्कुमार. c Also वधातकिः. d Physicians of heaven, and twin sons of the sun by his wife *Sanjnyā* in the shape of a mare, or children of the constellation *Aswini*. One of the twins is named *Násatyā*, and the other *Dásra*; but these terms, in the dual, designate both of them. Their patronymics are used in the singular, when either is singly intended. e Likewise नासिक्यौ. f Celestial courtesans, as *Urvasī*, *Rambhā*, *Ménacā*, *Ghrīlāchi*, *Tilottamā*, &c. g Likewise सर्वेद्या. h Also उर्वशी and उर्वशी. Quiristers of heaven, as *Háhā*, *Húhū*, *Tumbura*, *Viswāvasu*, *Chitrarāṭha*, &c. i Likewise हाहा; and हाहाः (स्). And Indec. हाहाः. k Also हृङ्गः and हाहाहृङ्गः. And Indec. हृङ्गः. l Sing. गन्धर्वः. Also गन्धर्वः and गान्धर्वः. m One commentator makes the plural of this word विद्वानराः, but erroneously say others. n Or, according to a different etymology, तनूनपात् (त्). And तनूनपाः (पा). o युधन्, or वहिःयुधन्. Also युधः (ध).

50. आश्रयाशो दृक्कानुः क्षयाशुः पावको ऽनलः

रोहिताशो वासुसखा शिखावानाशुशुक्षणिः

51. हिरण्यरेता छतभग् दहनो हव्यवाहनः

सप्तार्चिर्दुनाः शुक्रश्चित्रभानुर्विभावसुः

52. शुचिरपिक्तं

ओर्वस् (तु) वाडवो वडवानलः

Submarine
fire. c

(वक्त्रेर्हो) ज्वालाकीलावर्चिर्दितिः शिखा (स्त्रियां)

Flame. f

53. (त्रिषु) स्फुलिङ्गोऽग्निकणः

A spark.

सन्तापः संज्वरः (समो)

A burn.

धर्मराजः पितृपतिः समवर्ती परेतराट्

YAMA. j

54. क्षतान्तो यमुनाध्वता यमनो यमराट् यमः

कालोदण्डधरः आश्वदेवो वैवस्वतो ऽन्तकः

1—खि, Or —ख. 2—वत. 3—आ—. 4—तसु. 5—भुज्. 6—स.
EX. —चिस्. 7—नस्. 8—क्र. 9—अ—. 10—वः. 11—चर्चि.
12—सिन्. 13—राज्. 14—ह. 15—राज्.

* Likewise आश्रयाशः. b Also क्षयाशुः. c Likewise सप्तार्चिः (चि).
d Also दहनाः. e A being consisting of flame, but with a mare's head,
sprung from the thighs of *Urua*, and was received by the ocean.
f Masc. ज्वाला; fem. ज्वाला. g Fem. कीला. h Also f. n. चर्चिः, (स).
i Fem. स्फुलिङ्गा, neut.—गं. j The regent of worlds below; or death,
and judge of departed souls. Likewise दण्डधरः.

A giant or ghost.

55. राक्षसः कौणयः क्रव्यात् क्रव्यादो ऽक्षप चाथरः

रात्रिचरो रात्रिचरः कर्बुरो निक्कषाम्मजः

59. वातुधानः पुस्सजने नैर्द्धतो वातु रक्षसी

VARUNA. f

प्रचेता वरुणः पाथी वादसांपतिरप्पतिः

Air or wind.

57. श्वसन स्पर्शने वायुर्मातरिष्वा सदागतिः

वृषदग्धो गन्धवहो गन्धवाहा निक्काग्गुगाः

58. समीर मावत मरुज् जगत्प्राण समीरणाः

नमस्सद् वात पवण पवमान प्रमच्चनाः

Air inhaled.

59. प्राणो ऽपानः समानश्चोदान व्यानोच वायवः

शरीरस्या हमे

Speed or velocity.

रंघस् तरसी (तु) रवः स्वदः

1 क्रव्याद्. 2 रक्षस्. 3-तस्. 4 पाथिन्. 5 क्ष- 6-वन्.
7 क्ष- 8 चा- 9-त्. 10-त्. 11-न. 12 व- 13 तरस्.

^a Or कौणयः. ^b Or चाथिरः. ^c Likewise कर्बूरः. and कर्बरः. ^d Or वातुधानः. ^e Also नैर्द्धतिः. ^f Or the regent of water. ^g Likewise वरुणः. ^h Also चापापतिः. ⁱ Or वृषताम्र. ^j Likewise जगत्तः. ^k Also जगत् (du. जगतौ; or जगन्तो;) and प्राणः. ^l Likewise वातिः. ^m Five breaths, or air inhaled or emitted several ways, as breath, deglutition, &c. ⁿ Also रंघः.

- 1 m a n n n n 2 n c n
 60. जघोः (ऽघ) योत्र त्वरितं लघु क्षिप्रमरं द्रुतं Quick, or
 n n n 3 n 4 n d swiftly. b
 सत्वरं चमसं दर्शमविलम्बितमाशु (च)
 n f n 5 n n 6 n 7 n g
 61. सततेः स्मरताश्चान्त सन्तताविरतानिश्च Eternal, or
 n 8 n 9 n h continually. e
 नित्याविरतानिश्चमः (ऽप्य)
 m m j
 (ऽया) ऽतिथयो भरः Much or ex-
 n n 10 n 11 n 12 n i cessive. i
 62. अतिवेला भयार्थान्तिमात्रेणाद निर्भरं
 13 n 14 n 15 n n n k 16 n
 तीव्रैकान्तनितान्तानि गाढ वाढ हृढानि (च)
 1 m
 63. (क्रीडे) योप्राद्यसत्वे स्यात् त्रिष्वेषां भेद्यगामि वत्

1 जघ. 2 चर. 3 च—, 4 चा—, 5 च—, 6 च—, 7 चा—,
 8 च—, 9 च—, 10 च—, 11 च—, 12 च—, 13 तीव्र. 14 ए—,
 15—न. 16 हृढ.

^a Likewise जघनः. ^b These terms, used adverbially, are neuter ; but as adjectives, they agree in gender with the subject. Masc. योत्रः, fem. योत्र, neut. योत्र. ^c Also Indec. चर. ^d Except this term, which properly should not be used as an adjective. ^e These likewise are neuter as adverbs, but vary as adjectives. ^f This is reckoned among indeclinables. ^g Except this, which properly should not be used as an adjective. ^h Except this also, which is never used as an adjective. This is also reckoned among indeclinables. ⁱ These likewise are neuter as adverbs, but vary as adjectives. ^j Except these two, which are invariably masculine ; but they are used adverbially in the second singular neuter. ^k This is indeclinable according to some. ^l They are neuter when used not as nouns ; consequently, as adverbs. ^m A various reading is भेद्यगामि, (used as an epithet or discriminative) instead of सत्वनामि, (used as a noun ; i.e. as an adjective.)

KUVÉRA. a

1 m m 2 m m
 कुवेरस् त्र्यम्बकसखो यक्षराड् गुह्यकेश्वरः

3 m m m m
 64. मनुष्यधर्मा धनदे राजराजो धनाधिपः

m m m m
 किन्नरेशो वैश्रवणः पौलस्त्यो नरवाहनः

4 m b 5 m c 6 m d m 7 m
 65. यक्षैकपिङ्गुलविलि श्रीद् पुण्यजनेश्वराः

The garden of
Kuvéra.

n
 (अस्रोद्यानं) त्रैलोक्यं

Nalakūvara.
 c

m f
 (पुलस्त्य) मलकूवरः

Kailasa. g.

m
 66. कैलासः (स्थानं)

Kuvéra's
city.

f
 अलका (पूर)

His throne
 and vehicle.

m n
 (विमानं तु) पुण्यक

His attend-
 ants.

m 8 m m m
 (स्नात) किन्नरः किंपुरुषस् तरंगवद्वनो मयुः

His treasure.

m m h
 67. निधि (नी) शेषधि

Auriferous
 gems. i

n n
 (भेदाः पद्मशङ्कादयो निधेः)

1—र. 2—राज. 3—वंद. 4 बक्ष. 5 ए— 6 ए—.
 7—र. 8—व.

a The god of riches. b Also यक्षेश्वरः. c Likewise एकपिङ्गलः.
 d Also ऐहविलिः, or ऐहविलिः, and ऐहविलि. e Son of *Kuvéra*. f The
 same term, in the dual, designates both the sons of *KUVÉRA*; named
NALAKŪVARA, and *MANIGŪRĪVA*. g A bode of *Kuvéra*. h Also शेषधिः.
 i See an enumeration of the other seven (for there are nine such
 fabulous gems) in other dictionaries.

SECTION II.

1. ^{f f a 1 n b 2 n n 3 n} द्यौ दिवौ (द्वे स्त्रियाव्) ^{4 n c n d n n 5 n n} द्यौर्मध्योम पुष्करम् ^{6 n n 7 m n 8 m n e} नभोऽन्तरीक्षं गगनमनन्तं सुरवर्त्म खं ^{9 f 10 f g f 11 f 12 f} दिशस् (तु) ककुभः काष्ठा आशाश्च (च) हरितश्च (च ताः) ^{13 f 14 f i 15 f} The sky or atmosphere.
2. विषद्विष्णुपदं (वा तु पुंस्य) काश विहायसी Space, region or quarters. f
3. ^f प्राच्यवाची प्रतीक्षस् (ताः पूर्व दक्षिण पश्चिमाः) The several quarters. h
(उत्तरा दिग्) उद्दीची (स्याद्) ^{m f n} दिशं (तु त्रिषु दिग्भवे) Situating or bearing. j
4. ^{m m m m m m} इन्द्रो वाङ्मः पितृपति नर्जतो वरुणो मरुत् The regents of quarters and points. k
^{m m} कुबेर ईशः (पतयः पूर्वादीनां दिशां क्रमात्)

- 1 द्यौ— 2 नभः 3 द्यौ— 4 ककुभः 5 नभः 6 द्यौ—
7 आ— 8 द्यौ— 9 दिशः 10 ककुभः 11 आशा. 12 हरितः
13 ची— 14 द्यौ— 15 ची—

* See § i. v. 4. ^b Or चक्षुः. ^c Likewise नभः (भ.) ^b Or अन्तरीक्षं.
• Masc. विहायः. Neut. विहायः. Also विहायसः—स; and indec. विहायसा. ^f A tract or quarter of the world; sing. दिक्, pl. दिशः. Or with the feminine termination दिशा, pl. दिशाः. ^g Nom. ककुभः. Also with the feminine termination ककुभाः. ^h In their order: namely, East, South, West, North. ⁱ Some read अपाची for the South; restricting अपाची to the region below. ^j Ex. पूर्वदिशः eastern; fem— द्याः neut.—द्यौः. ^k In their order: E., S. E., S., S. W., W., N. W., N., N. E. Thus fire S. E. *Nairita* S. W. Air N. W. *Siva* N. E. From the regents, the points are denominated: as ऐन्द्र, East; आग्नेयो, South-east; वाय्वा, South; &c.

Elephants, at
the points. a

5. ऐरावतः पुण्डरीको वामनः कुमदेः ऽस्त्रनः

पुण्डदन्तः सार्वभौमः सुप्रतीकश्च (च दिग्मन्त्राः)

Their females
b

6. (करिष्यो) ऽश्वसु कपिला पिङ्गलाशुपमाः (क्रमात्)

ताम्रकर्णौ शुभ्रदन्तौ (चा) ऽङ्गना(चा) ऽस्त्रजावती

Intermediate
point. f

7. (क्षीबाध्यं त्व) ऽपदिशं दिशोर्ध्वं विदिक् (स्त्रिवां)

Included
space.

अश्वन्तरं (त्वं) ऽन्तरालं

The sensible
horizon. h

चक्रवालं (तु) मण्डलं

A cloud.

8. अश्वं मेघो वारिवाहः सनयितुर्वलाहकः

चाराधरो जलधरश्च तडित्स्वान् वारिदेः ऽम्बुभृत्

9. घन जीवत सुदिर जलसुग्धूमयोनवः

A succession
of clouds.

कादम्बिनी मेघमाला

Belonging to
clouds.

(त्रिषु मेघभवे) ऽश्विचं

1—चञ्चल. 2—क. 3—चञ्चल. 4—चर. 5—तद्व. 6—सुद. 7—नि.

^a Belonging to the several regents of them, respectively. ^b In the same order. ^c Also अश्वसुः. ^d Likewise शुभ्रदन्तौ. ^e Also अङ्गना. ^f Or half quarter, as S. E. &c. ^g Likewise प्रदिक्. ^h Or any orb and circumference. ⁱ Or चक्रवालं. ^j Or अश्व. ^k Also वारिधरः. ^l Likewise जलधरः, जलद, &c. ^m Properly this signifies a cloud of smoke : and जीवतः is a visible exhalation.

10. ⁿखनितं ⁿगर्जितं ⁿमेघनिर्वोधे ^{l n b}रसिता (दि च) The rattling
^{f c} of thunder.
^fशंपा ^{2 f}यतच्छदा ^{3 f}झादिन्यैरावत्यः ^fक्षयप्रभा
^f Lightning.
^{f d} 11. तद्धितं ^fसौदामिनी ^fविद्युत् ^fचक्षला ^fचपला (ऽपि च)
^{m f}स्युर्ज्युः ^g(वृज्जनिष्पेधो) A clap of
^m thunder. c
^{4 m}मेघज्योतिरिन्द्रादः A flesh of
ⁿ lightning. h
^{5 n} 12. इन्द्राबुधं ⁿशक्रधनुस्
^{f n j}(तदेव च्छज्ज) ⁿरोहितं INDRA's bow
^f unbent. i
^{n j}वृष्टिर्वधं Rain.
^m (तद्विधाते) ^{6 m}ऽवथाहावग्रहौ (समौ) Drought.
^m 13. धारासम्पात आसारः A hard
^{m k} shower.
^lशीकरो (ऽम्बुकणाः सृताः) Thin rain.

1—त. 2—नी. 3 ऐ—ती. 4 इ— 5—स्. EX.—सुप्.
 6 च—.

^a Or the grumbling of clouds. ^b Including other synonyms, as खनितं, &c. ^c Also यन्त्रा. ^d Better सौदामिनी; Likewise सौदामिनी. ^e The noise attending a fall of thunder or stroke of lightning. ^f Also स्युर्ज्युः. and विस्फूर्ज्युः, or विस्फूर्ज्युः. ^g Or वज्रनिर्वोधः. ^h Or the fire attending a stroke of lightning. ⁱ When his bow is bent, its shadow appears as a rainbow; when unbent, it is invisible to mortals. Some of the commentators have approached towards a true explanation of the rainbow; saying that it proceeds from the rays of the sun, which are of various colours, and being dispersed by the air, appear in the sky. ^j Likewise वधं. ^k Or शीकरः. ^l Or सृताः.

Hail.

l m m f
वर्षापतस् (तु) करका

A cloudy
day. a

n
(मेघाच्छन्ने ऽङ्गि) दुर्द्दिनं

Covering or
disappearance.
ce. b

f f m 2 n
14. अन्तर्द्वा व्यवधा (पुंसि त्व) नार्धिरपवारणं

n n n c 3 n
अपिधान तिरोधान पिधानाच्छादनानि (च)

The moon.

4 m 5 m d m e m m f
15. त्रिमांशुश्च चन्द्रमाश्च चन्द्र इन्द्रः कुसुदबान्धवः

m m m 6 m m
विधुः सुधांशुः शुक्लांशुरोषधीशो निशापतिः

m m m g m m m
16. अजो जेवाटकः सोमे ग्लौर्धगाहः कलानिधिः

m m h m m
द्विजराजः यशधरो नक्षत्रेशः क्षपाकरः

A digit. i

f
17. कला (तु घोडशो भागे)

The disk of
the sun or
moon.

m n j m f n
विष्णो (ऽक्षी) मण्डलं (त्रिषु)

A part.

n m n m n m
भित्तं यकल खण्डे (वा पुंस्य) ऽर्धे

Half.

n
ऽर्धं (समे ऽंशके)

1—त. 2—च. 3—वा—न. 4—यु. 5—वस्. 6—यो—.

a Or obscured by clouds. b Or anything, which hides and withholds from sight. c Also छादनं. and छदनं. d Likewise वाः, (वस्.) e Also चन्द्रः. f Likewise कुसुदबन्धुः. g Also सोमा, (नृ.) h Likewise यशस्वः, यशसाच्छन्ः, and यशी, (नृ.) i Or the sixteenth part of the moon's diameter j One author makes this fem. Also विष्णी.

18. चन्द्रिका कौमुदी ज्योत्स्ना ^{f a f f} Moonlight.
 प्रसादस् (तु) प्रसन्नता ^{1 m f} Purity or brightness.
 कलङ्काङ्गौ खण्डनं (च) चिह्नं लक्ष्यं (च) लक्षणं ^{m 2 m n n 3 n n b} A spot or mark.
 19. सुषमा (परमा शोभा) ^f Exquisite beauty.
 शोभा कान्तिर्द्युतिश्च ^{f f c 4 f f} Beauty or splendour.
 चवम्भायस् (तु) नौहारस् तृषारस् तृहिनं हिमं ^{5 m 6 m 7 m n n} Frost.
 20. प्रालेयं मिहिका (चा) ^{n f d}
 (इय) हिमानी हिमसंहतिः ^{f f} Ice and snow.
 शीतं (गुण्ये) ⁿ Cold or chil-ness.
 (तद्वदर्याः) सुषीमः शिशिरो जडः ^{m f n c m f n m f n} Cold or frigid.
 21. तृषारः शीतलः शीतो हिमः (सप्तान्यखिङ्गकाः) ^{m f n m f n m f n m f n}
 ध्रुवः चोत्तानपादिः (स्याद्) ^{m m} The polar star. f
 अगस्त्यः कुम्भसम्भवः ^{m h m} AGASTYA. g

1—द. 2 लक्ष. 3—पञ्च. 4—ति. 5—व. 6—हार. 7—वार.

^a Also चन्द्रिका. ^b Likewise लक्ष्यं. ^c Also द्युति, and क्वी. ^d Or कलिका. ^e Likewise सुषीमः, and सुषीमः. ^f Or the north pole itself. In mythology, *Dhruva* is son of *Uttānapāda*, and consequently grandson of the first *Manu*. In Astronomy, *Uttānapāda*, is β *Ursæ minoris*. ^g *Agastya* is regent of the star Canopus. ^h Also अगस्त्यः.

1 m a

22. मैत्रावरुणिः

His consort.

(स्वैव) कोपासुद्रा (सधर्म्णिणी)

n b 2 n n f f n c 3 f n d

A star.

नक्षत्रचक्रं भं तारा तारका (पु) डु (वा खियां)

Asterisms. c

23. दाक्षायण्यो (ऽश्विनीत्यादि तारा)

The head of Aries.

4 f 5 f

Stars in the Southern scale.

अश्विन्यश्विनी

Stars in Cancer.

राधा विशाखा

पुष्ये (तु) सिध्य तिष्यौ

The Dolphin.

अविष्टया

24. (समा) धनिष्ठा

The wing of Pegasus.

(स्युः) प्रौष्ठपदा भार्गवपदाः (खियः)

n h

n

7 f

Orion.

जगशीर्षे जगशिरस् (तस्मिन्नेवा) ग्रहायणी

8 f i

Stars in his head.

25. इक्ष्वासु (तच्छिरोदेशे तारका निवसन्ति याः)

m

m

m k

9 m

m

The planet Jupiter. j

वृहस्पतिः सुराचार्यो गोपतिर्धिषण्यो गुरुः

1—पि. 2 कक्ष. 3 उह. 4—युज्. 5 ख—.

7 वा—.

8—खा.

9 धि—.

^a Likewise वरुणिः. ^b Also नक्षत्रं. ^c Neut. तारकं. Likewise masc. ताराः, and तारकाः. ^d Neut. उह, fem. उहुः or उहुी. ^e As *winé* and others, the longitude of which regulates the divisions of the zodiac. In mythology, they are nymphs, and daughters of *Dakṣha*. ^f Properly dual, as indicating two stars, which compose this constellation according to ancient authors. But astronomers now reckon four. ^g Also भार्गवपदाः. ^h Likewise masc. जगशीर्षेः, and fem. जगशिराः (सु). Also masc. जगः. ⁱ Also इक्ष्वाकः. ^j *Vṛihaspati*, the preceptor of the gods, son of *Angiras*. ^k Likewise गोपतिः, गोःपतिः, and गोस्पतिः.

26. जीव् चाङ्गिरसो वाचसतिश् चित्रशिक्षिणः
 शुक्रो दैत्यगुरुः काव्य उग्रना भार्गवः कविः Venus. b
27. अङ्गारकः कुजे भौमे क्षौहिताङ्गे महीसुतः
 रौहिणेयो बुधः सौम्यः Mercury. f
- (सनी) शौरि शनैश्चरौ Saturn. g
28. तमस् (तु) राहुः स्वर्भानुः सै हिक्वेयो विधुनुदः The ascend-
 ing node. j
- (सप्तर्षयो मरीचतिमुखाश्) चित्रशिक्षिणः Ursa major. l
29. (राशीनामुदंघो) लग्नं Ascension. m
- (ते तु मेघवृषादयः) Signs of the Zodiac. n
- सूर सूर्यार्थमादित्य द्वादश्यान् दिवाकराः The Sun

1—ति. 2—नस्. 3—ज्. 4—आ—. 5—लज्. 6—र.

^a The patronymic in the plural, reverts to the original form चाङ्गिरसः. ^b *S'ukra* or *U'sanas*, the preceptor of the giants, son of *Bhrigu* and regent of the planet Venus. ^c In the vocative sing. उग्रनः(स्) उग्रनन्, or उग्रनः. ^d Likewise अङ्गुः. This and the patronymic, in the plural, make अङ्गवः. ^e According to mythology, the son of the earth. ^f *Bud'ha*, son of *Sóma*, (or the moon) by *Róhinī* (or the Hyades). ^g *Sanū*, the offspring of the sun by *Ch'háyá*. ^h Or more properly, शौरिः. Also शौरः. ⁱ Likewise क्षनिः. ^j *Ráhá*, son of *Sinhiki*. ^k Also masc. तन्नाः, (स.) ^l The seven principal stars in Ursa major are the seven sages; *Maríchi*, *Atri*, *Angiras*, *Pulastya*, *Pulaha*, *Kratu* and *Vasishthá*. ^m The rising of the signs. ⁿ The sign (*Rás'i*) are Aries, Taurus, &c. ^o Likewise सूरः.

30. मास्वरास्वस्व वन्न प्रभाकर विभाकराः
 2 m m m m 3 m

मास्वद् विवस्वत् सप्ताश्व हरिदश्वोष्णारश्मयः

m 4 m m a m b 5 m 6 m

31. विकर्त्तनाकैर्भास्वैरुह मिहिरारुण पूषणः

7 m m 8 m m m

द्युमणिस्तरणिर्मित्रश्चित्रभाभुर्विरोचन

m 9 m m 10 m c

32. विभावसुर्ग्रहपतिस्त्रिषांपतिर्ग्रहपतिः

m m 11 m m d 12 m m

भानुर्हंसः सहस्रांशुस् तपनः सविता रविः

m m 13 m

Three of the
sun's atten-
dants. e

33. मातरः पिङ्गलो दण्डश्चण्डांशोः पारिपार्श्विकाः)

m m m m g m

The dawn. f

सूरसूतेऽरुणोऽनूरः काश्यपिर्गुह्याग्रजः

14 m h m 15 n n

Halo.

34. परिवेषस्(तु) परिधिर्पक्ष्मार्थक मण्डले

m 16 m m 17 m m f m 18 m i

A ray.

किरणोऽस्य मयूखांशु गभस्ति दृणि दृष्णयः

m m m f f

35. भानुःकरोमरीचिः(स्त्रीपुंसयोर्)दौ धितिः(स्त्रियाम्)

1 च.— 2—तु. 3 च—पिङ्ग. 4 च.— 5 च.— 6 पूषन्.
 7—वि. 8—त्र. 9—ति. 10 च.— 11—द्यु. 12—ह.
 13—रुह. 14—व. 15 च.— 16 उरु. 17 चंयु. 18 धृष्णि.

* Also वासांशु, ^b Likewise वज्रिः. ^c Also चङ्गःपतिः. ^d Like-
 wise तापनः. ^e Severally named in the text. They are INDRA, YAMA,
 and FIRE, under other names : one placed on the left of the sun ; the
 two others on his right. ^f The charioteer of the sun. ^g Likewise
 काश्यपः. ^h Also परिवेषः. ⁱ Some read मन्त्रि.

^f ^{1f} ^f ^{2ff} ^a ^{3f} ^f ^{4f}
 (स्युः)प्रभा दग् रचि त्विङ्मा भाश्चवि द्युतिदीप्तयः Light.

5 n

6 n

36. रोचिः शोचि (द.भे क्रीवे)

^m ^m ^m
 प्रकाशो द्योतः चातपः Sunshine. b

ⁿ ⁿ ⁿ ⁿ ^d
 कोष्णं कयोष्णं मन्दोष्णं कदुष्णं (त्रिषु तद्वति) Warmth. c

ⁿ ⁿ ⁿ ^f
 37. तिम्भं तीक्ष्णं स्वरं (तद्वन्) Heat. e

^f ^f
 दग्दृष्ट्या मरीचिका Sultry vapour. g

1 दग्. 2 त्विन्. 3 भास्. 4 दीप्ति. 5 रोचिस्. 6 शोचिस्.

* Also masc. भाः (स्) or भासः, (स्). ^b Or any lustre and heat. Some interpret this, the converse of darkness. Others make the three terms of this article synonymous with the preceding eleven, as signifying light and illumination. They are distinguished from the article which precedes, as not immediately issuing from the sun. ^c Or warm. ^d When used as adjectives they vary with the gender. ^e Or hot. ^f These also, when employed as adjectives, vary with the gender. ^g Appearing at a distance like a sheet of water. The phenomenon called Mirage,

SECTION III.

Time.	^m 1. ^m कालो ^{1 m} दिष्टो (ऽथ्य) ^m नेहा (पि) समयो (ऽथ्य)
First lunar day. ^a	^{f b} (ऽथ्य) पक्षतिः
	^{2 f c} प्रतिपद् (हे इमे क्रीते)
A lunar day.	^{3 m f d} (तदाद्यांस्) तिथयो (द्वयोः)
A day.	^m २. ^{n 4 n} षष्ठो ^{m n m n c} दिनाहनी (वा तु क्रीते) दिवस वासरौ
Morning.	^m प्रत्युषो ^{n n f 5 n g} ऽहर्मुखं ^{6 n h} कल्पमुषः प्रत्युषसी (अपि)
	^{n i} ३. प्रभातं (च)
Eve. j	^{f k} (दिनान्ते तु) सायं
Twilight.	^{f l} सन्ध्या ^f पितृप्रसूः

1 अनेहस. 2—पद्. 3 तिथि. 4 अहन्. 5 उषस. 6—वस.

^a The beginning of the moon's increase or wane. ^b Or पक्षती.
^c The thirtieth part of a lunation. ^d Also fem. तिथी. ^e Some write वासरः, erroneously. ^f Likewise वाह्यं. ^g Also masc. उषः (स्.) and fem. उषा. ^h Likewise masc. प्रत्युषः (च) and neut. प्रत्युषः (स्.) ⁱ Also भातं and विभातं. ^j Or the close of the day. ^k Masc. सायः. Indec. सायं. ^l Likewise सन्ध्या.

^m ^{1 m} ^{2 m}
 प्राङ्माधराह्ण सन्धाह्णम् (त्रिसन्ध्यम्)

Periods of
the day. a

^{f b}
 (अथ) शर्वरी

Night.

^f ^f ^{3 f c} ^f ^f ^{f d}
 4. त्रिधा त्रिशीथिनी रात्रिस् त्रियामा क्षयदा क्षया

^f ^{4 f e} ^{f f} ^{f g} ^{f h}
 विभावरौ तमस्विनी रजनी यामिनी तमी

^f ^{f i}
 5. तमिस्सा तामसी (रात्रिः)

A dark
night.

^{f j}
 ज्योत्स्नी (मन्दिक्काम्बिता)

A moon-
light night.

^f
 (आगामिवर्तमानार्द्युक्तायां त्रिभिः) पक्षिणी

A night and
two days. k

ⁿ
 6. नक्षरात्रं (निशावद्यः)

A multitude
of nights.

^m ⁿ
 प्रदोषो रजनीमुखम्

Evening. l

^m ^m
 अर्द्धरात्रं निशीथी (हौ)

Midnight.

^m ^m
 (हौ) याम प्रहरौ (समौ)

A watch. m

1—क्ष. 2—ह. 3—त्रि. 4—नी.

^a Forenoon, afternoon, and mid-day. The three turns of the day are collectively called त्रिसन्ध्य, n. or त्रिसन्ध्या, f. ^b Also शर्वरी. ^c Also रात्री. ^d Likewise क्षया. ^e Also तमस्वती. ^f Likewise रजनिः. ^g Also क्षयपती. ^h Likewise तदिः, or तदा and तापी. ⁱ Some make this a part of the explanation. But it is one of the terms exhibited, according to others. It also signifies night in general. ^j This is interpreted by one author the night of full moon. ^k Or a day and two nights. ^l The beginning of night. The two first hours (*g'hatts*) after sunset. ^m The eighth part of the day.

The full and
change of
the moon. a

7. (स) पर्वसन्धिः (प्रतिपत्पञ्चदशोर्ध्वान्तरम्)^{m b}

Last day of
the half
month.

पञ्चान्तौ (पञ्चदशौ द्वे)^f

Day of full
moon.

पौर्णमासी (त) पूर्णिमा^{f c}

Moon a little
gibbous. d

8. (कलाहीने सः) ऽनुमतिः^f

Moon quite
full. e

(पूर्णे) राका (निशाकरे)^f

Day of new
moon.

अमावास्या (त्) मावस्या दशः सूर्येन्दुसङ्गमः^{ff 1f mg m}

Moon a little
horned. h

9. (सा दृष्टेन्दुः) सिनीवाली^f

Moon exact-
ly new. i

(सा नष्टेन्दुकला) कुङ्कः^{f j}

An eclipse.

उपरानो ग्रहे^{m m}

Eclipsed.

(राहुग्रहे त्विन्दौ च पुष्टि च)

1 च—

^a The junction of the 15th and 1st of a half month, or the precise moment of the full or change of the moon. ^b Also पर्व and संधिः. ^c Likewise पूर्वमा, पूर्वमासी, पूर्वमासी and पौर्णमी. ^d That is, a fifteenth day of the moon's age, on which she rises one digit ($\frac{1}{16}$ th.) less than full. ^e A similar day; but on which she rises quite full. ^f Also अमावासी, अमावसी, अमावासी, अमावसी, and अमा. ^g Some add अदृशः. ^h That is, a thirtieth day of the moon's age, on which she rises visible. Or sets visible; the first lunar day having commenced, or the fourteenth of the dark half month being unfinished. ⁱ A similar day, but on which she rises invisible. ^j Also कुङ्कः.

^m 1 ^m
10. सोपन्नोपरक्तौ (द्वाव्)

^m ^m
अन्यत्मात उपाहितः A meteor. a

^{2 m}
(एकवेत्त्या) पुष्यवन्तौ (दिवाकर निशाकरौ) Sun & moon.

^f
(षष्टादश निमेषास्तु) काष्ठाः Sixteen thirds. b

^m
(त्रिंशत् ताः) कलाः Eight seconds. c

^m
(तास्तु त्रिंशत्) क्षणः Four minutes. d

^m ^m
(ते तु) सुहृत्तौ (द्वादशस्त्रियाम्) An hour. e

^{3 m g}
12. (ते तु त्रिंशद्) चोरास्तुः A day. f

^m
पक्ष (सो दशपक्ष च) A fortnight. h

^m ^m
(पक्षौ पूर्वापरौ) शुक्ल कृष्णौ Light & dark fortnights. i

^m ^k
मास (सु तावभौ) A month. j

1 च—.

2—वत्, or वन्.

3 च—.

^a As a falling star, &c. also a comet. ^b Or thirtieth part of a *Kald* and measured by eighteen twinklings. ^c Or thirtieth part of a *Kshan'a*. ^d The three hundred and sixtieth part of the day. ^e The thirtieth part of the day ; containing twelve *Kshanas*. ^f A nycthemeron, containing thirty *Muhūrtas*. ^g Some make this neuter : but erroneously. ^h Half a month, comprising fifteen days. ⁱ Respectively, from new moon to full, and from the opposition to the conjunction. ^j The twelfth part of a year ; comprising two *pakshas*, or thirty days. This is according to lunar time. But the same name is applicable to the solar and sidereal months. ^k Likewise माः (स्र).

A season. a	13. (द्वौ द्वौ मासादिमासौ स्याद्) षट्
A half year. b	(सौ) द्वावन् (त्रिभिः)
A year. c	(अयने द्वे गतिरुद्गद् दक्षिणार्कस्य) वत्सरः
Equinox.	14. (समरात्रिदिवे काले) विषुवद्विषुव (च तत्)
A'grahāya- na. e	मार्गशीर्षे सङ्ग मार्ग आग्रहायणिक (च सः)
Pauṣa. h	15. पौषे तैव सङ्ख्यौ (द्वौ)
Māgha. i	तथा माघे
Phālguna. k	(ऽथ) फाल्गुने
	(स्यात्) तपस्यः फाल्गुनिकः
Chaitra. m	(स्यात्) चैत्रे चैत्रिको मधुः

1 षट्— 2—वत्— 3 सङ्ख्यौ— 4 तपस्य—

The sixth part of a year, comprising two months, as *Māgha* and *Phālgun'a*. Properly the season consists of two solar months : but the term is also applicable to lunar time. ^b Or the sun's alternate journeys towards the tropics, measured by three seasons. ^c Consisting of the northern and southern tracts of the sun. ^d Also masc. विषुवान्, and विषुवः. And विषुवः or विषुवः. ^e Month in which the moon is full, nearly in the longitude of Orion's head. ^f Likewise सङ्गः (सङ्गः) ^g Also अग्रहायणः. ^h Near γ and δ of Cancer. ⁱ Near the lion's heart. ^j Some add तपः (—तपः). ^k Near the lion's tail. ^l (Also अश्विपुत्रः. ^m Near the virgin's spike.

16. वैशाखे माघवे राधेः Vaisāk'ha. a
 ज्येष्ठे शुक्लः Jyaisht'ha. b
 शुचि (अवस) A'shād'ha. d
 आषाढे 1 m
 श्रावणे (तु स्थान्) नभाः श्रावणिक (शुभः) Srdvan'a. f
 17. (शु) नभस्य प्रौष्ठपद भाद्र भाद्रपदाः (समाः) Bhad'ra. g
 (स्वादा) श्विन् इवे (ऽया) ऋतुजे (ऽवि) A'swina. h
 (स्थान्) कार्तिके Kārttika. k
 18. वाङ्मोर्जो कार्तिकिवे m 4 m
 हेमन्तः m m m winter. l
 शिशिरो (ऽस्त्रियाम्) Cold season. n
 वसन्ते पुष्यसमवः सुरभिर् m 5 m Spring. o
 ग्रीष्म ऋतुः m m q Hot season. p

1 नभस. 2 चा— 3 चा— 4 अजं. 5—वि.

* Month in which the moon is full near the southern scale. ^b Near the scorpion. ^c Likewise ज्येष्ठः. ^d Near the bow of Sagittarius. ^e Also अषाढः, आषाढकः, and आषाढः. ^f Nearly in the longitude of the eagle. ^g Nearly in the longitude of the wing of Pegasus. ^h Near the head of Aries. ⁱ Likewise ईषः. ^j Also अश्विजुषः. ^k Near the Pleiades. ^l Comprising A'grahāyan'a and Pausha. ^m Likewise श्रुवा and (शु). ⁿ Including Māgha and Phālgun'a. ^o Consisting of Chaitra and Vaisāk'ha. ^p Comprehending Jyaisht'ha and A'shād'ha. ^q Or अश्विजुषः. Also अश्वि, or अश्वि (शु).

19. निदाघः^m उष्णोपगमः^m उष्णः^m उष्णागमः^{1 m a m b} तपः^{2 f d}

Rains. c

(स्त्रियां) प्राष्टत् (स्त्रियां भृञि) वर्षा

Sultry season. f

(अथ) शरत्^{3 f g} (स्त्रियाम्)

20. (षड्मही^{4 m} षट्पतवः पुंसि मार्गादीनां युगैः क्रमात्^h)

A year.

संवत्सरे^{m i m j 5 m m n} वत्सरे^{6 f k f l} ऽब्दे^h शयने^h (स्त्री) शरत् समाः

A patriarchal day. m

21. (भासेन^h स्वाद्^h ऽहोरात्रः पैत्रे^h)

A day of the gods. n

(वर्षेण) दैवतः

A day of Brahmā. o

(देवे तुगसहस्रे हे) ब्राह्मः

A kalpa. p

कल्पौ^{7 m} (तु तौ वृणाम्)

A manvantara. q

22. मन्वन्तरंⁿ (तु दिव्यानां युगानामेकसप्ततिः)

A destruction of the world.

संवत्सः^{m r m m s m n} प्रलयःⁿ कल्पःⁿ क्षयःⁿ कल्पान्तःⁿ (इत्यपि)

1—ष. 2—ष. 3—द. 4 षट्. 5 षट्. 6—द. 7 कल्प.

* Likewise उष्णोपगमः, उष्णः, and उष्णागमः. Or उष्णोपगमः, &c. and उष्णोपगमः, &c. ^b Also तपः (स्). ^c Containing *S'rāvanā* and *Bhādra*. ^d Likewise प्राष्टत्. ^e Restricted to the plural. ^f Answering to *A's'vina* and *Kārtika*. ^g Also शरदा. ^h These six seasons severally correspond to two months each, in the same order. ⁱ Also संवत्सरः. ^j Likewise परिवत्सरः, and अतुवत्सरः. But in the quinquennial cycle these are names of different years. ^k Also शारदः.

^l Some restrict this to the plural. ^m Or a month of mortals. ⁿ Or year of mortals. ^o Or 2000 *yugas* of the gods: that is, 1000 *yugas* constitute *Brahma's* day, and his night contains as many. ^p The same grand period, or 432,000,000, years of mortals, measuring the duration of the world; and as many, the interval until its renovation. ^q Or a grand period containing seventy-one *yugas* of the gods. ^r Also संवत्सः. Likewise परिवत्सः. ^s Also विकल्प.

SECTION IV.

1. (सखी) पङ्क्तं (पुमान्) पाप्मा पापं क्लिष कल्याणम् Sin.
 कलुषं वृजिनेनोऽवमं हो दुरित दुष्कृतम्
 2. (स्याद्) धर्म (मस्त्रियां) पुण्य श्रेयसी सुकृतं दृषः Virtue or moral merit.
 सुत् प्रीतिः प्रमोदो हर्षः प्रमोदो मोद संमोदः Joy, or pleasure. c
 3. (स्याद्) नन्दयुरानन्द शर्म शात सुखानि (च)
 श्रेयसं शिवं भद्रं कल्याणं मङ्गलं शुभम् Happy, well, or right.
 4. भावुकं भविकं भयं कुशलं क्षेम (मस्त्रियाम्)
 शक्तं (च)

(स्य त्रिषु द्वये पाप पुण्य सुखादि च)

1 पाप्मन्. 2 एनस्. 3 चव. 4 चङ्गस्. or चङ्गस्. 5 श्रेयस्.
 6 सुद्. 7 चा—. 8 चा—. 9 चा—. 10 धर्मन्.

^a Used as an epithet, this word varies with the gender of the subject. ^b As an adjective, this likewise varies with gender of the subject. ^c Some restrict the seven terms in the first line, as signifying the actual sensation or mental affection of pleasure; and the other five, as importing pleasure in the abstract. ^d Likewise सुदा and सुदिता. ^e Also चानन्दिः and नन्दिः. ^f Also सार्त. ^g Likewise शौक. ^h Used as epithets, this and the following words vary with the gender of the subject. ⁱ Fem. कल्याणी. ^j Also कुशलं. and कुशल. ^k These adjectives are restricted to the genders stated in the text, when employed as substantives to denote the abstract quality. ^l The three nouns here specified, with those which follow them respectively, or with such only as follow the last of them, being used as adjectives, agree in gender with the subject.

Excellence,
or happiness.

5. ^fमतस्तिका ^fमचर्चिका ^{m n l m m a}प्रकाशसुहृत्तजो

(प्रयत्नवाचकान्यस्य)

Good luck,
or favourable
fortune.

^{2 m}स्यः (शुभावहोविधिः)

Destiny, or
luck.

6. ^{m n b m m m f m}दैवं ^{n c n}दिष्टं भगधेवं भाग्यं (स्त्री) नियतिर्विधिः

A cause.

ⁿहेतु (र्ता) ^{n c n}कारणं बीजं

A primary
cause.

ⁿ(निदानं त्वा) ^{3 n}दिकारणं

The soul.

7. ⁿज्योतिष ^{4 m m d}आत्मा पुरुषः

Nature. e

ⁿप्रधानं ^fप्रकृतिः (स्त्रियाम्)

State or con-
dition. f

(विशेषः कालिको) ^fवस्था

Qualities of
nature. g

^{n h 5 n i 6 n j}(गुणाः) सर्वं रजस् तमः

Birth or pro-
duction.

8. ^{7 n n n k f l 8 f 9 m}जगुर्ज नम जग्यानि जनिहृत्यतिहृदयः

1 द—, 2 यव 3 चा—, 4 चात्मन्, 5 रजस्, 6 तचस्,
7—स्, 8 द—, 9 द—.

^a In apposition, even as epithets, these do not vary in their gender
^b Also दैव्यं. ^c Likewise जगुर्ज. ^d Also पुरुषः. ^e The cause of
the material world, or secondly the natural state of anything. ^f Any
particular state, varying with the progress of time, as youth, &c.
^g Severally named in the text; first, the principle of existence for
truth; secondly, that of foulness or passion; thirdly, that of darkness.
The first enlightens, constitutes knowledge, and is the cause of truth.
The second occasions coveting, and is the cause of pain. The third
overspreads, and is the cause of error and illusion. These attributes
and essential qualities of nature are according to the *Sankhya* philo-
sophy. ^h Likewise सचः. ⁱ Also masc. रजः (रज). ^j Likewise masc.
तचः (तच). ^k Sing. जगुर्ज or जगुर्ज. Also masc. जगुर्ज. ^l Or, जगुर्जः.
Also masc. जगुर्ज.

^m ^m
संदेह हापरौ (चा।)

Certainty
or ascertain-
ment.

^m ^m
(इय समौ) निर्णय निश्चयौ

Heterodox
or heresy.

^f ^f
13. मिथ्यादृष्टिर्नैस्तिकता

An injuri-
ous design.

^m ⁿ
व्यापादो द्रोहचिन्तनम्

A demon-
strated
truth.

^m ^m
(समौ) सिद्धांत राज्ञांतौ

Error or
mistake.

^f ^f ^m
भ्रान्तिर्मिथ्यामति भ्रमः

An agree-
ment.

^{1 f} ^{2 f c} ⁿ ^m ^{3 m} ^m
14 संविदागूः प्रतिज्ञानं नियमाश्रय संश्रवाः

^m ^{4 m} ^m ^{5 m}
अङ्गीकाराभ्युपगम प्रतिश्रव समाधयः

True know-
ledge. d

^{n e}
15. (मोक्षधी) ज्ञानं

Knowledge
of arts. f

ⁿ
(अन्यत्र) विज्ञानं (शिल्पशास्त्रयोः)

Beatitude.
g

^f ⁿ ⁿ ^{6 n} ⁿ ^{7 n}
मुक्तिः कैवल्य निर्वाणं श्रेयोनिःश्रेयसाश्चतस्र्

1—द.

2 चागू or चाशुर.

3 चा—.

4 चा—.

5—वि.

6 श्रेयस्.

7 चा—.

* The disbelief of heaven or a future world, or the denial of a God.
b The meditating of harm, or wishing ill to another; or the attempt to injure. c According to different etymologies, (the termination being either derivative or radical,) 2d. sing. and pl. चागूः or चाव, and चागूम् or चावम्. But चाशुः (र), चाशुरं. d Or that which tends to exempt the soul from further transmigration. e Some make this interpretation, and धीः the word exhibited. f Or any knowledge, but that of theology. g The delivery of the soul from body, and its exemption from further transmigration.

16. मोक्षोऽपवर्गे^{m m}(ऽया) ज्ञानमविद्याहंमतिः (स्त्रियाम्) ^{1 n 2 f 3 f} Spiritual ignorance.रूपं शब्दो गन्ध रस स्पर्शाश्च (च) ^{n m m m 4 m} Five objects of sense. bविषया (चमौ) ^m An object of sense. c17. नोचरा इन्द्रियार्थाश्च (च) ^{m 5 m}हृषीकं विषयीन्द्रियम् ^{n 6 n 7 n} An organ of sense.कर्मेन्द्रियं (त पायादि) ⁿ An organ of action. d(मनोनेत्रादि) धीन्द्रियम् ⁿ An intellectual organ. e18. त्वरस् (तु) कषायेऽस्त्री ^{8 m n f m n} An astringent taste.मधुरो लवणः कटुः ^{m m m h} Five other tastes. gतिक्तोऽश्वाश्च (च) रसाः (पुंसि) ^{m 9 m i}(तद्वत् षडमी त्रिषु) ^j

1 च— 2 च— 3 च— 4 स्पर्श. 5—र्थ. 6—यिन्.
7 र— 8—र. 9 चक्षु.

^a Or belief of external appearances. ^b Severally named in the text ; viz. colour, sound, odour, flavour, and contact. ^c Sing. विषयः ^d Viz. the hand, the foot, the voice, the organ of generation, and the organ of excretion. ^e Viz. the mind, the eye, the ear, the nose, the tongue, and the skin. ^f Also त्वरः or क्षरः. ^g Severally stated in the text ; viz. sweet, salt, pungent, bitter and sour. ^h Fem. कटुः or कटुो. ⁱ Also चक्षुः. ^j All these terms, signifying particular tastes, vary with the gender of the subject, when they are used as adjectives.

A pleasing
scent. a

19. (विमर्होत्वे) परिमलो (गन्धे जनमनोहरे)

A fragran-
cy or per-
fume. b

चामोदः (सोऽतिनिर्हारी)

(वाच्यचिह्नत्वमागुणात्)

A scent
spreading
far.

20. समाकर्षी (तु) निर्हारी

A perfume
or fragrant
substance. d

सुरभिप्रतीयतर्पणः

इष्टगन्धः सुगन्धिः (स्याद्)

A perfume
for the
mouth. g

चामोदी मुखवासनः

An ill smell-
ing sub-
stance.

21. प्रूतिगन्धिस् (तु) दुर्गन्धो

A smell
like that of
raw meat. j

विचं (स्याद्) मगन्धि (यत्)

White. l

22. शुक्ल शुभ्र शुचि श्वेत विषद श्वेत पाण्डुराः

1—दिन्. 2—रिन्. 3—दिन्. 4—न्धि. 5—न्ध. 6 चा—.

^a Such as is extracted by rubbing fragrant substances. Ex. Blossoms of the *Mimusops elengi*. ^b A very delightful odour, and strong smell. Ex. Musk. ^c Used as adjectives, they agree in gender with the subject. This extends to the close of the section. ^d Ex. the flower of the *Michelia champa*. Some restrict the two first terms, others the two last, to signify a fragrant substance; and the remaining terms, fragranciness. ^e Fem. सुरभी. ^f Fem. सुगन्धी. ^g Usually prepared in the form of a pill; or any fragrant drug so employed. Ex. Camphor. ^h Also मुखवासनः. ⁱ Also दुर्गन्धी (न्). ^j Or, according to some, like the smoke of a funeral pile. ^k Likewise विचं. ^l These and the following names of colours, when used as adjectives, agree in gender with the subject. ^m Fem. श्वेता and श्वेता or श्वेती. ⁿ Also विषदः.

^m ^m ^a ^m ^b ^m ^m
 चवदातः सितो गौरो वल्लभो धनुरोऽर्जुनः

^m ^m ¹ ^m
 23. हरिषः पाण्डुरः पाण्डुरः Yellowish white.

^m
 (ईषत्पाण्डुरः) धूसरः Grey.

^m ^m ^c ² ^m ^m ^m ^m
 दृष्टो नीलासित श्याम काल श्यामल मेघकाः Black or dark blue.

^m ^m ^m
 24. पीतो गौरो हरिद्राभः Yellow.

^m ^d ^m ^e ^m
 पलाशो हरितो हरितः Green.

^m ^f ^m ^m ^g
 रोहितो लोहितो रक्तः Red.

^m ⁱ ^m
 शोणः कोकनदच्छविः Crimson. h

³ ^m
 25. (अव्यक्तरागश्च) दण्डः Dark red. j

^m
 (श्वेतरक्तश्च) पाटलः Pale red or pink. k

^m ^m
 श्वावः (स्नात) कपिशो Brown. l

^m ^m ^m
 धूम धूमलौ दृष्टालोहिते Purple. m

1—एतः.

2 च—.

3 च—.

^a Fem. सितः. ^b Likewise चवदातः. ^c Fem. नीला. ^d Also पलाशः.
^e Fem. हरितः, or हरिणी. ^f Fem. रोहितः or रोहिणी, and लोहितः
 or लोहिनी. ^g Fem. रक्तः. ^h The colour of the red lotus. ⁱ Fem.
 शोणः or शोणी. ^j The colour of the dawn, or of madder. ^k The colour of
 carthamus. ^l Compounded of black and yellow; the colour of an ape.
^m Compounded of black and red; the colour of smoke.

Tawny.

m m m m a m b m c

कडारः कपिलः पिङ्ग पियंगौ कद्रु पिङ्गलो

Variegat-
ed.

m n m d m m l m e m f

26. चित्रं किम्भीरं कवमाध शवर्षैता (च) कर्बुरे

g

(गुणे शुक्लादयः पुंसि गुणिल्लिङ्गास्तु तद्वति)

SECTION V.

The god-
dess of
speech. h

f f f 2 f i 3 f j f k

1. ब्राह्मी(तु)भारती भाषा गीर्वाण् वाणी सरस्वती

Voice or
speech.

m f n n n 4 n

आहार उक्तिर्लपितं भाषितं वचनं वचः

Ungram-
matical
language.

m l m

2. अपभ्रंशोऽप्ययम् (स्वाच्)

A word.

m m

(आस्ते) यन् (स्ते) वाचकः

1 एत.

2 गिर.

3 वाच्.

4—स्.

* Fem. पियंगी. ^b Some read वचः. ° Fem. पिङ्गला. ^d Also कर्भीरः.
° Fem. एता or एनी. ^f Also कर्बुरः. ^g The foregoing names of colours
vary with the gender of the subject, when they are used as adjectives.
^h The same words are also synonymous with the following as denoting
speech. ⁱ Likewise गिर. ^j Also वाचा. ^k Likewise वाचिः. ^l Some
add अपभ्रंशः.

3. (तिङ्शुबन्तचये) वाक्यं (क्रिया वा कारकान्विता) A sentence.
 श्रुतिः (स्त्री) वेद आम्नायस् The *Vēdas*,
 or any one of them. a
 तथैवर्मा (स्तु तद्विधिः) The duty
 enjoined by them. b
 4. (स्त्रिया) ऋक् साम यजुषो Three
Vēdas. d
 (इति वेदाङ्गः) तथैव The aggre-
 gate of
 them.
 (शिञ्जेत्यादि श्रुतेर) ऋम् A *Vēdāṅga*.
 ओङ्कार प्रणवौ (समौ) The sacred
 name of
 GOD. f
 5. इतिहासः पुराटनं History. g
 (उदात्ताद्याङ्गः) खराः An accent.
 आम्नीषिकी दण्डनीति (सर्कविद्यार्थशास्त्रयोः) Logic and
 ethics. i
 6. आख्यायिका (पलम्बार्था) A tale. j
 पुराणं पञ्चलक्षणं A *Purāṇa*.
 k

1 ऋक्.

2 सामन्.

3 यजुस्.

4 ऋग.

5—का.

^a The Indian scriptures and holy writ. ^b Chiefly the performance of sacrifices in the manner directed by the *Vēdas*. ^c Or ऋक्, for the preceding term may belong to the synonyms of *Vēda*. ^d Severally named in the text. ^e A science appendant on the *Vēdas*; viz. pronunciation, grammar, prosody, explanation of obscure terms, religious rites, or astronomy. ^f The syllable *O'm*. ^g Or a work recording former transactions, and containing traditions: heroic history. ^h Acute, grave, or circumflex. Sing. खराः. Pl. खराः. ⁱ Severally named in the text, and explained in the same order. Logic includes the *Nyāya*, *Vaiśeṣika* and other schools of reasoning. ^j A true, or a probable story. ^k Or theogony, comprising past and future events, under five heads: the creation; the destruction and renovation of worlds; genealogy of gods and heroes; the reigns of *Manus*; and the transactions of their descendants.

A feigned
story. a

(प्रबन्धकल्पना) कथा

A riddle. b

प्रबद्धिका प्रहेलिका

A code of
laws.

7. स्मृति (स्मृ) धर्मसंहिता

A compila-
tion and a-
bridgment.

समाहृति (सु) संग्रहः

A part of a
stanza. e

समस्या (तु) समासार्था

A rumour.
g

किंवदन्ती जनश्रुतिः

Tidings or
intelli-
gence.

8. वार्ताप्रवृत्तिर्ज्ञानं उद्गमः (स्याद्)

A name or
appellation.

(अथा) हयः

आख्याहे (चा) मिधानं (च) नामधेवं (च) नाम (च)
5 f j 6 n k 7 nA call or
summons.

9. हतिराकरणाह्वानं

Clamour. l

संहति (वृ) ऊभिः कृता

A contest
or law suit.

विवादो व्यवहारः (स्याद्)

The exor-
dium.

उपन्यास (स्तु) वाचस्पत्यम्

1 आ—.

2 आह्वा.

3 च—.

4—नृ.

5—वि.

6 आ—.

7 आ—.

^a Whether founded in fact or not; for example, the poem entitled *Kādambari*. ^b Or intricate question. ^c Also प्रबद्धिका and प्रबद्धि or प्रबद्धी ^d Likewise प्रहेलिः. ^e Proposed as a trial of skill, to be completed. Or rather the verse or verses by which the stanza is completed. ^f Also सव्यसार्था and असव्यसार्था. ^g Whether true or false. ^h Also किंवदन्तिः. ⁱ Likewise fem. अभिधा, अभिख्या, संज्ञा, &c. ^j Also आकृतिः. ^k Likewise fem. आकरणा. and आकारणा. ^l Or citation by many at once. ^m Also व्यवहारः.

10. उपोद्वात उदाहारः ^{m a} An example or apposite argument.
- शपनं शपयः (पुमान्) ^{n b m} An oath.
- प्रश्नोऽनुयोगः उच्छा (च) ^{m c m f} A question.
- प्रतिवाक्योत्तरे (समे) ^{n d l n} An answer.
11. मिथ्याभियोगोऽभ्याख्यानम् ^m A groundless demand.
- (चय) मिथ्याभियंजनम् ⁿ A false accusation.
- अभिज्ञापः ^{m e}
- प्रसाद (सु शब्दः स्नादपुराणजः) ^{m f} A sound indicating satisfaction and satisfaction.
12. वयः कीर्तिः समाप्ता (च) ^{2 n f g f h} Fame and reputation.
- शवः सोमंस्तुतिर्गुतिः ^{m n f f} Praise.
- आन्वेष्टितं (द्विजिह्वम्) ⁿ Repetition.
- उच्चैर्घटं (ठ) घोषणा ⁿ Making a loud noise.
13. काकुः (स्त्रियां विकारेऽयः शोकभीत्यादिभिर्घर्जः) ^f Change of voice in grief, fear, &c.
- अवर्ण्योपनिर्वाह परीवाहपवाद (वत्) ^{m s m m 4 m} Censure, blame, or contempt.
14. उपकोशोऽनुगुह्य (च) कुत्सा निन्दा (च) गर्हयो ^{m f f f n}

1 च— 2—उ. 3 चा— 4 च—

^a Likewise उदाहरणं. ^b Also शवः. ^c Likewise प्रश्नम्. ^d Also प्रतिवाक्यम्. ^e Likewise अभिज्ञापः. ^f Also प्रसादः. ^g Likewise कीर्तिः and कीर्तना. ^h Also उपज्ञा, उपज्ज्ञा and उपजाज्ञा. ⁱ A sound uttered twice or thrice, or oftener.

Opprobrious or unfriendly speech.
Reproach or menace.
Reproof attended with insult or disparagement.
An imputation of adultery.
Address, or speaking to.

Incoherent speech.

Tautology.

Lamentation.

Quarrel, or mutual contradiction.

Conversation.
Speaking well, or elegant discourse.
Denial, or concealment of knowledge.
Declaration.

Unauspicious discourse.

Good and auspicious discourse.

ⁿ ^{1 m}
पारुष्यमभिवादः (स्यात्)

ⁿ ^{2 f}
अर्थनं (त्वं) पकारगीः

15. (यः सनिन्द उपासंथ सत्त्वं स्यात्) परिभाषणम्

^{3 n f}
(तत्र त्वा) चारणा (यः स्यादाक्रोशो मैथुनं प्रति)

^{4 n} ^{5 m}
16. (स्यादा) भाषणमाक्षायः

ⁿ
प्रक्षायो (ऽनर्थकं वचः)

^m ^f
अनुक्षायो सुकुर्भाषा

^m ⁿ
विक्षायः परिदेवनम्

^m ^f
17. विप्रक्षायो विरोधोक्तिः

^m
संक्षायो (भाषणं मिथः)

^m ^m
सुप्रक्षायः सुवचनं

^m ⁿ
अपक्षाय (सु) निष्प्रवः

^{6 m f} ^m
18. संदेशवान् वाचिकं (स्याद्)

^b
(वाग्मेदास्त निधूतरे)

^{m f c}
उच्यती (वागुक्त्याची)

^{f d}
(स्यात्) कत्या (त शुभात्मिका)

1 च— 2 च—र. 3 चा— 4 चा— 5 चा— 6—च.

* Also चारवा. ^b The following terms vary with the gender of the subject. ^c Masc. उच्यते. Fem. उच्यती. Neut. उच्यते. Also उच्यती. Masc. उच्यते. &c. ^d Likewise कात्या.

19. (अत्यर्थमधुरं) सात्वंⁿ
संगतंⁿ हृदयंगमम्ⁿ
निष्ठुरंⁿ पदवंⁿ
ग्रास्यमृशीवंⁿ
सुखतंⁿ (प्रिये)
20. सत्वे)
(ऽव) संकुचःⁿ क्षिटेⁿ परस्परपराहतैⁿ
(सुप्तवर्त्यपदं) ग्रसंⁿ
निरसंⁿ त्वरितोदितम्ⁿ
21. (अव्युहृतं) सनिष्ठेवंⁿ
अवर्णंⁿ (स्याद्) नर्थकम्²ⁿ
अनस्वरमवाचंⁿ (स्याद्)
आहतंⁿ (तु) अपार्थकम्ⁿ
22. (अव) क्षिष्टम्विस्पष्टं⁴ⁿ
वितर्कंⁿ (त्वं) दृतं⁵ⁿ (वचः)
सत्यंⁿ तत्त्वचतं⁶ⁿ सत्यम्^{7nf}
(अचक्षुनि त्रिषु तद्वति)⁸

Very sweet and conciliating.

Apposite and proper.

Harsh, and contumelious.

Rustic and homely.

Pleasing, but true.

Inconsistent, and contradictory.

Imperfectly pronounced, or slurred.

Spoken fast, hurried.

Sputtered. b

Unmeaning or nonsensical discourse.

Unfit to be uttered. c

An impossibility.

An indistinct speech.

False.

Truth ; or true.

1 च—, 2 च—, 3 च—, 4 च—, 5 च—, 6 चत, 7 सत्यच्.

* By omitting a letter or syllable. b Spoken with emission of saliva. c Or सनिष्ठेवं. d Or अवचं. e Blamable discourse. f Masc. सत्यच्. Fem. सतीची. Neut. सत्यच्. g The foregoing likewise agree in gender with the subject, when metaphorically used as epithets of the speaker instead of the speech.

SECTION VI.

Sound.	1. ^{m a} ^m ^m ^m ^m ^{m b} ^m ग्रन्थे निनाद निनद ध्वनि ध्वान रव खनाः ^m ^m ^m ^m ^m ^m ^m खान निर्वीच निर्वीह नाद निखान निखनाः ^m ^{l m} ^m ^m
Rustling. c	2. चारवाराव संराव विराव (चव) मर्चरः (खनिते वस्त्रपर्यानां)
The tinkling of ornaments.	^{m d} (भूषणानां तु) विष्कितम्
A tone, or musical sound	3. ^m ^m ^m ^m ^m निकायो निकायः कायः कयः कयन (मित्यपि)
The sound of a lute.	^m ^m ^o (वीणायाः कनिते प्रादेः) प्रकाय प्रकया (दयः)
A confused or mingled sound. f	4. ^m ^m कोखाहसः कककसस्
The cry of birds, &c.	^{m g} ^m (तिरसां) वाचितं वतं
An echo.	^{m h} (ह्री) प्रतिच्युत् प्रतिधाने
A song or singing.	^m ^m गीतं गान (भिमे समे)

I च—.

- ^a Also चङ्गम्. ^b Likewise रावः. ^c Of clothes or dry leaves.
^d Also विष्ठा. ^e Including उपकायः, सुकायः, &c. ^f Or a noise made by many. ^g Also वाचितं. ^h Likewise प्रतिक्षणम्.

SECTION VII.

- ^{m b} ^{l m} ^m ^m ^m ^{2 m}
 1. निषाद^१र्षभ गांधार षड्ज मध्यम धैवताः
^{3 m}
 पञ्चमश्च^२ (चेत्पुमी सप्त तंत्रीकण्वोलिताः स्वराः)
^{f d}
 2. काकली (तु कले सूक्ष्मे)
^{4 m e}
 कलेः
^{m g}
 मन्द्र (स्तु गंभीरे)
^m
 तारे (स्तुच्चैस्)
^h
 (त्रय क्षिप्तु)
^{5 m j}
 3. (समन्वितस्वराः) कतालेः
^f
 वीणा (तु वृक्षकी)
^f
 विपची
^f
 (सा तु तंत्रीभिः सप्तभिः) परिवादिनी
^f

The seven musical notes. a

Minute tone. c
 An inarticulate, but pleasing tone.

A base or low tone. f

A high tone.

Harmony. i

A lute.

A lute with seven strings.

१ क— २—त. ३—व. ४ कड. ५ द—

^a Severally named in the text. They are so called respectively, whether produced by the voice, or by a musical instrument. ^b Also निषदः. ^c As the chirping, of birds ; inarticulate and sweet. ^d Likewise काकलिः. ^e Or, as an adjective, it agrees in gender with the subject ; and so do the two following ^f Ex. the grumbling of clouds. ^g Likewise मन्द्रः. ^h The three last nouns vary with the gender when used as adjectives. ⁱ Or proper union of song, dance and instrumental music, keeping time together. See v. 10. ^j Also वृक्षनामः.

Any stringed instrument.

4. ततं (वीणादिकं वाद्यं)

A drum or tympan.

आनदं (सुरजादिकम्)

A wind instrument

(वंशादिकं तु) शुभिरं

A cymbal, bell, &c.

(कांस्थतावादिक्) घनम्

A musical instrument.

5. (चठर्विधमिदं) वाद्यं वादिनातोद्य (नामकम्)

Drums and tabours.

चदङ्गा सुरजा

Three sorts of drums. d

(भेदाङ्ग) द्वाविंशोर्ध्वका (कयः)

A double drum. f

6. (स्याद्यु) यः पटहेऽङ्गा

A kettle drum. g

भेरी (स्त्री) इन्दुभिः (पुमान्)

A large kettle drum.

आनकः पटहेऽङ्गा (स्त्री स्यात्)

The quill, or bow. j

कोथो (वीणादिवादनम्)

The neck of a lute.

7. वीणादण्डः प्रवालः (स्यात्)

The belly below the neck. k

ककुभ (स्त्री) प्रसेवकः

1 का—

2 चक्य.

3 चा—

4 ज—

5 व—

* Likewise चक्यं. ^b Also चक्यं. ^c Sing. चक्यं: and सुरजा:.
^d Severally named in the text. They vary in size and shape, and are borne differently. See the descriptions in other dictionaries. ^e Likewise चक्यो, चक्यं and चक्यं. ^f In Hindi a *D'höl*. ^g A large *D'höl*.
^h Likewise चक्यं. ⁱ Also on a different reading of the text, आनकः, आनकइन्दुभिः, and आनकइन्दुभी. ^j Or any thing with which a musical instrument is struck. ^k A wooden vessel covered with leather, placed under the neck to render the sound deeper; or a crooked piece of wood at the extremity of the lute. ^l Also प्रसेवकः.

^mकोलम्बक (सु.) काये (साह) ^mThe body of the lute. ^a

^mउपनाहो निबन्धनम् ^mThe tie. ^b

^{m d m}8. (वाद्यप्रभेदा उभय मङ्गु डिण्डिम अर्धराः ^mOther instruments. ^c

^{m c}महलः पण्यो (स्ये च)

^fनर्तकी ^{1/}सासिके (सने) ^mA female dancer. ^f

^{m h 2 m m}9. (विलम्बितं द्रुतं मध्यं) सत्वमोषोद्यमं (क्रमात्) ^mSlow, quick, and mean, time. ^g

^mतालः (कावन्निवामानं) ^mBeating time.

^mसमः (साम्यं) ^mEqual time in music and dance.

(अयान्निवामं)

^{m m m m m m i m}10. ताण्डवं नटनं नाच्यं सास्यं नृत्यं (च) नर्तने ^mDancing.

^mतौर्ध्वत्रिकं (नृत्यगीतवाद्यं) नाच्यं (मिहं त्रयम्) ^mSymphony.

^{m k m m}11. अकुंस (च) अकुंस (च) अकुंस (च) तिनर्तकः ^mA male dancer in woman's apparel.

1—का.

2 चोव.

^a Complete, excepting the wires ; including, therefore, the gourd, neck, and belly. ^b Or lower part of the tail-piece where the wires are fixed. ^c Of divers sorts ; severally mentioned in the text : besides others, as मोहकः, छद्मः, &c. See descriptions in various dictionaries. ^d Likewise neut. उभयम्. ^e Also प्रलयः. ^f So, नर्तकः. or सास्यः, a male dancer. ^g Severally stated, in their order. ^h Also तच्च, and तत्त्व. ⁱ Also वचनं. ^j Or union of song, dance, and instrumental music. ^k Also अकुंसः, अकुंसः.

सौव्यधारी पुत्रो)

A courtesan. a

(नाम्नोक्तौ गणिका) १८८८

A sister's husband

12. (मगिनीपतिरा) पुत्रो

A learned man.

भाषा (विद्वान्)

2m

A father.

(जनको)

(अथा) पुत्रः

A prince. b,

(यवराजस्तु) कुमारो भर्तृहारकः

A king.

13. (राजा) भट्टारको देवसु

A princess.

(तन्पुता) भर्तृहारिका

A queen. d

देवी (कृताभिषेकायां)

Any wife of a king.

(इतरास्तु च) भट्टिनी

Sacred. f

14. अत्राद्यस्य (सुवन्धोक्तौ)

A king's brother-in-law.

(राजस्यस्यस्तु) रात्रियः

A mother.

अम्मा (माता)

A young girl.

(एव वाक्ता स्याद्) वाक्तर

A venerable person.

(आर्यस्तु) भारियः

1 चा—

2 चा—

* This, and the terms exhibited in the three following couplets, are used in theatrical language ; and some are forms of address employed only by certain descriptions of persons. See other dictionaries. ^b Designated as successor, and associated to the empire. ^c Some add भर्तृहारिका. ^d Consecrated with the king. ^e One commentary reads वागिनी. ^f Implying, according to some, a request to spare the thing in question. ^g Likewise अत्राद्यस्य. ^h Also वाक्ता; and वाक्ताः

15. ^{fa}अनिका (अगिनी अष्टा) ^f ^{nc}निष्ठा निर्वहणे (समे) ⁱ ⁱ ⁱहस्ते हस्ते हस्ता (ज्ञानं नीचं चेतौ सखीं प्रति) ^{nc} ^mAppropriate vocatives. d
16. ^m ^{1 m}अङ्गहारोऽङ्गविद्येऽङ्ग ^{2mf/n} ^{mf/n}व्यञ्जकाभिनयो (समौ) ^m ^{1 m}Indication of a passion.
- (निर्वृत्ते त्वङ्गसत्वाभ्यां हे त्रिष्या) द्विक सात्विके ^{2mf/n} ^{mf/n}Two sorts of tokens. f
17. (अङ्गार वीर कल्याणत हास्य भयानकाः ^m ^hवीमत्य रौद्रे च) रसाः ^m ^{3 m} ^{4 m}अङ्गारः शुचिद्वन्द्वः ^m ^{3 m} ^{4 m}Love.
18. ^m ^mउत्साहवर्द्धनो वीरः ^m ^f ^fकारण्यं कल्याण हृष्या ^f ^f ^{5f} ^{6 m}हृष्या दयालुकम्पा (स्याद्) मुक्तोऽथो (ऽय्य) ^m ^{6 m}(ऽयो) हसः ^m ^{6 m}Laughter.

1 अ— 2 अ— 3—वि. 4 अ— 5 अ— 6 अ—

* Also अनिका or अन्तिका. ^b Or conclusion of the fable. ^c Some add निर्वहणं. ^d Addressed, respectively, to a low woman, a slave girl, or a female friend. These vocative particles and the preceding terms, from the close of v. II. are in general restricted to theatrical language. ^e Also अङ्गहारिः. ^f First corporeal, as an assumed posture ; second sincere, as a blush or change of colour. Besides other sorts ; by speech, &c. ^g In dramatic poetry the *tastes*, or sentiments, in which the audience sympathizes, are reckoned eight : as here enumerated. To which some add शान्तः, devotion and resignation. Others पात्र्यः, parental affection. ^h Sing. रसः.

19. हासे^{m a} हास्यंⁿ (च)

Disgust.

^{m f n m f n b} बीभत्सं^m विह्वलंⁿ (त्रिष्विदं द्वयम्)

Surprise,
or wonder-
ful.

^{m n c l n n} विस्मयो^m ऽद्भुतमाश्चर्यंⁿ चित्तंⁿ (मय्य)

Horror, or
terrific.

^{n d} (ऽय) भैरवम्

20. दाहणं^m भीषणंⁿ भीष्मंⁿ घोरंⁿ भीमंⁿ भयानकम्ⁿ

Wrath, or
angry.

^{n n} भयङ्करंⁿ प्रतिभवंⁿ

^{n 2 n} रौद्रंⁿ (द्र) ग्रं

(अमी त्रिषु

21. चतुर्ह्य^e

Fear, or
terror.

^{m n m f f f g n n} हर तासौ भीतिभीःⁿ साध्वसं भयम्

Sentiment
or passion.

^m (विकारो मानसो) भावो

Indication
of it.

^m ऽनुभावे^m (भावबोधकः)

Pride.

22. गर्वो^m ऽभिमानो^m ऽहंकारो^m

Arrogance.
h

^{m 3 f} मानश्चित्तसमुच्चतिः

Diarespect.

^{m m m i 4 f} अनादरः परित्यक्तः परिभावश्चिरस्त्रिया

1 हा—, 2 ह—, 3 वि—, 4 ति—.

^a Also fem. हासिका. ^b Likewise वैह्वलं. ^c This and the following admit the three genders when employed as adjectives. ^d Maso. भैरवः. Fem.—वी. ^e The last fourteen terms, used adjectively, admit the three genders. Ex. Fem. रौद्रो. ^f Also हंताहः, उन्नाहः, विनाहः. ^g Likewise भीतं, भिदा, अहः. ^h Some, not improperly, reckon these terms to be synonymous with the preceding. ⁱ Also चरोभावः.

23. रीढावमाननावज्ञा अवहेलमसूक्ष्मम्
 Modesty or shame.
 (सा) ऽपन्नपा (ऽन्यतः) Bashfulness.
24. क्षांतिस्त्रितिया
 Patience, for bearing.
 अभिध्या (तु परस्वविषये स्पृहा) Coveting another's property.
 अक्षांतिरीर्ष्या
 Envy. g
 सूत्र्या (तु दोषारोपोगुणेष्वपि) Detraction.
25. वैरं विरोधो विद्वेषो
 Enmity.
 मन्यु शोकौ (तु) शुक्(स्त्रियाम्) Grief or sorrow.
 पश्चात्तापो ऽनुताप (श्च) विप्रतीसार (इत्यपि) Repentance.
26. क्रोध क्रोधा ऽमर्ष रोष प्रतिघा बट्क्रोधौ (स्त्रियाम्) Wrath, or rage.
 (शुचौ तु चरिते) शीलं Good conduct.
 उन्माद दित्तविभ्रमः Madness.

1 ख— 2 ख— 3 ख— 4 ल— 5 ति— 6 ई—
 7 शोक. 8 शुक्. 9—घ. 10 बप्. 11 क्रुध्. 12 चि—.

^a Also विमानना. ^b Likewise अवहेला, and हेला. ^c Also असुखं, असुखं, असुखं, and संसुखं. ^d Likewise मन्दाहं. ^e Also मोहं, and मोहितं. ^f Likewise लज्जा. ^g Or impatience of another's excellence or success. ^h Also द्वेषः. ⁱ Or विप्रतीसारः. ^j अमर्षः or आमर्षः. ^k Also क्षा, and क्रुधा.

19. हासो हास्यं (च)

Disgust.

वीभत्सं विह्वलं (त्रिष्विदं द्वयम्)

Surprise,
or wonder-
ful.

विस्मयोऽद्भुतमाश्चर्यं चित्त (मृष्य)

Horror, or
terrific.

(ऽय) भैरवम्

20. दादणं भीषणं भीष्णं घोरं भीमं भयानकम्
भयङ्करं प्रतिभवं

Wrath, or
angry.

रौद्रं (द्व) ग्रं

(अमी त्रिषु

21. चतुर्ह्य

Fear, or
terror.

हर हासो भीतिभीः साध्यसं भयम्

Sentiment
or passion.

(विकारो मानसो) भावो

Indication
of it.

ऽनुभावे! (भावबोधकः)

Pride.

22. गर्वोऽभिमानोऽहंकारो

Arrogance.
h

मानश्चित्तसमुच्चतिः

Diaspect.

अनादरः परिभवः परिभावश्चिरस्त्रिया

१ हा— २ द— ३ वि— ४ ति—

* Also fem. हासिका. ^b Likewise वैह्वलं. ^c This and the following admit the three genders when employed as adjectives. ^d Masc. भैरवः. Fem.—वी. ^e The last fourteen terms, used adjectively, admit the three genders. Ex. Fem. रौद्री. ^f Also चंदासः, चन्द्रासः, विज्जासः. ^g Likewise भीतं, भिदा, भवः. ^h Some, not improperly, reckon these terms to be synonymous with the preceding. ⁱ Also परोभावः.

23. रीढावमाननावज्ञा अवहेलमसूक्ष्मम्
 nd f 4f m f e f f

मन्दाद्यं क्रीडापात्रीडा लज्जा

Modesty or shame.

(स) ऽपन्नपा (ऽन्यतः)

Bashfulness.

24. क्षांतिस्वितिषा

Patience, for bearing.

ऽभिध्या (तु परस्वविषये स्पृहा)

Coveting another's property.

अक्षान्तिरीर्ष्या

Envy. g

ऽक्षया (तु दोषारोपोपुण्येष्वपि)

Detraction.

25. वैरं विरोधे विद्वेषे

Enmity.

मन्यु शोकौ (तु) शुक्(स्त्रियाम्)

Grief or sorrow.

यक्षाप्तापो ऽमुताप (श्च) विप्रतीसार (इत्यपि)

Repentance.

26. कोप क्रोधा ऽमर्ष रोष प्रतिषा बट्कुधौ (स्त्रियाम्)

Wrath, or rage.

(शुचौ तु चरिते) शीलं

Good conduct.

उन्माद क्षिप्तविभ्रमः

Madness.

1 ख—, 2 ख—, 3 ख—, 4 ल—, 5 ति—, 6 ई—,
 7 शोक, 8 शुष्, 9—व, 10 बष्, 11 क्रुध, 12 वि—.

^a Also विमानना. ^b Likewise अवहेला, and हेला. ^c Also असुख्यं, असुख्यं, असुख्यं, and संसुख्यं. ^d Likewise मन्दाद्यं. ^e Also प्रीडनं, and प्रीडितं. ^f Likewise लज्जा. ^g Or impatience of another's excellence or success. ^h Also हेयः. ⁱ Or विप्रतीसारः. ^j अमर्षः or आमर्षः. ^k Also दया, and क्रुधा.

- Affection
or kindness. 27. प्रेमा (ना) प्रियता हाहं प्रेम खेहे।
Desire or
longing. b (इय) होहदम्
Wish or
desire. इच्छाकांक्षा स्पृहाहृत्स्वाब्धा लिप्सा मनोरथः
28. कामेऽभिलाषसार्धं (च)
Ardent
desire. (स महात्) साक्षसा (द्वयोः)
Virtuous
reflection. उपाधि (नी) धर्माचिन्ता
Anxiety. h (मुंस्या) धि (मानसी व्यथा)
Recollection. 29. (स्याच्) चिन्ता क्षतिराध्यानं
Missing. i उत्कण्ठोत्कलिके (समे)
Persever-
ance. उत्साहोऽध्यवसायः (स्यात्)
Fortitude. (स) वीर्य्य (मृतिशक्तिभाक्)
Deceit, or
fraud. 30. कपटो (ऽस्त्री) व्याज दम्भोपधयम्बुद्धकैतवे

1—नृ. 2—नृ. 3 चा— 4 दृष्टा. 5 दृष्ट
6 त— 7 चा— 8 च—का. 9 उपधि. 10 च—नृ.

^a Also प्रेम. ^b As a pregnant woman's. ^c The term is also synonymous with the following. ^d Likewise कांक्षा. ^e Likewise हृत्स्वा. ^f Or अभिलाषः. ^g Some add साक्षसा, but erroneously. ^h Or mental pain. ⁱ चाधिः or अधिः. ^j Also चित्तिया, and m. चितः. ^k This term is by some connected with the next article. It signifies recollection accompanied with regret. Likewise व्याधा. ^l Remembering with regret, affection, or desire. ^m Or fem. वीर्या.

^f ^{1 f} ⁿ
कुदृतिर्निर्दृतिः शायⁿ

Wicked-
ness. a

^m ^{f b}
प्रमादेऽनवधानता

Inadver-
tency or
mistake.

31. कौदृशलं कौतुकं (च) कुतुकं (च) कुदृशलम्

Eagerness.

(स्त्रीणां विशास विज्योक्त विभ्रमा ललितं तथा

^c
Dalliance,
or blandish-
ment. d

² ^m
32. चेला लीलेत्थमी)हावाः (क्रियाः स्फुरारभावताः)

^m ^{m f c} ^{m f} ^f ^f ^{3 n}
द्रव केलि परीक्षाः क्रीडा लीला (च) नर्मा (च) Sport or a-
musement.

^m ^m ^{ng}
33. व्याजोऽपदेशो लक्ष्यं (च)

Disguise.

^f ^f ^{n i}
क्रीडाखेला (च) कूडनम् A play or
game. h

१ नि—.

२ लीला.

३—म्.

^a Synonymous with the preceding, according to some ; but others interpret these, mischievousness or fraudulency ; and the preceding, imposition or trick. ^b Also अनवधानं. ^c Or vehemence in seeking a proper thing ; or else impetuosity in action, with disregard of consequences. ^d The instance of feminine actions proceeding from love, which are stated in the text, are thus explained. विशासः, change of place, posture, gait, or look, on the approach of the lover. विज्योक्तः, affection of indifference. विभ्रमः, wantonness of youth : caprice. ललितं, languid gestures, and signs. चेला, lasciviousness. लीला, imitation of the lover's manner to beguile the time in his absence. ^e Also fem. केली. ^f Also परीक्षाः. ^g Likewise लक्ष्यं. ^h Such as playing at ball, &c. ⁱ Some read कूडनं ; but improperly.

Sweat. a	^m चर्मो ^m निदाघः ^{m b} स्वेदः (स्वात्)	
Fainting.		^m प्रलये ^f नटचेष्टता
Dissimulation.	^{f c} 34. अवहित्वाकारमुनि	^{l m}
Hurry.		^{m d} (समौ) सम्भेग सम्भमौ
A horse-laugh.	^{2 n e} (स्याद्) च्छुरितकं (हासः सोत्प्रासः)	
A smile.		ⁿ (स मनाक्) स्मितम्
A laugh.	ⁿ 35. (मध्यमः स्याद्) विहसितं	
Horripiation.		^{m f} रोमाक्षौ ⁿ लोमहर्षणम्
Weeping.	^{n g} क्रन्दितं ⁿ रुदितं ⁿ मुटं	
Gaping.		^{m f n h} जृम्भ (सु त्रिषु) जृम्भणम्
Disappointing. i	^{m j} 36. विप्रलम्भो विसम्बादे	^m
Creeding or tumbling. k		^{n l} रिङ्गण ⁿ खलने (समे)
Sleep. m	^f (स्यान्) निद्रा ⁿ शयनं ^{m n} स्वापः ^m स्वप्नः ^m सम्भेश (इत्यपि)	

1 चा—.

2 चा—.

a Or else heat, occasioning 'perspiration. b Also प्रस्वेद. c Likewise neut. अवहित्वा, and आवहित्वा. d Also चावेगः. e Likewise च्वच्छुरितं. f Also रोमहर्षणः, रोमपिक्त्रिवा, रोमोद्वपः, रोमेद्वेदः. g Likewise क्रन्दनं, and रोदनं. h Fem. जृम्भा. i Deceiving by a false affirmation ; or not effecting a promise. j Also विप्रलम्भः. k Creeping, as infants, on all fours ; or else, falling as on slippery ground ; or deviating from duty &c. l Likewise रिङ्गनं. m Or else a mistake occasioned by sleep ; a dream. n Also मुनिः.

^{f a} ^f
37. तन्त्री प्रमीला

Lassitude.

^f ^{1 f} ^{f b}
अकुटि अकुटी अकुटिः (स्त्रियः) A frown.

^f
अहटिः (स्याद्सौम्ये ऽच्छिण्) A look of displeasure.

^f ^{2 f}
संसिद्धि प्रकृतौ (त्वमे) The natural state.

^{n c} ^m ^m
38. स्वरूपं (च) स्वभाव (च) निसर्गं (च)

^m
(ऽय) वेपथुः A tremour.

^{m d}
कम्पे

^m ^m ^{m e} ^m ^m
(ऽय) जगत् उत्सवो मह उत्सव उत्सवः A festival.

1—टि.

2—ति.

^a And तन्त्री or तन्त्रीः. But this last mode of inflection is censured. Likewise तन्त्रा. ^b Also अकुटिः. Some make these terms synonymous with the following. Also अकुटी, अकुटी, अकुटी, and अकुटी. ^c Also रूपं ^d Likewise कम्पनं, and कम्पितं. ^e Also महत्. See Book III, Ch. IV.

CHAPTER II.

SECTION I.

The infer-
nal region.
^a

^{n b n 1 n 2 n}
1. अधोभुवन पाताल बलिसङ्ग रसातलम्

^{3 m}
नागलोके

A hole or
vacuity.

^{n n c n n}
(स्थ) कुहरं शुभिरं विवरं विलम्

^{n n n d n ne f ff}
2. छिद्रं निर्व्यथनं रोकं रंभं खल्वं वपा शुभिः

A hole in
the ground.

^{m f 4 m g}
गर्ताः स्वतौ (शुभि घञ्)

Perforat-
ed, or full
of holes.

^{m f n}
(सरंभे) शुभिरं (त्रिषु)

Darkness.

^{m n m n n n 5 n h}
3. अन्धकारोऽस्त्रिषु ध्वान्तं तमिस्रं तिमिरं तमः

Great dark-
ness.

^{n i}
(ध्वान्ते गाढे) स्वतमसं

Imperfect
darkness.
Universal
darkness.

ⁿ
(क्षीणे) स्वतमसं
(तमः)

ⁿ
4. विषक् सन्तमसं

The NAG-
GAS. j

^{m m}
नागाः काद्रवेयास्

Their chief.

(तद्दीश्वराः)

1—न. 2—ख. 3—क. 4—ड. 5—स्.

^a Abode of BALI and of the *Nāgas*, under the earth. ^b Also अधः, (स्) m. अधोलोकः, &c. ^c Likewise शुभिरं. ^d Also विरोकं. ^e Or खल्वं. ^f Also शुभी and शुभिः. Or शुभिः. ^g Likewise अन्धकारः. ^h Also तमसं. And तमः, तमा, तमं. ⁱ Likewise अन्धतमसं. ^j Demigods, in the human shape with a serpent's tail, and dilated neck, like the *Koluber Naga*. Sing. नागः. They are Children of KADRU, the wife of *Kas'yapa*.

^m ^m
शेषो ऽनंते।

^m ^b ^m
वासुकि (सु.) समैराजो

King of serpents. a

^m ^c
(ऽथ) गोनसे

Sort of snake.

^m
5. तिलिखः (स्याद्)

^m ^m ¹ ^m
अजगरे शयुर्बाहस (इत्युभौ)

A Boa, or large serpent. d

^m ^c ^m
अजगर्हो जलव्यालः

A water snake.

^m ^m ^f
(समौ) राजिल दुग्धभौ

Amphisbæna.

^m ^g ^m
6. मातुधानो मातुषाहिर

^m ^m
निर्भुक्तो सुतकंचुकः

A variegated serpent.

^m ^h ² ^m ³ ^m ^m ³ ^m
सर्पः दृढाकुर्भुजगो मुजगो ऽहिर्भुजङ्गमः

A snake, that has cast his slough. A snake or serpent.

^m ^m ⁴ ^m ^m ⁱ ^m ^j
7. आशीविषो विषधरसूत्री व्यालः सरीसृपः

1 वा—.

2—कु.

3 भु—.

4 चक्रिन्.

^a Son of VASUKA, and often confounded with the preceding ; as are the other chiefs of the *Nāgas*, TAKSHAKA, SANK'HA, MAHAPADMA, &c. ^b Also वासुकिः. ^c Or गोनसः. Vulg. Bôr. ^d Boa Constrictor; &c. ^e Or अजगर्हः. But some read अजगर्हः, others अजिगर्हः. Vulg. Alád'h. ^f दुग्धभः or दुग्धभः. And दुग्धभः. Vulg. Dhônra. But generally described as a harmless double-headed snake. There is a great disagreement among commentators respecting the correspondent vulgar names of the snakes mentioned in the text. ^g One commentator describes this as a four-footed serpent with a large body and long tail ; intending perhaps some species of Iguana ; unless a fabulous creature be meant. ^h Fem. सर्पा, and सर्पिणी. Likewise अहः. ⁱ Some add सरीसृपः.

H

1 m 2 m a 3 m m 4 m
 कुण्डली गूढपाञ्चशुःश्रवाः काकोदरः फणी

8. दम्भी करो दीर्घष्टो दंष्ट्रको विलेशयः

उरगः पञ्चगो भोगी जिह्वागः पवनाशनः

Belonging
to a snake.

9. (त्रिष्वा) डेवं (विषास्यादि)

His expand-
ed head.

फटायां (तु) फणा (दयोः)

His skin.

(समी) कंचुक निर्मोकी

His venom.

क्षेड (सु) गरलं विषं

Nine sorts
of fixed
poison. g

10. (पुंसि क्षीवे च) काकोष काणकूट हलाहलः

सौराष्ट्रिकः शौक्लिकेयो ब्रह्मपुत्तः प्रदीपनः

11. दारदे वत्सनाभ (सु विषभेदा समी नव)

विषवैद्यो जाङ्गलिको

A dealer
in anti-
dotes. j

A snake-
catcher.

व्यालप्रास्यहितुल्लिखः

1—नृ. 2—पादु. 3 च—सु. 4—नृ. 5—नृ.
6—हिजु.

* Also गूढपदः, and गूढपादः, (द). ^b Likewise विलेशयः. ^c Also उरगः, and उरगणः. ^d Fem. काहेवी. ^e स्रुटा or फटा. ^f Maso. क्षयः. Likewise neut. फणं. ^g Severally named in the text; some mineral, others vegetable. ^h हलाहलः, and हाहाहलः, or हाहहलः. Also हाहलः. ⁱ Likewise सारोष्ट्रिकः. ^j Or a conjurer, using charms against poison. ^k Likewise जाङ्गलिकः. ^l Also व्यालप्रास्यः. ^m जाहितुल्लिखः, or जहितुल्लिखः.

SECTION II.

1. (स्नान) नारक(सु)नरको निरयो दुर्गतिः (स्त्रियाम्) Hell.
 (तद्देदास्) तपनावीचि महारौरव रौरवाः Various
 hell. a
2. संहारः कालसूत्रं (चेत्याद्याः)
 (सत्वास्तु) नारकाः Departed
 souls.
- प्रेता
 वैतरणी (सिंधुः) The river
 of hell.
- (स्याद्) जलक्षी (सु) निर्जतिः Misfortune
 or misery.
3. विट्टिराजः Unpaid la-
 bour. c
- कारणा (तु) यातना तीव्रवेदना Agony, or
 sharp pain.
- पीडा बाधा व्यथा दुःखममानस्यं प्रसूतिजम् Pain.

I —.

^a Severally named in the text ; besides others. as *Tāmisa*, *An-d'hātāmisa*, *Sālmāli*, *Asipatravana*, &c. ^b Or संघातः. ^c Like-wise प्रेताः. ^d Also वैतरणिः. ^e Or else, casting into hell ; or, in astrology, the period (*karan'a*) called *bhadrā*. Compulsory and un-rewarded labour, being the occasion of pain, is placed under the pre-sent head. The terms, as by some explained, signify the person exe-cuting such labour, ^f बाधु or बाधुर्. ^g Also कारिका. ^h Like-wise बाधना. ⁱ Or बाधाया. ^j Likewise अमानस्यं and बाधा नस्यं. ^k These two last terms are, by some, separated from the rest ; as signifying mental distress. Others, on the contrary, make these and the preceding four, synonymous with the three following words,

Corporeal
pain.

4. (स्नात) कष्टं क्षणमाभीक्ष्णं

(त्रिष्वेषा भेद्यमामि यत्)

SECTION III.

The sea or
ocean.

1. समुद्रेऽम्बिरक्षुपारः पारावारः सरित्पतिः
 3 m 4 m m 5 m m m
 उदन्वानुदधिः सिन्धुः सरस्वान् सागरोऽर्थवः

2. रत्नाकरो जलनिधि र्वाहः पति र्पापतिः

Particular
seas. d

(तस्य प्रभेदाः) क्षीरोदेः खण्डोद (स्थायपरे)
 f pl. e 8 f n n n f n n g

Water.

3. आपः (क्षी भून्नि) वाष्पारि सलिलं कमलं जलम्
 9 n n 10 n n h n n
 पयः कौशालमधतं जीवनं भुवनं वनम्
 n i 11 n j 12 n n n

4. कबन्धमुदकं पायः पुष्करं सर्वतोमुखम्

1 आ— 2 ख— 3—यत्. 4 उ— 5—खत्. 6 वा—
 7 ख— 8—र. 9—स. 10 ख— 11 उ— 12—स.

^a Such of the foregoing, as are used as adjectives, vary with the gender. ^b Also आक्षुवारः, क्षुपारः, and क्षुवारः, ^c Or पारावारः. Likewise क्षवारपारः. ^d That of milk, and of salt water; besides five others, as the sea of fresh water, spirituous liquor, butter, curds, and the juice of sugar-cane; apparently designations of gulfs or divisions of the ocean, ^e आप्. Also neut. आपत्. ^f And सरित् or सलिलं. ^g Also जलं. ^h Also जीवनं. ⁱ Or, according to another reading, (कनन्धं), two words are here exhibited, कं and कन्धं. Or a single word कनन्धं. ^j Also उदं. And दक्षः.

1 n 2 n 3 n n n a n 4 n n b
अंभो ऽर्णसोय घानीव नीर क्षीरंषु शंवरम्
n m n

5. मेघपुष्पं घनरसम्

m f n m f n d

(त्रिषु द्वे) आयमन्मयम्

watery, or
consisting
of water. c

m 5 m m f o

6 m f f

मङ्गलरङ्ग जर्मि (वा क्षियां) वीचिर

A wave.

(योनिषु)

7 m m
6. महत्स्रोल कक्षोक्षी

A surge or
billow.

8 m

(स्वादो) वर्त्तो (ऽम्भसां क्षमः)

A whirl-
pool.

m h m m i

9 f j

एषति विन्दु एषताः (पुमांसो) विमुषः (क्षियः)

A drop of
water. g

n l m

7. वक्राणि पुटभेदाः (स्युर्)

A winding
descent of
water. k

m

m

क्षमा (च) जलनिर्गमाः

A drain. m

n 10 n n

n

n

m f n o

ब्रूलं रोष (च) तीरं (च) प्रतीरं (च) तटं (त्रिषु)

A shore or
bank.

1—सु.

2—सु.

3 तोव.

4 क्ष—.

5 त—.

6—वि.

7 च—.

8 क्षा—.

9—व.

10—सु.

^a Also नारं. ^b Or शंवरं. ^c As froth, &c. ^d Fem. आष्या, and कक्षवी. ^e Also fem. जर्षी. ^f Likewise विषिः, and fem. वीषी, or विषी. ^g Or of any other liquid. ^h Sing. एषत् or एषति. ⁱ Sing. एषतः. ^j Sing. विमुट्. Also विमुट् (—च). ^k A winding course. Some say a reach of the river. Others Eddy water. ^l Sing. वक्रं. Also वक्रं. ^m Or pipe along the wall of an edifice. But some make these and the two preceding terms synonymous. Sing. क्षमः. Some explain them bubbling up of water. Others surf. ⁿ Also Masc. रोषः (रोष.) ^o Fem. तटी.

The opposite, and the near bank. a

8. पारावारे (परावारीची तीरे)

The channel.

पात्रं (तदंतरम्)

An island.

द्वीपे (ऽस्त्रियाम्) नारीपं (यदंतर्वारिणस्तम्)

One formed by alluvion. b

9. (तोयोवितं तत्) पुखिनं

A sand bank. c

सैकतं सिकतामयम्

Mud or clay.

निषद्वर (सु) जंवाहः पक्षे (ऽस्त्री) याद कर्हमौ

Inundation. d

10. जलोच्छासाः परीवाहाः

A temporary well. f

कूपका (सु विहारकाः)

Navigable.

नाव्यं (त्रिखिगं नौतायै)

A boat.

(स्त्रिय) नौसरयिहारिः

A raft or float. j

11. उडुपं (तु) सवः कोसः

A natural stream. l

खोतो (ऽस्त्रियं स्वतः)

1 ख—.

2 ख—.

3 त—.

4—ख.

^a Respectively, viz. पारं, the opposite bank or shore, जवार्, the contiguous bank or shore, ^b Or any island, or one with the steep banks. ^c Or an island with sandy shores. ^d Or else a water pipe, or channel, for carrying off an excess of water. ^e Sing. परीवाहः. Also परिवाहः. ^f Or hole dug for water in the dry bed of a rivulet; or else, a rock, or tree, dividing the stream of a river. Sing. कूपकः. ^g Fem. नाव्या. ^h Also नौका. Also तरखी and तरी. ⁱ Made of grass's, &c. ^k Likewise उडुपं. ^l Or a rapid one. ^m Likewise खोतं.

^{ma} ¹ⁿ आतरस्य रपय्यं (स्याद्)	^{fc} द्रोणी काष्ठाबुवाहिनी	^f Fare, or freight.
^m ^{2m} 12. सांयात्रिकः पोतवणिकः	^m कर्णधार (सु.) नाविकः	^m An oval basin. b A voyaging merchant. The pilot or helmsman.
^{me} ^m नियामकाः पोतवाहाः	^m ^{mf} कूपको गुणहृत्तकः	^m The crew. d The mast.
^m ^{fg} 13. नौकादंडः चोपयिः (स्याद्)	ⁿ ^m अरितं केनिपातकः	ⁿ The oar. The rudder.
^{fh} ^{mi} अभिः (स्त्री) काष्ठकुहालः	ⁿ ⁿ सेकपात्रं (तु) सेचनम्	ⁿ A scraper or shovel. A bucket. j
ⁿ 14. (स्त्री) ऽर्ध्नावं (नावोऽर्ध्वं)	^{mfnk} (अतीत नौके) ऽतिशु (त्रिषु)	ⁿ The boat's half. Landed from a boat.

1 त—.

2—ज.

* Also आतरः, and अतरः. ^b Shaped like a boat, with an aperture in front, and used for pouring water. It is made of wood, stone, or other materials. ^c Or द्रोणिः and द्रुणिः, or द्रुणी. According to another reading द्रोणिका, and अम्बुवाहिनी. Also अम्बुसचनी. ^d Various explained; as the steersman, or rower, or as one employed in dragging the boat, or in watching from the mast-head. Sing. निवाचकः, पोतवाहः. ^e Likewise निवाच. ^f Some explain this a post to which a boat is made fast. ^g Or चोपयि. Also चिपयिः. And चिपयि. ^h Or अभि. Also अभिः. ⁱ Likewise कुहालः, and कुहालः. ^j Or vessel for lading water out of the boat. ^k Masc. or Fem. अतिनौः.

(त्रिष्वागाधात्)

Clear,
trans-
parent.

m f n b m f n c

प्रसन्नो ऽच्छः

Turbid
water.

m f n m f n m f n

कलुषे ऽनच्छः, आविलः

Deep.

15. निम्नं गभीरं गंभीरं

m f n m f n m f n

Shallow.

m f n

सत्तानं (तद्विपर्यये)

Very deep,

m f n d l m f n

अगाधमृतलस्यर्थं

A fisher-
man.m m o m f
कैवर्त्त दास धीवरो

A net.

16. आनायः (पुंसि) जायं (स्यात्)

m

n

n h

n

Pack-
thread. g

गणसूत्रं पवित्रकम्

A fish
basket.f f i
मत्स्याधानी कुवेणी (स्याद्)

n j

n k

A fish hook.

वडिशं मत्स्यवेधनम्

I अ—.

* The following are adjectives. ^b Fem. प्रसन्ना. ^c Also सच्छः.
^d Likewise आगार्ध. ^e Or दासः ^f Fem. धीवरो ^g Made of rushy
 Crotalaria; or, according to different interpretations, a net made
 of such pack-thread; or, generally, the rope of a net. ^h Also सच
 सूत्रं and सचसूत्रं. ⁱ Likewise कुवेणा. And कुवेणिः. Also कुपिणी.
^j Or Fem. वडिषा, or वडिषी. Likewise वडिसं, वडिषी. ^k Or Fem.
 वत्सवेधनी.

20. तिमिङ्गिका^{1 m} (इयच्चा^s)

Aquatic
animals. b

(इय) यादांसि जलजंतवः^{2 n 3 m}

Various
sorts. c

(तङ्गे दाः) शिशुमारोद्ग^{m 4 m 5 m 6 m} शङ्खवे मकरा (इयः)

A crab.

21. (स्यात्) कुलीरः^m कर्कटकः^{m d}

A turtle or
tortoise.

कूर्मो कमठ वच्छपो^{m m m}

A shark. e

ग्राहो^m इवहारो^m

A croco-
dile.

नका (सु) कुम्भोरो^{m m f}

A worm.

(इय) महीरता

22. गच्छूपदः^m किंचुलुकः^{m g}

A gange-
tic alliga-
tor. h

मिशका गोधिका (समे)^{f f}

A leech.

रक्तपा (तु) जलोकायां (स्त्रियां भूम्नि) जलोकसः^{f i 7 f j}

1—ज.

2—स.

3—त.

4—उद्ग.

5—शङ्ख.

6—र.

7—कस्.

^a Besides many sorts noticed in other dictionaries. ^b Especially amphibious kinds. ^c Severally named in the text, viz. the porpoise, otter, scate, and marine monster (a whale ? or a seal ?), besides the following, and other, sorts. ^d Or कर्कटः. ^e Interpretations differ : one terms this a water-elephant ; (perhaps the hippopotamus may be meant :) others make it the gangetic alligator. ^f Also कुम्भीरः. ^g Likewise किंचिलुकः. And किंचलुकः, or किंचलुः. ^h Some make this to be the *Iguana* : distinguishing, however, another sort from the aquatic one. Book II. Ch. 5. ⁱ जलोका or जलोका, and जलूका, जलानुका, जलानुका, जलानुका, जलजंतुका, जलसूची, जलोरगी, जलिकावेणी. ^j Or जलोकसी. Also जलोकसः, masc. and जलोकसं, neut. Pl. with the sense of the sing. ^f जलोकसः. Also sing. जलोकाः.

23. ^mसुतास्फोटः (स्त्रियां) ^fशुक्तिः A pearl oyster.
- ^{m n}शंखः (स्यात्) ^{m n}कंठु (रस्त्रियाम्) A conch.
- ^{m a}सुद्रशंखाः ^{m b}शंखनखाः A small shell.
- ^{m f c}शंक्का जलशुक्तयः ^{l f}A bivalve shell.
24. ^{2 m}भेके ^mमण्डूक ^{m d}वर्षाभी ^{m e}शालूर ^mसुष ^{3 m}दुर्दुराः A frog.
- ^fशिली ^fगण्डूपदी A small worm. f
- ^fभेकी ^fवर्षाभी A female frog. g
- ^fकमठी ^{f i}दुलिः A female turtle. h
25. ^k(मङ्गरस्य प्रिया) ^{f l}शृङ्गी Sort of sheat-fish. j
- ^{f m}दुर्नामा ^{f n}दीर्घकोषिका A cockle. k
- ^mजलाशया ^{m p}जलाधाराः A lake or pond. o
- ^{m q}(तलागाधजलो) ^qऋदः A deep lake.

1—श्रुति.

2 भेक.

3—र.

^a Sing. सुद्रशंखः. ^b Sing. शंखनखः. Also शंखनकः. ^c Masc. शंक्कः. Also शंक्कः, शंखः and शंक्कः. Or शंक्कः. ^d Also शृङ्गी. ^e Or शालूरः. ^f Some say, a female worm. ^g Or any small frog. ^h Or any small tortoise or turtle. ⁱ Or दुली. Also दुलिः. And दुलिः. ^j Silurus Pungentissimus, B. Mss. ^k Or, according to some commentators, two synonyma, मङ्गरसी, f. क्षप्रिया, f. ^l Also शृङ्गी. ^m Also दुर्नामन् and—जी. ⁿ Or दीर्घकोषिका. ^o Or a reservoir; or any piece of water. ^p Sing. जलाशयः, and जलाधारः. ^q Likewise ऋदः.

A trough
near a
well. a

26. आहाव (सु) निपानं (स्यादुपकूप जलाशये)

A well.
The wood-
en frame
for the
rope. b
The cover
or facing
of a well
A square,
or a large
pond.
A natural
pond. d

(पुंस्वेवा) न्मु प्रहो कूप उदपानं (तु पुंसि वा)

27. नेमिस्त्रिका (ऽस्य)

बीनाहा (मुखबंधनमस्य यत्)

पुष्करिण्यां (तु) खातं (स्याद्)

अखातं देवखातकम्

One deep
enough for
the lotus.
Any pond
or pool. g

28. पद्माकरस्तडागे (ऽस्त्री)

कासारः सरसी सरः

A basin. h

वेशांतः पल्लवं (चा) ऽल्पसरो

वापी (तु) दीर्घिका

A large
and oblong
pond.

A moat,
or ditch.

29. खेयं (तु) परिखा

आधार (स्वभ्रसां यत्र धारणम्)

A dike.

A basin
round the
foot of a
tree.

(स्याद्) आलवालमावालमावापे

(ऽय) नदी सरित्

A river.

1 खं— 2—ह्रि. 3—यी. 4 त— 5—स्. 6—स्. 7 खा— 8—चा.

a Filled from the well, and intended for watering cattle. b A triangular frame. Some interpret it the wooden frame at the bottom of the well, on which the masonry rests. Others the cover of the well. Or the frame at its mouth. c Some add बिनाहः. d Or else one in front of a temple. e Also अखोत. f Also तडाकः. And तडाकः. g These terms are synonymous with the preceding according to some interpretations : or they are restricted to such a factitious pond, according to others. h Or small pond ; or one, which, in the hot season, is either shallow or quite dry. i Or वापिः. j Also अलवाहं.

30. तरंगिणी शैवलिनी तटिनी क्रदिनी धुनी
 स्रोतस्त्रिनी द्वीपवती स्ववती निम्बगणगा
 31. गंगा विष्णुपदी जङ्गुतनया सुरनिम्बगा
 भागीरथी त्रिपथगा त्रिस्त्रोता भीष्मसू (रुपि)
 32. कालिंदी सूर्यतनया यमुना यमनस्त्रसा
 रेवा (तु) नर्मदा सोमोद्भवा मेकलकन्यका
 33. करतोया सदानीरा
 बाहुदा सैतवाहिनी
 शितद्रु (स्तु) शतद्रुः (स्याद्)
 विषाशा (तु) विषाट् (स्त्रियाम्)
 34. शोणो हिरण्यबाहुः (स्यात्)
 कुल्या (ल्पा कृत्विमा सरित्)
 शरसवती वेतवती चन्द्रभागा सरस्वती
- The
Ganges.
The Yamu-
nd. d
The Nar-
madd. f
The Kara-
tôyâ. h
The
Bâhudd.
The
Sataâru. i
The Vipâ-
sâ. k
The Sôna. l
A canal. n
Various ri-
vers. o

1 ज—, or जा—.

2—तसु.

3—सु.

4—सु.

* Also स्यादिनी. ^b Likewise धुनिः and धुनी. ^c Likewise स्रोतस्त्रिनी and स्रोतोवहा. ^d Vulgarly *Jamuna* or *Juwn*. It joins the Ganges near *Prayâg*. ^e Also यमी. ^f Vulgarly *Narbaddâ*. ^g Likewise मेकलकन्यका. ^h A river in the north of Bengal. ⁱ Vulgarly *Sâtta*; in the *Punjab*. ^j Also शतद्रिः. ^k Another river of the *Punjab*. ^l This joins the Ganges above Patna. ^m Or हिरण्यबाहुः. ⁿ A channel for irrigation : or a rivulet in general. ^o Severally named in the text. Besides others, as the *Kausiki*, *Gandakî*, *Gôddarî*, *Charmânvaî*, *Tâpî* or *Tapati*, *Sarayu*, *Gautamî*, &c. ^p Or चन्द्रभागी. Also चांद्रभागा, or—गी.

^f
35. कावेरी (सरितोऽन्याश्च)

The mouth
of a river. a

Yn issue
Pom a
ond. b
frelonging
ro certain
Bivers. d

^m ^m
संभेदः सिंधुसंगमः

^{m f c}
(द्वयोः) प्रणाली (पयसः पदव्यां)

(त्रिषु दत्तरी

^{m f n} ^{m f n}
36. देविकायां सरय्यां च भवे) दाविक सारयौ

A white wa-
ter-lily. e

ⁿ ^{n f}
सौगंधिकं (तु) कलहारं

A red one. g

ⁿ ⁿ
इक्षुकं रक्तसंध्यकम्

Any wa-
ter-lily.

ⁿ ^{n h}
37. (स्याद्) उत्पलं कुवलयं

A blue one. i

^{1 n}
(अथ) नीलांबुजम् (च)

^{n j}
इन्दोवरं (च नीले ऽस्मिन्)

The escu-
lent white
sort. k

^{n l} ⁿ
(सिते) कुसुद कैरवे

The root of
a water-
lily. m

^{n n}
38. शालूक (मेषां कंदः स्याद्)

Pistia stra-
tjotes.

^{f o} ^f
वारिपूष्णीं (तु) कुंभिका

1—न.

* The confluence of two rivers ; or the junction of a river with the sea. ^b Or a drain of an edifice. ^c Masc. प्रणालः. ^d To the *Dēvikā* (or *Dēwā*), and *Sarayu* (or *Sarju*), respectively. In these two instances, the adjective is irregular. ^e *Nymphæa Lotus*. ^f These, and the two following words, are names of four different plants, according to some interpreters. ^g *Nymphæa rubra*. ^h Also कुवलयं and कुवलयं. ⁱ *Nymphæa cœrulea* and *stellata* ; ^j Or इन्दोवरं. ^k *Nymphæa esculenta*. ^l Also कुसुद, (—इ). ^m The esculent root of any of the preceding sorts. ⁿ Likewise शालूकं. ^o Or वारिपूष्णीं. Also पृष्णीं.

^f ⁿ ^{m b}
जलनीली (तु) शैवालं शैवलो

Vallianeria.
a

^{f c}
(इय) कुसुदती

^{1 f}
39. कुसुदिन्यां

A place a-
bounding in
water-lilies.
d

^{2 f} ^f ^f ^o
नलिन्यां (तु) विसिनी पद्मिनी (सुखाः)

An assem-
blage of lo-
tus flowers.

^{m n} ⁿ ^{3 n} ⁿ
(वा पुंसि) पद्मं नलिनमरविन्दं मञ्जोत्पलम्

A lotus. f

40. सहस्रपत्रं कमलं शतपत्रं कुशेशयम्

ⁿ ⁿ ⁿ ^{ng}
पङ्केदं तामरसं सारसं सरसीरुहम्
^h ⁿ ⁿ ^{4 ni}

41. विसप्रसून राजीव पुष्कराश्लोकराणि (च)

ⁿ ⁿ
पुष्करीकं सिताभोजं

A white
lotus.

ⁿ
(अथ) रक्तसरोरुहे

A red lotus.

ⁿ ⁿ
42. रक्तोत्पलं कोकनदं

^{f j} ⁿ
नालानालं

The stalk of
a water-lily.
The film or
fibres atten-
dant on it.

(अथास्त्रियाम्)

1—नी.

2—नी.

3—च—

4—च—ह.

* Comprehending several sorts found in stagnant waters. ^b Like-
wise शैवालं. Also शैवालं and शैवालः. Put different copies further
disagree in the genders assigned to these various readings. Also m. n.
शैवालः, and शैवालः. ^c Likewise कुसुदती. ^d Or, as some interpret
it the flexible stalk of a water-lily; or, according to others a plant,
viz. Menyanthes Indica or Cristata. ^e Besides other synonyma, as
जलनिनी, जलनिनी, पुटनिनी, &c. ^f Nelumbium speciosum or Nym-
phæa Nelumbo. ^g Also सरसिरुहः. ^h Likewise विसप्रसूनं, and विस-
प्रसूनं. ⁱ Also अश्लोकरुहः, (च). ^j Also नाली. Likewise masc. नालः.

m n a n b

ज्वालं विसं

An assem-
blage of
water-lilies.

m n c

(अजादि कदंबे) षण्ड (मस्त्रियाम्)

m

m n d

The root of
a water-lily.

43. करहाटः शिफाकंदं

m

m n e

A filament.

किंजल्कः केशरो (ऽस्त्रियाम्)

f f

n

A new leaf
of a water-
lily.

संवर्त्तिका नवदलं

m h

m

The seed of
the lotus. g

बीजकोशे वराटकः

44. (उक्तं स्वर्थीम दिक्कालधीशब्दादिसनाव्यकम्

पातालभोगि नरकं वारि चैषां च संगतम्)

^a And ज्वाली, a small fibre. ^b Also विसं or विसं. ^c Or षण्डं.
^d Likewise शिफा. f. कंदः, m. n. ^e Also केशरः. ^f Or संवर्त्तिः. Also
 संवर्त्ति. ^g Or the honey-combed pericarp containing it. ^h Or
 बीजकोषः.

BOOK II.

CHAPTER I.

1. वर्णाः पृथ्वी पुर क्वाभद्गौषधि चगादिभिः
 इ ब्रह्म क्षत्र बिट् शूद्रैः सांगोपांगैरिहोदिताः
f a f b 1 f f f f f
2. भूर्भूमिर् चक्षाऽनन्ता रसा बिध्वम्भरा स्थिरा Earth.
f f f f o f f f
 धरा धरित्री धरणिः क्षोणी ज्या काम्बपी क्षितिः
f d f 2 f 3 f f
3. सर्वसहा वसुमती वसुधोर्वी वसुन्धरा
f f f o f f f g 4 f f h
 गोत्रा कुः पृथिवी पृथ्वी क्वाऽवनिर्मेदिनी मही
5 f i f
4. चक्षुप्तिका Soil.
f f
 (प्रयसा ठ) चत्सा चत्सा (च क्षप्तिका) An excellent soil.
f
 उर्वरा (सर्वशस्राढ्या) Fertile with every crop.
m f
 (स्वादु) जषः क्षारक्षप्तिका Salt ground.

1 च—.

2—धा.

3 ज—.

4 जे—.

5—हु.

* Also indec. भूः (र). ^b Also बूनी. ^c Likewise धरणी and क्षोभिः. Also क्षाभिः, and क्षोषी. ^d Likewise सहा. ^e Also पृथ्वी. ^f Likewise क्षपा. ^g Also क्षपनी. ^h Likewise क्षिः. ⁱ Also कदा, and क्षपिः.

- Aspot with such soil. 5. ^{1 m f n a 2 m f n} **अषवानूपरौ** (द्वावायुन्यलिङ्गौ)
^{n f b} **स्यसं स्यसी**
 A place, or firm spot ^{m 3 m} **(समानौ) मरु धन्वानौ**
 A region devoid of water. ^{m f n c m f n} **(हे) खिलाऽप्रहते (समे)**
 Untilled or waste. 6. **(निष्प)**
^{f m n d n n} **(ऽथो) जगती लोको विष्टपं भुवनं जगत्**
 A world. ^{n e} **(लोको ऽयं) भारतं (वर्षं)**
 INDIA. **(शरावत्यास्तु वो ऽवधेः)**
 The eastern region. f ^m
 7. **देशः प्राग्दक्षिणः) प्राच्य**
^m **उदीच्यः (पश्चिमोत्तरः)**
 The north-ern region. g ^{m m} **प्रत्यनोऽप्येच्छदेशः (स्यान्)**
 A country of barbarians. ^{m m} **मध्यदेश (स्तु) मध्यमः**
 The middle region. h ^{m f}
 The region of sanctity. i 8. **पार्थ्यावर्तः पुष्यभूमि (मर्ध्वं विन्ध्यहिमागयोः)**

1—पत्.

3 ख—

3 धन्वन्.

* Some, varying this reading, write **अवरः**, and **अनूपरः**. ^b Like-wise **स्यसा**. ^c Masc. **खिलं**; fem. **खिला**; and **खिलं**. ^d Also **पिष्टपं**, or masc. **पिष्टपः**. ^e Or **भरतवर्षं**. ^f East, or south of the river *Sarāvati*, which flows from N. E. to S. W. ^g North or west of the river *Sarāvati*. ^h Between the two ranges of mountains; from the confluence of the Ganges and Jamuna, to the disappearance of the *Saraswati*. ⁱ From the eastern to the western sea, and bounded by the two ranges of mountains.

^{1 m f} ^m
नौरज्जनपदे

An inhabit-
ed country.

^m ^m ^{2 m}
देश विषयी (व) पवर्त्तनम्

Any coun-
try. a

9. (त्रिष्यागोष्ठान्)

^{3 m f n} ^{4 m f n}

(नडप्राये) नडाब्जुल (इत्यपि)

One abound-
ing in reeds ;

^{5 m f n}

कुमुदान् (कुमुदप्राये)

—in water-
lilies.

^{6 m f n}

वेतस्वान् (वज्जवेतसे)

—in ratans ;

^{m f n}

10. शाद्वलः (यादहरिते)

—in green
grass.

^{m f n}

(सज्जवाले तु) पंकिलः

Clayey and
muddy.

^{m f n} ^{7 m f n}

जलप्रायमनूपं (स्यात्)

Watery, or
wet.

^{m d}

(पुंसि) कच्छ (साधाविधः)

Contiguous
to water. c

^f

^{m f n}

^{m f n}

^{8 m f n o}

11. (स्त्री) शर्करा शर्करिलः शर्करः शर्करावति

Full of
stony or
similar
nodules.

(देय एवादिमाव्)

^{9 m f n f}

(एवमुच्चेयाः) सिकतावति

Sandy.

1—व्.

2—व्.

3—नडव्.

4—व्.

5—व्.

6—व्.

7—व्.

8—व्.

9—व्.

* Whether inhabited or uninhabited. But some interpretations make these terms synonymous with the preceding. ^b The following are used as adjectives, and vary with the three genders. ^c Some interpretations make this synonymous with the preceding. ^d Also neut. and, according to some, fem. ^e The two first terms are exclusively applied to a spot abounding in stony nodules, or potsherds, &c. The other two are applicable to anything gritty. ^f The words are here exactly similar to the preceding : thus सिकता, सिकतिलः, sandy, as a country ; सैकतः, सिकतवान् (—वत्), sabulous.

Watered
(viz. its rice)
from a river.

12. (देवो नद्यं वृष्टं संपन्नो विपासितः

m f n

स्थानं नदीमाहके

m f n

Or by rain.

देवमाहक (सु यथाक्रमम्)

1 m f n

Ruled by a
just king.

13. (सुराक्षि देवो) राजन्वान्

2 m f n

Governed
by a mo-
narch.

(स्थानतोऽन्यत्र) राजवान्

n n

A fold for
kine.

गोष्ठं गोस्थानकं

n

The site of a
former one.

(तप्तु) गोष्ठीनं (भूतपूर्वकम्)

f

m

Contiguous
ground. a

14. पर्व्वमभूः परिसरः

3 m 4 f b

सेतुराक्षी (खिवां पुमान्)

m

m

m n d

A hillock. c

वामसूर (स) नाकु (स) वस्त्रिकं (पुन्यपुंसकम्)

n

5 n

m

6 m

m e

f f

f

A road,
path or
way.

15. अयनं वर्त्म मार्गाध्व पंथानः पदवी इतिः

f g

f h

f

f i

f j

सरणिः पद्वतिः पद्मा वर्त्मन्येकपदी (ति च)

m

m

m

A good
road.

16. अतिपंथाः सुपंथा (स) सत्पथ (सार्धितोऽध्वनि)

m

m

m

7 m

m k

A bad
road.

अध्वो दुरध्वो विपथः कदध्वा कापथः (समाः)

1—नत्.

2—नत्.

3 सेतुः.

4 आक्षिः.

5—न.

6 आध्वन.

7—न.

^a Near the banks of a river, or the skirts of a mountain, &c.

^b Also आक्षी. ^c Thrown up by termes, or by moles, &c. ^d Also

वस्त्रिकं. ^e पविन, पवन, or पव. ^f Likewise पद्विः. ^g Also सरणिः.

सरणी, and सरणी. ^h Likewise पद्वती. ⁱ वर्त्मनी, or वर्त्मनिः. Also

वर्त्मनिः, or वर्त्मनी. ^j Also एकपाद्. ^k Likewise कुपथ.

17. ^{1 m}अपंथा (स्त्र) ^{2 n}पथं (तुल्ये)
 The want of a road.
- ["]द्वंगाटक ["]चतुष्यथे
 Meeting of four roads.
- ["]प्रातरं (दूस्त्रुभ्योऽध्या)
 A long and lonesome way.
- ^{" n}कांतारो (वर्त्म दुर्गमम्)
 A difficult road. a
18. ^{m f}गच्छतिः (स्त्री) ["]क्रोशयुगं
 A league. b
- ^mनद्यः (क्विप्चतुःशतम्)
 A furlong. c
- ^mपंटापथः ["]संसरथं
 A highway.
- ^{3 n}(तत्पुरस्त्रो) पणिष्करम्
 A street.

CHAPTER II.

1. ^{4 f}पूः (स्त्री) ^{f d}पुरी ^{f n o}नगर्षी ^{n f}(वा) ^{n g}पत्तनं ["]पुटभेदनम्
 A town or city.
- ["]स्थानीयं ^mनिगमो

1—विम्.

2 च—.

3 उ—.

4 पुः

* Or a dangerous one : but some interpretations make this synonymous with the preceding term. ^b Measured by two thousand fathoms. ^c Measured by four hundred cubits. ^d Also पुरिः. ^e Fem. नगरी. Neut. नगरं. Also पुरं. ^f Likewise पट्टवं, or पट्टनी. ^g Also पटभेदनं.

A suburb.

(ऽन्यन्तु यन्मूर्खं नगरात्पुरम्

2 तच्) ^{1 n} आशानगरंThe abode
of harlots.^{m a} बेयो ^m वेष्ठाजनसमाश्रयः

A market.

^m आपण (स्तु) ^{2 f} निषद्यायां

A shop. b

^{m f c} विपणिः ^f पण्यवीथिकाA high
street.

3. रथ्या प्रतोली विशिष्टा

A rampart.
d^{m m n} (स्थाच्) चयो वप्र (मस्त्रियाम्)An edifice.
e^{m m m f} प्राकारो वरणः शालःA bound
hedge. g^{n h} प्राचीरं (प्रांततोऽदितिः)

A wall.

4. भिन्निः (स्त्री) कुडप्रम्

One built
with rub-
bish. j^{n k} एडकं (यदन्तर्न्यस्यकीकसम्)

A house.

^{n m n 3 n 4 n 5 n n} गृह गेहोदवसितं वेष्ठा सप्त निकेतनम्

1 या—

2—द्या.

3 च—

4—न्.

5—न्.

^a Likewise वेष्टः. ^b Here interpretations differ greatly : some make these terms synonymous with the preceding ; others explain them, the street of a market ; a stall ; a platform on which commodities are exposed for sale ; a place of vend without a market, &c. ^c Also विपणी. ^d Interpretations differ greatly. Some explain the terms, a mound of earth raised from the ditch of a fortified town and serving as a foundation for edifices ; Others say the foundation of an edifice generally ; others again, any mound of earth raised from a ditch. Some likewise the gate of a fortified city. ^e Particularly a surrounding wall of masonry on a rampart or mound of earth. ^f Or शालः. ^g Also a mud-wall or other enclosure. ^h Likewise प्राचीरं. ⁱ Likewise कुडप्रम्. ^j Or else a tomb. ^k Also एडकं. Or एडोर्क.

5. निशांत वस्त्र सदनं भवनागार मंदिरम्
m pl. m m l m
 मृदाः (पुंसि च भूमेऽप्य) निकाय्य नित्यालयाः
m m f d f e f
6. वासः झूटो (इवोः) शाला सभा
n f
 संजवनं (स्निग्धम्) A cluster of four houses.
n g
 चतुःशालं
2 f m n
 (सुनीमांतु) पर्णशालोटको (ऽस्त्रियाम्) A hut made of leaves.
3 n
 7 चैत्यमायतनं (तुल्ये) An altar. h
f f
 बाजिशाला (तु) मंडुरा A stable.
n f i
 आवेष्टनं विल्लिशाला A working house.
f f
 प्रवा पानीयशालिका A place of refreshment. j
m
 8. मठ (आत्मादिनिबन्धे) A college. k
f l n
 गच्छा (तु) मदिरागृहम् A tavern.

1 चा—.

2 च—.

3 चा—.

^a Likewise वस्त्रं. ^b Also सदनं. ^c चगारं or चागारं. ^d Masc. or fem. झूटो. Fem. झूटी. Also neut. झूटीरं, and masc. झूटोः. ^e Likewise शाला. ^f Likewise संजवनं. ^g Also fem. चतुःशाली. ^h Or shed for sacrifices. Some interpret it, a sacred tree. Others explain it; a monument of wood or other materials placed in honour of a deceased person. ⁱ Also विल्लिशाला. And neut. विल्लिशालं, or विल्लिशालं. ^j Where water is distributed, ^k A school of students; or a convent of ascetics, &c. Likewise युद्धा.

Middle of
a house.

A woman's
apartment.

A window
or air hole.

A tempora-
ry hall.

The abode
of the weal-
thy. d

A temple
or palace.

A royal re-
sidence. f

A king's
house.

Temples of
divers holy
forms.

The queen's
apartments.

An airy
room, a top
of the
house. j

गर्भगारं वासमृहं

परिष्टं स्त्रुतिकास्तम्भम्

9. वातायनं गवाक्षः (स्थानम्)

मंडपाः (ऽस्त्री) जनाश्रयः

हस्त्या (दि धनिनां वासः)

प्रासादाः (देवभस्त्रुजाम्)

10. सौधो (ऽस्त्री) राजसदनं

उपकार्योपकारिका

स्वस्तिकः सर्वतोभद्रो मंद्यावर्त्ता (हयो ऽपि च)

11. विच्छंदकः (प्रभेदादि भवन्तीश्चरसङ्गनाम)

(स्थगारं भस्त्रुजाम्) अंतःपुरं (स्थाद्) अवरोधनम्

12. शुद्धांत (स्था) अवरोध (स्था)

(स्थाद्) अट्टः शौभ (मस्त्रियाम्)

1—स—

2—स—

^a Appropriated to a woman in labour. These and the preceding are synonymous terms, according to some commentaries. ^b Also स्त्रुतिकास्तम्भं. ^c Likewise, fem. मंडपा. ^d Any grand edifice of masonry. ^e हस्त्या, besides other synonymous terms; as चट्टः, &c. ^f Synonymous with the preceding; according to some interpretations. ^g उपकार्यो. Also उपकारी. ^h Besides other terms; as हस्त्या, &c. ⁱ Also विच्छंदकः. ^j Here, and in the two following articles, interpretations differ greatly. The explanations, most generally received are inserted. Other interpretations are; the back of an edifice, a fortified place in front of the building; an apartment on the top of the hall; a building of a particular form. ^k Likewise शौभ.

- ^m ^{ma} ^{mb}
प्रवाण प्रवाणालिंदा (वडिर्दारप्रकोष्ठके)
^f ^{1f}
13. गृहाग्रहणी देहल्य
^{nc} ²ⁿ ⁿ
ऽङ्गन चत्वरऽजिरे
^{f d}
(अधस्ताद्वरुणि) शिला
^f
नासा (दारुपरिस्थितम्)
ⁿ ³ⁿ
14. प्रच्छन्नमन्तर्द्वारं (स्यात्)
ⁿ ^m
पक्षद्वारं (तु) पक्षकः
^{m n} ^{nf} ^m
वलीक नीध्रे पटलप्रांते
^f ^{fi}
(ऽथ) पटलं छदिः
^g ^{4f h}
15. गोपानसी (तु) वलभी (छादने वक्रदारुणि)
^{5f} ^{m n}
कपोतपालिकायां (तु) विटकं (पुष्पुंसकम्)
^{6f} ⁿ ^m
16. (स्त्री) द्वाद्द्वारं प्रतीहारः
^{f k} ^{f l}
(स्याद्) वितर्हि (स्तु) वेदिका
^e

A terrace
before the
house door.

The thresh-
hold.

A court or
yard.

The lower
timber of a
door.

The upper
timber.

A private
door within
the house.

A back door.

The edge of
the thatch.

The thatch
or roof.

The wood
of a thatch.

A dovecot,
or aviary.

A door, or
gate.

A covered
terrace in
the yard. j

1—ली. 2—र. 3—अ. 4—स. 5—का. 6—द्वार.

^a Also, as some write these words, प्रवानः and प्रवनः. ^b अलिंद, or अलिंदः. ^c Likewise अंगणं. ^d Or शिली. ^e Some make this and the preceding article synonymous. ^f Likewise, according to another reading, नीध्रे. ^g Also पटं, and चालं. ^h Not neuter as erroneously stated by the commentators. ⁱ Also वडभिः or वडसीः. ^j Here, and in the following article, as in many other places, interpretations differ greatly. A quadrangular resting place made of wood. A place for sitting in a court yard; or one for standing under. A quadrangular spot in the court of a temple or great edifice. A terrace furnished with pillars. A floor on four posts in the middle of a quadrangular house. ^k Likewise वितदी. ^l Also वेदि, and वेदी.

K

Decoration
of the gate-
post. a

^{m n} तोरणो (ऽस्त्री) बहिर्द्वारं ⁿ

A city gate.

ⁿ पुरद्वारं (तु) गोपुरम् ⁿ

A raised
place over
the gate.

17. (बृहत् पूर्णारि वद्) धस्तिनख (तस्मिन्) ^{1 m}

(अथ त्रिषु)

A door.

^{m f n b m f n c} कपाटमररं (तुल्ये)

Its bolt or
bar.

^{d f n e} (तद्विष्मभे) ऽर्गलं (न ना)

Stairs.

18. आरोहणं (स्यात्) सोपानं ⁿ

A ladder.

^{f i} निःश्रेणि (स्व) ^{2 f g} धिरोहणी

A broom.

^f संमार्जनी ^f शोधनी (स्यात्)

Dust, or
sweepings.

^{m h} संकरो ^m ऽवकर (सया)

19. (क्षिप्ते)

The en-
trance of
a house.

ⁿ मुखं ⁿ निःसरणं

An open
space in
a town. i

^m संनिवेशो ⁿ निकर्षणं

1 वृ—.

2 अ—.

^a This is explained as signifying, the ornamented arch of a gateway. Some interpret, the outer gate. ^b Also कवाटः. Fem. कपाटी and कवाटी. ^c Fem. अररो or अररिः. ^d By a variation in the reading, this is made to exhibit a synonymous term, विष्मभः, or, according to some विष्मभि (—न्). ^e Fem. अर्गला or अर्गली. ^f Likewise निःश्रेणी. And निश्रेणिः, or निश्रेणी. ^g Also अधिरोहणी. ^h Likewise संकारः. ⁱ The passage in, or out of a house, town or market. The road of ingress and egress. The entrance through the house-door.

^m (समौ) ^m संवसथ ग्रामौ

A village. a

^f ¹ ^m ⁿ वैश्वभर्वास्तु (रक्षियाम्)

The site of a habitation.

^m 20. ग्रामांत ⁿ उपशत्यं (स्यात्)

Space near a village, &c.

² ^f ³ ^f सीमसीमे (स्त्रियामुभे)

A boundary or limit.

^m घोष. ^f ^c आभीरपक्षौ (स्यात्)

A station of herdsmen.

^m ⁿ ^m पक्षयः शवराखयः

An abode of the lowest men.

1 वास्तु.

2—जन्.

3—जा.

* Place for diversion outside of a town, or within it. ^b These two words are synonymous with the following, according to some.
* Also आभीरपक्षः.

CHAPTER III.

- A mountain. 1. ^{m a} महीध्रे ^{1 m} शिखरि ^{2 m} क्षाब्ध ^{3 m} हार्ध ^m धर ^m पर्वताः
^m अद्रि ^m गोत्र ^m गिरि ^{4 m} ग्रावा ^{5 m} चल ^m शैल ^m शिलोच्चवाः
^m 6 m c
- A range, surrounding the earth. b
 A hill with three peaks. 2. लोका ^m लोक ^{6 m c} चक्रवाह
^m 7 m
^m 8 m
 छिन्नकूट ^m छिन्नकूट (समौ)
- The western mountain. d
 चक्ष (क्षु) चरम ^m क्षाब्ध ^m
- The eastern mountain. e
 उदयः ^m पूर्व ^m पर्वतः
- Divers mountains. f
 9 m
 3. हिमवान्नि ^m पवो ^m विंध्यो ^m माल्यवान् ^{10 m} पारिपातकः ^{11 m}
ⁿ 12 m
 गंधमादन (मन्ये) च हेमकूटा (दवो नगाः)
^m 13 m ^m 14 m ^m 15 m ^f 16 f
- A stone or rock. 4. पाषाण ^m प्रस्तर ⁿ ग्रावो ⁿ पलाशमानः ⁿ शिला ⁿ हृषत्
^m कूटो (ऽस्त्री) शिखरं ⁿ शृंगं
- A peak or summit. ^m ^{m g} ^m
 प्रपात (स्व.) तटोभगुः
- A precipice.

- 1—रिज्. 2—त्. 3 अ—, 4—वन्. 5 अ—, 6 च—.
 7 त्रि—द. 8—त्. 9—वत्. 10—वत्. 11 पा—, 12—ट.
 13—वन्. 14 उ—, 15 अश्मन्. 16 दु.

^a Likewise महीधर, and महिधः. ^b The limit of light and darkness. ^c Also 'चक्रवाहः'. ^d Behind which the sun sets. ^e Over which the sun rises. ^f Severally named in the text, viz. the snowy range north of India; the mountain called *Nishadha*; the tropical range dividing South from North India, &c. Besides others, as *Malaya*, *Chitrakûta*, *Mainaka*, &c. ^g अतटः, or, according to another reading, तटः.

5. कटको^{m n} (ऽस्त्री नितंबे ऽद्रेः)^{m n m n m n} The side of a mountain.
 सुः प्रस्थः सातु (रक्षिण्यौ)^{n n} Table land.
 उत्थः प्रस्त्रवणं^{n n a} A fountain.
 (वारिप्रवाहे) निर्भरो^{m m} झरः A cascade.
 6. दरी^f (तु) कंदरो^{m f b} (वा स्त्री)^m An artificial cave.
 (देवस्थात विले) गुहा^{n n c f} A natural cave.
 गह्वरंⁿ
 गंडशैला^{1 m} (स्तु. च्युताः स्थूलोपलागिरेः)^m Rocks fallen from a mountain.
 7. खनिः^{f d} (स्त्रियाम्) आकरः^m (स्यात्)^m A mine.
 पादाः^{2 m} प्रत्यन्तपर्वताः^{3 m} Hills near a mountain.
 उपत्यका^f (ऽद्रेरासना खनिर्)^m Land near a mountain.
 (ऊर्ध्वम्) धित्यका^{4 f} Land on it.
 8. घातु^m (मृन्मः शिलाद्यद्रेर्)^m A fossil, or mineral.
 गैरिकं^m (तु विशेषतः)^m Red chalk.
 निकुंज कुंजौ^{m m n} (वा स्त्रीवे लतादिपिहितोदरे)^m A place overgrown with creepers, &c.

1—ख.

2 पाद.

3—त.

4 ख—.

* Some make these synonymous with the following. ^b Fem.

कंदरा or कंदरी. ° These are synonyma, according to some, instead of being the explanation of the two other terms here exhibited.

^b Also खनी or खानिः.

CHAPTER IV.

SECTION I.

- A forest or grove. 1. ^{f a l n n n n b} अटस्थरख्यं विपिनं गहनं काननं वनम्
^{n 2 f} भहारख्यमुरख्यानी
A large forest. ^{m c m} गृहारामा (स्तु) निष्कटाः
A grove near a house. ^{m 3 n} 2. आरामः (स्याद्) उपवनं (हृत्विमं वनमेव तत्)
A garden. ^f (अमात्यगणिकागेहोपवने) दक्षवाटिका
One planted by a state minister, &c. ^{4 m n n} 3. (पुमान्) क्रीड उद्यानं (राज्यः साधारणं वनं)
A royal public one. ^{n d} (स्याद्, तद्, व) प्रमदवनं (मं, तः पुरोचितम्)
A royal pleasure ground. ^{5 f 6 f 7 f f f e} 4. वीथ्याखिरावलिः पंक्तिः श्रेणी
A row or range. ^{f g f h} लेखा (स्तु.) राजयः
A continuous line. f

- 1 अ—, 2 अ—, 3 उ—, 4 आ—, 5—यी.
6 आ—, 7 आ—.

^a Sing. अटविः. Also अटवी. ^b Likewise, fem. वनी. ^c Sing. गृहारामः. ^d Or प्रमदवनं. ^e Also आली and आवली; वीथिः and श्रेणिः. Some add पंक्ती. ^f Some make these synonymous with the preceding. ^g Likewise रेखा. ^h Sing. राजिः. Also राजी.

^f ^{1 m}
वन्या वनसम्बन्धे (स्याद्) A multitude of groves.

^{m a} ^{2 m}
अंकुरोऽभिनवोद्भिदि A germin.

^m ^m ^{3 m} ^{4 m} ^{5 m}
5. इक्षो महीरुहः शाखी विटपी पादपसहः A tree.

^m ^{m b} ^{m c} ^{6 m} ^m ^m ^{7 m}

अनोकहः कुठः सालः पलाशी इह इहमागमाः

^m
6. वानस्पत्यः (फलैः पुष्पात्) One fructifying from blossoms. d
(तैरपुष्पाद्) वनस्पतिः One without apparent blossoms. e
^{f g}
ओषधः (फलपाकांताः) An annual plant. f

^{8 m f n} ^{m f n h}
(स्याद्) वंध्यः फलेग्रहिः Fruitful.

^{m f n} ^{m f n} ^{9 m f n}
7. बंधोऽफलोऽवकेयी (च) Barren.

^{10 m f n} ^{m f n} ^{11 m f n}
फलयान् फलिनः फली Bearing fruit.

^{m f n} ^{12 m f n} ^{m f n i} ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n}
प्रफुल्लोत्फुल्ल संफुल्ल व्याकोष विकच स्फुटाः Blown, as a flower.

^{m f n} ^{m f n}

8. फुल्ल (चैते) विकसिते (स्युर्)

^j
(अबन्धादयस्त्रिषु)

^{m n} ^m ^{13 m}
स्याणु (वा ना) भ्रुवः शंकुर् The trunk of a lopped tree.

^m
(अस्त्रयाशाश्रिफः) क्षुपः A small tree. k

1—इ. 2—इ. 3—नृ. 4—नृ. 5 त— 6—नृ.

7 वगव. 8 अ— 9—नृ. 10—वत्. 11—नृ. 12 अ— 13 शंकुः

^a Likewise अंकुरः. ^b Likewise कुठः. ^c Also शाखः. ^d As the Mango, Eugenia, &c. ^e As the Bread-fruit, &c. ^f Dying after ripening its fruit. ^g Sing. ओषधि. Also ओषधी. ^h Likewise फलपहिः.
ⁱ Likewise व्याकोषः. ^j The preceding admit the three genders, as adjectives. ^k With short branches and roots.

- A shrub. 9. (अप्रकांडे) स्तंभ गुल्मौ^{m 1 m}
- A creeper. वल्ली (तु) व्रततिर्लता^{f a f b 2f}
- A spreading one. c (लता प्रतानिनी) वीरजुल्लिख्युलूप (इत्यपि)^{3f 4f 5m}
- Height of a tree, hill, &c. 10. (नगाद्यारोह) उच्छाय उ. त्वेध (द्यौ) ऊय (द्यु स)^{m m 6m}
- The trunk. (अस्त्री) प्रकांडः स्तंभः (स्यान्मूलाच्छायावधेसरोः)^{m n m}
- A branch. 11. (समे) शाखा लते^{f 7f}
- A large branch. स्तंभशाखा शाले^{f f}
- A fibrous root. शिफा जटे^f
- From a radicant branch, d (शाखा शिफा) ज्वरोहः (स्यान्)^m
- Scandent fibres. (मूलाच्चाग्रं गता) लता^{f e}
- The top of a tree. 12. शिरोऽग्रं शिखरं (वा ना)^{8 n n m n}
- Its root. मूलं वध्ने! (ऽधिनामकः)^{n m f}
- The pith. सारो मज्जा (समौ)^{m 9 m}
- The bark. त्वक् (स्त्री) वल्कं वल्कल (मस्त्रिया)^{10 f n m n}
- Wood. 13. काष्ठं दाव्^{n m n}

1—स्तंभ. 2—वल्ली. 3—ध. 4—द्यु—नी. 5—उ. 6—लता. 7—मू. 8—द्यु. 9—नू. 10—त्वक्.

^a Also वल्लिः. ^b Likewise व्रतती and प्रततिः. ^c Some make the explanation to be one of the synonyma; and others, moreover, make these and the preceding bear the same sense. ^d For example, that of the India fig-tree. ^e Some make this a second interpretation of उच्छायः and expound it otherwise; viz. a plant climbing from the root to the top of a tree. ^f Any term signifying a foot.

ⁿ ^{1 n} ⁿ ^{2 m} ^{3 f} ^a इंधनं (त्वे) ध इक्ष्मेधः समित् (स्त्रियाम्)	Fuel.
^m ^{m n} निष्कुहः कोटरं (वा ना)	The hollow of a tree.
^{f b} ^f वक्षरिर्मुञ्चरिः (स्त्रियौ)	A compound pedicel.
^{n c} ⁿ ^{n d} ⁿ ⁿ ⁿ 14. पत्रं पलाशं छदनं दलं पर्यं छदः (पुमान्)	A leaf.
^{m n} ^{m n} पञ्चवे (ऽस्त्री) किसलयं	A sprout or shoot. e
^m ^{m n} विस्तारो विटपो (ऽस्त्रियाम्)	The branch and its shoot. f
ⁿ ^{n g} 15. (वृक्षादीनां) फलं शखं	Fruit.
ⁿ ⁿ दंतं प्रसवबंधनम्	The foot stalk. h
^{m f n} (चामे फले) शलाटुः (स्याच्)	Meist. (fruit.)
^{m f n} (कुष्के) वान (सुभे त्रिषु)	Dry.
^m ⁿ 16. चारको जालकं (छोवे)	A bud or a germ.
^{f i} ^{m j} कलिका कोरकः (पुमान्)	An unblown flower.
^{m k} ^m (स्याद्) गुच्छक (सु) शवकः	A cluster of blossoms.
^{m n l} ^{m n} कुम्भलो सुकुलो (ऽस्त्रियाम्)	An opening bud.

1 एधस्.

2 एध.

3—ध

* Some restrict the two last, others the three last, to signify sacred fuel. ^b Likewise वक्षरी and वक्षरी. ^c Also पञ्च. ^d Likewise छदनं. ^e The extremity of a branch bearing new leaves, &c. ^f Some make this and the preceding synonymous. ^g Likewise शखं. ^h Of a leaf or fruit: the petiole or peduncle. ⁱ Likewise कलिः and कली. ^j And neuter. ^k Also गुच्छकः. Likewise गुच्छः or गुच्छः. ^l And कुम्भकः.

A flower. 17. (स्त्रियः) सुमनसः^{1 f a} पुष्पंⁿ प्रसूनं^{n b} कुसुमं^{n c} (समम्)

Its nectar
or honey.

मकरंदः^m पुष्परसः^m

Its dust or
farina.

परागः^m सुमनोरजः^{2 n}

18. (द्विचीनं प्रसवे सर्वं^d हरीतक्यादयः स्त्रियाम्)^e

Fruits of
certain
plants.

आश्वत्थⁿ वैष्णवⁿ प्लाक्षⁿ नैयग्रोधैⁿ ह्रदं^{3 n f} (फले)

19. वार्हतंⁿ (च)

Fruit of the
Eugenia.

(फले जंबा) जंबूः^f (स्त्री) जंबुⁿ जांबवम्^g

(पुष्पे जातीप्रभृतयः खलिंगा^h ब्रीहयः फले

Blossom of
the Bigno-
nia.

20. विदार्याद्यास्तु खलेऽपि)

(पुष्पेस्त्रीवेऽपि) पाटला^{f i}

1—नस्.

2—जस्.

3 रे—.

* Plural with the sense of the singular, though some make it admit the singular number, and even the neuter gender. Ex. सुचनाः and सुचनः. ^b Likewise सूतं. ^c According to another reading सुषं a flower. ^d Names of plants generally become neuter, to signify the produce of the plant; viz. its blossom and fruit: some add the root, and even the leaf. ^e Except *Haritaki* and certain others, which are feminine denoting the fruit, &c. As *Drākshā*, *Kṣhātaki*, &c. ^f In these instances, derivatives are employed to signify the fruit: and, in some other instances likewise; as वैष्णु, &c. ^g Here the neuter, the derivative, and the irregular feminine, are all three employed. ^h *Jāti* and certain others (as *Yut'hikā*, *Mallikā*, &c.) irregularly retain the original genders, to signify the flower of the plant; so do the names of corn and pulse, to signify the seed. And so do *Vidāri*, and others (as *Gambhāri* &c.) to denote the root, or the blossom: some add the fruit. ⁱ Here the neuter, and the original feminine gender, are both admissible; and even the masculine.

SECTION II.

1. बोधिद्रुमसलदलः पिप्पलः कुञ्जरायनः Holy fig-tree. e

अथल्ये

(ऽथ) कपित्थे (स्युर्) दधित्य ग्राहि मन्मथाः Elephant, or wood apple. o

2. (तस्मिन्) दधिफलः पुष्पफलदंतशठा (वृषि)

उदुंबरे जंतुफलो वज्राङ्गो हेमदुग्धकः Glomerous fig-tree. e

3. कोविदारो चमरिकः कुहालो युगपत्तकः Mountain ebony. g

सप्तपर्णो विशालत्वक् शारदी विषमच्छदः Echites. h

4. चारगुधे राजहृत्त सम्पाक चतुरङ्गुलाः Cassia fistula.

चारेवत व्याधिघात क्षतमाल सुवर्णकाः

5. (स्युर्) जम्बीरे दंतशठ जंभ जंभीर जंभलाः A lemon or citron.

वसणो वरणः सेतुसिक्तशकः कुमारकः Tapia. l

1—ब. 2—ज. 3—घ. 4—ठ. 5—ड. 6 ति—

* Ficus religiosa. b Also बोधि. c Feronia Elephantium or Crataeva Valanga. d Also कपित्थः. e Ficus glomerata, R. f Some write उदुंबरः. g Bauhinia variegata, and other species. h Echites scholaris. i Likewise masc. शारदः. j Also चारगुधः and चारगुधः. k Likewise क्षपाक and क्षपाक. l Crataeva Tapia or Capparis trifoliata.

Punag. a

Coral tree.

Tiniz. d

Spondias. f

Bassia. h

Another
sort. j

Pilu. k

Walnut. l

6. पुष्पागे पुष्पसङ्गः केसरी देववल्लभः

पारिभङ्गे निवतवर्मन्दारः पारिजातकः

7. तिनिशे स्यन्दनो नेमी रयद्रुतिसुक्कः
वस्तुलखिलकश्च (चा)

8. आन्नातके
मधूके (त) रुडपुष्प मधुदुमौः
वानप्रस्थ मधुठीलौ

9. पीलौ रुडफलः चञ्ची

(तस्मिन् गिरिसंभवे)
अशोड कंदरालौ (दा)

१ त— २ अ— ३ वि— ४ द— ५ न—

^a Probably *Rottlera tinctoria*, R. Mss. ^b Also केसरः. ^c *Erythrina fulgens*. But some apply the Sanskrit names to the *Melia sempervirens*. ^d *Dalbergia Oujeinensis*, R. Mss. ^e नेमि. Also नेमिन् and fem. नेमी, according to some. ^f *Spondias Mangifera*. ^g Also चञ्चातकः. ^h *Bassia latifolia*. ⁱ Likewise मधूकः and मधुः. ^j Growing in water; or, according to another reading, on mountainous ground. ^k The name is applied in some provinces to *Careya arborea* (R. Mss.); in others, to *Salvadora Persica* (R.) ^l Described as a species of the preceding, growing on mountains: but the corresponding Hindi name belongs to *Juglans regia*, and also to *Croton Moluccanum*, or *Aleurites Triloba*. ^m Likewise आशोडः and आशोडः. Also कंदरालः.

वङ्कोटे (तु) निकोचकः ^m ^{m b} ^ठ Alangium.

10. पलाशे किंशुकः पर्यो वातपोषो ^m ^m ^m ^m ^m ^m Butea frondosa.

(ऽय) वेतसे ^{1 m} Bayas, or Bént. c

रथाश्चपुष्प विदुल शीत वानीर वञ्जुलाः ^{2 m} ^{m d} ^m ^m ^m ^m

11. (ह्री) परिष्वाधविदुलौ नादेयी (च) बुवेतसे ^m ^m ^f ^{3 m} The same growing in water.

शोभाञ्जने शिग्रु तीक्ष्णगंधकाक्षीव मोचकाः ^{m f} ^m ^{mg m h} ^m Morunga. e

12. (रक्तो ऽसौ) मधुशिग्रुः (स्याद) ^m ^{m j} ^m A red variety of the same.

चरितः फेनिलः (समौ) ^m ^m Soap berry.

विखे शाखिल्य शैलूषौ माखूर श्रीफला (वपि) ^m ^m ^{4 m} ^m ^{5 m} Marmelos. k ^{वि}

13. मञ्जो जटी पकंटी (स्यान्) ^m ^{m m} ^m Waved leaved fig-tree. l

मिलनवन ^m ^{6 m} ^{7 m} न्यग्रोधो वडपादटः Indian fig-tree. n

1—स. २ रथ. ३ चं—स. ४—व. 5—ख.
6—पाद. 7 वट.

* A hexapetalum. ^b Likewise निकोचकः. ^c The Sanskrit name is by some referred to the Ratan : but a different plant appears to be meant. ^d चपुष्पः. Also रथाश्चपुष्पः. ^e Hyperanthera Morunga or Guilandina Morunga. ^f Likewise शोभाञ्जनः or शोभाञ्जनः. ^g तीक्ष्णगंधकः and तीक्ष्णगंधः. ^h क्षीवः or क्षीवः, and क्षीवः. ⁱ Sapindus Saponaria and other species: but applied also to Mimosa abstergens, R. ^j Also रितः. ^k Ægle Marmelos or Crataeva Marmelos. ^l Ficus venosa. ^m जटिन्. Also fem. जटी, or जटि (Nom. जटिः). So पकंदिन्; and fem. पकंटी, or पकंदि (—टिः). ⁿ Ficus Indica.

Lodh. The
pale sort. a

गाखवः शवरोः खोभ्रसिरीटसिख माख्नो
m m b m 1 m 2 m m

Mango. o

14. चाम्बूते रसाले
m 3 m m

A very fra-
grant sort
of it.

(ऽसौ) सहकारो (ऽतिसौरभः)
m m m

Bdellium.

कुंभोलूखलकं (क्षीवे) कौशिको गुग्गुलुः पुरः
n n d m m m

Sebesten. f

15. शेलुः क्षेष्मातकः शोत उहलो वज्जवारकः लसूडा
m g m m m m

Piya. h

राजादनं पियाल (च) सन्नकद्रुधनुः पटः
f f m

Gambhari.

16. गंभारी सर्वतोभद्रा काश्मरी मधुपर्णिका
f f m m

त्रीपर्णी भद्रपर्णी (च) काश्मर्य (चाप्य)
f f m m

Jujube. n

(ऽय इयोः)

17. कर्कन्युर्दरी कोलिः
m f o m f p m f q

The fruit.

कोलं कुवल फेनिले
n n 4 n

1 ति—.

2 ति—.

3 दूत.

4—द.

a The lodh is a bark used in dying, of which two sorts are in use. Some restrict the first term to this species, and make the rest common to both. b Also शवरोः. c Mangifera Indica. d कुंभं and लूखलकं. Also कुंभोलुः and खलकं. Likewise कुंभोलूखलकं. e Also गुग्गुलु. f Cordia myxa, Also Cordia latifolia, R. Mss. g Also शेलुः. h Chiron-jia Sapida, R. Mss. But the name is in some places applied to Grewia orientalis and didyma. i Likewise राजातर्न or—नः. j And पियालः. Also सन्नः and कद्रुः. k Likewise धनुः (धनु of धनुः) and पटः. l Probably Gmelina arborea, R. m Also काश्मरी. n Zizyphus Jujuba, and other species. o Masc. कर्कन्युः and न्युः. Fem. कर्कन्युः. p Masc. वदरः. q Also, in the fem. कोली and कोला.

सौवीरं वहरं धोण्डा (ऽप्य) {

(ऽय स्यात्) स्वादुकण्टकः *Buin'chi.*

18. विकंकतः सुवाट्छो ग्रंथिलो व्याघ्रपादः (पि)

ऐरावतो नागरंगो नादेयी भूमिजंबुका

Orange.

19. तिंदुकः स्तूर्जकः कालस्तंभः (ख) शितिसारको

Sort of
ebony. f

मल. वि. काकेन्दुः कुलकः काकतिन्दुकः काकपीलुको

Another
sort. h

20. गोलीढो भाटलो घण्टापाटलिर्माक्ष सुष्ककौ

Ghantā-
paṭali.

तिलकः क्षुरकः श्रीमान्

Tila.

ध्रेव की फिना

(समौ) पिचुल भावुकौ

Tamarix. k

21. औपर्णिका कुमुदिका कुंभौ कैटव्य कट्फलौ

Kayap'hal.

क्रमुकः पट्टिका (ख्यः स्यात्) पट्टी लाक्षाप्रसादनः

Red Lód'h.

1—इ.

2 जोष.

3—तु.

4—नु.

* Some make the three last, others the two last, signify the wild sort : others again explain the last, as denoting both plant and fruit ; and the rest, as indicating the fruit of the common Jujube. ^b Flacourtia Sapida, R. ^c Also वैकंकतः. ^d Likewise नारंगः or नार्यंगः. ^e Some disjoin the two last as names of a different plant. ^f Diospyros melanoxylon, (R), and Glutiosa, (Koen.) ^g Also तिंदुकी. ^h Diospyros tomentosa, R. ⁱ Likewise गोविन्दः. ^j Or घंटा and पाटलिः. ^k T. Indica and Dioeca.

Mulberry. ^a

22 नद (सु) पूषः क्रसुको ब्रह्मख्यो ब्रह्मदाव (च)
दल (सु)

Nauclea
orientalis.

नीप प्रियक कदंबा (सु) हलिप्रिये

Marking
nut. e

23. वीरट्टोऽवष्करो ऽग्निसुखी भस्मातकी (विषु)

Pa respital. a

गहभाखडे कंदराख कपीतन सुपार्श्वकाः

24. मख (सु)

तित्तिडी चिन्हा ऽष्टिका

Tamarind.

A san. h

(स्य) पीतसाखके

सर्जका ऽसन वंधूपुष्प प्रियक जीवकाः

Sak'hwa or
Sal j

25. साले (तु) सखं कार्या (खर्क्याकाः शखसंवरः)

Kahua, n

नदीसर्जो वीरतरिंद्रदुः ककुभो ऽर्जुनः

1—इ.

2 इ.—.

* Morus Indica. But some make it the Hibiscus Populneoides. See 23. ^b Likewise कदम्बः. * Semecarpus Anacardium. ^d Masc. भास्मातकः. * Hibiscus Populneoides, B. Some confound these Sanskrit names with those of the Ficus venosa. ^f Also तित्तिडी and तित्तिडीकः,—दा,—कं. ^g Likewise अष्टिका, आष्टिका and आष्टीका. ^h Terminalia Alata tomentosa, R. ⁱ Also आसनः and असनः. ^j A common timber tree described (Polyandria monogynia) but not yet named by botanists. ^k Likewise शखः. ^l Also कदम्बः. ^m Or शखसंवरः. ⁿ Terminalia Alata glabra, R.

26. ^{m n} राजादन ^{n b} फलाध्यक्षे ^l क्षोरिकायां
(अथ द्वयोः) *Khirant. a*
Inguā.
^{m f c} इक्षुदो ^m तापसतद्वर्
^{m 2 m 3 m} भूर्जो ^m चर्मि ^{m f f} चडुत्वचौ *Bhojpatr. d*
27. पिच्छला पूरणो मोचा स्थिराद्युः शाखालि (द्वयोः) *Silk-cotton. e*
^m पिच्छा (तु) शाखालोवेष्टे *Its gum.*
^{m m f} रोचनः ^m कूटशाखालिः *Another sort of silk-cotton.*
28. चिरविस्त्रो नक्तमालः करज (ख) करञ्जके *Curanj. g*
^{m m m j m} प्रकोर्जः ^m पूतिकरजः ^m पूतिकः ^m कलिमारकः *Gray Bonduc. i*
29. (करञ्जमेदाः) षड्ग्रन्थो मर्कटप्रकारवल्गुरो *Other sorts. k*
^{6 m m m 7 m} रोहो रोहितकः ^m शीघ्रतुर्दाडिमपुष्पकः *Rohin. l*

1—का. 2—न. 3—च, and —च. 4—टी.
5 च— 6—न. 7 दा—

* Perhaps a species of *Mimusops*. M. Kauki. ^b Also राजादन फलं and चचचं. ^c Masc. इक्षुदः. ^d The bark is used. ^e *Bombax heptaphyllum*. ^f Also fem. शाखाली. Likewise m. or f. शाखालिः. ^g *Galedupa Arborea* or *Robinia mitis*. ^h Also चिरविस्त्रोः. ⁱ *Cassalpinia*, or *Guilandina*, *Bonduccella*. ^j Likewise पूतिकरजः, पूतिकः, and कलिकारकः. ^k Seemingly varieties of the *Bonduc*. ^l A medicinal plant so called. ^m Also रोहितकः.

M

Khayar, a

30. गायत्री वासतनयः खद्विरे^{f b} दंतधावनः^{m c}

A fetid
Mimosa.

परिमेदे^m विट्खद्विरे^m

A white
sort.

कद्वरः (खद्विरे सिते)^m

31. सोमवल्की^m (ऽप्य)

Palma
christi. d

(ऽप्य) व्याघ्रपुच्छ^m गंधर्व^m हसकी

एरंड^m उरुवूक^{m c} (च) रुचक^{m f l m} सिद्धक^m (च सः)

A variety of
the *Sumi*.

32. चंचुः पञ्चाङ्गुलो^m मंड^m वर्धमान^{m g} व्यडंवाकाः^m

(चल्पा यमी) यमोरः^{m i} (स्नाच)^f

S'ami or
iacn. j

कृमो^{2 f} सक्तफला^{f k} शिवा^f

Mayan. l

33. पिण्डोतकी^m मरुवकः^m श्वसनः^m करहाटकः^m

मैत्रफल

शल्य^m (च) मद्ने^m

Déodar. m

शक्रपादपः^m पारिभद्रकः^m

34. भद्रदाह^{m n} द्रुकिणिमंⁿ पीतदाहⁿ (च) दाहⁿ (च)

1 चि—.

2 यमो.

^a *Mimosa Catechu* (Khayar) Linn. ^b Also masc. गावलिन् (—लो)

^c Likewise वासपत्तः and वासदक्षकः. ^d *Ricinus communis*. ^e Also

उरुवूकः. ^f Likewise रुचकः and रुचुकः or रुवुकः. ^g Also चंचुः or

चान्दः. ^h Likewise व्यडंवनः. ⁱ Also यमोरः. ^j *Mimosa albida*.

^k Or उरुवूकः. ^l *Vangueria spinosa*, R. But the Sanscrit names are referred also to *Gardenia dumetorum*. ^m In Bengal, *Uvaria longifolia* : but properly seems to be a pine or fir.

पुत्तिकाष्ठ (घृ सप्त स्वरु) देवदारव्य
(इय द्वयोः) Trumpet flower. a

35. पाटलिः पाटला, मोषा काचस्थाली फलेरहा
लण्डान्ता कुवेराणी

श्यामा (तु) महिला (हया) Priyangu. c

36. लता गोवंदनो गुन्द्रा प्रियङ्गुः फलिनो फलो
विष्वक्सेना गंधफलो कारंभा प्रियक (च सा)

37. मरुद्वक्पर्ण पत्रोर्ण गट कङ्कट्टु टुटुकाः
शोनाक शुक्रनासर्ज दोर्घरंत कुटुम्बटाः

38. शोणक (चा) रला
तिथ्यफला (त्वा) मलको (त्रिषु) Emblic myrobalan.
सद्यता (च) वयस्या (च)

(त्रिलिङ्ग (स्तु.) विभोतकः Beleric myrobalan. m

1—र.

2 रज.

3 चा—.

a Bignonia suave-olens. b Also fem. पाटलो. c चलोषा or लोषा.
d Likewise कालो and लालो. e A fragrant seed so named. f And
other synonyma of woman. g Bignonia Indica. h Also शोनाकः.
i चरट्टुः or चरट्टुः. j Phyllanthus. Emblica. k Masc. चामलकः. l Or
चमःला. Also काचला. m Terminalia belerica. n Fem. विभोतको.

39. ^m ^{1m} ^m ^m ^m
 अक्षस्तुषः कर्षफलो भूतवासः कलिद्रुमः

Yellow
myrobalan.

अभया (तु) व्यवा पथा वयसा पूतनाऽचता हरे

40. इरीतको हैमवतो चेतको अयसो शिवा

Sural. c

पोतद्रुः सरलः पूतिकाष्ठं (चा)

Caniydr. d

(ऽय) द्रुमोत्पलः

41. कर्णिकारः परिव्याघो

Barahal. e

लकुचो लिङ्गुचो उल्लः

Bread fruit
or Jaca
tree. g

पनसः कंटकफलो

Hijjal. j

निचुलो ऽखुज इज्जलः

Opposite
leaved fig-
tree. l

42. काकोडुंबरिका फलार्मुलपूज्जवनेफला

Nimb. n

अरिष्टः सर्वतोभद्र हिङ्गुनिर्व्यास मालकाः

43. पिचुमई (च) निम्बे

Sisd. p

(ऽय) पिच्छला ऽगुरु शिंशपा

१ द्रुम.

२ च—.

३ ज—.

- ^a Terminalia citrina. ^b Also पनःखा and कावःखा. ^c A tree which yields a resin. ^d Pterospermum acerifolium or Pentapetes acerifolia. ^e Artocarpus Lokutsha (Lucucha), R. ^f Likewise लकुचः. ^g Artocarpus integrifolia. ^h Also फलसः. ⁱ And कंटकोफलः. or कंटकफलः. ^j Eugenia acutangula. ^k Likewise इज्जलः. ^l Ficus oppositifolia, R. ^m नलपू (पू). Also नलपूः (—र), and नलपूः (—यू). ⁿ Nimba Azadaracta (A'za'dderakht) or Melia Azadirachta. ^o And पिचुमईः. ^p Dalbergis Sissoo, R. ^q Or, according to some, अगुरुशिंशपा.

- कपिला भस्मगर्भा (सा) Another
sort. a
- गिरौष (स्तु.) कपीतनः Siris. b
44. भण्डिलो (ऽप्य) t d
- (ऽय) चाम्पेयचम्पको हेमपुष्पकः Champa. d
- (एतस्य कलिका) गन्धफलो (स्याद्) Its flower.
- (ऽय) केसरे Mul-sari. e
45. वकुलो Aso. g
- वचुलो ऽशोके Aso. g
- (समी) करक दाडिमौ Pome-
granate.
- चाम्पेयः केसरो नागकेसरः काश्वना (चयः) Nagdear. i
46. जया जयन्तो तर्जारो नादेयो वैजयंतिका Jainth. l
- ओपयैमग्निमंथः (स्यात्) कणिका गणिकारिका Ganiyadi. m
47. जयो m n

1 च—.

2 न—.

3 च—.

a Some make these terms synonymous with the preceding. b *Mimosa Seereessa* (Siri'sha), R. c Also भंडिरः and भंडीलः or भंडीरः. d *Michelia Champaca*, e *Mimusops Elengi*. f Likewise केसरः. g *Jonesia Asoca*, R. h And दाडिमः, दाडिम्यः or डाडिमः. Also fem. दाडिमो. i *Mesual ferrea*. j Likewise केसरः and नागकेसरः. k And all synonyma of gold. l *Æschynomene Sesban*. m *Premna spinosa*, and *longifolia*. n Some make these five synonymous with the preceding five, as names of the *Arani* or *Premna spinosa*.

- Coraiya. a* ^{m b m m f} (ज्य) कुटजः शको बत्सको गिरिमक्षिका
- Its seed.* ^{m f n l m n n} (एतस्यैव) कलिङ्गन्द्यवभद्रयवं (फले) एतज्जै
- Caro'nda. c* ^{2 m d * m e m m} 48. कण्णपाकफला ऽविग्न सुषेणाः करमईके
- Tamāl. f* ^{m 3 m m g} कालस्कन्धसामालः (स्यात्) तापिच्छो (ज्य.)
- Séduart. h* ^m (ज्य) सिंदुकः
- ^{m i 4 m j f k 5 f} 49. सिन्दुवारैन्द्रसरसौ निर्गुण्डोन्द्राणिके. (त्यपि)
- Détār. l* ^{f f f m m m} वेणी खरा गरौ देवताडो, जीमूत (इत्यपि)
- Sirtāri. n* ^{f f} 50. श्रीहस्तिनी (त) भूरण्डो
- Arabian Jasmin. o* ^{n/p f} दणशून्यं (त) मक्षिका
- ^{f q} भूपदो शीतभोर (ख)

1 द—.

2—ख.

3 त—.

4 द—.

5 द—का.

^a Echites antidysenterica or Nerium antidysentericum. ^b Also कोटजः. ^c Carissa Carandas. Applied also, but erroneously, to the Flacourtia Cataphracta. ^d Also कण्णपाकः, पाकफलः, कण्णफलः, पाककण्णफलः and other combinations of the same terms. ^e Likewise आविग्नः. ^f A tree noted for the dark hue of its blossoms. ^g Also तापिञ्जः. ^h Vitex trifolia and Nigundo. Applied also to Buddleia Neemda, B. Mss. ⁱ Likewise सिंदुकः and सिंधुवारः. ^j Or इन्द्रसरिः. ^k Also निर्गुण्डो ^l A plant so called. ^m Likewise खगरी, and खरागरी or गरागरी. ⁿ Heliotropium Indicum. ^o J. Zambac. ^p Also fem. दणशून्या. ^q Likewise शीतभोरः.

- If a
- (सैवा.) स्योता (वनोज्ञवा) A wild variety.
51. शेफालिका (तु) सुवहा निर्गुण्डो नोलिका (चसा) *Nébart. b*
- f c f f f f
- (सितासौ) श्वेतसुरसा भूतवेष्ट.
- f 3f
- f
- (ऽय) मागधो Sort of Jasmin. d
52. मलिकायुधिका स्वध्र
- f f f
- (सा पोता) हेमपुष्पिका Yellow Jasmin.
- m m f f t
- अतिमुक्तः पुंङ्कः (स्याद्) वासंतो माधवोलता *Mdlatt latd. e*
- f h f f i
53. सुमना मालतो जातिः
- f f
- सप्तला नवमालिका
- m n m n
- माध्यं क्रन्दः
- m m m
- रक्तक (स्तु.) बंधूको बंधुजोषकः *Dop'hariya.*
- f f 3f
54. सहा कुमारी तरणिद् *Aloe. n*

1 चा—.

2—घो.

3 लि—.

* चास्कोटा or चास्कोटा. ^b *Jasminum villosum*, R. The Sanscrit names are assigned, in Bengal, to the *Nyctanthes Arbor tristis*. Some apply the two last terms to a distinct sort. ^c Also शेफालिः or शेफालो and शेफालिका. ^d *J. Auriculatum*. ^e *Gaertnera racemosa* or *Banisteria Bengalensis*. ^f Likewise माधवी and कृता. ^g *J. Grandiflorum*. ^h सुवहा: (—वस् or सुवना. ⁱ Also जातो. ^j *J. Zambac* fl. multiplicatis. ^k *J. multiflorum* or *pubescens*. ^l *Pentapetes phœnicea*. The Sanscrit names are by some assigned to the *Ixora coccinea*. ^m Also बंधुकः. ⁿ Also *perfoliata*.

Globe ama-
rauth. a

The crim-
son sort.

The yellow
[or white]
variety.

Blue Barle-
ria. d

Thint. g

A purple
sort.

A yellow
sort. i

China rose.
k

The blos-
som of se-
samum.

Oleander.

Caril. o

Thorn ap-
ple. q

^m चम्पान (स्तु.) ^f महासहा

^{m b} (तल योये) कुरवक

^{m c} (सल पोते) कुबंटकः

55. (नोलाभिणी द्वयोर्) बाणादासो(च) ^{m f e f m i} जर्तगल (चसा)

^{m h} सैरोवक (स्तु.) ^f भिण्डो (स्यात्)

^m (तखिन्) कुरवको ^{m f j} (दणे)

56. (पीता) कुबंटको ^m (भिणी तखिन्) ^{f l} सहचरो (दयोः)

चोडपुष्पं जवा

वज्रपुष्पं (पुष्पं तिलस्य वत्)

57. प्रतिहास यतप्रास चण्डात हवमारकाः

^m करवोरे

^m करोरे (तु) ^{m p l m} ककर ग्रंथिला (वभो)

58. चम्पानः कितवो ^m धूर्तो ^m धूसरः कनका (हयः)

^m मातलो ^m महन (चा)

1—क.

* Gomphrena globosa. ^b Or कुरवकः. ^c Also कुरंटकः. ^d Barleria caerulea, R. ^e Masc. बाणः. ^f Or चार्तगलः. ^g Barleria cristata. ^h Or सैरोवकः. ⁱ Barleria Prionitis. ^j Masc. सहचर. Also सहचरोः. ^k Hibiscus Rosa sinensis. ^l Also जवा. ^m Nerium Odorum. ⁿ Or प्रतोहासः. ^o Described as a thorny plant, of which Camels are fond. ^p Also ककरः. ^q Datura Metel and Fastuosa. ^r Likewise धूसरः and धुसूरः. ^s Or any other name of gold.

- (स्य फले) मातुलपुत्रकः The fruit
59. फलपूरो वीजपूरो रचको मातुलपुत्रके Citron. a
- समीरणो मरुबकः प्रत्यपुष्पः फणिष्पकः Maruā. b
60. जंभीरो (प्य) Parnd. d
- (स्य) पर्यासे कठिञ्जर कुठेरको The white sort. e
- (सिते) र्ज्जको (स्य) Lead wort. f
- पाठी (तु) चित्रको वङ्गि (संज्ञकः) Swallow wort. i
61. चर्का (ह) वसुकास्रोत गणरूप विकीरणाः मन्दार (चा) र्ज्जपर्ये
- (स्य शुद्धो) र्ज्जर्क प्रतापसौ The white sort.
62. शिवमन्त्री पाशुपत एकाठीलो वको वसुः Bacapushpa. k
- वन्दा वृक्षादनी वृक्षवहा जीवन्तिके. (त्यपि) A parasite plant. o

1—वृ.

2—चा—

3—का.

^a Citrus medica. Two sorts are here named : but some make the terms synonymous. ^b Marjoram. ^c The Sanscrit names are also assigned to a species of basil (Ocimum) with small leaves ; and to another sort of citron. ^d Also जंभीरः. ^e Considered by some to be the sacred Basil (Ocimum sanctum). ^f Ocimum gratissimum. ^g Plumbago. zeylanica. ^h Or चित्रकः. ⁱ And other names of fire. ^j Asclepias Gigantea. ^k Or any name of the sun. ^l Confounded by some with Æschynomene grandiflora, but appears to be a different plant. ^m Likewise fem. एकाठीला. ⁿ Also वृक्षः. ^o And वसुकाः or वसुकाः. ^p Epidendrum Tesseloides and other species. ^q Likewise वन्दा and वन्दाका.

SECTION III.

- Guricha. a* 1. ^fवत्सादनी ^fच्छिन्नंरुहा ^{f b}गुडूची ^fतंतिका ^fऽष्टता
^fजीवन्तिका ^fसोमवल्ली ^fविशल्या ^{1 f}मधुपर्ण्य. (ऽपि)
- Aletris. c* 2. ^{f d}मूर्वा ^fदेवी ^fमधुरसा ^fमोरटा ^fतेजनी ^{f e}सुवा
^fमधूलिका ^{f t}मधुश्रेणी ^fगोकर्णी ^{2 f}पीतुपर्ण्य. (ऽपि)
- A'cana'di. g* 3. ^fपाठा ^fऽब्वष्टा ^{f h}विह्वकर्णी ^fस्थापनी ^fश्रेयसी ^fरसा
^fएकाष्टीला ^fपापचेली ^fप्राचीना ^fवनतक्तिका
^fकटु ^{f j}कटम्बरा ^{f k}ऽशोकरोहिणी ^fकटुरोहिणी
^fमत्स्यपित्ता ^fलक्ष्मभेदी ^fचक्रांगी ^fशकुलादनी
- Catuci. i* 4. ^fआल्लगुप्ता ^{f m}जडा ^{f n}ऽव्यगडा ^{f o}कण्डूरा ^fप्राट्पायणी
^fअथप्रोक्ता ^{f p}शूकशिन्धिः ^{f q}कपिकच्छुः ^f(ख) मर्कटी

१—र्णी.

•—र्णी.

^a Menispermum glabrum. ^b Also गुडूची. ^c Aletris Hyacinthoides or Dracona nervosa. ^d And सुर्वी. ^e Likewise सुवा. ^f Also धनुःश्रेणी; or धनुः and श्रेणी. ^g Cissampelos hexandra. ^h Likewise अविह्वकर्णी and अविह्वकर्णी. ⁱ A medicinal plant so called. ^j Also कटुम्बरा. ^k Likewise अयोका and रोहिणी. ^l Dolichos pruriens. ^m Also अजडा. ⁿ Likewise अव्यगडा. ^o Or कण्डूरा. ^p And शूकशिन्धी, or शूकशिन्धा. ^q Also कपिकच्छुः.

6. चित्रोपचित्रा न्यग्रोधी द्रवन्ती शंवरी वृषा Musaḥ. a
 प्रत्यक्पणी सुतत्रेणी रण्डा मृषिकपण्य (ऽपि)
 7. अपामार्गः शैखरिका धामार्गव मयूरकौ Apāng. c
 प्रत्यक्पणी कौशपर्णी किण्विही खरमञ्जरी
 8. फंजिका ब्राह्मणी पद्मा भार्गी ब्राह्मणयष्टिका Bamanai-
t'ht. h
 चङ्गारवल्ली बालेयशक वर्धर वर्धकाः
 9. मञ्जिष्ठा विकसा जिङ्गी समङ्गा कालमेधिका Madder. j
 मण्डूकपर्णी भण्डूरी भण्डू योजनवस्त्र (ऽपि)
 10. यासे यवासे दुःसर्षो घन्वयासः कुनाशकः Jarodā. o
 रोदनी कच्छुरा जनन्ता समुद्रांता इरासभा
 11. वृष्णिपर्णी वृथक्पर्णी चित्रपर्ण्यं त्रिवल्लिका Chdoulī'ya. s

1 छ.— 2—र्षी. 3—क. 4—ली. 5—र्षी. 6 छ.—

* A medicinal plant : probably *Anthericum tuberosum*, R. Mss.
 b Likewise शंवरी. c *Achyranthes aspera*. d And शैखरीयः. e Also
 अपामार्गः. f Or प्रत्यक्पणी. g And कौशपर्णी. h *Ovieda verticellata*, R.
 i Also बालेयः. j *Rubia Munjeet* (Manjit'h), R. k Or विकसा.
 l Also कालमेधिका. m And भण्डूरी. n Likewise योजनपर्णी. o Perhaps
Hedysarum Albagi? or rather, a new species. p Likewise यासः,
 and! चपयासः. q Also घन्वयासः and घन्वयासः. r Likewise चोदनी.
 * Explanations differ; the names in both lines being synonymous
 according to some; but denoting two distinct plants according to
 others. The first seems to be *Hedysarum lagopodioides*. t Or वृष्णिपर्णी.

- Ramodasac.* ^{f f f a f b 1 f} क्रोटुविष्ठा सिंहपुष्पी कलशिघ्रं वनिर्गु हा
- Sort of prickly nightshade.* ^{f f f f f} 12. निदिग्धिका स्यशी व्याघ्री दृहती कण्टकारिका
^{f f f f 2 f} प्रचोदनी कुक्षी चुद्रा इःस्यर्षा राद्रिके. (त्वपि)
- Indigo. d* ^{f f f f f} 13. नीली काशा क्षीतकिका ग्रामीणा मधुपर्शिका
^{f f f f e f t f} रञ्जनी औफली तुला द्रोणी होला (च) नीलिनी
^{m s m h f f}
- Somra f. g* ^{f i f f i 4 f} 14. अवसुजः स्नेमराजो सुवह्निः सोमवह्निका
^{f f b f f f f f} काशमेघी लण्णफला वाकुची पूतिफला (ऽपि)
- Long pepper.* ^{f k f l f f} 15. लण्णोपकुल्या वैदेही मागधी चपला कथा
^f उषथा पिप्ली ग्रीष्मी कोला
- Another sort.* ^f (ऽथ) करिपिप्ली
- ^{f f f m m} 16. कपिवह्नी कोलवह्नी अयसी वशिरः (पुमान्)
- The plant.* ^{n o f p} चव्य (न्तु) चविका

¹ सु— ² का. ³ जिन्. ⁴ बी. ⁵ च—.

* Also कलशी and कलशिः. ^b धावनिः or धावनी. • Solanum Jacquini, Willd. ^d Indigofera tinctoria. • Some read त्वपी, others त्वही. ^f Also चेला, according to another reading. ^g Conyza (or serratula) anthelmintica. ^h Or fem. सोमराजो (—जी). ⁱ Likewise काशमेघी. ^j Some write वायुजी. ^k Also उषथा. ^l Likewise पिप्लीः. ^m And वशिरः. ⁿ Or synonymous with the preceding : or else the name of a different plant ; Tetranthera apetala, R. ^o Also fem. चव्या. ^p Or चरी. Also neut. चविकं.

- ^f ^{1f} ^f
 काकचिखी गुप्ते(त) कण्ठा
- Retti. a
- ^f ^{2f} ^{mf} ^m
 17. पल्लवा (ति) जुगन्था खर्दद्वा स्वादुकष्टकः
- Go'o'haru. b
- ^m ^m ^m
 गोकण्डको मोक्षुरको वनश्चाट (दृश्यपि)
- ^f ^f ^f ^f ^{3f} ^f
 18. विष्ठा विषा प्रतिविषा ऽतिविषोपविषा ऽव्या
- Atis. c
- ^f ^m
 ऋक्षी महीषधं (चा)
- ^f ^f
 (ऽव) क्षीरावी दुग्धिका (समे)
- Dud'hi. d
- ^f ^f ^f ^{4f} ^f
 19. शतचूली वल्लभता ऽभोरिन्दीवरी वरी
- S'atdvari'. e
- ^f ^f ^{ff} ^f
 ऋष्यप्रोक्ता भीरपत्नी नारायण्यः शतावरी
- ^f
 20. चरेह (र)
- ^m ^{mh} ^{5m}
 (ऽव) पीतद्रु कालेयक हरिद्रुवः
- Da'ru
haldi'. g
- ^f ^{fi} ^f ^f
 दावी पचंपचा दाहहरिद्रा पर्जन्यी. (त्वपि)
- ^f ^{6f} ^f ^f ^f
 21. वषोयगन्था वज्र्यन्या गोखोमी शतपर्षिका
- Orris root. j
- ^f
 (शुक्ला) हैमवती
- A white
sort. k

1 शुक्रा. 2 द— 3 उ— 4 द— 5—दु.
6 उ—

^a Abrus precatorius. ^b Barleria (or Ruellia) longifolia. The name seems to be also applied to Tribulus Lanuginosus. ^c Betula ? As. Res. vol. vi. p. 573. ^d Asclepias rosea, (R.) and other species. ^e Asparagus racemosus, Willd. ^f Sing. नारायणी. ^g Amomum Zanthorhizon, Roxb. ^h Also काशीवकः. ⁱ Likewise पचंपचा. ^j Iris pseudacorus ? ^k Acorus calamus.

Justicia. a	^f वेद्यमाट ^{1f} सिंघौ ^{bf} (त) वासिका
	^{mc} ^{md} ^m ^{me} ^m
	22. दृषोः ऽटक्षः सिंहास्यो वासको वाजिदन्तकः
Clitoria. f	^{fg} आस्कोता ^f गिरिकर्णी (स्याद्) ^f निष्पुद्गान्ता ^f ऽपराजिता
Barleria. h	^f 23. इक्षुगन्धा (त) काण्डेक्ष कोकिलाक्षे क्षुरक्षुराः
Anethum. i	^{mj} ^{3m} ^{4f} ^f ^{fk}
	शालेयः (स्याच्) क्षीतशिवम्भता मधुरिका मिथी
	24. मिश्रेया (य)
Euphorbia. 1	^{mm} ^{mn} ^{5f} ^{fo} ^{fp}
	(ऽय) सौङ्गण्डो वज्रद्रुः सुक् सुक्षी गुडा
	^f समंतदुग्धा
Babreng. q	^{mn} ^{fr} ^f
	(ऽयो) बेल्ममोषा चित्रतंडुला
	^{ms} ^m ^{mt}
	25. तंडुल (च) क्षमिन्न (च) विडङ्गं (पुन्त्रपुंसकम्)
Sida. u	^f ^m
	वशा वाद्यालको
Crotalaria. v	^f ^f
	घण्टारवा (त) शयपुष्पिका

1—सूक्ष्मी.

2 दृ—.

2 यी—.

4 क्ष—.

5—क्ष.

^a Justicia adhatoda & ganderussa. ^b Also वाषा and वाषिका. ^c Or दृषः. ^d And षटक्ष. ^e Likewise वाधकः. ^f Clitoria ternatea. ^g Also आस्कोटा. ^h Barleria Longifolia : but applied also to Capparis spinosa. ⁱ Anethum Sowa and Pammorium, R. ^j Or शालेय. ^k Also मिथिः, मिथी and मिथिः. ^l Including divers species, as Tirucalli, &c. ^m Also सिङ्गण्डः and योङ्गण्डः. ⁿ Likewise वज्रः. ^o Or सुक्षी. Also सुक्षिः. ^p And सुक्षी. Likewise masc. सुक्षः. ^q The seed is used as a vermifuge. ^r क्षमोवा and मोषा. ^s Also तंडुलः. ^t This and the two preceding terms admit the three genders, say some. ^u S. cordifolia and Rhombifolia, &c. ^v C. retusa, sericea and some other species.

26. ^fह्रीका ^{f^a}गोक्षनी ^fद्राक्षा ^fखाही ^{1f}मधुरसे. (ति च) A grape.
^fसर्वाभुतिः ^{f^b}सरखा ^{f^c}त्रिपुटा ^fत्रिष्टता ^{2f}त्रिष्टत् *Téort* : the white sort.
27. ^fत्रिभण्डी ^{f^d}रोचनी
^fश्यामा ^{f^e}पालिंधी ^f(त) ^fसुषेणिका The black sort.
- ^fकाला ^fमसूरविदला ^fऽर्धचन्द्रा ^fकालमेणिका
ⁿमधुकं ⁿक्षोतकं ^fयष्टिमधुका ^{f^g}मधुयष्टिका Liquorice.
- ^fविदारी ^fक्षीरशुक्ले ^{3f}क्षुगन्ध्या ^fक्रोष्टी ⁱ(च या सिता) *Bhuincaon-*rd the dark sort. h.
^f(अन्या) ^fक्षीरविदारी ^{4f}(स्यात्) ^{5f}महाश्वेतूर्ध्वगन्धिका Another sort (pale).
- ^fखाङ्गली ^fशारदी ^fतोयपिप्पली ^fशकुलादनौ *Canchara*. j
^fखराखा ^fकारवी ^{m^l}दीयो ^mमयूरो ^{m^m}लोचमसकः Celosia. k

1—सा.

2—तु. °

3 इ—.

4—ता.

5 ऋ—.

* Or गोक्षना. ^b Also सरखा, सरसा, and सवहा; some read सुवहा.
^c And त्रिपुटो. ^d Likewise रेचनी. ^e पालिंदो. or पालिंधी. ^f Glycyrrhiza glabra? Or Abrus precatorius albus, the root of which is substituted for liquorice. ^g Also यष्टो. ^h Convolvulus paniculatus. ⁱ Interpretations differ, transposing the distinction of colour. ^j Jussieu repens.
^k C. Cristata. ^l Also दीपकः. ^m Likewise लोचमसकः.

<i>Syam-lata</i> . ^a	^{f b} गोपी ^f म्यामा ^f थारिवा (स्याद्) ^{1 f} नंतोत्पलथारिवा ^{2 f}
<i>Ridd'hi</i> .	31. ⁿ दोम्ब ^{3 f} चक्षुः ^f सिद्धि ^{4 f} चक्षुरौ
<i>Vrida'M.</i>	^{5 f} दृष्टे (रूप्याचवा इमे) ^c

SECTION IV.

<i>A banana</i> . d	1. ^{f e} कदली ^{f f} वारणमुसा ^f रंभा ^f मोचंशुमरफला ^{6 f} ^f काष्ठोला
<i>Muga'nt.</i>	^f सुगन्धौ ^f (त) ^{7 f} काकसुता ^f चहे (त्यपि)
<i>Egg plant</i> . g	2. ^{f h} वात्ताकी ^f चिडुकी ^f सिंही ^f भय्याकी ^f दुग्धधर्षणी ^{f i}
<i>Rasan. j.</i>	^f नाकुली ^f सुरसा ^f राक्षा ^{f k} सुगन्धा ^{f l} गन्धनाकुली

1 क— 2 च— 3 क— 4 चक्षुः 5 दृष्टि
6 क— 7 चहा.

^a Interpretations differ ; some referring the two last terms, others the whole line, to a different plant. ^b Or गोपा. ^c The same synonyma with the preceding. They are medicinal drugs. ^d Musa sapientum. ^e Also masc. कदलः. ^f Likewise वारणमुसा. Some write वारमुसा. ^g Solanum melongena. ^h Also वात्ता or वात्ताङ्गः ; and masc. वात्ताङ्गः,—कु,—की, (—विम्.) ⁱ Likewise दुग्धधर्षणी. ^j Uncertain. See As. Res. vol. iv. p. 309. ^k Some read नानसुगन्धा. ^l Physicians reckon this a variety of the preceding.

3. नकुलेटा भुजङ्गाक्षी च्छत्राक्षी सुवहा (च सा)
विदारोगंधांशुमती सालपर्णी स्थिरा ध्रुवा *Sa'parni'. b*
4. तुण्डिकेरी समुद्रान्ता कर्पाक्षी वदरे (ति च)
भारद्वाजी (तु सावत्या) *Wild cotton. f.*
रुद्राक्षी (तु) दृषभो दृषः *Rishabha. g*
5. गार्ह्वेक्षी नागवला भ्रूषा क्रस्वगवेधुका *Gorakha. i*
धामार्गवो घोषकः (स्यान्) *Ghoshā with white flowers.*
महाजाक्षी (सु पीतकः) *With yellow flowers.*
6. ज्योत्स्नी पटोलिका जाली *A small cucumber. k.*
नादेयी भूमिजंबुका *Bhuinjāmb. m*
(स्यात्) लाङ्गलिकप्रणिशिक्षा *La'ngaliya.*
काकाङ्गी काकनासिका *Ca'c-janghā. n*

1 च—.

2—रा.

3—की.

4 च—.

^a The last line contains names of a different plant, say some.
^b Hedysarum Gangeticum. ^c Also विदारी. ^d Likewise सालपर्णी.
^e And कर्पाक्षी. ^f In Bengal, Hibiscus vitifolius is called wild cotton, वनकर्पाक्षी. ^g A medicinal drug. ^h Also masc. रुद्राक्षी (—न). ⁱ Uncertain : many different plants being shown under this name. ^j Some erroneously make it masc. महाजाक्षी (—खिन्). ^k Trichosanthes diceca, R. Applied also to Luffa acutangula, (R.) or Cucumis acutangulus.
^l And ज्योत्स्ना. ^m Interpretations differ much. Some remark, that the terms are here repeated by mistake. See § 2. 18. ⁿ Leea squata. But, according to other Hindi synonyma, Trichosanthes Cucumerina.

- Cissus. a 7. गोधापदी (तु) खवहा
 Musal. b मुसली तालमूलिका
 Méra'ringi'. d अजइङ्गी विषायी (स्याद्)
 Gogi'. e. गोजिङ्गा दार्जिके (समे)
 Betel. g 8. ताम्बूलवल्ली ताम्बूली नागवल्ली (य)
 Rénuca'. h (इय) द्विजा
 हरेणू रेणुका कौन्ती कपिला भस्मगन्धिनी
 Ela'ba'luka. 9. एलवालुकमै लेयं सुगन्धि हरिवालुकम्
 वालुकं (चा).
 Cundurū. j (इय) पालंकां सुकुन्दः कुन्द कुन्दरू
 Ba'la'. o 10. बालं क्लीवेर वर्हिष्ठो दिव्यं (केयाखुनाम च)

1—ली.

2—बु.

3 ऐ—.

4—द.

5 उ—.

* C. pedata, Vahl. ^b Perhaps Anthericum tuberosum. ^c Also खवली. ^d Described as a milky and thorny plant, with a fruit shaped like a ram's horn; and used as a medicine for the eyes. ^e A potherb wild in corn fields, perhaps Phlomis esculenta. ^f Or दर्विका. ^g Piper betel. ^h This and the five following articles are perfumes of different sorts. ⁱ Likewise हरिवालुकं. ^j Perhaps the resin of Boswellia serrata. ^k पालंकी and पालंका. ^l Also masc. and fem. सुकुन्दः. ^m Some read कुन्दः. ⁿ Erroneously कुन्दरः. ^o Perhaps Andropogon schoenanthus. ^p Also हिदेरं. ^q वर्हिष्ठं or वर्हिष्ठः. ^r All the synonyms of hair and of water.

कालासुसार्यं दृष्ट्वा ऽस्यपुष्पं शीतशिवानि (तु) Benzoin.

11. शैलेयं

तालपत्री (तु) देत्या गन्धकुटी सुरा Mura.

गन्धिनी

गजभक्ष्या (तु) सुवशा सुरभी रसा Salūd. a

12. महेरणा कुन्दुरकी शङ्खकी. ह्यादिनी. (ति च)

अग्निज्वाला सुभिन्ने (तु) धातकी धातपुष्पिका Lythrum. g.

13. द्यूका चन्द्रवालौला निष्कुटिर्बुडला Large Cardamoms.

(ऽथ सा)

(सूक्ष्मोप) कुक्षिका तुला कोरंगी त्रिपुटा तुटिः Small Cardamoms.

14. व्याधिः कुष्ठं पारिभाष्यं व्याप्यं पाकलमुत्पलम् Cūr', or Cūt'h. k

शङ्खिनी चोरपुष्पी (स्यात्) केशिन्य Chō'r-ca'nta'.

(ऽथ) वितुम्बकः Bhū'i'a'ma-la'ci. n.

1 दृष्ट्वा.

2—य.

3—या.

4—ता.

5—.

6 य—.

7 च—.

8 दृष्ट्वा.

9—नी.

^a Boswellia serrata, R. Mas. ^b And गजभक्ष्या. ^c सुरभिः or सुरभी. Also सुरभीरसा. ^d Likewise महेरणा. ^e Also शङ्खकी and शिखकी or शिखकी. ^f Likewise ह्यादिनी. ^g Lythrum fruticosum, L. or Grislea tomentosa, R. ^h Or धातपुष्पिका. ⁱ And निष्कुटो. ^j Or लट्ठी. ^k Perhaps a sort of Costus. ^l And वाप्यं or वाप्यं. ^m Andropogon aciculatum. ⁿ One Commentator applies the Sanscrit names to Flacourtia cataphracta.

- 1 f
- (अथा) ठकी Tūbarī. a
19. काशी. चत्तुर्णा तुवरिका चत्तालकं सुराद्रजे
Cyperus rotundus.
20. स्रव गोपुर गोनई कैवर्त्तिसुसक्तानि (च)
Ga'nt'hiala. g
21. मरन्माखा (ठ) पिशुना स्तुका देवी लता लघुः
Piring or Asparac. j
22. तपस्विनी जटामांसी जटिखा लोमशा मिसी Spikenard. o

1 चा—.

2—क.

3—र.

a A fragrant earth. b Also तुवरी or तुवरी, and तुवरिका or तुवरीका. c Likewise चत्तालकं and चत्तु (—ह) and तालकं. d Also दाशपूरं and दशपूरं or दशपूर. e Or, according to another reading, परिपेखं or पारिपेखं. f Likewise कैवर्त्तिसुसक्तं or कैवर्त्तिसुसक्तम्. g Said to be a perfume. h Or वरिःपुष्पं. Also वरि (—ज) and पुष्प; likewise वरि and वृक्षवरि. i Some add from the next line वरत्. j Medicago esculenta, R. k Also वरत् and माखा. l Or वृक्षा. m Also कोटी and वनी. n Also लंकापिका or लंकाबिका. Likewise वनीलंकाबिका. o Valeriana Jatamansi. p Also जटा and जांसी. q Or मिषि; मिषि; and मिषी. Some here read चाबिनी; but erroneously.

Woody
Cassia. a

nb 1 n n n n n
त्वक्पत्रमुत्कटं भङ्गं त्वचं चोचं वराङ्गकम्
m m m d m

Zerumbet
or zeruary.
c

23. कर्चूरको द्राविडकः काल्पको वेधमुखकः

SECTION V.

A herb, or
deciduous
plant.

1. औषधो (जातिमात्रे स्थुर)

A drug, or
simple.

(अजातो सर्वम्) औषधम्

Any escent-
lent plant.

शका (खं पत्र पुष्पादि)

Amaranth.
f

तण्डुलीयोऽल्पमारिषः

A sort of
potherb, g

2. विशल्याऽग्निशिखाऽनन्ता फलिनी शक्रपुष्प (ऽपि)

Another
sort. h

(स्याद्) अक्षगन्धा अक्षगन्धोऽपि वृद्धदारकः

3. जुंगो

The moon-
plant. l

ब्राह्मी (तु) मत्स्याक्षी वयस्या सोमवह्वरी

1 च—.

2—यो.

3—न्नी.

4 चा—.

* Or the three first terms signify Malobathrum ; and the three next, the Cassia bark. ^b Also त्वक् (—च्) and पत्रं. ^c Curcuma Zerumbet, R. ^d Or काल्पकः. ^e औषधिः and औषधी. ^f Amaranthus polygamus. ^g Not ascertained. ^h Perhaps Convolvulus Argenteus. ⁱ Or अक्षगन्धा. ^j अक्षगन्धी or अक्षगन्धी. Also अक्षगन्धा and अक्षगन्धी. ^k Likewise fem. ब्राह्मी. ^l Asclepias acida, (R.) or Cynanchum Viminale. But some distinguish this Bráhmī from the Sôma latá. ^m Or ब्राह्मी. ⁿ And वयःस्था. ^o Also सोमवह्वरिः and सोमवह्विका. Likewise synonymous terms ; as सोमवह्वरी, चन्द्रवह्वरी.

- पटुपर्णी हैमवती स्वर्णक्षीरी हिमावती A medicinal sort. a
4. हवपुच्छी (तु) कांबोजी मासपर्णी महासहा Masha'ni.
- तण्डिकेरी रक्तफला विंबिका पीलुपथ्य (ऽपि) Tela'cucha'.b
5. बर्बरा कवरौ तुङ्गी खरपुष्पा ऽजगन्धिका Barbara'.d
- एलापर्णी (तु) खवहा रास्ना युक्तरसा (च सा) E'la'nt. e
6. चाङ्गेरी चुक्रिका दन्तशटा ऽव्यष्टा ऽव्यलोणिका Wood Sorrel. f
- सहस्रवेधी चुक्रो ऽव्यवेतसः शतवेध्यः (ऽपि) Sorrel. g
7. नमस्कारी गण्डकाली समझा खदिरौ. (त्यपि) A sensitive plant. h
- जीवन्ती जीवनी जीवा जीवनीया मधु (च सा) Ji'yati'.j
8. कूर्चशीर्षो मधुरकः ऋङ्ग कृष्णाङ्ग जीवकाः Ji'vaca.
- किराततिक्तो भूनिम्बो ऽनार्यः तित्तो Sort of Gentian. m
- (ऽथ) सप्तला Charma-gha's.

1—शी.

2—न.

3—न.

* Stated to be the produce of the snowy mountains. ^b Momordica monadelpha or Bryonia grandis. ^c Or तण्डिकेरी. ^d Ocimum gratissimum? ^e Mimosa octandra? ^f Oxalis monadelpha, R. ^g Other interpretations are also stated by commentators. ^h Some make these four and the preceding five terms synonymous, as names of a sensitive plant. Others refer this line to the Lycopodium imbricatum, (R.) ⁱ Also गण्डकारी. ^j Celtis orientalis? ^k Or जीवना. ^l Also मधुसूता and खवा. ^m Gentiana Cherayta, R. ⁿ Likewise किराततिक्तः.

9. विमला सातला भूरिफेना चर्मकषे. (त्यपि)
Cu'co'li. वायसोली स्वादुरसा वयस्या
D. nti. (इय) मकुलकः
10. निकुम्भे दन्तिका प्रत्यक्शेर्षु दुस्वरपर्य. (इपि)
Carui. f. अजमोदा (तू.) यगन्वा
Ajraen. g. ब्रह्मदर्भा यवानिका
11. (मूले) पुष्कर काश्मीर पद्मपत्राणि (पौष्करे)
Costus. i. अथवा इतिचरा पद्मा चारटी पद्मचारिणी
St'hal'padma. k
12. कम्पिष्ठः कर्कशश्चन्द्रे रक्तांगो रोचनी. (त्यपि)
S'unda-ro'ol. ant. l. प्रपुष्पाड (खे) उगजो दद्रुश्चक्रमर्हकः
Cassia. o
13. पद्माट उरणाच्च (च)

1—शी. 2—शी. 3— 4— 5—
 6— 7—

* Or घातला. ^b Also चर्मकसा. ^c And कयस्या or कायस्या. ^d Or मकुलक. ^e Likewise निकुम्भः. ^f Carum Carui : or, according to some, synonymous with the following. Others confound it with Apium involueratum. ^g Ligusticum Ajwaen, R. ^h Or यगनी. Also यवानी and यवानिका. ⁱ Costus speciosus ? ^j Likewise पद्मपर्ष. ^k Hibiscus mutabilis. ^l Crinum ? ^m And कम्पिष्ठः or कम्पोष्ठः. Also कम्पिष्ठः and कम्पिष्ठः. ⁿ Likewise रोचनी. ^o Cassia Tora or Alata. ^p And प्रपुष्पाडः or प्रपुष्पाडः. ^q According to another reading, any term for a ram.

- ^m ^{m b}
पलाण्ड (स्तु) सुकंदकः Onion. a
- ^m ^{m c}
खतार्क दुद्रुमौ (तत्र हरिते) A green onion.
- (ऽथ) महीषधम् Garlick.
14. लशुनं गृह्णन् ऽरिष्ट महाकन्दर सोमकाः
पुनर्नवा (तु) शोधघ्नी Hogweed. d
- ⁿ ⁿ
वितुषं सुनिषण्णकम् A sort of potherb. e
15. (स्नाद्)वातकः शीतलो ऽपराजिता ऽशनपर्णः (ऽपि) Asan-parnt.
पारावताग्निः कठभी पयसा ज्योतिष्मती खता Heart-pea. h
16. वार्षिकं त्रायमाणा (स्नात्) त्रायन्ती बलभद्रिका Trāyamdña.
विष्वक्सेनप्रिया गृष्टिर्षाराही वदरे (त्यपि) Vārāhi or chāmardlu. j
17. मार्कवो भङ्गराजः (स्नात्) Bhringa-riva. l
काकमाची (तु) वायसी A potherb. o

1—शीर्षि.

2 वा—.

3—रा.

^a Allium cepa and ascalonicum. ^b Also सुकन्दकः and सुकुन्दकः.
^c Likewise दुद्रुमः. ^d Boerhavia diffusa alata. ^e Marsilea dentata, R.
^f Also शीतलवातकः. ^g Likewise शयपर्वी. ^h Cardiospermum
Halicacabum. ⁱ Also पिप्पला. ^j Dioscorea. ^k Also हरिः. ^l Ec-
lipta or Verbesina prostrata. ^m Likewise मार्करः. ⁿ Also भङ्गराजा
(—ज्); and neut. भङ्गराजः (—ञ्). ^o Perhaps Solanum trilobatum.

Sónph. a

^{f b} शतपुष्पा ^f सितच्छता ^f ऽतिच्छता ^f मधुरा ^c मिमिः
^f ^{f d}

18. अवाकपुष्पी कारवी (च)

Gand'ha-
bháddiyá. e

^{f t} सरणा (त) ^f प्रसारणी

^f (तस्या) कटम्भरा ^f राजवला ^{1 f} भद्रवले (ति च)

Chacarat.
g

19. जनी जदका रजनी जतुल्लङ्घकवर्त्तिनी

^f संसर्था

Ambahaldí.
k

^{f l} (ऽथ) शटी ^{f m} गन्धमूली ^{4 f} षड्ग्रन्थिके (त्यपि)

20. कर्वरो (ऽपि) पलाशो

Momordica
charantia.

^m (ऽथ) कारवेक्षः ^m कटिलकः

^{f o} सुपवी (चा)

Trichosan-
thes. p

^{n q} (ऽथ) कुलकं ^m पटोलसिक्तकः ^{5 m} पटुः

A pumpkin
gourd. r

21. कुम्भाण्डक (स्तु) कर्कार्

1—जा. 2—त. 3—च— 4—का. 5 ति— 6—इ.

* Anise ; or else Anethum sowa, R. ^b Or सतपुष्पा. ^c And मिमिः
 or मिमिः. ^d Some refer the two last terms to a different plant.
 ° Pæderia foetida. ^f Also सरणी. ^g A fragrant plant. ^h Or जनिः.
ⁱ Likewise जतुका. ^j Some read जननी. ^k The Hindi name, here
 taken from medical writings, appertains to a new species of Cur-
 cuma. ^l And शटी or षटी. ^m Some read गन्धमूली. ⁿ or कर्वरः. Also
 कर्वूरः. ^o And सुपवी or सुपवी. ^p Trichosanthes dioeca, R. ^q Also
 कुम्भकः. ^r Cucurbita Pepo. ^s Or कुम्भाण्डकः

गोलोमी शतवीथ्या (च) गण्डाली शकुलाक्षकः

A fragrant
grass. a

25. कुरुविंशे मेघ (नामा) सुखा सुसक (मृत्तियाम्)

Another
sort. c

(स्याद्) भद्रसुसको गुन्द्रा

A different
kind. e

चूडाला चक्रलोचुटा

A bamboo.
g

26. वंशे त्वक्सार कर्मार त्वचिसार तृणध्वजाः

शतपर्वा यवफलो वेणु मस्कर तेजनाः

The same,
rattling or
whistling.

27. (वेणुवः) कीचका (सो) सुयुं खनन्प्रनिबोधताः)

A knot or
joint.

ग्रन्थि (नी) पर्व पर्वी

Sarahari. j

गुन्द्रा खननकः शरः

A reed. l

28. नड (स्तु) धमनः पोटगला

Chs. n

(स्य) काय (मृत्तियाम्)

इक्षुगन्धा पोटगलः

Bugai. p

(पुंसि भ्रन्ति तु) वल्लजाः

1—उ.

2—वन्.

3—न.

4—ते—

a Cyperus rotundus. b And other synonyma of cloud. c Cyperus pertenuis, R. d Also भद्रं. e Interpretations differ : it is a Cyperus, according to some ; but others make it the Zedoary. f चक्रला and गुन्द्रा. g Bambusa Arundinacea, and other species, R. h Sing. कीचकः. i Sing. पर्वः (पर्व). Also masc. पर्वः (पर्व). j Saccharum Sara, R. k Or शरः. l Arundo tibialis, R. m And नडः. n Saccharum spontaneum. o Or कायः. Also fem. कायो and काया. p Perhaps Saccharum Cylindricum, Willd. But the Sanscrit name seems to be also applied to Coracanus Indicus or Eleusine Indica. q Likewise Sing. वल्लजः.

29. ^m रसाह ^{1 m} रसुस् Sugarcane.
 (तद्देहाः) ^{m a} पुण्ड्र ^m कान्तारका (इयः) Varieties of the same.
 (स्याद्) ⁿ वीरणं ⁿ वीरतरं A fragrant grass. b
 (मूले ऽस्ये) ^{2 m n c} शीर (मखियाम्) Its root.
30. ⁿ अभयं ⁿ नलदं ^{3 n} लेख्यमुष्ण्यालं ^{n t} जलाशयम् A fragrant grass. b
ⁿ लामञ्जकं ^{n e} लघुलवमवदाहे ^{4 n f} टकापथे ^{5 n g}
31. (नलादयस्) ⁿ तृणं ^{6 f} (गर्भे) ^{7 m} ग्रामाकप्रमुखा अपि A gramineous plant. h
 (अस्मी) ^{m n} कुशं ^m कुयोर् ^m दर्भः ^m पवित्रं Sacrificial grass. i.
 (अथ) ⁿ कन्तृणम् A fragrant grass.
32. ⁿ पौर ⁿ सौगन्धिक ⁿ ध्याम ⁿ देवजग्धक ⁿ रौहिषम् A mushroom.
 छत्रा ^m ऽतिष्ठत ^m पालघ्नौ Andropogon. j
 मालातण्डक ⁿ भूतृणे Young grass.
33. ^{n k} शय्यं ⁿ बालतृणं Meadow grass. l
 वासो ^m यवसस् ^{m n m}

1 इक्षु. 2 उ—, 3 लेख्य. 4 अ—, 5 इ—,
 6—त. 7 यज्ञा—.

^a Or पोण्ड्रः. ^b Andropogon muricatum. ^c वीरं and वीरं.
^d लघुलवमं and लघुलवः. ^e Also लघु and लघु. ^f लघुलवमं. Some erroneously add लघुलवमं. ^g Likewise इक्षु and कापथं. ^h Including reeds, grasses, and corn; as Panicum frumentaceum, (R.) &c. comprehending the after-mentioned grasses, besides various sorts of grain, as कन्तृणः, Panicum Italicum, कोदण्डः, Paspalum frumentaceum, &c. ⁱ Poa cynosuroides, Koen. ^j A. schoenanthus. But some make these synonymous with the preceding terms. ^k And यक्षः. ^l Such as cattle feed on. ^m Also यवसः.

Grass in generl.		^a ^{1 n} तण्डुलम्
Abundance of grass.	(तण्डुलानां संहतिस्) तण्डुला	^f
Abundance of reeds.	नद्या (तु नडसंहतिः)	^f
Plamyr. a	34. तण्डुलराजा (हयस्) ताले	^{2 m} ^{m b}
Coconut. c	नारिकेर (स्तु) लाङ्गली	^{m d} ^{f e}
Fauel. f	घोण्टा (तु) पूगः क्रमुको गुवाकः खपुरो	^f ^m ^m ^{m g} ^m
Its nut, called Betel-nut.	35. फलम्) चङ्गेगम्	ⁿ
Marshy date tree. h	(एते च) हिमाल (सहितास्त्रयः)	^{m i}
Date. j	खर्जूरः	^m
Pandanus. k	केतकी	^{m f l}
Corypha. m	ताली	^{f n}
Wild date tree. o	खर्जूरी (च)	^f
A Palm.	तण्डुला	^{m p}

1—ख.

2—ख.

^a Borassus flabelliformis. ^b Likewise तण्डुलः. ^c Cocos nucifera.
^d And नारिकेलः, नाडिकेल, नारीकेलः, &c. Also fem. नारिकेलीः or नारि-
केलीः, &c. ^e Likewise masc. लाङ्गली (—तु). But some do not admit
this. ^f Areca Fauel (or Catechu). ^g And गुवाकः. ^h Phoenix (or
Elate) Paludosa, R. The three before-mentioned, this, and the
following, are Palms. ⁱ Also हिमालः. ^j Phoenix (or Elate) Sylves-
tris. ^k Pandanus odoratissimus. ^l Masc. केतकः. ^m C. Talliera,
(R.) or C. umbraculifera. ⁿ तालिः or ताली and तालिः. ^o Perhaps
Phoenix bulbifera, R. ^p Sing. तण्डुलः.

CHAPTER V.

1. सिंहेः चगेन्द्रः पञ्चास्यो हर्ष्यक्षः केसरी हरिः A lion.
 शार्ङ्गल द्वीपिनौ व्याघ्रे A tiger.
 तरक्षु (स्तु.) खगादनः A hyena. c
2. वराहः शूकरो दृष्टिः कोलः पोती किरः किटिः A hog.
 दंष्ट्री घोषी सखरोमा क्रोडे भृदार (दृत्यपि)
 मर्कटो वानरः कीशो वनौका A monkey or ape.
3. कपि शूकरः शूवग शाखाखग वलीमुखाः A monkey or ape.
 मर्कटो वानरः कीशो वनौका A bear.
4. खट्वा खट्वा भालुका A rhinoceros.
 गण्डके खट्वा खट्वा नौ

1—नृ. 2—नृ. 3—नृ. 4—नृ. 5—नृ.
 6—नृ. 7—ख. 8—क. 9—क.

^a Also केसरी (—रिन्). ^b Sing. द्वीपी. This, as a distinct species from the tiger, is the ounce ; or else the panther. ^c Some suppose a leopard to be meant. ^d Also तरक्षुः. ^e Likewise शूकरः. ^f And दृष्टिः. ^g Some read किरिः. Fem. किर्याणी. ^h Also शूवगः and प्रवगः, or प्रवगः. Some add प्रवगः. ⁱ Likewise वलीमुखाः. ^j भालुकाः and भालुकाः. Also भालुकाः. ^k Likewise खट्वा and खट्वा. ^l Sing. खट्वा (—नृ).

A buffalo. ^{m a m b 1 m 2 m m}
 बुलापो महिपो वाहद्विषत्कासर सैरिभाः
^{f c m m m}
 5. (स्त्रियां) शिवा स्त्रिमाय गोमायु षडधर्माकाः
^{m d m m e m m m f}
 जैकाल ^{m g 3 m h m m 4 m}

A cat. 6. भोटुर्विडालो मार्जादो वृषदंशक आखुभुक्
^{m m m 5 m 6 m}
 An iguana. (त्रयो) गौधेर गौधार गैधेया गोधिकामजे
^{7 m 8 m}

A porcupine. 7. श्वावित् (त) शल्यस्
^{f n n}
 His quills. (तश्चोन्नि) शल्यो शल्यं शल्यम्

A swift antelope. ^{m i 9 m}
 वातप्रमोर्वातचगः

A wolf. ^{m m m 10 m 11 m}
 कोक् ईहाचगे टकः

A deer or antelope. 8. चगे कुरङ्ग वातायु हरिणा जिनयोनयः

✓ Belonging to a doe. ^{m f n}
 ऐषेयम् (एष्याश्मद्यम्)

Belonging to a buck. ^{m f n}
 (एष्यस्) ऐष्यम् (उभे त्रिषु)

Sorts of deer, of which the hides are used. ^{f f j m 12 m 13 m}
 9. कदली कन्दली चीनसुसुव प्रियका (वपि)

1—वृ.	2 का—.	3 वि—.	4—ज.	5—व
6—ज.	7—ध.	8 यल्य.	9 वा—.	10—व.
11—नि.	12 व—.	13—क.		

^a And बुलायः. ^b Fem. महिनी. ^c This is feminine, even when the male animal is meant. ^d Or बुलायः. ^e Fem. क्रोडो. ^f Likewise जम्बूकः. ^g The same in the feminine. ^h Also बिरालः and विबालः. ⁱ Fem. वातप्रमोः and वातप्रमो. ^j Some consider these to be masculine, and make the radical termination,—विन्.

^m
सम्बर (स्वेति हरिणा समी अजिमयोनयः)

^{m b m m m c m d l m e}

10. कृष्णसार हृन् न्यङ्कु रं कु शम्बर रौहिषाः

^{m m f 2 m m g m h m i}

गोकर्णं दृषतै र्ण्यर्ष रोहिताश्वमरो (शृगाः)

^{k m l m m m m n}

11. गंधर्वः शरभो रामः श्वमरो गवयः शशः

^m

(रत्नादयोः श्वेन्द्राद्या गवाद्याः) पशु (जातयः)

^{m p m q 3 m}

12. चन्द्रर्मूषिको (प्या) खुर

^f

गिरिका घातमूषिका

^{m r m s}

सरटः ककुकासः (स्यान्)

^{f t}

^{f u}

सुसली मृगगोषिका

^f

^{m v}

^{4 m w}

^m

13. सूता (स्त्री) तन्तुवायो र्णनाभ मर्कटकाः (समाः)

A spider.

1—व.

2 एष.

3 काशु.

4 ज—.

* Severally named in the text, as the black antelope, the stag, &c. But these terms are not all rigidly applied to different species ; and some are not of the deer kind. ^b Or कृष्णसारः. ^c The spotted Axis. ^d Also सम्बरः. ^e And रौहिट् (—व). ^f दृषतः and दृषत् (fem. दृषती); the porcine deer. ^g हृद्यः. Also हृद्यः and रिष्यः. The painted or white-footed antelope. ^h Likewise रौहिट्. ⁱ शम्बरः ; though here placed among deer, the Bos grunniens is meant. ^j Severally named in the text. ^k Some make this the musk deer. ^l A fabulous animal with eight legs. ^m Bos Gavæus, As. Res. vol. viii. p. 487. ⁿ A hare. ^o The preceding, as well as the lion and other wild beasts, and domestic cattle, are so denominated. ^p Also चन्द्रः. ^q Likewise सूषकः, and सूषी. ^r Also सरट् and शरटः. ^s Or ककुकासः. ^t And सुसली or सुसली. ^u Likewise मृगगोषिका, मृगगोषा and मृगगोषिका. ^v Also मर्कटाः. ^w Or मर्कटानिः.

An insect.

नीलकु (स्) छभिः

A centi-
pede.

कर्णजसौका यतपट्ट (भे)

A cater-
pillar.

14. वृश्चिकः शूककीटः (स्याद्)

A scorpion.

मखि द्रणौ (तु) वृश्चिके

A dove or
pigeon.

पारावतः कसरवः कपोता

A hawk or
falcon.

(ऽथ) शशाङ्गः

15. पत्नी शेन

An owl.

उलूके (तु) वायसाराति पेचकी

A sky-lark.

व्याघ्राटः (स्याद्) भरद्वाजः

A wagtail.

खल्लरीट (सु) खल्लनः

A heron.

16. लोहट्ट (स्) कंकः (स्याद्)

A blue jay.

(अथ) चापः किक्कीदिविः

The fork-
tailed
shrike. l

कलिक भङ्ग घूम्याट

A wood-
pecker.

(ऽथ) स्नाच् कतपन्नकः

17. हार्वाघाटे

Pipihā. m

(ऽथ) सारंग खीककचातकः (समाः)

1—दी.

2—न.

3—ट.

4 य—.

5 चा—.

^a And नीलांबुः. ^b Likewise क्रिचिः. ^c Also कर्णजसौकाः (—कस्) ^d कचिः or कसो (—न) ; also चाचिः and चाची. ^e हुषः or होषः. ^f Like-
wise पारावतः. ^g Or जलूकः. ^h And भारद्वाजः. ⁱ Coracias Indica
and Bengalensis ; or as otherwise explained, a different bird. ^j Or वासः.
^k Likewise किक्कीदीविः, किक्कीदीविः, and किक्कीदिवि ; or किक्कीदिविः. &c.
Also किक्किः and दिविः ; or कीक्किः and दीविः. ^l Lanius Corulescens
and Corvus Balicassius. ^m Cubulus Radiatus. But it is not certain
whether the *Chātaca* be not a different bird. ⁿ Or शारङ्गः. And खोका.

^m ^{1 m} ^m ^{2 m}
 लकवाकुशान्धः कुकुटचरणायुधः

A galli-
 naceous
 fowl. } *cock*

18. चटकः कलविद्धः (स्यात्)

A sparrow.

(तस्य स्त्री) चटका

Its female.
 Their off-
 spring
 male and
 female.

(तयोः

^m ³
 पुमपत्ये) चाटकेरः (स्वपत्ये) चटकै (व हि)

19. कर्करेटुः करेटुः (स्यात्)

Numidian
 crane.

^m ^{4 m}
 लकण ककरो (समी)

Càcr. a

^m ^m ^m ^m
 वनप्रियः परभतः कोकिलः पिकु (इत्यपि)

The black
 cuckoo.

20. काके (तु) करटा ऽरिष्ट बलिपुष्ट सङ्गतप्राजाः

A crow.

^m ^{7 m} ^{8 m} ^{9 m} ^{10 m}
 ध्यान्नामधोष परभट्टः सिन्धुग्यायसा (अभि)

21. द्रोणकाक (स्तु.) काकोले

A raven.

^{m c} ^m
 हात्यूः काककण्टकः

A gallinule.

^{m d} ^{11 m}
 चातावि पिहौ

A kite.

^m ^{12 m}
 दाक्षाय गृध्रौ

A vulture.

^m ^{13 me}
 कोर शुक्रौ (समी)

A parrot.

22. कुक् क्रौञ्चः

A curlew.

1 ता— 2 च— 3—का. 4—र. 5—क. 6—ज.
 7 का— 8—भट्ट. 9—भुज. 10 वावस. 11 बिह. 12 गृध्र.
 13 युज. 14 कुह.

* Perhaps Perdix Sylvatica. b Also द्रोणः. ° Or हात्यूः.
 d चातावी (—नृ) or चातापी (—नृ). ° Also द्रवः. f Likewise ककुः.
 Fem. कुषा and क्राक्षा.

A crane.

(५य) यकः कङ्कः

The Indian crane.

पुष्करा (हस्तु.) सारसः

The ruddy goose.

कोकश्चक्रश्चक्रवाको रथाङ्गा (हयनामकः)

A drake.

23. कादम्बः कलहंसः (स्याद्)

An osprey.

उल्कोश कुरुरी (समौ)

Geese.

हंसा स्तु. श्वेतगन्तश्चक्राङ्गा मानसौकसः

Varieties of geese.

24. राजहंसा (स्तु. ते चक्षुश्चरणैर्लोहितैः सिताः)

(मल्लिनैर्मल्लिका(स्या स्तु.) धार्तराष्ट्राः (चितेतरे)

Marali-h

25. शरारिटाटिराडि (च)

A small crane. j

बलाका विसकलिका

A duck or goose.

(हंसस्य योषिद्) वरटा

A female Indian crane.

(सारसस्य तु) वक्ष्याया

A bat.

26. जतुकाजिनवत्ता (स्यात्)

A cock-roach

परोष्णी तैलपायिका

1 च—, 2 च—, 3—र, 4—रु, 5 च—, 6—कः

7 चा—, 8 चा—, 9—च—.

^a पुष्करः or any term signifying the lotos. Also पुष्कराङ्गः. ^b Any word signifying a wheel. ^c Fem. कुरुरी. ^d Sing. हंसः. Fem. हंसी. ^e Sing. राजहंसः. A white gander with red legs and bill. ^f Sing. मल्लिकः, with brown legs and bill. Also मल्लिकाक्ष. ^g धार्तराष्ट्रः, with black legs and bill. ^h Perhaps Turdus Ginginianus. ⁱ Also शरारि. or शरारिः. ^j Feminine, even when the male bird is intended. ^k Also वरटी. ^l Likewise वक्ष्या. ^m Gr जतुका. ⁿ Also परोष्णी.

- वर्षणा (मक्षिका नीला) A blue fly.
- सरषा मधुमक्षिका A bee.
27. पतङ्गिका पुत्तिका (स्याद्) A small bee.
- दंश (सू.) वनमक्षिका A gadfly. मच्छर
- दंशी (तच्छातिरुत्पा स्याद्) A smaller sort of gadfly.
- बन्धोली वरटा (द्वयोः) A wasp.
28. भङ्गारी भीरुका चीरो क्षिप्तिका (च समा इमाः) A cricket.
- (समौ) पतङ्ग यलमौ A grass-hopper.
- खद्योतो ज्योतिरिङ्गणः A firefly.
29. मधुव्रतो मधुकरो मधुलिप्सुमधुपाऽक्षिनः A large black bee.
- द्विरेफ पुष्पलिङ्गभङ्ग षट्पद भ्रमराऽखयः
30. मयूरो वर्धियो वर्ही नीलकंठो भुजङ्गमुक् A peacock.
- शिखावतः शिखीकेकी मेघनादानुलास्य (ऽपि)
31. केका (वाणी मयूरस्य) His cry.
- (समौ) चङ्गक मेघवी The eye of his tail.

1—इ. 2—ज. 3—ज. 4—इ. 5—अ. 6—क्षि.
7—ज. 8—भुज. 9—ज. 10—ज. 11—सी (—ज.).

* Some deduce two synonyma from the explanation. मक्षिका and नीला or नीली. ^b Also गंधावी and वरटी. Masc. वरटः. ^c Likewise चीरुका. Or a black beetle. ^e Nom. मधुलिप्त, or —ट (—इ.). Also मधुपावो (—ज.).

His crest.

शिखा चूडा

His tail.

शिखण्ड (स्तु.) पिच्छ वर्हे (नपुंसके)

A bird in general.

32. खगे विहङ्ग विहङ्ग विहङ्गम विहायसः

शकुन्ति पक्षि शकुनि शकुन्त शकुन हिजाः

33. पतत्रि पत्रि पतग पतत्पत्ररवाः पञ्चजाः

नगौको वाप्ति विकिर वि विक्किर पतत्रवः

34. गीडोद्गवा गवत्तन्तः पितृतेतौ नभसङ्गमाः

Various birds, c

(तेषां विशेषा) हारितो मङ्गुः कारण्डवः श्वः

35. तित्तिरिः कुकुभो जावो जीवञ्जीवसुकोरकः

कोयटिकट्टिट्टिभको वर्त्तको वर्त्तिका (द्वयः)

A wing.

36. गवत्पञ्चङ्गदाः पत्रं पतत्र (स्तु) तनूवहम्

1—वस्.	2—नृ.	3—ज.	4—नृ.	5—नृ.
6—नृ.	7—ज.	8—ज.	9—वस् and —ज.	10—नृ.
11—त्रि.	12—व.	13—जस्.	14—नृ.	15—व.
6—टि—	17—नृ.	18—ज—		

* Also masc. वर्त्तः. b Sing. विहायाः. c Masc. पिः, Fem. पी.
 d Sing. गवत्तान्. e Severally named in the text; viz. Green pigeon, &c. Besides others, as वत्सहरङ्गः, a king-fisher, &c. f Also हारितः, (Columba Hurrialia, B. Mss). g A shag. h Sort of duck. i Or तित्तिरः. The francoline Partridge. j A wild cock, (Phasianus Gallus.) k Sort of quail, (Perdix Chinensis.) l Perhaps a pheasant. m Sort of partridge, (Perdix rufa, B.) n And टिट्टिभङ्गः, Jacana, Tringa Goensis, (Parra Goensis, &c.) o A quail, and its female. Likewise fem. वर्त्तिका. p Also neut. पत्र्य and पत्रः (—स्).

^f (स्त्री) पक्षतिः पक्षसूक्ष्मं

Its root.

^{f a} ^{l f b}

चक्षुकोटि (रुभे स्त्रिवौ)

The beak.

ⁿ ^{2 n} ^{3 n} 37. प्रक्षीनोद्गीन संक्षीना (न्येताः खगगतिक्रियाः)

Acts of flying. c

^{f d} ^{m n e} ⁿ पेक्षी कोषो (द्विहीने) ऽण्डं

An egg.

^m ^{m n}

कुलायो नोड (मस्त्रियाम्)

A nest.

^{m f} ^{m g} ^m ^m ^{m h} ^m ^m 38. पोतः पाको ऽर्भको द्विषः पशुकः श्रावकः शिशुः

Young of any animal.

ⁿ ^{n i} (स्त्री पुंसौ) मिथुनं द्वन्द्वं

A couple, male and female.

ⁿ ⁿ ⁿ सुम्भं (तु) युगलं युगम्

A pair or brace.

^m ^m ^m ^m ^m ^m 39. सस्रह निवह व्यूहसन्दोह विसर व्रजाः

A flock or multitude.

^m ^{i m} ^m ^m ^m ^m ^m सोमौष निरुत व्रात वार संघात सस्रयाः

^m ^m ^{m j} ^{5 m} ^m 40. समुदावः समुदयः समवायश्चो गणः

^f ^{6 n} ⁿ ⁿ (स्त्रियां तु) संघतिर्द्वन्द्वं निकुलस्य कदम्बकम्

¹ को—.

² ह—.

³ —न.

⁴ कोष.

⁵ च—.

⁶ ह—.

^a And चक्षुः. ^b Or कोटी. ^c Severally mentioned : viz. taking flight, soaring, and perching ; or otherwise interpreted, whirling, ascending, and alighting. ^d And पेक्षिः. ^e Or कोषः. Likewise पेक्षीकोषः. ^f Fem. पोती. ^g Fem. पाका. ^h Also प्रचक्षुः. ⁱ Some make the last term, others both words synonymous with the following. ^j And कदावाकः.

A multi-
tude of
similar
things.

41. (वृन्दभेदाः समैर्) वर्गः^m

Of animals.

संघ सार्थी (तु जन्तुभिः)^{m 1 m}

Of homo-
geneous
animals.

(सजातीयैः) कुलंⁿ

Of birds
and beasts.

व्यूथं (तिरश्चां पुष्कपुंसकम्)^{m n}

Of beasts.

42. (पशूनां) समजो^m

Of other
beings
(men, &c.)
Of persons
practising
like duties.

(ऽन्येषां) समाजो^m

(ऽयं सधर्मिणाम्)

स्यान्) निकारः^m

A heap of
grain, &c.

पुच्छ राशी (तु) त्वरः कूट(मृत्तवाम्)^{ma 2mf 3m mn}

Flocks of
various
animals. b

43. कापोत शौक मायूर तैत्तिरा (हीनि तद्गणे)^{n n n n}

Domesti-
cated, (a
bird or
beast).

(गृहसक्ताः पक्षिचगाश्) केका(स्ते गृह्यका(श्चे ते)^{mc m}

1—३.

2—वि.

3—३.

* Also fem. पुच्छिः. b Of doves, parrots, peacocks and francoline partridges: other derivatives are similarly formed, as चोद्वं, a flock of owls. ° sing. केकः and गृह्यका.

CHAPTER VI.

SECTION I.

1. मनुष्या^m मानुषा^{ma} मत्था^m मनुजा^m मानवा^{mb} नराः^m
m d m m m m c
 (स्युः) पुमांसः पंचजनाः पुरुषाः पूरुषा नरः
f 1ff 2f fg f f f
 2. स्त्री योषिद्बला योषा नारी सीमन्तिनी बधूः
f f f fh
 प्रतीपदर्शिनी वामा वनिता महिला (तथा)
3f fj f f
 3. (विशेषाद्या) इना भीरुः कामिनी वामलोचना
f fk f f f
 प्रमदा भाविनी कान्ता ललना (च) नितम्बिनी
f fl fm
 4. सुन्दरी रमणी रामा
f f
 कोपना (सैव) भामिनी
f 4fo 5f f
 वरारोहा मत्तकाशिन्युत्तमा वरवर्धिनी
- Man : mankind.
 Man ; or male. c.
 A woman ; or female.
 Various descriptions of women. i
- A passionate woman.
 An excellent woman. n.

1—तु. 2 क— 3 क— 4—नी. 5 छ—

* Sing. मनुष्यः, मानुषः, &c. (Fem. मनुषी. मानुषी). ^b Also (with an ill sense) मायवः. ^c Both lines contain synonymous terms, according to some. ^d Sing. पुमान् (पुंस्). ^e Sing. ना (नृ). ^f Also योषिता. ^g Likewise जोषा. ^h Or महेला, and महीला. ⁱ The terms are commendatory ; as well-shaped ; timid ; loving ; having fine eyes, &c. ^j Also भीरुः, and भीरुः. ^k Another reading exhibits मानिनी. ^l Some write रमया. ^m Likewise रमा. ⁿ Handsome, healthy and affectionate. However some make the terms not synonymous, but significant of various descriptions of women. ^o मत्तकाशिनी, or मत्तकाशिनी.

A queen. a

Other
wives of
a king.A wife, or
wedded
woman. c

5. (हताभिषेका) महिषी

भोगिन्यो! (ऽन्या वृषस्त्रियः)

पत्नी पाणिगृहीती (च) द्वितीया सहवर्त्मिणी

6. भार्या जाया (ऽथ पुंभूम्नि) दाराः

A matron. f

(स्यात्) कुटुम्बिनी

पुरंध्री

A virtuous
faithful
wife.

सचरिवा (तु) सती साध्वी पतिव्रता

A superseded
wife. i

7. हतसापत्निका ऽथूढा ऽधिविद्या

A bride
choosing
her hus-
band.

(ऽथ) स्ववंवरा

पतिव्वरा (च) वन्द्या

A chaste
woman.

(ऽथ) कुलक्षी कुलसापत्निका

A maiden. l

8. कन्या कुमारी

* Consecrated as such. Also a king's wife in general. ^b Sing. भोगिनी. ^c Some restrict the two first terms (other the four first) to the particular sense of a wife married with religious rites. ^d Likewise सहवर्त्मिणी. ^e Also fem. Sing. दारा. ^f Or one, who has children and her husband living. ^g Some add पुरंध्रीः. ^h Or साधु. ⁱ One whose husband has married another wife. ^j And हतसापत्निका, हतसापत्नी, हतसापत्नीका, or हतसपत्निका. ^k And कुलक्षी. ^l The first term denotes a girl nine years old; the second twelve; or, without discriminating the age, both terms signify a virgin. ^m Also वन्द्या.

- ^f गौरी (तु) ^{f b} नग्निका ^f ज्ञागतार्त्तवा ^{f c} ^{1 f} (स्यात्) मध्यमा दृष्टरजास् ^{f e} ^{f f} तरुणी युवतिः (समे) ^f ^{f g} ^{f h} 9. (समाः) सुषा जनी बध्य ^{f j} ^{f k} चिरण्टी (तु) सुवासिनी ^f ^f इच्छावती कामुका (स्याद्) ^f ^f दृषस्यंती (तु) कामुकी ^f ^f 10. (कान्तार्थिनी तु या याति संकेतं सा) ^f ^{f m} ^{2 f} ^{3 f} ^{4 f} ^{5 f} भिसारिका ^f ^{f n} पुंश्चली धर्षिणी बन्धक्यसती कुलदेवरी ^f ^f 11. सैरिणी पांशुका ^f (ज्य स्याद्) ^f भ्रष्टिणी (शिष्टुना विना) ^f ^f अवीरा (निघ्नतिसुता) ^{f o} ^{6 f} विश्रस्ता विधवे (समे) ^f ^f
- A girl. a
One arrived at puberty.
A young woman. d
A daughter-in-law.
A woman staying in her father's house. i.
A woman desirous of any thing. l
One amorous or lustful.
One who goes to an assignation.
A disloyal or unchaste woman.
A childless woman.
One who has neither husband nor son.
A widow.

1—जस. 2—की. 3—च— 4—टा. 5—ह— 6—वा.

* Here also, if ages be discriminated, the first is a girl eight years old ; the second, ten : as synonymous terms, they signify a girl who has not menstruated. ^b And लग्निका. ^c Likewise बध्य. ^d Between sixteen and thirty years of age. ^e Or तरुणी. ^f Also युवती and युक्ती. ^g जनिः, or जनी. ^h Sing. बधुः, or बधूः. Likewise बधूटी. ⁱ Married or unmarried. ^j Likewise चिरिणी. ^k Also सुवासिनी. ^l Covetous of wealth ; eager for food, &c. ^m Also धर्षिणी. ⁿ Likewise पांशुका. ^o And निघ्नस्ता.

A woman's
female
friend.

A woman
whose hus-
band is liv-
ing.

Old or grey-
haired.

Intelli-
gent.

Wise.

The wife of
the *Sūdra*.

A woman
of the
Sūdra tribe.

A milk-wo-
man. d

A woman
of the *Vaisya*
tribe.

One of the
Kshatriya
tribe.

A female
teacher.

A spiritual
instruct-
ress.

The wife
of a spiri-
tual pre-
ceptor.

Wife of a
Vaisya.

Wife of a
Kshatriya.

Wife of a
tutor.

A mascu-
line wo-
man. e

12. ^{f a}आलिः ^fसखी ^fवयस्या (च)

^fपतिवती ^fसमर्त्तका

^fवृद्धा ^{f b}पलिकी

^fप्राज्ञी (तु) ^fप्राज्ञा

^fप्रज्ञा (तु) ^fधीमती

13. ^fसूद्री (सूद्रस्य भार्या स्याच्)

^{1 f}सूद्रा (तज्जातिरङ्गना)

^fआभीरी (तु) ^fमहायूद्रो (जातिपुंयोगदोः समा)

14. ^fअर्थाणी (स्वयम्) ^fअर्था (स्यात्)

^{2 f}क्षत्रिया क्षत्रियास्त्रि (ऽपि)

^{3 f}उपाध्याया (यु) ^fपाध्यायी

^f(स्याद्) ^fआचार्या (ऽपि च स्वतः)

15. ^fआचार्याणी (तु पुंयोगे)

^f(स्याद्) ^fअर्था

^fक्षत्रियी (तथा)

^{4 f}उपाध्यायानुपपाध्यायी

^fपोटा (स्त्रीपुंसलक्षणा)

¹सूद्रा.

²क्षी.

³उ—.

⁴—नी.

⁵उ—.

* Or आली. b Or पलिका. c Whether belonging to the same or to a different tribe. d Milkman's wife; or a woman of his tribe.

e Having breasts and a beard.

16. वीरपत्नी वीरभार्या^f
वीरमाता^{1f} (च) वीरसू^f
जातापत्या प्रजाता^f (च) प्रसूता^f (च) प्रसूतिका^f
17. (स्त्री) नग्निका कोटवी (स्याद्)^{f b}
दूती सञ्चारिके (समे)^{f c 2f}
कात्यायनप्र (द्वेष्ट्या या काषाययसनाधवा)^{3f}
18. सैरिन्ध्री (परवेश्मस्था स्ववशा शिल्पकारिका)^{f f}
असिकी (स्याद्वेष्ट्या या प्रैष्यांतःपुरचारिणी)^{f h}
19. वारस्त्री गणिका वेश्या रूपाजीवा^{f f fi f}
(इय सा जनेः^f सत्कृता) वारमुखा (स्यात्)^f
कुट्टनी शंभली (समे)^{f j f k}
20. विप्रन्निका (त्वी) शणिका दैवज्ञा^{f 4f f}
(इय) रजस्वला^f

A hero's wife.

A hero's mother.

A woman who has borne a child. a

A naked woman.

A female messenger or go-between.

A middle-aged widow. d

A female artisan in another's house. e

A female servant. g

A courtesan or harlot.

The head of a set of harlots.

A bawd or procuress.

A fortune-teller.

A woman in her courses.

1—ह.

2—का.

3—नी.

4—ई.

a The two last of these synonyma are by some restricted to a woman recently delivered. b Likewise कोटवी. Some add कोटरी. c Also दूतिः. d Wearing a dress indicating the practice of austerity. e Being her own mistress, but living in another's house, and practising any art. f Also सैरिन्ध्री. Some add सैरिन्धिः. g Young and frequenting the apartments of the women. h And असिका. i Likewise वेष्ट्या. j Some add कुट्टनी. k Also शंभली.

^{1f} ^{f a} ^{2f b} ^f ^{3f}
स्त्रीधर्मिण्यविरात्रेयी मखिनी पुष्पवतः (ऽपि)

^{4f} ^{5f}
21. चतुर्मख (पु) दक्षा (ऽपि)

The courses,
es.

Longing,
as in pregnancy.

Past child-bearing. d

Pregnant.
An assemblage of
harlots.

—of pregnant women.

—of young women,

A twice married woman. g

Her second husband.

One in whose family she presides.

Son of an unmarried woman.

Son of an auspicious mother.

^{6nc} ⁿ ⁷ⁿ
(स्याद्) रजः पुष्पमार्तबं

^f ^{8f}
अष्टाबुद्धौ हृदयतौ

^{f e} ^f
निष्कला विगतार्तवा

^f ^{9f} ^{10f} ^f
22. आपन्नसत्वा (स्याद्) गुर्विष्यं त्वर्वत्नी (च) गर्भिणी
(गणिकादेस्तु.) गणिकां

ⁿ
गामिष्यं

^{n f}
वौवतं (गण्ये)

^{11f} ^{12f h}
23. पुनर्भुङ्क्षि प्रविष्ट (रुढा द्विः)

^{m i}
(तस्या) द्विषुः (पतिः)

^m
(सु त द्विजे) ऽपेद्विषुः (सैव यस्य कुटुम्बिनी)

^{m j} ^m
24. कानीनः कन्यकाजातः (सुते)

^m
(ऽय) सुभगासुतः

1—स्त्री. 2—या— 3—तो. 4—ती. 5—ह—
6—सु. 7—या— 8—हो— 9—यो. 10—ह—
11—सु. 12—सु.

^a अविः and अवीः. ^b Some add चालेयी. ^c Also maso. रजः (—ज)
^d Having ceased to menstruate. ^e Likewise निष्कली and निष्कला or
निष्कली. ^f Also वौवतं. ^g A virgin widow remarried. ^h Some add
द्विषुः. ⁱ Likewise द्विषुः. ^j Fem. कानीनी. The daughter of such
a woman.

^m
सौभागिनेवः (स्वात्)

^m
पारस्त्रियेय (स्तु. परस्त्रियाः) Son by another's wife.

^m 25. पैतृष्वसेयः (स्वात्) ^m पैतृष्वस्त्रीय (श्च पितृष्वसुः
सुते!) Paternal aunt's son.

^a
(मातृष्वसुश्चैवं) Maternal aunt's son.

^m वैमात्रेये विमात्रजः Step-mother's son.

^m 26. (अथ) बांघकिनेयः (स्वाद्) ^m वंधुज(श्च) ^m ऽसतीसुतः A bastard.
^{m c} ^{m d}

कौलटेयः कौलटेरोः A son of a female beggar.
(भिक्षुकी तु सती यदि)

^m 27. तदा ^m कौलटिनेये(ऽस्याः) ^m कौलटेये(ऽपि चात्मजः)

^m ^{l m} ^m ^m ^{m c}
आत्मजदानवः स्रुतः सुतः पुत्रः A son.

(स्त्रियान्त्वमी A daughter.

^{f t} 28. आह्वरुः ^g दुहितरं (सर्वे)

1—त.

^a Formed like the preceding terms, viz. मातृष्वसेयः and मातृष्वस्त्रीयः. Fem. मातृष्वसेयी and मातृष्वस्त्रीया. ^b Son of a disloyal wife. ^c Some add कौलटिनेयः. ^d Fem. कौलटेयी and कौलटेरो. ^e Also पुत्रः. ^f Nom. दुहिता—(ह). ^g All preceding terms for a son signify, in the feminine, a daughter, viz. आत्मजा, तनया, स्रुतः, सुता, पुत्री, पुत्रिका or पुत्रका.

Offspring,
male or
female.

ⁿ ⁿ
ऽपत्यं तोकं (तयोः समे)

A legiti-
mate son. a

^{1 m} ^{m b}
(स्वजाते त्वौ) रसौरस्यौ

Father.

^m ^m ^{2 m}
तात (स्तु.) जमकः पिता

Mother.

^{f c} ^{3 f} ^{4 f} ^f
29. जनयित्री प्रसूमाता जननी

Sister.

^{f d} ^{5 f}
भगिनौ स्वसा

Husband's
sister.

^{6 f e}
ननन्दा (तु स्वसा पत्यु)

Grand-
daughter. f

^{f g} ^{f h} ^f
न.प्री पौत्री सुतामजा

Husband's
brother's
wife.

^{f i}
30. (भार्यास्तु भ्रातृवर्गस्य) यातरः (स्तुः परस्परम्)

Brother's
wife.

^f ^f
प्रजावती भ्रातृजाया

Maternal
uncle's
wife.

^f ^f
मातुलानी (तु) मातुली

Mother-
in-law.

^f
31. (पतिपत्योः प्रसूः) श्वश्रूः

Father-
in-law.

^m
श्वशुर (स्तु. पिता तयोः)

Paternal
uncle.

^m
(पितृभ्राता) पिटयः (स्थान्)

Maternal
uncle.

^m
(मातृभ्राता तु) मातुलः

Wife's
brother's.

^{m j}
32. श्वालाः (स्युभ्रातरः पत्याः)

1—पौ. 2—ह. 3—श्व. 4—मातृ. 5—श्व. 6—श्व.

a By a woman of the same tribe with her husband. b चोरसः and चरसः. Some write चोरसः. c Also जनिनी. d Likewise भग्नी. e Or ननन्दा (—न्द). Also नन्दिनी. f Either in the male or female line. g And नप्ता (—पृ), a grandson or grand-daughter. h Generally restric-
ted to the son's daughter. Sing. याता (—ह). i Sing. श्वालाः. Also
श्वालाः.

	^{m b} (स्वामिनो) ^{m c} देह देवरो	Husband's brother. a
^m स्वस्तीयो ^{m d} भागिनेयः (स्वाज्)		Sister's son.
	^{m e} जामाता ^m इहितः पतिः	Daughter's husband.
33. पितामहः पितृपिता		Father's father.
	^{m g} (तत्पिता) प्रपितामहः	His father.
^{2 m} (मातुर्) ^h मातामहः (द्वेवं)		Maternal grandfather.
	^{m i} सपिण्डा (स्तु) ^{3 m} सनाभयः	Kinsmen
34. समानोदर्य सोदर्य सगर्भ्य सहजाः (समाः)		A brother of the whole blood.
	^m सगोत्र ^m बांधव ^m ज्ञाति ^m बन्धु ^m स्व ^{5 m} स्वजनाः (समाः)	A distant kinsman.
35. ज्ञातेयं		Relation-ship.
	ⁿ बन्धुता (तेषां क्रमाङ्गावसम्बन्धयो)	An aggregate of kinsmen
^m षवः ^m प्रियः ^{6 m} पतिर्भर्ता		A husband.
	^{8 m} जार (स्तु) अपतिः (समौ)	A paramour.
36. (अचने जारजः) कुण्डो		An adulterine.

1—ह.

2—ह.

3—भि.

4—ज.

5—ज.

० पति.

१ भर्ता.

२ उ—.

* Usually restricted to the younger brother. But some apply the first term to the elder brother; and the second to the younger.
^b Nom. देवा. Also देवः (—व). ^c Likewise देवसः. ^d Fem. स्वस्तीया and भागिनेयी; sister's daughter. ^e Also यामाता (—ह). ^f Fem. पितामही, a grandmother. ^g Fem. प्रपितामही, a great-grandmother.
^h So प्रमातामहः, maternal great-grandfather. ⁱ Sing. सपिण्डः. ^j Also सोदरः and सहोदरः.

A widow's
bastard.

^{m a}
(द्वते भर्त्तरि) गोलकः

A brother's
son.

^{m b} ^{l m}
आर्त्तये आर्त्तये

Brother and
sister.

^{m du.} ^{m du.}
आर्त्तभगिन्यौ आर्त्तराव (उभौ)

Father and
mother.

^{m du.} ^{m du.} ^{m du.}
37. मातापितरौ पितरौ मातरपितरौ (च तौ)

Husband's
or wife's
father and
mother

^{m du.} ^{m du.}
श्वश्रुश्वश्रुरौ श्वश्रुरौ

Son and
daughter.

^{m du.}
पुत्रौ (पुत्रश्च दुहिता च)

Husband
and wife

^{m du.} ^{m du.} ^{m du.} ^{m du.}
38. दम्पती जम्पती जायापती भार्यापती (च तौ)

The womb.
^c

^m ^{m d} ^{m n} ^{m n}
गर्भाशये जरायुः (स्याद्) उलू (च) कललो (ऽस्त्रिवाम्)

The last
month of
gestation.

^m ^m
39. सूतिमासे वैजनने

A fetus.

^m ^m
गर्भो भ्रूण (द्वौ समौ)

A eunuch.

^{f e} ^{m f} ^{m n} ^m ⁿ
तृतीया प्रकृतिः शण्डः स्त्रीवं पण्डो नपुंसकम्

Childhood.
^g

ⁿ ⁿ ⁿ
40. शिशुत्वं शैशवं बाल्यं

Youth or
manhood.

ⁿ ⁿ
तारुण्यं यौवनं (समे)

1—ज.

^a Or गोखः. ^b Likewise आर्त्तयः. ^c Some restrict the last, others the two last, to signify the embryo. ^d Also जरायुः, (—स्). ^e The compound term is properly तृतीयप्रकृतिः. ^f And पण्डः or शण्डः. Some add शण्डः. ^g To the age of sixteen.

(स्यात्) स्याविरं (तु) दृष्टत्वं

Old age. ^a

दृष्टसंघे (ऽपि) वार्धक्यम्

An assemblage of old men. ^b

41. पलितं (जरसा शैलाग्रं केशादौ)

Greyness of hair. ^c

विस्त्रसा जरा

Decrepitude.

(स्याद्) उत्तानशया डिम्भा स्तनपा (च) स्तनन्धयो

An infant. ^d

42. बाल (स्तु स्थान्) माणवके

A child. ^e

वयस्यसंख्यो युवा

A young man. ^f

प्रवयाः स्याविरौ दृष्टौ जीने जीर्णे जरन् (ऽपि)

An old man. ^g

43. वर्षीयान् दशमी ज्यायान्

One very aged. ^h

पूर्वज (स्व) प्रिये ऽग्रजः

Elder brother ; first born. ⁱ

जघन्यजे (स्युः) कनिष्ठ यवीये ऽवरजा ऽनुजाः

Younger brother. ^j

44. क्षमांसे दुर्बलम्हातो

Feeble ; thin. ^k

1 त— 2—नू. 3—सु. 4जरत्. 5—यस्.
6—नू. 7—वस्. 8क्ष— 9—ज.

^a After seventy in men, or after fifty in women. ^b Also वार्धक्यं. The term likewise signifies old age. ^c Or पलितः, grey-haired. ^d Or, masc. उत्तानशयः, &c. For this and following (to v. 49) admit the three genders. ^e Some write स्तनन्धया. ^f Not exceeding sixteen. ^g Fem. बाला. ^h Or one of the virile age, from sixteen to seventy. ⁱ Also अपिभः, अप्यः and अपीयः. ^j And कनीयान् (—यस्) or कन्यसः. ^k यवीयान् (—वस्). Likewise कनिष्ठः. ^l जातः. Also जातः.

Strong & lusty.		1 m	2 m	3 m	
					बलवान्मांसलोऽंशुः
Corpulent & pot-bellied.		m	ma	4 m	m b
					तुन्दिलस्तुन्दिकस्तुन्दी दृष्टकुक्षिः पिच्छिण्डिकः
Flat-nosed.	45.	m	m	m	5 m
					अवटोटोऽवनाट (श्वा)ऽवधटो नतनासिके
Having much, or fine, hair.		m	m	6 m	
					केयवः केयिकः केयी
Flaccid.					m m c
					वलिनो वलिमः (सर्पः)
Deformed.		m		m e	
d	46.				
					विकलाङ्ग (स्तु) पोगण्डः
A dwarf.					m m f
					खर्वोऽङ्गुल (श्वा) वामनः
Sharp- nosed		7 m		m	
					खरणाः (स्यात्) खरणसे
Noseless.					m m
					विग्र (स्तु) गतनासिकः
Having a nose like a hoof.		m		8 m	
	47.				
					m h
Bandy- legged. g.					
					प्रक्षुः प्रक्षतजानुकः
Long shanked,		m j		9 m	
					अङ्गुलानुकः (स्यात्)
Knock- kneed. k					m l m
					संक्षुः संक्षतजानुकः

- 1—तु. 2—र्वा—. 3—व—. 4—नु. 5—क.
6—नु. 7—वसु. 8—वसु. 9—ज—.
- ^a तुन्दिकः or तुन्दिमः. ^b Also पिच्छिण्डवान् (—तु). ^c Likewise वलिमान् (—तु). ^d Having a deficient, or a redundant, member; as a toe, or a finger, too many, or too few. ^e Also अपोगण्डः. ^f Fem. वामनी. ^g Or having the knees apart. ^h Also प्रक्षुः and प्रक्षतजानुकः. ⁱ Or else thick-kneed. ^j And अङ्गुलः. ^k Or having the knees touching. ^l Likewise संक्षुः and संक्षतजानुकः.

1 m	m		
48.	(स्याद्) एते बधिरः		Deaf.
	3 m m a		
	कुक्षे गडुलः		Hump-backed.
	m m c		
	कुक्षरे कुक्षिः		Having a crooked arm. b
m d	3 m		
	दृष्टिरल्पतमा		Small, short, or thin.
m	m c		
	त्रोणः पङ्क्ति		A cripple.
m f	m		
	मुख (सु.) सुषिडते		Bald ; close-shaved.
49.	बलिरः केकरे		Squint-eyed.
m	m		
	खोडे खड्ग		Lame.
	g		
	(किंपु जराऽवराः)		
m	m	4 m	
	जटुलः काशकः पितुस्		A freckle or mark.
m	5 m		
	तिलकशिलाकाशकः		A mole or spot. h

1—ह. 2—ज. 3—ख. 4—घ. 5—ति—

^a And गडुलः. ^b Or a withered one. ^c Also कुक्षिः and कोक्षिः.
^d Likewise दृष्टिः. ^e पङ्क्तुः. Fem. पङ्क्तुः. ^f Fem. सुषिडते. ^g The preceding (from v. 41) vary the gender with that of the subject. ^h Or a person freckled or having moles.

anything used for healing diseases or wounds

SECTION II.

Health. 1. चनामयं (स्नाद्) चारोम्यं

Physicking. चिकित्सा रक्प्रतिक्रिया

Medical. भेषजौषध भेषज्यान्यगदे जायु (रित्यपि)

A disease. 2. (स्त्री) रघुजा (चे) पताप रोग व्याधि गदामयाः

affecting the
lung
Pulmonary
consumption.

(पुमान्) यक्ष्मा क्षयः शोषः

Catarrh.

pertaining to
lung

प्रतिस्त्राय (स्तु.) पीनसः

Sneezing.

3. (स्त्री) क्षुत् क्षुतं क्षवः (पुंसि)

Cough.

कास (स्तु.) क्षवयुः (पुमान्)

Intumescence.

शोफ (स्तु.) श्वययुः शोथः

to swell out
in health

Kibe. e

पादस्फोटो विपादिका

Blotch.

4. किलासं सिध

Scab.

कच्छां (त) पाम पामा विचर्षिका

1 को.— 2 छ.— 3 क्ष.— 4 क्ष.— 5 क्ष.—
6 क्षा.— 7 नू.— 8 नू.— 9 नू.— 10 नू.—

^a Likewise कच्छा (—नू) or कच्छः (—पाम); and राजकच्छा (—नू) or राजकच्छ (—नू). ^b Also प्रतिक्ष्मा and प्रतिक्ष्मायः. ^c Likewise क्षपीनसः and पीनसः. ^d Also काबः. ^e A blister or sore on the foot. ^f Or सिधः. ^g कच्छूः. ^h पाचा (—नू and —ना) du. पाचानो and पाचे.

- ^f कण्डूः ^f खर्ज्ज (ख) ^{f a} कण्डूया Itch.
- ^m विस्कोटः ^{m f n b} पिटक (खिषु) Boil.
- ^{m f} 5. व्रणो (ऽक्षियाम्) ^{n c l n} ईर्ममरः Sore or wound.
- ^m (क्षीवे) नाडीव्रणः (पुमान्) Ulcer.
- ^m कोठो ⁿ मण्डलकं Sort of leprosy. d
- ⁿ कुष्ठं ^{n e} श्वित्ने Leprosy.
- ^{2 n} दुर्नामका ^{3 n f} र्शसी Hemorrhoids.
- ^m 6. आनाह (स्तु.) ^m विवन्धः (स्याद्) Epistasis. g
- ^{f h} ग्रहणीरक् ^f प्रवाहिका Diarrhoea.
- ^{f i} प्रवर्द्धिका ^f वमि (ख खी पुमास्तु) ^f वमयुः (समाः) Vomiting.
- ^{f k} 7. (आधिभेदा) विद्रुधिः ^{m l m m m n} (स्त्री) ज्वर मेह भगन्दराः Various diseases. j

¹ कण्डूः.

²—क.

³—ख.

^a Also कण्डूविः. ^b Fem. पिटकाः. Also पिटकः—का—कं. ^c Likewise, masc. ईर्मः. ^d White leprosy with round spots. ^e And व्रतं or व्रतं. ^f Likewise व्रतः (—ख) Also masc. व्रतः (—ख.) ^g Whether Ischury or Constipation. ^h Also ग्रहणी and ग्रहणः. ⁱ Likewise, neut. वदिः (—ख); and fem. वदिः (—द) or वदिः, &c. ^j Severally named in the text. ^k An abscess; an internal one. ^l Fever. ^m Also व्रमेहः, Gonorrhoea. Some interpret it simple gonorrhoea or seminal weakness; others, diabetes. ⁿ Fistula in ano.

^{f a} ^{n b}
 अक्षरी चरुच्छं (स्वात्)

^c
 (पूर्वे शुक्रावधेक्षिषु)

A Physi-
 cian. d

^{m e} ^{l m} ^{2 m f 3 m} ^m
 8. रोगहार्यगदंकारो भिषक्चैद्यौ चिकित्सके

Recoverd
 from sick-
 ness.

^{m f n g} ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n h}

वाप्सो निरामयः कल्प उद्धावो (निर्गतो गदात्)

Emaciated
 or weak.

^{m f n} ^{m f n i}
 9. श्वान श्वास्तू

Diseased.

^{4 m f n} ^{m f n} ^{m f n m f n}
 आमयावी विहृतो व्याधितो ऽपटुः

^{m f n} ^{m f n} ^{m f n}
 आतुरो ऽभ्यमितो ऽभ्यांतः

Scabby.

^{m f n m f n}
 (समौ) पामन कच्छुरौ

Afflict-
 ed with
 herpes.

^{m f n j} ^{5 m f n}
 10. दद्रुणो दद्रुरोगी (स्वाद्)

a skin disease

—with he-
 morrhoids.

दादरी

^{m f n} ^{m f n}
 चर्शरोगयतो चर्शः

चर्शः

¹ च—.

² द्यवे.

³ वैद्य.

⁴ न.

⁵ न.

^a Stone or gravel. ^b Strangury. Some make the two last terms synonymous, as signifying dysury. ^c The following terms (inclusively to v. 12) admit the three genders. ^d Or, adjectively, 'practising medicine.' ^e रोगहारी (—ज्.) ^f भिषक् (—ज्.) ^g Fem. वाप्सो. ^h Some restrict the last term to convalescent or recently well from disease. ⁱ श्वास्तू: ^j Also दद्रुणः. Fem. दद्रुः, दद्रुः, दद्रुः or दद्रुः, herpes.

1 *mfn* 2 *mfn*

वातको वातरोगी (स्नात्)

Afflicted
with gout
or rheuma-
tism.*mfn* *mfn*

सातिसारोऽतिसारको

—with
dysentery.*mfn* *mfn* *mfn* *mfn*

11. (खुः) क्षिवाणे चक्षु चक्षु पिप्पः (क्षिणेऽक्षि

Blear-eyed

चाप्यमौ)

कुम्हारईई

mfn 3 *mfn*

उन्मात्त उन्मादवति

Insane.

mfn *mfn* 4 *mfn*

क्षेष्मलः क्षेष्माणः कफो

Phlegma-
tic.*mfn*

12. ग्बुजो (गुग्गु रज्जा)

Gibbous,
from dis-
ease. b*mfn* *c* *mfn*

(दृक्क्षनामौ) तुण्डिष तुण्डिभौ

Having an
elevated
navel.5 *mfn* *mfn*

किलासी सिम्बले

Having
blotches.*mfn* 6 *mfn* d

ऽन्धोऽह

Blind.

mfn *mfn* *mfn*

मूर्च्छाले मूर्च्छमूर्च्छितौ

Fainting.

n o 7 n n f

13. शुक्रं तेजो रेतसो (च) बीज बीज्येन्द्रियाणि (च)

Seed.

मायुः पित्तं

Bile.

m 8 m

कफः क्षेष्मा

Phlegm.

1—न.

2—न.

3—त्.

4—न.

5—न.

6—य.

7—य.

8—य.

* These terms, in the neuter gender, signify the diseased eye. ^b The word also signifies a disease occasioning a gibbosity of the back.

• Also तुण्डिषः. ^d अह (—य). • The preceding (from v. 8.) admit three genders, being used adjectively. ^f Sing. रेतः (—य). ^g Sing. दन्दि.

The skin.	(स्त्रियां तु) त्वग्द्वधरा
Flesh.	14. पिथितं तरसं मांसं पल्लं क्रव्यमामिषम्
Dry flesh.	उत्तमं शुष्कमांसं (स्याद्) वल्लूरं (तत्त्रिलिङ्गकम्)
Blood.	15. रुधिरं ऽरुन्धोहिता ऽरु रक्तं क्षतजं शोणितम्
The heart.	गुक्का ऽग्रमांसं हृदयं हृन्
The serum of flesh. j	मेद (स्त्रु) वपा वसा
Muscles at the nape of the neck.	16. (पञ्चान्नीवा शिरा) मन्या
A nerve, tendon or gut. l	नाडी (तु) धमनिः शिरा
The blad- der.	तिलकं क्लोम
The brain.	मस्तिष्कं गोष्ठं

1 लो—.

2—त् or —द्.

3—न्.

* त्वक् (—च्) and त्वचा or neut. त्वचं. ^b अल्लूर or अल्लूधारा.
^c आमिषं and अमिषं. ^d Fem. वल्लूरा. ^e अरुक् (—ञ्). ^f some add
 वल्लं. ^g Certain writers restrict the two first words to signify the heart ;
 and the two last the thorax. ^h रुक्कः or रुक्का (—न्). Fem वक्का or वक्को.
 Neut. वक्कं or वक्क (—न्). Also रुक्कः, रुक्का, रुक्कं, and वक्कः, वक्का, वक्कं,
 or रुक्का, रुक्क (—न्), and वक्का, वक्क (—न्). ⁱ Likewise वक्कापमांसं.
^j Some interpret this the marrow of bones. ^k मेदः (—स्). Or
 masc. मेदः (—द्). ^l Or any tubular vessel of the human body.
^m And नाडिः. ⁿ Or धमनी. ^o Also शिरा. ^p Also क्लोमं (—च्).
^q Some make the preceding terms synonymous with these.

- ⁿ ^{m n}
किटं मलो (ऽस्त्रियाम्)
- ⁿ ^{l m n b}
17. अन्नं पुरीतद् ^m ^{2 m c}
रुक्म (स्तु.) शीशा (पुंसः) ^{f d}
(ऽय) वक्षसा ^f
स्त्रायुः (स्त्रियां)
- ⁿ ^{3 n}
कालखण्ड यक्षतो (तु समे इमे) ^{f e} ^f ^f
18. क्षणिका स्थन्दिनी लाक्षा ^{f i}
दूषिका (नेत्रयोर्मलम्) ⁿ ^m
सूत्रं प्रस्राव ^m ^m ^m ^{m g}
उच्चारं ऽवस्कारौ शमलं यक्षत् ⁿ ⁿ ^{m n} ^f ^{f h}
19. गूधं पुरीषं बर्जस्क (मञ्जी) विष्ठा विषौ (स्त्रियौ)
(स्यात्) कर्पूरः कपालो (ऽस्त्री) ⁿ ⁿ ^{4 n}
कीकसं कुल्यमस्थि (च) ^m
20. (स्याच्छरीरास्थि) कंकालः

An excretion. a

Entrails.

The spleen.

A tendon or muscle.

The liver.

Saliva.

Rheum of the eyes.

Urine.

Fæces.

The skull ; cranium.

Any bone.

The skeleton.

1—तु.

2—न.

3—तु.

4—क्ष—.

^a Either excrement or excrescence ; twelve are enumerated ; (some count nine only :) as serum, seed, blood, marrow, urine, fæces, earwax, nails, phlegm, tears, rheum and sweat. See Menn. c.5.v.135. ^b Likewise भरितत्. ^c Or शिशा (—तु). Also fem. शीशा. ^d Likewise वक्षसा. ^e Or क्षणिका. ^f And दूषी or दूषाका. ^g And यक्षत्. ^h Sing विट् (विष् or विष्). Also विष्ठा.

The back-bone.

The skull;
or bones of
the head.

A rib.

A limb or
member.

The body

Point of
the foot,

A foot.

The ancles.

A heel.

A leg.

A knee.

A thigh.

^{f a}
(ऋष्टास्थि तु) कथेरका

^{1 n} ^{f b}
शिरोस्थि (तु) करोटिः (स्त्री)

^{2 n} ^{f c}
पार्श्वास्थिनि (तु) पर्शुका

ⁿ ^m ^m ^m
21. अङ्गं प्रतीको ऽवयवो ऽपघनो

ⁿ
(ऽय) कलेवरम्

ⁿ ^{3 n} ⁿ ^{4 n} ^m
गात्रं वपुः संहननं शरीरं वर्षा विग्रहः

^m ^{m n} ^f ^{f d} ^{5 f}
22. कायो देहः (स्त्रीवपुंसोः स्त्रियां) सन्ति सानु सानूः

ⁿ ⁿ
पादाग्रं प्रपदं

^m ^{m e} ^{m f} ^{6 m n}
पादः पदं क्लिष्टरणो (ऽस्त्रियाम्)

^{f g} ^{m n}
23. (तद्गन्धी) घुटिके गुल्फौ

^{n f}
(पुमान्) पार्श्वि (रुधस्तयोः)

^f ^f
जङ्घा (तु) प्रसृता

^{m a h} ^{7 m n} ^{8 m n}

जानूरुपर्वा ऽष्ठीवद् (ऽस्त्रियाम्)

ⁿ ^{9 m}
24. सक्थि (स्त्रीवे पुमान्) अरुस्

1—न. 2—न. 3—स्. 4—न. 5—तद्.
6—स्. 7—न. 8—स्. 9—स्.

* And कथेरका. ^b Or करोटी. Also neuter करोटं. ^c Likewise पार्श्विका and पर्शुः. ^d तद्ः (—न and—तद्ः). ^e पद् (—द) and पदः (—द) also neut. पादं and पदं. ^f अङ्गिः and अङ्गिः. Some make these neuter likewise. ^g Sing. घुटिका and घटिः or घटी Also घटः. ^h Masc. जानूरु, अरुपर्वा, अरीगन्. Neut. जानु, अरुपर्वा, अरीगन्.

- (तत्संधिः पुंसि) वक्ष्यः^m The groin.
- गुहंⁿ (त्व) पार्श्वं पायु^{l n m} (नी) The anus.
- वस्ति^{m f a} (नीभेरधो द्वयोः) The abdomen.
25. कटो^m (ना) ओणिकलकं कटिः^{n c f d f o f} ओणी ककुक्षती^f The hip and loins. b
- (पश्चान्) नितम्बः^m (स्त्रीकक्ष्याः)^{back part} A woman's buttocks.
- (स्त्रीवे त) जघनं^{n f} (पुरः) Mons veneris.
26. (कूपकौ त नितम्बस्थौ द्वयहीने) कुकुंदरे^{2 f m g} Cavities of the loins.
- (स्त्रियां) स्त्रियौ कटिमोथाव^{2 f m g} The buttocks.
- उपस्थो^{n m f i} (वक्ष्यमानयोः) Parts of generation. h
27. भगं योनि^{n m f i} (हृयोः) Vulva.
- शिश्रो मेढो मेहन शेषसी^{m m n j} Penis.
- सुष्को^m ऽखकोषो^{m l m} हृषणः The scrotum. k
- (ऽष्टवशाधरे) त्रिकम्ⁿ The end of the spine. m

1 च—.

2—च.

* Also fem. वसी. ^b Some distinguish the two first terms as signifying the hip. ^c Likewise ओणीकलं. ^d And कटो. ^e ओषिः or ओषो. ^f Also ककुंदरं. ^g Sing. कटिमोथः. Likewise कटिः and मोथः. ^h Of either sex, ⁱ And fem. योनी. ^j शेषः (—र) or शेषः (—र). Also masc. शेषः (—र), शेषः (—र); and शेषः. ^k Also the testicles. ^l And ऽखकोषः. ^m Consisting of three bones, Os sacrum, &c.

- The belly. 28. पिचिखड कुक्षी जठरोदरं तुदं^{m a m b m n l n n}
- The paps. c सनौ कुक्षौ^{m m}
- A nipple. चुचुर्कं (तु) कुचाग्रं (स्थान्)^{m n d n}
- The bosom. (न ना) क्कोष्ठं भुजांतरम्^{f n f n}
29. उरो वत्स (ख) वक्षश् (च)^{2 n n n g}
- The back. इष्टं (तु चरमं तनोः)ⁿ
- A shoulder; scapula. स्कन्धो भुजशिरोऽसो (ऽस्त्री)^{m h 3 n m n i}
- The collar bones. (संधी तस्यैव) जत्रुणी^{n j}
- The arm-pits. 30. बाहुमूले (उभौ) कक्षौ^{n m k}
- A side. पाखं (मस्त्री तयोरेवः)^{m n n}
- The waist. मध्यम (द्या) ऽवसग्न (ख) मध्या (ऽस्त्री)^{m n m n l m n}
- An arm. (द्वौ परौ द्वयोः)^{m f m m f n m 4 m o}
31. भज बाहु प्रवेष्टो दोः^{m f p m f q}
- An elbow. (स्यात्) कफोणि (स्तु.) कूर्परः

1 छ—.

2—ख.

3—ख.

4—ख.

^a Also पिचिखडः. ^b कुक्षिः and कुक्षः. ^c Sing. सनः; कुक्षः. ^d Also चुचुर्कं—कः. ^e Some separate the two first terms from the other three; distinguishing the breast between the shoulders (i. e. the first bone of the sternum) from the region of the Cartilago ensiformis. ^f Fem. क्कोष्ठा. ^g वक्षः (—ख). ^h स्कंधः (—प्र). Also neut. स्कंधः (—ख). ⁱ चंसः or चंसः. ^j Sing. जत्रु. ^k Sing. कक्षः. ^l Likewise निखग्न. ^m Also fem. भुजा. ⁿ Masc. and fem. बाहुः. Also masc. बाहुः. Fem. बाहु. ^o And fem. दोषा. ^p And कफविः. Also fem. कफोणी and कफणी. ^q Fem. कूर्परा.

- (अस्योपरि) प्रगण्डः (स्यात्) ^m Humerus. a
- प्रकोष्ठ (सस्य चाप्यधः) ^m A fore arm.
32. (मणिवन्धादाकनिष्ठं करस्य) करभो (वहिः) ^m Metacarpus. b
- ^m ^{m c} ^{l m} पञ्चशब्दः शयः पाणिस् A hand.
- ^{f e} ^f ^{f d} तर्जनी (स्यात्) प्रदेशनी A fore finger.
33. अङ्गुल्यः करशाखाः (स्युः) Fingers.
- ^{2 m} ^f (पुंस्यं) रुष्ठः प्रदेशिनी The several fingers.
- ^f ^{f g} ^{f h} मध्यमाऽनामिका(चापि)कनिष्ठा(चे.ति ताः क्रमात्)
34. पुनर्भवः कररुहो नखो(ऽस्त्री)नखरो (ऽस्त्रियाम्) A nail.
- ^{m k} ^{m l} ^{m m} प्रादेश ताल गोकर्णा (सर्जन्यादियुते तते) A short span, of three kinds.
35. (अङ्गुष्ठे सकनिष्ठे स्याद्) वितस्ति (हृदिदशांगुलः) A long span. n

1— पि.

2 अ—.

* From the shoulder to the elbow. ^b From the wrist to the little finger. ^c And शयः. ^d Or प्रदेशिनी. ^e Sing. अङ्गुलिः. Also अङ्गुली and अङ्गुरिः—रो. Or अङ्गुलः and अङ्गुलं. ^f In their order; viz. the thumb, fore finger, middle finger, ring finger and little finger. ^g And चनामा. ^h Also कन्यसा, कनीनी, or कनीनिका. ⁱ Also पुनर्भवः. ^j Also fem. नखरा. ^k or प्रदेशः, from the tip of the thumb to that of the fore finger extended; Spithama. ^l To the tip of the middle finger. ^m गोकर्णः to the tip of the ring finger. ⁿ From the tip of the thumb to that of the little finger; a measure of twelve fingers.

The palm
with ex-
tended
fingers.

^{m a} ^{m b} ^m
(पाणौ) चपेट प्रतल प्रहस्ता (विस्तृताङ्गुली)

Both such
palms
joined.

^{m c} ^d
36. (द्वौ संहतौ) संहतलः (प्रतलौ वामदक्षिणौ)

The palm
bent. e

^{m f} ^m
(पाणिर्निकुलः) प्रहस्तस् ^m हस्ती हस्ते तद्विधा

Both such
palms
joined.

^m
(तौ युताब्) अञ्जलिः (पुमान्)

A cubit. g

^m
37. (प्रकोष्ठे विद्यतकरे) हस्तौ

A short
cubit. h

(मुष्ट्या तु बद्धया)

^{m f}
सरत्निः (स्याद्)

An inter-
mediate
one. i

^{m f}
अरत्नि (सु निष्कनिष्ठेन मुष्टिना)

A fathom. j

^m
38. व्यामो (वाहोः सकरयोस्तयो क्षिप्र्यन्तरम्)

The mea-
sure of a
man's
reach, k

^{m f n l}
(अङ्गुलविस्तृतदोः पाणिभूमाने) धौरुषं (त्रिषु)
^{m f n m} ^m पौ

The
throat.

39. कण्ठो गले

The neck.

^{l f} ^f ^{2 f n}
(ऽथ) ग्रीवायां शिरोधिः कन्धरे (त्यपि)

1 योवा.

2—रा.

* Also चपेटः and चपटः. ^b Likewise तलं. ^c Or संहतलः. ^d By omitting the termination of the preceding term, this is made by some synonymous with it; in a less restricted sense. ^e As if to hold a liquid. ^f प्रहस्तः. Also प्रहस्तिः. ^g From the elbow to the tip of the middle finger; a measure of twenty-four fingers. ^h From the elbow to the extremity of the fist. ⁱ From the elbow to the tip of the little finger. ^j The space between the ends of the fingers, when the arms are extended; Orgya. ^k Equal to the height, to which he reaches, when elevating both arms with the fingers extended. ^l Fem. पाण्यौ. ^m कण्ठः, कण्ठी or कण्ठा, कण्ठः. ⁿ Some add masc. कन्धरः.

त्रिषु पौ

- कच्छपीवा (त्रिरेखा सा)^f One streaked with three lines.^a
- ज्वटर्षाटा हकाटिका^{m f 1 f} Back of the neck.^b
40. वक्त्रास्ये^{n 2n} वदनंⁿ तुण्डमाननं^{n 3n} लपनंⁿ मुखम्ⁿ The mouth.^c
- (जीवे) घ्राणंⁿ गंधवहा घोणा नासा (च) नासिका^{f f f d} The nose.^{m m e m 4 n}
41. ओष्ठा धरौ (तु) रदनच्छदौ दशनवाससो^m The lips.^m
- (अधः स्यात्) चिबुकं^{n f} The chin.^m
- गण्डौ कपोलौ^{m m} The cheeks.^{m f h}
- (तत्परौ) हनुः^{m f h} The jaw.^m
42. रदना दशना दंता रदास्^{m m n m j 5 m} Teeth.ⁱ
- तालु (तु) काकुदम्ⁿ The palate.ⁿ
- रसना रसना जिह्वा^{f f k f l} The tongue.ⁿ
- (प्रांतावेष्ठस्य) रुक्ताणो^{n m} The corners of the mouth.^{n m}
43. ललाटमखिकं गेधिरु^{n m n 6 m} The forehead.ⁿ

१ वा— २ आस् ३ वा— ४—स ५—द.
६ मोघि.

^a Like a shell : it is reckoned a mark of great destiny. ^b Or, according to another interpretation, the raised or straight part of the neck.
^c Also the face. ^d And नसा or नखा. ^e ओष्ठा, अधरौ and ओषाधरौ ; for properly the first (sing. ओष्ठः) is the upper lip ; and the second (sing. अधरः) signifies the lower lip. ^f Also चिबुः. ^g Sing. गण्डः, कपोलः, ^h Also fem. हनुः. ⁱ Sing. रदनः ; दशनः—न, &c. ^j Sing. दंत. Some add दत्. ^k Or रसना. Also neut. रसनं. ^l And masc. जिह्वः. ^m Sing. रुक् (—न), रुक् (—न्), or रुक् (—न्) ; and रुक् (—न्), रुक् or रुक् ; also fem. रुक्वती. ⁿ अखिकं. Likewise अखीकं.

The eye-
brows.
Space be-
tween the
eye-brows.

Pupil of
the eye.

An eye.

A tear.

The outer
corners of
the eyes.

A glance
or side-
look.

An ear.

The head.

Hair.

Head of
hair.

Curls.

नेत्र ^{1 f a}
(अर्द्धे दृग्भागे) भ्रुवौ (स्त्रियाम्)

^{m n}
कूर्च (मस्त्री) (भ्रुवोर्मध्यं)

^f
तारका (ऽक्ष्णः) कनीनिका

^{n n n 2 n n b . n c}
44. लोचनं मयनं नेत्रमीक्ष्य चक्षुरक्षिणी

^{3 f f}
दृग्दृष्टौ (च)

^{n n n n d 4 n}
श्रु नेत्राभ्यु रोदनं (च) श्रमभ्यु (च)

^{m o}
45. अपांगौ (नेत्रयोर्तौ)

^{m f}
कटाक्षो (ऽपांगदर्शने)

^{m 5 m n g f m n 6 n h}
कर्णं शब्दग्रहौ ओतं श्रुतिः (स्त्री) अवयवं अवः

^{n 7 n i n 8 m m n j}
46. उत्तमांगं शिरः शीर्षं मूर्ध्ना (ना) मस्तके (ऽस्त्रियाम्)

^{m m m m m m}
चिकुरः कुंतलो बालः कचः केशः शिरोरुहः

^{n n}
47. (तद्वन्दे) कैशिकं कैशभ्

^{m n k 9 m}
अलकाद्यर्थकुंतलाः

1 भ्रु.

2 दृ—.

3 दृग्.

4 चक्षु.

5—दृ.

6—दृ.

7—दृ.

8—नृ.

9—नृ.

* Sing. भ्रुः. b चक्षुः (—दृ). Some add चक्षु (—दृ). c Sing. कर्णः. Some add कर्णः. d Or कर्णः. e Sing. अपांगः. f Also कचः. g Or कैशिकं. h Likewise masc. कचः (—दृ). i Also masc. शिरः (र). j Likewise कचः. k Sing. कचकः —दृ.

(ते ललाटे) अमरकाः

The same on the forehead.

काकपक्षः शिखण्डनः

Locks, left at the tonsure. a

48. कवरी केशवेष्टा

A braid or tress. c

(ऽथ) धम्मिल्लः (संज्ञताः कचाः)

Braided hair. e

शिखा चूडा केशपाशौ

A lock left on the crown of the head.

(व्रतिनस्तु) जटा सटा

An ascetic's elotted hair.

49. वेष्टिः प्रवेष्टिः

Unornamented hair. g

शीर्षण्य शिरस्त्रौ (विशदे कचे)

Clean and unentangled hair.

पाशः पक्ष (च) चक्ष (च) कलापाशः कचात्परे

Much, or ornamented hair. i

50. तनूचं रोम लोम

Hair of the body.

तदृक्षौ यमचु (पुंसुखे)

The beard.

1—स.

2—न.

3—न.

4—चु or —चुन.

* Interpretations differ: it is explained, three (some say, five) locks left at the solemn tonsure of children, or of the military class in particular; or else any lock left on the head. ^b Or शिखाण्डकः and शिखण्डः. ^c A mode of dressing the hair. ^d And masc. कवरः or neut.—रं. • Tied round the head; or with flowers intermixed, and covered with pearls, &c. ^f Some add चूडा. ^g As worn by women in the absence of their husbands. ^h Also वेष्टी and प्रवेष्टी. ⁱ The terms are used in composition with one signifying hair; as केशपाशः, केशपक्षः, &c. ^j Likewise तनूचः,—इ.

SECTION III.

Dress or
embellish-
ment.

1. आकल्प वेद्यौ नेपथ्यं प्रतिकर्म प्रसाधनम्,
(दद्यै ते त्रिण्य)

Adorned.

संकर्त्ता संकरिण्यु (च) मण्डितः

2. प्रसाधितो संललित (च) भूषित (च) परिष्कृतः
विभाङ्गजिह्वा रोचिष्यु

Elegant.

विभाङ्गजिह्वा रोचिष्यु

Act of
adorning.

भूषा (तु खाद्) पबंक्रिया

Ornaments ;
jewels or
trinkets.

3. अलङ्कार (स्त्र) भरणं परिष्कारो विभूषणम्
मण्डनं (च)

A crest. g

(ऽद्य) सुकुटं किरीटं (पुष्पपुंसकम्)

1—न.

2—सं.

3—आ—

4—यु.

5—आ—

- * Or वेद्यः. * The ten following nouns admit the three genders
• Some restrict the two first terms to signify a person disposed to
decoration : others make the three first signify one who adorns.
d Nom. विभाङ्ग (—ज्). • Some omit the last three lines. ' Also
पुष्पं. * An ornament of the head ; worn upon a diadem or tiara.
* Or सुकुटः.

4. चूडामणिः शिरोरत्ने
तरले (हारमध्यगः)
मालयाया पारितण्या
पत्रयाया कलाटिका
5. कर्णिका तावपत्रं (स्यात्)
कुण्डलं कर्णवेष्टनम्
प्रवेष्टनं कण्ठभूषा
कण्ठनं (स्यात्) कण्ठनिका
6. (सर्पैः) प्रासन्निका
(ऽद्यो) रःसन्निका (मौक्तिकैः कृता)
हारो मुक्तावली
देवचन्द्रे (ऽद्यो) यतवष्टिका
7. (हारभेदा यष्टिभेदा) गुत्स गुत्सार्द्ध गोक्षणाः

A gem on the cres.
The middle gem of a string.
A trinket for the hair. a
—for the forehead, b
—for the ear. c
An ear ring.
A collar. d
A necklace. f
A golden one.
One of Pearls.
A garland of pearls, &c.
One composed of 100 strings.
Garland of various sorts. h

१४—

* A plate, or a flat chain, of gold or silver, with or without jewels set in it; worn between the divided hair on the head. Some expound the first term a string of pearls binding the hair. ^b A jewel, or a golden or other trinket, worn on the forehead, below the partition of the hair; a star on the forehead. Some make these and the preceding terms synonymous. ^c A hollow cylinder thrust through the lobe of the ear. ^d Or short necklace. ^e Likewise *येनेनं* and *येनं*. ^f A loose one, reaching below the breast. ^g Some say 103. ^h In their order : distinguished by the number of strings or rows. ⁱ Also *गुच्छः*. It consists of 32 rows. ^j Or *गुच्छार्द्धः*. It contains 24 rows. ^k Composed either of 4 or of 34 strings.

A single string.

One containing 27 pearls.

A bracelet.

Ornament of the arm.

A finger-ring.

A seal ring.

Ornament of the wrist.

A woman's girdle.

A man's belt.

Ornament of the feet.

म a m b
अर्धशरी माणवक1 f
एकावल्ये (कयटिका)

8. (सैव) नक्षत्रमाला (स्यात्सप्तविंशतिमौक्तिकः)

m m n n
आवापकः पारिहार्यः कटको बन्धये (ऽस्त्रियाम्)

9. केयूरमङ्गदं (तुल्ये)

m n o 3 f
अंगुलीयकमूर्त्तिका4 f
(साक्षरं) युक्सुद्धा (सा)m n
कक्ष्यं करभूषणम्

10. (स्त्रीकक्ष्यां) मेखला कांची सप्तकी रसना (तथा)

n
(स्त्रीवे) सारसनं (चा)m f n j
(ऽय पुंस्तथां) दंखलं (त्रिषु)n 5 m l 6 m n m n
11. पादाङ्गदं तुलाकोटिर्मुखीरो नूपुरे (ऽस्त्रियाम्)

1—डो.

2 चं—

3 ज—

4 चं—

5—टि.

6 म—

* Including 64 strings. ^b Comprising 20 rows. ^c Of gold, or of conch, &c. ^d Worn above the elbow. ^e Some add अंगुलीयकं. ^f A broad solid ring with or without pearls, &c. set on it. ^g The terms are here stated as synonymous; but they signify belts of various kinds, differing in the number of rows or strings. ^h Also कांची. ⁱ And रसना. ^j Fem. दंखला. ^k Rings for the toes. Some distinguish the two last terms as signifying a distinct ornament. Or fem. तुलाकोटिः and तुलाकोटी.

इंसकः पादकटकः

किङ्किणी शुद्धषटिका

Bells or tinkling ornaments.

12. (त्वक्फल्लमिरोमाणि) वस्त्रयोनिर्

Materials of cloth. b

(दय त्रिषु)

वाल्कं (चौमादि)

Made of bark. d

फालं (तु) कार्पासं वादरं (च तत्)

Made of cotton.

13. कौशेयं कनिकौशेयं

Silken.

राकवं खगरोमजम्

Woollen

अनाहतं निष्प्रवाणि तन्मकं (च) नवाभरे

New and unbleached cloth.

14. (तस्याद्) उन्नमनीयं (वह्नौतयोर्बन्धयोर्गुग्मं)

A pair of bleached cloths.

पयोधं धौतकौशेयं

Bleached silk. i

वज्रमूल्यं महाधनम्

Any thing precious.

1—नि.

2—र.

* Or कद्दुबी. † Of four kinds : 1st. bark of plants, as Rushy Crotalaria, Linum, hemp hibiscus, &c. 2d. fruit, viz. cotton ; 3d. insects, viz. silk ; 4th. hair and wool. ° The ten following terms (Some say eleven ; others say ten omitting two intermediate compound terms ;) admit the three genders. ^d As linen, &c. Thus कौशं, linen. Fem. कौशी. ° Fem. वाल्की. ¹ Also कौशेयं. ² Made of the hair of the Rancu (stated to be a sort of deer), or any other hair or wool. ³ Some include this among adjectives. ⁴ Or wild silk. ⁵ Some include this and the preceding terms among adjectives.

- Wove silk. 15. ^{n a n}शोमं इव्वं (स्याद्) ^{m f n b m f n c}(हे तु) निवीतं प्राहृतं (निवु)
 A veil or mantle. ^{m f pl. m f pl. d}
 Ends of a cloth. (क्षियां वज्जत्ते वज्जस्स) दयाः(सुर)वज्जवो (ई) वोः)
 Length. 16. ^{n l m o m f}दैर्घ्यामायाम् पारोहः
 Width. ^mपरिणाहो विमानता
 Old cloth. ⁿपटञ्जरं जीर्णवस्त्रं
 Dirty or tattered cloth. g ^{m h m}(समौ) नक्तक कर्पटौ
 Cloth. 17. ^{n 2 n 3 n i 4 n j n 5 n}वज्जसाच्छादनं वामधेवं वज्जनमं शुक्लम्
 Fine cloth. ^{m m n l}सुचेजकः पटो (स्त्री स्याद्)
 Coarse cloth. m ^{m n m f n o}वराधिः सूवयाटकाः

१ चा—.

२ चा—.

३—इ.

४—वे.

५—व.

* Also शोमं. ^b Or निवृतं. * Fem. निवीता, प्राहृता. ^d Also sing. वज्जिः. * Likewise fem. पारवतिः. ^f Some read पारमाहः. ^g Interpretations differ much. Some make these terms synonymous with the following : others explain them, a handkerchief, a rag, a night-shift, &c. ^h Likewise वज्जकः. ⁱ Also masc. वाहः. ^j And fem. वेही. ^k These terms are also said to be synonymous with the preceding. ^l Also fem. पटिः and पटो; but this is a diminutive, and properly signifies a particular sort of cloth. ^m Some make these and the preceding terms synonymous. ⁿ Likewise वराहः. * Fem सूवयाटका.

18. निचोलः प्रच्छदपटः ^{m f n b} ^m ^m ^{1 m}
 (समी) रल्लककखखी ⁿ ^{2 n} ^{3 n} ^{4 n} ^f ^m ^{1 m}
 अन्तरीयोपसंस्थान परिधानान्यधोशुके ^m ^{5 m} ^f ^m ^{1 m}
 19. (हौ) प्रावारोत्तरासंगौ (समी) दृढतिका (तथा) ⁿ ^{6 n} ^f ^m ^{1 m}
 संस्थानमुत्तरीयं (च) ^{m f d} ^{m f}
 चोलः कुर्पासकः (स्त्रियाः) ^m ^f ^m ^{1 m}
 20. नीशारः (स्यात्प्रावरणे हिमानिलनिवारणे) ^m ^f ^m ^{1 m}
 (अर्द्धोर्ध्वं वरखीणां स्याच्) चख्खतक (मंशुकां) ^{7 m f n e} ^m ^f ^m ^{1 m}
 21. (स्यात्त्रिज्वा) प्रपदीनं (तत्प्राज्ञोत्थाप्रपदं हि यत्) ^m ⁿ ^{8 m} ^f ^m ^{1 m}
 (चखी) वितानमुल्लोचः ^{n f} ^m ^f ^m ^{1 m}
 दृष्ट्या (द्यं वखवेष्टानि) ^f ^{f g} ^{f h} ^m ^{1 m}
 22. प्रतिसीरा जवनिका (स्यात्) तिरस्कारणी (च सा) ^{9 n j} ^{10 m} ^f ^m ^{1 m}
 परिकर्माणसंस्कारः ^m ^f ^m ^{1 m}

A cover or wrapper. a

A blanket.

Lower garment.

Upper garment.

A bodice. c

A warm cloak.

A petticoat.

A dress reaching to the feet.

An awning.

A tent.

A screen or wall of cloth.

Embellishment of person. i

1-ख.

2-ख.

3-ख.

4-ख.

5-ख.

6-ख.

7-ख.

8-ख.

9-ख.

10-ख.

* Also a sheet ; or else the cover of a litter, &c. Likewise a veil.

b And निचोलः. Fem. निचोली. c Or a jacket. d Fem. चोली. e Fem.

प्रापदीना. f दृष्ट्यं. Some read दृष्ट्यं. g Also जवनिका or जवनिका.

h And तिरस्कारिणी. i Dress for cleanliness ; or else ornament by sandal wood and perfumes. j Also प्रतिकर्ण.

Cleaning
of it. a

(स्यान्) माटिर्मांजना चजा

Cleaning
with per-
fumes.

23. चहर्चनेत्यादने (हे समे)

Bathing.

आसाव आसावः

ज्ञानं

Perfum-
ing. c

चर्चा (तु) चाचिक्यं स्याचके

Reviving a
fragrancy.

(स्य) प्रबोधनम्

24. अनुबोधः

Painting
the per-
son. e

पत्रलेखा पत्रांगुलि (दिसे समे)

A circle on
the fore-
head.

तमाखपत्र तिलक चित्रकानि विशेषकम्

25. (द्वितीयं च तुरीयं च न क्षियाम्)

Saffron.

(अथ) कुंकुमं

काश्लीरजन्मा ऽग्निशिखं वरं वाङ्गीक पीतने

26. रक्त संकोच पिथुनं धीर बोधितचन्दनं

1—वा—

2—ह—

3—क—

4—न—

5—न—

- a By wiping ; or by bathing, rubbing with oil and sandal wood.
b Also चहर्चने. c By plastering the whole person with sandal wood, &c. d Erroneously by some written चहरोचः. e Delineations with saffron or with musk, &c. on the breast, cheeks, &c. f Also प्रदावली and other synonyma. g Or काश्लीरजन्मा (—न—) h Or वरं. Also चार. i Likewise वाङ्गीक and वरवाङ्गीकः. j And other terms signifying red or blood. k Also रक्तचन्दनं, &c.

- ^f ^{f a} ^{n b} ^m ^m ^{m c}
 लाक्षा राक्षा जतु (क्षीवे) यावेऽक्षतोऽद्रुमामयः Lac.
27. ⁿ ⁿ ^f ^d
 लवंगं देवकुसुमं त्री (संज्ञम्) Cloves.
- ^{n f}
 (अथ) जायकम् A yellow fragrant wood. e } लोदे
- ^{n g} ⁿ
 कालीयकं (च) कालानुसार्यं (चा) A gallo-
 (अथ समार्यकम्) chum. h
- ^{n i} ^{m n} ⁿ ⁿ ⁿ
 28. वंशिकाऽगुरु राजार्णखोऽक्रिमिज जोगकम्
^{1 n} ^{2 m n}
 कालागुरुः A black kind.
- ^f
 (स्यान्नम्) मंगल्या (मक्षिगंधि यत्) A very fragrant sort.
- ^m ^m ^{m j} ^{3 m}
 29. दक्षधूपः सर्जरसेऽरात्र सर्वरसा (वपि) Resin.
- ^m
 वक्षुधूपे (अथ)
^{m k} ^{4 m}
 (अथ) दक्षधूपं क्षतिमधूपकौ Compound-
 ed perfume.
- ^m ^m ^{m l} ^m
 30. तुल्यः पिण्डकः सिद्ध यावने (अथ) Incense.
- ^m
 (अथ) पायसः Terpen-
 tine.

1—र. 2—च. 3—स. 4—क्ष.

* Or रक्षा. ^b One author disjoins this from the preceding and following terms. ^c Some distinguish the four last terms ; others, the three last, from the preceding : the distinction seems to be the gum or or resin discriminated from the dye of the insect. ^d Or any other name of *Lacshmi*. ^e Perhaps yellow sandal wood. ^f And जायकं. ^g Or कावेयकं and कावेयकं. ^h Perhaps *Amyris Agallocha*, R. ⁱ And वंशकं ; also fem. वंशिका. ^j Likewise राक्षः. ^k Or दक्षधूप. ^l One reads पिण्डक.

^{ma} ^m ^m ^{l m}
 श्रीवासो हृक्षूपो (ऽपि) श्रीवेष्ट सरलद्रुवौ
^{m b} ^{2 m c} ^f

Musk.

31. खगनाभिर्द्धगमदः कसूरी (चा)

Edellium,

(य) कोलकम्

a kind of gum

ककोलकं कोशफलम्

Camphor.

(य) कर्पूर (मृक्षियाम्)

32. घनसार चंद्र (संज्ञः) सिताब्जो हिमवालुका

Sandal wood.

गंधसारो मलयजो भद्रश्रीचन्दनो (ऽक्षियाम्)

Varieties of sandal wood. f

33. तैलपर्णिक गोशीर्षे हरिचंदन (मृक्षियाम्)

Red sanders. g

तिलपर्णी (तु) पत्राङ्गं रञ्जनं रक्तचंदनम्

34. कुचंदनं (चा)

Mace.

ⁿⁱ ^{nj}
 (य) जातीकाश जातिफले (समे)

1—व. 2—व. 3—चं. 4—चं.

^a Also श्रीवासः (—व) ^b Likewise खगः and (fem.) नाभिः. ^c Also चंद्रः. ^d Or any name of the moon. ^e Or सिताब्जः. ^f Denominated from the countries in which they are produced : or, as some derive these terms, from other circumstances. The first sort is white ; the second, the colour of brass and very fragrant. The third is yellow and said to smell like a ripe mango. ^g Pterocarpus santolinus. Some interpret this, red lead (Minium). But medical writers disjoin these terms and make the *Patranga* to Sappan wood (*Caesalpinia sappan*). ^h Also पत्राङ्गं and पत्रगं. ⁱ And जातीकाश. ^j Likewise जातिफलं ; and जातिः or जाती and फलं.

- (कर्पूरागुदकसूरी ककोलैर्) दध्मकईमः^m Perfumed
paste. a
35. गाम्नागुलेपनी वर्त्तिर्वर्णकं (स्याद्) विलेपनम्^{f c l m n} Perfume
for the
person. b
- चूर्णानि वासयोगाः (स्युर्)^m Powder. d
- भाषितं वासितं (त्रिषु)^{m f n m f n} Perfumed.
36. (संस्कारोगंधमाल्याद्यैर्) स्यात्तद् अधिवासनम्ⁿ Adjusting
with per-
fumes. f
- माल्यं माला स्रजौ (मूर्ध्नि) मू^{n f f g} A chaplet.
- (केयमध्ये तु) गर्भकः^m One worn
in the hair.
Or suspend-
ed from the
middle
lock.
37. प्रभटकं (शिखासंवि)ⁿ Or falling
over the
forehead.
Or hung
round the
neck.
- (पुरोन्मसं) ललामकम्ⁿ Or worn as
a scarf.
- प्रासं (अञ्जुलंवि स्यात्कण्ठाद्)ⁿ
- वैकचकं (तु तत्)ⁿ
38. (यन्तिर्बिम्बं क्षिप्तमुरसि)^{2 m 3 m} Or tied on
the crown.
- (शिखास्त्रा) पीड शेखरी^{m h}
- रचना (स्यात्) परिस्पन्द^f Decoration
of hair.
- आभागः परिपूर्णता^m Completion
or fullness.

1— 2— 3—

* Consisting of camphor, agallochum, musk, bdellium, (or else the three first, with saffron and sandal wood,) in equal proportions.
 b Whether ground and pounded, or not; but some distinguish the two last as restricted to perfumes ground. c वर्त्तिः or वर्त्ती. d To be thrown on the clothes; red powder, &c. e Sing. चूर्ण. f With fragrant wreathes, resins &c. g Sing. लक (—ज). h Or परिस्पन्दः.

A pillow.	39. ⁿ उपधानं ^{1 m} (बु) ^{1 m} पर्वः
A bed.	^{2 f} शय्यायां ⁿ शयनीय (वत्)
	^m शयनं
A bedstead.	^m मं ^m च ^m पर्वकं ^{3 f} पल्यङ्गाः ^m खट्वया (समाः)
A ball to play with.	40. ^{m a} गेण्डुकः ^m कन्दुको
A lamp.	^m दीपः ^m प्रदीपः
A chair or stool.	ⁿ पीठमासनम् ^{4 n}
A casket.	^{m b} समुद्रकः ^m संपुटकः
A spitting pot.	^{m c} प्रतिप्राहः ⁿ पतद्वृहः
A comb.	41. ^f प्रसाधनी ^{f d} कंकतिका
Perfumed powder.	^m पिष्टातः ^m पटवासकः
A mirror.	^{5 m n} दर्पणे ^{m e} सुकुरादयो ^{m f}
A fan.	ⁿ व्यजनं ^{n g} तालवृन्तकम्

1 ब— 2 शय्या— 3 खट्वा— 4 चा— 5 —च.

* Also गेण्डुकः. b And समुद्रा. c Or प्रतिप्राह. d Likewise कङ्कती and कङ्कतं. Also प्रसाधनं. e And सुकुरः or संकुरः. f आदयोः and आदर्यः. g Or तालवृन्तं.

CHAPTER VII.

1. संततिर्गोत्रं जननकुलान्यभिजनाऽन्वयौ Race or lineage.
 वंशाऽन्वयायः सन्तानोऽ Tribes or classes. a
 वर्णाः (सुवर्णाद्यादयः) Sprung from a royal house.
 2. राजवौशी राजवंशे Sprung from any family.
 वीज्य (सु) कुलसंभवः Of honourable parentage.
 महाकुलकुलीनार्थं सभ्यसज्जनसाधवः The four orders. e
 3. ब्रह्मचारी गृही वाणप्रस्था भिक्षु (चतुष्टये) An order, or religious state. f
 आश्रमो (ऽस्त्री) A man of the sacerdotal tribe.
 द्विजात्यग्रजन्म भूदेव वाङ्मवाः
 4. विप्र (सु) ब्राह्मणो

1 गो.— 2 वृ.— 3 च.— 4 नृ.— 5 आश्रमं.
 6 भू.— 7 नृ.—

a The sacerdotal, &c. b Sing. वयोः. c Or ब्राह्मणः. d कुलीनः. Also कुलः, कोलेयः and कोलेयकः. e In succession as enumerated : viz. 1st. The religious student, who has received investiture, and is unmarried. 2d. The householder or married man. 3d. The hermit or anchorite. 4th. The mendicant or ascetic. f Either of the four above enumerated. g द्विजातिः. Also द्विजः and द्विजन्मा (—नृ.). h Or भूमिदेवः.

One, practicing the six-allowed acts. a

Wise or learned.

1 m

(सौ) षट्कर्मा (वागादिभिर्युतः)

2 m 3 m 4 m 5 m m m m

विद्वान् विपश्चिदोषन्नः सन्सुधीः कोविदोबुधः

m 6 m m m b 7 m m m e

5. धीरो मनीषी श्रः प्राज्ञः संख्यावान् पण्डितः कविः

8 m m d 9 m m 10 m m

धीमान् सूरिः क्षती क्षटिर्लब्धवर्णो विचक्षणः

11 m 12 m e

6. दूरदर्शी दीर्घदर्शी

A priest conversant with scripture.

A teacher.

A spiritual parent. f

An instructor in holy writ.

An employer of priests. g
The same for peculiar rites. h

म 13 m
त्रैत्रियश्चान्दसौ (समौ)

उपाध्यायोऽध्यापको

(य स्यान्निषेकादिहृद्) गुरुः

7. (मंत्रव्याख्याहृद्) आचार्यः

14 m
(आदेष्टा त्वध्वरे) व्रती

15 m

यष्टा (च) यजमान (च.)

म
(स सोमवति) दीक्षितः

One, who frequently sacrifices.

8. द्रव्याशीलो याज्ञको

1—नृ.

2—हृत्.

3—वृ.

4—दो—

5—सृ.

6—नृ.

7—वृ.

8—नृ.

9—नृ.

10—नृ.

11—नृ.

12—नृ.

13—नृ.

14—नृ.

15—वृ.

- a Sacrifice, study, benefaction; assisting to sacrifice, teaching, accepting alms. b Fem. प्राज्ञी. Also masc. प्रज्ञः. c And fem. क्षत्री. d Also सूरि (—नृ.). e Some disjoin the two last terms as signifying provident. f Either the natural father, or the spiritual preceptor. g One who employs them to perform a sacrifice. h For ceremonies which include the drinking of acid asclepias. Some make this term synonymous with two preceding words.

- ^{1 m}
यज्वा (तु विधिनेष्टवान्)
^m
(स गीयतीष्टा) स्यपतिः
^{2 m} ^{m b}
सोमपीतो (तु) सोमपः
^{3 m}
9. सर्ववेदाः (स येनेष्टोयागः सर्वस्वदक्षिणः)
^m
अनूचानः (प्रवचने सांगे ऽधीती)
^m (गुरोस्तु यः
10. लब्धानुन्नः) समाष्टतः
^{4 m}
सुत्वा (त्वभिषवे कृते)
^{5 m} ^{m g} ^m
आत्रांतेवासिनौ शिष्ये
^{m i} ^m
शैक्षाः प्राथमकस्तिकाः
^{m k}
11. (एकब्रह्मव्रताचारा मियः) सत्रह्यचारिणः
^{m m} ^{6 m n}
सतीर्थ्या (श्चै) कगुरव
(क्षितवानग्निम्) अग्निचित्

One who sacrifices in due form.
-who does so in a certain form. a
-who has drunk the juice of acid Asclepias.
-who has bestowed all his wealth. c
-who is completely learned. d
-who has taken leave of his preceptor. e
-who has made ablutions. f
A pupil.
Novices. h
Fellow students. j
Spiritual brethren. l
A worshipper of fire. o

1-य. 2-य. 3-दस्. 4-य. 5-य. 6-य.

^a In that of the sacrifice named from *VRJHASPATI*. ^b Also सोमपाः (—पा.) ^c On the priests employed by him for a sacrifice called *Viswajit*; at which the principal's whole property must be distributed in sacrificial fees. ^d In sacred knowledge; being conversant with the *védas* and six *védāngas*. ^e To become a householder. ^f Preparatory to the performance of a sacrifice. ^g Sing. वनेषासी (यु). ^h Students who have recently begun reading the *védas*. ⁱ Sing. शैक्षः ^j Pursuing together the same studies, with like austerities. ^k Sing. सत्रह्यचारो (—यु.) ^l Pupils of the same preceptor. ^m Sing. सतीर्थ्यः and सतीर्थ्यः. ⁿ Sing. एकगुरवः. ^o One who has taken and placed or consecrated a sacrificial fire.

Traditional instruction.

Untaught knowledge.

Deliberate commencement.

A sacrifice.

The great sacraments.

An assembly or meeting.

A room in front of the offerings. f By-standers. g

Members of the assembly. Reciters of the prayers. j

12. (पारंपर्योपदेशे स्वाद्) ऐतिह्यमितिहा (ऽध्ययम्)

उपज्ञा (ज्ञानमाद्यं स्वाज्)

(आत्मारंभ) उपक्रमः

13. यज्ञः सवो ऽध्वरो यागः सप्ततंतुमंखः क्रतुः
(पाठो होमश्चातिथीनां सपर्य्यातर्पणं वलिः)

14. एते पंच) महायज्ञा (ब्रह्मयज्ञादिनामकाः)

समव्यापरिषद्गोष्ठी सभासमिति संसदः

15. आस्थानी(क्षीवम्)आस्थानं (क्षीनपुंसक्रयोः)सदः

प्राग्वंशः (प्राग्धर्षिर्गोष्ठात्)

सदस्या विधिदर्शिनः

16. सभासदः सभासाराः सभ्याः सामाजिका(द्युते)

अध्वर्यूद्गातृहोतारो (यजुः सामग्विंदः क्रम्यत्)

1 द-ह. 2 न- . 3-द. 4 गो- . 5-ह.
6-न. 7-हु. 8-ह.

^a Or ceremony in which oblations are presented. ^b Five acts of religion named the sacraments of the *Vēdas*, of the Gods, of guests, of the manes, of mundane beings : viz. 1. study of scripture ; 2. presenting of oblations to the gods ; 3. hospitable reception of guests ; 4. libation of water to the manes of ancestors ; 5. casting of food on the ground, or in water, for the gods, or for mundane beings. ^c Sing. ब्रह्मयज्ञः. ^d Sing. संसत् (—हु). ^e Sing. fem. सदाः. Neut. सदः. ^f In front of the apartment in which the intended oblations are stored ; it is allotted to the employer and his family and the by-standers. ^g Whose business it is to notice and correct mistakes. ^h Sing. सदस्यः विधिदर्शी. ⁱ Sing. सभासत् (—हु). ^j Being conversant with the several *Vēdas* respectively. ^k Sing. उद्गाता. Chanter of the *Sāma-vēda*. ^l Sing. होता (—हु).

17. (आग्नीध्राद्या धनैर्वाय्या) ऋत्विजो वाजका (च ते) ^{m b} ^m Officiating priest. a
^{m d} वेदिः (परिष्कृता भूमिः) ⁿ ⁿ The altar. c
^m ^m (समे) स्थण्डिलचतवरे ⁿ ⁿ Sacrificial ground. e
18. चणालोदूपकटकः ^m ^m A ring on the post. f
^f ^h कुम्भा (सुगहनाष्टतिः) ⁿ ⁿ An enclosure. g
ⁿ ^{1 n} उपाग्रं तर्भ ^{2 m f k} Top of the post. i
^m ^{3 m} ⁿ (निर्मध्य दारुणित्व) रणि (द्वयोः) ⁿ ⁿ Wood for lighting a fire. j
19. दक्षिणाम्निर्गार्हपत्याश्वनीयौ (त्रयोऽग्नयः) ^m ^{3 m} ⁿ Three sorts of sacred fire. l

1—नृ.

2 च—.

3 गा—.

* Hired to perform the sacrifice : and denominated according to their respective officers, आग्नीध्रः (or आग्नीध्रः), &c. Sixteen such are employed under different designations. ^b Sing. ऋत्विक् (—ज्). ^c Or spot prepared for binding the victim, or placing the vessels. ^d Also वेदी. * A spot levelled for the purpose. ^f A wooden ring on the top of the sacrificial post. Some say an iron ring at its base. ^g Round the place of sacrifice, to prevent prophane intrusion. ^h Some make this a synonymous term. Fem. सुगहना. ⁱ Of the sacrificial post (called उपाग्रः); which is an octangular column of Bambus or of *C'hadira* wood (*Mimosa Catechu*); to which the victim is bound, to mark the conclusion of the sacrifice. ^j By the attrition of two pieces of wood. ^k अरणिः. Also fem. अरणी. ^l Severally stated : viz. दक्षिणाम्निः, a fire, taken from the consecrated one, or from a domestic fire, and placed towards the south. गार्हपत्यः, the fire perpetually maintained by a householder. आश्वनीयः, fire thence taken and prepared for receiving oblations : a consecrated fire.

The three
sacred
fires. a
Fire conse-
crated by
prayers.

(अग्नित्रयमिदं) त्रेता^f

प्रणीतः (संस्कृतो ऽनलः)^m

Sacrificial
fire. b
Sort of
sacred
fire. c

20. समूहः परिचाव्योपचाव्याव् (अग्नौ प्रयोगिणः)^{m m l m}
(यो गार्हपत्यादानीय दक्षिणाग्निः प्रणीयते)

21. (तच्चिन्) आनाव्यो^m

The wife
of fire. d
Prayer
uttered to
excite fire.
e

(ऽथा) ऽग्नायी स्वाहा (च) ऊतमुक्प्रिया^{f f f}
(चक्) सामधेनी धाव्या (च या स्वादग्निसमिंधने^{f f}

Metre. f
A prepar-
ed oblation
for the
gods. g
Curd of
two milk
whey.

22. (गायत्री प्रमुखं) छंदः^{2 x}

(इव्यपाके) चरः (पुमान्)^m

आमिद्या(सा ऋतोष्ण्या चीरे स्वाहधियोऽगतः)^{f h}

A leather
fan. i

23. धुवितं (व्यजनं तद्वद्वितं अगचर्मना)^{n j}

a द—.

2—द.

a Collectively. b In general : or, as others interpret this, parti-
cular sacrificial fires. c The southern fire, taken from the house-
holder's hearth, and consecrated. d A goddess presiding over the
prayers with which burnt-offerings are made. e Used, when fuel is
put on the fire. f Measure of verse in the *Vēdas* : of various sorts ;
as गायत्री or गायत्री, 24 syllables (6×4). चण्डिका(—ह्), 28 syllables
(7×4). अनुष्टुप् (—ह्), 32 syllables (8×4). इन्द्रो, 36 syllables (9×4).
पंक्तिः, 40 syllables (10×4), &c. g Also for the manes. Some explain
it, the vessel in which oblations are prepared. h Some write आनीया.
i Made of antelope's hide ; and used to fan the sacrificial fire. j Also
धुवितं.

- ४षदाब्जंⁿ (सदध्याब्जे)ⁿ
परमान्नंⁿ (तु) पायसः^{m n}
24. हव्यंⁿ कथ्येⁿ (दैवपित्रे च नो)ⁿ
पात्रं^{m n} (सुषादिकम्)ⁿ
श्रुवोपभञ्जुः^{fd lfeff} (नी तु) सुषो^{m fg} (भेदाः) सुचः^{2 fh} (स्त्रियः)ⁿ
25. उपाहृतः^m (पशुरसौ योऽभिमन्य क्रतौ हतः)ⁿ
परंपराकंⁿ श्रमनं^{n j} प्रोक्ष्यंⁿ (च बधार्थमम्)ⁿ
26. (वाच्यलिङ्गाः)^{m f n} प्रमीतोपसम्प्रोक्षिता^{3 m f n} (हते)^{m f h}
साम्नाभ्यंⁿ हविरं^{4 n}
साम्नाभ्यं^{m f n} हविरं^k
(अग्नौ तु ऊतं त्रिषु) वषट्कृतम्^{m f n}
- Oblation of butter and curds.
—of rice, milk, and sugar.
Food of the gods and manes, a
A vase or vessel. b
Various sorts. c
A victim. i
Immolation.
Slain or immolated.
An intended oblation.
Burnt as a sacrifice. l

१—वृ.

२—वृ.

३—वृ.

४—वृ.

* Respectively, viz. हव्यं, an oblation to the gods. कथ्यं, an oblation to the manes. ^b Of any kind : including the undermentioned sorts ; besides others, as pestle and mortar, spoon, jar &c. ^c Severally named in the text. They are used in sacrifice and differ in shape : being respectively (as some describe them) round, square, semicircular, triangular, and lotus-shaped. ^d श्रुवा, shaped like an Indian fig-leaf (Ficus Indica) and made of the wood of Flacourtia sapida. ^e उपहृत, a round vessel made of the wood of a holy fig tree (F. religiosa). ^f सुषुः or सुषुः, a semicircular vessel made of the wood of Butea (B. frondosa). ^g सुषुः or fem. सुषुः, a ladle of C'hadira wood (Mimosa Catechu). ^h सुषुक् (—वृ) same with the last, though some distinguish it. ⁱ Slain, or to be slain. ^j Also श्रमनं or श्रमनं. ^k The thing to be offered or sacrificed ; usually clarified butter. ^l Sacrificed in fire.

Supplemental sacrifice.

Suitable to a sacrifice.

An act of sacrifice. d

-of pious liberality. e

Remains of a sacrifice or oblation. f
Gift or donation.

Obsequies of a deceased person.
Gifts in honour of the deceased.

Funeral repast. j

27. (दीक्षांते) ^b ऽवभृथो ⁿ (यज्ञ)

(त्रिष्व)

(^{1 n} ऽथ क्रतुकर्म) ⁿ दं

^{m f n c} (स. त्कर्माहन्तु) यज्ञियम्

ⁿ पूर्व (खातादिकर्मणि)

28. अक्षतं विवसो (यज्ञशेषभोजनशेषयोः)

त्यागो विहापितं दानमुत्सर्जनं विसर्जनं

29. विश्राणनं वितरणं स्पर्शनं प्रतिपादनम्

प्रादेशनं निर्वपणम्पवर्जनम् हतिः

30. (क्षतायें तदहर्दानं त्रिषु स्याद्) और्ध्वदेहिकम्

पितृदानं निवापः (स्याच्च)

^{5 n} द्वाहं (तत्कर्मशास्त्रतः)

1 दृष्ट.

2 छ—.

3 च—.

4 च'—.

5 आच.

^a Performed to atone for any defect in the principal one. ^b Some make this a synonymous term. ^c Fem. अक्षिवा. ^d Oblation or other act of a sacrifice; or the sacrifice itself. ^e Digging a pond or well; erecting a temple or house; planting an orchard, &c. ^f Respectively, viz. अक्षतं, butter, &c. remaining of a sacrifice. विवसः, residue of food offered to the gods, to the manes, to a venerable guest, or to a spiritual parent, &c. ^g Or अक्षती. Also अक्षितिः. ^h Also और्ध्वदेहिकं, और्ध्वदेहिकं. Fem. और्ध्वदेहिकी. ⁱ And निवापः. ^j Feeding of priests and other prescribed ceremonies, in honour of ancestors.

31. ^{ab} चन्दाहार्यं ^{1a} मासिके. Monthly obsequies.
^{mn} (ऽथो ऽष्टमो ऽङ्कः) कुतपो (ऽस्त्रियाम्) Eighth hour of the day. c
^f पर्येषणा ^f परीष्टि (च्) ^f न्वेषणा (च्) ^f गवेषणा Research or inquiry. d
^{fe} 32. रुनि (स्व.) ^{2f} ध्वेषणा Request or solicitation.
^f यात्रा ^f अभिशस्त्रियाचना ^{3f} ऽर्चना ^f Asking or begging.
^t (षट् तु त्रिष्व)
^{mfnh} ऽर्घ्यं (मर्घार्थे) A respectful oblation. g
^{mfn i} पादयं (पादाय वारिणि) Water for ablution of the feet.
^{mfn j 4 mfn k} 33. (क्रमाद्) आतिथ्यातिथेये (अतिथ्यर्थे) ऽत्र साधुनि Proper for a guest.
^{mfn l mfn m 5 m n o} (स्याद्) आवेशिक आगन्तुरतिथि (ना नृहागते) A guest.

1—क.

2 क—.

3 वा—.

4 चा—.

5 छ—.

^a Funeral repast in honour of ancestors on the day of new moon. Some restrict this to the monthly ceremonies for one recently deceased.

^b Also चन्दाहार्यं and चतुर्दश्यं. ^c Towards midday : for the day (or period of day light) comprises fifteen hours (*muhūrtas*). An offering to the manes at noon is reckoned best. ^d Especially the investigation of duty by reasoning, ^e Also रुनी. ^f The following admit the three genders. ^g Water only ; or else grass, flowers, &c. with water.

^h Fem. चच्छा. ⁱ Fem. पादाय. ^j Fem. आतिथ्या. ^k Fem. आतिथेयी

^l Fem. आवेशिकी. ^m Likewise आगन्तुः. ⁿ Also fem. अतिथिः, or अतिथी.

^o Some include this among the synonyma.

- Worship. a 34. पूजा नमस्या ऽपचितिः सपर्या ऽर्चा ऽर्चनाः (समाः)
 Service. वरिवस्या (तु) शुश्रूषा परिचर्या (पु) पासनम्
 Roaming. b 35. व्रज्या ऽटाट्या पर्यटनं
 Perseverance in austerities. चर्या (त्वीर्यापचस्थितिः)
 Sipping. f उपस्यार्थं (स्त्रा) चमनम्
 Silence. (ऽय) मौनमभाषणम्
 Order, method. 36. आनुपूर्वी (स्त्रिया) (वा) दृत् परिपाटी अनुक्रमः
 पर्याय (स्त्रा)
 Neglect. i ऽतिपात (सु स्यात्) पर्यय उपात्यवः
 Meritorious act. j 37. नियमो व्रत (मुखी तज्जोपवासादि) पुण्यकम्
 A fast. उपवसं (तु) पवासो
 Discrimination. विवेकः दृयगामता
 Holiness. l 38. (स्याद्) ब्रह्मवर्चसं दृत्ताध्ययनर्षिर्

1—उ. 2 आ— 3 अ— 4 आहृत. 5 उ— 6—र्षि.

a Whether adoration or respect. b Likewise परिसञ्ज्ञा. c Also fem. उपासना or उपासिः. d Wandering for alms: travelling for austerities. e Also अटा and अट्टा. f Touching without swallowing. g Likewise, neut. आनुपूर्व्यं, आनुपूर्वं or आनुपूर्वकं. h And परिपाटिः. i Of what is enjoined or customary. j As fasting, &c. k Also उयोवितं, उयोवसं, जोपवसं, &c. l Resulting from the study of scripture; and the observance of its injunctions.

- (^mप्रांजलिः) ^mप्रांजलिः Joining both hands while reading the *Vēdas*. a
- (^{l m}पाठे विस्मृतो) ^mब्रह्मविन्दवः Sanctified saliva. b
39. ध्यानयोगासने ^mब्रह्मासनं A holy posture. c
- ^mकथे ^mविधि ^mक्रमौ A sacred precept. d
- ^mमुखः (स्यात्प्रथमः कल्पो) A chief injunction. e
- ^mशुक्लप (स्तु ततो ऽधमः) A secondary one. f
40. (संस्कारपूर्वग्रहणं स्याद्) ^{n h}उपाकरणं (स्तुतेः) Holy study. g
- ^{n j}(समे तु) ^{2 n}पादग्रहणमभिवादन (मित्युभे) Obeisance. i
- ^{3 m}भिक्षुः ^{m l}परिव्राट् ^{4 m}कर्मेन्दी ^{5 m m}पाराशर्य (पि) ^{6 m}मस्तरौ A mendicant. k

1—नृ. 2—च. 3—ज. 4—नृ. 5—नृ. 6—नृ.

* An act of humility, with a short prayer, at the beginning and end of a lesson : or else to mark, by the motion of the hands so joined, the accentuation, while reading the *Sāma-vēda*. ^b Drops of spittle sputtered in reading the *Vēdas*. ^c Adapted to meditation and restraint of thought : sitting with the feet raised, or with fingers intertwined, &c. ^d Practice prescribed by the *Vēdas* for the effecting of certain consequences. ^e Regarding an act of religion : as 'sacrifice with rice ;' 'strew *Kus'ā* grass.' ^f Or succedaneous : as 'for want of rice use *Nibāri* : 'for want of *Kus'ā* employ *Cās'a* or *Durvā*.' ^g Reading of the *Vēdas* after initiation. ^h Also उपाकरणं (—नृ) and उपग्रहणं. ⁱ A bow or prostration to a person addressed by name. ^j Likewise उपसंग्रहणं. ^k One who has entered the fourth order (or that of devotion), following the rules of CARMANDA or PA'RA'S'ARYA : a *Sannyāsi*. ^l And परिव्राटकः. ^m पाराशरी or पराशरी (—नृ).

An ascetic. a	1 m	m	2 m	तपस्वी तपसः पारिकांची
A holy sage. b			m f	वाचंयमे मुनिः
Patient of austerity.		m	m	42. तपःक्षोभसहे दांते
Religious students. c			m d	वर्णिने ब्रह्मचारिणः
Saints. e	m f	m		ऋषयः सत्यवचसः
An initiated householder. g		m	s h	ज्ञातक (स्वा) सबव्रती
Sages with subdued senses. i		m j	m m k	43. (ये) निर्जितेन्द्रियग्रामा यतिने यतय (स्व ते)
One, who sleeps on the bare ground. l			3 m	(यः स्थण्डिले व्रतवशाच्छे ते) स्थण्डिलशास्त्र (सी)

1—न.

2—न.

3—यो. (—न).

* Employed in devotion and seeking spiritual wisdom. Some make these terms synonymous with the preceding. ^b Practising rigid taciturnity; devoid of passions, and serene or unruffled by pain or pleasure. ^c Practising austerity during the study of the *Vēdas*. ^d Sing. वर्णी (—न) and ब्रह्मचारी (—न). ^e Infallible. Seven classes of them are distinguished, viz. *Maharshi*, *Dēvarshi*, (as Nārāda, &c.) *Brāhma-rshi*, (as Cāśyapa, &c.), *Paramarshi*, *Can'darshi*, *S'rutarshi*, and *Rājarshi*. ^f Sing. ऋषिः or रिषिः. And fem. ऋषी, &c. ^g One, who has entered the second order, after passing through the first: having completed his noviciate, but without attaining a knowledge of the *Vēdas* (he is called *Vratasñātaka*): having attained that knowledge before the expiration of the prescribed period of study (he is termed *Vidyāsnātaka*): having completed both his studies and probation (he is named *Ubhoyasñātaka*). ^h ज्ञातकव्रती (—न.) and ज्ञातव्रती. ⁱ Whose organs are restrained from all that is blamable, as Vāsishtha and others. ^j Some exclude this from the synonyma. ^k Sing. यती (—न) and यतिः. ^l By way of mortification.

44. ^mस्यण्डल (स्य)

(ज्य) विरजसमसः (स्यर्) ह्यातिगाः

Men perfectly virtuous. a

^mपवित्रः ^mप्रयतः ^mपूतः

A purified person. b

^{m d}पाषण्डाः ^{2 m}सर्वलिङ्गिनः

Heretics and impostors. c

45. (पालाशो दण्ड) आषाढो (वते)

^mराम (सु. वैणवः)

A student's staff. e

One cut from a Bambu. g

^{m n}(चक्षी) कमण्डलुः ^{f i}कुण्डी

His water-pot. h

^{f k}(व्रतिनामासनं) दृषी

His cushion. j

46. ⁿअजिनं ^{3 n.}चर्म ^fहन्तिः (क्षी)

A hide used by him. l

ⁿभैक्षं (मिक्षाकदम्बकम्)

Aggregate of alms.

^mस्वाध्यायः (स्याज्) जपः ^{m m}

Reading or muttering of prayers.

1—नृ.

2—नृ.

3—नृ.

^a Devoid of every bad quality ; having gained the knowledge of God, and attained beatitude in their life time : as VYĀSA and others.

^b Cleansed by a austerity and mortification. ^c Who assume the exteriors of the four tribes and orders ; but whose practice is in contradiction to the *Vēdas* : for example (say the Commentators) the *Baud-d'has*, &c. ^d Sing. पाषण्डः or पाखण्डः. ^e Cut from a *Palāsa* tree (*Butea frondosa*) : and used by certain ascetics on the full moon of *A'shādd'ha*. ^f Also आषाढः. ^g Borne by students with a wisp of of *Kus'a* grass. Any other Bambu staff is named वैणवः. ^h A wooden or an earthen one. The student, as well as the ascetic in the third or fourth order, was anciently required to carry a water-pot. ⁱ Likewise कुण्डिका. ^j A seat made of *Kus'a* grass (*Poa cynosuroides*). ^k Or दृषी. ^l Commonly an antelope's skin. ^m Or जपः.

Religious
bathing. a

सूत्र्या ऽभिषवः सवनं (च सा)

l m f n c

An expiatory
prayer. b

47. (सर्वेनसामपध्वंसि जयं त्रिष्व्) वमर्षणम्

Half-monthly
sacrifice. d

दश (च) पौर्णमास (च. यागो पक्षांतयोः ष्यक्)

A perpetual
duty. e

48. (शरीरसाधनापेक्षं नित्यं यत्कर्म तद्) यमः

A voluntary
one. f

नियम स्तु. स यत्कर्मानित्यमागन्तुसाधनम्)

The cord
passed over
the left
shoulder. g

49. उपवीतं (यज्ञसूत्रं प्रोद्धते दक्षिणे करे)

Over the
right shoul-
der. i

प्राचीनावीत (मन्यस्मिन्)

Suspended
over the
neck.

निवीतं (कण्ठस्थितम्) .

Part of the
hand sacred
to the gods. j

50. (अङ्गुल्यग्रे तीर्थं) देवं

1 च—

* Preparatory to a sacrifice. Also, as some explain these terms, extracting the juice of acid asclepias, and drinking it. ^b Meditated while a drop of water is held to the nose. The name (which is also that of its author) signifies expiatory : it is supposed to atone even sins in thought. ^c Fem. अवमर्षणी. ^d At the change and full of the moon, respectively : performed by persons maintaining a perpetual fire. * As veracity, &c. See MANU, Ch. 10, v. 63. ^f As pilgrimage, fasting &c. ^g And under the right arm. MANU, 2. v. 63. It is the usual mode of wearing it. ^h This general term, for the sacerdotal string, is by some made synonymous with the preceding word. ⁱ And under the left arm. It is so worn during particular ceremonies. ^j Tips of the fingers (some exclude the thumb) : See MANU, 2. v. 59.

	^a (खल्पांगुल्यो मूले) कायम्	^a Part of the head sacred to the creator. a
	^b (मध्येऽङ्गुष्ठाङ्गुल्योः) पैतृ	^b —to the manes. b
	^c (मूले ह्यङ्गुष्ठस्य) ब्राह्मम्	^c —to the <i>Vēdas</i> . c
51.	^d (स्याद्) ब्रह्मभूयं ब्रह्मत्वं ब्रह्मसायुज्यं (मित्यपि)	^d Deified state. d
	^e देवभूया (दिकं तद्वत्)	^e Inferior deification. e
	^f छच्छं (सान्त्पनादिकम्)	^f Penance. g
52.	^g (संन्यासवत्यनश्ने पुमान्) प्राये	^g Fasting to die.
	^h (ऽयं) वीरहा	^h One who has left his sacred fire. h
	ⁱ नटार्गिः	ⁱ Hypocrisy.
	^j कुहना (लोभान्निधये र्थापयकल्पना)	^j An uninitiated person.
53.	^k ब्राह्मः संस्कारहीनः (स्याद्)	^k One who has not made his studies, k
	^l अस्वाध्याये निराकृतिः	

1—न.

^a To *Prajāpati*. It is the root of the two smaller fingers. ^b Between the thumb and forefinger. ^c Under the root of the thumb. ^d Becoming united with *Brahme*. ^e Becoming identified with a god. ^f देवभूयं, देवत्वं or देवसायुज्यं. ^g That called *Sāntapana* or any other : as the *Chāndráyana* or *Prājāpatya*, &c. See MANU, 11. v. 212, &c. ^h Having extinguished or neglected it ; or having gone abroad, committing the charge of the perpetual fire to his family. ⁱ Practice of religious austerities through avarice, or from pride, &c. ^j For whom the prescribed ceremonies have not been performed : who has not received investiture. ^k Who has not duly read the *Vēdas*.

- A hypocrite
or imposter. ^a
A violator
of his vow. ^b
One who is
asleep at
sunset, or at
sun rise. c
- One married
before
his elder
brother. d
The unmarried
elder
brother.
- Marriage.
- Copulation.
- Three human
pursuits i
- Four ob-
jects. k
- The same
equally po-
tent.
The bride-
groom's
friends.
- धर्मध्वजी लिंगवृत्तिर् ^{1 m} ^{2 m}
- अवकीर्णी क्षतव्रतः ^{3 m} ^m
54. (सुप्ते यस्मिन्नुत्तमेति सुप्ते यस्मिन्नुदेति च ^m ^m
अंशुमान्) अभिनिर्मुक्ता ऽभ्युदितौ (तौ यथाक्रमम्)
55. परिवेत्ता (ऽनुजो ऽनूढे ज्येष्ठे दारपरिग्रहात्) ^{4 m}
परिवेत्ति (सु. तज्ज्यायान्) ^{m c}
- विवाहोपयमौ (समौ) ^m ^{5 m}
56. (तथा) परिणयोद्वाहोपयामाः पाणिपीडनम् ^m ^{6 m} ^{7 m} ^{n f}
- अथयो ग्रास्यधर्म (च) रतं निधुवनं (च सः) ^m ^m ^{n c} ^{n h}
57. त्रिवर्गः (धर्मकामार्थैश्च) ^{m j}
- चतुर्वर्गः (समोक्षकैः) ^m
- (सबलैस्तैश्च) चतुर्भद्रं ⁿ
- जन्याः (स्निग्धावरस्य ये) ^{m l}

1—नु. 2—त्ति. 3—नु. 4—तृ. 5—उ.
6—उ. 7—उ.

^a Who assumes the exteriors of religion for a livelihood. ^b Infringing, through incontinence, austerities begun by him. ^c Respectively. ^d This regards the first marriage. ^e Also परिवृत्तिः and परिवृत्तिः. ^f Also पाणिपिडनं, &c. ^g Also रत्नं, सुरतं, and रतिः. ^h Likewise ज्येष्ठः. ⁱ Viz. duty, love, and wealth. ^j And त्रिवर्गः. ^k The three above mentioned ; and final beatitude or release from transmigration. ^l Sing. जन्यः.

CHAPTER VIII.

SECTION I.

1. ^mसर्वभिषिक्ते ^mराजन्यो ^mबाहुजः ^{ma}क्षत्रियो ^{lm}विराट् ^{mb} ^{2m} ^m ^{3mc} ^{md} ^{me} ^m राज्ञि राट् पार्थिव क्षाभृत्प भूप महीक्षितः	A man of the military tribe.
2. (राजा तु प्रणताशेषसामन्तः स्याद्) अधीश्वरः ^{4m} ^m चक्रवर्त्ती सार्वभौमो	A king A emperor. f A universal monarch. g
(रूपो ऽन्यो) मण्डलेश्वरः 3. येनेष्टं राजसूयेन मण्डलस्येश्वरश्च यः ^{5m} शासि यच्चाज्ञया राज्ञः स) सम्नाड्	Any other prince. A paramount. h
(अथ) राजकर्म 4. राजन्यकं (च रूपति. क्षत्रियाणां गणे क्रमात्)	An assemblage of princes. — of soldiers.

1—राज. 2—क्ष. 3—तृ. 4—नृ. 5—ज्.

^a Also क्षत्री (—नृ) and चक्षः or क्षत्रः. ^b राजा (—नृ.) ^c Likewise महीक्षित्, &c. ^d रूपति. So रूपतिः, नरपतिः, &c. ^e Also भूपालः, क्षत्रिपाल, &c. ^f Paramount over all neighbouring princes. Some make this synonymous with the following. ^g Sovereign of the earth from sea to sea. ^h A sovereign prince who has performed a *Rājāsūya* sacrifice, and exercises despotic sway over others. Or one, who has either of these qualifications.

A minister
or counsel-
lor.

Other mi-
nisters.

The king's
compani-
ons.

The priest
or chap-
lain.

The judge.

The ward-
er or port-
er.

An armed
guard.

A superin-
tendent. f

An over-
seer of a
village.

An inspec-
tor of a
district.

The trea-
surer. g

The master
of the mint.
h

The cham-
berlain. j

^{1 m} मन्त्री ^m धीरचिवो ^m ऽमात्यो

(^{m a} ऽन्ये) कर्मसचिवो (सूतः)

5. महामात्राः प्रधानानि

^{2 m} पुरोधो (स्तु) ^m पुरोहितः
^{3 m} ^{4 m}

(द्रष्टरि व्यवहाराणां) प्राङ्निवाका ऽदृश्यकौ

6. प्रतीहारे द्वारपाल दास्य दास्यित दर्शकाः

^m रक्षिवर्ग (स्व.) ^{5 m} नौकस्यो

(^{6 m} ऽथा) ^{7 m} ऽध्यक्षा ^m ऽध्वक्षतो (सनौ)

7. स्यायुको (ऽध्वक्षतोग्रामे)

^m गोपो (ग्रामे कुडूरिषु)

^m भौरिकः ^m कनकाध्वक्षो

^m रूप्याध्यक्ष (स्तु) ^{mi} नैष्किकः
^m

8. (अन्तःपुरे त्वधिष्ठितः स्याद्) अन्तर्वेशिको (जनः)

1—न. 2—घस्. 3—क. 4—क. 5—अ.
6—क. 7—त.

^a कर्मसचिवः. Also ञामात्यः. ^b Sing. प्रधानं,—नः. ^c Also प्रति-
हारः. ^d Or दास्यः. Likewise द्वारी (न), द्वारिकः, द्वौवारिकः. ^e Also.
उपदर्शकः, and दास्यितदर्शकः. ^f Over any department some say, over
that of receipt and disbursements. ^g Superintendent of the gold.
^h Superintendent of the silver coinage ; or of the silver in general.
ⁱ Also दृक्षपतिः. ^j Superintendent of the women's apartments.

- सौविहः कंचुकिनः स्यापत्वाः सौविहा (बु ते) ^m ^{mb} ^{mc} ^{md} Attendants of the wo. men. a
9. शंदो वर्षवर (सुत्तौ) ^{mf} ^m A eunuch. c
- सेवकाः स्थनुजीविनः ^m ^{1 mg} ^{2 m} A servant. 3 m
- (विषयानन्तरो राजा) शत्रुः ^{n j} A foe. h
- मित्र (मृतः परम्) ^{n j} A stranger or neutral. i
10. उदासीनः (परतरः) ^m A stranger. k
- पार्श्विग्राह (सु पृष्ठतः) ^m An enemy in the rear.
- रिपौ बैरि सपत्नाः ऽरि द्विषद्वेष्य दुर्द्धदः ^{4 m} ^{ml} ^{mm} ^m ^{5 m} ^{6 m} ^{7 m} Any enemy.
11. द्विष् विपक्षाः ऽहिताः ऽमित्र दस्यु शत्रवः शत्रवः ^m ⁿ ^m ^m ⁿ ^m ^m ^{8 m}
- अभिघातिपराः ऽरातिप्रत्यर्धिपरिपन्थिनः ^m ^m ^{11 m}
12. वयस्यः क्षिग्धः सवया ^m ^m ^{11 m} A friend and contemporary.

- 1—नृ. 2—नृ. 3—नृ. 4—पु. 5—तृ. 6—
7—तृ. 8—नृ. 9—नृ. 10—नृ. 11—स.

* Guarding the apartments of the king's women. ^b Sing. कंचुकी (—नृ.) ^c स्यापत्वाः or स्वपतिः. ^d सौविहः or सुविहः. ^e A castrated attendant. Some make the preceding synonymous with this. ^f One reads शंदः, but erroneously; for the term is शंदः and signifies impotent. ^g पार्श्वि (—नृ.). ^h A neighbouring prince; for enmity frequently arises between neighbours. ⁱ Being more distant. ^j Or मित्र. ^k Remote; showing neither friendship nor enmity. ^l बैरी (—नृ.). ^m Or सपत्न्याः. ⁿ द्विष् (—तृ.). Also द्विषः (—तृ.). ^o अभिघाती (नृ) or अभिघाती (—नृ) and अभिघातिः (—ति). ^p अरातिः or आरातिः.

A friend.

n a l m b 2 m

(अथ) मित्रं सखा सहृत्

Friend-
ship.

सख्यं सामपदीनं (स्याद्)

Complai-
sance. c

महुरोधोऽनुवर्त्तनम्

A spy. d

13. यथार्हवर्णः प्रणिधिर्पसर्पश्चरः सखः

चार (च) गूढपुरुषश्च

Trusted ;
confiden-
tial.

(चा) सः प्रत्ययित (क्षिपु)

An astro-
loger.

14. सांवत्सरो ज्योतिषिको दैवज्ञ गणका (वपि)

(स्युर्)मौहूर्त्तिक मौहूर्त्तं ज्ञानि कार्त्तांतिका(अपि)

A man ver-
sed in any
science.

15. तांत्विको ज्ञातसिद्धांतः

A generous
household.
er. i

सखी गृहपतिः (समौ)

A scribe.

लिपिकारोऽक्षरचनेऽक्षरचक्षु (च) लेखके

1—क्षि. 2—हृ. 3 च— 4 च— 5—व. 6 आप्न. 7—नृ. 8—नृ.

b

* Or विष्णु. Invariably neuter : ut some vary the gender ; masc. मित्रः fem. सखा. ^b Fem. सखी. ^c The accomplishing of a desired object. Some explain this, service. ^d The two first, others say the three first, terms signify a secret agent under a disguise : and the rest an occasional emissary : or else a spy in general. ^e Or चरसर्पः. ^f Fem. आप्ना and प्रत्ययिता. ^g Or ज्योतिषिकः. ^h गणकः fem. गणकी. ⁱ Constantly giving alms and performing sacrifices. ^j Also सखी. ^k Or लिपिकरः. and लिपिकरः. ^l Also चक्षरचक्षुः.

16. ^{n a} ^{n b} ^f ^{l f c} लिखिता ऽक्षरसंस्थाने लिपिर्लिखिता (रुमे लिखितौ)
^m ^{m d} (स्यात्) संदेशहरो दूतो
^{n e} ^{m f} ^m ^m ^{m g} ^m दूत्यं (तद्भावकर्मणि)
 17. अध्वनीनां ऽध्वगो ऽध्वन्यः पांथः पथिकः (इत्यपि)
 (स्वाम्यमात्यसद्वत्कोशराष्ट्रदुर्गवस्तानि च)
 18. राज्याङ्गानि प्रकृतयः
 (पौराणां श्रेणवो ऽपि च)
 (संधिर्ना विग्रहो वानमासनं हेधमाश्रयः)
 19. (घट्) गुणाः
 शक्तयः (लिखः प्रभावोत्साहमंजजाः)

Scripture or writing.

A messenger or ambassador. An embassy or message.

A traveller.

The requisites of regal administration. h

Including citizens. j

Six expedients of defence. k

Power. m

1 लि—.

^a And लिखनं or लेखनं. ^b According to another reading (अक्षर विन्यासे), this and the preceding term are the interpretation of the two next words. ^c Likewise लिपी and लिखी. ^d Fem. दूती. ^e And दोर्ल. ^f Fem. अध्वनीना, अध्वगा, अध्वन्या. ^g Fem. पांथा, पथिकी. Some write पथिका erroneously as others observe. Also masc. पथकः. ^h Viz. 1st. the king or lord ; 2d. his counsellor or minister ; 3d. a friend or ally ; 4th. treasure ; 5th. territory ; 6th. a strong hold ; 7th. an army. ⁱ Sing. राज्याङ्ग and प्रकृतिः. ^j Some reckon eight requisites of regal administration including the companies of citizens : others nine with the spiritual adviser, &c. ^k Severally mentioned. Viz. Pacification. War. A progress or a march. A halt or the maintaining of a post. A double resource or a stratagem. Recourse to protection. ^l Sing. गुणः an expedient. ^m Of three sorts ; as resulting from majesty, perseverance and counsel.

Threefold object. a	(^m अयः ⁿ स्वानं च ^f दृष्टिं च) त्रिवर्गो! (नीतिवेदिनाम्)
Majesty. b	20. (स) प्रतापः प्रभाव (च) यत्तेजः कोषदण्डजम्)
Four means of success.	(मेदो दण्डः साम दानमित्थं) पाय (चतुष्टयम्)
Punish-ment.	21. साहसं (तु) दमो! दण्डः
Concilia- tion.	साम सांत्वम् (अयो समौ)
Disunion.	भेदोपजपाव्
Trial or test of ho- nesty. e	उपधा (धर्मोद्येयं, त्वरोक्षणम्)
Secret. g	22. (पंच त्रिष्व.) ऽषडक्षीणो! (यसृतीयाद्युगोचरः)
Solitary, or private.	विविक्त विजय च्छन् निःशलाका (सुधा) रहः
Occurring in private.	23. रह (द्यौ) पांशु (चालिंगे) रहस्यं (तद्ववे त्रिषु)
Trust or confidence.	(समौ) विश्रम्भ विश्वासौ

1 च— 2 न— 3 च—प. 4—स. 5—स. 6 च—

a Loss, evenness and gain : or disappointment, continuance of the same state, and success : or else expenditure, equality and profit.

b The dignity arising from treasure and forces ; and from the power of punishment : the consequent high spirit and impatience of injury.

c In reducing the foe : viz. Sowing of dissention, chastisement, conciliation and gifts. d Likewise शान् (—न्) and शान्. e Trial of loyalty, of disinterestedness, of continence, and of intrepidity. f The five next terms admit the three genders. g Unknown to a third person.

h Fem. विविक्ता. i छन्; or छन्दः. j Likewise masc. रहः (ह) k Fem. रहसा. l And विश्रम्भः.

- ^mअधो (^mअधो यथोचितात्) Deviation from right.
24. ^mअधो ^mन्याय ^mकल्पा (सु) ⁿदेशरूपं ⁿसमस्तसम् Propriety or fitness.
- ^{m f n}युक्तमौपयिकं ^{1 m f n}लभ्यं ^{m f n}भजमाना ^{m f n}ऽभिनीत (वत्) Right, fit or proper.
25. ^{m f n}न्यायं (च त्रिषु षट्) Deliberation. a
- ^fसंप्रधारणा (तु) ⁿसमर्थनम् An order or command.
- ^mअववाद (स्तु) ^mनिर्देशो ⁿनिदेशः ⁿशासनं (च सः) An order or command.
26. ^{f b}शिटि (च्चा) ^{2 f}च्चा (च) Continuance in the right way.
- ^fसंस्था (तु) ^fमर्जादा ^fधारणा ^fस्थितिः Offence or transgression.
- ^{3 n}आगो ^mऽपराधो ^mमंत (च) Binding.
- ^{4 n}(समे द्वा) ⁿहानवन्धने Double penalty. c
27. ^mद्विपाद्यो (द्विगुणो दण्डो) Royal revenue.
- ^mभागधेयः ^{m d}करो ^mबलिः Toll. e
- ^{m n}(षट्पादित्यं) ^{m n}शुल्को (ऽस्त्री) A present. f
- ⁿप्राप्तं (तु) ⁿप्रदेशनम्

1 जो—.

2 चाच्चा.

3—स.

4 च—.

* On the propriety or impropriety of any thing : a determination thereon. ^b Also चास्तिः. ^c Twice the prescribed fine or punishment of the offence. ^d Also कारः. ^e Or duty of customs payable at ferries, and passes. ^f Some restrict the two first terms to signify an oblation of first fruits, &c. to the gods : or a present to a friend ; and the four last an humble offering to the king, &c. ; or else a bribe ; or generally any present. Others restrict all the terms to one or other of those various senses.

	ⁿ	^{1 n}	^{2 m}	^{3 f}
	28.	उपायनमुपग्राह्यमुपहार (सुधो) पदा	^{m b}	ⁿ
A special gift. a		(यौतकादि तु यद्देवं) स दायेः हरणं (च तत्)		
Present time. c	29.	तत्काळ (स्तु.) तदात्वं (स्याद्)	^{n d}	
Future time.		(उत्तरः काल) आवतिः	^{fe}	
Immediate consequence.		सांहटिकं (फलं सद्यः)	ⁿ	
Future consequence.		उद्दकः (फलमुत्तरम्)	^m	
Casual and unseen danger. f	30.	अदृष्टं (वक्रितोयादि)	ⁿ	
Obvious danger. g		दृष्टं (स्वपरचक्रजम्)	^m	
Latent danger. h		(महीभुजाम्) अहिभयं (स्वपक्षप्रभवं भवम्)	ⁿ	
Bearing of royal insignia.	31.	प्रक्रिया (त्वं) धिकारः (स्याच्)	^f	^{4 m}
A cow tail. i		चामरं (तु) प्रकीर्णकम्	^{n j}	
A throne.		वृपासनं (यत्तद् भद्रासनं)	ⁿ	
One made of gold.		सिंहासनं (तु तत्)	ⁿ	

1 च—.

2 च—.

3 च—.

4 च—.

^a As a nuptial present (यौतकं), or alms to a student on his initiation, &c. ^b Likewise सुदायः. ^c The time when an act occurs. ^d Some say indec. ^e Also masc. आवतिः. ^f As that of conflagration, inundation, &c. ^g As desolation and plunder of armies. ^h From one's own party : compared to a lurking serpent. ⁱ The tail of the Bos grunniens : used as a fan. ^j Likewise चमरं and fem. चाचरा—रो.

32. (हेमं)

^{n a} ^{l n} हर्म (खा) तपत्रं	A parasol.
^{2 n} (राजस्तु) वृषलक्ष्म (तत्)	A royal one. b
^m ^m भद्रकुम्भः पूर्णकुम्भे	An auspicious jar. c
^m ^f भङ्गारः कनकालुका	A golden vase.

SECTION. II.

^m ⁿ 1. निवेशः शिविरं (शंदे)	A camp. d
ⁿ ^{3 n} सज्जनं (तु) परक्षणम्	A sentry or guard.
ⁿ (हस्त्यध्वरथपादातं) सेनाङ्गं (स्याच्चतुष्टयम्)	Component part of an army. e

1 वा—.

2—वृ.

3 वृ—.

^a Or हर्म. ^b With a golden staff. ^c A golden one, filled with water from a holy place, and used in consecrating a king. ^d Some say the royal residence. ^e Four such parts are distinguished : horse, foot, elephants and cars : besides boats, buffaloes, &c.

An ele-
phant.

1 m m 2 m m m m
2. दंतौ दंतावखो हस्ती हिरदो ऽनेकपो द्विपः

m m m a m m 3 m
मत्तङ्गचो गजे ऽनागः कुञ्जरो वारणः करी

3. दूभः दूम्बेरभः पद्मी

The leader
of a wild
herd.

m m
दूथनाव (स्तु) दूथपः

A rutting
elephant. c

m m
मदोत्कटो मदकलः

A young
elephant. d

m c m
कलभः करिशावकः

A furious
elephant. f

m m m
4. प्रभिन्नो गज्वितो मत्तः

An elephant
out of rut.

m m
(समाव) उद्धांत निर्मदौ

A herd of
elephants.

m f
हासिकं गजता (दृन्दे)

A female
elephant.

f f f h
करिची धेनुका वया

The tem-
ples.

m m i
5. गरुहः कटो

The tempe-
ral juice. j
Water emit-
ted from the
elephant's
trunk.

m n
मदो दानं

His frontal
globes. k

m m
वमयुः करशीकरः

m l
कुम्भौ (तु पिण्डौ शिरसः)

1-ज्.

2-ज्.

3-ज्.

4-ज्.

* Also नगजः. b And पद्म. c From whose temples juice is be-
ginning to flow. d Till twenty years : some restrict the term to a cub
under five years. e Fem. कलबी. f From whose temples juice is
flowing. g The juice having ceased to exude. h So हस्तिनी, पद्मिनी
&c. Also करेणुः वासिता, &c. i Likewise करटः. j Which exudes
when the elephant is in rut. k Lumps on his head ; which swell in
the rutting season. l Sing. कुम्भः.

- (तयोर्मध्ये) विदुः (पुमान्)^{m a} The hollow between them.
6. अवग्रहे ललाटं (स्वादु)^{m b n} His forehead.
- ईषिका (त्वक्षिक्वंटकम्)^{f c} His eyeball.
- (अपाङ्गदेशो) निर्ध्वाणंⁿ Corner of his eye.
- (कर्णमूलं तु) चूलिका^f Root of his ear.
7. (अधः कुम्भस्य) वाहित्यंⁿ Part below the frontal globes. d
- प्रतिमान (मधो ऽस्य यत्)ⁿ Under that ; between the tusks.
- आसनं स्क्न्धदेशः (स्वात्)^m His withers.
- पद्मकं विंदुजालकम्^{n g} Marks on his face and trunk. f
8. पक्षभागः पार्श्व भागो^m His side or flank.
- दन्तभाग (स्तु योऽग्रतः)^m His front.
- (हौ पूर्वपक्षाज्जंघादिदेशौ) नात्रा ऽवरे (क्रमात्)^{1 n 2 n} His shoulder and thigh. h
9. तौ वैष्णुकम्^{n j} Pike to drive him. i
- आलानं बंधसंभे^{n m} Post to which he is secured. k
- (ऽय) शृङ्खले^{m f n l} Chain for his feet.

1—त्र.

2—र.

^a Some add विदुः. ^b Also अवग्रहाद्. ^c And इषिका or ईषिका. Also इषीका, &c. ^d Or rather below the protuberances, beneath the forehead, which are named नासकुम्भः. ^e Where his rider sits. ^f Red, white or yellow. ^g Or पद्म. ^h The first part of his fore-leg and of his hind-leg, respectively. ⁱ A bamboo headed with iron. ^j Some read वैष्णुक. ^k Or the post and tie. ^l Fem. शृङ्खला.

Z

^{ma} ^{mn}
अंडुको निमडो (ऽस्त्री स्याद्)

Hook to
guide him.

^{mn} ^{fb}
अंकुशो (ऽस्त्री) ऋषिः (स्त्रियाम्)

Leathern
girt.

^{fc} ^{fd} ^f
10. चूषाकस्या बरत्रा (स्त्रात्)

Dressing an
elephant. e

^f ^f
कल्पना मज्जना (समे)

His trap-
pings. f

^{fg} ^{ln} ^m ^{mh} ^{mfi}
प्रवेष्टाक्षरथं बर्णः परितोमः कुथो (हयोः)

Unfit for
riding. j

ⁿ
11. बीतं (त्वसारं इक्षप्रश्च)

An ele-
phant-
stable.

^f ^f
ब्राह्मी (तु) मज्जबंधनी

A horse.

^{mk} ^{ml} ^m ^m ^m ^m
घोटके पीति तुरम तुरंगं ऽश्च तुरंगमाः
^{2m} ^m ^{3m} ^m ^{mm} ^m ^{4m}

12. वाजि वाहा ऽर्व मंधर्व इव सैन्धव सप्तयः

Horses of a
good breed.

^{mn} ^m
आजानेयाः कुलीनाः (सुर)

—trained
for the
manege.

^{mo} ⁵ⁿ
विनीताः साधुवाहिनः

1—आ—.

2—नृ.

3—नृ.

4—मि.

5—नृ.

^a Also अंडुकः. ^b Or ऋषिः. It is also masculine, say some: but others hold such instances of it to be erroneous. ^c Likewise चूषा and इक्ष्वा or इक्ष्वा. ^d Also कक्षा. ^e Ornamenting him with minium, &c. or caparisoning him for his owner's riding. ^f Coloured woollen cloth; thrown over his back. ^g प्रवेष्टिः or प्रवेष्टी. ^h Some write परिटोमः. ⁱ Fem. कुथा. Also neut. कुथं. ^j An elephant or horse unfit for war, &c. ^k And घोटः. ^l Or पीती (—नृ). Also बीतिः. ^m Fem. इषी. ⁿ Sing. आजानेवः. Also आजानेवः. ^o Sing. विनीतः.

13. ^{m b} वानावुचाः ^{m c} पारसीकाः ^m काबिला ^{m d} वाङ्गिका (इवाः)
^{1 m} यवुर् ^m (अश्वेः) ^m अश्वमेधीवेः
^{m f} जवन ^m (स्तु) जवाधिकः
 14. ^m षट्पः ^{2 m g} स्योरी
^m (सितः) ^m कर्कः
^m रथ्यो ^m (वाढा रथस्य यः)
^m बालः ^m कियोरोः
^{3 f} वास्यश्वा ^{4 f} बडवा
^{5 m f n h} वाङ्गवं (मयो)
 15. (द्विष्वा) ⁿ श्वीनं (यदश्वेन दिनेनै केन गम्यते)
ⁿ कश्चं ^f (तु मध्यमश्वानां) ^{f i}
^f हेषा ^{f i} क्लेषा (च निखनः)
 16. ^m निगाल ^m (स्तु) गलोद्देशो
ⁿ (हन्ते त्व) ^{6 n} अश्वीयमाश्व (वत्)
 Horses of certain local breeds.
 A horse fit for sacrifice. e
 A fleet horse ; a courser.
 A pack horse.
 A white horse.
 A chariot-horse.
 A colt.
 A mare.
 A stud.
 A day's journey for a horse.
 A horse's flank.
 Neighing.
 The throat.
 A multitude of horses.

1 यवु. 2—नु. 3—नी. 4 च—. 5 चा—. 6 चा—.

* Of the several countries indicated : but some make the two first terms synonymous ; as also the two last. ^b So वानावुचः a horse from *Vanāyu* ; and वानावुचः one from *Vanāyu*. ^c Sing. पारसीकः or पारसीकः a Persian horse. ^d वाङ्गिकः or वाङ्गिकः. ^e Fit to be immolated at an *As'wamed'ha*.^f Some add यवनः also प्रजनी (—न). ^g Likewise स्योरी (—न), and स्योरी (—न). Some explain this strong-
^h जाश्वीनः—ना.—नं. ⁱ Also ह्वेषा.

A horse's
paces. a

His paces
generally.
b

His nose. c

The bit of
the bridle.

A horse's
hoof.

His tail.

A horse
rolling him-
self.

A war
chariot.

Any other
car. i

A covered
car. k

A cart.

A carriage
drawn by
oxen.

A litter.

आस्रंदिⁿतं धौरितकंⁿ रेचिⁿतं वलिⁿतं सुतम्ⁿ

17. (गतयो ऽस्रः पंच) धारा^f

घोषा^f (तु) प्रोथ^{m n} (मस्त्रियाम्)

कविका^{f d} (तु) खलीने^{m n e} (ऽस्त्री)

शफंⁿ (क्षीवे) खुरः^{m f} (पुमान्)

18. पुच्छो^{m n} (ऽस्त्री) लम लांगूलेⁿ बालहस्त^{n g} (श्च) बालधिः^{m h}

(त्रिषू) पाटत^{1 m f n} खुठितौ^{m f n} (पराटते सुहृद्भूवि)

19. (याने चक्रिणि युद्धार्ये) यतांगः^m स्यंदने^m रथः^m

(चसौ) पुष्परथ^m (श्चक्रयानं न समराय यत)^{n l n m}

20. कर्णीरथः^{2 n} प्रवहयं^{m n} हयनं (च सम त्वयम्)

(क्षीवे) ऽनः शकटो^{f n} (ऽस्त्री स्याद्)

गंदी (कंबलिवाच्चकम्)

21. शिविका^f वाप्ययानंⁿ (स्याद्)

1—स.

2—स.

a Viz. walk, trot, moving in the longe, (some say sidling,) gallop, and vaulting; in order, as enumerated. b Sing. धारा a pace. c Or the extremity of his snout: or one term signifies the nostril; and the other the snout. d And कविः or कवी. e Likewise खलिनः. f And खुरः. g Or लांगूलः. h Some restrict the two last terms to signify a hairy or bushy tail. i For travelling, &c. j Also पुष्परथः. k For the conveyance of women; but some interpret this a small covered car for diversion; or else a litter to be borne on men's shoulders.

l And प्रवहयं. m Or हयन. n Likewise गान्धी.

	^f ^f दोला प्रेखा (दिकाः स्त्रियाम्)	A ham- mock or swing. a
	^{mfn} ^{mfn} (उभौ तु) द्वैप बैवाघ्रौ (द्वीपिचर्मावृते रथे)	A car co- vered with tigerskin. c
	^{lmfn} 22. (पांडुकम्बलसंवीतः स्यंदनः) पांडुकम्बली	—with white wool- len cloth.
	^{mfn} ^{mfn} (रथे) काम्बल वास्त्रा (द्याः कम्बलादिभिरावृते)	—with blanket or cloth, &c.
	^e 23. (त्रिषु द्वैपाद्यो)	
	^f ^f रथ्या रथकक्षा (रथव्रजे)	A multi- tude of cars.
	^{2fg} ⁿ घः (स्त्री क्रीवे) यानमुखं	Fore-part of a carri- age. f
	ⁿ ^{3m} (स्वादू) रयांगमुपस्करः	Any part of a carri- age.
	ⁿ ⁿ 24. चक्रं रथांगं	A wheel.
	^f ^h (तस्यांते) नेमिः (स्त्री स्यात्) प्रधिः (पुमान्)	Its peri- phery.
	^{fj} ^{fk} पिच्छिका नाभिर्	Its nave. i
	^m ^{mfm} अक्षायकौलके (तु द्वयोर्) अयिः	The pin of the axle. l

1—न. 2घर्. 3च—.

* Whether for travelling or for diversion. ^b Besides other terms, as खट्वा, &c. ^c The following terms are employed adjectively. Ex. द्वैपः रथः. ^d वास्त्राः, covered with cloth. चार्मः, covered with leather. क्षौमः, with linen. दोऊवः, with silk. ^e The foregoing are used adjectively. ^f Its pole ; or the part where the yoke is fixed. ^g Also घुरा. ^h And नेमी. ⁱ Or else the centre piece of the car itself. ^j Also पिच्छी or पिच्छः. ^k नाभिः and नाभी. ^l Or a pin at the extremity of the pole. ^m Likewise अयिः and fem. अयी.

The fender
of a carri-
age. a

^{f 1 m}
25. रथगुम्फिकथो (ना)

The pole. b

^{m m}
श्वर (स्तु) युगंधरः

Bottom of a
carriage.

^{m c}
अनुकर्षो (दाव घः स्तु)

A separate
yoke. d

^m
प्रासंगो (ना युगाद्यु. गः)

Any vehicle.
e

^{n f n n n g n}
26. (सर्वं स्थादु) वाहनं यानं युग्मं पत्नं (च) धारणम्

A mediate
one. h

^{m n}
(परम्परावाहनं यत्तदु) वैनीतकम् (ऽस्त्रिवाम्)

Elephant
drivers. i

27. आघोरणा इक्षिपका इक्षमारोहा निषादिनः

A chariotear.

^{3 m 4 m 5 m m 6 m m}
निर्वंता प्राजिता वंताः सूतः क्षत्ता(च) सारथिः

^{m j m k}
28. सव्येष्ट दक्षिणस्थौ (च संज्ञा रथकुटुम्बिनः)

Warriors in
chariots.

^{m c m}
रथिनः स्विदनारोहाः

Horsemen. l

^{m m}
अश्वारोहा (स्तु) सादिनः

1-व. 2-ज. 3-ह. 4-ह. 5-ह. 6-व.

* A piece of wood encompassing it, to secure it from collision.
b Or wood to which the yoke is fixed. * Also अनुकर्षो (न). d For
training young cattle and for similar purposes. e Horse, elephant,
chariot, &c. f Also वाहनं. g And पत्नं. h As a porter carrying a
litter, or a horse dragging a carriage. i Some restrict the two first
terms to the keeper, and the two last to the warrior riding an elephant.
j सव्येष्टा (ष्ट) सव्येष्टः (ष्ट). k Some erroneously make the two last
terms signify the carriage horses yoked right and left. l Sing.
अश्वारोहः, सादी (न).

29. मटा योधा (य) योद्धारः ^{m m 1 m} Warriors generally.
- सेनारक्षा (स्तु.) सैनिकाः ^{m m} Guards or sentinels.
- (सेनायां समवेता ये) सैन्या (स्तु.) सैनिका (य ते) ^{m m} Arrayed troops.
30. (बलिनो ये सहस्रेण) साहस्रा (स्तु.) सहस्रिणः ^{m 2 m} A thousand strong.
- परिधिस्थः परिचरः ^m A guard or attendant, a
- सेनानीर्वाहिनीपतिः ^{m 3 m} A general.
31. कंचुको वारवाणो (ऽस्त्री) ^{m m n b} Armour ; hawkberk.
- (यस्तु मध्ये सुकंचुकाः) ⁿ The girdle over the coat of mail.
- (वभ्रंति तत्) सारसना ऽधिक्रांते ^{4 n}
- (ऽय) शीर्षकम् ^m A helmet.
32. शीर्षण्य (य) शिरस्त्रे ⁿ
- (ऽय) तनुवं वर्म दंशनम् ^{n 5 n n c} Mail.
- उरश्चदः कंकटको जागरः कवचो (ऽस्त्रियाम्) ^{m m m d m n}
33. आमुक्तः प्रतिसुक्त (य) पिनङ्ग (य) ऽपिनङ्गवत् ^{m f n m f n m f n m f n m f n e} Clothed, or accoutred.
- सज्जो वर्मितः सज्जो दंशितो व्यूढकंकटः ^{m f n m f n m f n m f n} Armed or mailed.
34. (त्रिष्णामुक्तादयो) ⁿ Multitude of soldiers mailed.
- (वर्मभृतां) कावचिकं (गण्ये) ⁿ

1—योद्धा. 2—नृ. 3—वा. 4—नृ. 5—नृ.

a Bodyguard. b Also वाचवारः. c Or दंशनं. d And जागरः. e Or, according to a different reading, व्यूढकंकटः.

A foot-
soldier.

^m ^m ^m ^{m a} ^{l m}
पदाति पत्तिपदग पादातिक पदातयः

35. पद्म (च) पदिक (चा)

Infantry.

(ज्य) पादातं पत्तिसंहतिः^f

A soldier by
profession. d

^m ^{m c} ^m ^m
यस्माजीवे काण्डस्पृष्टा ज्यधीया ज्युधिकाः (समाः)

Skilled in
archery.

36. द्रुतहस्तः सुप्रयोगविशिष्टः द्रुतपुख (वत्)

Unskilled ;
missing the
butt.

^{2 m} ^{3 m} ^m ^{m d} ^{m e}
अपराद्धपत्को (जसौ लक्ष्याद्युत्तसायकः)

An archer
or bowman

37. धन्वी धनुष्मान् धनुष्को निषङ्गप्रक्षी धनुर्धरः

One fighting
only with
arrows.

^{4 m} ^m
(स्यात्) काण्डवां (स्तु.) काण्डौरः

A warrior
armed with
an iron-
lance.

^m ^m
यात्तौकः शक्तिहेतिकः

38. यष्टीक पारखधिकौ (यष्टिपरशुहेतिकौ)

— with a
club, or a
battle-axe. f

^m ^m
नैस्त्रिशिकौ ऽसिहेतिः (स्यात्)

— with a
sword.

^m ^m
(समौ) प्रासिक कौतिकौ

— with a
spear.

39. चर्मौ फलकपाणिः (स्यात्)

— bearing
a shield.

^{6 m} ^m
पताकी वैजयन्तिकः

A standard
bearer.

A compani-
on or fol-
lower.

^m ^m ^m ^m
अनुसवः सहाय (चा) अनुचरो ऽभिसरः (समाः)

A leader.

40. पुरोगा ज्येसरप्रष्टा ज्यतःसर पुरःसराः

1—जि. 2—नृ. 3—तृ. 4—वृ. 5—नृ. 6—नृ.

^a Also पादातः, पादातिकः and पादाविकः. ^b These and following to V. 45 inclusive, may be used adjectively. ^c Or काण्डस्पृष्टः. ^d निषङ्गो (—नृ.). ^e अक्षी (—नृ.). ^f Respectively. ^g Or अक्षरः.

^mपुरोममः ^{1 m}पुरोगामी

^{2 m}मन्दगामी (तु) ^mमन्थरः

Marching
slow.

^{m a}41. अंघालो ^{m b}ऽतिजवः

Marching
fast.

(तुल्यौ) ^mजंघाकरि ^mजांघिकौ
^{3 m}तरस्वी ^mत्वरितो ^{4 m}वेगी ^{5 m}प्रजवी ^mज्वनो ^mजवः

A runner or
express.

^m42. जये (यः शक्यते जेतुं)

Able to
conquer.
Fit for con-
quest.

जेयो (जेतव्यमात्रके)

^mजैत्र (सु) ^{6 m}जेता

A conquer-
or. c

(यो गच्छत्यलं विद्विषतः प्रति)

^m43. (सो)ऽभ्यमित्रोऽभ्यमित्रीयो (ऽप्य)ऽभ्यमित्रीण (इत्यपि)

One who
ably faces
the foe.

^mजर्जस्वलः (स्याद्) ^{7 m}जर्जस्वी (य जर्ज्जातिशयान्वितः)

Strong ;
powerful.

^{8 m}44. (स्याद्) ^{9 m}उरस्वानुरमितो

Broad-ches-
ted. d

^mरथिको ^{m f}रथिरो ^{10 m}रथी

The owner
of a car. e

^{m h}कामगाय्यनुकामीनो (स्य.)

One who
goes as he
lists. g
One who
moves
much.

^mऽत्यन्तीन (सुधा भयम्)

1—न. 2—न. 3—न. 4—न. 5—न.
6—न. 7—न. 8—न. 9—न. 10—न. 11—न.

a Or जंघिकः. b And जतिवः. c Or according to another interpretation, one who effectually faces the foe. d Some interpret this strong. e Or a person riding in a car. f Some read रथिनः ; but others condemn this variation. g Some interpret the second term, acting as he lists. h कामगामी (—न). Also कामगामी (—न).

A a

- A hero. 45. शूरो वीर (च) विद्वान्तो
 Victorious ;
 used to
 conquer.
 Skilled in
 war. जेता जिष्णु (च) जित्वरः
 सांघर्षीना (रणे साधुः)
 (शस्त्राजीवादधक्षिणु)
 An army ;
 or forces. 46. ध्वजिनी वाहिनी सेना दृतना ऽनीकिनी चक्रः
 वरुधिनी बलं सैन्यं चक्रं (च) ऽनीक (मृक्षिवाम्)
 Array of
 troops.
 Different
 forms of
 array. g 47. व्यूह (स्तु.) वलविन्यासे
 (भेदा दण्डादयो युधि)
 The rear. प्रत्यासारो व्यूहपार्ष्णिः
 Reserve. i (सैन्यदृष्टे) प्रतिपद्यः
 A platoon. 48. (एकेभैकरथा त्रयश्चा) पत्तिः (पंचपदातिका)
 Greater
 bodies. l (पत्तंग्रैस्त्रिगुणैः सर्वैः क्रमादाख्या यद्योत्तरम्)

1—ह.

- ^a Or वीरः. ^b The preceding from v. 35 admit the three genders.
^c Some write वाहिनी and add वाहना. ^d Also दृतना. ^e Or वलम्.
^f Some distinguish the four last terms from the preceding seven, as
 signifying a part or member of an army : others as signifying either
 that, or an army in general. ^g Namely दंडः in line, भोगः in column,
 वल्लुहः in a circle, चरुं दृतः in separate order (including a half moon, &c.).
 These admit various subordinate distinctions noticed in treatises on the
 art of war. ^h Or प्रत्यासारः. ⁱ A separate corps posted with the general,
 four hundred yards in the rear of the line. ^j And परिपद्यः or पतङ्गद्यः.
^k Comprising one elephant, one chariot, three horse, and five foot.
^l Increasing in geometrical progression. Three *pattis* are a *Sénāmuo'ha* ;
 and three of these are a *Gulma*.

49. सेनामुखं गुह्यं गणौ वाहिनी वृत्तना चन्द्रः
 अनीकिनी
 (दशानीकिन्य) ऽचौहिण्य
 (ऽथ) सम्पदि
 A complete army. ^b
 Success or prosperity. ^c
50. सम्पत्तिः त्री (च) लक्ष्मी (च)
 विपत्तयां विपदापदौ
 (अथ ऽस्त्रियौ)
 Adversity.
 A weapon.
 A bow.
51. धनुश्चापौ धन्व शरासन कोदण्ड कार्मुकम्
 दृष्यासौ (ऽय)
 (ऽय कर्णस्य) कालष्टं (शरासनम्)
 The bow of Karna.
52. (कपिध्वजस्य) गण्डीव गण्डिवौ (पुष्पसंकौ)
 That of ARJUNA.

1—ली. 2—दु. 3 चापदु. 4 च— 5 चाप. 6—न.

* Consisting of (3. 7) 2, 187 elephants, as many cars, thrice as many horse, and five times as many foot; making in all 21, 870. ^b Ten times the last, or 109, 350 foot, 65, 610 horse, 21, 870 chariots, and 21, 870 elephants. ^c Increase of wealth, &c. ^d संपत् (—दु) and संपदा. * विपत्तिः. ^f Also विपदा and आपदा. ^g Some restrict the last term to a missile weapon; and the preceding term to a weapon retained in the hand. ^h Masc. धनुः (—स), or धनुः (—दु), and धनुः (—दु). Likewise fem. धनुः, &c. ⁱ धनु (—दु) or धनु (—दु); also masc. घना (—दु).

Notched
extremity
of a bow.
Leathern
fence for
the arm.
Middle of
the bow.

(कोटिरस्या) ^{f a} ऽटनी

^{f f n b} गोधा तले (आघातवारणे)

The bow-
string.

53. ^m लस्तक (सु) ⁿ धनुर्मध्यं

^f मौर्वी ^f आ ^f शिखिनी ^m सुयः

Two atti-
tudes in
shooting. c
A butt or
mark.

(स्यात्) ⁿ प्रत्यालीढमालीढ (मित्यादिस्थानपंचकम्)

54. ⁿ लक्ष्यं ⁿ लक्षं ^{n d} शरव्यं (च)

Archery.

^m शराभ्यास ⁿ उपासनम्

An arrow.

^m षष्ठक ^m वाण ^{2 m} विशिखा ^m अजिह्वा ^m खगाश्रुयाः ^{3 m}

^{m e} कलख ^m मार्गण ^{m f} शराः ^{4 m} पत्नी ^m रोप ^{m f} इषु (द्वयोः)

55. ^{m g} कलख ^m मार्गण शराः पत्नी रोप इषु (द्वयोः)

Iron arrows.

^m प्रक्षेडना (सु) ^m नाराचाः

Feather of
an arrow.

^m पक्षो ^m बाजः

^h (त्रिषूक्षरे)

Shot, as an
arrow.

56. ^{m f n} निरस्तः (प्रहिते वाणे)

Poisoned
arrow.

^{m f n} (विषाक्ते) ^{m f n} दिग्ध ^{m f n} लिप्तकौ

^{m i} दण्डो ^{m j} पासंग ^m दण्डीर ^m निषङ्गा ^{m f} इषुधि (द्वयोः)

1—आ.

2—ख.

3—आ—.

4—न.

a And षट्निः. b तला or तल. c Out of five, viz. 1st. with left foot advanced, and right foot retired; 2d. With the knee advanced, but the left foot retired; 3d. समपदं with both feet even; 4th. निषाङ्गः with feet a span apart; 5th. नङ्गल with both knees bent. d Likewise शरव्यं. e Also कादम्बः. f शरः or सरः. g Sing. प्रक्षेडनः नाराचाः. Also fem. प्रक्षेडना and प्रक्षेदना. h The following admit the three genders. i दण्डः Also fem. दण्णा. j उपासंगः. Likewise अपासंगः.

57. ^{1 f} दण्डः ^{m o m m m a} खड्गे (त) निस्त्रिय चन्द्रहासा ऽसिरिद्वयः A scimitar.
^{m m m b m} कौक्षेयको मण्डलाग्रः करपालः कृपाण (वत्)
 58. ^{m c} त्वरः (खड्गादिमुटौ स्थान्) A hilt or handle.
^f मेखला (तन्निबन्धनम्) A sword knot. d
^{m n n e 2 n f} फलको (ऽस्त्री) फलं चर्म A shield.
^m संग्राहो (मुष्टिरस्य यः) The gripe of a shield.
 59. ^{m h m m} द्रुषणे मुञ्जर घनौ A mallet. g
^{f i f h} (स्याद्) ईली करपालिका A cudgel. i
^{m m} भिन्दिपालः खग (सुल्यौ) A short arrow. l
^m परिधः परिघातनः A bludgeon. m
^{m f n m f m f o m p} 60. (द्वयोः) कुठारः स्थितिः परशु (च) परश्वधः An axe.

१. दण्डी.

२. न.

^a रिटिः or चटिः. ^b Also करवालः. ^c Some add सहः. ^d A thong or chain passing from the hilt over the wrist, to secure the sword : some say the guard of the hilt. ^e Or करं. ^f Also चर्म(—चर्म). ^g A weapon formed like a carpenter's hammer. ^h And द्रुषणः. ⁱ Some explain it a short sword ; others, a stick shaped like a sword. ^j Likewise ईली and ईलिः. ^k Also करपालिका. ^l Thrown by the hand ; or, as others explain it, shot through a tube. ^m Or a staff mounted with iron ; shaped like a pestle. ⁿ Fem. कुठारी. ^o Also पर्यः. ^p Likewise परश्वधः and पर्यधः.

65. ^mवैतादिका ^{1 m}बोधकराय् ^mचक्रिका ^{m c}वाण्डिका (र्थकाः) ^mवन्दिनः ^mस्तुतिपाठकाः
- Awakeners. a
Bards in throngs: b
Bards by birth. d
Panegy- rists. f
Chosen soldiers. h
66. ^mसंयत्तका (स्तु. समयात्सं ग्रामाद्निवर्त्तिनः) ^{m f}रेणु (ईयोः स्त्रियां) ^{f i}धूतिः ^{m j}पांशु (र्ना न द्वयो) ^{2 n k}रजः
- Dust.
67. ^{m n}चूर्ण ^mचौदः ^mसमुत्पिञ्च ^mपिञ्चलौ (भयमाकुले) ^mपताका ^fवैजयन्ती (स्यात्) ^fकेतनं ^{m n}ध्वज (मस्त्रियाम्)
- Powder. l
An army in great disorder.
A flag or banner. m
68. (सा) ⁿवीराशंसनं (युद्धभूमिर्यातिभयप्रदा) ⁿअहंपूर्वमहंपूर्वमित्य् ^fअहंपूर्विका (स्त्रियाम्)
- The post of danger.
Emulative onset. n
69. ^fआहोपुष्टिका (हर्षाद्या स्यात्संभावनात्मनि)
- Boasting.

1—र.

2—रु.

* Whose business it is to awaken the prince at dawn with music and song. ^b Who chant in chorus : or, as some explain this who ring bells before idols. ^c Sing. वाण्डिकः also वाण्डिकः. ^d Who recite the praises of kings in their presence. Some make this and the following synonymous. ^e Sing. वागधः or वागधः. Also वाधकः ^f Who attend on a march and chant deeds of valour. ^g Sing. वंदी (—न्तु). ^h Sworn not to recede ; and whose business is to recall fugitives. ⁱ Or धूति. Also masc. धूतिः ^j And पांशुः ^k Likewise masc. रजः (ज). ^l Formed by pulverizing. Some make this and the preceding synonymous. ^m Some make the two last, others the four terms, signify the ensign-staff. ⁿ Act of running forward with emulation.

Conceit of
superiority.

70. अहमहमिका (तु सा स्यात्परस्परं यो भवत्यहंकारः)
1 n na n 2 n 3 n b

Strength or
power.

द्विविधं तः सहे बल शौर्याणि स्याम श्रुप्ता (च)

71. शक्तिः पराक्रम प्राणौ

Great power.
c

Drink of
warriors. d

War, battle,
combat.

विक्रम (स्व) इति शक्तिता

वीरपाणं (तु यत्पानं वृत्ते भाविनि वा रणे)

72. युद्धमायोधनं जन्यं प्रधानं प्रविदारणम्
n 4 n n n
अधमास्त्रादनं संख्यं समीकं साम्प्रदायिकम्
n 5 n n n f n g

73. (अस्त्रियां) समराः स्त्रीक रणाः कलहविग्रहौ

सम्प्रहाराः अभिसम्प्रात कलि संस्फोट संयुगाः
m m m m h m

74. अभ्यामर्द्ध समाधात संग्रामाः अभ्यागमाहवाः
m 8 m f 9 f 10 f 11 f i

समुदायः (स्त्रियः) संयत्समित्याजि समद्युधः
n n

Close fight ;
struggle.

75. निवृद्धं वाञ्छयुद्धे

Mingled
combat.

(इय) तुमुलं रणसंकुले
m n j n

1—स. 2—य. 3—न. 4—आ— 5—आ— 6—य.
7—आ— 8—व. 9—ति. 10—आ— 11—व.

^a सङ्घः (स). Also masc. सङ्घः (ह). ^b अश्वं (श्व) and अश्वं (नृ).
^c Or heroic valour. ^d Taken during battle for refreshment ; or before
it, to elavate courage. ^e Some admit वीरपानं. ^f Also यनीकं.
^g Or संपरायकं. ^h Likewise संस्फोटः. ⁱ Sing. युद्धं (ध). ^j And तस्युधं.
Also तस्युधं.

- ^f ^m **खेडा (तु) सिंहनादः (स्यात्)** War-Whoop.
- ^f ^f **(करिणां) घटना घटः** Troop of elephants. a
76. ^m **क्रन्दनं योधसंरावे** Mutual defiance of combatants. b
- ⁿ ⁿ **हृंहितं करिगर्जितम्** Roaring of elephants.
- ^{m c} **विस्फारो (धनुषः स्नानः)** Twang of a bow.
- ^m ^{1 m} **पटहाडस्वरौ (समौ)** Drum used in battle.
77. ⁿ ^m ^m **प्रसभं (तु) बलात्कारो हठो** Violence.
- ⁿ ⁿ **(ऽय) स्वलितं छलम्** Fraud ; stratagem ; circumvention.
- ^{m n} ^m ⁿ **अजन्यं (क्रीवम्) उत्पात उपसर्गः (समं त्वयम्)** A portent. d
78. ^f ^{n c} ^m **मूर्च्छा (तु) कश्मलं मेहो (ऽय)** Fainting.
- ^m ⁿ **ऽवमर्ह (सु.) पोडनम्** Devastation.
- ⁿ **अभ्यवस्कन्दनं (त्वं) ऽभ्यासादनं** Striking to disable the foe. f
- ^m ^m **विजयो जयः** Victory.
79. ^f ^m ⁿ **वैरशुद्धिः प्रतीकारो वैरनिर्यातनं (च सा)** Revenge. g
- ^m ^{2 m} ^m ^{3 m} ^m ^m **प्रद्रावो ह्राव संद्राव संदावा विद्रवोद्ववः** Flight ; retreat. h
80. ⁿ **अपक्रमो ऽपयानं (च)**
- ^m **(रणे भद्रः) पराजयः** Defeat.

1—आ—.

2—उ—.

3—व—.

^a Assembled in battle. ^b Provoking each other to fight. ^c And विष्कारः. ^d As an earthquake, &c. ^e Or कश्मलं. ^f Some interpret this, facing the enemy. ^g Retaliating of an injury. ^h Some explain the first six terms, flight ; and the other two, retreat.

B b

Defeated ;
vanquished.
Missing ;
lost, having
vanished.

^{mf n} पराजित ^{mf n} पराभूतौ (त्रिषू)

^{mf n} नष्टिरोहितौ

Slaughter.

^{na} 81. प्रमापणं ^{nb} निर्वहणं ⁿ निकारणं ^{no} निशारणम्

ⁿ प्रवासनं ⁿ परासनं ⁿ निषूदनं nd निहिंसनम्

82. निर्वासनं ⁿ संक्षपनं ⁿ निर्ग्रथनम् ⁿ पासनम्

ⁿ निस्सर्हणं ⁿ निहननं ⁿ क्षणनं ⁿ परिवर्जनम्

83. निर्वापणं ⁿ विशसनं ⁿ मारणं ^{2 n} प्रतिघातनम्

^m उद्घासन ^m प्रमथन ^m क्रयनो ^m ज्जासनानि (च)

84. चाबंभ ^{fe} पिंज ^m विशर ^m घातो ^m न्द्वय ^m वधा (चपि)

Death.

(स्यात्) पंचता ^m कालधर्मो ^{mfi} दिष्टांत. ^{4 n} प्रलये ^{m n} इत्ययः

85. अंतो ^{mf n} नाशो ^{mf n} (द्वयोर्) ^{mf n} क्षत्युर्म ^{mf n} रणं ^{mf n} निधनो ^{mf n} (स्त्रियाम्)

Dead : hav-
ing expired.

^{mf n} परासु ^{mf n} प्राप्तपंचत्व ^{mf n} परेत ^{mf n} प्रेत संस्थिताः

86. क्षत ^{mf n} प्रमोतौ (त्रिष्वेते)

A funeral
pile. g

^f चिता ^f चित्वा ^f चितिः (स्त्रियाम्)

1क्ष—.

2क्ष—न.

3क्ष—.

4क्ष—.

* Some add प्रमापनं. b Or निर्वहणं. ° And विशारणं. d Some read निगन्धनं. ° Likewise पंचत्व. f Also neut. क्षत्यु. Likewise क्षतं and fem. क्षतिः. Or a place prepared for burning a body.

- ^{m n}
कवंधो (स्त्री क्रियायुक्तमपमूर्द्धकलेवरम्) A headless trunk.
- ⁿ 87. ^{m b} श्मशानं (स्यात्) पितृवनं A cemetery.
- ^{m n}
कुणपः शवम् (अस्त्रियाम्) A dead body.
- ^m ^{1 m} ^{f d}
प्रग्रहोपग्रहौ बंधां A prisoner
- ^f ^m
कारा (स्याद्) बंधनालये A prison or jail.
- ^{2 m} ^m
88. (पुंसि मूढम्) ऽसवः प्राणा (श्चैवं) Breath. e
- ^{m f} ⁿ
जीवो, ऽसुधारणम् Life.
- ^{n g} ^m
आयुर्जीवितकालो (ना) Age ; duration of life.
- ^{m n} ^{3 n}
ओवातजीवनौषधम् Drug to revive the dead.

1 च—ङ.

2 अस्तु.

3 जी—.

^a Or the place where bodies are burnt. ^b Also पितृकाननं, पितृवसतिः, &c. ^c Or any one (man or beast) confined. ^d Sing. बन्दिः or बन्दी. ^e Inspiration and respiration of five sorts (See book 1. ch. 1.) collectively pl. असवः. But, if one be meant, sing. अस्तुः. ^f Also fem. जीवा and neut. जीवनं. ^g आयुः (—स्) or masc. आयुः (—यु).

CHAPTER IX.

Men of the third tribe. a	^m 1. ^m उरथ्या ^m ऊरजा ^m अर्या ^{l m b} वैश्या ^{m c} भूमिस्थैः ^m विशः
Livelihood ; profession.	^m ^f ^f ^f ^{2 n} ⁿ आजीवे जीविका वार्त्ता वृत्तिर्वर्त्तन जीवने
Various pro- fessions. d	^m 2. (स्त्रियां) कृषिः ⁿ पाशुपाल्यं ^{n g} वाणिज्यं (चेति वृत्तयः)
Service.	^f ^{3 f} सेवा खट्वृत्तिर्
Agriculture.	^{n f} ^f अवृतं कृषिर्
Gleaning.	^{n g} ^{4 n} उच्छृण्वं (त्वं) तम्
Alms solicited ; or unsolicited. h	ⁿ ⁿ 3. (द्वे याचितायाचितयोर्व्यासंख्यं) वृत्ता वृत्ते
Traffic ; commerce.	ⁿ ^m सत्यावृतं वणिग्भावः
Debt.	ⁿ ⁿ (स्याद्) ऋणं पर्युदंचनम्

1—य. 2व— 3—त्ति. 4वृत्त.

a Of the class of merchants and husbandmen. b भूमिस्थैः (—य).
c Sing. विट (—य). d Severally stated : viz. husbandry, pasture and merchandize. e And fem. वणिग्वा. f Some read अवृतं. g Also उच्छृण्वं. Likewise उच्छृः or उच्छृ gathering of grains ; and शिवं gleaning ears of corn. h Severally stated, in their order.

4. उद्धारो^m

उद्यमयोग^m (स्तु.) कुसीदं^{na} दृष्टिजीविका^f
 (याचनप्राप्तं) याचितकंⁿ
 (नियमाद्) आपमित्यकम्ⁿ

Profession
of usury.A thing bor-
rowed for
use. bObtained by
barter.

5. उत्तमर्णा ऽधमर्णौ (द्वौ प्रयोक्तृग्राहकौ क्रमात्)

कुसीदिको^m बाहुषिको^m बृह्मराजोव^m (च) बाहुषिः^m

Creditor
and deb-
tor. c

A usurer.

6. क्षेत्राजीवः कर्षक (च) क्षपिक (च) क्षपीवखः

(क्षेत्रं) वैहेयशालेयं (ब्रोहिशाख्युद्भवोचितम्)

A husband-
man.(Field) fit
for corn and
rice. e

7. यव्यं यवक्ष्यं यष्टिक्यं (यवादिभवनं हि यत्)

तिलं तैलीन (बन्धापोमाणुभंगादि. क्षूपता)

—producing
barley, &c. f—producing
sesamum,
&c. g—fit for
other grain ;
as pulse, &c.
h

8. मौन्नोनं कौद्रवीणा. (दिशेषधान्योद्भवोचितम्)

बीजाकृतं (द) मक्षटं

(Land)
ploughed af-
ter sowing.

1८—.

* And कुषीदं or कुषीदं. ^b Commodatum. ^c Severally mentioned. These and the following to v. 10. admit the three genders. ^d Or कर्षकः. ^e Severally. ^f Respectively for barley, forced rice, and quick-growing rice. ^g So बाहुष्यं, बाहुषीणं, producing black kidney beans (Phaseolus radiatus). चव्यं, चोन्नोनं, growing linseed. क्षप्यं, क्षापणीनं, bearing panic. म्व्यं, मांगीनं, yielding hemp. ^h Severally ; fit for kidney beans (Phaseolus max and mungo), or for Paspalum (P. frumentaceum). So बीजाकृतं fit for Dolichos biflorus. क्षापणीनं fit for chick peas, &c.

Land any
how plough-
ed or tilled.

m f n a n f n m f n

सीत्थं कृष्टं (च) इत्थं (वत्)

Thrice
ploughed.

m f n m f n m f n m f n

9. त्रिगुणाकृतं तृतीयाकृतं त्रिहल्यं त्रिसीत्थं (मपि तस्मिन्)

Twice
ploughed.

m f n b

m f n c

द्विगुणाकृते (तु सर्वं पूर्वं) सञ्जाकृतं (मपोह)

Sown with
certain mea-
sures of
seed. d

m f n 1 m f n

10. (द्रोणाढकादिवापादौ) द्रौणिकाढकिका (दयः)

m f n

(खारौवापस्तु) खारीक

^e
(उत्तमर्णादवस्त्रिषु)

m n m n

A field.
A multitude
of fields.

11. (पुन्रपुंसकयोर्) वप्रः कैदारः क्षेत्रम्

(अस्य तु)

कैदारकं (स्यात्) कैदार्यं क्षेत्रं कैदारिकं (गणे)

Clods of
earth. g

12. खोटानि लेटवः (पुंसि)

m h

m i

A harrow.

कोटिशो खोटभेदनः

n j n n k

A goad.

प्राजनं तोदनं तोत्रं

A spade or
hoe.

n

2 n

खनितमवदारणम्

1 आ— 2 अ—

^a Or शीत्थं. ^b So द्वितीयाकृतं, द्विहल्यं, द्विशीत्थं. ^c Also संजाकृतं. ^d Or capable of containing so much. Thus द्रौणिकः, (fem. द्रौणा and द्रौणिकी); holding one *Dro'na*. आढकिकः, आढकीनः, (fem. आढको, आढकीना), holding one *A'd'h'aca*. So प्रास्थिकः, holding one *Prost'ha* and कौटवकः, holding one *Cudava*. But खारीकः, holding one *C'ha'ri*. ^e The foregoing from v. 5. admit the three genders. ^f Also कैदारं. ^g Sing खोट and लेटुः. ^h Or कोटिशः. ⁱ Likewise खोटनः and लेटनः. ^j And प्रवयथं. ^k Or तोत्त्रं.

13. दातं खवितम्

A sickle.

आबंधो योत्रं योक्तम्

The tie of the yoke. a

(अथो) फलं

The body of the plough. b

निरीषं ब्रूटकं

फालः छधिको

The plough-share. c

लाङ्गलं हलम्

A plough.

14. गोदरायं (च) सौरो

(इथ) शय्या (स्त्री) युगकीलकः

The pin of the yoke.

ईषा लाङ्गलदण्डः (स्वात्)

The pole or shaft of the plough.

सीता लाङ्गपङ्क्तिः

A furrow.

15. (पुंसि) मेघिः (खले) दाह न्यसं यत्पशुबंधने

Post of the threshing floor. k

आशु व्रीहिः पाटलः (स्वात्)

Rice ripening in the rains.

सितशूक यवौ (समौ)

Barley.

16. तोका (सु, तत्र हरिते)

Green or unripe barley.

^a With which the ox is yoked to the plough : or with which the yoke is fastened to the plough. ^b The wood, exclusive of the pole and share. ^c Some read हलं, and make it explanatory. ^d Or निरीषं. ^e Some make the preceding terms synonymous with these. ^f Or छधिकः. Also fem. छधिका. ^g And masc. हलः. ^h Or शीरः. ⁱ Likewise ईषा. ^j And सीता. ^k Round which cattle turn to tread out the grain. ^l Some unite the terms, आशुव्रीहिः. ^m Also पाटलिः. ⁿ And सितशूकः.

Peas. a	^m कलाय (सु.) ^{m b} सतीलकः
	^m हरेणु ^m खण्डिकौ (चाखिन)
Sort of grain. c	^m कोरदूष (सु.) ^{m d} कोद्रवः
Lentil. e	17. ^m मङ्गल्यको ^{m f} मसूरो
Sort of kidney bean. g	^{m h} (ऽय) मयुष्ठक ^{m i} मपष्ठकौ
	^m वनसुन्न
Mustard seed. j	^{m k} सरिषे (तु हौ) ^{m l} तन्तुभ ^{m m} कदम्बकौ
The white sort. n	18. ^m सिद्धार्य (सु) पु धवलो
Wheat.	^m गोधूमः ^{m o} सुमनः (समौ)
Half ripe barley. p	^m (स्याद्) यावक (सु.) ^{l m q} कल्लाषथ
Chick pea. r	^m चणको ^{m s} हरिमंथकः

1—य.

^a Some writers distinguish the three first terms as names of three kinds of pulse. ^b Or सतीलः. Also सीतीनकः or सतीनकः and सातीनकः. ^c Paspalum frumentaceum, Koen. or P. Kora, Willd. ^d And कुद्रवः. ^e Ervum lens or Cicer lens. ^f Or मसूरः. Also fem. मसूरा, वसूरा. ^g Phaseolus lobatus. ^h And सुकुष्ठकः or सुद्रुष्ठकः. Also मकुष्ठक. ⁱ And मयुष्ठकः or मपष्ठकः. Likewise मयुष्ठकः. ^j Sinapis dichotoma, Roxb. ^k Or सरिषपः. ^l And तन्तुः. ^m Also कटुखेहः. ⁿ Sinapis glauca, Roxb. ^o Also सुवनाः (—नसः) ^p Interpretations differ greatly : some make this awnless barley ; others forced rice (*Bo'r*) ; others again, different species of Phaseolus, (*Rājama'sha*), or of Dolichos (*Culat'ha*). ^q Or कुल्लासः. ^r Cicer arietinum. Some erroneously make these synonymous with the preceding ; others, with *Chī'naca*, Panicum Pilosum, Roxb. ^s And हरिमंथकः.

19. (द्वौ तिले) तिलपेज (च) तिलपिञ्ज (च निष्कले) Barren sesamum. a
^m ^{m c} ^f ^f ^{f d}
 श्वः शुभाभिजनने राजिका कृष्णिकासुरी Black mustard. b
^f ^{f f}
20. (स्त्रियौ) कङ्कु प्रियङ्गू (द्वे) Panick seed. c
^f ^f ^f ^f
 चतस्री (स्याद्) उमा शुभा Lin ; and linseed. g
^f ^{1 f}
 मातुलानी (तु) मङ्गायां Hemp. h
^m ^m
 ब्रीहिभेद (स्व) ऽणुः (पुमान्) China. i
^m ^m
21. किंशारः शस्यशूकं (स्यात्) Beard of corn.
^m ^m
^{m n j} ^f
 कणिशं शस्यमञ्चरी Ear or spike.
ⁿ ^m ^m
- घान्यं ब्रीहिः सार्वकरिः Corn or rice.
^m ^{m k}
 सार्वो. गुच्छ (सृणादिनः) Clump of grass, &c.
^f ^{n l} ^m
22. नाडी नालं (च) काण्डो. (ऽस्य) Stalk or culm.
^{m n}
 पलालो (ऽस्त्री स निष्कलः) Straw.
^m ^{n m}
 कण्डूरो बुसं (क्षीवे) Chaff.
^{2 m n}
 (घान्यत्वचि पुमान्) स्तु.षः Husk of rice or corn.

1 भंगा.

१ रूप.

^a Bearing no blossom ; or its seed containing no oil. ^b *Sinapis* *Ramosa*, Roxb. ^c Or *जुताभिजनः* ^d *बासुरी* or *बसुरी*. ^e *Panicum* *Italicum*. ^f *कंसुः* or *कंगूः* and *प्रियंगुः*. ^g *Linum* *usitatissimum*. Some confound this with *San'a* (*Crotalaria* *Juncea*). ^h *Cannabis* *Sativa*. But other interpretations are stated ; and some confound it with linseed, and others with *Crotalaria*. ⁱ *Panicum* *pilosum*, Roxb. But other interpretations are also given. ^j And *कण्षिषं*. ^k Or *युत्सः*. ^l Also *नाखी*, and *नाहं*. ^m Or *बषं*. ⁿ Or *तष*.

An awn.	23. ^{m n} श्रुको (ऽस्त्री सत्त्वा तीक्ष्णाग्रे)
A legume or pod.	^{f a} शमी ^{f a} सिम्बा ^b (विष्. क्षरे)
Stored, as grain. c	^{m f n 1 m f n d} अहमावसितं (धान्यं)
Threshed out and win- nowed.	^{m f n} पूतं (तु) ^{m f n} बडलीक्षतम्
Grain in pods. e	24. (भाषादयः) शमीधान्ये
Bearded. corn. f	ⁿ श्रुकधान्य (यवादयः)
Ricc. g	^{2 m} शालयः (कलमाद्या च षष्ठिकाद्या च पुंस्त्वमी) ^b
Wild grains. i	25. ^{m n} दृणधान्यानि नीवाराः
Coix. j	^{f k} (स्त्री) गवेडुर्गवेधुका ^{3 f}
A pestle for cleaning rice.	^{m n} अयोग्रं ^{m n 1} सुसले! (ऽस्त्री स्याद्)
A mortar.	^{4 n} उदूखलमूलखलम्

1—आ. 2 शालि. 3 ग— 4 उ—.

^a Also शिंवा and शिंविः. ^b The following admit the three genders.
^c After cleaning it ; some say, before. ^d Also अवसितं. ^e As peas
and other pulse. ^f As barley, wheat, &c. ^g Of two classes : white
rice, &c. growing in deep water ; or red rice, &c. requiring only a
moist soil. ^h The above-mentioned names of species of corn and
pulse are masculine. ⁱ Growing with little or with no culture : viz.
नीवारः, wild rice. Besides other kinds ; as यस्याकः Panicum fru-
mentaceum, Roxb. ^j Coix barbata, Roxb. ^k And गवेधुः or गवेडुका.
^l Likewise सुसलः.

26. ^{n m n a} प्रष्कोटनं शूर्पं (मृत्को) ^{f b m} चालनी तितलः (पुमान्) ^{m c m} स्यूत प्रसेवौ
- ^{m m c} कारुणाल पिटी ^{m m c} कठ किलिञ्चकौ
27. (समानौ) ^{1 f n m n} रसवत्या नृ पाकस्थान महानसे ^{m g} पौरोगव (सदध्यक्षः)
- ^{m m h} सूपकारा (स्तु) बह्ववाः
28. ^{m m m i j} आरालिका आंधसिकाः स्रदा औदनिका गुणाः
- ^{n k n l 2 f f m 3 f n} आपूपिकः कांदविको भक्ष्यकारः (इमे त्रिषु)
29. ^{f 4 f 5 f} अश्वन्तमुद्धानमधिश्रयणी सुस्त्रिरन्तिका
- ^{f 4 f 5 f} अङ्गारधानिका ऽङ्गारशक्य (पि) हसम्य (पि)

A winnowing basket.

A sieve or cribble.

A sack.

A granary.

A mat. f

A kitchen.

Overseer of the kitchen.

Cooks.

A baker.

A furnace or fire-place.

A portable furnace.

1—तो. 2 च— 3 अ— 4—टी. 5—नी.

^a Or सूर्यं. ^b Also neut. चालनं. ^c Likewise स्रोतः and सूनः or स्रोतः. ^d Constructed of bamboos : some say, a basket to hold grain. ^e Also पिटकः or पेटकः. ^f Or else a screen made of grass ; or a twist of straw. ^g This and the following admit the variation of gender. ^h Some restrict these two first terms to mean one who prepares sauces, &c. ⁱ Or अङ्गारः. ^j The preceding are used adjectively. ^k And अश्वन्तं. ^l उद्धानं and उद्धार्यं or उद्धारं. ^m Also चल्ली. ⁿ अन्तिका or अन्दिकाः.

1f

30. हसन्य (प्य)

A fire
brand. a

(ऽय न स्त्री स्याद्) अङ्गारो ऽलातमुष्णकम्

A frying
pan.

(स्त्रीषे) ऽम्बरौषं आद्रो (ना)

An iron
plate or
pan. c

कन्दु (र्वा) खेदनी (स्त्रियाम्)

A jar.

31. अलिच्छरः (स्यान्) मणिकं

A pitcher.

कर्कश्यालुर्गलन्तिका

A pot.

पिठरः स्याल्यथा कुण्डं

A waterpot.

कलश (स्तु. त्रिषु द्वयोः)

32. घटः कुट निपाव्

A lid.

(अस्त्री) सरावो बर्द्धमानकः

A seether
or boiler.

ऋजीषं पिष्टपचनं

A goblet. m

कंसो (ऽस्त्री) पानमाजनम्

1—नी.

2—री.

3—ग—.

4 निप.

*Whether burning or extinguished ; but some interpret the first term, charcoal ; and the two last, half burnt wood. ^b: And अम्बरौषं. ^c Some make this and the preceding synonymous. ^d Or अलिच्छरः. * आलः and अलुः or आदः. ^f Also fem. पिठरी. ^g स्याल्यो and neut. स्यालं. ^h उखा or—उषा. ⁱ Or fem. कुण्डी. ^j Or कलसः. Fem कलसिः,—सी,—यिः, or—यो. Neut. कलसं—यं. ^k And सरावः. ^l Also ऋजीषं. ^m A metallic vessel to drink in. ⁿ Or कंसः. Also कंसं.

33. कुबः (छत्तेः खेहपात्र^f)
 (सैवाल्पा^m) कुतपः (पुमान्ⁿ)
 (सर्वम्^{n a}) आवपनं भाण्डं^{n m n} पात्राऽमत्रेⁿ (च) भाजनम्ⁿ Any vessel.
34. दर्विः^f कन्विः^{f b} खजाका^{f c} (च स्यात्)
 तर्हूर्हा^{m f} रहस्तकः^{1 m}
 (अस्त्रीⁿ) शाकंⁿ हरितकं^{2 m d} शिथुर्ⁿ
 (अस्य^m तु नाडिका^m) Its stalk.
35. कण्डम्ब^m (ख) कण्डम्ब^m (ख)
 वेसवार^{m c} उपस्करः^m
 तिन्तिडीकⁿ (ख) चुक्र^{m n} (ख) टट्यान्मⁿ
 (अयⁿ) वेसुजम्ⁿ Pepper.
36. मरीचं^{n f} कोलकंⁿ छणामषणं^{n g} धर्मपत्तनम्ⁿ
 जीरके^m जरणे^m ऽजाजी कणाः^f
 (छणोⁿ तु जीरकेⁿ) Calo'aji. h
37. सुषवी^{f i} कारवी^f दृष्वी^f दृथुः^{3 f} कालोपकुक्षिका^{4 f}
 पार्द्रकंⁿ शङ्करं^m (स्याद्)
 (अय^f) छत्रा^m वितुषकम्^m Coriander.

1दा—

2—पु.

3कावा.

4उ—

* Some include this in the interpretation. ^b Also दर्वी and कन्वी.^c Likewise masc. खजः. ^d Or शिथुः. ^e Also वेसवारः or वेसवारः.^f Or जरिचं. ^g जमणं and उमणं. ^h Nigella Indica, Roxb. ⁱ सुषवी and सुषवी.

38. कुस्तुम्बुर (च) धन्याकम्
 Dry ginger (अथ) शुण्ठी मधौषधम्
 (स्त्रीनपुंसकयोर्) विश्वं नागरं विश्वभेषजम्
 Sour gruel. 39. चारनालक सौवीर कुस्माषा ऽभिषुतानि (च)
 अवन्तिसोम धन्यान्ध कुंजलानि (च) काञ्चिके
 Assa foetida. 40. सचक्षवेधि जतुकं वाह्निकं हिङ्गु रामठम्
 Hingupatri. तत्पत्नी कारवी पृथ्वी वाय्विका कवरोष्ट्रः
 Turmeric. 41. निशाच्छा काञ्चनी पीता हरिद्रा वरवर्णिनी
 Sea salt. सामुद्रं (यत्तु) खवणमक्षीवं वसिरं (सु तत्)
 Rock salt. 42. सैन्धवो (ऽस्त्री) शितशिवं माणिमन्ध (सु) सिंधुजे

1—च.

2—न.

3—स.

^a Likewise तन्मूत्र, and fem. कुस्तुमूरी and तन्मूरी. ^b Also धान्यकं. धनिकं, धनीयकं, धनेयकं, धान्यं and fem. धन्या. ^c Or शुण्ठिः. ^d Also fem. मधौषधी. ^e Fem. विन्दा. ^f Or कुस्मासः, कुस्माषः and कुस्माषाभिषुतं. ^g Also काञ्चिकं or काञ्चनीकं and fem. काञ्चिका. ^h Or वाह्निकं. ⁱ And रघठं. ^j That is हिङ्गुपत्नी. But some read त्वक्पत्नी. ^k Or वायोका. ^l Also कवरोष्ट्रः. ^m And निशा or other terms signifying night. ⁿ अक्षीवं or अक्षिवं. ^o Also वसिरं. ^p And शितशिवं शीतशिवं or शीतसिवं and शितशिवं. ^q Also माणिमन्धं.

^{n b} ⁿ रौमकं वसुकं	Another sort. a
ⁿ ⁿ ⁿ पाक्यं विड (व्) कृतके (द्वयम्)	Factitious salt. c
43. ⁿ ⁿ ⁿ सौवर्चले ऽक्षरचके	<i>Sôchal</i> salt: white.
ⁿ तिलकं (तत्र मेचके)	The same: black. d
^f ⁿ ^f मत्स्यण्डी फाणितं (खण्डविकारौ)	Raw sugar. e
^f ^f शर्करा सिता	Refined sugar. g
44. ^{f h} ^f कूचिका क्षीरविक्षतिः (स्याद्)	Inspissated milk.
^f रसाणा (तु) मर्जिता	Curds with sugar and spices.
ⁿ ⁿ (स्यात्) तेमनं (तु) निष्ठानं	Sauce or condiment.
ⁱ (त्रिलिङ्गा वासितावधेः)	
45. ^{m f n} ^{m f n} ^{l m f n} शूलाकृतं भटितं (स्याच्) कूल्यं	Roasted on a spit.
^{f n} ^{m f n} जख्यं (तु) पैठरम्	Boiled in a caldron.

¹ नृत्त्य.

^a The same with *Sa'mbhar* salt, denominated *Raumaca*, as some say, from a mountain of salt called *Ruma'*; or, as others affirm, from a river or lake of the same name. ^b Also रौच. ^c Obtained by boiling clay found on the sea shore; or other earth impregnated with salt. Some remark, that the two first terms are names of different kinds of salt which are equally factitious. ^d This appears to be the same with black salt or *Vit' alavana*: a factitious salt containing sulphur. ^e The first term signifies granulated sugar; and the second inspissated juice of sugarcane. ^f Some, making this one of the exhibited terms, state three synonyma of syrup. ^g Clayed: others say, candied. ^h And कूचिका. ⁱ The following to v. 46 admit the three genders.

Dressed-	^{m f n} 1 ^{m f n} प्रणीतमुपसंपन्नं
Seasoned.	^{m f n} प्रयस्तं (स्यात्) ^{m f n} सुसंस्कृतम्
Sauce mixed with rice-gruel. a	^{m f n} 46. (स्यात्) पिच्छिखं (तु) विजिलं ^{m f n b}
Strained.	^{m f n} सुदृष्टं शोधितं (समे) ^{m f n}
Bland, soft.	^{m f n} चिकण्यं मखण्यं स्निग्धं ^{m f n}
Scented.	(तुल्ये) भावित वासिते ^{m f n} ^{m f n c}
Food half dressed. d	ⁿ 47. आपकः पौलिरभ्युषो. ^m 2 ^{m e}
Fried grain.	^m लाजाः (पुंभुन्नि चा) ^{m pl. f} क्षतम् ^{n g}
Rice, &c. flattened.	^m दृयुकः (स्याच्) चिपिटको. ^{m h}
Fried barley or rice.	^{f pl.} घाना (दृष्टयवे स्त्रियाम्)
Cake.	^m 48. पूषोऽपूपः पिष्टकः (स्यात्) ^m
—mixed with curds.	^{m i} करंभो दधिसक्तवः ^{3 m pl.}

१—.

२—.

३—क्तु.

a Or else any sauce, or condiment, with gravy ; otherwise explained moist split pulse. b Also विजिलं and विज्जनं or विजयिनं. c The foregoing are used adjectively. d To be eaten from the hand ; some say bread ; others, green barley fried. e Also अभ्युषः and अभ्युषः. f Or fem. लाजा. g Or, as some read, masc. pl. क्षताः. This is explained by others, whole rice. h And चिपिटः or चिपुटः. Likewise चिटः, &c. i Also करंभ.

- ^{f a} ^{n n b} ^{n l m n} ^m
 भिस्त्रा (स्त्री)भक्तमन्त्रो ऽम्भोदनेऽ(स्त्री)दीदिविः Boiled rice.
- ^{f c} ^f
 49. भिस्त्रा दग्धिका The same scorched.
- ^{m n}
 (सुवरसाग्रे) मण्ड (मुख्याम्) Scum.
- ^{m 2 m} ^{m d}
 मासराचाम बिस्त्रावा (मण्डे भक्तसमुद्रवे) Scum of boiled rice.
- ^f ^{3 f} ^f ^f ^f
 50. ववायू.ष्ठिका आणा विलेयी तरसा (च सा) Rice gruel.
- ^{m f n}
 गव्यं (त्रिषु गवां सर्वं) Belonging to a cow.
- ^{4 f n} ^{5 m n}
 गोविद्धोमय (मुख्याम्) Cowdung.
- ^{m n}
 51. (सकुशुष्कं) करीषो (स्त्री) Dry cow-dung.
- ⁿ ⁿ ^{6 n}
 दुग्धं क्षीरं पयः (समम्) Milk.
- ⁿ
 पयस्य (माज्यदध्यादि) Prepared from milk. e
- ^{n f}
 त्रस्थं (दधि घनेतरत्) Thin or diluted curds.
- ⁿ ^{7 n} ^{8 f} ^{9 f}
 52. दृतमाज्यं हविः सर्पिर् Clarified butter.
- ⁿ ⁿ
 नवनीतं नवोद्धृतम् Fresh butter.

1 क्षी.—. 2 क्षा.—. 3 क्ष.—. 4—क्ष. 5 गो.—.
 6—क्ष. 7 क्षा.—. 8—क्ष. 9—क्ष.

a One writes भिस्त्रा. b अज्यः (स). c And भिस्त्रा or भिस्त्रा, भिस्त्रा, भिस्त्रा. d Likewise बिस्त्रावः. e Butter, curds, &c. f Also दध्या and दध्या. Some read दध्या, and interpret it floating curds.

D d

Butter of
yesterday's
milk. a

Butter-
milk.

—with pro-
portions of
water.

Whey of
curds.

Milk of a
cow which
lately calv-
ed. f

Hunger.

A mouthful.

Drinking
together.

Eating to-
gether.

Thirst.

Food.

(तत्तु) हैवंगवीनं (यत् क्षोभोदोदोद्भवं दृतम्)

53. दण्डाहतं काशयेव मुरिष्ट (मपि) गोरसः

तद्रं (चु) दध्निभूयितं (पादास्त्रुर्द्धास्त्रुनिर्जलम्)

54. (मकुडं दधिभवं) मस्तु

पीयूषो (ऽभिनवं पयः)

अथनाया बुभुक्षा क्षुद्र

ग्रास (स्तु.) कवला (ऽर्थकः)

55. सपीतिः (क्षी) तुल्यपानं

सग्धिः (क्षी) सहभोजनम्

उदग्धा (तु) पिपासा तट्ट तर्जे

जग्धि (स्तु.) भोजनम्

56. जेमनं लेप आहारो मिश्रो न्याद (इत्यपि)

१ क—.

२ उ—तु.

३—ध.

४—स.

५—ह.

* Some explain it butter from new milk. ^b Or काशयेव. ^c With a fourth part of water. ^d With an equal part of water. ^e Without water. ^f Within the first seven days. ^g Also पेयूषः—^h and पीयूष. Some make the last signify milk after the seventh day from the cow's calving. ^h क्षुद्र (—ध). Also क्षुद्रा. ⁱ Or तट्टा. Also तट्टा. Or जग्धनं. ^k Likewise विधसः.

ⁿ ⁿ ^f
सौहित्यं तर्पणं तृप्तिः

Satiety.

^f ^b ⁿ
फेलाभुक्तसमुज्झितम्

Oats, leavings. a

ⁱ ⁱ ⁱ ^{1 i} ^{2 i} ⁱ
57. कामं प्रकामं पर्याप्तं निरामेष्टं यथेष्टितम्

Voluntarily.

^m ^m ^m ^{mc} ^{3 m} ^d ^m
गोपे गोपाल गोसंख गोधुगमौर वल्लवाः

Herdsman.

^{ne}
58. (गोमहिष्यादिकं) पादबन्धनं

Stock of cattle.

^m
(द्वौ) गवीश्वरे

Owner of kine.

^{4 m} ^{5 m}
गोमान् गोमी

ⁿ ^{af} ^m
गोकुल (नृ) गोघनं (स्याद्) गवां व्रजः

A herd.

^{6 m} ^f ⁿ ^g
59. (त्रिष्या) धितंगवीनं (तन्नावो यत्नायिताः पुरा)

Formerly grazed by cattle.

^m ^h ^m ^m ^m
उक्षाभद्रो वलीवर्दः अक्षभो वृषभो वृषः

A bull or ox.

^{7 m} ⁱ ^m ^{8 m}
60. अनङ्गान् सौरभेयो गौर्

ⁿ
(उक्षासंहतिर्) आशकम्

A herd of oxen.

^f ^f
गव्या गोत्रा (गवां)

A herd of kine.

ⁿ ⁿ
(वत्सधेनोर्) वात्सक धेनुके

—of calves, and milch-cows. i

1—अं. 2 रटं. 3 आ—. 4—वृ. 5—नृ.
6 आ—. 7—वृह. 8 गो.

^a Left at the meal; or, otherwise interpreted, dropped from the mouth. ^b And फेहिः. Also masc. फेहक. ^c गोधुक् (ह्). Also गोदुहः. ^d Or अक्षोरः. ^e Or, according to a different reading, वाद्वं. ^f Some add घनं, as a synonymous term. ^g आधितंगवीनः, ना, नं; or अधितंगवीनः, ना, नं. Also अधितंगवीनः, ना, नं, where cattle have dwelt. ^h And वरीवर्दः or वलीवर्दः. ⁱ Fem. अनङ्गाङ्गी and अनङ्गुङ्गी. ^j Respectively.

A large bull
or ox.

61. (वृषो महान्) महोच्चः (स्याद्)

An old
bull.

वृद्धोच्च (स्तु.) जरद्भृक्

A bullock.

(सत्यम् सच्चा) जातोच्चः

A new-
born calf.

(सद्योजातस्तु) तर्प्यकः

A calf.

62. वृद्धत्करि (स्तु.) वत्सः (स्याद्)

A steer.

दस्य वत्सतरो (सर्भो)

One fit to
be set free.

चार्षभ्यः (वृद्धतायोभ्यः)

A bull at
liberty.

वृद्धो गोपति रिट्चदः

A bull's
shoulder.

63. (स्कन्धप्रदेशस्तु.) वहः

His dew-
lap.

साक्षा (तु) गवकम्बसः

An ox, with
a rein
through his
nose.

(स्यान्) नक्षित (स्तु.) नस्योतः

Young cat-
tle in train-
ing.
Cattle yok-
ed, &c. g

प्रवृत्ताद् युगपार्श्वगः

64. (युगदीनासु वोढारो) युग्य प्रासंभ्य शाकटाः

Ploughman;
plough-cat-
tle, &c. h

(खनति तेन तद्वोढा ऽस्येहं) हासिक सैरिकौ

Cattle for
burden.

65. धुर्वहे धुर्व धौरेय धुरीणाः (स) धुरंधरः

1—ति.

2 द—.

3—ठ.

* Fem. जरद्भृको. b Or वृद्धत्करिः. c And वृद्धः or वृद्धः. d Also वृद्धरः. e प्रवृत्ताड (च). f Or युगपार्श्वकः. g Respectively; one yoked, or one in training with a frame on his neck, or one trained to draught. h The third acceptation of both terms is 'of or belonging to a plough.' i Or धुर्वधरः.

- (उमाव्) एकधुरीण^m कधुरावे^{1m} कधुरावहे^{2m}
66. (सतु) सर्वधुरीणः^m (स्याद्योवै) सर्वधुरावहः^m
- माहेयी^f सौरभेयी^f गोहृत्ता^f माता^{3f} (च) शृङ्गिणी^f
67. अर्जुन्यग्रा^{4f} रोहिणी^{5f} (स्याद्)
- (उत्तमा गोषु) नैचिकी^{f a}
68. (वर्णादिभेदात्. आः स्तुः) श्वकी^{f b} धवला^f (इयः)
- द्विहायनी^f द्विवर्षा^f (गौर)
- एकाब्दा^f (त्वे) कशायनी^{6f}
69. चतुर्ब्दा^f चतुर्वीयस्त्री^f
- (एवं) त्र्यब्दा^f त्रिहायणी^f
- वशा^f बन्धा^f
- श्वतोका^{f c} (तु) स्ववर्जभा^{f c}
- (इय) सन्धिनी^f
70. (आक्रांता वृषभेणा)
- (इय) वेहन्न^{7f} भौषपातिनी^{8f}
- Cattle for special burden.
—for any carriage.
- A cow.
- An excellent one.
- Cows brindle, white, &c.
A heifer two years old.
—one year old.
- four years old.
—three years old.
- A barren cow.
- A cow miscarried by accident.
One which has gone to the bull, &
- Miscarrying from going unseasonably.

1 ए—र.

2 ए—.

3 उह्ला.

4—नी.

5 क—.

6 ए—.

7—वृ.

8 ग—.

* Also नीचिकी or नीचिका and निचिकी. ^b Likewise श्वका and श्वकी. Also त्र्यब्दा, black. कशिका, tawny. Or distinguished by other circumstances, as क्षुब्धा and क्षामनी, short; लम्बकर्णी, with long ears; वक्रशृङ्गी, with crooked horns, &c. ^c And श्वतोका. ^d Some interpret it, a cow with calf.

Fit for the
bull.

^f ^{1f}
कात्यायसर्वा (प्रजने)

A pregnant
heifer. a

^f ^f
प्रधौही वासगर्भिणी

A tractable
cow.

71. (स्याद्) चचल्ली (तु) सुकरा

A cow bear-
ing many
calves.

^f ^f
वज्रसूतिः परेष्टु का

^f ^f ^b
चिरसूता वज्रवणी

One, which
has lately
calved.

^f ^f
धेनुः (स्वान्) नवसूतिका

Easily milk-
ed.

72. सुव्रता सुखसन्धोद्या

with a large
udder.

^f ^f
पीनोद्गी पीवरसनी

Yielding a
draught of
milk.

^f ^f
द्रोणशीरा द्रोणदुषा

Standing at
the dairy. d

^f ^f
धेनुद्या (वन्धके स्विता)

Calving
every year.

73. समांसर्मीना (सा यैव प्रतिवर्षं प्रसूयते)

An udder

^{2ne} ⁿ
उध (स्तु. जीवम्) आपीनं

A pillar. f

^m ^m
(समौ) शिबक कीलकौ

A rope or
cord. g

^{3f n h} ⁿ
74. (नपुंसि) दाम संदानं

A string or
tie. i

^f ^f ⁱ
पशुरज्जु (स्तु.) दामनी

1—उ—

2—स—

3—ज—

^a Or a cow with calf for the first time. ^b Likewise वज्रवणी, and वज्रविणी, or चवज्रवणी. Also वज्रवणी, &c. ^c सुखसन्धोद्या. ^d Some interpret this a cow pledged. ^e Also उधः and जोधः. ^f For cows to rub themselves upon; or, otherwise interpreted, for tying cows or calves. ^g To which cows are tied; or a string to bind a cow's hind-legs when milked. ^h Fem. दाया (वन्ध) or दाया (वा). ⁱ For binding the legs of cattle, or for tying the cattle themselves. ^j Likewise सावनी and बंधनी.

^m ^{ma} ^m ^m ^m
वैशाख मन्व मन्वान मन्वानो मन्वदण्डके

^{mo} ^m
75. कुठरी दण्डविम्भे

^f ^f
मन्वनी गर्गरी (समे)

^m ^m ^m ^m
उष्ट्रे कमेलक मय महाकाः

^m ^m
करभः शिशुः

^{1 m}
76. (करभाः स्युः) शृङ्खलका (दारवैः पादबंधनैः)

^f ^f
अजा जागी

^{mf} ^{mg} ^m ^{mh} ^m
स्तुभः च्छाग वक्ष च्छगलका अज

^{mi} ^{2m} ^{3m} ^{4m} ^m ^{5m} ^{mj}
77. मेदोः रभोः रणोर्गायुमेध दृष्टाय एडकाः

ⁿ ⁶ⁿ ⁷ⁿ
(उष्ट्रो रभ्राजटन्दे स्थाद्) औष्ट्रकै रभ्रकाजकम्

^{8m} ^m ^{mm} ^m ^m
78. चक्रीवन्त (स्युः) बालेया रासभा गर्हभाः खराः

^{mn} ^m ^m ^{mo} ^{9m}
वैदेहकः सार्धवाहो नैगमो वाणिजो वाणिक

^m ^{10m} ^m
79. पुष्पाजीवो (स्या) पणिकः क्रयविक्रयिक (ख सः)

A churning-stick.

A post, round which its string winds, b

A churn.

A camel.

A young one, d.

Young camels clogged, e

A she-goat.

A he-goat.

A ram.

Herd of camels ; flock of sheep and goats, k

Asses, l

A trader.

1—काः. 2—उ— 3—उ— 4—ख— 5—बि.
6—चौ— 7—चा— 8—दू— 9—ज— 10—जा—

^a मन्वा (—नु). ^b Or else the lid of the churn, contrived to support the stick. ^c Also कुठरः. ^d Or any young animal. ^e With wooden rings on their feet. ^f Also तभः and खभः or शुभः. ^g जागः or जग. ^h जगल and जागलः. ⁱ Or मेदः. ^j Masc. एडकः. Fem. एडकाः. ^k Respectively. ^l Sing. चक्रीवान्, बाले दः, &c. ^m Also रासभः. ⁿ Or वैदेहः. ^o And वाणिजः or वाणिजिकः. Also वाणिजः.

A vender.	^{1 m} विक्रेता (स्याद्) ^m विक्रयिकः
A buyer.	^m ^m क्रायक क्रायकौ (समै!)
Traffic.	^{a a} 80. बाणिज्यं (तु) ^f बाणिज्या (स्यान्)
Price.	ⁿ ^m ^{2 m} मूल्यं वक्तुः! (पु) वक्तवः
Capital ; principal.	^{f b} ^{m n} ⁿ नीवी परिपणं मूलधनं
Gain, profit.	^m ^m लाभो! (ऽधिकं) फलम्
Barter.	^{n c} ^{m d} ^m ^{m e} 81. परिदानं परीवर्त्तो नैमेय निमया (वपि)
A deposit.	^m ^{3 m} (पुमान्) उपनिधि न्यासः
The return of it.	^{n f} प्रतिदानं (तदर्थ्यणम्)
Exposed for sale.	^{m f n} 82. (क्रये प्रसारितं) क्रय्यं
Purchasable.	^{m f n} ^{m f n} क्रये क्रेतव्य (मात्रके)
Vendible.	^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} ^g विक्रेयं पणितव्यं (च) पण्य (क्रय्यादयस्त्रिषु)
Ratification of a bargain.	^{m h} ^m ^f 83. (क्रीवे) सत्यापनं सत्यंकारः सत्याकृतिः (स्त्रिवाम)

1—ह.

२ च—.

३ न्या—.

^a Or बाणिज्यं. ^b And नीविः. ^c Some read प्रतिदानं. ^d And परिवर्त्तो. ^e Likewise नैमेयः, निमयः and निमिजयः. ^f Some read परिदानं. ^g The foregoing admit the three genders. ^h Also fem. सत्यापना.

- ^m ^m
विपणो विक्रयः Contract of sale.
- ^a
(संख्याः संख्ये स्यादथ त्रिषु Numerals.
- ^b
84. विंशत्याद्याः सहैकत्वे सर्वाः संख्येयसंख्ययोः
- ^c
संख्यायै द्विवक्तृत्वे स्तः तासु चानवतेः क्षियः
- ^d
85. पंक्तेः शतसहस्रादिक्रमाद्विशगुणोत्तरम्)
- ⁿ ^c ⁿ ⁿ ^{1 n}
चौतवं द्रुवयं पाख्य (मिति) माना (धकं त्रयम्) Measure.
- ^f ^f ^m
86. (मानं) तुषा ऽङ्गुलिप्रत्यैर् Of three sorts, f
- ^{2 m h}
(गुञ्जाः पञ्चा) द्यमाषकः A Ma'sha, g
- ^m ^m ⁿ
(ते षोडशा) ऽष्ट कर्षा (ऽक्षी) Sixteen times as much,
- ⁿ
पखं (कर्षचतुष्टयम्) Four times the last.
- ^m ⁿ ^m ⁿ
87. सुवर्णं विसौ (रेणो ऽजे) A karsha of gold.
- कुबविसा (सु तत्पले) A pala of gold.

1—व.

2 चा—.

^a Numerals, from 1 to 18, agree in gender with the subject numbered. ^b Other numerals, (19) 20, &c. are singular; but may be dual or plural, if used distributively, Ex. विंशती, two scores. ^c The numerals, 20 to 90, are invariably feminine. ^d Numeration proceeds in decuple proportion. ^e Also चौवर्त. ^f By weight, measure of length, and measure of capacity. ^g Equal to five rettis or seeds of the abrus precatorius. ^h Also नापः or नासः.

E o

100 *Panas*.

तुषा (क्षिवां पक्षयतं)

Twenty
times as
much.
Ten times
the last.

भारः (स्याद्विंशतितुषा)

88. आचितं (दशभाराः सुः)

A cartload.

(शाकटो भार) आचितः

A *karsha* of
silver. b

कार्षापणः कार्षिकः (स्यात्)

A *pana* of
copper. d

(कार्षिके ताजिके) पणः

Various
measures of
capacity. e

89. (अस्त्रियाम्) पाढक द्रोणौ खारी वाणे निजुंचकः

कुडवः प्रस्य (इत्याद्याः परिमाणार्थकाः पृथक्)

A quarter.

90. पाद (खारीयो मागः स्याद्)

A part,
share, or
portion.
Substance,
thing or
wealth.

अंश भागौ (तु) वण्टकः

द्रव्यं विचं स्थापतेयं रिक्थयक्थं धनं वसु

Wrought
and un-
wrought
gold, &c. k

91. हिरण्यं द्रविणं युग्म मर्धं रै विभवा (अपि)

(स्यात्) कोय (च) हिरण्यं (च हेमरूपे कृताकृते)

1 क—.

2 क—.

^a Likewise चरः. ^b Same with पुराचः, equivalent to 16 *Panas* of cowries. ^c Some add कार्षापणः. ^d Equivalent to 80 cowries. ^e Severally, viz. 4 *A'd'hacas* = 1 *Drōna*; and = 16 D. = 1 *C'hārti*. Also 20 D. = 1 *Kumbha*; and 10 C. = 1 *Vāha*. Some state $\frac{C'h.}{4} = 1$ *Māni*. $\frac{M.}{4} = 1$ *Drōna*. $\frac{D.}{4} = 1$ *A'd'haca*. $\frac{A.}{4} = 1$ *Prast'ha*. $\frac{P.}{4} = 1$ *Kudava*. $\frac{C.}{4} = 1$ *Nicunchaca*. ^f Also fem. पाढकी and पादकिपा. ^g Likewise खारिः and masc. खारः. ^h And कुडवः or कुडपः. ⁱ Or अंशः. ^j Masc. nom. राः (रै). ^k Some disjoin the terms; कोय, wrought gold; हिरण्यं, unwrought silver. ^l And कोयः or कोयं.

92. (ताभ्यां वद्व्यक्त) कुप्य^{na} Base metals.
 रूप्यं^{na} (तद् वमाहृतम्) Bullion.
 नाभ्यतं मरकतमृगभं^{na 1 na} हरिन्मणिः^{na} An emerald.
 93. शोण्यरत्नं^{na} लोहितकः^{na} पद्मरागे^{na} A ruby.
 (ऽयं मौक्तिकम्^{na} A pearl.
 सुक्ता^f
 (ऽयं विद्रुमः^{na} (पुंसि) प्रवालं^{na} (पुंनपुंसकम्) Coral.
 94. रत्नं^{na} मणि^{na f b} (इयोर्यमजातो सुक्तादिके ऽपि च) Any gem.
 स्वर्णं^{na} सुवर्णं^{na} कनकं^{na} हरिण्यं^{na} हेमं^{na} चाटकम्^{na 2 na} Gold.
 95. तपनीयं^{na} शतकुंभं^{na} गाङ्गेयं^{na} भमं^{na} कर्बुरम्^{na}
 चामीकरं^{na} जातरूपं^{na} महारजतं^{na} कांचने^{na}
 96. रूप्यं^{na} कार्त्तस्वरं^{na} जाम्बूनदमृष्टापदो^{na 4 na} (ऽस्त्रिवाम्)
 (अस्त्रकारं सुवर्णं^{na} वच्^{na} छृङ्गीकनकं^{na} (मित्स्वदः)^{5 na g} Gold for ornaments.
 97. दुर्बर्णं^{na} रजतं^{na} रूप्यं^{na} खर्जूरं^{na} श्वेतं^{na} (मित्स्वपि) Silver.

1 च—.

2—नृ.

3—नृ.

4 च—.

5 इ—.

^a Or अकुप्यं. ^b Also fem. नखी. ^c Or शतकोभं. ^d Also भवं.
^e And खर्जूरं. Likewise कर्बुरं. ^f Or रूप्यं. ^g Some divide the
 terms: शङ्खी or शङ्खिः (also neut. शङ्खि) and कनकं. ^h Or खर्जूरं.

- Brass. ^{f a} रीतिः (क्षियाम्) ^{m n b} चारकूटे (न क्षियाम्)
- Copper. ^m (अथ) ताम्रकम्
98. ^{n c} शुक्लं ⁿ चोच्छुसुखं ^{n d} दृष्टं ⁿ वरिष्ठोद्भूतं ^{n e} राणि (च)
- Iron. ^{m n f} लोहे (स्त्री) ⁿ यस्मिन् ⁿ तीक्ष्णं ⁿ पिष्टं ^{l n g} कासायसा ^{n h} ज्यसी
99. ^{m n} अयससारे
- Rust of iron. ^{m n} (ज्य) मरुदूरं ^{n i} सिंशान (मृषि तन्मले)
- Any thing metallic. Wrought iron; bar iron. ^{m j} (अथ स्तम्भैः) लौहं
- ^f (विकारक. यसः) कुयी
- Glass. ^m 100. ^m क्षारः ^m काचे
- Quicksilver. ^m (ज्य) ^m चपले ^{m n} रसः ^{m n k} सूत (च) पारदे
- Buffalo's horn. ⁿ गवसं (माहिषं मृगम्)
- Talc. ⁿ ^{2 n} अयस्कं ⁿ गिरिका ⁿ ज्मले
- Antimony. 101. ⁿ सोतोच्चन (नृ) ⁿ सौवीरं ^{n i} कापोताच्चनयामुने
- Blue vitriol. ^{n m} तुल्याच्चनं ⁿ शिखिग्रीवं ⁿ विदुक्कक ⁿ मयूरके

1—स.

2 ज.

^a Also रीती. And neut. रीत्यं. ^b Likewise चारः. ^c Or शुक्लं.
^d And दृष्टं. ^e उद्भूतं, उद्भूतं or उद्भूतं. ^f And लोहं or लोहः.
^g Likewise ज्यसी. ^h अथ (स्). Also आवसं. ⁱ And सिंशान, or सिंशानं,
^j सिंशानं. ^k And लोहं. ^l Also पारतः, or पारः. ^m And कपोताच्चनं
ⁿ Also तुल्यं.

102. कर्परी हार्षिका (कायोद्भवं) तुल्यं^{f b f n} Collyrium. a
 रसाञ्जनम्ⁿ Another sort. c
 रसगर्भं तार्क्ष्यैशं^{n n}
 गंधाश्मनि (तु) गन्धकः^{l n m d} Sulphur.
103. सौगंधिक (च)^{m e}
 चक्षुष्य कुशात्सौ (तु) कुशत्विका^{f 2 f f g} A blue stone used as a collyrium. f
 रौतिपुष्यं पुष्यकेतु मौष्यकं कुसुमाञ्जनम्^{n n h n i} Calx of brass.
 पिञ्जरं पीतकं ताक्षमाणं (च) हरिताक्षके^{n n n n j n} Yellow orpiment.
 गैरेयमूर्ध्नि गिरिजमृद्भाज (च) शिवाजतु^{n 3 n n 4 n n} Red chalk. k
 बोल गंधरस प्राण पिण्ड गोप रसाः (समाः)^{m m l m m m m n} Myrrh.

1—नृ.

2—हो.

3—च—.

4—च—.

* Extracted from Amomum Zanthorhizon, Roxb. ^b Some grammarians include this in the synonyma of blue vitriol. Medical authors write it कर्परी or कर्पूरं, and make it a distinct sort of collyrium. ^c Some join this article with the preceding, omitting कर्परी from the synonyma: this agrees with the medical books. ^d And गन्धकः. ^e Or सौगंधिकः. ^f Some make these three terms synonymous with the following. ^g And कुशत्सौ. Likewise कुशं. ^h And पुष्यकं. ⁱ Also पुष्यकाञ्जनं. ^j चार्क्ष्यं or चार्क्ष्यं. Also तार्क्ष्यं. ^k According to a different explanation, bitumen. ^l Or रसगर्भः. ^m And गोपः. Also पिण्डगोपः. ⁿ Or चक्षुः. Also मोक्षचक्षुः.

- Cuttle fish
bone. ^{ma mb m} दिण्डीरो ऽम्बिकफः फेनः
- Minium, or
red lead. ^{si} सिन्दूरं ^{na} नागसंभवम्
- Lead. 106. ^{na na na 1nc} नाग सीसक बोनेट वम्राधि
- Tin. ^{na nd} तपु पिञ्चटम्
- Cotton. ^{na na} रंग बंगे ^{m 2mc} (ऽय) पिचुसुखो
- Safflower ;
carthamus. ^{na} (ऽय) कमखोत्तरम्
107. ^{na na na na} (स्यात्) कुडंभं वट्टिशिखं महारजन (मित्यपि)
- A woollen
blanket. ^m मेवकम्बल जर्पाहुः
- Hare's or
rabbit's
hair. ^{na 3na} शयोर्थं शयलोमनि
- Honey. 108. ^{na na 4na} मधु सौद्रं माञ्जिका (दि)
- Wax. ^{na} मधुच्छिष्टं (ठ) सिक्वकं
- Red arsenic. ^{ft f fg f} मनःशिखा मनोरुप्ता मनोद्धा नागजिहिका
109. ^{f fh fi} नैपाखी कुनटीगोखा
- Nitre ; salt-
petre. ^{m m} यवक्षारी यवाग्रजः

1—प्र.

2—तृ.

3—वृ.

4—क.

* दिण्डीरोः or पिण्डीरोः. Also दिण्डिरः. ^b Or सङ्ग्रहेनः. * Some read वधं. Also तपु. ^d Some include the two first terms with the preceding, as names of lead. ^e And पिचुसु. Also पिचुतृषः or तृषपिचुः. ^f Likewise मनःशिखा. Also masc. मनःशिखः. ^g And मनोद्धा. ^h Some read कुनटी or कुनटी. ⁱ Some make the last term the name of a different species ; and the two preceding terms, its explanation.

पात्रो^m

(ज्य) सर्जिकाचारः कापोतः सुष्वर्चकः^{m a m m}

Natron ; alkali.

110. सौवर्चलं (स्याद्) रचकं^{n b}

त्वक्क्षीरा वंशरोचना^{f f c}

Manna of bamboos.

शिशुजं श्वेतमरिचं^{n n}

Seed of morunga. d

मोरटं (सुखमैश्वर्यम्)ⁿ

Root of sugarcane.

111. ग्रन्थिकं पिप्पलीमूलं चटिकाशिर (इत्यपि)^{n n l n e}

Root of long pepper.

गोक्षोमी भृतकेयो (ना)^{f m}

Root of sweet flag.

पलाङ्गं रक्तचन्दनम्^{n n}

Red-wood.

112. त्रिकटुसूत्रयथं व्योषं^{n n g n}

Three spices. f

त्रिफला (तु) फलत्रिकम्^{f h n}

Three myrobalans.

1-ह.

^a Or सर्जिकाचारः. Also सर्जिका and चारः. ^b Some disjoin the two last terms, and make them names of Borax. ^c Or वंशरोचना. ^d Of Hyperanthera or Guilandina morunga. ^e And चटिकाशिरः (रु). Or masc. चटिकाशिरः (र). Also चटका and चिरः. ^f Black pepper, dry ginger and long pepper. ^g Or सूत्रयथं. ^h And त्रिफली or त्रिफला.

CHAPTER X.

Men of the fourth tribe.	^{m a} 1. ^m नूद्रा (चा) ^m ऽवरवर्णा (च) ^m वृषला (च) ^m जषन्वजाः
Men of mix- ed origin. b	^m (आचण्डालान्तु) ^m संकीर्णा (अव्युष्ट करणादयः)
A scride. c	^m 2. (नूद्राविशो सु) ^m करणो
A physi- cian. d	^m ^m ऽव्युष्टे (वैश्वादिजन्मनोः)
An <i>Ugra</i> . e	^m (नूद्रा क्षत्रिययोर्) ^m उग्रो
A bard. f	^m मागधः (क्षत्रियाविशोः)
A <i>Ma'hishya</i> . g	^m 3. माहिष्यो (ऽर्धक्षत्रिययोः)
A <i>Kshattri</i> . h	^{1 m} क्षत्ता (अनूद्रवोः सुतः)
A chari- oteer. i	^m (ब्राह्मणां क्षत्रियात्) ^m सुतः
A trader. j	^m (तस्यां वैदेहको (विशः))

१-४.

- ^a Sing. नूद्रः, &c. ^b From the intermarriages of the other tribes.
^c Or man of a class which sprung from the 3d and 4th tribes.
^d Sprung from the 1st and 3rd tribes. ^e From the 2d and 4th.
^f From the 3d and 2d. ^g From the 2d and 3d classes. ^h From the
4th and 3d. ⁱ From the 2d and 1st. ^j From the 3d and 1st.

4. रथकार (सु माहिष्यात् करण्यं यस्य संभवः) ^m ^{m b} A car-maker.
- (स्याच्)चाण्डाल(सु जनितो ब्राह्मण्यं वृषलेन यः) ^{m c} ^{1 m} ^{A Chan-} ^{da'la. a}
5. कारुः शिल्पी ^{m f d} An artisan.
- (संहतैर्लौक्योः) श्रेणिः (सजातिभिः) ^{m e} ^{2 m f} A company of artists.
- कुलकः (स्यात्) कुलश्रेष्ठे ^m ^m One eminent by birth.
- मालाकार (सु) मालिकः ^m ^m A florist.
6. कुम्भकारः कुलावः (स्यात्) ^m ^m A potter.
- पलगण्ड (सु) लेपकः ^m ^m A bricklayer or plasterer.
- तन्तुवायः कुबिन्दः (स्यात्) ^{m g} ^{m h} A weaver.
- तन्तुवाय (स्तु) सौचिकः ^m ^m A taylor.
7. रङ्गाजीव चित्रकारः ^m ^{3 m} A painter.
- शकमार्जो सिंघावकः ^m ^m An armourer.
- पादूलचर्मकारः (स्याद्) ^{4 m i} ^{5 m j} A shoemaker.
- व्योकारो लोहकारकः ^m ^m An iron-smith. k.
8. नाडीन्मः स्वर्णकारः कलादेः रुक्मकारके ^m ^m ^{m l} ^m A goldsmith.

1—मृ.

2—मृ.

3 वि—.

4—सु.

5 च—.

^a Sprung from the 4th and 1st tribes. ^b Also चण्डालः. ^c Likewise fem. कारुः. ^d Also fem. श्रेणी. ^e Or कुलिकः. ^f Likewise कुलः and श्रेणी. ^g And तन्तुवायः or तन्तुवायः. Also तन्तुवायः. ^h Or कुबिन्दः. ⁱ Or पादुलच्. ^j Also चर्मकारः. ^k Some separate the terms as severally signifying a founder and a smith. ^l Or कलादेः.

A shell-
cutter.

(स्याच्) ^{1 m} ^m ^{m a} ^{2 n} ^m ^{3 m} ^m ^{4 m} ^m ^{5 m}
 (स्याच्) ^{1 m} ^m ^{m a} ^{2 n} ^m ^{3 m} ^m ^{4 m} ^m ^{5 m}
 (स्याच्) ^{1 m} ^m ^{m a} ^{2 n} ^m ^{3 m} ^m ^{4 m} ^m ^{5 m}

A copper-
smith.

^m ^{2 n} ^m ^{3 m} ^m ^{4 m} ^m ^{5 m}
 यौखिक स्थापकः

A carpen-
ter.

9. तच्चा (त) बर्द्धकिस्वटा रचकार (च) काष्ठतट्

One work-
ing for the
village.

(ग्रामाधीने) ग्रामतटः

One inde-
pendent.

^m ^{6 m} ^{7 m} ^m ^m ^{8 m}
 कौटतटो (जनधीनकः)

A barber.

10. क्षुरि सुखिद्विवाकीर्त्तिनापिताऽन्तावसायिनः

A washer-
man.

निर्णेजकः (स्याद्) रचकः

A distiller.

^m ^m ^m ^m ^m ^m
 यौखिको मण्डहारकः

A goatherd.

11. जावालः (स्याद्) चजाजीवी

An atten-
dant on an
idol.

^{9 m c} ^m ^f ^{f d}
 देवाजीवी (तु) देवलः

A female
juggler.

(स्यान्) माया शम्बरी

A juggler.

^{m e} ^{m f}
 मायाकार (स्तु.) प्रातिहारिकः

Dancers and
tumblers.

12. शैलालिन (स्तु.) शैलूषा जावाजीवाः कथाखिनः

Dancers and
mimics.

^{m g} ^{m h}
 भरता (इत्यपि) नटाश्च

^m ^m
 चारणा (स्तु.) कुशीलवाः

1 चां.— 2 ता.— 3—जु. 4 त्वद्. 5—च. 6—जु.
 7—जु. 8—जु. 9—जु. 10—जु. 11—जु.

^a And कोष्ठिकः. ^b Fem. रचकी. ^c Or देवाजीवीः. ^d And शम्बरी or
 चांशरी. &c. ^e And जावाजी (जु) or जाजी (जु). ^f And प्रतिहारः, प्रातिहारः
 or प्रातिहारकः. ^g And भारतः. ^h Sing. नटः.

13. माईङ्गिका मौरजिका:

Players on drums.

पाणिवादा (स्तु.) पाणिवा

Striking with their hands only.

वेणुध्या: (स्युर्) वैणविका

Players on the flute.

वीणावादा (स्तु.) वैणिका:

—on the lute.

14. जीवान्तक: शाकुनिको

A fowler or bird-catcher.

(ह्री) वायुरिक जालिकौ

A hunter using nets.

वैतंसिक: कौटिक (चु) मांसिक (चु समं त्रयम्)

A vender of flesh-meat, b

15. भतको भतिसुद्धर्मको वैतनिको (ऽपि सः)

A hiring; a servant or labourer.

वार्तावहो वैवधिको

A chandler.

भारवाह (स्तु.) भारिक:

A porter.

16. विवर्णः पामरो नीचः प्राकृत (चु) पृथग्जनः

A low man. c

निहीनेऽपसदो आत्मा: सुल्लक (चु) तर (चु सः)

17. भत्ये दासेर दासेय दास गोप्यक चेटका:

A servant or slave.

नियोज्य किंकर प्रेक्ष भुजिष्य परिचारका:

1—ज.

2 क—.

3 द—.

^a Or जीवन्तिकः. ^b Selling the flesh of beasts or birds. ^c And निवन्तिकः. ^d Likewise भारी (नृ). ^e Following a degrading profession. ^f Or अपसदः. ^g Likewise सुल्लकः. ^h Or दासः. Fem. दासी—गी. ⁱ And गोप्यः. ^j Or चेटः. Also चेटः, चेटकः. Fem. चेटिका, चेटी, चेटी. ^k Fem. किहुरा or किहुरी. ^l Also प्रेक्षः and प्रेक्षः.

One nourished by a stranger, a

18. पराक्षित परिस्कन्द परजात परैविताः

A lazy man.

19. भन्दस्तुन्दपरिखण चालस्यः श्रौतकोऽलसेऽनुष्णः

A dextrous person.

दक्षे (तु) चतुर पेशल पटवः सूत्रान उष्ण (सु)

A Chanda'la.

20. चण्डाल ऊव मातङ्ग दिवाकीर्त्ति जनकमा

निषाद श्वपचावन्ते वासि चाण्डाल पुङ्गवाः

Barbarians. j

21. (भेदाः किरातश्वरपुलिन्दा) क्लेश (जातयः)

A hunter, or deer-killer.

व्याधो ह्यगवधाजीवो ह्यगयुर्बुधको (ऽपि सः)

A dog.

22. कौलेयकः सारमेयः कुङ्कुरो ह्यगदंशकः

शुनको भषकः श्वा (स्याद्)

A mad dog.

अलर्क (स्तु. स योगितः)

A dog trained for the chase.

23. (श्वा) विश्वकद्रु (र्द्ध गयाकुशलः)

A bitch.

सरमा शुनी

1 तु—.

2 पटु.

3 क—सिन्.

4 सु—.

5 वन्.

* Some include this line in the synonyma of slave. ^b Likewise परिस्कन्दः, परिष्कणः, परिस्कणः, पारस्कन्दः. ^c And परजितः. ^d Or तुन्द-परिमारकः. ^e And पेशलः or पेशलः. ^f Also जलकनः. ^g And निषादः. ^h Sing. श्वपचः. Likewise श्वपक् (च). ⁱ Also पुङ्गवः, पुङ्गवः. ^j Of various tribes, mountaineers, savages, &c. As किरातः, living in forests and armed with a bow. श्वरः or प्रज्जश्वरः, wearing feathers (a peacock's tail, &c). पुलिन्दः or पुंलिन्दः, speaking no intelligible language. ^k And कुङ्कुरः. ^l Or शुन and शुचिः. ^m Also श्वानः. ⁿ Likewise अलर्कः.

- ^m ^m ^{m a}
 विट्चरः नूकरो ग्राम्ये। A village hog.
- ^{m c}
 वक्त्र (सूक्ष्मः पशुः) Any young animal. b
- ⁿ ⁿ ^m ^f
 24. आक्षोदनं वृगव्यं (स्याद्) आखेटो वृगवाः स्त्रियाम् Chase ; hunting.
^{l m}
 (दक्षिणावर्तं व्ययोगाद्) दक्षिणेर्भा (कुरङ्गकः) A deer wounded on its right side.
- ^{2 m d} ^{3 m e} ^{m f} ^m ^m ^m
 25. चौरैकागारिक स्तेन इत्यु तस्त्वर भेषकाः A thief or robber.
^{4 m g} ^{5 m} ^{m h} ^m
 प्रतिरोधि परास्तन्दि पाटञ्चर मलिन्मुचाः
- ^{f i} ⁿ ⁿ ⁿ
 26. चौरिका स्तेन्य चौर्यं (च) स्तेयं Theft, robbery.
^{n j}
 लोभं (त तद्वनम्) Booty.
- ^{m l}
 वीतंस (सू पकरणं बन्धने वृगपक्षिणाम्) A net, chain, or cage. k
- ^m ⁿ
 27. उन्माथः कूटयन्त्रं (स्याद्) A snare or trap. m
- ^f ^f
 वायुरा वृगबन्धिनी A net. n
- ^{n o} ^{m p} ^f ^{m f n} ^{m q}
 मृत्सं वराटकः (स्त्री तु) रज्जु (स्त्रि, पु) वटी गुणः A cord, rope, or string.

1—नू.

2—र.

3—वे—.

4—वृ.

5—नू.

^a Some make the first, others the second, term, explanatory. ^b Or a lamb in particular. ^c Fem. वक्त्रो. ^d Also चौरः. Fem. चौरः. ^e Fem. ऐकागारिकी. ^f Or स्तेनः. Also स्तेन्यः. ^g And प्रतिरोधकः. ^h Likewise पटञ्चरः. ⁱ Also चौरिका. ^j And लोभं or लोभः. ^k Any instrument for confining birds or beasts. ^l Also वीतंसः. ^m Some make the preceding term synonymous with these. ⁿ For confining deer. ^o Adn नृवर्गं or युवर्गं. Also masc. युवः and fem. युवती or युवती. Likewise वृत्तं according to a different reading. ^p Or वराटः. But some read वटाकरः. ^q Likewise वटीगुणः.

Rope and
bucket of a
well. a

28. ⁿउद्घाटनं ⁿघटीयन्मं (सखिकोद्घाटनं ग्रहेः)

^{l m n b}(पुंलि) ^{m c}वेमा वावदहः

A loom.

^{n d}सूत्राणि ^{m e}(नरि) तन्तवः

Threads.

Weaving.

^{f f}29. वाणि ^{2 f g}व्यूतिः (खिवौ तुल्ये)

Plastering.
h

ⁿपुस्तं (लिप्याऽदिकर्मणि)

A doll or
puppet. i

^{f j}पाश्चातिका ^fपुत्रिका (स्यादहकदन्तादिभिः कृता)

A basket. k

^m30. पिटकः ^mपेटकः ^{f l}पेटा ^{f m}मञ्जूषा

A pole for
carrying
burdens.

^{f n}(ऽथ) विहङ्गिका

^{3 f}भारवटिसु

Its string.

^{n o}(तदात्म्यि) शिख्यं ^mकाचो

A shoe.

^f(ऽथ) पादुका

^f31. पादूह. ^{4 f}पानत् (की)

A boot.

^f(सेवा) ऽशुवहीना (पदावता)

A thong.

^fनक्षी ^{f p}वक्षी ^fवरत्ना (स्याद्)

A whip.

^{f q}(अम्बादेशाङ्गी) कथा

1—ज.

2—ज.

3—टि.

4—टि.

* A rope and jar to draw water from a well ; or any machine for raising water. ^b Likewise वेचः. ^c Or वापदहः. ^d Sing. सूत्रं. ^e Sing. तन्तुः. Also सूत्रतन्तुः. ^f And वेचिः. ^g Or व्यूतिः. ^h Or painting images, &c. ⁱ Or figure made of cloth, ivory, &c. ^j And पश्चातिका. ^k The two last of these four terms are by some separated, and made to signify a large basket. ^l And पेटा or पोडा. ^m Some add मञ्जूषा; erroneously. ⁿ Or विहङ्गिका. ^o Likewise शिक् (क्). ^p And वक्षी or वक्षी. ^q Also कथा or कथा.

32. चाण्डालिका (तु) कण्डोलवीया चण्डालवस्त्रकी	^{f a} ^{f b} ^f	A vulgar lute.
नाराची (स्याद्) एषणिका	^f ^f	Goldsmith's scales.
याण (स्तु) निकषः कषः	^m ^m ^{m c}	A touch-stone.
33. व्रचनः पत्रपरशुर	ⁿ ^{1 m}	An iron chisel. d
रूपिका दलिका (समे)	^{f f} ^{f g}	A pencil or brush. e
तैजसावर्तनी मूषा	^f ^{f h}	A crucible.
भस्त्रा चर्मप्रसेविका	^f ^{f i}	Bellows.
34. चाण्डोटनी वैषनिका	^{f j} ^f	An gimlet or auger.
छपाखी कर्चरी (समे)	^f ^f	Scissors or shears. k
टचादने टचमेदी	^m ^{2 m}	A carpenter's chisel.
टङ्कः पाषाणदारणः	^{m m} ^m	A hatchet. l
35. क्रकचो (ऽखी) करपत्रं	^{m n n} ⁿ	A saw.
(स्याद्) चारा चर्मप्रभेदिका	^f ^f	Shoemaker's knife.

1—यु.

2—नू.

^a And चाण्डालिका. ^b Likewise कण्डोलवीया. ^c Some read यानः निकषः and कषः. ^d Or else a small saw. ^e Some explain this a fibrous stick; others a mould for ingots; or else what is thrown into a crucible to try whether the metal be melted. ^f Also रूपिका and रूनीका or रूषिका. ^g Likewise दलिका, दली. ^h Also मूषा and मूनी or मूषिका. ⁱ Or masc. चर्मप्रसेविका. ^j And चाण्डोटनी. ^k Also a dagger. ^l Likewise a stone-cutter's chisel. ^m Or टङ्कः. ⁿ And क्रकचः.

An image of
iron. a

^{f b} ^f ^f
सूमी स्थूणा लोहप्रतिमा

An art.

ⁿ
शिल्पं (कर्म कलादिकम्)

An image;
statue or
picture.

36. प्रतिमानं प्रतिविम्बं प्रतिमा प्रतियातना प्रतिष्ठाया
^f ^{1 f} ^{2 m}
प्रतिष्ठतिर्चा (पुंसि) प्रतिनिधिर्

Resem-
blance. c

^f ^{3 n}
उपमोपमानं (स्यात्)

Like, simi-
lar.

37. (वाच्यलिङ्गाः) समस्तुत्यः सहस्रः सहस्रः सहस्रं
^{m f n d} ^{m f n}
साधारणः समान (सु)

(In composi-
tion) Like.

^e
(सुबन्तरपदेत्समी)

38. निभ सङ्काश नीकाश प्रतीकाशोपमा (द्वयः)
^f ^f ^f ^{6 f} ^{7 n} ⁿ
कर्मण्या (तु) विधा भत्या भतयो भर्म वेतनम्

Wages or
hire.

39. भरख्यं भरणं कृत्यं निर्वेशः पण्य (द्वयपि)
^f ^f ^f ^{8 f} ^{9 f}
सुरा हलिप्रिया हावा परिचुहृण्यामला

Spirituos
liquor.

1 ऋ—, 2—चि. 3 उ—, 4—घ. 5 उपस.
6—ति. 7—नृ. 8—तृ. 9 व—.

* See most commentaries explain this : but one says an anvil. ^b Or सूचिः. Also सूची or सूचिः. And सूची, सूचिः or सूचः. ^c Some include this with the preceding. ^d Fem. साधारणी. or साधारणा. ^e The following are used only in composition. Ex. पिहनिभः, like his father. ^f Also निकाशः. ^g And प्रतिकाशः, प्रतिकाशः, or प्रतीकाशः. ^h Besides other terms similarly employed in composition : as भूतः रूपः कल्पः. ⁱ Also fem. भरण्या.

40. मन्त्रोत्तमा प्रसवेरा कादख्यः परिष्कृता

मदिरा कथं मद्ये (चाप्य)

41. शुण्डापानं मदस्थानं

इवदंश (सु भक्षणम्)

Eating
what ex-
cites thirst.
A tavern.

मधुवारा मधुक्रमाः

Tippling.

मध्यासवे माधवको मधु माध्विक (मृदयोः)

Spirit, dis-
tilled from
Bassia. c

42. मैत्रेयमासवः शीधुर्

Rum. f.

मेदको जगलः (समौ)

Vinous li-
quor for
distilling.
Distilla-
tion.

सन्धानं (स्याद्) अभिषवः

किण्वं (पुंसि तु) नग्नद्वः

Ferment. h

43. कारोत्तरः सुरामण्ड

आपानं पानमोष्टिका

Yeast, barm,
froth.

चषको (ऽस्त्री) पानपात्रं सरको (ऽप्य) सुतर्षणम्

Place
where peo-
ple drink
together.

A drinking
vessel. l

1 इरा.

2-री.

3 आ-

4-घ.

5 अ-

^a Also प्रसवेरा. ^b Sing. मधुवाराः, मधुक्रमाः. ^c From the blossoms of the Bassia latifolia. Some divide the synonyma, making the two last terms signify wine obtained from grapes. ^d And माध्विकं, or मादीकं.

^e Also मधुमाध्विकं. ^f The three terms signify different kinds; the first distilled from blossoms of Lythrum fruticosum, with sugar, &c. the second from the raw juice of sugar-cane, the third from molasses.

^g Some connect the last term with the following article. ^h A drug used for that purpose. ⁱ Or कण्वं. ^j Also neut. नग्नद्वः. ^k And कारोत्तरः.

^l Some separate the two last terms of this line, and interpret them the distribution of liquor. ^m Also masc. चतुर्षणम्.

A game-ster.

44. ^mघूर्त्तो ^{l m}ऽच देवी ^mकितवे ^mऽच ^mघूर्त्तो ^mद्यूतछत् (समाः)

Sureties.

(स्युर्) खग्नकाः प्रतिशुवः

Keepers of gaming houses.

^{m b}सभिका ^mद्यूतकारकाः

Gaming.

45. ^{m n}द्यूतो ^f(ऽस्त्रियाम्) ⁿअचवती ^mकैतवं ^mपुण्य (इत्यपि)

^mयथो ^m(ऽक्षेपु) ^mम्बहे

Dice.

^mऽक्षा (स्तु) ^mदेवनाः ^mपाशका (सु ते)

Moving a piece at play.

46. ^{m c}परिणाय (स्तु शारीणां समन्ताभ्यने)

(ऽस्त्रियो)

A checkered board or cloth.

^{m n}अष्टापदं ^{m n}शारिफलं

A match of cocks. &c.

ⁿप्राणिस्यूतं ^mसमाश्रयः

47. (सक्ताभूरिप्रयोगत्वादेकस्मिन् ये, ऽत्र यौगिकाः
तादृश्यादन्यतो वृत्तावृत्त्या लिङ्गान्तरे ऽपि ते)

1—न.

* Sing. खग्नकः, and प्रतिशुः. Some reckon these synonymous with the following. ^b Sing. सभिकः and द्यूतकारकः. ^c Also परिणायः.

BOOK III.

CHAPTER I.

1. विशेष्यनिघ्नैः संकीर्णैर्नानार्थै रूढ्यैरपि

लिङ्गादिसंग्रहैर्वर्गाः सामान्ये वर्गसंश्रयाः

2. स्त्रीदाराद्यैर्यद्विशेष्यं बाह्यैः प्रस्तुतं पदैः

गुणद्रव्यक्रियाशब्दास्तथा स्युस्तस्य भेदकाः ।

1 mfn 2 mfn mfn

3. सुकृती पुण्यवान् धन्यो

mfn

mfn

Fortunate,
well-fated. a

महेच्छ (स्तु) महाशयः

Magnani-
mous.

mfn mfn b

हृदयातुः सुहृदयो

mfn

mfn

Good-heart-
ed.

महोत्साहे! महोद्यमः

Perseve-
rant, dili-
gent..

mfn mfn mfn mfn mfn mfn

4. प्रवीणो निपुणाऽभिन्न विद्वन्निष्ठात शिद्धिताः

Skilful, con-
versant.

mfn c mfn 3 mfn mfn d

वैज्ञानिकः कृतसुखः कृती कुशल (इत्यपि)

mfn mfn

5. पूज्यः प्रतीक्ष्यः

mfn

mfn

Venerable.

सांशयिकः संशयापन्नमानसः

Dubious. e

1—न.

2—वत्-

3—न.

a Fem. सुकृतिनी, पुण्यवती, धन्या. b Or सुहृदवः. Also हृदवो(—न)
हृदयिकः, हृदयवान् (—वत्). c Or विज्ञानिकः. d Likewise कुशलः. e Un-
certain or questionable. Some refer this to the person; irresolute,
unsettled in opinion.

Meriting a fee or re- ward.	^{mfn} दक्षिणीयो ^{mfn} दक्षिणार्ह (सुत्र) ^{mfn} दाक्षिण्य (इत्यपि)
Munificent.	6. (स्युर्) ^{mfn} वदान्य ^{mfn} स्थूललक्ष्य ^{mfn} दानशौण्डा ^{mfn} बद्धप्रदे
Long-lived.	^{mfn} जैवालकः (स्याद्) ^{lmfn} आह्वयान्
Skilled in sacred sciences.	^{mfn} अन्तर्वाणि (स्तु) ^{2mfn} शास्त्रवित्
Acutely in- vestigating.	7. ^{mfn} परीक्षकः ^{mfn} कारणिको
Granting a prayer. e	^{mfn} वरद (स्तु.) ^{mfn} सर्वकः
Joyful, cheerful.	^{mfn} हर्षमाणो ^{mfn} विकुर्वीणः ^{mfn} प्रमना ^{mfn} हृष्टमानसः
Sad, per- plexed.	8. ^{4mfn} दुर्मना ^{4mfn} विमना ^{4mfn} अन्तर्मनाः (स्याद्)
Regretting.	^{mfn} उत्क ^{5mfn} उन्मनाः
Sincere, candid.	^{mfn} दक्षिणे ^{mfn} सरलो ^{6mfn} दारौ
Liberal in giving and using.	^{mfn} सुकलो (दातृभोक्तृरि)
Diligent, attentive. g	9. (तत्पदे) ^{mfn} प्रसिता ^{7mfn} सक्ताव्
Zealously active. h	^{mfn} इष्टार्थोद्युक्त ^{mfn} उत्सुकः

1—स्. 2—दु. 3—नस्. 4—स्. 5—स्.
6—स्. 7—आसक्त.

* And दक्षिणः. ^b Or वदन्यः. ^c And स्थूललक्षः. ^d Fem. जैवालकाः.
• As a deity, at the instance of a votary. ^f Also प्रमनाः (—स्). ^g Some
include the two next terms in these synonyma ; others, varying the
reading, add आनिष्ट, to this article. ^h Making exertions for a
gratifying purpose. ⁱ According to another reading, उद्युक्ताः.

- ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n}
 प्रतीते प्रथित ख्यात विप्र विज्ञात विख्यातः
^{m f n} ^{1 m f n a}
 10. (गुणैः प्रतीते तु) कृतलक्षणा इतलक्षणी
^m ^{m b} ^{2 m}
 इत्य आढेय धनी
^m ^{4 m c} ^{5 m} ^{6 m}
 स्वामी (त्वी) खरः पतिर्यशिता
^m ^a ^{7 m} ^{8 m} ^m ^m ^m
 11. अधिभू नयको नेता प्रभुः वरिष्ठो धिपः
^{m f n} ^{m f n}
 अधिकर्षिः सख्यः (स्यात्)
^m
 कुटुम्बव्याप्त (स्तु. यः)
^{m n} ^{m d}
 12. (स्याद्) अभ्यागारिक (सखिन्) उपाधि (र्षि) पुमानयम्
^m
 (वराङ्करोपयेतो यः) सिंहसंजनो (हि सः)
^{m f n c}
 13. निर्वाह्यः (कार्यकर्त्ता यः सम्पन्नः सत्त्वसम्पदा)
^{m f n i} ^{m f n}
 अवाधि स्त्रो
^{m f n g} ^{m f n}
 (ऽय) मनोजवः (स) पितृसन्निभः
^{m i}
 14. (सत्कृत्यालङ्कृतां कन्यां यो ददाति स) कुकुदः
^m

1 आ— 2—नृ. 3—नृ. 4 ई— 5—ति.
 6 ऐयिह. 7 ना— 8—ह.

^a Some read आहितलक्षणाः. ^b Fem. इत्या, आद्या, धनिनी. ^c Fem. ईवरा or ईवरी. ^d Invariably masc.: even with a feminine or neuter substantive. ^e Some read निर्वाहः. ^f अवाध (च्). ^g Some erroneously read मनोजवसः. ^h In due form; decorating her with ornaments. ⁱ Or कुकुदः.

Prosperous,
happy.

1 mfn mfn mfn a 2 mfn
सुखीवान् सुखीयः श्रीलः श्रीमान्

Affection-
ate.

mfn mfn mfn mfn b
स्निग्ध (स्नु) वत्सलः

Compassion-
ate.

15. (स्याद्) दयालुः कारुणिकः कृपालुः सुरतः (समाः)
mfn mfn 3 mfn c mfn mfn d

Unrestrain-
ed.

mfn mfn 4 mfn 5 mfn
स्वतन्त्रोऽपारुतः स्वैरी स्वच्छन्दो निरवग्रहः

Dependent.

16. परतन्त्रः पराधीनः परवान्मायवान् (अपि)
mfn mfn mfn mfn mfn

Docile. e

mfn mfn f
अधीनो निम्न आगतोऽस्वच्छन्दो गृह्यको (प्युमे)

A sweeper.

17. खलपूः (स्याद्) बह्वकरी

Dilatory,
slow.

mfn 7 mfn
दीर्घसूत्रचिरक्रियः

Acting in-
considerate-
ly.

mfn
जालोऽसमीक्षकारी (खात्)

Indolent.

mfn mfn
कुण्ठो (मन्दः क्रियासु वः)

Competent
to an act.

18. कर्मक्षमोऽलं कर्मिणः

Engaged in
a business.

8 mfn mfn
क्रियावान् कर्मसूद्यतः

Laborious.

mfn g mfn
(स) कर्मः कर्मशीलो (वः)

Finishing
carefully.

mfn mfn
कर्मन्तूर (स्तु) कर्मठः

1—सु. 2—सु. 3—नू. 4—सु. 5 ना—सु.
6 चि— 7—नू. 8—सु.

* And श्रीलः. b Also सुरतः. c And स्वैरी. d Also निर्वन्मलः
and निरंजुषः. e Some make the terms in this and the preceding
line synonymous. f Fem. बह्वकरी and बह्वकरा. g Fem. कर्मि-

- 1 m f n a 2 m f n
 19. भरस्यभुक्कर्मकरः ^{m f n} ^{m f n}
 कर्मकार (स्तु.) तत्कियः ¹
^{m f n} ^{m f n}
 अपस्नातोः चतस्नात ^{3 m f n} ^{m f n c}
 आभिषाशी (तु) शौष्कलः ^{m f n} ^{m f n} ^{4 m f n} ^{5 m f n}
 20. बुभुक्षितः (स्यात्) बुभितो मिषत्पुरुषनायितः ^{m f n} ^{m f n}
 पराश्रयः परपिण्डादेः ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n}
 भक्षको घस्यरोऽश्वरः ^{m f n} ^{m f n}
 21. आद्यूनः (स्याद्) औदरिको (वजिगीषाविवर्जिते) ^{m f n} ^{m f n}
 (उभाव्) आत्मन्धरिः कुक्षिन्धरिः (स्वोदरपूरके) ^{m f n} ^{6 m f n}
 22. सर्वान्धन (स्तु.) सर्वान्धभोजी ^{m f n} ^{m f n}
 गृध्र (स्तु.) गर्धनः ^{m f n} ^{m f n}
^{m f n} ^{m f n} ^{7 m f n f}
 बुभोः अभिलाषुक स्तृष्णाक् ^{m f n} ^{m f n}
 (सन्धौ) लोबुप लोबुभौ ^{m f n} ^{m f n}
 Very covetous. g

1—ज. 2—ज. 3—ज. 4—ज. 5—ज.
 6—ज. 7—ज.

^a Or कर्मस्यभुक् (—ज्). ^b Some interpret this, dying after ablutions before the ceremony is complete. ^c And शौष्कलः or शुष्कलः. ^d With disregard to those, whom he is bound to support. ^e Eating all manner of food, or—food proper to various tribes. ^f Also स्तृष्णाक् and स्तृषितः or स्तृषितः. ^g Some make these synonymous with the preceding.

- Mad ; in-
sane. 23. ^{m f n a} ^{l m f n} उन्माद (सू) नदिष्णुः (स्यात्) ^{m f n} ^{m f n}
- Misbehav-
ing. अविनीतः ससुद्धतः ^{m f n} ^{3 m f n} ^{m f n}
- Drunk. मत्ते शौण्डोत्कट क्षीवाः ^{m f n} ^{3 m f n} ^{m f n}
- Lustful. कासुके कर्मिता ऽमुकः ^{m f n} ^{4 m f n} ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n}
24. कञ्चः कामयिता ऽभीकः कमनः कामनेा ऽभिकः ^{m f n} ^{5 m f n b} ^{m f n} ^{m f n}
- Compliant. विधेये विनयग्राही वचनेस्थित आश्रयः ^{m f n} ^{m f n}
- Govern-
able: c 25. वञ्च्यः प्रणेये ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n c}
- Modest, d निष्ठत विनीत प्रश्रिताः (समाः) ^{m f n} ^{m f n f 6 m f n}
- Impudent,
shameless. दृष्टे दृष्ट्याम्बियात (सु) ^{m f n} ^{m f n}
- Bold, pre-
sent. प्रगल्भः प्रतिभात्वितः ^{m f n} ^{m f n}
- Ashamed. 26. (स्याद्) अष्टटे (तु) शाखीने ^{m f n} ^{m f n}
- Astonished. विश्रुतो विश्वयाम्बिते ^{m f n} ^{m f n g}
- Confused. अधीरे कातरस् ^{7 m f n} ^{m f n h} ^{m f n} ^{m f n}
- Timid. तस्मै भौर भौरक भीरुकाः

1 च—.

2 च—.

3—ह.

4—ह.

5—सु.

6 वि—.

7—सु.

^a Or उन्मादः. Some read उन्मादः or उन्मादः and उन्मादः.
^b Or वचनग्राही (ज्ञे). ^c Some make these synonymous with the preceding. ^d Having passions restrained : or else humble, nor arrogant. ^e Or प्रवृत्तः. ^f दृष्ट्याक् (—ज्). Also दृष्ट्युः. ^g कातरः—रा—रं. ^h Also तस्मै, भीतः, &c.,

- 1 *mfn* 2 *mfn*
 27. आशंङ्गराशंसितरि 3 *mfn* *mfn* a
 गृह्याबुर्गृहीतरि
mfn
 अह्वातः (अह्वा युक्ते)
mfn *mfn*
 पतयातु (स्तु.) पातुकः
 4 *mfn* Habitually falling.
 28. (सज्जाशीले) ऽपत्रपिष्णुर् 5 *mfn* 6 *mfn*
 वन्दारभवादेके
mfn 7 *mfn* *mfn*
 शरार्धतुको हिंस्रः
mfn *mfn*
 (स्याद्) वर्ध्निष्णु (स्तु.) वर्धनः
mfn 8 *mfn*
 29. उत्पतिष्णु (स्तु.) त्यतिता
mfn 9 *mfn* 10 *mfn*
 भूष्णुर्भू विष्णुर्भू विता
mfn 11 *mfn*
 वर्त्तिष्णुर्वर्त्तनः (समौ)
mfn *mfn* b
 30. निराकरिष्णुः क्षिप्रुः (स्यात्)
mfn *mfn*
 सान्द्रक्षिग्ध (स्तु.) मेदुरः
 12 *mfn* *mfn* 13 *mfn*
 ज्ञाता (तु) विदुरे! विन्दुर्
 14 *mfn* c *mfn*
 विकासी (तु) विकस्वरः

Wishing blessings.

Disposed to take.

Faithful ; believing.

Habitually falling.

Bashful.

Civil ; polite.

Mischievous.

Thriving ; growing.

Jumping up.

Inclined to ornament.

Faring well.

Stationary.

Obstruc-
tive.

Very smooth.

Knowing ; intelligent.

Expanding.

- 1—उ. 2 आ—ह. 3—उ. 4—उ. 5—उ. 6 अ—
 7 वा— 8 उ—ह. 9 अ— 10 अ—ह. 11 अ— 12—ह.
 13—उ. 14—उ.

^a गृहीता (—ह) or यहीता (—ह). ^b Or क्षिप्रुः. ^c Also विकासी (तु) and विकस्वरः or विकासी (तु) and विकस्वरः.

- Flowing or creeping. 31. विद्यत्तरो विद्यमरः प्रसारो (च) विसारणि
 Patient, content. a सङ्घिणः सङ्घनः क्षन्ता तितित्तुः क्षमिता क्षमी
 Passionate ; wrathful. 32. क्रोधनो ऽमर्षणः कोपी
 Very passionate. चरह (ख.) ऽत्यन्तकोपनः
 Wakeful. जागरुको जागरिता
 Rolling, as in sleep. घूर्णितः प्रचलायितः
 Sleepy, sluggish. 33. स्वप्नक् शयादुर्निद्रादुर्
 Asleep. निद्राय शयितौ (समौ)
 Averting the face. पराङ्मुखः पराङ्मनः
 Down-look- ed. d (स्याद्) अपाङ् (ऽय) ऽधोमुखः
 Adoring deities. g 34. (देवानश्चति) देवद्वर्ज्
 Going every- where. विष्वद्वर्ज् (विष्वगंचति)
 Accompany- ing. (यः सहांचति) सभ्रज् (स)
 Moving tor- tuously. (स) तिष्यज् (वसिरो ऽश्चति)

1—नृ.	२—रिन्.	३ चंत्.	४—ह.	५—नृ.	६—नृ.
7—च.	८—ह.	९—ज्.	10 नि—वृ.	11—च.	12—च.
13—च.	14—च.	15—च.			

* Some distinguish the three first terms as signifying patient; and the other three, contented. ^b Also कोपनः. ^c Likewise निद्रितः. ^d Also headlong. ^e Fem. अपाङ्गी. ^f Fem. अधोमुखी. ^g The same term signifies approaching idols. ^h Fem. देवद्वीची. Neut. देवद्वर्ज्. ⁱ Fem. विष्वद्वीची. Neut. विष्वद्वर्ज्. Also विष्वद्वर्ज् (—च), —द्वीची, —द्वर्ज्. ^j Fem. सहांचिनी. Neut. सभ्रज्. Also सभ्रज् (—च). ^k Fem. तिरची.

- m f n m f n l m f n*
 35. बदे॑ वदावदे॑ वक्ता *m f n m f n* Speaking sensibly. ^a
 वागीशे॑ वाक्पतिः (समी) *m f n c 2 m f n d m f n 3 m f n* Eloquent.
 वचोयुक्तिपट॑र्वाग्मी वावटूक (ख) वक्तरिः *m f n f m f n g m f n 4 m f n* Speaking much. ^b
 36. (स्यात्)जल्पाक(स्तु)वाचाले॑ वाचाटो॑ वक्तृगर्वावाक् *m f n m f n m f n* Talking nonsense. ^c
 दुसु॑खे सुखरा॑ ऽपह्नुमुखौ *m f n h m f n* Foul-mouthed, scurrilous.
 शक्नुः॑ प्रियस्वदे *m f n 5 m f n* Speaking civilly.
 37. लोहलः॑ (स्याद्) अस्फुटवाग् *m f n 6 m f n m f n* Lispering.
 गर्ह्य॑ वादी (त) कद्वदः *m f n m f n* Speaking ill.
 (समी) कुवाद॑ कुचरो *m f n m f n* Censorious, detracting.
 (स्याद्) असौम्यस्वरो॑ ऽस्वरः *m f n m f n* Having a bad voice.
 38. रवणः॑ शब्दने॑ *m f n m f n* Sonorous.
 नान्दीवादी॑ नान्दीकरः (समी) *7 m f n m f n j* Speaker of a prologue. ⁱ

1—कृ. 2—नृ. 3—कृ. 4—च. 5—च.
 6—नृ. 7—नृ.

^a Or knowing how to speak. Some interpret this simply, speaking or speaker. ^b Some separate the two first terms as signifying one who speaks as is fit; and the other two, as signifying loquacious. ^c Or वाचोयुक्तिः, and पटुः. ^d वाग्मी (नृ) or वाग्नी (नृ). ^e Or simply, talkative: or else, saying much that is blamable. ^f Fem. जल्पाकी. ^g This term also occurs in a good sense. ^h Also शक्नुः, शक्नुः, and शक्नुः. ⁱ Some say player of the overture. The prologue of an Indian drama is a benediction joined with compliments to the audience. ^j Or नाट्यकरः.

Idiot, stupid.

Deaf and dumb.

m f n a m f n

जडो ऽह.

m f n b

एडम्बक (स्तु. वक्तुं ओतुमयिच्छिते)

Silent.

39. तृष्णींशील (स्तु.) तृष्णीके

*m f n**m f n*

Naked.

नग्गो ऽवासा दिग्ग्वरे

Expelled.

m f n c m f n

निःकासितो ऽवहटः (स्याद्)

Cursed.

मपध्वक (स्तु.) धिक्कृतः

Humbled ; subdued, d

40. आत्मगर्वो ऽभिभूतः (स्याद्)

*m f n**m f n e**m f n g m f n*

Condemned ; or adjudged, f

दापितः साधितः (समौ)

Removed ; set aside.

प्रत्यादिष्टो निरक्तः (स्यात्) प्रत्याख्यातो निराकृतः

*m f n**m f n**m f n**m f n*

41. निहृतः (स्याद्) विप्रकृतो

*m f n**m f n*

Deceived, tricked.

विप्रकृत्य (स्तु.) वक्षितः

Disappointed.

मनोहतः प्रतिहतः प्रतिवक्षो हत (च सः)

*m f n**m f n**m f n**m f n*

Turned away, h

42. अधिक्षिप्तः प्रतिक्षिप्ते

*m f n**m f n**m f n m f n m f n*

Confined, i

बद्धे कीलित संवर्तो

1—नह.

* Fem. जडा. ^b Also कनेडम्बकः. ^c One reads निःकासितः. ^d Some make the preceding synonymous with this. ^e Also वक्षितः. ^f Either the person cast ; or the thing awarded ; some interpret this, amerced ; others, the person, by whom, or to whom, payment is made. ^g Likewise दापितः. ^h Some explain it sent or despatched. ⁱ Bound ; some say fettered or confined in stocks, &c. others say imprisoned.

^{m f n} ^{m f n} आपन्न आपत्प्राप्तः (स्यात्)	^{m f n} ^{m f n} कांदिशीको भयद्रुतः	Distressed. a
43. ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} आक्षारितः क्षारितो ऽभिषक्तो	^{m f n} ^{m f n} सङ्कसको ऽस्थिरे	Put to flight. Calumniated. b
^{m f n} ^{1 m f n} व्यसनार्त्तो परत्तो (हो)	^{m f n} ^{m f n} विहस्य व्याकुलो (समौ)	Unsteady. c Afflicted. d
44. ^{m f n} ^{m f n} विहस्यो विहस्यः	^{m f n} ^{m f n} (स्यात्) विवशो ऽरिष्टदुष्टघोः	Confounded, perplexed. Overcome by fear, &c. e
^{m f n} ^{m f n} कम्पः कम्पार्त्तः	^{m f n} ^{2 m f n} ^{m f n g} सम्पद्ये (त्वा) ततायी बधोद्यते	Apprehensive of death. Deserving a whipping. Murderous ; a felon. f
45. ^{m f n} ^{m f n} हृष्ये (त्वं) ऽक्षिगता	^{m f n} ^{m f n} बध्यः शीर्षण्येद्य (द्रमौ समौ)	Hateful, detestable. Meriting beheading.
^{m f n} विष्यो (विषेणयो बध्यो)	^{m f n h} सुसल्यो (सुसलेन यः)	Meriting death by poison. —by knocks of a pestle.

१ च—क.

२ चा—न.

* Overtaken by calamity. ^b Especially by a false accusation of adultery : some explain it, accused of adultery ; others say, guilty of a crime. ^c Some interpret this uncertain. ^d Suffering pain from a cause human or divine. ^e Unable to contain himself. ^f Including assassins, incendiaries, robbers, &c. ^g Most commentators exclude the last, others the first and last, of these terms, from the synonyma.
^h Or सुसल्यः.

- Innocent. 46. शिशिदानोऽदृष्टाकर्मा
 $mf n$ $1 mf n a$
 $mf n$ $2 mf n$
 Inconsiderately guilty.
 चपल चिह्नः (समो)
 $3 mf n$ $4 mf n$
 Malevolent and censorious. c
 दोषेकदृक् पुरोभागी
 $mf n$ $mf n$ $mf n$
 Wicked ; perverse.
 निहत्त (स्व.) दृष्टः यतः
 $mf n$ $mf n$ $mf n d$
 Informer. 47. कर्णेनपः सूचकः (स्यात्) पिशुनो
 $mf n$ $mf n$
 Mischief-maker.
 दुर्जनः स्वः
 $mf n$ $mf n$ $mf n$ $mf n$
 Destructive, mischievous.
 दृष्टो घातकः क्रूरः पापे
 $mf n$ $mf n$
 Fraudulent ; crafty.
 धूर्त (स्तु.) वचकः
 $mf n$ $mf n$ $mf n$ $mf n$ $mf n$
 Idiot. 48. अन्न मूढ यथाजात मूर्ख वैधेय वाणिशाः
 $mf n$ $mf n$ $mf n$ $mf n$ $mf n g$
 Miser ; avaricious.
 कदर्थे लपण शुद्ध किम्पचान मितम्पचाः
 $mf n$ $mf n$ $mf n$ $mf n$ $mf n h$
 Poor ; indigent. 49. निःस्व(स्तु.) दुर्विधो दीनो हरिद्रो दुर्गतो (ऽपि सः)
 $mf n i$ $mf n$ $mf n$ $mf n$ $5 mf n$
 Beggar ; mendicant.
 वनीयको वाचनको मार्गयो वाचका ऽर्थिनौ

1—नृ.

2 चि—.

3—वृ.

4—नृ.

5—नृ.

* Many commentators read दृष्टाकर्मा (नृ) ; and expound that with the preceding term, sinful or criminal. ^b Committing a crime without considering the guilt. ^c Remarking only ill qualities. ^d Some include this in the next article ; others make the five words synonymous. ^e Also शुद्धः. ^f Fem. वैधेयी. ^g Some read किम्पचः and वनजितपचः. ^h Like-wise दुस्वः. ⁱ Or वनीयकः.

1 m f n a 2 m f n

50. अहङ्कारवानुहंयुः (स्वात्)

Proud.

m f n

m f n b

शुभंयु (स्तु.) शुभान्वितः Happy.

m f n

दिव्योपपादुका (देवाः)

Of divine
origin. c

m f n

(वृगवाद्या) जरायुजाः Viviparous.
d

m f n

51. स्नेहजाः (क्षमिदंयाद्याः)

Engendered
by damp. e

m f n

(पक्षिसर्प्यादयो) ऽण्डजाः Oviparous.
f

1—पत्.

2 क—.

* Some make this to be only explanatory of the other term. ^b This also is by some made only explanatory. ^c Divine beings, produced without any apparent cause. ^d Produced from a viviparous being; as man, horses, bulls, &c. ^e As worms and insects. ^f Produced from an egg: birds, serpents, &c.

CHAPTER II.

Vegetables.

1. ਚੜ੍ਹਦ (ਸ਼ੁਰੂਆਤ)

**Sprouting ;
germinating.**

1 m f n m f n b 2 m f n

उद्भिदुद्भिज्ज मुद्भिदम्

Beautiful or
pleasing.

m f n c m f n m f n m f n m f n m f n

सुन्दरं रुचिरं चारु सुसमं साधु शोभनम्

m f n m f n d m f n m f n m f n m f n e

2. कान्तं मनोरमं रुच्यं मनोज्ञं मधु मधुलम्

m f n i

Charming.

(तद्) ऽसेचनकं (तप्तैर्नास्त्यन्तो यस्य दर्शनात्)

m f n m f n m f n m f n m f n m f n

**Beloved,
desired.**

3. अभीष्टे अभीक्षितं हृद्यं दयितं वस्तुभं प्रियम्

m f n m f n 3mf n m f n g m f n m f n h m f n

**Inferior ;
low.**

निकृष्ट प्रतिकृष्टा वै रेफ याप्या ऽवमा ऽधमाः

m f n m f n m f n m f n m f n i

4. कुपूय कुत्सिता ऽवद्य खेट गर्च्या ऽणकाः (समाः)

$$m f n \quad m f n j \quad m f n \quad m f n k$$

Foul, dirty.

मलीमसं (तु) मलिनं कश्चरं मलदूषितम्

1-3.

2 8—.

३—५.

^a As trees, shrubs, &c. ^b वज्जिकं or वज्जिनं. ^c Fem. सुन्दरी and सुन्दरा. ^d Also जनोद्धरं, and जनोद्धारि (नृ). ^e Some add सोम्यं, भद्रकं, रमणीयं, and रामणीयकं. ^f पालेचनकं or पासेचनकं. ^g Or रेषः. Also रेषः (सु) and रेषः (सु). ^h Some read वारधः. ⁱ वारधकः or वारधकः, also वनकः. ^j Likewise न्यानं. ^k Some discriminate the two first terms as signifying simply dirty; and the other two spoiled by dirt.

5. ^{m f n m f n m f n}पूतं पवित्रं मेध्यं (च) Purified.
- ^{m f n m f n}वीधं (तु) विमला (लकम्) Clean.
- ^{m f n m f n m f n m f n l m f n}निर्णितं शोधितं चटं निःशोध्यमनवस्तरम् Cleansed.
6. ^{m f n m f n}असारं फलु Pithless.
- ^{m f n n a m f n m f n m f n}शून्य (न्तु.) वशिकं तुच्छ रिक्तके Void, empty.
- ^{n c m f n m f n m f n 2 m f n}(क्रीवे) प्रधानं प्रमुख प्रवेकाऽनुत्तमोत्तमाः Chief; principal. b
7. ^{m f n d m f n m f n m f n m f n}मुख्य वर्ध्व वरेण्या (च) प्रवर्द्धेऽनवरार्द्धे (वत्) ^{m f n m f n m f n m f n m f n e 3 m f n}परार्द्धेऽग्र प्राग्रहर प्रग्रःऽग्रःऽग्रीयमग्रियम्
8. ^{m m 5 m m}अद्यान् अष्टः पुष्कलः(स्यात्)सत्तम(श्च)ऽतिशोभने Excellent. f
- ^{m m m h}(स्युत्तरपदे) व्याघ्र पुङ्गवर्षभ कुञ्जराः Pre-eminent g (in comp.)
9. सिंह शार्ङ्ग नागा (द्याः पुंसि अष्टार्थगोचराः)

1 च—.

2 च—.

3 च—.

4—वसु.

5—च.

a Or पुण्यं. b Some restrict the synonyma to the first line ; others to the first eight terms ; while others extend them to three lines, or even to four. c Invariably neuter. Instances of this word used in the masculine and in the feminine gender, are poetical licenses. d Also सुवः. e Also अद्ययोः—यो—वि. f Some join this with the preceding article ; others take in the two last lines ; or the last line and a half including fourteen terms. g Ex. पुङ्गवव्याघ्रः, an eminent man. हनिपुङ्गवः, a pre-eminent sage. h Besides other terms as सुवः, वसुः, &c.

Secondary,
subordinate.

m f n

n

1 n

अप्राप्यं (इयहीने हे) अप्रधानापसर्जनं

m f n a m f n 2 m f n 3 m f n m f n 4 m f n

Great.

10. विद्युत् पृथु पृथुविद्यालं पृथुलं महत्

m f n b 5 m f n m f n

वह्नीव विपुलं

m f n 6 m f n c m f n m f n

Fat ; large.

पीन पीनी (तु) स्थूल पीवरी

m f n m f n m f n m f n m f n m f n m f n m f n

Little,
small. d

11. शोकाऽल्प क्षुब्धकाः क्षुब्धां क्षुब्धं क्षुब्धं क्षुब्धं तनु

f o f t m g m m h 7 m

(स्त्रियां) माता लुटी (पुंसि) लव लेख कणाऽलवः

m f n m f n 8 m f n 9 m f n j 10 m f n

Very small. i

12. अत्यल्पेऽल्पिष्ठमुखीयः कणीयोऽणीव (इत्यपि)

m f n m f n m f n 11 m f n m f n m f n

Much,
many.

प्रभूतं प्रचुरं प्राज्यमृद्धं वज्रलं वज्र

m f n k m f n m f n m f n 12 m f n l m f n

13. पुरश्चं पुर भूयिष्ठं स्तिरं भूय (च) भूरि (च)

m f n

Countless.
m

परःशता (द्यास्ते येषां परा संख्या शतादिकात्)

1 च—.

2—तु.

3 वि—

4—तु.

5 च—.

6—तु.

7—च.

8 च—च.

9—च.

10—च.

11 च—.

12—च.

* Fem. विद्युत्पृथु, or—टी. ^b Also वज्र. ^c Fem. पीवरी. ^d One author

divides this article into four, making the three first terms signify small ; the five next minute ; the two terms following very minute ; and the four last atom-like. * This and the following are invariably feminine.

^f Or लुटिः. * This and the following are invariably masculine. But some make them vary the gender. Others restrict the three first ofthem to the abstract sense. ^h Also fem. कणी or कणीका. ⁱ Some omit this line. ^j Also कणीवः (च). ^k Likewise पुरज्ज. ^l Also पूव (च).^m In this compound term, the first word is indeclinable. Ex. परःशतः, —शतः, —तं. But others make it vary with the gender. Ex. Neut. परंशतं, more than a hundred. So परःसहस्रः (परंसहस्रं), above a thousand ; परोक्षः, above a hundred thousand.

14. गणनीये (त) गण्येयं Numerable.

संख्याते गणितम् Numbered,
counted.

(अथ) समं सर्वम् All; entire.

विश्वमृशेषंलक्ष्मसमस्तनिखिलाऽखिलानि निःशेषम्

15. समग्रं सकलं पूर्णमखण्डं (स्याद्) अनूनके

वर्न निरन्तरं सान्द्रं

Coarse
grass. c

पेलवं विरलं तनु

Delicate,
fine. d

16. समीपे निकटसम्ब सन्निहट समीह (वत्)

Near, proxi-
mate.

सद्वेशाऽभ्यास सविधः समन्वाद् सवेश (वत्)

17. उपकण्ठाऽन्तिकाऽभ्यर्थाऽभ्यगाऽअप्यऽभितेऽभ्यवम्

संसक्ते (त्वं)ऽभ्यवहितमपठान्तर (मित्त्वपि)

Adjoining,
contiguous.

18. नेदिष्ठमन्तिकतमं

Very near.

(स्याद्) दूरं विप्रलटकम्

Distant.

1 अ—.

2 अ—स.

3 अ—.

4 अ—.

5 अ—.

* Likewise पूर्व*. b Or अनून. c Without interstices. d With interstices. e Or आभ्यासः. f Also सवेशः. g Likewise अपठान्तर. h Also अन्तिक. i And विप्रलट*.

Very remote.	1 mfn	mfn	mfn	दवीय (च) दविष्ठं (च) सुदूरं
Long.			mfn 2 mfn	दीर्घमायतम्
Round. a	mfn	mfn	mfn	19. वर्तुलं निस्तलं दृप्तं
Uneven, wavy. b			mfn c 3 mfn	बन्धुरं (दृ) अतानतम्
High, tall. d	mfn	mfn	4mfn 5mfn 6mfn 7mfn e	उच्च प्रांशूः अतोदयोः च्छितास्तुङ्गे
Short.			nfn	(ऽय) वामने
Bending, stooping.	mfn 8mfn mfn g mfn			20. न्यङ्गीच खर्व इखाः (स्युरं)
Crooked. i			mfn mfn 9 mfn h	अवाग्रे ऽवनतानतम्
	mfn	mfn	mfn 10 mfn mfn mfn	अरालं दृजिनं जिह्वाश्चर्मिमत्कुक्षितं नतम्
	mfn	mfn	mfn mfn mfn	21. आबिङ्गं कुटिलं भुग्नं वेक्षितं वक्र (मित्यपि)
	11 mfn	12 mfn	mfn	अजावजिह्वा प्रगुणौ
Straight.			mfn 13 mfn 14 mfn	व्यसो (त्) प्रगुणाकुणौ
Confounded.				22. शाश्वत (स्तु) ध्रुवो नित्य सदातन सनातनाः
Eternal.				

- 1—सु. 2 चा—. 3 च—. 4 च—. 5 च—. 6 च—. 7 सु—. 8 नीच. 9 चा—. 10 अ—त्. 11—चु. 12 च—. 13 च—. 14 चा—.

* Either circular or globular. b Some interpret this, naturally even, but factitiously depressed in some place. c Or बन्धुरं. d Some make the preceding terms synonymous with these. e Also उच्चः. f न्यङ्ग, fem. नीची, nent. न्यङ्. g Or खर्वः. h Also नतं. i Some make the preceding article synonymous with this.

^{m f n} स्थावः ^{m f n} स्थिरतरः ^{1 m f n} स्थेयान्

Permanent,
firm. a

(एकरूपतया तु यः)

23. (कालव्याप्यो स) कूटस्थः ^{m f n}

Uniform ;
perpetually
the same. b

^{m f n} स्थावरो (अङ्गमेतरः)

Immovable.

^{m f n} 2 ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} ^{3 m f n} ^{m f n}
चरिण्यङ्गम चर तस मिङ्ग चराचरम्

Movable.

^{m f n} d ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n}
24. चलनं कम्पनं कम्पं चलं लोलं चलाचलम्

Shaking,
moving. c

^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n}
चक्षुषं तरलं (चैव) पारिस्वव परिस्रवे

25. अतिरिक्तः समधिको

Exceeding.

^{m f n} ^{m f n}
दृढसन्धि (स्तु.) संघतः

Strong knit.
e

^{m f n} t ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n}
कक्षटं कठिणं क्रूरं कठोरं निष्ठुरं दृढम्

Hard, solid.

26. जठरं

^{4 m f n} ^{5 m f n}

मूर्तिमन्मूर्ति

Material,
corporeal. i

^{m f n} ^{m f n} ^{6 m f n}

प्रवृष्टं प्रौढमेधितम्

Full-grown.

^{m f n} j ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n}

पुराणे प्रतनं प्रत्न पुरातन चिरन्तनाः

Old, an-
cient.

1—इ.

2 अ—

3 इ—

4—इ.

5 इ—

6 ए—

a Some make these synonymous with the preceding. b As the soul, the ethereal expanse, &c. c Some interpret the three first terms, tremulous ; and the seven last trembling : others, the three first moving, and the seven last quaking. d Also चपलं and चटलं. e Some apply this to a man whose limbs are strongly knit ; others to any thing, which has no interstices. f Also कक्षटः. g Or कठोरः. h Fem. जठरा. Also जठरः,—ठा,—ठः. i Some join these with the preceding synonyma. j Fem. पुराणा,—बी.

- New. ^{m f n m f n m f n m f n m f n m f n} 27 प्रत्थये! ऽभिनवे! नव्ये! नवीने! नूतने! नवः
^{m f n} नूत (च)
- Soft. ^{m f n m f n m f n m f n} सङ्गुमारं (तु) कोमलं चटुलं चटु
^{1 m f n a 2 m f n 3 m f n i}
- Following. 28. अन्वगन्वत्तमगुणे ऽनुपदं ज्ञीवमन्वयम्
^{m f n c m f n}
- Perceptible. b प्रत्थर्ष (स्याद्) ऐन्द्रियकम्
^{m f n c 4 m f n}
- Imperceptible. d अप्रत्थत्तमतीन्द्रियम्
^{m f n m f n 5 m f n 6 m f n}
- Closely attentive. f 29. एकताने! ऽनन्यदृष्टिरेकाग्रैकायना (वृषि)
^{7 m f n m f n 8 m f n}
- Prior; first; (अप्ये) कसगं एकाग्रो(ऽप्ये) कायनगते! (ऽपि च)
^{9 m g m f n m f n m f n 10 m f n h}
- initial. 30. पुंस्त्रादिः पूर्वं पौरस्त्य प्रथमाद्या
^{m n i m f n m f n 11 m f n m f n j m f n k}
- Last, ultimate. (अथाक्षिवात्तु)
^{m f n m f n} अन्तो! जघन्यं चरममन्व पाचात्त पश्चिमाः
- Vain, useless. 31. मोषं निरर्थकं
^{m f n m f n m f n 12 m f n}
- Apparent, evident. स्यटं स्यटं प्रव्यक्तमुक्तम्

1—च. 2 च—, 3 च—, 4 च—, 5 ए—, 6 ए—नू.
 7 ए—, 8 ए—, 9 चादि. 10 चाद्य. 11 च—, 12 च—.

* चन्वत्, चन्वीची, चन्वत्. ^b Or perceived : present. ^c Likewise चवर्ष.
^d Or unperceived : absent. ^e Also चनचर्ष. Likewise परोर्ष. ^f With the mind fixed attentively on one object. ^g Invariably masculine.
^h Also चादिनः and चपिनः. ⁱ Even with a feminine noun, it remains masculine or neuter. ^j Some write पाचात्तः. ^k Also चक्षिवात्तु.

- ^{m f n a} ⁿ
साधारणं (तु) सामान्यम् ^{1 m f n} ^{2 m f n m f n} Common.
- ^{m f n} ^{m f n b m f n m f n c m f n m f n}
एकाकी (त्वे) क एककः ^{Alone, solitary.}
- ^{m f n} ^{4 m f n}
32. भिन्ना (र्वका) अन्यतर एकस्मै! अन्येतरा (वृषि) ^{Other different.}
- ^{m f n} ^{5 m f n d}
उच्चावचं नैकभेदम् ^{Various.}
- ^{m f n} ^{6 m f n}
उच्चैःखलमविलम्बितम् ^{Quick, expeditious.}
- ^{m f n} ^{m f n}
33. अदन्तुह (स्तु) मर्मस्पर्श ^{Sharp, corrosive.}
- ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n 7 m f n}
अवार्धं (तु) निरर्गलम् ^{Unobstructed.}
- ^{m f n} ^{m f n}
प्रसव्यं प्रतिकूलं (स्वादु) अपसव्यमपष्ठु (च) ^{Contrary.}
- ^{m f n} ^{m f n}
34. वामं (शरीरं) सव्यं (स्वादु) ^{Left.}
- ^{m f n} ^{m f n}
अपसव्यं (तु) दक्षिणम् ^{Right.}
- ^{m f n} ^{m f n}
सङ्कटं (ना तु) सम्बाधः ^{Narrow.}
- ^{m f n h} ^{m f n} ^{m f n}
कलिलं गहनं (समे) ^{Impervious.}
- ^{m f n} ^{m f n}
35. सङ्कीर्णं संकुलाकीर्णं ^{Crowded, confused. g}
- ^{m f n} ^{m f n}
सुखितं परिवापितम् ^{Shaved.}

1—तु. 2 एक. 3 ह—र. 4 च— 5—व. 6 च—
7 चा—.

^a Fem. साधारणी—वा. ^b Some read एकतरः. ^c त्वः (resulting from two radical pronouns, त्व and त्वत्, which differ in accent). ^d Or अपविलम्बनं. ^e Or अपसव्यं. Some make one term explanatory of the other. ^f Invariably masculine. ^g Some make this and the preceding article synonymous. ^h Also सङ्कीर्णं.

Strung ; tied.	^{m f n a m f n b m f n} ग्रन्थितं सन्धितं दृढं
Spread ; diffuse.	^{m f n m f n m f n} विस्तृतं विस्तृतं ततम्
Forgotten.	^{m f n m f n} 36. अन्तर्गतं विस्तृतं (स्यात्)
Placed. e	^{m f n d m f n} प्राप्तप्रणिहिते (समे)
Shaken.	^{m f n m f n 1 m f n m f n 2 m f n m f n} वेक्षितं प्रेषिताधूतं चलिताकम्पिताधूते
Thrown, cast, sent.	^{m f n m f n m f n m f n 3 m f n m f n 4 m f n} 37. मुक्तं मुक्ताः स्तनिष्ठताविद्वक्षितेरिताः (समाः)
Intrenched.	^{m f n m f n} परिक्षिप्तं (तु) निवृतं
Stolen.	^{m f n 5 m f n} स्वप्नितं सुधिता (र्थकम्)
Expanded ; dispersed.	^{m f n m f n} 38. प्रवृद्धं प्रवृत्ते
Deposited.	^{m f n m f n} न्यस्त निवृष्टे
Multiplied.	^{m f n 6 m f n} गुणिताङ्गते
Plastered.	^{m f n 7 m f n} निदिग्धोपचिते
Hidden.	^{m f n m f n} गूढं गुप्ते
Pounded.	^{m f n 8 m f n} गुण्डितं रुषिते
Melted.	^{m f n m f n} 39. द्रुताः स्वदीर्घे
Raised, held up.	^{m f n 8 m f n} उन्नयोद्यते
Suspended n a swing.	^{m f n m f n} काचित शिथिलते

1 आ—.

2 आ—.

3 आ—.

4 ई—.

5—त

6 आ—.

7 उ—.

8 उ—.

a Or अपचितं. Also गुम्फितं and गुम्फितं. b Or वर्धितं. Likewise चवितं. c Also, obtained. d And व्याप्तं. e Or गच्छितं.

mfn mfn

प्राण प्राते

Smelled.

mfn mfn

दिग्ध क्षिप्ते

Smeared,
anointed.

mfn 1 mfn

समुद्रतोऽवृत्ते (समे)

Drawn :
raised from
a deep
place.

mfn

mfn

mfn mfn 2 mfn

40. वेष्टितं (स्यात्) वस्यितं सखीतं बहुमाहतम्

Surround-
ed. a

mfn mfn

वृत्तं वृत्ते

Bent, crook-
ed.

mfn mfn 3 mfn b mfn

(ऽय) निश्चितं च्युतं शतानि तेजिते

Sharpened,
whetted.

mfn mfn

41. (स्याद्) विनाशेन्युखं पक्वं

Mature.

mfn mfn

mfn

क्रीण क्रीतो (तु) कञ्जिते

Ashamed.

mfn mfn mfn c

वृत्ते (तु) वृत्तं वावृत्तो

Chosen ; ap-
pointed.

mfn d mfn

संयोजितं उपाहितः

Joined ; an-
nexed.

mfn mfn mfn

42. प्राप्यं गम्यं समासाद्य

Attainable.

mfn mfn mfn mfn

स्यन्तं रीणं क्षुतं क्षुतम्

Flowing,
dropping.

mfn

mfn

सङ्कटः (स्यात्) सङ्कलिते

Arranged ;
or heaped. e

mfn

mfn

ऽवगीतः स्थातगर्ह्यः

Detested.

1 छ—.

2 क्षा—.

3 घात.

a Some restrict the two first terms to signify encompassed ; and the other three, secured from access. b Also निवासं. c Some, disallowing the root of this word, read व्यावृत्तः. Also व्यावृत्तः. d Or संयोजितः. e Or, as otherwise interpreted, brought in contact.

J j

Various, multiform.	43. विविधः (स्याद्) वङ्गविधो नानारूपः पृथग्विधः
Censured, blamed.	अवरीणो धिक्कृत (चाप्य.)
Coarsely pounded.	ऽवध्वसो ऽवचर्यितः
Diluted decoction. b	44. अनायासकृतं फाण्डं
Sounded ; making a noise.	स्वनितं ध्वनितं (समे)
Bound.	बद्धे सन्दानितं सूतमदितं सन्दितं सितम्
Decocted.	45. निष्पक्वे कथितं
Boiled. e	(पाके क्षीराज्यपयसां) श्लतम्
Departed. f	निर्वाणो (सुनिवङ्गग्रादौ)
Become calm. g	निर्वात (सु. गते ऽनिले)
Mature, ripe.	46. पक्व परिणते
Passed (as ordure).	गनं हन्ते
Passed (as urine).	मीढ (गु) श्रविते
Nourished.	पुष्टे (तु) पुषितं
Borne. h	सोढे चान्तम्
Vomited.	उद्दान्तमुद्घते

1 उ—.

2 उ—.

a Also अवध्वसः. b Made by an extemporary and simple preparation. c And मूत्रं. d उदितं. e Water, milk, or liquid butter. As a saint who has attained beatitude, a fire which is extinguished, a beast which is infirm, &c. f Wind no longer blowing. h Also patient. i Likewise उद्दानं and उद्धानं or उद्धानं.

Saluted,
honoured.

51. $\left\{ \begin{array}{l} \text{(स्याद्) अर्चिते नमस्त्रितं नमसितमपचायितम्} \\ \text{अर्चिताः उपचितम्} \end{array} \right.$

Served,
adored.

वरिवसिते वरिवस्थितमुपासित (द्यो) पचरितं (च)
वरिवसिते वरिवस्थितमुपासित (द्यो) पचरितं (च)

Suffering
pain.

52. सन्तापित सन्तप्तौ धपित धूपायितौ (च) दून (च)
सन्तापित सन्तप्तौ धपित धूपायितौ (च) दून (च)

Pleased,
glad, con-
tent.

हृष्टे मन्तस्तप्तः प्रहृष्टः प्रसुदितः प्रीतः
हृष्टे मन्तस्तप्तः प्रहृष्टः प्रसुदितः प्रीतः

Cut.

53. क्षिब्धं छातं खनं कर्त्तं दातं दितं क्षितं दृक्क्षम्
क्षिब्धं छातं खनं कर्त्तं दातं दितं क्षितं दृक्क्षम्

Fallen.

स्रसं ध्वसं अष्टं स्खसं पयं च्युतं गलितम्
स्रसं ध्वसं अष्टं स्खसं पयं च्युतं गलितम्

Obtained.

54. लब्धं प्राप्तं विब्धं भावितमासादितं (च) भूतं (च)
लब्धं प्राप्तं विब्धं भावितमासादितं (च) भूतं (च)

Sought.

अन्वेषितं गवेषितमन्विष्टं मार्गितं अगितम्
अन्वेषितं गवेषितमन्विष्टं मार्गितं अगितम्

Wet ; moist-
ened.

55. पार्श्वं सार्धं क्षिब्धं तिमितं क्षिमितं समुत्तमत्तं (च)
पार्श्वं सार्धं क्षिब्धं तिमितं क्षिमितं समुत्तमत्तं (च)

Preserved,
saved,
guarded.

त्वातं त्वाथं रक्षितमवितं गोपायितं (च) गुप्तं (च)
त्वातं त्वाथं रक्षितमवितं गोपायितं (च) गुप्तं (च)

Disregard-
ed, despis-
ed.

56. अवगणितमवमताः अवज्ञाते अवमानितं (च) परिभूते
अवगणितमवमताः अवज्ञाते अवमानितं (च) परिभूते

Abandon-
ed, left.

त्यक्तं हीनं विधुतं समुत्क्षितं घृतमुत्सृष्टम्
त्यक्तं हीनं विधुतं समुत्क्षितं घृतमुत्सृष्टम्

Spoken,
said.

57. उक्तं भाषितमुदितं जल्पितमाख्यातमभिहितं वपितम्
उक्तं भाषितमुदितं जल्पितमाख्यातमभिहितं वपितम्

1 च—, 2 उ—, 3 उ—, 4 द—, 5 चा—, 6 च—,
7 उ—, 8 च—, 9 च—, 10 उ—, 11 उ—, 12 चा—,
13 च—.

mfn mfn mfn mfn mfn 1 mfn mfn
 बुद्धं बुधितं मनितं विदितं प्रतिपन्नमवसिताऽवगते ^{Known, understood.}

mfn a 2 mfn 3 mfn 4 mfn mfn
 58. उरीकृतमुरीकृतमङ्गीकृतमाश्रुतं प्रतिज्ञातम् ^{Promised.}

mfn mfn mfn b mfn 5 mfn 6 mfn
 सङ्कीर्णं सखिदितं संश्रुतं समाहितोपश्रुतोपगतम्
mfn mfn mfn mfn mfn mfn 7 mfn

59. ईलितशस्त्रपणावितपनावितप्रश्रुतपणितपनितानि ^{Praised.}

mfn c mfn mfn 8 mfn 9 mfn
 अपिगीर्णं वर्णिताऽभिष्टुतेऽतानि स्तुताऽर्थाणि
mfn mfn mfn d mfn mfn e mfn mfn

60. मञ्जित चर्वितलिप्त प्रत्यवसितगलितखादितश्चातम् ^{Eaten.}

mfn mfn mfn f mfn mfn mfn mfn
 अश्ववद्धताऽखजग्वग्रस्त गुस्ताऽशितं भुक्तं
mfn g mfn h mfn i mfn j mfn k mfn l

61. क्षेपिष्ठ क्षोदिष्ठ प्रेष्ठ वरिष्ठ ख्विष्ठ वंछिष्ठाः ^{Certain irregular superlatives.}

(क्षिप्र क्षुद्रा भीक्षित पृथु पीव वज्जल प्रकर्षार्थाः)

mfn m mfn n mfn o mfn p mfn q mfn r

62. साधिष्ठ द्राधिष्ठ स्नेष्ठ गरिष्ठ क्रसिष्ठः वृन्दिष्ठाः

(वाढ व्यायत वज्ज रुब वामन वृन्दारकातिशये)

1 क—.

2 ख—.

3 ग—.

4 घा—.

5 ङ—.

6 च—.

7—त.

8 दहित.

9 स्तुत.

^a And उरीकृतं. ^b Also प्रतिश्रुतं. ^c And जीर्णं. ^d Likewise क्षोद.
^e And गरितं. ^f Also जग्वं. ^g Most quick. ^h Most small. ⁱ Most dear.
^j Most large. ^k Most corpulent. ^l Most numerous. ^m Most hard.
ⁿ Most long. ^o Most firm. ^p Most heavy. ^q Most short.
^r Most abundant.

CHAPTER III.

1. (प्रकृतिप्रत्ययादर्थः सङ्कीर्णं लिङ्गमुच्यते)

Action. ^{1 na f} कर्म क्रिया

Continual. ^{m f n c} (तत्प्रातये गम्ये स्युः) अपरस्तराः
^b

Totality. 2. (साकल्यासङ्गवचने) पारायण

Adherence,
attachment.

^{m f n c}
परायणे

Wilful-
ness, inde-
pendence.
Vain and
causeless
state.

^{f f t}
यदृच्छा स्वरिता

(हेतु शून्या त्वास्या) विवक्षणम्

Quiet. g

3. शमय (स्तु) शमः शान्तिर्

Self-com-
mand. h

^{f m m}
दान्ति(स्तु) दमयो दमः

Approved
occupa-
tion. i

^{n j}
अवदानं (कर्मवृत्तिं)

A desirable
gift.

^{n n k}
काम्यदानं प्रवारणम्

1—नृ.

2—नि.

* One authority makes this term masc. and neut. in both its ac-
ceptions, of action and of act. Others add, in both genders, कर्मः,
and कर्म. ^b In respect of action. ^c Adjectively अपरस्तरः, राः, रं. Ad-
verbially,—रं. ^d Invariably neuter even with nouns of other genders.
^e Some read दुरावर्णं or त्वरावर्णं. ^f Also स्वरिता. ^g Absence of passion.
^h Endurance of the pain of austerities. ⁱ Some interpret this an act
accomplished. ^j Also अवदानं. ^k Likewise प्रवारणं.

4. वशक्रिया संवदनं ^{f n b}	Subduing by charms.
मन्त्रकर्म (तु) कार्मणम् ^{1n n}	Magi. ^a
विघ्ननं विधुवनं ^{n n c}	Tremour.
तर्प्यं प्रीयनाऽवनम् ^{n n n}	Satisfac- tion. d
5. पर्याप्तिः (स्यात्) परित्यागं हस्तधारणं (मित्यपि) ^{f n n c}	Warding of a blow.
सेवनं सीवनं स्यूतम् ^{n n 2f}	Sewing.
विहरः कुटनं भिदा ^{m n f f}	Tearing, rending.
6. आक्रोशनमभीषङ्कः ^{n 3 m g}	Curse, im- precation.
संवेदो वेदना (न ना) ^{m f n}	Sensation, perception.
सम्पूर्जनमभिव्याप्तिर् ^{n 4f}	Co-extend- ing, pervad- ing.
वाञ्छा मिच्छा ऽर्धना ऽर्धना ^{f f n f n}	Begging.
7. वर्जनं छेदनं ^{n n}	Cutting.
आपन्नम् ⁿ	Courtesy ; welcome or adieu. b
(अथा) ज्ञायः सम्प्रदायः ^{5 m m}	Received doctrine. k
क्षये क्षिया ^{m f}	Loss.

1—न.

2—ति.

3—अ—.

4—प्ति.

5—आ—.

^a Bringing into one's power by drugs, charms or incantations ; or the drugs and charms by which that is effected. ^b Or संवदन. Also संवननं. ^c And विघ्ननं. ^d Whether the act of pleasing or the state of being pleased. ^e Or हस्तधारणं. ^f And कुटनं. ^g Likewise अभीषङ्कः. ^h Civility in receiving a friend, or in taking leave of him : embracing, friendly inquiry, adieu. ⁱ And आपन्ननं. ^j Also सम्भाजनं. ^k Tradition and right.

Taking. a	8. ग्रहे ग्राहो	^m ^m
Wish, desire.	वयः कान्तौ	^m ^{1 f}
Protection, defence.	रक्षास्त्राणे	^{m b} ^{2 n}
Sound, noise.	रयः कथे	^{m c} ^m
Perforation, piercing.	व्यधे वेध	^m ^m
Maturity.	पचा पाके	^f ^m
Calling ; challenging.	हवो हतौ	^m ^{3 f}
Engaging ; appointing. d.	वरो वतौ	^m ^{4 f}
Combustion, burning.	9. ओषः ओषे	^m ^{m e}
Guiding, directing.	नवो नाये	^m ^m
Wearing, growing old.	व्यानिर्जी यौ	^f ^{5 f}
Whirling, going round.	जमो जमो	^m ^{6 f}
Increase, growth.	स्फातिर्हौ	^f ^{7 f}
Fame, notoriety.	प्रथा स्वातौ	^f ^{8 f}
Touch, contact.	स्पृष्टिः स्तौ	^f ^{9 f}
Oozing, dripping.	स्रवः स्रवे	^m ^{f f}

1—ति.	2 ला—.	3—ति.	4—ति.	5 जीविं.
6—वि.	7 वृद्धि.	8—ति.	9—क्ति.	

a Whether by seizure or acceptance, b Some read रक्षः. c Also वयः. d Prevailing on a person to undertake a business. Both terms also signify requesting, and encompassing. e Also ओषः. f And जामः. Also जवः.

^{f a} 1 ^f
10. एधा सखद्वौ

Thriving.

^{n b} ^{n c}
स्फुरथ स्फुरथे

Throbbing.

^{2 f} ^f
प्रमितौ प्रमा

True know-
ledge.

^f ^m
प्रसूतिः प्रसवे

Bringing
forth (as
young).

^{m d} ^m
स्वेगते प्राधारः

Pouring
forth ; as-
persion.

^m ^m
कमथः कमे

Fatigue.

^m ^m
11. उत्कर्षोऽतिशये

Excellence.

^f ^m
सन्धिः शेषे

Union, junc-
tion.

^m ^{m c}
विषय आशये

Refuge ;
asylum.

^{3 f} ⁿ
क्षिपायां क्षेपणं

Sending ;
directing. f

^f ^{4 f g}
गौर्यं गिरौ

Swallowing.

^{n h} ^{5 m}
गुरणमुद्यमे

Effort, exer-
tion.

^m ^m
12. उन्नाय उन्नये

Raising.

^m ⁿ
आयः अयणे

Reliance ;
taking re-
fuge.

ⁿ ^{m i}
जयने जयः

Conquest,
victory.

1—वि. 2—ति. 3—पा. 4 गिरि. 5 च—.

* Some read विवा. ^b And स्फुरनं or स्फुरथं. Also स्फुरः and स्फुरथा. ^c Likewise स्फुरथं. ^d And ज्योतः. ^e Or आशयः. ^f Also interpreted passing away time. ^g Also गिरिः and गिरनं. ^h Likewise गूरथं and गोरथं. ⁱ According to another reading, जपनं, जपः, in-
audible repetition.

K k

Discourse,
speech.निगादे^m निगदे^mPride.^aमादे^m मदे^m

Regret.

उहेग उद्धमे^mTrituration
of perfumes.13. विमर्दनं^m परिमले^mConferring
of a benefit.1 m 2 m
अभ्युपपत्तिरुग्रहः^m

Disfavour.

m c
नियग्रहः^m सहिबद्धः^c स्याद्Attack,
onset. d3 m
अभिवोग (स्व) भिग्रहः^mClinching of
the fist.14. मुष्टिवन्ध (स्तु.) संग्राहे^mAffray,
assault. em m f m
डिम्बे उमर विस्मवौLigament,
fetters.n f 4 m g
बन्धनं प्रसितिद्यारः^mMorbid
heat. hmi 5 m j 6 m
स्पर्शः^{mi} स्पष्टोपतप्तारि^{5 m j 6 m}

Injury. k

15. निकारो^m विप्रकारः^m (स्याद्)Hint, sing,
token. lm 7 m m
आकारस्त्रिङ्ग इङ्गितः^{m 7 m m}

1—सि.

2 च—.

3 च—.

4 चार.

5—दृ.

6 उ—म्.

7 इ—.

* Also joy. ^b By doing good, or by preventing ill. ^c Or नियग्रहः. Also, according to a varied reading, निरोधः and विरोधः; but here a different acceptation is intended: viz. restraint or confinement. ^d Some explain this, a challenge to fight. ^e A conflict without weapons. Also terrifying the enemy by shouts or gestures. Likewise devastation and predatory or irregular war. ^f And चापरः. ^g Some read स्मारः, and connect it with the next article. ^h The line is by some divided into three articles, instead of two: viz. ligament; business of a scout or spy (चारः स्मरः); morbid heat. ⁱ Also स्पर्शः. ^j Or स्पर्श (स्पर्श). ^k Also wickedness. ^l Indication of sentiment.

^m परिणामो ^m विकारो ^f (हे समे) ^{1 f} विकृति विधिवे	Change of form. a
16. ^m अपहार ^{2 m} (स्तु) पचयः	Loss.
^m समाहारः ^m समुच्चयः	Assem- blage. b
^m प्रत्याहार ⁿ उपादानं	Abstrac- tion. c
^m विहार ^m (स्तु.) परिक्रमः	Walking for pleasure.
17. ^{m c} अभिहारो ⁿ ऽभिग्रहणं	Robbery. d
^m निर्हारो ⁿ ऽभ्यवकर्षणम्	Extraction.
^m अनुहारो ^m ऽनुकारः (स्याद्)	Imitation.
^m (अर्थस्थापनमे) ^m व्ययः	Expendi- ture.
18. ^m प्रवाह ^f (स्तु.) प्रवृत्तिः ^m (स्यात्)	Stream. f
^m प्रवहे ^m (गमनं वहिः)	Going forth, issuing.
^m विवाभो ^m विवभो ^m यामो ^m यमः ^m संयाम ^m संयमौ	Forbear- ance. g
19. ^{3 n} हिंसाकर्मा ^m ऽभिचारः ^m (स्याज्)	Incantation to destroy.
^{f h} जागर्ब्बा ^{m f} जागरा(हयोः)	Waking. watching.

1—वा.

2 च—.

3—न.

^a Some distinguish the terms, making the two first signify a total change, and the other two a partial or temporary alteration. ^b Gathering together in fact, or in thought. ^c Restraining the organs of sense. Also abridgment. ^d Or seizure in one's presence. ^e Likewise अपहाराः. ^f Or continual flow. Likewise commencement of action. ^g This line is by some divided into three articles : the two first terms signifying various distress ; the two next decease ; and the two last, forbearance. ^h Also जाग्रिया and जागर्त्तिः. Likewise जागरणं.

Obstacle,
impedi-
ment.
Contiguous
support. a

विघ्नो ऽन्तरायः प्रत्यूहः

(स्याद्) उपघ्नो ऽन्तिकान्तये

Enjoyment.
Encom-
passing ;
surround-
ing.

20. निर्वेश उपभोगः (स्यात्)

परिसर्पः परिक्रिया

Separation.

विधुर (न्तु.) प्रविच्छेपो

Meaning,
intention.

भिप्रायच्छन्द आशयः

Abridg-
ment.

21. संक्षेपसं समसनं

Contradic-
tion.

पर्यवस्था विरोधनम्

Perambula-
tion. d

परिसर्था परीसारः

Stay.

(स्याद्) आस्था (त्वा) सना स्थितिः

Diffusion.

22. विस्तारो विग्रहे व्यासः

Prolivity.

सु च (शब्दस्य) विस्तारः

Rubbing of
the person.

(स्यान्) मर्दनं सत्वाहनं

Disappear-
ance.

विनाशः (स्याद्) अदर्शनम्

Acquaint-
ance.

23. संशयः (स्यात्) परिचयः

Spreading.

प्रसर (स्तु.) विसर्पणम्

Scarcity.

नीवाक (स्तु.) प्रथमः (स्यात्)

Proximity.

सन्निधिः सन्निकषणम्

1 क्ष—

2 क्ष—

a As a tree, of a creeper. b Also neut. कन्दः (सु). c And प्रत्यवस्था. d Moving about, on the ground : some interpret it near approach. e Or परीस्थानं. f And विस्तारः. g Also सन्निधिः.

24. लवो ऽभिजावो लवने

निष्पावः पवने पवः

प्रसावः (स्याद्) अवसरः

तसरः सूत्रवेदनम्

25. प्रजनः (स्याद्) उपसरः

प्रयय प्रनयौ (समौ)

धीशक्तिर्निष्कमे

(ऽस्त्री तु) संक्रामोदुर्गसञ्चरः

26. प्रत्युत्क्रमः प्रयोगार्थः

प्रक्रमः (स्याद्) उपक्रमः

(स्याद्) अभ्यादानमुद्घात आरम्भः

संभ्रमस्वरा

Reaping.

Winnowing,
cleaning.

Occasion,
opportu-
nity.

A shuttle. a

First preg-
nancy of
cows. c

Affection-
ate solici-
tation.

Intellectual
faculty. e

Difficult
progress. f

Act tending
to a main
object.

Beginning.
k

1 नि—.

2 उ—.

3 ल—.

* Also act of weaving. ^b Or तसरः. ^c Some interpret it, the season of impregnation. Others explain it, the first going of a cow to a bull; or the first impregnation; or simply her impregnation by the bull, or her pregnancy. ^d Also प्रसरः. ^e Power of the understanding: as attention, comprehension, reasoning, &c. ^f Towards a place scarcely accessible. ^g And संक्रामः. ^h Likewise सञ्चरः. ⁱ Or प्रत्युत्क्रान्तिः. ^j Some read प्रयुक्तार्थः; and explain this article, beginning of battle: others interpret it, war or combat. ^k Some divide this article; making the two first terms signify a first beginning, and the three last a commencement in general: others explain the two first, a beginning; and the three last, a thing begun. ^l Also उपोद्घातः ^m And त्वरिः.

Impedi- ment. i	27. प्रतिबन्धः प्रतिदम्भो
Causing to descend.	उवनाय (स्तु.) निपातनम्
Apprehen- sion. d	उपलब्ध (स्व) सुभवः
Smearing. e	समाखम्भो विलेपनम्
Separation of lovers. f	28. विप्रखम्भो विप्रयोगो
Liberality. g	विलम्भ (स्व.) तिसर्जनम्
Celebrity.	विश्राव (स्तु) प्रविख्यातिर्
Attention.	अवेक्षा प्रतिजानरः
Reading ; lecture.	29. निपाठ निपाठौ पाठे
Wetness. i	तेमस्तेमौ समुद्भवे
Distress, from dis- ease, &c.	पादीनवास्त्ववौ क्लेशे
Meeting ; union.	मेखके सङ्ग सङ्गमौ
Research.	30. सम्यक्कथं विचयनं मार्गकं जगणा जगः
Embrace.	परिरम्भः परिरम्भः संक्षेप उपगूहनम्
Sight ; see- ing ; looking.	13. निर्वर्णनं (स्तु) निध्यानं दर्शनलोकनं क्षणम्

1 ख— 2 ति. 3 जा— 4 ज. 5 जा— 6 ई—

* Likewise विदम्भः. ^b And अवनायः. ^c Or निपातनं. ^d Conception otherwise than from memory. ^e With saffron, sandalwood, &c. ^f Also solitude, and disagreement. ^g Some explain it, appointing, engaging. ^h Also प्रतिख्यातिः. ⁱ One explains this, wet. ^j Or विश्रावः. ^k Also सङ्गनं and साङ्गवः. ^l Likewise जगणीकथं and जगनेयवः, or जगदेयवः. ^m Some read जगवा. ⁿ Or परीरम्भः. ^o According to another reading, आलोचनः and लक्षणः.

- प्रत्याख्यानंⁿ निरसनंⁿ प्रत्यादेशे^m निराकृतिः^f Rejection ; disallow-
ance.
32. उपशये^m विषय^m (सु^f पर्षाययनार्थकौ^f) Watching alternately.
- अर्त्तनंⁿ (च^f) अतीया^f (च^b) हनीया^f (च^c) दृणा^f (र्थके^f) Censure, re-
proach. a
33. (स्याद्^m) व्यत्यासे^m विपक्षे^m व्यत्यय^m (च^m) विपक्ष्ये^m Contrariety ;
opposition. d
- पर्षये^m ऽतिक्रम^m (सखिच^m) ऽतिपात^m उपात्ययः^m Transgres-
sion. f
34. (प्रेषणंⁿ यत्नमाह्वयⁿ तत्रⁿ स्यात्ⁿ) प्रतिशासनम्ⁿ Mission af-
ter calling. h
- (सु^m) संसावः^m (क्रतुषु^m या स्तुतिर्भूमिर्द्विजन्मनाम्^m) Place where
the priests
stand. i
35. (निधाय^m तच्छते^m यत्र^m काष्ठे^m काष्ठं^m सु^m) उद्गनः^m A carpen-
ter's work.
bench.
- सख्यन्न^m (स्तु^m) सख्यधनः^m (सख्ये^m येन^m निहन्यते^m) Tool for
cutting corn
and grass. j
36. आविधे^m (विध्यते^m येन^m तत्र^m) An auger. l
- (विष्वक्^m ससे^m) निषः^m Round,
circular.
- उत्कार^m (च^m) निकार^m (सु^m द्वौ धान्योत्क्षेपणार्थकौ^m) Winnowing
of corn. m

^a One commentator remarks, that two of these terms, अतीया and हनीया, which properly signify shame, are here inserted by mistake.
^b Also रोद्धा. ^c Likewise ह्विषा and ह्विषीया or ह्विषीया. ^d One inter-
prets this, misapprehension. ^e And विपक्ष्यः. ^f Some make the four
terms, others the two first of them, synonymous with the preceding.
^g And पर्षयः. ^h Sending of a servant on an errand after calling him.
ⁱ At a solemn act of religion ; reciting hymns and prayers. ^j For
eradicating clusters of gramineous plants : some say for cutting the
stalks ; others explain the term a basket to receive heads of Indian
corn, &c. ^k Also संवहनम्,—नी. ^l Turned by a string. ^m Or piling it up.

Swallow- ing, &c. a	37. निगारेऽन्नारः विद्यावेऽन्नाहा (सु. गरुडादिषु)
Stopping, ceasing.	आरत्नवरति विरतव उपरामे
Spitting.	(वा खिवां तु) निष्ठेवः
Speed.	निष्ठूति निष्ठेवनं निष्ठीवन (मित्थभिन्नानि)
Conclusion.	जवने जूतिः
Fever.	साति क्षुः स्वसाने (स्वादु)
Driving of cattle.	उद्वज (सु.) पशुप्रेरणम्
Curse.	अकरणि (दित्वादयः शपे)
Aggregate patrony- mic. g	(गोत्रान्तेभ्य सस्य वृन्दमित्यौ, पगवका (दिकम्)
Multitude of loaves and ples. h	आपूपिकं शाष्कुलिक (मेवमाद्यमचेतसाम्)

1 उ— 2 छ— 3—ति. 4 ख— 5—ति.
6 नि— 7 जो—क.

* The four terms, here exhibited, differ in signification. निगारः, swallowing. उन्नारः, vomiting. विद्यावः, cough; some say, sound. उद्वाहः, taking up: also, replying in argument. ^b Or उपरवः. ^c Fem. निष्ठेवा. Some say, also neuter निष्ठेवं. ^d Likewise क्षुतिः. Some add जतिः and जवन*. ^e End of action. ^f So similar terms of imprecation. As अजवननिः, अजीवनिः, अजपाहः, निपाहः, &c. Ex. तस्माजीवनिरेवासु, May he not live! ^g Instanced in the text; जोपगवकं, a multitude of descendants of UPAGU. So गार्गकं, a multitude of descendants of GARGA. दाक्षकं,—of DAKSHA. ^h Respectively: stated as instances of nouns of multitude of inanimate things.

- (मासवानाम्) मासव्यं^{na} Multitude of boys.
- (सहायानां) सहायता^f —of coadjutors.
41. हत्वा (हत्तानां)^f —of ploughs.
- ब्राह्मण्य वाड्ये (तु द्विजन्मनाम्)^{na} —of priests.
- (हे पशुकानां इष्टानां) पार्श्वे इष्टय (मनुजमात्)^{na} —of ribs and back-bones.^b
42. (हत्तानां) खनिनी खत्वा (ऽथ)^f —of threshing floors.
- (ऽथ) मानुष्यकं (हत्तानां)^{na} —of men.
- ग्रामता जनता धूम्या पाश्चा नत्वा (इयक् इयक्)^f —of villages, &c. c
43. (अपि) साहस्य कारीय चार्मसावर्षया (दिकम्)^{na} —of thousands, &c. d

1 चा—च.

* Some read मानव्यं. ^b Respectively. * In order : multitude of people ; accumulation of smoke ; abundance of fetters ; great quantity of reeds, (or multitude of ropes or of throats : for नद्य has all these senses.) ^d In order : multitude of pieces of dry cow-dung ; abundance of hides (or of shields) ; collection of prayers and incantations delivered by the sage AT'HARVAN : besides other similar terms : as चार्मस्य, assemblage of coats of mail ; चार्मिण्यं, multitude of men in armour ; चार्मिण्यं,—of men holding shields ; चाक्कारं,—burning or burnt coals ; क्षेत्रं,—of fields.

L 1

CHAPTER IV.

SECTION I.

1. (नानार्थाः केपि कान्तादिवर्गेषु वाच्य कीर्तिताः
भूरि प्रयोगा ये वेधु पर्यायेषुपि तेषु ते)

1 Sky, ether.
2 Heaven.

2. (आकाशे त्रिदिवे) नाको

1 World.
2 People.

लोक (सु. मुचने जने)

1 Verse.
2 Glory.

(पद्ये वयसि च) शोकः

1 Arrow.
2 Sword.

(शरे शस्त्रे च) सावकः

1 Shakal.
2 God of water.
1 Fried rice flatten-
ed. 2 Infant.

3. जम्बुको (क्रोट वदणौ)

1 Sight,
look.
2 Light.

दृष्टुको (चिपिटार्भको)

आलोको (दर्शनेद्योतौ)

1 A double
drum. 2 A
large drum.

(भेरी पटहम्) आनको

1 Mark.
2 Flank. c
1 Spot.
2 Defama-
tion.

4. (उत्थङ्ग चिह्नयोर) चङ्कः

कचङ्को (ऽङ्गापवादयोः)

* Or वाचकः. Some read वारकः. ^b Some reverse the interpretations : one of these instruments is a large drum beaten at both extremities ; the other, at one end only. ^c The side above the hip, where women place young children in carrying them. Also 3 A cypher or figure.
4 An act of a drama. 5 Variegated or spotted.

^m
तक्षकः (नागवर्द्धक्योः)

1 A carpenter. 2 The chief of snakes. a

^m
चर्कः (रूटिकसूर्ययोः)

1 Crystal. 2 The sun. b

^m
5. (मासते वेधसि ब्रह्मे पुंसि) कः

1 Wind. 2 *Brahma*. 3 Sun. 4 Soul.

^m
कं (शिराऽश्वनेः)

5 Head. 6 Water. c

^m
(स्नात्) पुष्पाक (सुच्छधान्ये संक्षेपे भक्तसिक्थके)

1 Shrivelled grain. 2 Brevity. d

^m
6. (उलूके करिषः पुच्छमूलोपान्ते च) पेचकः

1 An owl. 2 Root of a tail. e

^m
(कमण्डौ च) करकः

Water-pot. f

^m
(सुगते च) विनायकः

A *Buddha* or saint. g

^m
7. क्छिप्नु (ईक्षे वित्तौ च)

1 Cubit. h 2 A span.

^m
(शूककीटे च) टक्षिकः

Scorpion. i

^m
(प्रतिबले) प्रतीक (स्निग्धे कदेशे च पुंस्यम्)

An integrant part. j

* Or of demi-gods shaped like snakes, abiding in the infernal regions. Also 3 Speaker of the prologue to a drama. b Also 3 *Asclepias gigantea*. 4 Copper. 5 A title of *Indra*. c Also 7 Joy. d Others say, 2 Celerity. 3 Lump of boiled rice. e That is of an elephant's tail. f Especially a hollow Cocoanut, or gourd. Also m. f. 2 Hail. m. 3 Pomegranate. 4 A bird (Curlew.) m. n. 5 A box to hold beetle-leaf. s Also 2 Title of *GANE'SA*. 3 Title of *YAMA*. 4 Name of *VISHNU*'s eagle. 5 A spiritual teacher. 6 Obstacle; difficulty. h Whether the measure, or the forearm. i The insect; as well as the sign of the zodiac. Also, 2 The month during which the sun is in Scorpio. Likewise, 3 A crab. 4 A hairy caterpillar. 5 Name of a tree (*Vangueria Spinosa*). i And m. f. n. 2 Contrary: not consonant. 3 Inverse.

1 Gentian. a
2 A fragrant
grass. b

8. (स्याद्) भूतिक (गु भूनिष्पे कर्तृषे भूक्षुषे ऽपि च)
1 f d

Sorts of Cu-
cubitace-
ous plants. c

(ज्योत्स्निकायां च घोषे च) कोषातक्य
(ऽय कट्फले

A white sort
of Mimosa. e

9. सिते च चहिदे) सोमबल्कः (स्याद्)

(ऽय सिङ्गके

1 Incense.
2 Meal of
sesame. f

तिलकल्के च) पिश्याकोः

Asafoetida. g

बाङ्गीकं (रामठे ऽपि च)

1 INDRA.
2 Bdellium.
3 Owl. j

10. (महेन्द्रगुम्फबूक्याव्याचिषु) कौशिकः

1 Disease. e
2 Pain.
3 Fear. k

(रक्तापयक्तास. l) तद्धः

g small. l

(खल्पे ऽपि) सुहृक (चि. पु)

1—की.

2 का—.

* Gentiana Chirayta, Roxb. * Andropogon Schoenanthus : and another kind. Some, varying the interpretation, make this a name of the *Káyaphal*. * Vizt. 1 Trichosanthes dioeca. 2 Luffa Pentandra and Acutangla, R. Likewise 3 Achyranthes aspera. Also 4 Night. d And कोषातकी. * Also 2 the *Káyaphal*. † Likewise 3 Oilcake of sesame. 4 Asafoetida. 5 Saffron. s Also 2 Saffron. And m. 3 Name of a country. 4 Horse bred in that country. 5 Man of a low tribe. h And बाङ्गीकं, बाङ्गिकं, or बाङ्गीकं. † Also 4 Snakecatcher. Likewise 5 Ichneumon (viverra mungo). 6 Title of VISWA MĪTRA. 7 Skilled in dictionaries. And f. कौशिकी. 8 Title of GAURI. 9 Name of a river in Bengal. Or कौशिकः—की. * Also 4 Sound of a drum. † Also 2 Hard. 3 Low, vile. 4 poor, indigent. 5 Youngest. m Fem. बह्वका. Also बह्वकः—का.

11. जैवालकः (यथाह्ने ऽपि) The moon. a
 (खुरे ऽप्यश्वस्य) वर्त्तकः A horse's hoof. b
 (ध्यात्रे ऽपि) पुच्छरीके (ना) A leopard. c
 (यवान्यामपि) दीपकः An aromatic seed. d
12. शाखाटकाः (कपि क्रोटृ भ्रानः) 1 Ape.
2 Dog.
3 Shakal.
 (स्वर्णे ऽपि) नैरिकम् Gold. f
 (पीडाये ऽपि) व्यलीकं (स्वादु) Pain. g
 व्यलीकं (तृप्तिने ऽवृत्ते) 1 Falsehood.
2 Any thing displeasing.
 13. (शीखान्वयाव) ऽनूके (हे) 1 Disposition. 2 Race, family. i
1 part.
2 Scale of a fish. 3 Bark.
 शल्के (शकलवल्कले)

I—क.

^a Also m. f. n. 2 Long-lived. 3 Thin. ^b And m. f. 2 A quail.
^c Also 2 The elephant posted in the S. E. to uphold the world.
 3 A proper name (the author of a dictionary). 4 A variety of the
 sugar-cane. Likewise n. 5 A white lotos. 6 A white umbrella. 7 A
 medicinal drug. ^d Ligusticum Ajowan, Roxb. Or else Apium involu-
 cratum, R. Also 2 Cumin (Cuminum Cyminum). 3 Celosia Cristata.
 4 A lamp. 5 In rhetoric, a certian elegance of construction. ^e Or
 दीपकः m. n. 1 Ligusticum Ajowan R. 2 Apium involu-
 cratum, R. 3 Celosia cristata. ^f Also 2 Red orpiment. 3 Red chalk. ^g Likewise
 2 Any thing displeasing. 3 Unfit to be done. 4 Strange. 5 Reverse.
 Also m. 6 Addicted to an unnatural crime. ^h Also : 3 The fore-
 head. ⁱ Likewise m. 3 A former state of existence.

1 A weight. a
2 Gold. 3 Ornament on the breast.

(साष्टे वते सुवर्णानां हेमप्ररोम्भपथे पले

14. दीनारे ऽपि च) निष्को (ऽस्त्री)

1 Sin.
2 Fraud. b

कल्को (ऽस्त्री समसैनयोः

दन्धे ऽप्य)

1 SIVA'S
bow. 2 Trident. c

(ऽय) पिनाको (ऽस्त्री मूलशङ्करधन्वनाः)

A female
elephant. d

15. घेनुका (तु करेणवां च)

Cloudiness. e

(मेघवाले च) कालिका

1 Agony.
2 Explanatory verse. f

कारिका (वातनादयोः)

An earring. g

कर्णिका (कर्णभूषणे

* One of 108 *suvarnas*. Also one of 4 *suvarnas*. Likewise one of 2 *karshas*. ^b Also 3 Dirt. 4 Ordure. 5 Sediment. 6 Levigated powder. 7 The belleric myrobalan. And m. f. 8 Sinful; wicked. ^c *Siva's*; some say, any trident. Also 3 A shower of dust. ^d Also 2 A milch cow; especially one which has recently calved. 3 Dagger. Likewise m. 4 Proper name; a demon slain by KRISHNA. n. 5 A herd of kine. 6 Gesture of a woman. ^e A multitude or succession of clouds. Also: 2 A dark cloud threatening rain. 3 A fog or mist. 4 Blackness. 5 Black. 6 The Goddess GAURI. 7 Name of a terrific goddess. 8 A female crow. 9 A black scorpion. 10 Spikenard. 11 A sort of potherb. 12 A branch of a Cucumber plant. 13 A line of hair reaching to the navel. 14 Price of a commodity on credit. 15 Interest at a monthly rate. 16 Spirituous liquor. 17 A stain or defect in gold, &c. ^f Or, as otherwise read, 3 Interest at any stipulated rate. 4 Action in general. Also 5 An art or profession. 6 A female rope-dancer and tumbler. ^g Also 2 The pericarp of a lotos. 3 The tip of an elephant's trunk. 4 The middle finger.

16. करिहस्ताङ्गौ पद्मबीजकोष्ठां

^a
(त्रिपुस्तरे)

^{m f n}
वन्दारकौ (रूपिमुख्याब्)

^{m f n}
एके (मुख्यान्वयेवसाः)

^{m f n}
17. (स्वाहाभिः) कौकुटिको (वशादूरैरितेवः)

^{m f n}
काकाटिकः (प्रभोर्भाकदर्शी कार्त्तव्यमन्त्रः यः)

^{m n}
18. (भूधन्वितम्बवक्ष्ये चक्रेषु) कटको (ऽस्त्रियाम्)

^m
(चूयये चूड्यमौ च लोमहर्षे च) कण्टकः

1 Hand-
some.
2 Chief,
Principal. b
1 Chief.
2 Other.
3 Alone.
4 One.
Hypocriti-
cal. c

1 Attentive.
2 Indolent.
d
1 Side of
a hill.
2 Bracelet.
3 Circle. e
1 A thorn.
2 A paltry
foe. 3 Hair
on end. f

^a The following admit the three genders. ^b Also m. 3 A god.
4 A general or leader of an army. ^c Also, 2 One who never looks far
before him; but steps with caution for fear of treading on insects.
^d Watchful of his master's looks. 2 Careless or incapable of work.
3 Mode of embrace. ^e Also 4 A ring on an elephant's tooth. 5 An
army. 6 A metropolis. 7 Sea salt. ^f Also 4 A fishbone. 5 Finding
fault. This and the preceding line are omitted by most commentaries.

SECTION II.

1 Bright-
ness. 2 Ray
of light.

3 Flame. a

1 A bee.

2 An arrow.

An aurifer-
ous gem. b

Organ of
sense. c

1 Ray of
light.

2 Flame. d

19. मयश्च (मि.ट्कर ज्वालाश्च)

(ऽजिवाद्यौ) शिखीसुखौ

यंश्चो (निधौ लयाटास्य कस्यो न ली)

(मिद्वे ऽपि) खम्

20. (वृषिज्वाले अपि) शिखे

SECTION III.

1 A moun-
tain. 2 A
tree. e

1 Wind.

2 An arrow. f

1 An arrow.

2 The sun.

3 A bird. g

1 A bird.

2 The sun. h

1 Areca. i

2 Multitude.

(शैखट्यौ) नगावगौ

आशुगौ (वायुविशिखौ)

(शरार्कविहगाः) खगाः

21. पतङ्गौ (पक्षिख्यौ च)

पूगः (कसुकटन्दयोः)

1—ख।

2 मग.

3 खन.

* Also 4 Beauty. b And 2 The bones of the forehead. m. n. 3 A shell, a conch. 4 In numeration, the twelfth place of figures. ° Also 2 Vacuity. 3 A cypher. 4 Heaven. 5 The sky. 6 Auspiciousness. d Likewise 3 A branch. 4 A radicant branch. 5 Crest of a peacock. 6 Lock of hair on the head. 7 Chief, principal. ° Also 3 A serpent 4 The sun. f Likewise m. f. n. 3 Fleet, moving with speed. ° Also 4 A planet. 5 A grasshopper. 6 A god. 7 Sound. h Also 3 A grasshopper. 4 Brasil-wood. i Masc. The palm (Areca faufel). Neut. Its nut.

(ययवो ऽपि) खगा ^m	Cattle. a
वेगः (प्रवाहजवयोऽपि) ^m	1 Stream. 2 Speed. b
22. पराङ्गः (कौसुमे रेखौ खानीयादौ रजस्यपि) ^m	1 Pollen of flowers. 2 Dust. c
(गजे ऽपि) नागमातङ्गाद् ^m	An ele- phant. d
अपाङ्ग (शिखके ऽपि च) ^m	A circlet on the fore- head. e
23. स्वर्गः (स्वभावनिर्मोक्षनिश्चयाध्यायदृष्टि) ^m	1 Nature. 2 Relinquish- ment. f
योगः (सखहमेपायध्यानसङ्कतियुक्तिषु) ^m	1 Armour. 2 Means. g
24. भोगः (सुखे क्षाप्रदिभतावृहेषु, फणकावयोः) ^m	1 Enjoy- ment. 2 Hire. h
(चातके हरिषो पुंसि) सारङ्गः (शबले त्रिषु) ^{m j}	1 Sort of bird. 2 A deer. i

^a Likewise 2 Deer. 3 An elephant with white marks on his fore-head. 4 A constellation (the head of Orion). 5 Search. ^b Also 3 Rapid transition, as of mind or wind. 4 Call of nature. ^c And 3 Fragrant powder. Also 4 Eclipse. 5 Coral. ^d Also नागः. 2 A snake (Coluber naja: and a sort of demigod shaped as a serpent). 3 A cruel person. 4 Name of a country. 5 In comp. Pre-eminent. 6 Mesua ferrea. 7 Rottlera tinctoria, R. 8 Cyperus pertenuis, R. Likewise चातङ्गः. 2 A race of mountaineers. 3 The sacred fig-tree (Ficus religiosa). ^e Also 2 Corner of the eye. 3 A lame or maimed person. ^f Likewise 3 Certainty. 4 A chapter or section. 5 Creation. Also 6 Perseverance. ^g And 3 Meditation. 4 Union. 5 Junction. Also 6 Keeping a fixed posture. 7 Lucky conjuncture. 8 In astrology. A mode of reckoning the moon's longitude. ^h And 3 Expanded head of a serpent. 4 Body of a serpent. Also 5 Eating. 6 Nurture. ⁱ And m. f. n. 3 Variegated. Also m. 4 An elephant. 5 A bee. 6 A peacock. ^j Or सारङ्गः.

M m

An ape. a

25. (कपौ च) पूवगः^m

1 Curse.

2 Defeat. b

(ग्रापे त्व.) ऽभिषङ्गः (पराभवे)^m

1 A yoke.

2 A pair.

3 An age. c.

(वानाद्यङ्गे) युगः (पुंसि)^m

1 Heaven.

2 An arrow

3 A bull.

4 Speech. d

सुगं (सुम्मे क्षतादिषु)ⁿ26. (स्वर्गेषु पशुवाग्वज्रदिग्ने तदृषिभूतले)ⁿलक्षदृष्ट्या स्त्रियां पुंसि) गौर^{m f e}

1 A mark.

2 Privy part. f

1 Prefera-

bleness.

2 Summit. g

ल्लिङ्गं (चिह्नं शेषयोः)ⁿ27. शृङ्गं (प्राधान्यसाम्बोध.)ⁿ

1 The head.

2 Privy part. h

गराङ्गं (शृङ्गगुह्ययोः)ⁿ1 Prosperi-
ty. iभगं (श्रीकाममाहात्म्यवीर्यवत्पार्ककीर्तिषु)ⁿ

^a Also 2 A frog. 3 Sort of bird (a diver). 4 The dawn: the charioteer of the sun. ^b Also 3 Oath. 4 Groundless imputation. 5 Embrace. ^c The *Kṛita*, *Trétā*, *Dvāpara*, and *Kali*. Also 4 A measure of four cubits. ^d And 5 The thunderbolt. 6 A region or quarter. 7 An eye. 8 A ray of light. 9 The earth. 10 Water. Likewise 11 The sun. ^e Masc. in some senses; and fem. or even neut. in others. ^f Membrum virile. Also 3 A sign or token. 4 The Symbol of Siva. ^g Of a mountain. Likewise 3 A home. Also fem. 4 A sort of fish (*Silurus pungentissimus*). 5 A poisonous plant. ^h Pudendum muliebne. ⁱ Or 2 Beauty. And 3 Love, desire. 4 Pudendum muliebne. 5 Excellence (virtue, knowledge, &c.) 6 Strength, Vigour. 7 Care. 8 Glory, fame. And m. n. 9 One of the twelve suns. Also 10 The Moon.

SECTION IV.

28. परिषः (परिधाते ऽस्ते ऽप्य)^m

1 Destruction.
2 An iron club. a

सोषो (हृन्दे ऽम्भसां रये)^m

1 Multitude.
2 A current. b

मूल्ये पूजाविधात्) ऽर्घा^m

1 Price.
2 Mode of adoration. c
1 Sin. 2 Pain.
3 Passion.

(ऽहो दुःखव्यसनेष्व) ऽवम्ⁿ

29. (निषिद्धे ऽपि) कष्टः^{m f n}

Pleasing. d.

SECTION V.

काचाः (शिक्यच्छेदेदृगुजः)^m

1 A swing. e.
2 Glass. f

विपर्यासे विस्तरे च) प्रपञ्चः^m

1 Reverse.
2 Copiousness. g

(पावके) शुचिः^m

1 Fire. 2 A tried minister.
3 A month. h

30. (मास्यमात्ये चाप्युपधे पुंसि मेध्ये सिते त्रिषु)^f

(अभिपूज्ये सृष्टायाश्च गभस्तौ च) रचिः (स्त्रियाम्)^f

1 Passion.
2 Desire. i

a Or 3 A club armed with iron. 4 In astrology, One of the *Yogas*. b Of water. Also 3 Succession. c Or of showing respect. d Also 2 Small. 3 Light. And n. 4 Quick. e For suspending a load. f And 3 A disease of the eye. g And 3 Error or illusion. 4 Prolixity. 5 Abundance. Also 6 Delusion. h That of *A'shád'ha* or of *Jyáish't'ha*. Or 4 The Hot season. 5 The sentiment of love. And m. f. n. 6 Pure. 7 White. i And 3 A ray of light. Or 4 Intentness. 5 Splendour. 6 Beauty.

SECTION VI. a

- 1 Clear. 2 A bear. b 31. (प्रसक्ते भङ्गुकेय.) ऽच्छो^m
 1 A cluster. 2 Sort of necklace. c गुच्छः (शवकशरयोः)
 1 Hem of a garment. d (परिधानासले) कच्छो^m (जलप्रान्ते त्रिबिङ्गकः)^{m f n}

SECTION VII.

- 1 A peacock. 2 VISHNU's bird. 32. (केकिताश्वा.) ऽहिमुजौ^m
 1 A tooth. 2 A regenerate man. e (दन्तविप्राश्वाजौ) द्विजाः^m
 1 VISHNU. 2 SIVA. 3 A goat. f अजा (विष्णु हरश्वाजा)^m
 1 A cowpen. 2 A road. g (गोष्ठाध्वनिवशा) व्रजाः^m
 1 A deified saint. 2 YAMA. h 33. धर्म्मराजौ (जिनवर्मौ)^m
 An elephant's tooth. i कुच्छो^{m n} (दन्ते ऽपि न खिवाम्)

a The stanza, constituting this section, is omitted by most commentators. b Also 3 Crystal. c Likewise 3 A clump. 4 A multitude or assemblage. d And m. f. n. (some say m.) 2 Bank or shore. Also m. 3 Sort of tree (Hibiscus Populneoides). e Of the three first tribes. And 3 An oviparous animal: a bird, &c. f Also 4 *Brahmā*. 5 *Cupid*. 6 A sheep. 7 Proper name; Son of RACHU. 8 And 3 A multitude. h Also 3 Title of YUDHISTHIRA. i Likewise 2 An harbour.

^m
वसन्ते (चेतपूर्वारे)

1 A field. 2 A city gate. a
3 A pretty woman.

^f
वसन्ता (वस्तुदर्शना)

^{1 f}
34. (समे क्षांशे रणे ऽप्या) जिः

1 Even ground.
2 War.

^f
प्रजा (स्यान्ततौ जनेः)

1 Progeny.
2 People.

^m
पञ्चौ (शङ्खशङ्खौ च)

1 A conch.
2 The moon.
b

^{m f n}
(स्वके निन्दे) निजं (विष)

1 Own.
2 Perpetual.

SECTION VIII.

^m
35. (पुंस्यामनि प्रवीक्षे च) चेतश्चो (वाचसिद्धकः)

1 Soul. c

^f
संज्ञा (स्यान्तेतानामहस्याद्यौषार्धसूचना)

1 Thought.
2 Name.
3 Hint. d

^m
36. द्वापञ्चौ (वेद्यविद्वांसौ)

1 A physician. 2 A wise man.

^m
ज्ञो (विद्वांसोमजो ऽपि च)

1 A wise man. 2 BU.
D'HA. e

1 चाञ्चि.

* Also 3 War. b Also 3 *Dharmantari*. 4 A tree (*Eugenia acutangula*). And n. 5 A Lotus. c And m. f. n. 2 Skilful. d Also 4 Proper name; the wife of the sun. e First of the lunar race.

SECTION IX.

A crow. a	^m (काकेभगण्डौ) करटौ
An elephant's cheek. 2 The hip. b	^{m c} (गजगण्डकटी) कटौ
1 Bald. 2 Without prepuce. d	^{m e} 37. शिपिविष्ट (सु खलतौ दुश्मर्षि महेश्वरे) ^{1 m g} (देवशिल्पिन्यपि) त्वष्टा
1 divine artist. f	ⁿ Destiny. h रिष्टं (दैवे ऽपि न ह्यवोः)
Pungency.	^m 38. (रसे) कटुः ^{2 n} कटु (कार्त्तुं त्रिषु मत्सरतीक्ष्णयोः)
Improper act. i	ⁿ रिष्टं (शेमाशुभाभावेषु) ⁿ ऽरिष्टे (त शुभाशुभ)
1 Happiness. 2 Ill luck. j	39. (मायानिचलचन्नेषु कैतवानृतराशिषु
Happiness. 2 Misery. k 1 Illusion. 2 Fraud.	

1—टु.

2 कटु.

^a And 2 An elephant's cheek. Also 3 A person speaking nonsense.
⁴ One following a blamable profession. ^b Also 3 A mat. 4 A dead body. And f. (कटी). 5 Long pepper. ^c Nom. कटः. But some, by a slight variation of the reading and interpretation, make कटिः the term in both acceptations; or else कटिः and कटः. ^d Naturally so. Or 3 A leper. 4 Title of SIVA. 5 KRISHN'A. ^e And शिपिविष्टः or शिपिविष्टः.
^f VIS'WAKARMA. Also 2 A carpenter. 3 In mythology, One of the twelve suns. ^g Or तष्टा (टु). ^h Also m. 2 Time. ⁱ And m. f. n. 3 Envious. 4 Fierce. 5 Displeasing. Also f. 6 Mustard. 7 A medicinal plant. vulg. Catuci. ^j And 3 The reverse of ill luck. Also 4 Destruction. 5 Sin. ^k Also 3 Sign of death. 4 Spirituous liquor. Likewise m. Garlic. 6 Melia azadderokht. 7 A crow.

- ^{m n}
- अवोधने शैलश्च सौराष्ट्रे) कूट (मस्त्रियाम्) 2 Lic. 4 As-
semble. 5 Summit. a
40. (सूक्ष्मैलावां) मुटिः (स्त्रीस्यात्कालेऽल्पे संशयेऽपि सा) 1 Small car-
damum. 2 An
instant. b
1 End of a
bow. 2 Emi-
nence. c
1 A root.
2 Clotted
hair. d
- ^{1 f}
- (अर्त्युत्कर्षाश्च यः) कच्छो
- ^f
- (मूले लग्नकचे) जटा
- ^f
41. अटिः (फले सद्यहौ च)
- ^f
- दृष्टि (चर्चानेऽपि दर्शने)
- ^f
- दृष्टि (वर्गानेच्छयोः)
- ^{f h}
- दृष्टि (निश्चिते वज्रले त्रिषु)
- ^{m f n}
42. कटे (तु कच्छगहने)
- ^{m f n}
- पटु (हौ वाच्यलिङ्गौ च)
- ^{m f n}
- पटु (हौ वाच्यलिङ्गौ च)

- 1 Consequence. 2 Opulence. c
1 Knowledge 2 An eye. 3 Sight.
1 A sacrifice. 2 Desire. f
1 Certain. g
1 Painful. 2 Difficult. i
1 Diligent. 2 Skilful. j

1—टि.

^a Of a mountain. And 6 Ploughshare. 7 Body of a plough. 8 Uniform substance (as the etherial element, &c.). 9 A trap for deer. 10 A hammer. Likewise 11 A jar. 12 Name of a plant. ^b And 3 An atom. 4 Doubt. ^c And 3 Edge of a weapon. 4 A corner or angle. 5 In numeration, Ten millions. ^d Also 3 Spikenard. ^e Also 3 Praise. ^f Likewise 3 A memorial verse. ^g The subject of ascertainment. And m. f. n. 3 Much. Also f. 4 Creation. ^h Or कृष्ट. Likewise Created, fabricated. ⁱ Not easily attainable. ^j And 3 Fierce. 4 Cruel. 5 Hale. Also m. 6 A plant (Trichosanthes dioica) n. 7 Salt.

SECTION X.

SivA. a

नीलकण्ठः^m (शिवे ऽपि च)1 The sto-
mach. 2 A
granary. b43. (पुं^mसि) कोष्ठे^f (ऽन्तर्जरं कुक्षले ऽन्तर्हन्तया)1 Confirma-
tion. c

निष्ठा (निष्पत्तिनाशान्ताः)

1 Excellence.
2 Limit.
3 Region. dकाष्ठे^{1 f} (त्वर्धे स्थितौ द्विषि)

Pre-eminent. e

44. (त्रिषु^{m f n}) ज्येष्ठे^f (ऽतिशये ऽपि)1 Very young.
2 Small. fकनिष्ठे^{m f n} (ऽतिशुवाल्पयोः)

A staff. g

दण्डो^{m n} (ऽस्त्री वरुणे ऽपि स्याद्)1 A globe or
ball. 2 Raw
sugar. hगुष्ठे^m (गोलेषुपाकवाः)1 A serpent.
2 A carnivo-
rous beast. i45. (सर्पमांसात्पथ^m व्याडौ)

1 काष्ठा.

^a Also 2 A peacock. 3 A blue jay (Coracias Indica, &c.) 4 A galli-
nule. ^b And 3 An apartment. Also 4 Own. ^c And 2 Disappearance.
3 Destruction. Or 4 Stop. 5 Steady practice. ^d Or quarter. Also 4 A
measure of time ; 18 twinklings of an eye. 5 A place. 6 A plant
(Amomum Anthorhiza). Likewise n. 7 Wood. ^e Also 2 Eldest. 3 Very
old. Likewise m. 4 The month so called. And f. 5 The constellation.
^f Also 3 Youngest. And f. 4 The little finger. ^g Likewise 2 A
measure of four cubits. 3 A churning stick. 4 A measure of time ;
24 minutes. 5 Punishment. 6 YAMA ; the Judge of the next world.
7 A companion of the sun. 8 A column of troops. 9 A stem or trunk.
^h Also f. 3 Euphorbia Tirucalli, &c. ⁱ As a tiger, &c. Also 3 A
wicked man.

	1f f b	
	गोधवाचस्त्रि.) डा इला:	1 A cow. . 2 The earth. 3 Speech. a
f	घुडा (वंशशलाकापि)	A bambu rod. c
f	माडी (काले ऽपि घट्चये)	An Indian hour. d
m n	46. काण्डो (ऽस्त्री दण्डवाणावर्गवसरवारिषु)	1 A stem. 2 An arrow. e
n	(स्याद्) भाण्ड (मृशभरणे ऽमन्त्रे मूलवणिग्धने)	Trappings of a horse. f

SECTION XI.

n	47. (भयप्रतिज्ञयोर्) वादं	1 Much. 2 Promise. g
n	प्रगाढं (भयहृच्छयोः)	1 Much. 2 Difficult. h
m f n	(यत्तस्य लो त्रिषु) हटौ	1 Able. 2 Bulky. i
m f n	व्यूढौ (ऽविन्यससंहतौ)	1 Arranged. 2 Compact. j

1 दृष्टा.

^a And 4 Wife of BUDHA and daughter of IKSHWA'KU. ^b The word is written both ways. ^c Likewise 2 A war whoop. And m. 3 Venom. ^d Equivalent to 24 minutes. Also 2 A pipe or tube. 3 A vein or artery. 4 The guts. 5 A fistulous sore. 6 The hollow stalk of a lotos, &c. ^e And 2 Bad. 3 A chapter. Or 4 A horse. 5 Multitude. Likewise 6 Opportunity. 7 Water. Also 3 A Cluster ; or a shrub. 9 A branch of a tree. ^f Some say, his saddle. And 2 A vessel. 3 Stock or capital. Also 4 An ornament. ^g Some make the term indeclinable. ^h Or 3 Pain. 4 Firm ⁱ Also 3 Strong. 4 Firm. 5 Confirmed. 6 Much. ^j Likewise 3 Large.

N n

- 1 Child.
 2 Human foetus.
 1 Son of BALI. 2 An arrow. a
 1 A particle.
 2 Eye of corn. b
 1 Multitude.
 1 A stake at play. 2 Wa- ges. d
 1 A bow string.
 2 Quality. e
 1 State of be- ing unem- ployed. f
 1 Tribe.
 2 Colour. g

48. ^mअगो 'अर्भकेष्वैषगर्भे)

^mबाणा (बलिस्तुते शरे)

^mकयो! (ऽतिदुस्ते धान्याये)

(संघाते प्रमथे) ^mगणः

49. ^mपणो! (द्यूतादिपू. तृष्टे भृतौ मूल्ये धने ऽपि च)

(मौख्यां द्रव्याश्रिते सत्त्वशुक्लसन्ध्यादिके) ^mगुणः

50. (निर्व्यापारस्थितौ कालविशेषोत्पद्ययोः) ^mक्षणः

^mवर्णो! द्विजादौ शुक्लादौ स्तुतौ!

^{m n}वर्ण (न्तु वाक्षरे)

1 The Sun. h 51. ^mअरयो! (भास्करे ऽपि स्याद्वर्णभेदे ऽपि च त्रिषु)

1 SIVA. i ^mस्यायुः (शर्वे ऽयु)

1 A raven. j (ऽय) द्रोणः ^m(काके ऽपि च)

1 Sound. k ^{m l}(रवे) रणः

^a Also 3 Sound. And m. f. 4 A plant (blue Barleria). 5 Wages of weaving. ^b Also 3 A spark of any gem. And f. 4 Long pepper. 5 Cuminum cyminum. ^c And 2 S'IVA's attendants. ^d And 3 Price. 4 Wealth. 5 A commodity. 6 Business. 7 A weight; two *tolas*. 8 In tale, twenty *gandās* of cowries. ^e And 3 Epithet. 4 A rope. 5 A cook. ^f And 2 A minute of time (the 6th part of a *ghatī*; some say the 12th part of a *muhurta*). 3 A moment. 4 A festival. 5 Dance and song. ^g Also 3 Praise. 4 Narration. m. n. 5 A letter of the Alpha- bet. ^h And m. f. n. 2 Dark red. Also m. 3 The Charioteer of the sun. 4 The dawn. And f. 5 Maddar. ⁱ And m. n. 2 A pollard, or trunk of a lopped tree. 3 A spear. 4 A nest of termites. ^j And 2 A measure of capacity. 3 Proper name: the military preceptor of the *Pān'davas*. ^k And m. n. 2 War, battle. ^l This stanza is omitted by many commentators.

52. ग्रामणी^m (नान्पिते पुंसि अष्टे ग्रामाधिपे त्रिषु)
^{f c} जर्णो (मेघादिलोमि स्यादावर्त्ते चान्तराङ्गुवौ) 1 A barber. a
^f 53. हरिणी (स्यान्मृगी हेमप्रतिमा हरिता च या)
^{m f n} (त्रिषु पाण्डौ च) हरिणः 1 A doe.
 2 A golden image. d
^f स्यूणा (सन्धेऽपि वेश्मनः) A house
 post. f
^f 54. तृष्णो (सृष्टापिपासे द्वे)
^f (जुगुप्साकरणे) वृणो 1 Desire.
 2 Thirst.
^f (वणिक्पथे ऽपि) विपणिः 1 Blame.
 2 Pity
^f (सुराप्रत्यक् च) वारणी 1 A market.
 2 Spirituous liquor. 2 The west.
^{f i} 55. करेणु (रिभ्यां स्त्रीनेभे)
^{m n} द्रविणं (तु बलं धनम्) A female ele-
 phant. h
ⁿ शरणं (मृहरक्षितोः) 1 Strength.
 2 Wealth. j
ⁿ श्रीपर्णं (कमले ऽपि च) 1 A house.
 2 Preserver. k
 A lotos. l.

^a And m. n. 2 Excellent. 3 A superintendent of a village. ^b And 2 A circle of hair between the eye-brows: esteemed a token of greatness. ^c Or जर्णो. ^d And 3 Green. Also 4 Sort of metre. 5 A description of women. ^e Also m. 2 A deer. ^f Likewise 2 An iron image. ^g Also 2 A stall or shop. See Book II. ch. 2. 2. 3 A commodity for sale. ^h And m. A male elephant. ⁱ Or fem. करेणू. ^j Also 3 Gold. ^k Likewise 3 Preservation. 4 Killing. ^l Nelumbium speciosum. Also 2 Premna spinosa and longifolia.

1 Poison.
2 War. a

56. (विषाभिमरखौहेषु) तीक्ष्णं (क्षीवे चरे त्रिषु)

1 Proof.
2 Limit. b

प्रमाणं (हेतुमय्यादायास्ते वक्ताप्रभाट्यु)

1 Instrument.
2 Field. c

57. करणं (साधकतमं क्षेत्रगालेन्द्रिवेदपि)

1 Birth.
2 Unresisted
march of
troops. d

(प्राख्युत्प्रादे) संसरण (मंसखाधचमगतौ
58. घण्टापथे)

1 Food vom-
ited. 2 Rais-
ing. e

(स्थ वान्तास्ते) संसृष्टरण (मुन्वये)
(चतस्त्रि. पु)

1 A horn.
2 Elephant's
tooth.

विषाणं (स्यात्पशुश्चक्रे भदन्तयोः)

1 Declivity.
2 Humble. h

59. प्रवणः (क्रमनिम्नोर्व्यां प्रहे ना तु चतुष्पथे)

1 Miscellane-
ous. 2 Im-
pure. i

सङ्कीर्णो (निचिताशुद्धाव्)

1 Desert.
2 Salt and
barren soil.

ईरणं (मूयस्वधरम्)

a Or 3 Death. 4 Iron. 5 A weapon. 6 Any thing metallic.
7 Haste. 8 Sea salt. And m. f. n. 9 Sharp. 10 Hasty. Also m. 11 Nitre.
b And 3 Sacred ordinance. 4 Quantity. 5 Authority. ° And 3 Body.
4 Organ of sense. Also 5 Cause. m. 6 A tribe sprung from the third
and fourth classes. d Or 3 Beginning of war. And 4 A highway. Or
5 A resting place. ° As of water from a well. Or 3 Eradicating of a
tree, &c. f And चरच. g The following admit the three genders.
h And m. 3 A place where four roads meet. Also m. f. n. 4 Generous.
5 Principal. i Or 3 Mixed. 4 Of an impure or mixed tribe. j And
इरणं.

SECTION XII.

60. (देवसूय्यौ) विवस्वन्तो^{1 n}
 सरस्वन्तो (नदार्थावा)^{2 n}
 (पक्षिताय्यौ) गरुडन्तो^{3 m}
 शकुन्तो (भासपक्षिणौ)^{4 m}
 61. (अग्न्युत्पातौ) धूमकेतू^{5 m}
 जीमन्तो (मेघपर्वतौ)^m
 हस्तौ (तु पाश्चिमक्षत्रे)^m
 मरुतौ (पवनामरौ)^{6 m g}
 62. यन्ता (हस्तिपक्षे सूते)^{7 m}
 भर्ता (धातरि पोटरि)^{8 m f n}
 (यानपात्रे शिखौ) पोतः^m
 प्रेतः (प्राण्यन्तरे हते)^m
- 1 A god.
 2 The sun.
 1 A river.
 2 The sea. a
 1 A bird.
 2 VISHNU'S bird.
 1 The Indian vulture. 2 A bird. b
 1 Fire. 2 A comet. c
 1 A cloud.
 2 A mountain. d
 1 A hand.
 2 The asterism. e
 1 Wind.
 2 A deity. f
 1 An elephant driver.
 2 A charioteer. h
 1 A holder.
 2 A nourisher. i
 1 A boat.
 2 A young animal. j
 1 A departed soul. k

1—वृ. 2—वृ. 3—वृ. 4—न. 5—हृ.
 6—त or —वृ. 7—नृ. 8—सृ.

* Also m. f. n. 3 Juicy. f. 4 Goddess of speech. 5 A river. b Likewise 3 An insect. c Also 3 A falling star. d Likewise 3 The plant called *Desider*. e Corvus. Also 3 An elephant's trunk. 4 A cubit. 5 (In composition with केष) multitude ; pre-eminence. f Of a particular order. Also n. 4 Medicago esculenta. g चरद् or चरतः. h Likewise m. f. n. 3 Any person who restrains. i And m. 3 A husband. j Also 3 Site of a house. k And m. f. n. 2 Dead.

- 1 The moon's descending node. a
1 A king.
2 A son. b
1 An architect. c
1 A mountain.
2 A king.
63. (ग्रहभेदे ध्वजे) केतुः^m
(पार्थिवे तमये) सुतः^m
स्यपतिः (कारुभेदे ऽपि)^m
भूचट्ट (भूमिधरे वृषे)^{1 m}
64. सूर्याभिषिक्तो (भूपे ऽपि)^m
सुतः (स्त्रीकुलमे ऽपि च)^m
(विष्णावप्य) ऽजिता ऽव्यक्तौ^m
सुत (सुष्टरि सारथौ)^m
- VISHNU. f
1 A Cartwright. 2 A charioteer. g
Wise, learned. h
1 A science.
2 An example. i
1 Charioteer.
2 A porter. j
1 Topic.
2 Mode. k
65. व्यक्तः (प्राज्ञे ऽपि)^{m f n}
दृष्टान्तात् (उभे शास्त्रनिर्द्देशने)^{2 m}
व्यक्ता (स्यात्सारथौ दाःस्ये क्षत्रियायां च मूढजे)^{4 m}
66. दृष्टान्तः (स्यात्प्रकरणे प्रकारे कार्त्तुसर्गवार्त्तयोः)^m

1—वृ.

2—क.

3—ख.

4—घृ.

^a Reckoned as the ninth planet. 2 A flag or standard. 3 A mark or symbol. 4 A comet. 5 An enemy. ^b Or 3 A king's son. And 4 fem. सुता, a daughter. ^c Or 2 A head carpenter. Also 3 A person performing a sacrifice to the planet Jupiter. And m. f. n. 4 Chief. ^d Or 2 A man of the military tribe. 3 A mixed class sprung from the 1st and 2d. 4 A chief minister. ^e And 2 A season; spring, summer, &c. ^f Also अजितः. 2 One of the *Jinas*. m. f. n. 3 Unconquered. And अव्यक्तः. 2 *Siva*. n. 3 The Supreme soul. 4 Any invisible principle. m. f. n. 5 Indistinct. ^g Likewise 3 A mixed class sprung from the 2d and 1st. 4 Quicksilver. m. f. n. 5 Generated. ^h Also 2 Evident. 3 Ascertained. ⁱ Likewise 3 Death. ^j And 3 A mixed class sprung from the 4th and 2d. 4 One sprung from the 4th and 3d. Likewise 5 Son by a female slave. ^k And 3 Whole. 4 Rumour. Story.

- ^m
आमर्त्तः (समरे वृत्तस्थाननीटद्विशेषयोः) 1 War. 2 A stage. a
- ^m
67. कृतान्तो (यमसिद्धान्तदेवाकुशलकर्मसु) 1 YAMA.
(क्षेत्रादि रसरक्तादि महाभूतानि तद्गुणाः) 2 Right conclusion. b
- ^{1 m}
68. इन्द्रियाण्यश्मविवर्ति शब्दयोनिषु धातवः 1 Principle of the body. c
(कक्षान्तरेऽपि) शुद्धान्तो (रूपस्यासर्वगोचरे) The seraglio. d
- ^{f t}
69. (कांससामर्थ्ययोः) शक्तिर् 1 An iron spear.
शक्तिः (काठिन्यकाययोः) 2 Power. e
^{f h} 1 Matter.
2 Body. g
- ^{2 f}
(विस्तारवृद्धयोर्) व्रततिर् 1 Expansion.
2 A creeping plant.
^f (वसती) रात्रिवेश्मनाः 1 Night. 2 A house. i
- ^{f k}
70. (सुवार्चयोर्) अपचितिः 1 Loss.
2 Worship. j
साति (दानावसानयोः) 1 Gift. 2 Destruction.

1—य.

2—ति or —ती.

* Or 3 A theatre. 4 Name of a Country on the N. W. coast of India. 5 Inhabitant of that country. ^b Demonstrated doctrine. And 3 Destiny. 4 Sinful act. ^c Viz. phlegm, wind and bile. 2 Constituent part: as blood, flesh, marrow, &c. 3 The primary elements; earth, water, fire, air, and ether. 4 Their qualities, odour, flavour, colour, touch, and sound. 5 The organs of sense, nose, tongue, eye, skin and ear. 6 Fossil. 7 Metal. 8 Root of words; crude verb. ^d The king's private palace, or apartments of his women. Also 2 The king's wife, or concubine. * Likewise 3 Energy of a divinity: as GAURĪ of ŚIVA. ^f शक्तिः or शक्ती. ^g Or a definite form. ^h व्रततिः or व्रततिः. ⁱ Also 3 Stay, abode. ^j Likewise 3 Expense. 4 Exclusion. ^k Some add सतिः and सन्तिः.

1 Pain. 2 End
of a bow.

^{f a}
चर्त्तिः (पीडा वगुणोच्चोर्)

1 Kind or
sort. 2 Birth.

जातिः (सामान्यजननेः)

1 Usage.
2 Oozing. c

71. (प्रचारस्यन्दो) रीतिर्^{1 f}

1 Calamity
of season. d

इति (हिंस्रप्रवासयोः)

1 Gain.
2 Obtaining. e

(उदये ऽधिगमे) प्राप्तिः^f

1 Three sa-
crificial fires.
^f

वेता (त्व ऽग्निहवे युगे)

A harp. g

72. (वीणाभेदे ऽपि) महती^f

1 Ashes.
2 Success. h

भूति (भस्मानि सम्पदि)

1 River of
snakes. 2 City
of serpents. i

(नदीनगर्थोर्नागानां भोगवत्.
^{2 f}

(ऽथ सङ्करे

1 Combat.
2 Company.
3 Assembly.

73. संगे सभायां) समितिः^f

1 Wane,
loss. 2 A-
dode. j

(क्षयवासावपि) क्षतिः^f

1 Sun-beam.
2 Weapon.
3 Flame.

(रवेरर्चिषु शस्त्रं च वज्रिज्वाला च) हेतवः^{3 f}

1 The world.
2 Sort of
metre. k

74. जगती (जगति च्छन्दोविशेषे ऽपि क्षितावपि)

1—ति.

2—ती.

3—ति.

* Or चर्त्तिः. ^b Also 3 Sort of metre. 4 Jasmin. 5 Nutmeg.
6 Lineage. ^c Likewise 3 Brass. 4 Scoria of metals. ^d And 2 Travelling
abroad. ^e Or 3 Rise. 4 Improvement, success. ^f And 2 Second age
of the world. ^g NA'RA'DA's lute with 100 (some say seven) strings.
2 Solanum melongena. ^h Also 3 Super-human power, as rendering
oneself invisible, &c. 4 Production. ⁱ Both situated in the infernal
regions. Also m. भोगवान् (—वत्). A serpent. ^j Also 3 The earth.
4 Period of general destruction. ^k And 3 The earth.

पंक्ति (अन्धो ऽपि दृश्यं)	1 A metre. 2 Ten. a
(स्वात्मभावे ऽपि चा)वति:	1 f Majesty or dignity. b
75. पत्ति (गृती च)	Motion. c
(मले तु) पक्षति: (पक्षभेदयोः)	1 Root of a wing. d
प्रकृति (यौनिषिद्धे च)	1 Origin. 2 Sex. e
(कौशिक्याद्याश्च) वृत्तयः	2 f Style of composition. f
76. सिक्ता: (सुर्वाबुकापि)	f pl. h Sand. g.
(वेदे अबसि च) श्रुति:	1 Holy scripture. 2 An ear. i
वनिता (अनितात्यर्थानुरागायां च योषिति)	Beloved woman. j
77. गुप्ति: (क्षितिष्वुदासे ऽपि)	A cavern. k
वृत्ति (द्वारणधैर्ययोः)	1 Holding. 2 Steadiness. l
वृहती (बुद्धवार्त्ताकी अन्धोभेदे महत्यपि)	1 An egg-plant. 2 A metre. m

1 चा—.

2—ति.

* Also 3 A row. ^b Likewise 2 Breadth. 3 Future time. 4 Restraint of mind. ^c Also 2 A platoon. And m. 3 A foot soldier. ^d And 2 First day of a lunar month. ^e Or 3 Pudendum muliebre. And 4 Natural disposition. 5 Material nature. 6 Original matter. 7 Root of a word. ^f And 2 Livelihood or profession. 3 Exposition or gloss. ^g Also 2 Sandy ground. 3 Stony nodules. ^h Some admit the singular number. ⁱ Likewise 3 Listening. 4 A rumour. 5 A quarter of a musical tone. ^j Or 2 A woman in general. 3 m. f. n. Solicited, begged. ^k Or 2 A hole in the ground. 3 A sink. Also 4 A prison. 5 Concealment. ^l Likewise 3 Satisfaction. 4 One of the astrological *Yogas*. And m. 5 A religious ceremony. ^m And 3 A large lute. 4 A mantle.

1 A woman.
2 A female
elephant. a

^{f b}
78. वासिता (स्त्रीकरिष्योच्च)

1 Livelihood.
2 Rumour. c

^f
वास्ता (वृत्तौ जनयुतौ)

1 Chaff.
2 Health. d

ⁿ
वास्तं (फलान्यरोमे च त्रिषु)

Water. e

ⁿ (ऽप्यु च) दत्ता ऽच्छते

1 Silver.
2 Gold.

ⁿ
79. कलघोतं (कल्पहेज्जोर्)

1 Cause.
2 Token.

^m
निमित्तं (हेतुलक्षणयोः)

1 Science. f

ⁿ
श्रुतं (शास्त्रावद्वतयोर्)

1 The gold-
en age.
2 Enough. g
1 Great
dread. 2 Va-
liant act.

ⁿ
(सुगपर्व्याप्तयोः) क्षतम्

An ele-
ment. h

ⁿ
(सुक्ते क्षादादृते) भूतं (प्राप्यतीते समे त्रिषु)

1 Verse.
2 Conduct. i

ⁿ
81. वृत्तं (पद्ये चरित्रे त्रिष्वतीते दृढनिसखे)

Realm. j

ⁿ
महद् (राज्यं च)

1 Calumny. k

ⁿ
ऽवगीतं (जन्ये स्वाङ्गर्हिते त्रिषु)

a Also n. 3 The cry of birds. m. f. n. 4 Perfumed. b Or वासिता.
c Or 3 A profession. 4 News. d And m. f. n. 3 Healthy. e And
2 Liquid butter. Also चक्षुतं. 3 Nectar. 4 Residue of a sacrifice.
5 Unsolicited alms. 6 Exemption from transmigration. f And m. f.
n. 2 Heard. 3 Understood. g Also m. f. n. 3 Done. 4 Hurt. h And
m. f. n. 2 Right. 3 True. 4 Past. 5 (in composition) Like. 6 Been. Also
n. 7 A living being. m. n. 8 A demon. And m. 9 A class of demi-gods.
i And m. f. n. 3 Past. 4 Firm. 5 Round. 6 Studied. 7 Covered. Also n.
8 Profession. j Also m. 2 The intellectual principle. 3 m. f. n. Great.
f. 4 A harp or large lute. k And m. f. n. 2 Blamed, censured. 3 Wicked.

82. ⁿ ऋतं (रुप्ये ऽपि) Silver. a
ⁿ रजतं (हारे रुप्ये सिते त्रिषु) 1 A necklace.
2 Silver. b
^c त्रिषितेः Movable,
locomotive. d
^{1 m f n} अगदं (इष्टे ऽपि) Movable,
locomotive. d
^{m f n} रक्तं (नील्यादिराणि च) Died, tinged. e
^{m f n} 83. अवदातः (सिते पीते शुद्धे). 1 White.
2 Yellow.
3 Clean.
^{m f n} (बद्धार्जुनैः) सितैः 1 Bound:
2 White. f
^{m f n} (बुद्धे ऽतिसंस्कृते मर्षिष्य.) ऽभिनीतेः 1 Fit. 2 Ex-
cellent. g
^{m f n} (ऽद्य) संस्कृतम् 1 Wrought,
finished. h
84. (हृदिमे लक्षयोपेते ऽप्य)
^{m f n} ऽनन्तोः (ऽनन्धवापि) Infinite,
endless. i
^{m f n} (ख्याते हृष्टे) प्रतीतेः 1 Famous,
2 Glad. j
^{m f n} ऽभिजात (सु कुलजे बुधे) 1 Noble.
2 Learned. k

—३—

* And m. f. n. 2 White. m. 3 Name of an island. 4 Name of a mountain. f. 5 A cowry. ^b Or, according to a different reading, 3 Gold (Ex. नङ्गरजतं). And m. f. n. 4 White. ^c The following admit the three genders. ^d Also n. 2 The world. m. 3 Air. ^e Also 2 Red. 3 Fond. And n. 4 Blood. 5 Copper. 6 Saffron. ^f Also 3 Destroyed. And f. 4 Clayed sugar. ^g Or 3 Much ornamented. And 4 Patient. Or 5 Impatient. ^h Or 2 Adorned. 3 Excellent. 4 Prepared. And n. 5 Language grammatically correct. ⁱ Likewise m. 2 VISHNU. 3 The king of serpents (Śeṣha). f. 4 The earth. 5 The goddess PÁRVATĪ. 6 A grass (Agrostis linearis). 7 A myrobalan. n. 8 The sky or atmosphere. ^j Also 3. Known. 4 Respectful. ^k Likewise 3 Fit.

- 1 Pure.
2 Desert. a
85. विविक्तौ (पूतविजनौ)^{m f n}
- 1 Foolish.
2 High,
tall. b
- सर्द्धितौ (सदसोच्छवा)^{m f n}
- 1 Sour ;
Vinegar.
2 Harsh.
- (ह्री चाम्पकपद्मौ) शुक्तौ^{m f n}
- 1 White.
2 Black.
- श्रितौ (धवलमेचकौ)^{m f n c}
- 1 True.
2 Right. d
86. (सत्ये साधौ विद्यमाने प्रशस्ते ऽभ्यर्चिते च) सन्^{1 m f n}
- 1 Revered.
2 Distrest by
foes. e
- पुरस्कृतः (पूजिते ऽरात्यभियुक्ते ऽग्रतः कृते)^{m f n}
- 1 Secure. f
87. निवाताब् (आश्रयावातो यस्माभेद्यं च बभूवत्)^{m f n}
- 1 Produced.
2 High. g
- (जातोन्नद्धप्रवृद्धाः स्युर्) उच्छ्रिता^{m f n}
- उत्थिता (स्रग्मी)^{m f n}
- 1 Increased.
h
88. वृद्धिमत्प्राद्यतोत्पन्ना)^{m f n}
- 1 Respectful.
2 Respected.
- आहतौ (साहरार्चितौ)^{m f n}

1 सत्.

a Or Lonely. Also 3 Discriminated. b And 3 Insensible.
c वितिः—ती.—ति. Also वितिः. d And 3 Being, existing. 4 Excellent.
5 Respected, venerable. Fem. (सती). 6 A faithful wife. 7 The goddess
PÁRVATI. e Or 3 Facing the enemy and endeavouring to overcome
him. 4 Placed in front. f As an abode. 2 Calm, free from wind. 3 Safe,
as strong armour. g And 3 Grown large. h And 2 Endeavouring.
3 Born or produced.

SECTION XIII.

- ^m
अर्थो (अभिधेयो रैवस्तुप्रयोजननिवृत्तिषु) 1 Meaning.
2 Wealth. a
89. (निधानागमयोश्च) तीर्थम् (ऋषिजुष्टजले गुरौ) 1 Piece of
water. b
- ^{m f n}
समर्थं (स्त्रि. पु. शक्तिष्ठे सम्बन्धार्थे हिते ऽपि च) 1 Powerful. c
90. इक्ष्मीस्यौ (क्षीयरागवृक्षौ) 1 Impotent.
2 Very old.
- ^f
वीथी (पदव्यपि) A road. d
- ^f
(आस्थानीयत्वयोर्) आस्था 1 Assembly.
2 Care. e
- ^{m n}
प्रस्थो (ऽस्त्रीसायुमावयोः) 1 Side of a
hill. f

SECTION XIV.

- ^{1 m}
91. (अभिप्रायवशौ) अन्धाव् 1 Meaning,
opinion.
2 Subjection.
- ^{m g}
अन्यौ (जीवतवत्परौ) 1 A cloud.
2 A year.

1—इ.

a And 3 Thing. 4 Purpose. 5 Prohibition. 6 Object. 7 Cause.
8 Request. b And 2 Sacred science. 3 Holy spot visited by pilgrims ;
especially sacred water. 4 Holy instructor. 5 Sacrifice. c And
2 Connected in sense. 3 Benevolent. d Also 2 A line. 3 Terrace in
front of a house. 4 A shop. 5 Sort of drama. e Likewise 3 Considera-
tion, regard. 4 State. f And 2 A measure of quantity. g Some
write अन्ध; in both acceptations ; others in the last.

1 Defamation.
2 Command.

^{m a}
अपवादौ (तु निम्नाद्ये)

1 Son.
2 Kinsman.

^m
हावादौ (सुतबान्धवौ)

1 A ray of
light. 2 A
foot. b

^m
92. पादौ (रघ्मं प्रकृतून् भांशांश्च)

1 The moon.
2 Fire. 3 The
sun.

^{1 m}
(चन्द्राग्निर्कास् तमोऽसुदः)

Ill report. c

^m
निर्वादे! (जनवादे ऽपि)

1 Mud.
2 Young grass.

^m
वादे! (जम्बास्यधयोः)

1 Cry. d

^{2 m}
93. (पारावे रुदिते ज्ञातव्या) क्रन्दे! (दारुणे रणे)

Favour. e

^m
(स्यात्) प्रसादे! (ऽशुदोषे ऽपि)

Sauce or con-
diment. f

^m
सुदः (स्याद्वस्त्रम्ने ऽपि च).

A cowherd. g

^m
94. (गोष्ठाध्यक्षे ऽपि) गोविन्दे!

Joy. h

^{3 m}
(हर्षे ऽप्या) मोद (बन्) मदः

1 Chief.
2 Royal in-
signia. i

^{m n j}
(प्राधान्ये राजखिन्ने च दयाक्ते) ककुदे! (ऽस्त्रिवाम्)

1—इ. or—इ. 2 चा— 3 चा—.

^a Or अपवादः. ^b And 3 A fourth part. Also 4 A root. 5 A measure of a verse, or one verse of a stanza. ^c Likewise 2 Disregard. 3 A controversy decided. 4 Absence of contest. ^d Exclamation in pain, or simply a cry. And 2 Lamentation, with or without noise. 3 A defender in general, or 4 An abetter of an enemy who attacks in the rear of the army. 5 Terrific war. ^e Also 2 Brightness. 3 Cleanness. ^f Likewise 2 Split pease. 3 A cook. ^g Also 2 KRISHN'A. ^h Likewise चापदेः. 2 Fragrancy; delightful odour. And रुदः. 2 Intoxication. 3 Inebriating liquor. 4 Insanity. 5 Pride. 6 The juice exuding from the temples of a rutting elephant. ⁱ And 3 Hump of a bull. 4 Summit of a hill. ^j Or fem. ककुदु (—इ).

- 1 f
95. (स्त्री)सखिन् (ज्ञानसम्पन्नाया क्रियाकाराजिनामसु) ¹ Knowledge. ² Cry. a
- 2 f
(धर्मे रहस्यु) पनिषत् ¹ Religious and moral merit. b
- 3 f
(साह.तौ वसरे) शरत् ¹ The sultry season. ² A year.
- n
96. पदं (व्यवसिति द्वाणस्यानसम्पन्नाक्रियसुषु) ¹ Industry. ² Defence. c
- n
गोष्यदं (देविते माने) ¹ Spot frequented by kine. d
- n
(प्रतिष्ठाकृत्यम्) आस्यदम् ¹ Dignity. ² Business. e
- 4 m f n
97. (त्रिविष्टमधुरौ) स्वादु ¹ Desired. ² Sweet.
- 5 m f n
बटू (चातीक्ष्णकोमलौ) ¹ Blunt. ² Soft. f
- 6 m f n
(मूढाल्पापटूर्निर्भान्या) मन्दाः (स्फुर्) ¹ Foolish, dull. ² Little. g
- m f n
(दौ तु) यारदौ ¹ New. ² Diffident. h
98. (प्रत्यग्राप्रतिभौ) ^{m f n}
(विदित्युग्रगलौ) विगारदौ ¹ Learned. ² Confident.

1—द. 2 उ—द. 3—द. 4—द. 5—द. 6—द.

a As in battle. And 3 Agreement, contract. 4 War, combat. 5 Name. b And 2 Privacy. Also 3 The theological portion of scripture. 4 Principle. c And 3 Place. 4 Mark. 5 Token. 6 Foot. 7 Footstep. 8 Thing. 9 Word. 10 Sound. d And 2 A measure of quantity, as much as a cow's footstep will hold. e And 3 A place. f And 3 Gentle. g And 3 Slow. 4 Unlucky. 5 Low (a tone). Also m. 6 The planet Saturn. h Also 3 Produced in the sultry season. And m. 4 A year. f. 5 A title of DURGA.

SECTION XV.

- 1 A fathom. a
2 The Indian fig tree.
- (आमो वटश्च) न्यग्रोधाव्^{1 m}
- 1 Body.
2 Height.
- सङ्घेधः (काय उन्नतिः)^{m m c}
- 1 A yoke for burdens. 2 A highway. b
99. (पर्याहारश्च मार्गश्च) विवधौ वीवधौ (च तौ)^m
- 1 A branch of a tree at a sacrifice. d
- परिधि (यन्त्रियतरोः शाखायामुपसृज्यंके)^{2 m}
- 1 A pledge. 2 A calamity. e
100. (बन्धकं व्यसनं चेतः पीडाधिष्ठानम्) आधवः^{3 m}
- 1 A reconciling of differences. f
- (स्युः समर्थननीवाकनियमाश्च) समाधवः^m
- 1 Offence or guilt. g
101. (दोषोत्पादे) ऽनुबन्धः (स्वात्प्रकृत्यादिविनश्यरे सुखानुयायिनि शिथौ प्रकृतस्यानुवर्त्तने)^m
- 1 VISHNU. 2 The moon. h
102. विधु (विष्णौ चन्द्रमसि)^m
- 1 Limit.
2 A hole. i
- (परिच्छेदे विले.) ऽवधिः

1—च.

2—धि.

3—धि.

a Measured by the extended arms. b Or 3 Storing of corn, &c.
4 A load. c Spelt both ways. d Stuck in the ground, to tie the victim to it. And 2 The sun's image. e And 3 Mental agony. 4 Site or place. 5 Expectation. f And 2 Silence. 3 Promise or vow. 4 Collecting grain on account of a dearth. 5 Deep meditation. 6 Perseverance in a difficult undertaking. g And 2 An element of language ; root, affix, augment or permutation. 3 In grammar, an indicatory letter not sounded. 4 A person following an example. 5 A child. Or 6 A child following example. 7 Continuation. h And 3 Camphor. i Also 3 Period. 4 Situation, place.

^m
विधि (विधाने दैवे च)

1 Rule, form.
2 Fate. a

^m
प्रणिविः (प्रार्थने चरे)

1 Request.
2 A spy. b

^m ^m
103. बुधवृद्धौ (पण्डिते ऽपि)

Learned. c

^m
स्तम्भः (समुदये ऽपि च)

Multitude. d

^m
(देशे नदविशेषे ऽस्त्री) सिन्धु (नदी सरिति स्त्रियाम्)

1 Name of a country. 2—
of a river. e

^f ^g
104. विधा (विधौ प्रकारे च)

1 Form or
rule. 2 Man-
ner, sort. f

^{1 m/n}

साधू (रम्ये ऽपि च त्रिषु)

Handsome,
pleasing. h

^f
बधु (जीवा सुया स्त्री च)

1 A wife.
2 Daughter-
in-law. i

^f
सुधा (लेपो ऽदृतं सुधी)

1 Plaister.
2 Nectar. j

^f
105. सन्धा (प्रतिज्ञा मर्णादा)

1 Promise.
2 State.

^f
अश्वा (सम्प्रत्ययः स्फुटः)

1 Belief, con-
fidence.
2 Fondness.

1—धु.

^a Likewise 3 BRAHMA, or providence. 4 Command, injunction.
^b Also 3 Situation, place. ^c Likewise बुधः. 2 The regent of the pla-
net Mercury. Or बुधः. 2 A deified saint. 3 Known or understood.
वृद्धः. 2 Old. 3 Grown or increased. ^d Also 2 A shoulder. 3 The fork
of a tree ; or its principal branch. 4 Part of an army. ^e And 3 The
sea. 4 The juice exuding from the temples of a rutting elephant. f.
5 A river. ^f Also 3 Fodder. 4 Prosperity, thriving. 5 Piercing.
^g Some state विधः as a separate term with the same acceptations.
^h Likewise 2 Right, fit. 3 Good, virtuous. m. 4 An usurer. ⁱ And
3 Any woman. 4 A sister-in-law. 5 A bride. ^j And 3 Euphorbia
Tirucalli, &c.

1 Ardent spirit. 2 Nectar of flowers. a

ⁿ
मधु (मद्ये पुष्परसे चौद्धे च।)

Darkness. b

ⁿ
ऽन्धं (तमस्यधि)

^c
106. (अतस्मिन्)

1 Conceited of learning. d

^m
समुन्मद्यौ (पण्डितमन्यगर्वितौ)

A reproachful appellative. e

^{m f n f}
ब्रह्मबन्धु (रक्षिष्ये निर्दये).

1 Relied on. 2 Near. g

(ऽयावत्स्थितः

^{m f n}
107. अविद्वरोऽप्य) ऽवदम्भः

1 Notorious. 2 Adorned.

^{m f n}
प्रसिद्धौ (ख्यातभूषितौ)

SECTION XVI.

1 The Sun. 2 Fire.

^{1 m}
(सूर्यवक्त्रौ) चित्तभानू

1 Ray of light. 2 The sun.

^{2 m}
भानू (रश्मिदिवाकरौ)

1—ह.

2—ह.

* And 3 Honey. 4 Water. 5 Milk. Also m. 6 *Bassia latifolia*. 7 The season of spring. 8 The month of *Chaitra*. 9 Name of a demon slain by VISHNU. f. 10 Liquorice. ^b And m. f. n. 2 Blind. ^c The following admit the three genders. ^d And 2 Proud. 3 Elevated. * Indicating that the man neglects his duty, and is only a *Bráhmāna*. So ब्रह्मबन्धुः in speaking of a *Kshatriya*. 2 An indefinite appellation to avoid the use of a name. ^f Fem. ब्रह्मबन्धुः or बन्धुः. * Also 3 Wrapt up. 4 Bound. 5 Surrounded ; assailed on all sides.

108. भूतात्मनो (धातुदेहौ)

(सुखं नीचौ) पृथग्जनौ

ग्रावाणौ (शैलपाषाणौ)

पत्रिणौ (शरपक्षिणौ)

109. (तद्वैश्वेनौ) शिखरिणौ

शिखिनौ (वज्रिवर्जिनौ)

प्रतियक्षात् (उभौ लिख्योपग्राहवः)

(चय) सारिणौ

110. (हौ) सारविहयारोहौ

वाजिनौ (ऽस्त्रेषु पक्षिणः)

(कुले ऽप्य) ऽभिजनौ (जम्भभूम्यामप्य)

(ऽथ) हायनाः

1 BRAHMA.
2 Body. a

1 An ignorant man.
2 One of a low tribe.

1 A mountain.
2 A rock or stone.

1 An arrow.
2 A bird. b

1 A tree. 2 A mountain. c

1 Fire. 2 A peacock. d

1 Desire.
2 Making prisoner. e

1 Charioteer.
2 Horseman. f

1 A horse.
2 An arrow.
3 A bird.

1 Family
2 Native spot.

1 A year.
2 Ray of light. h

1—नृ.

2—नृ.

3—नृ.

4—नृ.

5—नृ.

6—नृ.

7—नृ.

8—नृ.

a Or, according to another reading. 3 Component part of an animated body, as blood, flesh, &c. b Also 3 A falcon. 4 A carriage. c Likewise 3 Clitoria ternatea. f. 4 शिखरिणी, sort of metre. d Also 3 A gallinaceous fowl. 4 A tree. 5 An arrow. m. f. n. 6 Crested. e Also 3 Comprehension. f Or 3 A person riding on an elephant. g Or 3 Head of a family. 4 Place where the family is. h And m. 3 Red rice, 4 Wild rice.

111. (वर्षार्चि त्रौहिभेदाः स्युः)

1 The moon.
2 Fire. 3 The
sun. a

(चन्द्राग्न्यर्काः) विरोचनाः^m

Hair. b

(केशे ऽपि) वृजिनेः^m

1 The sun.
2 The artist
of the gods. c

विश्वकर्मा (ऽर्कसुरशिल्पिनेः)^{1 m}

1 Care.
2 Firmness. d

2 m

112. आत्मा (यत्नेऽतिवृद्धिः स्वभावोन्नत्यावर्ण च)

1 INDRA. 2 A
vicious ele-
phant. e

(शक्रघातुकमत्तेभवर्षकाद्वा) घनाघनाः^m

1 Pride of
wealth, &c.
2 Knowledge. f

113. अभिमानो (ऽर्थादिदुर्षे ज्ञाने प्रपञ्चवहिसयोः)^m

1 A cloud.
2 Solidity. g

घनो (मेघे चर्त्तिरुण्ये त्रिषु चर्त्ते निरन्तरे)^m

1 The sun.
2 A master. h

114. इजः (सूर्ये प्रभौ)^m

1 The moon.
2 A soldier
by tribe. i

राजा (चणार्के क्षत्रिये वृषे)^{3 m}

1—चंनु.

2—कनु.

3—जनु.

^a Also 4 A proper name : the son of PRAHLADA and father of BALI. ^b Likewise n. 2 Sin. m. f. n. 3 Crooked, bent. ^c Also 3 Name of a sage. ^d And 3 Intellect. 4 Natural disposition. 5 The supreme BRAHMA. 6 Body. 7 Vivifying soul. 8 Sentient soul. 9 Mind. ^e Or 3 Mischievous. 4 A rutting elephant. 5 A rainy cloud. 6 Collision. ^f And 3 Affection. 4 Request. 5 Killing. ^g And m. f. n. 3 Solid, material. 4 Uniformly extended. 5 Smooth. Also m. 6 Extension. 7 Assemblage. 8 An anvil. 9 Cyperus rotundus. n. 10 Oymbal, bell, &c. 11 Mode of dancing. ^h Or 3 A king. 4 A husband. ⁱ And 3 A king. 4 A master. 5 INDRA. 6 A Yaksha or attendant of KUYE'RA.

- 1 f b
वाचिनी (नर्तकीमते) 1 A dancing girl. a
- f
(सवन्ध्यामपि) वाहिनी A river. c
- 2 f
115. क्रादिनी (वज्रतडितौ) 1 The thunderbolt. 2 Lightning.
- f
(वन्दायामपि) कामिनी A climbing plant. d
- f
(त्वग्देहयोरपि) तदुः 1 The skin. 2 Body. e
- f
सूना (ऽधोजिह्विकापि च) The uvula. f
- m n
116. (क्रतुविस्तारयोरुक्ती) वितानं (त्रिषु तृष्टके मन्दे) 1 A sacrifice. 2 Expansion. g
- n
(ऽय) केतनं (क्षत्वे केतावपनिमन्त्रये) 1 Indispensable act. h
- 3 n
117. (वेदशतं तपो) ब्रह्मा 1 Holy writ. 2 True knowledge. i
- 4 m
ब्रह्मा (विप्रः प्रजापतिः) 1 A priest by birth. 2 The creator. j

1—नी.

2—नी.

3—नू.

4—नू.

^a And 2 A woman intoxicated. 3 A woman fond of gratification.
^b Or वाचिनी. ^c Also 2 An army. ^d Likewise 2 A loving woman. And m. वाची—नू. 3 An amorous man. 4 A dove. 5 A ruddy goose (Anas Casarca). ^e And m. f. n. 3 Thin. 4 Small. 5 Separate. ^f Also 2 Place of execution. 3 Place of slaughter (as the kitchen hearth, &c. of a householder. Manu 3. 69.) 4 Daughter. And n. 5 Bringing forth young. 6 A flower. m. f. n. 7 Blossoming. ^g And m. f. n. 3 Empty, vacant. 4 Bad. Or 5 Dull, stupid. Also n. 6 A sort of metre. m. n. 7 A canopy. ^h Or 2 Business. 3 A standard, or a symbol. 4 An invitation. 5 An abode. ⁱ Or 3 The supreme being. 4 Devotion. ^j Likewise 3 A superintending priest at religious rites. 4 One of the astrological *yogas*.

1 Perseverance. 2 De-
struction. a

(उत्साहने च हिंसायां सूचने चापि) मधनम्["]

1 Calcining.
b

118. चातघ्नं (प्रतीवापजवनाप्यायनार्थकम्)["]

1 A mark or
token. 2 A
beard. c

व्यञ्जनं (साधनं यन्त्रु निष्ठानावयवेषुपि)["]

1 Detraction.
d

119. (स्यात्) कौलीनं (लोकवादे युद्धे पक्षहिपक्षिणाम्)["]

1 Going forth,
exit. e

(स्याद्) उद्यानं (निःसरणे वनभेदे प्रयोजने)["]

1 Leisure.
2 Place. f

120. (अवकाशे स्थितौ) स्थानं["]

1 Sport,
play. g

(क्रीडादावपि) देवनम्["]

1 Manly ex-
ertion. 2 An
army. h

उत्थानं (पौरुषे तन्त्रे सखिबिद्योन्नमे ऽपि च)["]

1 Turning
away. 2 Op-
position. i

121. व्युत्थानं (प्रतिरोधे च विरोधावरणे ऽपि च)["]

^a And 3 Intimation. Or 4 Hint to kill. 5 Manifestation. ^b By casting a powder into melted gold, &c. Or 2 A powder adapted to that purpose. 3 Casting any thing, for example buttermilk, into fresh milk to turn it. 4 Danger, calamity; as a pestilence or epidemic. 5 Speed. 6 Gratifying. ^c And 3 Sauce or condiment. 4 Private part of male or female. Also 5 A consonant. 6 A day. ^d Or 2 Rumour, report. 3 Combat of animals, whether quadrupeds, birds, serpents, &c. 4 Cockfight or other match of animals for a bet. 5 High birth. ^e And 2 A garden. 3 Purpose, motive. ^f Also 3 Stay, or continuance without increase or diminution. ^g And 2 Emulation, desire to surpass. 3 Splendour. 4 Praise. 5 Motion. 6 Affair, business. 7 Grief. Also m. 8 A die. ^h Or 3 Business of a family or of a realm, as the care of dependants and subjects. ⁱ Also 3 Independence.

(मारणे चतसंस्कारे मृतौ द्रव्ये ऽर्थदापने

1 Killing.
2 Obsequies.
3 Motion. a

122. निवर्त्तनोपकरणानुवज्यासु च) साधनम्

निर्यातनं (वैरशुद्धौ हाने न्यासार्पणे ऽपि च)

1 Revenge.
2 Gift. b

123. व्यसनं (विपदि भ्रंशे दोषे कामजकोपने)

1 Calamity.
2 Fall.
3 Fault. c

पद्मः (ऽक्षिलोमि किञ्चल्के तंत्वाद्यं ऽप्यणीयसि)

1 Eyelash.
2 Filament
of a flower. d

124. (तिथिभेदे क्षणे) पर्व

1 Certain
days of the
lunar month.

वर्त्म (निद्रच्छदे ऽध्वनि)

1 Eyelid.
2 A road. e

(चकार्यं गुह्ये) कौपीने

1 Wrong or
unfit act. f

मैयुगं (सङ्गतौ रतौ)

1 Union.
2 Copula-
tion. g

125. प्रधानं (परमात्माधीः)

1 The su-
preme soul.
2 Intellect. h
1 Knowledge.
2 A mark,
token.

प्रज्ञानं (बुद्धिचिह्नयोः)

1 पञ्चान्.

2-न्.

3-न्.

a And 4 Substance. 5 Enforcement of delivery of any thing. 6 Accomplishing. 7 Materials ; or instrument. 8 Following. Also 9 An army. 10 Means. 11 Cause. 12 Generative organ of a male. b And 3 Delivery of a deposit. 4 Payment of a debt. c Arising from desire (as hunting, gaming, drinking, wenching), or from aversion (as calumny, battery, or pecuniary injury). Also 4 Sin. 5 Ill destiny. 6 Fated consequence. 7 Vain effort. d And 3 A short thread. 4 Any thing small. 5 A wing. e Viz. the full and change of the moon, and the 6th, 8th and 10th of each half month. 2 A festival. 3 The day of the equinox, solstice, &c. 4 A book or chapter. 5 A knot or joint. f And 2 Privy part. 3 Covering of it. g Or 3 Marriage. h Also 3 Nature. 4 An elephant-driver. And (invariably sing.) 5 Chief.

1 A blossom.
2 A fruit.

ⁿ
प्रसूनं (पुष्पफलयोर्)

1 A family.
2 Disappearance. a

ⁿ
निधनं (कुलनाशयोः)

1 Weeping.
2 Lamenting.

ⁿ
126. कन्दने (रोदनादाने)

1 Body.
2 Measure. b

^{1 n}
वर्णं (देहप्रमाणयोः)
^{2 n}

1 A house.
2 Body.
2 Light. c
1 Meeting of
four roads. d

ⁿ
(मृहदेहविविधप्रभावा) धामन्य

(ऽथ चतुस्पथे

ⁿ
127. सन्निवेशे च) संस्थानं

1 A mark,
token.
2 Chief.

^{3 n}
लक्षणं (चिह्नप्रधानयोः)

1 Covering,
clothing. e

ⁿ
आच्छादने (सन्निधानमपवारणमित्युभे)

1 Accom-
plishment. f

ⁿ
128. चाराधनं (साधने स्थाद्वामौ तोषणौ ऽपि च)

1 A wheel.
2 A town. g

ⁿ
अधिष्ठानं (चक्रपुरप्रभावाध्यासनेषूपि)

Excellent of
its kind. h

ⁿ
129. रत्नं (स्वजातिश्रेष्ठे ऽपि)

1 Water.
2 A forest. i

ⁿ
वने (सलिलकानने)

1—नृ.

2—धातुनृ.

3—नृ.

a Or 3 Head of a family. 4 Death. b Also 3 A handsome form.
4 Weight, elevation. c And 4 Dignity or majesty. d And
2 Fabrication or construction. 3 Form. 4 Death. e And 2 Conceal-
ment. 3 Deception. f And 2 Attainment, acquisition. 3 Gratifying.
And 3 Dignity or majesty. 4 Approach. 5 Fixing. 6 Adjustment.
h Also 2 A gem. i Likewise 3 Abode. 4 A house or dwelling.

^{m f n}

तखिनं (बिरले सोके)

1 Separate.
2 Small. a

^b
(बाष्पलिङ्गास्योत्तरे)

130. समानाः (सत्यमैके स्तुः)

1 Virtuous.
2 Similar.
3 Same. c

^{m f n}

पिशुनौ (खलसूचकौ)

1 Wicked.
2 A whisper. d

^{m f n 1 m f n}

हीनम्यूनाब् (जनगर्ह्यौ)

1 Deficient.
2 Blamable.

^{2 m f n}

(वेगिन्धुरौ) तरस्विनौ

1 Swift.
2 Valiant.

^{m f n}

131. अभिषेको (ऽपराहो ऽभिग्रस्तव्यापन्नतावपि)

1 Guilty.
2 Subdued. c

SECTION XVII.

^{ने}

कलापो (भूषणे वर्हे द्वयीरे संहते ऽपि च)

1 An ornament. 2 A string of bells. f

132. (परिच्छदे) परीवापः (पर्युप्तौ सलिलस्थितौ)

1 Furniture.
2 Sowing around. g

^m

(गोधुम्नोष्ठपती) गोपौ

1 A herdsman. 2 The head of a cowpen. h

^{3 m}

(हरविष्णू) वृषाकपी

1 SIVA.
2 VISHNU. i

^m

133. बाष्पाब् (उष्माब्)

1 Vapour.
2 A tear

^{4 m n}

कथिपू (त्वन्माच्छादनं हयम्)

1 Food.
2 Clothing. j

1—नृ.

2—नृ.

3—पि.

4—पु.

* Also 3 Clear, transparent. 4 Inferior, situated beneath. ^b The following are adjectives agreeing in gender with the subject. ^c Likewise m. One of the five breaths. ^d Also 3 A crow. ^e And 3 Involved in calamity. 4 Fugitive. 5 Seeking refuge. ^f Worn by women round their waist. 3 The eye in a peacock's tail. 4 A quiver. 5 Multitude; assemblage. ^g And 3 Standing water. 4 A piece of water. ^h Also 3 A superintendent of a district. 4 A king. ⁱ Likewise 3 Fire. ^j Also du. 3 Food and apparel.

1 A bed.
2 A upper
story.^a

^{m n}
तल्पं (शय्याद्वारेषु)

1 A clump or
cluster. b

^{m n}
(सख्येऽपि) विटपे (ऽस्त्रियाम्)

1 Learned.
2 Pleasing.

^{m f n m f n m f n}
134. प्राप्त रूप स्वरूपाऽभिरूपा (बुधमनोऽनयोः
भेद्यलिङ्गा अमी)

1 A female
turtle. 2 A
sort of lute. c

^f
(कूर्मी वीणाभेदश्च) कच्छपी

SECTION XVIII.

1 The letter
R, d

135. (रवर्णे पुंसि) रेफः (स्यात्कुत्सिते वाचलिङ्गकः)

SECTION XIX.

1 Spirit after
death. e

^m
(अन्तराभवसत्वे ऽखे) गन्धर्वो (दिव्यगायने)

1 A ring.
2 A conch
or shell.

^m
136. कम्बु (नौ वलये शंखे)

1 A serpent.
2 A whisper-
er or inform-
er.

^m
द्विजिह्वौ (सर्पसूचकौ)

^a Likewise 3 A wife. ^b Also 2 A branch above the principal one.
3 Expansion. ^c SARASWATI's lute. Likewise 3 A disorder of the
spleen. ^d And m. f. n. 2 Vile, bad. ^e And previous to its being born
again. Also 2 A horse. 3 A celestial quirister. 4 Spirits frequenting
the sky. 5 A black cuckoo. 6 Sort of deer.

- ^{m f n b}
 धर्षो (अन्यलिङ्गः प्रागाह पुष्पकुत्वे ऽपि पूर्वजान्) ^{1 Eastern.}
^{m f n} ^{2 Prior. a}
137. कुम्भौ (घटेभर्मर्द्दायौ) ^{1 A jar. c}
- ^m
 डिम्भौ (तु शिशुवालियौ) ^{1 A child.}
^{2 Anignorant}
^{man.}
- ^m
 सन्भौ (स्थूणाचडीभावौ) ^{1 Post or pil-}
^{lar. 2 Insen-}
^{sibility.}
- ^{1 m}
 शंभू (ब्रह्मत्रिलोचनौ) ^{1 BRAHMA.}
^{2 SIVA. d}
138. (कुक्षिभ्रूणार्भका) गर्भौः ^{1 The belly.}
^{2 A fetus.}
^{A child.}
- ^m
 विस्त्रम्भः (प्रणये ऽपि च) ^{3 Acquaint-}
^{ance. e}
- ^m ^f
 (स्याद्देव्यां) दुन्दुभिः (पुंसि स्याद्देव्यो) दुन्दुभिः (स्त्रियाम्) ^{1 A large}
^{drum. f}
139. (स्यान्महारजनं स्त्रीव) कुसुम्यं (करके पुमान्) ^{1 Safflower.}
^g
- ^m
 (क्षत्रिये ऽपि च) नाभि (नौ) ^{A Kshatriya.}
^h
- ^m
 सुरभि (गर्वि च स्त्रियाम्) ^{A cow. i}

१—४.

^a And m. pl. ³ Forefather. ^b पूषः or पूषः. ^c And ² Frontal globe of an elephant's head. Also ³ The sign aquarius. ⁴ Proper name, the nephew of RĀVANA. ⁵ The paramour of a prostitute. n. ⁶ Bdellium. f. ⁷ Bignonia chelonoides. ^d Also ³ A deified saint or JINA. ⁴ VISHNU. ^e Or ² Amorous solicitation. ³ Playful dispute. ⁴ Trust, confidence. ^f Also ² VARUNA. ³ Name of a demon. And f. ⁴ A die. ⁵ A stake at play. ^g And ² Gold. m. ³ A water-pot. ⁴ A pomegranate. ^h Also ² An emperor. ³ The nave of a wheel. m. f. ⁴ The navel. f. ⁵ Musk. ⁱ Or ² The cow which, being milked, yields every wish. m. ³ Spring. ⁴ Nutmeg. ⁵ Michelia champac. m. f. n. ⁶ Fragrant. ⁷ Pleasing.

1 An assembly. 2 One of a company. a

A superintendent. b

1 A ray of light. 2 A rein.

1 An ape. 2 A frog.

1 Desire. 2 Love, Cupid. 141. (इच्छामनोभवौ) कामौ

1 Power. 2 Exertion. d

1 Moral and religious merit. e

1 Deliberate undertaking. 142. (उपायपूर्व आरंभ उपधा चाप्यु) प्रक्रमः

1 A market. 2 A town 3 Holy writ. g 1 A citizen, a towns-man. 2 A trader. h

(निष्पद्यन्ते ऽपि) वस्तुमः

(किरणप्रग्रहौ) रश्मी

(कपिभेकौ) श्वक्त्रमौ

(इच्छामनोभवौ) कामौ

(शक्त्युद्योगौ) पराक्रमौ

(पुण्ययमन्यायस्वभावाचारसोमपाः)

(उपायपूर्व आरंभ उपधा चाप्यु) प्रक्रमः

(वणिक्पथः पुरस्वेदो) निगमो

(नागरो वणिक्)

1—विज्ञ.

2 च—.

* Likewise 3 A house. 4 Gaming. ^b Or 2 A chief herdsman. Also 3 Beloved. 4 A horse with good marks. ^c Likewise n. 3 Independent. 4 Semen genitale. 5 Desirable ^d To subdue the foe. 3 Valour. * And 2 YAMA. 3 Fitness, propriety. 4 Nature, character. 5 Usage, practice. 6 One who drinks the juice of acid asclepias at a sacrifice. 7 Any sacrifice. 8 Resemblance. 9 Innoxiousness. 10 A bow. 11 A theological treatise from the *Vēda*. 12 Virtue personified; the father of YUD'HISHT'HIRA. [In some of its acceptations the word admits the neuter gender.] ^f With knowledge of means. 2 A stratagem. 3 Valour. * Also 4 Trade. ^h Likewise 3 A theological portion of the *Vēda*.

143. नेगमौ (द्वौ)

(बले) रामो (नीलचारसिते त्रिषु) ¹ BALA-
RA^{MA}. a

(शब्दादि पूर्वो हन्ते ऽपि) ग्रामः ^{In comp. A}
multitude. b

(क्रान्तौ च) विक्रमः ^{Walking. c}

144. गुल्मा (रक्तसंवसेनाच्च) ¹ A disease
of the spleen. d

जामिः (स्वच्छकुलस्त्रियोः) ¹ A sister.
2 A chaste woman.

(क्षितिचान्त्योः) क्षमा (युक्ते) क्षमं (युक्ते हिते त्रिषु) ¹ The earth.
2 Patience. f

145. (त्रिषु) श्यामौ (हरित्कृष्णौ) श्यामा (स्वाच्छारिवानिश्या) ¹ Green.
2 Black. g

खड्गार्धं (पुच्छपुण्ड्राश्च भूषाप्रधान्यकेतुषु) ¹ A tail. h

146. सूक्ष्म (सुध्यात्ममय) ^{The supreme}
soul. j

(आदौ प्रधाने) प्रथम (क्षिप्रु) ¹ First.
2 Chief.

* Also 2 PARAS'URA^{MA}. 3 RA^{MACHANDRA}. 4 Sort of deer. m. f. n. 5 Black. 6 Pleasing. 7 White. ^b Likewise 2 A village or township. 3 An octave in music. ^c Also 2 Power. 3 Valour. ^d And 2 A clump of grass, &c. 3 Body of troops consisting of 9 platoons. ^e Or जाभिः. ^f And n. 3 Right, propriety. m. f. n. 4 Able. 5 Benevolent. 6 Patient. ^g Also m. 3 A black cuckoo. 4 A cloud. 5 A sacred fig-tree at Prayāga. 6 A sort of pot-herb : Convolvulus argenteus. n. 7 Black pepper. f. 8 A plant ; vulgarly Syāmlatā. 9 Night. 10 Indigo. 11 A description of women. ^h Also 2 A mark on the forehead of a horse, bull, &c. 3 A horse. 4 An ornament. Or 5 Ornament of a horse. 6 Chief. 7 A flag or symbol. 8 A horn. 9 Mane. ⁱ Or खड्गार्धं (—म्). ^j Also m. 2 An atom. m. f. n. 3 Little.

1 Pleasing.

2 Reverse, contrary. a

1 Low.

2 Vile.

m f n

वामौ (बलप्रतोपौ द्वाम्)

m f n

अधमौ (न्यूनकृत्तितौ)

m f n

1 Old.

2 Used.

147. (जीर्णं च परिमुक्तं च) यातवाम (मिदं हयम्)

SECTION XX.

1 A horse.

2 VISHNU's bird. b

1 A house.

2 Less. c

1 Husband's brother.

2 Wife's brother.

1 A brother's son. 2 An enemy.

1 A thunder-cloud. 2 IN-

DRA. d

1 A master.

2 A man of the 3d tribe.

(तुरङ्ग गृहो) तार्क्ष्यौ

(मित्रवापचयौ) क्षवी

148. खशुर्भ्यो (देवरश्मासौ)

आत्थ्यौ (आत्तजहिषौ)

पर्जन्यौ (रसदब्देन्द्री)

(स्याद्) चर्भ्यः (स्वामि वैश्वयोः)

1 The 8th asterism. 2 The 4th age. f

1 Opportunity. 2 Succession. g

1 Subjected. 2 Oath, or deal. h

149. तिव्यः (पुष्ये कक्षियुगे)

पथ्ययो (ऽवसरे क्रमे)

प्रत्ययो (ऽधीनप्रपयज्ञान विश्वासहेतुषु)

* Likewise 3 Left, not right. m. 4 An udder. 5 Cupid. 6 SIVAN. 7 Wealthy f.—वा. 8 A woman—जी. 9 A mare. 10 A she-ass. 11 A female shakal. 12 A young female elephant. ^b Also 3 The dawn. n. 4 A collyrium. ^c Likewise 3 A phthisis or consumption. 4 General destruction. ^d Also 3 Any cloud. 4 Thunder. * Likewise m. f. n. 3 Excellent. ^e Also f. 3 The Emblic myrobalan. ^f Likewise 3 Mode, manner, form. ^h And 3 Knowledge, apprehension. 4 Trust, confidence. 5 Cause. 6 A hole. 7 An affix. Also 8 Celebrity. 9 Practice, usage.

150. रंभे शब्दे)

(ऽथा) ऽनुययो (दीर्घद्वेषानुतापयोः) 1 An old enmity. 2 Repentance.

खूलोच्चय (असाकल्ये गजानां मध्यमे गते) 1 Incompleteness. a

151. समयाः (शपथाचारकालसिद्धान्तसम्बिद्ः) 1 An oath. 2 Usage. 3 Time. b

(व्यसनान्मश्रुभं दैवं विपदित्यु) ऽनया (अयः) 1 Vice. 2 Ill fortune. 3 Calamity.

152. अत्ययो (ऽतिक्रमे ह्यङ्गे दोषे दण्डे ऽप्यु) (ऽथापदि 1 Transgression. 2 Distress. c 1 Calamity. 2 War. 3 Futurity.

सुहृदायात्योः) सम्भरायः

पूज्य (स्त श्वशुरे ऽपि च) A father-in-law. d.

153. (पश्चादवस्थाविषयं समवायसु) सम्भयो 1 Rear guard. 2 Multitude.

(संघाते सम्भिवेशे च) संस्त्यायः 1 Assemblage. 2 Vicinity e 1 Acquaintance. 2 Solicitation. f

154. विश्वम्मा वाज्जा प्रेमाणो)

(विरोधे ऽपि) समुच्छ्रयः Enmity. g

विषयो (यस्य यो ज्ञातस्तत्र शब्दादिकेष्वपि) 1 Frequented and known. h

^a And 2 An elephant's middle pace, neither quick nor slow. 3 A hill at the foot of a mountain. ^b And 4 Demonstrated conclusion. 5 Agreement, bargain. 6 Hint. 7 Leisure. ^c And 3 Fault, guilt. 4 Punishment by fine, &c. ^d Also 2 A teacher. m. f. n. 3 Worthy of respect. ^e Likewise 3 A house. ^f And 3 Affection. ^g Also 2 Elevation, height. ^h And 2 Object of sense, as sound, &c. 3 Country, province.

Infusion, ex-tract. a 155. (निर्वासे ऽपि) कषाये (ऽस्त्री)

Assembly. b

(सभायां च) प्रतिश्रवः

1 Abundance, frequency. c

प्रवे (भूखान्तगमने)

1 Distress.
2 A sacrifice.
3 Anger. d

मन्यु (हैन्ये कृतौ क्रुधि)

1 A secret.
2 Privy part. e 156. (रहस्योपस्थयोर्) गुह्यं

1 An oath.
2 Truth. f

सत्यं (यपयतप्ययोः)

1 Animal strength.
2 Dignity. g

वीर्यं (बले प्रभावे च)

1 Right, fit.
2 Substance. i

द्रव्यं (भक्ष्ये गुणान्नये)

1 A place.
2 A house. j 157. धिष्णं (स्थाने गृहे भेग्नौ)

1 Destiny.
2 Goodluck.
3 Ill fate.

भाग्यं (कर्मशुभाशुभम्)

1 A pignut.
2 Gold. l

(कथेरुहेन्मोर्) गाङ्गेयं

A plant. m

विशल्या (हन्तिकापि च)

^a Or 2 Exudation of a tree. 3 Astringent taste. 4 Perfume rubbed on the body. ^b Also 2 Refuge. 3 House. ^c And 2 Starving oneself to death. 3 (In composition) Similar, like. ^d Also 4 Grief, sorrow. ^e Likewise m. 3 A tortoise. 4 Pride. ^f Also 3 The first age of the world. m. f. n. 4 True. ^g Likewise 3 Semen virile. 4 Splendour. 5 Valour. ^h Or वीर्यं. ⁱ The substratum of qualities. Likewise 3 Wealth. 4 Drug. 5 Brass. ^j And 3 An asterism. 4 Strength. m. n. 5 Fire. ^k Or धिष्णः and धिष्ण. ^l Also m. 3 वृष्णिमा son of Gangā. ^m Named Danti. Also certain other plants, as Menispermum glabrum, &c.

158. ^fहृषाकपावी (श्रीगौर्ध्वार)
^fअभिला (नामशोभयोः)
 (चारम्भो निष्कृतिः शिष्टा पूजनं सम्प्रधारणम्)
 1 The goddess LAKSHMI.
 2 GAURI. a
 1 A name.
 2 Beauty. b
 1 Beginning, undertaking.
 2 Atonement. c
159. ^fउपायः कर्म चेष्टा च चिकित्सा च नव) क्रियाः
^fजाया (सूर्यप्रिया कान्तिः प्रतिबिम्बमनातपः)
 1 Wife of the sun. 2 Beauty. d
160. ^fकक्षा (प्रकोष्ठे इत्यादेः कांक्षां मध्येभवत्यने)
^fकृत्या (क्रियादेवतयोस्त्रिषु भेद्ये घनादिभिः)
^{m f n}जन्यः (स्याज्जनवादे ऽपि)
^{m f n}अघन्यो (ऽन्ये ऽघने ऽपि च)
^{m f n}(गच्छाधीनो च) बल्लव्यो
^{m f n}कल्यौ (सञ्जनिरामयौ)
 1 Enclosure of an edifice. e
 1 An act. 2 A certain deity. f
 A rumour. g
 1 Last, ultimate. 2 Low, vile.
 1 Reprehensible. 2 Subject, dependent. h
 1 Ready, prepared.
 2 Healthy. i

a Likewise 3 *Swahā*, wife of the regent fire. 4 *SACHI'*, wife of INDRA. b Also 3 Glory. c And 3 Study. 4 Worship. 5 Disquisition. 6 Means, expedient. 7 Act. 8 Bodily action. 9 Remedy. 10 Instrument. 11 A religious initiatory ceremony. 12 Obsequies. d And 3 A reflected image. 4 Shade. e Or 2 The gate of such an inclosure. 3 A string of bells, worn by women. 4 A rope round an elephant's body. 5 Effort, exertion. m. 6 The armpit. f To whom sacrifices are offered for destructive and magical purposes. Or 3 Pestilence m. f. n. 4 Seduced from an alliance. 5 Any thing to be done. g Neuter 'in the sense exhibited. m. f. n. 2 To be produced. 3 A relation of a bride. 4 Her attendant. 5 The companion of a bridegroom. n. 6 A market. 7 War. 8 A meteor. m. 9 A father. f. 10 A mother. 11 A mother's female companion. h Likewise 3 Fit to be said. i Also 3 Skilful. m. f. 4 One deaf and dumb. n. 5 Morning. f. 6 Auspicious speech.

- 1 Intelligent. ^{m f n}
 2 Wealthy. a 162. (आत्मवाननपेतोर्थाद्) अर्थः
 Pleasing. b ^{m f n} पुण्यं (तु चार्थं पि)
 Beautiful. c ^{m f n} रूप्यं (प्रशस्तरूपे ऽपि)
 Eloquent. d ^{m f n} वदाम्यो (वल्गुवाग्पि)
 Just, reason- ^{m f n}
 able. e 163. (न्याय्ये ऽपि) मध्यं
 1 Handsome, ^{m f n}
 2 Sacred to
 the moon. f सौम्यं (तु सुन्दरे सोमदैवते)

SECTION XXI.

- 1 Multitude. ^{m h}
 2 Occasion. g (निवहावसरौ) वारौ
 1 A bed of ^m
 grass or bark. संस्तरी (प्रक्षराध्वरौ)
 2 A sacrifice.
 1 VRIHASPA- ^m
 TI. 2 A pa- 164. गुरु (गीष्पतिपितृाद्यौ)
 rent. i
 1 The 3d age. ^m
 2 Doubt. द्वापरौ (युगसंशयौ)
 1 Difference ^m
 2 Similitude. प्रकारौ (भेदसादृश्याव्)

a Or 3 Right, reasonable. n. 4 Red chalk. b Also n. 2 A good action. 3 Virtue, moral or religious merit. c Likewise n. 2 Silver. 3 Wrought silver and gold. d Also 2 Generous, munificent. e Likewise 2 Middle. 3 Low. And n. 4 The middle. f Also 3 Mild. m. 4 Patronymic of *Budha*, or Mercury. g And 3 A day of the week. n. 4 A vessel for spirituous liquor. h वारः or वारः. i Or other venerable relative. And 3 A spiritual teacher. m. f. n. 4 Heavy. 5 Great.

165. ^mकिंशरु (घन्यशूकेषु) ^{1 m}आकाराब् (इङ्गिताद्यती) 1 Hint.
2 Form.
1 Beard of corn. 2 An arrow.
^mमरु (धन्वधराधरौ) 1 A country void of water. 2 A mountain.
1 A tree. 2 A mountain.
3 The Sun.
1 A woman's breast. 2 A cloud. a
1 Darkness.
2 A foe. 3 A demon. b
1 Tax.
2 Hand. 3 Ray of light. c
1 Splitting. d
166. ^{2 m}अङ्गयो (द्रुमशैलाकाः) ^m(स्त्रीसनाद्यौ) पयोधरौ
^mप्रदरा (मङ्गनारीङ्ग् वाणा) ^m(बलिहस्तांशवः) कराः
1 Hair. e
1 A hornless bull. 2 A beardless man. f
Gold. g
1 A bed. 2 A dependent. h
1 Elegance of a pearl. i
167. ^{3 m}(अजातशत्रुणो भौः काले ऽप्यश्वसुर्ना च) दशरः
^m(स्वर्णे ऽपि) राः
^mपरिकरः (पर्यङ्कपरिवारयोः)
168. ^m(सुक्ता शुद्धौ च) तारः (स्याच्)

1—र.

2—ङ्.

3 रै.

^a Also 3 Coconut. ^b Who was slain by INDRA. ^c Likewise 4 An elephant's trunk. 5 Hair. ^d Or 2 Fracture. 3 A feminine disease (excess of menstruation). 4 An arrow. ^e Also 2 A corner. n. 3 A tear. 4 Blood. ^f Although of an age to have a beard; and, in the instance of the bull, of an age to have horns. 3 Astringent taste. ^g Likewise 2 Wealth. 3 A cloud. ^h Also 3 Commencement. 4 Multitude. 5 Girding (as for battle). ⁱ Or 2 A beautiful pearl. 3 The pupil of the eye. 4 A high note. m. f. n. 5 High, as a note in music. n. 6 Silver. f. n. 7 A star. f. 8 The wife of VRIHASPATI. 9—of SUGRIVA. 10 A goddess of the *Bauddhas*.

1 Air. a

1 m

आरो (वायौ च तु त्रिषु

कर्षुदे)

1 Promise.

2 War.

3 Bargain. b

1 The pray-
ers of the
Vedas. c

(ऽथ प्रतिज्ञाजिसम्बिदापत्सु) सङ्करः

169. (वेदभेदे गुप्तिवादे) मन्त्रो

The sun. d

मित्रो (रवावपि)

1 A sacrifice.

2 An arrow. c

(मखेषु यूपखण्डे ऽपि) खड्गः

Part to be
concealed. g

(गुह्ये ऽप्य) ऽवस्वरः

1 Charge
sounded by
trumpets. h

170. आङ्ग्वर (सूर्यरवे गजेन्द्राणां च गर्जिते)

1 A brisk as-
sault. 2 Rob-
bery. i

अभिहारो (ऽभियोगे च चौख्ये सम्बन्धे ऽपि च)

1 An atten-
dant 2 A
scabbard. j
1 A tree. 2 A
handful of
sacred grass.

171. (स्याज्जङ्गमे) परीवारः (खड्गकोशे परिच्छदे)

विष्टरो (विटपीदर्भमुष्टिः पीठाद्यभासनं)

1 A door.

2 A porter.

172. (द्वारिद्वाःस्थे) प्रतीहारः

A female
porter.

प्रतीहार्य (ऽप्यनन्तरे)

1 शार.

2—री (तु).

- a And m. f. n. 2 Variegated. Also m. 3 Tables for playing.
b And 4 Calamity, distress. c And 2 Secret consultation ; private
advice. 3 Incantation or charm. d Also n. 2 A friend. e And
3 Shavings of the wood of which a sacrificial post is made. f सङ्कः
(स or सङ्). g And 2 Ordure, excrement. 3 Sweepings. h And
2 Roaring of large elephants. 3 Beginning. 4 Making a show.
i And 3 Arming ; taking arms. j And 3 The insignia of dignity.
k Or परिवार. l And 3 A stool or cushion.

- (विपुले नकुले विष्णौ) वन्धुः (स्यात्पिङ्गले त्रिषु) 1 A large ichneumon. 2 VISHNU. a
173. सारो (बले स्थिरांशे च न्याये क्षीवं वरे त्रिषु) 1 Strength. 2 Essence. b
- इरोदरो (द्युतकारे पथे द्यूते) इरोदरम् 1 A gamester. 2 A stake. c
174. (महारथे दुर्गपथे) कान्तारः (पुष्पपुंसकम्) 1 A forest. 2 A difficult road. e
- मत्सरो (ज्यश्रुभवे तद्वत्कृपणयोस्त्रिषु) 1 Envy. f
175. (देवाहृते) वरः (अष्टे त्रिषु क्षीवे मनाक् प्रिये) 1 A boon. g
- (वंशाहुरे) करीरो (ज्ज्ञी तरभेदे षटे च ना) 1 Shoot of a bambu. i
176. (ना चम्रजवने हस्त सूत्रे) प्रतिसरो (ज्ज्ञियाम्) 1 Rear-guard j
- (यमानिलेन्द्रचन्द्रार्कविष्णुसिंहांशुवाजिषु) 1 YAMA. 2 Wind. 3 INDRA. k

* Also 3 SIVA. 4 Fire 5 Proper name ; a sage m. f. n. 6 Tawny. 7 Large. b Likewise 3 Marrow. n. 4 Propriety. 5 Water. 6 Wealth. m. f. n. 7 Excellent. c And n. 3 Play, gaming. d Or इरोदरः—रं. e Also m. 3 A sort of sugarcane. f And m. f. n. 2 Envious. 3 Avaricious, niggardly. f. 4 A gnat. g And m. f. n. 2 Excellent n. (some say indecl.) 3 A little approved. Likewise m. 4 A son-in-law. 5 Appointment. n. 6 Saffron. f. 7—रा. The three myrobalans.—रो. 8 Asparagus racemosus. h Or वरः. i And m. 2 Sort of plant (common in dry deserts). 3 A jar. j And m. n. 2 A string worn on the wrist at nuptials, &c. Also m. 3 Counsel. 4 A bracelet. 5 A wreath. m. n. 6 Territory. m. f. n. 7 Fit to be employed. k And 4 the Moon. 5 The sun. 6 VISHNU. 7 A lion. 8 A ray of light. 9 A horse. 10 A parrot. 11 A serpent. 12 An ape. 13 A frog. m. f. n. 14 Tawny. 15 Green. Or 16 Yellow.

177. शुकादिकपिभेकेषु हरि (नृा कपिले त्रिषु)

A potsherd.
a

शर्करा (कर्परांशे ऽपि)

1 Passing a-
way time. b

यात्रा (स्याद्यापने गतौ)

1 The earth.

2 Speech.

3 Ardent
spirit. c

178. इरा (भ्रवाक्स्तरासु स्यात्)

1 Drowsiness.

2 Lassitude.

तन्द्रा (निद्राप्रमौल्यौः)

1 A nurse.

2 The earth. c

धात्री (स्यादुपमातापि क्षितिर्ऽप्यामलक्ष्यपि)

1 Wanting
a limb. 2 A
dancing girl.
f

179. चुट्टा (व्यङ्गा नटी वेश्या सरघा कण्टकारिका

त्रिषु कुरे ऽघमे ऽल्ये ऽपि) चुट्टे!

1 Requisites,
materials.

2 A little. g

मात्रा (परिच्छेदे

180. अल्पे च परिमाणे सा) मात्रं (कार्तस्त्रे ऽवधारणे)

1 Painting,
delineation.
2 Wonder. h

(आलेख्याश्चर्ययाश्च) चित्रं

* Also 2 A stony nodule. 3 A country abounding in such.
4 A disease (the gravel). 5 Clayed sugar. ^b Or 2 Livelihood. And
3 Travelling. 4 Festival ; procession. ^c And 4 Water. ^d Or तन्द्रा
or तन्द्रः. ^e Also 3 A mother. 4 An emblic myrobalan. ^f And 3 A
courtesan. 4 A bee. 5 An egg-plant. m. f. n. 6 Cruel. 7 Low.
8 Small. Also 9 Miserly. 10 Poor. And f. A fly. ^g And 3 Quantity.
n. 4 The whole. 5 Only ; (exclusive and identical). Also f. 6 An
earring. 7 An instant. 8 Half a short syllable. ^h Also 3 A circlet
or mark. 4 Variegated colour. m. f. n. 5 Variegated. 6 Wonderful.
f. चित्रा. 7 A star in the Virgin's spike. 8 Title of SUBHADRA.

- कलत्रं (श्रीणिभार्ययोः) ⁿ 1 The hip and loins. 2 A wife. a
181. (योग्यभाजनयोः) पात्रं ⁿ 1 Fit. capable. 2 A vessel. b
- पत्रं (वाहनपक्षयोः) ⁿ 1 A vehicle. 2 A wing. c
- (निदेशग्रन्थयोः) शास्त्रं ⁿ 1 Command. 2 Institutes of a science.
- शस्त्रम् (आयुधलोहयोः) ⁿ 1 A weapon. 2 Iron. d
182. (स्याम्भटांशुकयोर्) नेत्रं ⁿ 1 Root of a tree. 2 Wove silk bleached. e
- क्षेत्रं (पत्नीशरीरयोः) ⁿ 1 A wife. 2 Body. f
- (मुख्याग्रे क्रोडहस्तयोः) पोत्रं ⁿ 1 Snout of a hog. 2 Forepart of a plough. g
- गोत्रं (तु नाम्नि च) ⁿ Name. h
183. सत्रम् (आच्छादने यज्ञे सदादाने वने ऽपि च) ⁿ 1 Vesture. 2 A sacrifice. 3 Constant alms. i
- अजिरम् (विषये काये ऽप्य) ⁿ 1 Object of perception. 2 A body. j
- ऽम्बरं (व्योम्नि वाससि) ⁿ 1 Ether ; the sky. 2 Apparel. k

^a Likewise 3 A fastness or strong hold. ^b Also 3 A king's minister. 4 The channel of a river, or space between the banks. 5 A vessel used in sacrifice ; as a ladle, &c. 6 A leaf. 7 A person of a drama. ^c Likewise 3 A leaf. 4 The feather of an arrow. ^d Also f. ^e ^{क्षी}. 3 A knife. ^f Likewise 3 An eye. 4 The rope of a churn. 5 A car. m. f. n. 6 A guide. ^g Also 3 A field. 4 A holy spot. 5 A geometrical figure. ^h Likewise 3 Sort of cloth. ⁱ Also 2 Family, race, line. 3 Wealth. m. 4 A mountain. f. 5 The earth. 6 A herd of kine. ^j And 4 A forest, or 5 Wealth. ^k Likewise 3 A court-yard. 4 Wind. ^l Also 3 Ambergris.

- A realm. a 184. चक्रं^m (राष्ट्रे ऽपि)
 Exemption from trans- migration. b ऽक्षरंⁿ (त मोक्षे ऽपि)
 Water. c क्षीरम्ⁿ (अशु च)
 Gold. d (स्वर्णे ऽपि) भूरिचन्द्रौ^m (द्वौ)
 A door. e (द्वारमात्रे ऽपि) गोपुरम्ⁿ
 1 A cavern. 185. (गुहादन्धौ) गह्वरेⁿ (द्वे)
 2 Pride. f (रहेऽ न्तिकम्) उपह्वरेⁿ
 1 Solitude. (पुरोधिकम्पद्यं^{1 n}) ऽप्राप्य^{1 n}
 2 Near. (आगारे नगरे) पुरम्ⁿ
 1 Front, fore- part. g
 1 A house. (अगारे नगरे) पुरम्ⁿ
 2 A town. h
 186. मन्दिरंⁿ (चा)
 1 A country, or realm. (ऽथ) राष्ट्रे^{m n} (ऽस्त्री विषये स्वादुपद्रवे)
 2 Calamity.

1 चय.

^a Likewise 2 A wheel. 3 A circular missile weapon : a sharp discus. 4 A potter's wheel. 5 A mill. 6 A multitude. 7 An army. 8 A whirlpool. 9 Pride. m. 10 A ruddy goose, (Anas Casarca). ^b Also 2 A letter, or written character. 3 BRAHMA, m. 4 SIVA. m. f. n. 5 Unalterable. ^c Likewise 2 Milk. ^d Also भूरिः m. f. n. 2 Frequent, numerous. m. 3 BRAHMA. 4 VISHNU. 5 SIVA, And चन्द्रः. 2 The Moon, 3 Camphor. 4 Water. m. f. n. 5 Pleasing. ^e Also 2 A town gate. 3 Sort of grass : Cyperus ? ^f Likewise 3 A forest. m. 4 An harbour. ^g And m. f. n. 2 More, much. n. 3 Top, summit. 4 Point, extremity. 5 Assemblage, multitude. 6 Resting place, end of a journey. 7 Quantity of a *pala*. 8 Limited alms (four mouthfuls) m. f. n. 9 Chief, principal. 10 First, prior. ^h Also पुरं. 3 A body. 4 City of Patua. m. 5 Bdelium. And मन्दिरः m. 3 The sea.

- ^m
हरो (हस्तिदां भवे खन्ने) 1 Fear, dread
2 A hole in the ground. a.
- ^{m n}
वज्रो (हस्ती शौरके पवौ) 1 A diamond.
2 The thunderbolt. b
187. तन्त्रं (प्रधाने सिद्धान्ते सूत्रवापे परिच्छदे) 1 Chief.
2 Right conclusion. c
- ^m ^{1 n}
शौशीर (शामरे दण्डे ऽप्यौ) शीरं (शयनासने) 1 Handle of a fan of cow's hair. d
188. पुष्करं (करिहस्तग्रे वाद्यभाण्डमुखे जले व्योम्नि खड्गफले पद्मे तीर्थेष्वधिविशेषयोः) 1 Tip of an elephant's trunk. e
- ⁿ
189. अन्तरम् (अवकाशावधिपरिधानान्तर्द्धिभेदतादर्थ्ये छिद्रास्त्रीयविनावहिरवसरमध्ये ऽन्तरात्मनि च) 1 Interval.
2 Period.
3 Clothing.
4 Covering. f
- ⁿ
190. (सुखे ऽपि) पिठरं Fragrant root of grass. g

1 श्री—.

^a Likewise indec. 3 A little. And f. दरि. 4 A cavern. ^b Also m. 3 One of the 28 astrological *yogas*. ^c And 3 A weaver's lay or batten. 4 Raiment. 5 Care of a realm. 6 Dependence. 7 A sacred book. 8 An excellent medicament. ^d And n. 2 A bed. 3 A chair or stool. Likewise 4 Fragrant root of grass (*Andropogon muricatum*.) ^e And 2 Head of a drum, or place where any musical instrument is struck. 3 Water. 4 The sky. 5 Edge of a scimitar, or 6 A scabbard. 7 A lotos. 8 Name of a place. 9 A drug (*Costus Arabicus*.) 10 One of the *Dvīpas* or continents. m. 11 The Indian Crane. ^f And 5 Difference. 6 Sake. 7 A hole or rent. 8 Own. 9 Without, except. 10 Outside. 11 Opportune time. 12 Midst. 13 Supreme soul. 14 Similar. 15 Other. *This term is a pronoun in the 3d and 10th acceptations.* ^g *Cyperus rotundus*. Also 2 A churning stick. m. 3 A seether or boiler.

Another
sort, a

(राजकशेरुखपि) नागरम्

1 Very dark.

m f n

2 Mischiev-
ous, des-
tructive. b

शार्ङ्गरं (तुम्हतमसे घातुके भेद्यसिद्धकः)

1 Pale red.

m f n

2 White.

3 Yellow. c

191. गौरो (ऽरुणे चिते पीते)

Sharp, corro-
sive. d

(वृषकाशे ऽप्य) ऽरुणः

Hard, e

जठरः (कठिने ऽपि स्नाद्)

Inferior,
low. f

(अधस्तादपिचा) ऽधरः

Unperplex-
ed. g

192. (अनाकुले ऽपि चै) काग्रो

1 Distracted.
2 Perplexed.

h

m f n

व्यग्रो (आसक्त आकुले)

1 Superior,
high. 2 Nor-
thern. i

2 m f n

(उपशृङ्खलीचनेष्टेषुष्य) तरः (स्नाद्)

1 Inferior.
2 Southern. j

m f n

अनुतरः

1 ए—.

2 उ—.

^a Cyperus pertenuis. Likewise ² Ginger. *m. f. n.* ³ Of or belonging to a city. ⁴ Sagacious. ^b According to another reading. *m.* ³ A vicious elephant. ^c Likewise ⁴ Clean. *m.* ⁵ White mustard. ⁶ The moon. *n.* ⁷ Filament of a lotos. *f.* ⁸ The goddess, wife of SIVA. ⁹—of VARUNA. ¹⁰ The earth. ¹¹ Name of a river. ¹² A young girl. ¹³ Turmeric. ^d Also *m.* ² Semecarpus Anacardium. ^e Likewise ² Old. *m. n.* ³ The belly. ^f Also ² Less, worse. *m.* ³ The lip. ⁴ The nether lip. ^g Likewise ² Intent, attentive. ^h Or ³ Frightened. ⁱ And ³ Excellent. Also *n.* ⁴ An answer. *m.* ⁵ Proper name, the son of VIRATA. *f.* ⁶ The wife of ABHIMANYU. ⁷ The north. ^j And ³ Worse. Likewise ⁴ Excellent. ⁵ Silent, unable to answer.

193. (एषां विपर्यये श्रेष्ठे)

	<i>m f n</i>	1 Distant, remote.
		2 Other. a
(स्वादुमिवौ तु) मधुरौ	<i>m f n</i>	1 Sweet.
		2 Pleasing. b
मूरी (कठिननिर्द्वयौ)	<i>m</i>	1 Hard.
		2 Pitiless ; cruel. c

194. उदारो (हाटमहतोर)

	<i>m f n</i>	1 Generous.
		2 Great. d
	<i>m f n</i>	1 Other.
		2 Low, vile.
(मन्दस्वच्छन्दयोः) स्वरः	<i>m f n</i>	1 Indolent.
		2 Independent, uncontrolled.
	<i>m f n</i>	1 Splendid.
शुक्लम् (उद्गीतशुक्लयोः)		2 White. f

SECTION XXII.

	<i>1 m f</i>	1 Lock on the crown of the head. g
195. (मूलाकिरीटं केशाच्च संयता) मौलवस् (मयः)	<i>2 m</i>	1 The tree
(हुमप्रवेदमातङ्ग काण्डपुष्पाणि) पीलवः		2 An elephant. h

1—कि.

2—ह.

* And 3 Pre-eminent. Or 4 Subsequent. 5 Inimical, enemy. n. (some say indec.) 6 Only. ^b Also m. 3 A sweet taste. n. 4 Poison. f. 5 Anise. * Likewise 8 Terrible. 4 Destructive. * Also 3 Gentle. 4 Unperplexed. * Fem. उदारा,—री. ⁱ And n. Talc. ^s And 2 A diadem. 3 Hair tied on the head. 4 Head. m. 5 Jonesia Asoca. 6 The earth. And 8 An arrow. 4 A flower (Or 5 Blossom of the Saccharum Sara). Also 7 An atom.

1 YAMA.
2 Measured
time. a

196. (कृतान्तानेहसोः) कालश्च

The fourth
age. b

(चतुर्थे ऽपि युगे) कलिः

A deer. c

(स्वात्कुरङ्गे ऽपि) कमलः

A blanket. d

(प्राग्वारे ऽपि च) कम्बलः

1 Tax, reve-
nue. 2 An
oblation. e

197. (करोपहारयोः पुंसि) बलिः (प्रास्वङ्गमे क्षियाम्)

1 Bulkiness.
2 Strength.
3 Army,
forces. f

(स्थौल्यसामर्थ्यसैन्येषु) बलं (ना काकसीरिणोः)

1 A whirl-
wind. g

198. वादलः (पुंसि वात्स्यायामपि वातसहे त्रिषु)

1 Wicked.

(भेद्यलिङ्गः शठे) व्यालः (पुंसि श्वापदसर्पयोः)

1 काल.

^a Likewise 3 Death. 4 Time (infinite). 5 Black colour. f. काला
6 Madder. 7 Indigo. काली. 8 The goddess GAURI. 9 One of the
MA' TRIS. 10 Heavy clouds. ^b Likewise 2 Quarrel, strife. 3 War,
battle. 4 Bellerick myrobalan. 5 An unblown flower. ^c Also n. 2 A
Lotos. 3 Water. 4 Copper. f. 5 The goddess LAKSHMI. 6 An ex-
cellent woman. ^d Also 2 A dewlap. 3 A fabulous chief of serpents. n.
4 Water. ^e And f. बलिः—ली (or बलिः). 3 A wrinkle. Also m. 4 Proper
name; a giant. 5 Handle of a flyflapper. f. 6 Ridge of a roof. ^f And
m. 4 A crow. 5 Proper name; BALARA'MA. Also 6 Name of a demon
slain by INDRA. m. f. n. 7 Strong. f. 8 Sida cordifolia, &c. ^g And
2 Gouty, Rheumatic. 3 Insane. ^h Or वादलः. ⁱ And m. 2 A beast
of prey; tiger, &c. 3 A serpent. 4 A vicious elephant. 5 A king.
^j Fem. व्याली.

199. मलो^{m n} (ऽस्त्री पापविट्किट्वाभ्य)
 (ऽस्त्री) मूलं^{m n} (रगावुचम्)
 (यद्वावपि द्वयोः) कीलः^{m f}
 पाणिः^f (स्थस्त्ररङ्गपंक्तिषु)
 200. कला^f (शिल्पे कालभेदे ऽप्य)
 आली^{1 f} (सखावली अपि)
 (अभ्यस्तुविहृतौ) वेला^{f h} (कालमर्थादयोऽपि)
 201. वज्रलाः^{f i} (क्षत्तिकागावो) वज्रलो^m (ऽग्निः शितौ त्रिषु)
 लीला^f (विलासक्रिययोर्)
 उपला^f (यर्करापि च)

1 Sin.
2 Filth. 3 Excretion. a

1 Colic. 2 A weapon. b

A lance. c

1 A corner.
2 The hollow above the hip. d

1 A mechanical art. 2 A measure of time. e

1 A companion. 2 A row. f

1 Tide.
2 Time.
3 Limit. g

1 The Pleiades. 2 A cow. i

1 Sport.
2 Gesture.

A stony nodule. k

1—लि or —ली.

^a As sweat, snot, earwax, &c. 4 Dregs. 5 Rust. m. f. n. 6 Niggardly. ^b A trident or a pike. Also f. 3 A courtesan. ^c Likewise 2 A gnomon. 3 A stake. 4 A post. 5 Flame. 6 The elbow. 7 A thump on the breast. 8 A punch with the elbow. f. 9 A blow. ^d Or 3 Sharp edge. 4 A mark. 5 A row or string. Also 6 Delineation with sandal, &c. on the ear. 7 Contiguity. 8 Allowance to a dependant. 9 A masculine woman (who has a beard). 10 A handful. 11 Praise. ^e Likewise 3 A digit of the moon. 4 Interest on a capital sum. 5 A part. 6 Collection. ^f Also 3 A bridge. m. f. n. 4 Intelligent, wise. ^g Likewise 4 Seashore. 5 Easy and sudden death. ^h Or वेला. ⁱ In the first acceptation, invariably plural. And m. 3 Fire. m. f. n. 4 Black. Also 5 Cardamum. m. 6 The dark half of the month. n. The sky. ^j Or वज्रलाः. ^k Also 2 Manufactured sugar. m. 3 A stone. 4 A gem:

1 Blood.
2 Water.

202. (योषिते ऽम्बसि) कीर्वाणं

1 Origin.
2 Root. a

मूत्रम् (पासे शिफानयोः)

1 A multi-
tude. 2 A
net. b

जालं (समूह आनायो गवाक्षधारकाद्यपि)

1 Disposition.
2 Good
conduct.

203. श्रीलं (स्वभावे सदृशे)

1 Fruit.
2 Result. c

(शस्त्रे हेतुहते) फलम्

1 A roof.
2 A film over
the eye. d

(हृदिर्नेत्रवयोः क्लीपं समूहे) पटलं (न ना)

1 Bottom.
2 Essential
character. e

204. (अधःस्वरूपयोर्दृष्टौ) तलं

Flesh. f

(स्नायुमिधे) पलम्

Submarine
fire. g

(भीर्गानले ऽपि) पातालं

1 Clothes,
vesture. h

चेलं (वस्त्रे ऽधमे त्रिषु)

1 A hole filled
with
stakes. i

205. कुक्कुलं (शङ्खभिः कीर्णं शब्दे ना तु तुषानले)

* And m. n. 3 An asterism (the Scorpion's tail). Or n. 4 Principal, capital. ^b And 3 A window, a lattice. 4 An unblown flower. 5 Magic, illusion. 6 Pride. f. जासी. 7 Trichosanthes dioica. ^c Likewise 3 Edge of a weapon. 4 A nutmeg. 5 A Pearl. 6 Profit. 7 A shield. ^d And f. n. (—की, का or कं.). 3 A multitude. n. 4 Retinue. ^e Likewise f. n. 3 A guard for an archer's arm. m. 4 A span. 5 The palm with extended fingers. ^f Also 2 A measure, consisting of four *Karshas*. ^g Likewise 2 The infernal regions. 3 A hole. ^h And m. f. n. 2 Inferior; low in situation. Fem. चेली. ⁱ And m. 2 Conflagration of chaff.

- (निर्णीते) केवलम् (इति त्रिविधं त्वेकसंख्योः) 1 Absolute, certain. a
206. (पर्याप्तिसम्पत्त्येषु) कुशलं (प्रियते त्रिषु) 1 Adequacy. 2 Safety. 3 Virtue. b
- प्रवालम् (चङ्कुरे ऽप्यङ्गी) 1 A shoot or sprout. c
- (त्रिषु) स्थूलं (जङ्गे ऽपि च) Stupid. d
207. करालो (हन्तुरे वृक्षे) 1 Having projecting teeth. 2 High. e
- (चारौ दक्षे च) पेशकः 1 Beautiful. 2 Expert. f
- (अर्थे ऽर्भके ऽपि) बालः (स्यात्) 1 Ignorant. 2 Young, a child. h
- लोल (चलसदृशयोः) 1 Tremulous. 2 Thirsty. i

SECTION XXIII.

208. हवदावौ (वनारण्यवल्ली) 1 A forest. 2 Fire in a forest. j
- (जन्महरौ) भवौ 1 Birth. 2 SIVA. k

a And m. f. n. 2 Alone, sole. 3 Entire, all. Fem.—जा, जो. b And m. f. n. 4 Skilful, expert. c Or 2 A new leaf. Also 3 Coral. 4 The neck of a lute. d Likewise 2 Bulky. e Likewise 3 Terrible. f Also 3 Soft. g Or पेशकः h Likewise m. 3 Hair. 4 Tail of a horse. 5—of an elephant. m. n. 6 Andropogon Schoenanthus. i Also f.—जा. 3 The tongue. 4 The goddess LAKSHMI. Likewise 3 Fire in general. k Also 3 Existence. 4 Acquisition. 5 This world. 6 Safety, well being.

1 A counsel-
lor. 2 A com-
panion.

(मन्त्री सहायः) सचिवौ

1 A husband.
2 Lythrum
fruticosum. a

(पतिशाखिनरा) धवाः

1 A moun-
tain. 2 A
sheep. 3 The
sun. b

209. अववः (शैलमेघार्का)

1 Command.
2 Call. 3 Sa-
crifice.

(आज्ञाहानाध्वरा) हवाः

1 A living
being. c

भावः (सत्त्वस्वभावाभिप्रायचेष्टात्मजन्मसु)

1 Produc-
tion. 2 Fruit.
3 Blossom. d

210. (स्यादुत्पादे फले पुष्पे) प्रसवे! (गर्भमोचने)

1 Distrust.
2 Denial.
3 Conceal-
ment.

(अविश्वासं ऽपङ्कवं ऽपि निहतावपि) निङ्गवः

1 Elevation.
2 Impatience.

211. (उत्थेकामर्षयोरिच्छा प्रसवे महः) उत्थवः

1 Dignity,
authority.
2 Firm opi-
nion. f

अनुभावः (प्रभावे स्वाद्यतां च मतिनिश्चये)

1 Generative
cause. 2 Ori-
gin. g

212. (स्वाज्जन्महेतुः) प्रभवः (स्वानं चाद्योपलब्धये)

1 Son of a
Bra hmana
by a Sudra
woman. h

(भूद्गावां विप्रतनये यज्ञे) पारथवः (पुमान्)

1 अवि.

a And 3 A man. 4 A cheater. b Also 4 The shawl goat. c Or (varying the reading.) 2 Existence, state. 3 Nature, disposition. 4 Meaning, intention. 5 Gesture, movement. 6 Soul. 7 Birth. 8 Thing. 9 Venerable. 10 (in dramatic language) Learned. 11 State, condition. d And 4 Bringing forth. 5 Offspring. e And 3 Formation of a wish. 4 Festival, jubilee. f Or 3 Certainty. 4 Indication, hint. g Or 3 Source. 4 Place where a thing is first perceived. 5 Strength. h And 2 Battle-axe. 3 A son born in adultery.

213. ^mध्रुवो (भभेदे क्षीवं त निश्चिते शाश्वते त्रिषु) 1 The polar star. a
- ^mस्त्रो(श्चातावात्मनि)^{m f n}स्त्रं(त्रिष्वामीये)^{m n}स्त्रो(ऽस्त्रियांघने) 1 A kinsman. 2 The soul. b
214. ^{f d}(क्षौकटीवक्षबन्धे ऽपि) नीवी (परिपण्ये ऽपि च) Cloth round a woman's waist. c
- ^fघिवा (गौरीफेरवधोर्) 1 GAURI. 2 A jackal. e
- ⁿद्वन्द्वं (कलहयुग्मयोः) 1 Dispute, quarrel. 2 A pair. f
215. ^{n h}(द्रव्यासुखवशादेषु) सत्वम् (अस्त्री तु जन्तुषु) 1 Substance. 2 Breath. g
- ^{n j}क्षीवं (नपुंसके षष्ठे वाच्यलिङ्गमविक्रमे) 1 Neuter gender. 2 An eunuch. i

SECTION XXIV.

216. ^{1 m}(हो) विशौ (वैश्यमनुजौ) 1 Man of the commercial tribe. k

1 घ—.

* And n. 2 Certainty. m. f. n. 3 Perpetual, constant. Also m. 4 A stake. 5 An axis, or pole. 6 S'iva. f.—वा. 7 Burden of a song. 8 A ladle or spoon. n. 9 Reasoning. m. f. n. 10 Immovable. ^b And m. f. n. 3 Own. m. n. 4 Wealth. *It is a pronoun in the 3d acception.* ^c And 2 Mercantile stock. 3 A stake at play. ^d Or नीविः. ^e Also m. 3 MAHA'DE'VA. 4 One of the astrological *Yogas*. 5 The *Vēdas*. n. 6 Pleasure, ease. 7 Auspiciousness; well being. 3 Water. f. 9 The yellow myrobalan. ^f Likewise 3 Union of the sexes. ^g Or other unconscious function. 3 Vigour. m. n. 4 An animal. Also n. 5 A quality. 6 Nature. 7 Strength. 8 A demon. 9 Existence. 10 Essence. 11 Self-command. ^h सत्वं or सत्त्वं. ⁱ And m. f. n. 3 Weak. 4 Idle. ^j Or क्षीवं. ^k And 2 Man in general. f. 3 Entrance, Sing. विद्.

T t

1 A spy.
2 War. a

(हौ चराभिमरी) सशौ^m

1 A heap.
2 A sign of the zodiac.

1 m
(हौ) राशी (पुञ्जमेषाद्यौ)

1 Family, race. 2 A bambu. b
1 Solitude.
2 Display.

(हौ) वंशौ (कुलमकरौ)^m

1 Wages, hire 2 Enjoyment. d

217. (रहः प्रकाशौ) वीकाशौ^{m c}

निर्वैशौ (भतिभोगयोः)^m

1 YAMA. e

(हतानेपुंसि) कीनाथः (बुद्धकर्षकवोक्षिषु)^m

1 A place or spot. 2 A butt. 3 A cause.

218. (पदे लक्ष्ये निमित्ते) उपदेशः^m

water. f

(स्थान) कुयम् (अथु च)^m

Age, as youth, &c. g

दशा (वस्थानेक विधाय)^f

1 Hope, desire. h
2 Breadth. h
1 A woman.
2 A female elephant. i

आशा (हृष्यापि चावता)^m

219. वशा (स्त्री करिणी च स्याद्)^f

1 Knowledge.

दृग् (ज्ञाने ज्ञातरि त्रिषु)^{2 f}

1—वि.

2—घ.

* Also. 3 Conflict with a dangerous animal in hopes of reward.
b Likewise 3 The back bone. 4 A multitude. c Or विज्ञायः. d Or
3 Eating. e And m. f. n. 2 Small. Or 3 Niggardly. 4 A cultivator.
Also 5 slayer of cattle. m. 6 An ape. f Also m. 2 Proper name :
Son of RA'MA. 3 Sacrificial grass (Poa Cynosuroides). 4 One of the
continents. 5 A yoke. f.—घौ. 6 Share of a plough. g Likewise
2 Wick of a lamp. 3 (Invariably pl.) Border or edge of cloth. h Also
3 Region ; quarter. i Likewise 3 A barren cow. 4 A daughter.
n. 5 Subjection. 6 Desire, wish. m. f. n. 7 Subject, dependent. And
m. f. n. 2 One who sees or knows. Also f. 3 Sight. 4 An eye.

^{m f n}
(स्वात्) कर्कशः (साहसिकः कठोरामहृष्यावपि) 1 Violent.
2 Hard. 3 In-
tangible, a

^{m f n}
220. प्रकाशोऽतिप्रसिद्धोऽपि) Notorious, b

^{m f n}
(श्रियावृत्ते च) बालिशः 1 Young.
2 Ignorant.

SECTION XXV.

^m
(सुरमत्प्राव्) अनिमिषैः 1 A god.
2 A fish.

^m
पुरुषाव् (आत्मभाववै) 1 The soul.
2 A man.

^m
221. (काकमत्प्रातखगौ) अक्षौ 1 A crow.
2 Any bird
which preys
on fish, c

^m
कक्षौ (तृणकीरक्षौ) 1 Grass.
2 A climb-
ing plant, d
1 A halter or
rein, 2 A ray
of light.

^{m c}
अभीष्टः (प्रग्रहे रक्षौ) 1 Despatch,
sending.
2 Paining, f

a Or 4 Harsh. 5 Cruel. 6 Unmerciful. 7 Miserly. b Also 2 Light.
3 Display. 4 Loud laugh. c Likewise 3 A beggar. d Also 3 The
armpit. 4 A forest of dead trees. 5 A wall. 6 The side. m. f. n. 7 End
of a cloth fixed in the waistband. f. 8 The string round an elephant's
neck. 9 Objection in argument. 10 Emulation. e Or अभीष्ट, f Like-
wise 3 Fatigue.

- Partisan. a 222. पक्षः (सहाय्ये ऽप्य)^m
- 1 A turban.
2 A diadem. चष्मापः (शिरोवेष्टकिरीटयोः)^{m n}
- 1 Lustful.
2 A rat. b (शुक्रले स्रष्टिके अष्टे सुस्रुते दृषभे) दृषः^m
- 1 A bud.
2 A sheath.
3 Treasure. o 223. कोषो (ऽस्त्री कुक्षले स्रक्पिधाने ऽर्थोपदिष्ययोः)^{m n d}
- 1 Gaming
with dice.
2 A die. c (दूयते ऽस्ते सारिफलके ऽप्य) चाकर्षो^m
- (ऽथा) ऽक्षम् (इन्द्रिये)ⁿ
- 1 An organ
of sense. f 224. (ना दूयताङ्गे कर्षचक्रे व्यवहारे कलिद्रुमे)
- 1 Agriculture.
2 Fire with
cowdung. g कर्षू (वार्त्ता करीषाग्निः) कर्षू. (कुल्याभिवायिनी)^{m f}

^a Also 2 Side. 3 Alternative. 4 Half of the lunar month. 5 Army, forces. 6 Friends. 7 Wing. 8 Thesis, doctrine to be maintained. 9 Contradiction. 10 Subject of an inference. 11 (In composition with केष) Great quantity. ^b In composition. 3 Chief, pre-eminent. 4 Virtue, personified in the shape of a bull. 5 A bull. 6 The sign of the Zodiac (Taurus). 7 Proper name; title of KARṆA. f. —वा. 8 Cowich (Dolichos or Carpopogon pruriers)—वी. 9 Cushion used by ascetics. ^c And 4 Oath or ordeal. 5 A vessel used at sacrifices. 6 A cocoon of silk. 7 Eye ball. 8 Testicle. 9 Dictionary. ^d Or कोषः. ^e And 3 A board for playing. 4 An organ of sense. 5 Attraction. 6 Drawing the bow. ^f And m. 2 A die. 3 A measure (a Karsha or 16 māśas). 4 A wheel. 5 A lawsuit. 6 The belleric myrobalan. Also 7 Wood of a car. 8 Business, transaction. 9 Proper name, son of RAṬANA. n. 10 Kind of salt. ^g And f. 3 A river. 4 A canal.

225. (पुष्पावे तत् क्रियायां च) पौर्षं^m 1 Virility.
2 Manly act.

विषम् (अशु. च) Water. b

(उपदाने ऽप्य) आमिषं (स्याद्)^{m n} A bribe. c

(अपराधे ऽपि) किल्बिषम्ⁿ An offence. d

226. (स्याद्दौ लोकात्वंशे वत्सरे) वर्षम् (अस्त्रियाम्)^{m n} 1 Rain.
2 A country.
3 A year. e

प्रेक्षा (नृत्येक्षणं प्रज्ञा)^f 1 Dancing.
2 View. f

भिक्षा (सेवा ऽर्थना भूतिः)^f 1 Service.
2 Begging.
3 Hue, wages. g

227. त्विद् (शोभा ऽपि)^{1f} Splendour. h

(त्रिषु परे)ⁱ

व्यर्त्तं (कार्तृक्षयानिष्टयोः)^{m f n} 1 Entire.
2 Inferior.

(प्रत्यक्षे ऽधिष्ठते) ऽध्यक्षो^{m f n} 1 Perceptible. 2 Superintendent.

रुक्ष (स्वप्रेक्षप्रविक्षयो)^{m f n} 1 Unfriendly.
2 Rough.

1—५.

^a Also 3 Semen. m. f. n. 4 Measured by the human stature, or by the height to which a man reaches. ^b Likewise 2 Poison. f.—५. 3 A plant (sort of Betula ?) ^c Also 2 Flesh. 3 Food. ^d Likewise 2 Disease. ^e Also 4 A cloud. f. pl. वर्षाः. 5 Rainy season. ^f Or 3 Viewing an exhibition of dancing. 4 Intellect. ^g Likewise 4 Alms. ^h Also 2 Ray of light. ⁱ The following admit the three genders.

SECTION XXVI.

1 The sun. 228. (रविश्चेतच्छदौ) ^mहंसौ
2 A goose. a

1 The sun.
2 Fire.

^{1 m}
(सूर्यवल्ली) विभावसू

1 A calf.
2 A year. b

^m
वत्सौ (तर्क्यवर्षौ हौ)

A bird : Cu-
culus. c

^{2 m d}
(सारङ्गाश्च) द्विबोकसः

1 Taste or
sentiment in
dramas. e

229. (ऋङ्गारादौ विषे वीर्ये) ^{m n}गुणे ^{m n f}रागे ^mद्रवे ⁿरसः

1 An earring.
2 A crest.

^{m n} (पुंश्च) ^{m n f}चतंसौ ^mऽवतंसौ (हौ कर्णपूरे ऽपि शेषरे)

1 A class of
deities.
2 Fire. g

^{3 m} 230. (देवभेदे ऽनन्ते रश्मौ) ⁿवसू (रत्ने घने) वसू

1—सु.

2—सु.

3—सु.

^a Likewise 3 VISHNU. 4 The Supreme Being. 5 The soul. 6 Breath. 7 A sort of ascetic life. 8 A person devoid of covetousness. 9 Unenvious. 10 A king. 11 The horse sacrificed by YUD'HISH'THIRA. ^b Also 3 An endearing appellation of a son or grand-child. n. 4 The breast. ^c Likewise 2 A god. 3 A bee. 4 An antelope. ^d द्विबोकाः or द्विबोकाः. ^e Amatory, heroic, tender, pathetic, &c. And 2 Poison, or 3 Water. 4 Semen virile, or 5 Quicksilver. 6 Quality of taste; savour, as sweet, sour, &c. 7 Zeal, ardour, passion. 8 Juice, a liquid. 9 Juices of the body. 10 Myrrh. f. 11 The tongue. 12 The earth. ^f Or वतंस-
^g And 3 A ray of light. Or 4 A rein, or halter. n. 5 A gem. 6 Wealth. Also 7 Gold. m. 8 Tie of the yoke. 9 A plant (*Bakapushpa*).

	^{1 m} (विष्णौ च) वेधाः	VISHNU. a
	^{2 f} (स्त्रीत्वा) श्री (हिं ताभ्यंसा ऽहिदंष्ट्रयोः)	1 Benedic- tion. 2 Fang of a serpent.
231.	^{3 f} लाभसे (प्रार्थनौत्सुके)	1 Request. b
	^f हिंसा (चौर्यादिकर्म च)	Injury, mis- chief, as rob- bery, &c. c
	^f प्रसू (रश्मापि)	A mare. d
	^{4 f} ^{5 n} (भूद्यानौ) रोदसी रोदसी (च ते)	Earth and sky. e
232.	^{6 f n} (ज्वालाभासोर्नपुंस) ऽर्चिर्	1 Flame. 2 Light.
	^{7 n} ज्योतिर् (भद्योतहृदिषु)	1 A star. 2 Light- 3 Pupil of the eye. f
	^{8 n} (पापपराधयोर्) आगः	1 Sin. 2 An offence.
	^{9 n} (खगवात्यादिनोर्) वयः	1 A bird. 2 Age. g
233.	^{10 n} (तेजः पुरीषयोर्) वर्चो	1 Splendour. 2 Ordure. h
	^{n i} महस् (हृत्पवतेजसोः)	1 A festival. 2 Light.
	^{11 n k} रजो (गुण्ये स्त्रीपुण्ये च)	1 Quality of passion. 2 Woman's menstr. j

1—स्.	2 चाशीस्.	3—सा.	4—सी.	5—स्.	6—स्.
7—स्.	8—स्.	9—स्.	10—स्.	11—स्.	

* Also 2 BRAMHA. 3 Intelligent, wise. ^b Likewise 3 Thirst, desire.
^c Also 2 Slaughter. ^d Likewise 2 A mother. ^e And 2 The earth.
 3 The sky. Collectively, dual ; severally, singular. Ex. रोदः. ^f Also
 m. 4 The sun. 5 Fire. ^g Likewise 3 Youth. ^h Also 3 Colour. ⁱ Or
 m. वयः (व). Likewise 3 Dust. 4 Farina of flowers, pollen. ^k Or
 m. रजः (ज).

1 Moon's ascending node.

2 Darkness. a

1 Poetical metre.

2 Desire. b

Austerity, penance. c

1 Strength.

2 Month of *Agrahāyana*.
d

1 The sky. e

1 A house. f

1 Milk.

2 Water.

1 Splendour.

2 Strength.

1 Organ of sense.

2 Stream of a river.

1 Dignity.

2 Splendour.

3 Strength. j

(राक्षी ध्वान्ते शुभे) तमः

234. छन्दः (पद्ये अभिलाषे च)

तपः (कृष्णादिकर्मा च)

सद्यो (बलं) सद्यः (मार्गे)

नभः (खं आवयो) नभाः

235. ओक्कः (सद्वाच्यद्यौ) काः

पयः (क्षीरं) पयोः (ऽम्बु च)

ओजो (दीप्तौ बले)

स्रोतः (इन्द्रिये निम्नगारये)

236. तेजः (प्रभावे दीप्तौ च बले शुक्ले ऽप्य)

(ऽतस्मिन्)

1—स.

2—स.

3—ओक्क.

4—स.

a And 3 The third quality, according to the *Sāṅkhya* system of philosophy : darkness or illusion, contrasted to truth and passion. 4 Grief. b Also 3 The *Vēda*. 4 Uncontrolled conduct. Likewise, in the second acception, छन्दः (नृ). c Also 2 Virtue, moral merit. 3 One of the superior worlds. m. तपः (स). 4 The month of *Māgha*. 5 The cold season. d सद्यः (—स) or सद्यं (द्य). 1 Strength. And m. सद्यः (स) or सद्यः (द्य). 2 The month of *Agrahāyana*. Also 3 The winter. n. 4 A luminary. o And m. 2 The month of *Srāvaṇa*. 3 Rain. 4 A cloud. f And m. 2 An asylum. g Or ओक्कं. h Or ओक्कं. i Or स्रोतं. j And 4 Semen virile. k The following admit the three genders.

^{1 m f n}
विद्वान् (विद्वंस)
Intelligent. a

^{m f n}
बीभत्सो (हिंस्रो ऽप्य)
(अतिशये त्वमी)
Mischievous,
cruel. b

^{2 m f n c}
(वृद्धप्रशस्त्योर्) ज्ञायान्
1 Very old.
2 Very ex-
cellent.

^{3 m f n d}
कनीयास्तु (युवाल्पयोः)
1 Very
young.
2 Very
small.

^{4 m f n c}
बरीयाँ (सूक्ष्मरयोः)
1 Very great,
2 Very ex-
cellent.

^{5 m f n f}
साधीयान् (साधुवाढयोः)
1 Very right,
2 Very firm.

SECTION XXVII.

^{m n}
238. (दले ऽपि) बर्हं
A leaf. g
^m
(निबन्धोपरागाङ्गादयो) ग्रहाः
1 Seizure.
2 An eclipse.
3 A planet. h

1 विद्वंस. 2 ज्ञायस्. 3—बस्. 4—बस्. 5—बस्.

^a Also 2 Learned. 3 Having a true knowledge of the soul. ^b Like wise 2 Envious. n. 3 ARJUNA. Fem. बीभत्सा. ^c Fem. ज्ञायसी. ^d Fem. कनीयसी. ^e Fem. बरीयसी. ^f Fem. साधीयसी. ^g Or 2 Retinue. 3 A peacock's tail. ^h Also 4 The moon's node. 5 Seizure, caption. 6 Effort in battle 7 A class of imps.

U u

- 1 A door.
2 A chaplet. a

(द्वार्यापीडे कायरसे) निर्यूहो (नामदन्तके)

- 1 The string
suspending
a balance. b

239. (तुलासूत्रे ऽखादिरखौ) प्रयाहः प्रग्रहे (ऽपि च)

- 1 A wife.
2 Family ;
dependent. c

(पत्नीपरिजनादानसूत्रयापाः) परिग्रहाः

m pl.

- A wife. d

240. (हारेष्पि) गृहाः

- A woman's
waist. e

(ओष्ठामया) रोहो (वरक्षिवाः)

- A multitude.
f

गृहो (दृन्दे ऽय्)

- The demon
Vritra. g

अहि (वृत्रे ऽय्)

- 1 Fire.
2 The moon.
3 The sun. h

(अग्नीन्द्रकास्) तमोपहाः

- 1 Retinue.
2 Insignia of
Royalty. i

241. (परिच्छदे वृपाहो ऽये) परिवर्हा

(ऽय्ययाः परै)

1 चा—.

* Or 3 A piece of wood jutting out of a wall. 4 Extracted juice, 5 Wood placed in a wall (for doves to build nests on). ^b And 2 A rein or halter for horses, &c. 3 Prisoners. 4 Restraint. 5 An arm. 6 A ray of light. ^c And 3 Acceptance. 4 Origin ; or 5 Root. 6 Oath ; or 7 Quarrel. Also 8 The sun near the moon's node. ^d And 2 A house. Invariably plural ; but in the 2d acceptance also neuter sing. ^e Likewise 2 Ascent as a climbing plant. 3 Rider of an elephant or horse. 4 Length. 5 Height. ^f Likewise 2 Array of troops. 3 Fabrication. 4 Reasoning. ^g Also 2 A serpent. ^h Likewise 4 A deified saint or prophet. ⁱ Or 3 A thing. ^j The following are indeclinable.

SECTION XXXIII.

INDECLINABLES.

<p>^b
1. आङ् (ईषदर्थे ऽभिव्याप्तौ सीमार्थे चतुष्प्रेषणे)
^d
आ (प्रगल्भाः स्मृतौ वाक्ये ऽप्य्)
आस् (तु स्यात्कोपप्रसीद्धयोः)
2. (पापकुल्ये षदर्थे) कु
¹
धिङ् (निर्भर्त्सननिन्दयोः)
²
च (ऽन्वाचये समाहारोत्तरेतरसमुच्चये)
³
3. खत्या (श्रीः क्षेमपुण्यादौ)</p> | <p>1 A little.
2 Untill. a

1 Oh (re-membering). c
1 Ah ! (angrily).
2 Alas (sorrowfully).
1 Sinful.
2 Bad.
3 A little.
1 Fy ! (menacingly).
2 Fy ! (reproachfully).
1 Moreover.
2 And.
3 Mutually.
4 Also. e
1 Well (a benediction.)
2 Safe. f</p> |
|---|---|

1 चिङ्.

2 च.

3 सति.

* Including the limit. Or 3 Exclusive of the bound or limit.
4 Preposition joined to verbs, and altering their sense, or giving intensity to it. ^b क् (for the final consonant is expunged). * And
2 But (indicating a change). 3 And (collective). ^d Unalterable in orthography even before vowels. * In the first acceptation, the particle connects a secondary with a primary object ; in the second it conjoins equal objects ; in the third it indicates reciprocation : in the fourth it connects different acts with the same subject. It has other acceptations, as 5 But, (indicating a converse proposition). 6 But (excusingly). 7 Forthwith. 8 Expletive. ^f And 3 Right. 4 Auspicious.

- 1 A door.
2 A chapel. a

(दायाँपीछे कायरसे) निर्वृहो नानदन्तके)

- 1 The string
suspended.
a balance. b

239. (तुलाखूबे ऽद्यादिरखौ) प्रग्रहः प्रग्रहे! (ऽपि च)

- 1 A wife.
2 Family ;
dependent. c

(पत्नीपरिवनादानखूबभाषाः) परिव्रहाः

= pl.

- A wife. d

240. (हारेष्पि) मृहाः

- A woman's
waist. e

(त्रोस्त्रामया) रोहो! (वरजिवाः)

- A multitude.
f

बूहो! (हन्ते ऽप्य)

- The demon
Vritra. g

अहि (वृत्रे ऽप्य)

- 1 Fire.
2 The moon.
3 The sun. h

(अग्नीन्धर्कासु) तमोषहाः

- 1 Retinue.
2 In-signia of
Royalty. i

241. (परिच्छदे वृपाहँ ऽयँ परिवर्हा

(ऽयवाः पदे)

1 चा—.

a Or 3 A piece of wood jutting out of a wall. 4 Extracted juice.
5 Wood placed in a wall (for doves to build nests on). b And 2 A
rein or halter for horses, &c. 3 Prisoners. 4 Restraint. 5 An arm.
6 A ray of light. = And 3 Acceptance. 4 Origin ; or 5 Root. 6 Oath ;
or 7 Quarrel. Also 2 The sun near the moon's node. d And 2 A house.
Invariantly 3 but in the 2d acceptance also neuter sing.
= 1. Likewise 2 climbing plant. 3 Rider of an elephant or
horse. 4 Likewise 2 Array of troops. 3 Fabrica-
tion. 4 A serpent. h Likewise 4 A deified saint
or god. i The following are indeclinable.

SECTION XXXIII.

INDECLINABLES.

1. आह् (ईषद्वेः ऽविवाहौ सीमार्थे वातुवोक्तौ)

1 A. 1. 1. 1.
2 C. 1. 1. 1.

आ (प्रत्ययः सृष्टौ वाक्ते ऽय्)

1 C. 1. 1. 1.
2 C. 1. 1. 1.

आह् (तु स्यान्तोऽप्यर्थोऽयः)

1 A. 1. 1. 1.
2 C. 1. 1. 1.

2. (पापकृत्ये षद्वेः) क

1 C. 1. 1. 1.
2 C. 1. 1. 1.

किम् (निर्वर्तननिन्द्वोः)

1 F. 1. 1. 1.
2 F. 1. 1. 1.

3. च (ज्वाचवे सवाहारः तरेतरसमुच्चये)

1 M. 1. 1. 1.
2 A. 1. 1. 1.

3. सत्या (योः ज्ञेयस्यादौ)

1 M. 1. 1. 1.
2 A. 1. 1. 1.

1 किम्

2 च

3 सति

* Including the limit. Or 3 Exclusive of the limit or limit.
4 Preposition joined to verb, and altering their sense, or having intensity to it. * च (for the first connection is explained). * And
2 But (indicating a change). 3 And collectively. * Uninterrupted orthography even before vowel. * If the first conjunction, the particle connects a secondary with a primary object; in the second it conjoins equal objects; in the third it indicates preposition; in the fourth it connects different acts with the same subject. It has other acceptations, as 5 But, indicating a contrary proposition; 6 And (excusingly). 7 Forthwith. * Exclusive. * And 8 Right. 4 And

- 1 Very.
2 Surpassing.

(प्रकर्षे लंघने ऽप्यु) ऽति

- 1 What ? (interrogative).
2 (Doubtingly).

स्वित् (प्रश्ने च वितर्के च)

- 1 But (indicating difference).
2 Indeed. a

तु (स्याद्भेदे ऽवधारणे)

- 1 Together.
2 Once. b

4. सङ्गतत् (सदैकवारं स्याद्)

- 1 Far.
2 Near.

¹
भाराद् (दूरसमीपयोः)

- 1 Westward.
2 Behind.

²
(प्रतीच्यां चरमे) पश्चाद्

- 1 Also.
2 What ? c

³
उता (पृथग्विकल्पयोः)

- 1 Again, often.
2 Always. d
1 In presence, before.
2 As, like.

⁶
5. (पुनः सदार्थयोः) शशत्

साक्षात् (प्रत्यक्षतुल्ययोः)

- 1 Also ! (Sorrow).
2 (Compassion). f
1 Oh (joy).
2 (Pity).
3 (Inceptive).
4 Alas ! g
1 Instead.
2 Each, respectively.
3 Towards. b

(खेदानुकम्पासन्तोषविस्मयामन्त्रणे) वत

6. हन्त (हर्षे ऽनुकम्पायां वाक्यारम्भविषादयोः)

प्रति (प्रतिनिधौ वीप्सालक्षणादौ प्रयोगतः)

1—त्.

2—त्.

3 उत or चत्.

a Also 3 And. 4 Again. 5 Expletive. b Likewise. 3 Always. c Interrogatively. 3 What ! doubtingly. 4 Either, or 5 Expletive. d Or 3 Together. 4 Perpetually. e Or सशत्. f And 3 Indicating joy. 4 Indicating surprise. 5 Oh ! (vocative). g Also 5 Certainly ; indeed. 6 Gift. Ex. हन्तकारः, generous. h Likewise 4 For. 5 Belonging to (as a portion). 6 In exchange. 7 A little.

7. इति (हेतुप्रकरणप्रकर्षादिसमाप्तिषु)
¹ Therefore.
² Thus. a
- ^b
 (प्राच्यां) पुरस्तात् (प्रथमे पुरार्थे) अत इत्यपि)
¹ Eastward.
² Prior, first.
³ Formerly.
⁴ In front.
8. यावत् तावत् (च साकल्ये ऽवधौ माने ऽवधारणे)
¹ As much as (the whole).
² Until. c
 (मङ्गलानन्तरारम्भप्रसङ्गात्क्षेत्रेष्व्) ऽथो अथ
¹ Auspicious particle.
² After. d
9. वृथा (निरर्थकाविध्योर्)
¹ In vain.
² Wrong.
- नाना (ऽनेकेभ्यार्थयोः)
¹ Many.
² Both. e
- तु (दृष्ट्यायां विकल्पे च)
¹ What ? (interrogative).
² Or. f
- (पश्चात्प्राहस्ययोर्) अतु
¹ After.
² Like. g
10. (प्रश्नावधारणानुज्ञा ऽनुनयामन्त्रयो) नतु
¹ Interrogative particle.
^h

1—तु.

* Indicating a sort or set. 3 So : well known as such. 4 Etcetera.
 5 Even so : exactly thus. 6 Indicating the preceding sound to be meant. 7 Indicating the sense to be intended. 8 So ; of this opinion.
 9 Finis : marking a close. 10 So ; of this form. ^b Or पुरः (च). ^c And
 3 As many as (number). 4 As many as there are. 5 So much (affirmative). ^d And 3 Now (inceptive). 4 What ? (interrogatively).
 5 All (comprehensively). 6 Now (premising). 7 Imperative particle.
 8 And. ^e Also 3 Without, except. ^f Likewise 3 An indication of doubt. ^g Also 3 Along. 4 Under, inferior to. 5 With. 6 Near.
 7 Towards. 8 In regard to. 9 A share. 10 Severally, respectively.
^h And 2 Certainly. 3 Indicating assent. 4 A consolatory and kind expression. 5 Vocative particle. 6 A conciliatory vocative particle.
 7 Inceptive. 8 Reproachful. 9 Responsive.

1 Reprehensive particle.

(गर्हासमुच्चयप्रसन्नशङ्कासम्भावनास्) ऽपि

1 As, like.
2 Or, either.

11. (उपमायां विकल्पे) वा

1 Half.
2 Blamably.

सामि (तृष्टे^c जुगुप्सने)

1 With, together.
2 Near.

अमो (सह समीपे च)

1 Water.
2 Head. d

कम् (वारिणी च सर्षि^e च)

1 Like, as.
2 Thus, e

12. (इष्टेत्यमर्थयोर्) एवं

1 Perhaps.
2 Certainly. f

नूनं (तर्के^g ऽर्थनिश्चये)

1 Silently.
2 At ease.

(दृष्टीमर्थे सुखे) जोषं

1 What ? (interrogative).
Bad ; ill. g

(किम् दृष्ट्यायां जुगुप्सने)

1 Evidently.
2 Possibly. h
1 Ornament.
2 Enough.
3 Able. i

13. नाम (प्रकाश्यसम्भाव्यक्रोधोपगमकुत्सने)

अलम् (भूषणपर्ज्यातिशयतिवारणवाचकम्)

^a And 3 Interrogative particle. 4 Earnest inquiry. 5 Doubt, or suspicion. 6 Possibility and likelihood. 7 Pursuit or seeking. 8 Corroborative of an affirmation. 9 Even. 10 Although. ^b Likewise 3 And. 4 Expletive. 5 Only ; no other. 6 Indication of doubt and consideration. ^c More properly वा. ^d Also 3 Ill ; bad. 4 Ease, pleasure. 5 Expletive. ^e Also 3 Indicative of consent. 4 Certainly. 5 Command. ^f Likewise 3 Indicating recollection. 4 Expletive. ^g Also 3 Indicating doubt or consideration. 4 Prohibition. ^h Or 3 Indicating recollection. 4 Wrath. 5 Indignant consent. 6 Reproach. 7 Pretence. 8 Surprise. ⁱ And 4 Prohibition. Also 5 Uselessness.

14. इम् (वितर्के परिप्रने)

समया (ऽन्तिकमध्ययोः)

पुनर् (अप्रथमे भेदे)

निर् (निश्चयनिषेधयोः)

15. (स्वात्प्रबन्धे चिरातीते निकटागमिके) पुरा

1 2 d

3

चर्युरी (चो) ररी (च विस्तारे ऽङ्गीकृतौ लयम्)

16. (स्वर्गे परे च लोके) स्वर

(वार्त्तासम्भाव्ययोः) किल

(निषेधवाक्याकङ्कारजिज्ञासानुनये) खलु

17. (समीपेभ्यतः शीघ्रसाकल्याभिमुखे) ऽभितः

5

(नामप्रकाशयोः) प्रादुर्

6

मियो (ऽन्यो ऽन्यं रहस्यपि)

7

18. तिरो ऽन्तर्द्धौ तिर्यगर्थे)

1 Indicative of doubt and reflection. a

1 Near, 2 Within, midst.

1 Again.

2 But, on the contrary. b

1 Certainly.

2 Negation.

1 Ancient story. 2 Old.

3 Past. c

1 Expansion.

2 Assent.

1 Heaven.

2 The next world. e

1 News : so reported.

2 Probably. f

1 Prohibition. 2 Ex-

pletive. g

1 Near.

2 Both.

3 Quickly.

4 Emirely.

5 In front.

1 Name.

2 Appearance.

1 Mutually.

2 In private.

1 Conceal-

ment.

2 Awry. h

1 चररी.

2 चरी.

3 चररी.

4—तस्.

5—स्.

6 विषय.

7 तिरस्.

* And 2 Interrogative particle. 3 Yes. 4 Indicating fear. 5 Wrath
6 Aversion, dislike. 7 Reaproach. ^b Also 3 Indicating change of subject.
^c Or 4 Long since past. 5 Near. 6 Future. Or 7 Proximate future.
^d Or चरी. Also चररी. ^e Also the sky or atmosphere. ^f Likewise
3 Conciliatory expression. 4 Indeed. 5 Falsely indicating displeasure.
^g And 3 Indicating inquiry. 4 A conciliatory expression. 5 Indeed,
certainly. ^h Also 3 Contempt, disregard.

1 Alas ! (sorrow).
2 (Regret).

1 Indication of wonder.
2 Of pain or fatigue.

1 Because, for. 2 Indeed, a

हा (विषादश्रुगर्निषु)

¹
अहह (त्यङ्गते खेदे)

हि (हेतावधारणे)

CHAPTER V.

- Long time. 1. चिराय चिररात्राय चिरस्या (द्या चिरार्थकाः)
^{3 i} ^{4 i} ^{5 i} ^{6 i c} ^{7 i}
 सुद्धः पुनः पुनः शश्वद्भीक्ष्णमसहत् (समाः)
^{8 i} ^{9 i} ^{10 i} ⁱ ⁱ ^{11 i} ^{i d}
- Again and again ; frequently. 2. स्वाग्भटित्यञ्चसा ऽक्काय सपदि द्राङ्मंशु (च द्रुते)
ⁱ ⁱ ^{12 i} ^{13 i} ^{14 i}
- Soon ; instantly. 3. बलवत् सुष्ठु किमुत ख ऽत्यतीव (च निर्भरे)
^{15 i} ^{16 i} ^{i e} ^{17 i} ^{18 i} ^{19 i}
- Much ; very. 3. पृथग्विना ऽन्तरेणर्त्ते हिबद्धाना (च वर्जने)
ⁱ ⁱ ^{12 i} ^{13 i} ^{14 i}
- Without ; except.

1—ह or —हा.	2—ख.	3—स.	4—र.	5—व.
6 अ—.	7 अ—.	8—क.	9—ति.	10 अ—.
11—क.	12 सु.	13 अति.	14 अ—.	15—क.
16 विना.	17 ऋते.	18—क.	19 नाना.	

^a Likewise 3 Interrogative. 4 Expletive, 5 Indicating difference.

^b Also चिरं, चिरेण, चिरात्, चिरे. ^c This term is also declinable. ^d One adds, but erroneously, संशु. ^e Also अन्तरा.

^{i i i i}
वत्तद्यतसने (हेताव्)

Because ;
therefore. a

^{1 i 2 i}
(असाकल्ये तु) चिञ्चन Some. b

^{3 i 4 i}
4. कदाचिज्जातु

Sometimes.

^{i i c i i i d}
सार्धं (तु) साकं सत्रा समं सह Together
with.

ⁱ
(आनुकूल्यार्थकं) प्राध्वं

Conformity.

^{i i e}
(अर्थके तु) दृष्ट्या सुधा In vain.

^{i f i i i i 5 i 6 i}
5. आहो उताहो किमुत (विकल्पे) किं किमुत च

Either, or (in-
dicating de-
liberation).

^{i i i i i i}
तु हि च स्र ह वै (पादपूरणे)

Expletives.

^{7 i 8 i}
(पूजने) स्वति Particles of
praise and
reverence.

ⁱ
6. दिवा (ङ्गीत्य)

By day. g

^{i i}
(ऽथ) दोषा (च) नक्तं (च रजनाविति) By night.

^{i h 9 i}
(तिर्बन्धे) साचि तिरो (ऽप्यु)

Crooked,
bent ; awry.

(ऽथसम्बोधनार्थकाः)
Vocative
particles.

1—तु. 2 च— 3—तु. 4 जा—. 5 किञ्च.
6 उत. 7 तु. 8 अति. 9 तिरस्.

^a Correlatives ; वत्, यतः or तेन, because, तत्, ततः, तेन, therefore.
^b In composition with the pronoun किम् and its derivatives. Ex.
किञ्चित्, something ; कचन, somebody ; अ certain person. ^c One com-
mentator adds याकं ; but erroneously. ^d Also स्रजः (—वृत्). ^e Some
read कृपा. ^f Or चहो. Also आहोसित् and उताहोसित्. ^g Likewise
the day, generally. ^h This term is also declinable and is fem.

7. ^{i 1i 2i i i i}सुः) पाट् पाडङ्ग है हे भोः

1 Near.
2 Midst. a

^{i i i}समया निकषा हिबक्

Inconsider-
ately, sud-
denly.

ⁱ(अतर्किते तु) सहसा

Before, in
front.

^{3i 3i 3i}(स्यात्) पुरः पुरतोऽग्रतः

Oblations to
the gods or
manes. b

8. ^{i c}साहा (देवहविर्दाने) ^{4i i i}औषड् औषड् वषट् स्वधा

A little.

^{5i 6i 7i}किञ्चिदीषन्मनाग् (अल्पे)

In the next
life.

^{8i i}प्रेत्याऽमुत्र (भवान्तरे)

As, like.

9. ^{9i d i i 10i 11i 12i c}बद्धा यथातथैवैवं (साम्ये)

Ah ! (indi-
cating sur-
prise).

^{i i}ऽहो ही (च विस्मये)

Silently.

^{i i}(मौने तु) दृष्यां दृष्यां

Instantly.

^{i i}सद्यस् सपदि (तत्क्षणे)

Indication
of joy.

10. ^{i 13i if}दिष्टप्राप्तसुपजोषं (चेत्यानन्दे)

Between ;
amidst.

^{i i}(स्या) ऽन्तरे ऽन्तरा

1 पाट्. 2 अङ्ग. 3—ङ्. 4—ट्. 5—त्. 6 इपत्.
7—ङ्. 8—ङ्. 9 वा. 10 तषा. 11 इव. 12 एवं. 13 च.

a The terms are synonymous in both acceptations. b The terms are used as invocations with such offerings : the first peculiar to an oblation presented to a god ; the last to one offered to the manes. Ex. इन्द्राव साहा, this oblation to INDRA. पिबभ्यः स्वधा, this oblation to the manes. c In a different acceptation this term is declinable and fem. B. II. Ch. 7. v. 21. d वत्. One commentator reads व. e Also एव. f Also उपपजोषं. Some read उपजोषं.

ⁱ
अन्तरेण (च मध्ये स्युः)

ⁱ
प्रसस्य (तु हठार्थकम्) Forcibly,
violently.

ⁱ ⁱ
11. (वृत्ते हे) साम्प्रतं स्थाने Properly.

ⁱ ^{1 i}
ऽभीक्ष्णं यश्चिद् (अनारते) Continually,
perpetually.

^{2 i 3 i i a i}
(अभावे) नस्य नो ना (ऽपि) No, not.

ⁱ ⁱ ⁱ
मास्य मा ऽखं (च वारणे) Negative and
prohibitive.

^{5 i} ^{6 i}
12. (प्रज्ञान्तरे) चेद्यदि (च) If.

ⁱ ⁱ
(तत्वेत्य्) ऽह्मा ऽञ्जसा (द्वयम्) Truly.

^{7 i} ^{8 i}
(प्राकाशे) प्रादुराविः (स्याद्) Apparent.

^{9 i} ^{10 i} ^{i b}
ओमेवं परमं (मते) Yes.

ⁱ ⁱ ⁱ ^{11 i c}
13. समन्ततस् (तु) परितः सर्वथाविषुग् (इत्यपि) Every way ;
all-around.

(अकामानुमतौ) कामम् Willingly. d

ⁱ
(असूयोपगमे) ऽस्तु (च) Be it so. e

1—तु. 2 नहि. 3 अ. 4 न, or ना. 5 चेत्. 6 नदि.
7—स्. 8 आविस्. 9—म्. 10 एवं. 11 क्. (क्.)

a नो or अनो Also अन. b Likewise अं. c Also विश्रुतः, समन्तात्, &c.
d Implying previous disinclination, but ultimate acquiescence.
Also, according to a different reading, 2 Willing compliance ; and
(synonymous with the next.) 3 Acquiescing with reluctance. e Im-
plying regret in the acknowledgment or acquiescence.

Indicating
contradiction.
Introductory
of a kind
question. b
Improperly;
unseasonably.
As thereto
appertaining.

14. ननु च (स्याद्विरोधोक्तौ)

निःषमन्दुःषमं (गच्छे)

कश्चित् (कामप्रवेदने)

यथास्वं (तु) यथायथम्

Falsely.

15. चषा मिथ्या (च वितथे)

Properly,
suitably.

यथार्थं (तु) यथायथम्

Indeed.

(स्युर्) एवं तु पुनर्वै व (त्यवधारणवाचकाः)

Before; anterior.

16 प्राग् (अतीतार्थकं)

Certainly;
necessarily.

नूनमवश्यं (निश्चये द्वयम्)

A year.

सम्बद् (वर्षे)

Former,
prior.

(ऽवरे त्) ऽर्वाग्

Assent, consent, promise.

आमेवं

Self; of himself.

स्वयम् (आत्मना)

Little; low.

17. (अल्पे) नीचैः

Great; high,
load.

(महत्सु) चैः

Frequently;
generally.

प्रायो (भूम्नि)

Slowly.

(अद्भुते) शनैः

1—र. 2 वै. 3 वा. 4—क. (च). 5 च— 6—ह.
7—क. (च). 8 चां. 9 एवं. 10—स. 11 चञ्चैस्. 12—स्.

^a Or ननु. ^b Wishing that it may be so. ^c Or, according to another reading, एव and च.

^{i a} सना (नित्ये)	Perpetually, ever.
^{1 i} वहिर् (वाह्ये)	External ; out.
² क्वा (तीते)	Formerly. b
ⁱ ऽसम् (अदृश्ये)	Disappear- ance.
ⁱ 18. अस्मि (सत्वे)	Present ; now, be- ing.
ⁱ (बोधोक्ताव्) ऊम्	Interjection, expressive of wrath.
ⁱ उं (प्रश्ने)	Interroga- tive particle.
ⁱ (ऽनुनयेत्) ऽयि	^c Encouraging vocative.
^{i d} हं (तर्के स्यात्)	Particle in- dicating re- flection.
^{i c} उषा (रात्रेरवसाने)	Close of the night ; morn- ing, break of day.
^{3 i} नमो (नतौ)	Hail ! salu- tation ; bow.
ⁱ 19. (पुनरर्थे) ऽङ्	Again. f
ⁱ (निन्दायां) दुष्ट	Ill.
ⁱ सुष्ठु (प्रशंसने)	Well.
^{4 i} सायं (साये)	Evening, close of the day.
ⁱ ^{5 i} प्रगे प्रातः (प्रभाते)	Morning.
ⁱ निकषा (ऽन्तिके)	Near.

1—स.

2 क.

3—स.

4—स.

5—र.

^a Also सनात्. and सनत्. ^b This particle, indicating past time, converts the present tense into the preterite. ^c Some say, indicating anger also. ^d Also हं. Some read हु. ^e Likewise उषः (सु). ^f Im-
plying, however, a difference : “the rather.”

Last year;
penult. and
present
years. a

20. पश्चत्परार्यैषमे (ऽब्दे पूर्वे पूर्वतरे यति)

To-day.

अद्या (ऽनाङ्ग)

A former
day, &c. b

(ऽथ पूर्वे ऽङ्गीत्यादौ पूर्वोत्तरापरान्तरात्)

21. तथा ऽधरा ऽन्या ऽन्यतरेतरात्पूर्वेद्युर् (आद्यः)

Both days. c

उभयद्यु (द्यौ) भवेद्युः

Next day.

(परे त्वङ्गि) परेद्यवि

Yesterday.

22. ह्यो (गतं)

To-morrow.

(ऽनागतं ऽङ्गि) खः

The day after
to-morrow.

परश्चस् (तत्परे ऽहनि)

Then, at that
time.

तदा तदानीं

At once; at
the same
time.

सुगमदेकदा

Always; at
all times.

सर्वदा सदा

1 अद्या. 2 अ-स. 3 अ-स. 4 अ-स. 5 अ-स. 6 अ-स.
7 अ-स.

^a पश्चत्, last year; परारि, year before the last; ऐषमः (स), current year. ^b पूर्वद्युः, a former day; yesterday. उत्तरेद्युः, a subsequent day; to-morrow. अपरेद्युः, another day; the day after to-morrow. अघरेद्युः, a past day; the day before yesterday. अन्येद्युः, another day. अन्यतरेद्युः, either day; one of two days. इतरेद्युः, a different day. ^c The past day and the day to come. ^d परश्चः or परःचः (—स).

23. एतर्हि सम्प्रतीदानीमधुना साम्प्रतं (तथा)

Now; at this time.

(दिग्देशकाले पूर्वादौ) प्रागुदक्प्रत्यग् (आद्यः)

East, North, West, &c. a

CHAPTER VI.

SECTION I.

1. सलिङ्गयास्त्रैः सन्नादिहस्तक्षितसमासजैः

अमुतैः संग्रहेः लिङ्गं सङ्कीर्णवदिहोक्तयेत्

1—ति. २—म्. 3—क् (च्). 4—व्.
5—क् (च).

१ प्राक् (च्) the east; from or in the east : or eastern (country).
or prior time. उदक् (च्), North; northern, or subsequent. प्रत्यक् (च्),
West, western, or subsequent. Besides other terms, as अवाक्
(च्) South : Southern or former. दक्षिणात्—आतः—येन, Southward.
उत्तरात्—रतः—रेव, Northward. अधरात्—रतः—रेव—आत्, underneath.
पुरस्तात्, before. उपरि उपरिष्ठात्, above. अधस्तात्, behind.

The following are feminine, viz. Monosyllables in ई or अ. a

2. लिङ्ग शेषविधिर्यापी विश्वैर्यद्युवाधितः

स्त्रियामीदृष्टिरामैकाच्

Names of female beings. b

सयोनिप्राणिनाम च

Terms signifying lightning. c

A compound in अ with a numeral. d

3. नाम विद्युन्निशावल्लीवीणादिगन्धनदीक्रिया

चदन्मैर्द्विगुदेकार्यो न च पात्रयुगादिभिः

A no in ending in the affixes तल्, &c.

4. तदष्टन्दे ये निकष्यता वैरमेधुनकादिवुन्

^a Example, श्रीः, prosperity. भ्रूः, eyebrow. ^b Except कलत्रं and चरुं, neut. and दाराः masc. pl. signifying a wife. ^c Viz. lightning ; night ; any creeping plant ; a lute ; (some read वाणी, speech ;) space, quarter ; earth ; river ; modesty (some read धी intellect). ^d Provided the sense be singular (Ex. त्रिलोकी, the aggregate of three worlds ;) except such compound term, formed with the words पात्रं, वनः, &c. (Ex. चतुर्वृत्तं, Total of four ages). ^e Viz. तल्, which imports state of being, and multitude, or is pleonastic, (Ex. देवता, God, deity): य, इति, कक्षश्च and ल्व signifying multitude, as पाश्या assemblage of chains or bonds ; पद्मिनी, a pond (abounding in lotuses) ; रथकक्षा, a crowd of carriages ; गोत्रा, a herd of kine : वुन्, (or वु with वृष् or वृत्, all convertible into वल्, and finally into इका ;) signifying enmity, nuptial union, &c. (including the distributive import, and gift and amercement). Ex. काकोलूकिका, enmity of crows and owls.

जीभावादावनिक्तिन्गुणवृत्तपोषुजिजङ्गशाः Or in अनि,
&c. a

5. उणादिषु निरुरीषु

Or. in certain
un^{di} affixes.
b

प्रति

उणादन्तं चरं स्थिरम्

Or in a femi-
nine termina-
tion. c

तत्क्रीडायां प्रहरणं चेन्मौटा पाक्षवा यदिक्

Or in च,
&c. d

only a part of the matter

* Nouns ending in these eleven affixes, which import the state of being, &c. are feminine : viz. अनि, signifying an imprecation. क्तिन् (ति) for the abstract sense (Ex. कृतिः, recollection) : वृत् (convertible into रुक्) denominating a disease ; or implying the import of the verb (as जीविका, livelihood) ; also वृच् : वृच् (वा ई) implying reciprocity ; as व्यावक्रोशी, mutual imprecation : क्यप् (वा) conveying the abstract sense ; as ब्रह्महत्या, sacrilege : युच् (अना) with the abstract sense ; as मण्डना, decoration : रज्ज् (इ) indicating question and reply : अङ् (वा आ) for the abstract sense ; Ex. पचा, cookery : नि with the abstract import ; Ex. ग्लानिः, fatigue : च also in the abstract sense ; as चिकीर्षा, desire to act : (but some omit this affix ; others interpose it after क्यप्, others transpose some of the latter affixes :) य (वा आ) with the same abstract import : Ex. क्रिया, action. ^b Viz. नि ; as त्र्योणिः, a string or row. Some read अनिः ; as अवनिः, the earth ; ज as वज्र, an army. ई as लक्ष्मी, prosperity. ^c Terminated by an affix denoting the feminine gender (ङी, आप् or अङ्) whether the noun signify any thing locomotive or fixed, or whether it vary the gender, or be restricted to the feminine. ^d Indicating play in which the thing is used as a weapon. Ex. मौटा, boxing, playing at fisty cuff.

W w

Or in अ fol-
lowing वम्.

6. वज्रोवः साक्रिवासां चेदाखपाता हि फावुनी

स्येनम्पाता हि खगवा तैलम्पाता स्वधेति दिक्

Diminu-
tives. b

7. स्त्रीसात्काचिन्मृत्वाद्यादिर्विबन्ताः पचये वदि

And the par-
ticular nouns
here enumer-
ated. b

कक्षा शेफालिका टीका घातकी पञ्चिकाढकी

8. सिधका सारिका हिका प्राचिकोल्का पिपीलिका

तिन्दुकी कणिका मङ्गिः सुरङ्गा सूचि माडवः

9. पिच्छावितण्डाकाकिण्यचूर्णिः शाशी दूषी हरतु

1 का—.

2 छ—.

3 नादि.

4 शी or नी.

* And implying, that such act takes place at such time or in such circumstance. Ex. स्नेनपाताखगवा. ^b Formed by giving the feminine termination to a masculine noun : as कक्षाली, a small fibre of a water lily. ^c The city of the name. ^d Nyctanthes arbortristis. ^e A commentary : annotations. ^f Grisea tomentosa. ^g 1 A perpetual commentary. 2 A book of accounts ; a journal. 3 A calendar or almanac. ^h Cytisus Cajan. ⁱ The plant. ^j A sort of bird : Turdus Salica, Buch. MS. ^k Hiccough. ^l A sort of bird : others say, a gadfly. ^m A firebrand. ⁿ An ant. ^o Diospyros melanoxylon. ^p 1 An atom. 2 A spark. ^q 1 Fracture. 2 Deception. 3 Wave. 4 Irony. ^r A winding hole in the ground, a mine ; an opening by sap, such as house-breakers make. ^s A needle. ^t The gem of leaves ; young leaves undisplayed. ^u Gum of the Bombax heptaphyllum. 2 Scum of boiled rice, &c. ^v Criticising. ^w The quarter of a pana ; some say of a masha. ^x चूर्णिः or चूर्णी, selection of an unanswerable argument. ^y 1 A grindstone. 2 A curtain made of rushy Crotalaria. ^z A centipede. ^{aa} A tribe of barbarians.

a b l c d e
 साति कन्वा(तया)सन्दी नाभी राजसभा(ऽपि च)
 f g h i j k
 10. भक्तुरी चर्चरी पारी होरा खट्वा (च) सिधला
 l m n o p q
 लाक्षा बिजा (च) गखडूषा गटभसी चमसी मसी

* Extreme pain. 2 Destruction. ^b A rug : a quilt of rags. ^c A small bed or couch ; a chair, or stool. ^d नाभी or नाभिः, the navel. It is also masculine. ^e The royal court. ^f Cymbals. ^g Rejoicing : celebration by (song, &c. According to another reading ककटी, a small jar. ^h A drinking vessel ; a cup or goblet. According to another reading, पारी, 1 A vessel for milking. 2 A rope for binding an elephant. ⁱ 1 Rising of a zodiacal sign. 2 Half a sign. 3 A sign of the zodiac. 4 Astrology. ^j 1 Name of a plant. 2 Name of a bird. 3 Lock of hair on the forehead. 4— on the side of the face. ^k 1 Blotch of the skin. 2 Sort of leprosy. ^l Lac. ^m Nit, egg of a louse. ⁿ A mouthful of water to rinse the mouth. ^o Gout or rheumatism affecting the thigh. ^p 1 A small ladle or spoon. 2 Lentils ground to meal. ^q Ink. Also masc. कसिः.

SECTION II.

The following
are masculine viz.
Nouns signi-
fying gods,
&c. a

11. पुंस्त्रे सभेदानुचराः सपर्यायाः सुरासुराः

स्वर्गयागादिमेवाभिद्रुकाणां सिंहरारवः

12. करगण्डौष्ठदोर्दण्डैः कण्ठकेशनखसन्नाः

Terms end-
ing in कण्ठ
or कण्ठ. b
Names of
poisons. c

अङ्गाहान्ताः

क्षुब्धभेदा

Compound
terms in
रात्रि. d

रात्रिहान्ताः प्रागसंख्यकाः

^a Viz. Gods of various orders with their attendants (under some exceptions). Demons with their attendants (under some exceptions). Likewise the following (under certain exceptions), viz. heaven, and particular heavens ; sacrifice, and its varieties ; a mountain, and particular mountains ; a cloud, or particular descriptions of clouds ; a sea, and particular seas ; a tree, and particular species ; time, and the measures of time ; a sword, and sorts of swords ; an arrow, and varieties of arrows ; an enemy, and descriptions of enemies. Also, Revenue or tax. A ray of light. A hand. A cheek. A lip. An arm. A tooth. The throat. Hair. A nail. A pap. [The exceptions are stated in their places.] ^b As पूर्वाह्नः, forenoon. द्वयः, a couple of days. ^c With certain exceptions. ^d As वर्षा रात्रिः, a rainy night. Except in composition with a numeral. Ex. पञ्च रात्रिः.

13. श्रीवेष्टाद्याश्च निर्यासा

Resins and gums. a

असन्नन्ता अवाधिताः

Nouns in
पद or
पद. c

कश्यपे जतुवस्तुनि हित्वा तुरुविरामकाः

Nouns in **ਰੁ**
or **ਰੁ** d

14. क ष ण भ मरुोपान्ता यद्यदन्ता अमी अथ

In व with
a penult व,
&c. e

पथनयसटोपान्ता

Or with a penult **u**, &c. f

उपध में है। (गोत्राख्याः)

Names of families. g

चरणाभ्याः

Names of
portions of
the *Véda*.

15. नाम्नाकर्त्तरि भावे च वज्ज ज प्र न ऊ ण वायुचः Nouns in वज्ज, &c. h

• Nouns in
'यत्' &c. h

^a Or other exudations of trees ; and any vegetable extracts.

^b According to another reading **अपिष्टः**. ^c With many exceptions. Some erroneously read **उत्** or **वत्**. ^d Except **कषेष्**, root of *Scirpus maximus*? which is neuter and masc. (some say fem.); **लक्ष्**, lac; **वस्तु**, a thing: both neuter: besides other exceptions. ^e Viz. **क, घ, च, भ, ज, र**. ^f Viz. **प, द, न, व, ङ, ट**. Some understand this not to be limited to a final **च**, but the better opinion so restricts it. Even with that restriction, the rule admits numerous exceptions. ^g Denominated from a patriarch. ^h Viz. Nouns denominative, terminated by the affixes **वञ्, वच्, वय्**, (all convertible into **च**), **नङ् (न), य, द**, (both convertible into **च**), and **वदुच् (वदू)**, with the abstract sense, or denoting the import of any case except the agent; or even this import, if the noun be not denominative. The rule admits exceptions.

In ल्यु, &c.
a

ल्युः कर्त्तरीमनिभावे को घोः क्रिः प्रादितोऽन्यतः

The compound term
अश्ववहव. b

16. इन्द्रे ऽश्ववहवावश्ववहवान् समाहते

कान्त in
composition c

कान्तः सूर्येन्दुपर्याय पूर्वो ऽयः पूर्वको ऽपि च

The nouns
here enumerated.

17. वटकः (चा) ऽनुवाक (च) रत्नक (च) कुटुङ्ककः

पुङ्गेन्युक्तः समुद्र (च) विटपट्टवटाः खटः * धटः

अश्ववहवः अश्ववहवः अश्ववहवः
अश्ववहवः अश्ववहवः अश्ववहवः

विटपट्टवटाः विटपट्टवटाः विटपट्टवटाः

* Viz. Terminated in ल्यु (convertible into ल्यु) with the active import; in रत्ननिच् (रत्नन्) with the abstract sense (some say the passive als); in क (convertible into क), with the abstract sense; and in क्रि (इ) affixed to the verbs termed च (viz. दा, &c.) with a preposition or noun prefixed. ^b Du. अश्ववहवौ, a horse and mare. pl. अश्ववहवाः, horses and mares: but अश्ववहवः, a stud of horses and mares. ^c With names of the sun and moon, or with the word अयस्. Ex. सूर्य-कान्तः, a crystal lens. ^d Pulse ground and fried with oil and butter. ^e A hymn in the *védas*. ^f 1 Sort of deer. 2 Eyelid. ^g Or कुटुङ्ककः. 1 An arbour formed by creeping plants overrunning a tree. 2 A root or thatch. 3 A house or hut. ^h Feathered part of an arrow. ⁱ Or न्युक्तः. 1 Sixfold repetition of the trilateral name of God. 2 The *Sāmavéda*. 3 Pleasing. ^j A box with a cover or lid. ^k A sodomite. ^l 1 Cloth. 2 Wove silk. 3 A royal patent. 4 A stone for grinding with a mullar. ^m A balance. ⁿ 1 Grass. 2 A blind well.

a b c d e f ञ
18. कोटारवट्टवट्टा (ञ) पिण्डगोखडिपिण्ड (वत्)

g h i j k l
गडुः करखोलगुडोवरण्ड (ञ) कियोषुणः
m n o p q r

19. इति सीमन्त हरितोरोमन्योन्नीययुहुदाः

s t u v w x
कासमर्हो र्विदः कुन्दस्नेनसूपौ (स) यूपकौ

1-तू.

2 उ—.

* कोटुः, a fort. According to another interpretation कोटारः, 1 The town well. 2 The stairs of a pond. ^b करवट्टुः, machine for drawing water. According to another interpretation, वट्टु, a wharf : stairs. ^c वट्टुः, a market. ^d 1 A lump of food. 2 A lump of flesh ? 3 A body. 4 An oblation of food to the manes of ancestors. ^e 1 A tribe of mountaineers 2 A person having the navel prominent. Some read गोदः, others गोडः ; and interpret a lump of flesh on the navel. ^f The Abdomen. ^g 1 A goitre. 2 Hump on the back. ^h 1 A box with a lid or cover. 2 A basket. ⁱ 1 A staff. 2 A club armed with iron, or made of it. ^j 1 A multitude. 2 Pimples on the face. 3 A portico. ^k 1 A wart. 2 A scar. ^l An insect which eats wood. ^m Bellows. ⁿ Dressing of hair ; separating the hair, so as to leave a line on the top of the head. ^o Green colour. ^p Chewing the cud. ^q 1 Designation of the trilateral name of God. 2 A portion of the *Sāmaveda*. ^r Bubble of water. ^s Or कासनर्हः. 1 The plant (*Cassia esculenta*). 2 An acid preparation of tamarind and mustard. ^t 1 In numeration ; a hundred millions. 2 In medicine, An indolent swelling. Some read चर्दनिः : 1 Fire. 2 Disease. ^u 1 The plant (*Jasminum multiflorum*). 2 A turner's lathe. ^v Froth. ^w A mound of earth. ^x यूपः, a sacrificial post to which a victim is bound. According to another reading यूपः, bread.

20. आतपः (अत्रिये) नाभि कणप क्षुरकेद्राः

पूरक्षुरप्रचका (च) गोल हिङ्गु, बुपुङ्गवाः

21. वेताल मल्लभञ्जा (च) पुरोडाये (ऽपि) पट्टिभः

कुल्लाघोरभस (चैव स) कटाहः पतङ्गः

^a Sunshine. ^b A soldier or man of the military tribe. ^c A spear or lance. According to another reading कुणपः, 1 A dead body. 2 A stink. 3 A spear. ^d Or क्षुरः. 1 A razor. 2 Barleria (or Ruellia) longifolia. ^e Name of a plant. ^f A wave. ^g Or खरप्रः, sort of arrow. ^h रुक्ताः, 1 Acid sauce. 2 Sorrel. ⁱ 1 A globe. 2 A widow's bastard. ^j हिङ्गुः, m. n. or हिङ्गुलः, m. Vermilion. ^k Or पुङ्गुः, 1 Soul. 2 Body. ^l A dead body, occupied by an evil spirit. ^m A wrestler or boxer. ⁿ 1 A bear. m. f. 2 Sort of arrow. ^o Or पुरोडाः (च). 1 The residue of an oblation. 2 Sort of oblation. ^p Or पट्टिभः, a battle axe. ^q Or कुल्लाघः, a dish consisting of half boiled rice with pulse ; or half boiled barley, &c. ^r 1 Joy. 2 Mental exertion. ^s 1 A shallow boiler. 2 A turtle's shell. 3 A young buffalo. ^t A spitting pot.

SECTION III.

22. द्विहीने ऽन्यच्च खारण्यपर्यश्वभ्रहिमेदकम्

शीतोष्णमांसवधिर मुखाक्षिद्रविणमलम्

23. फलहेमशुक्ललोह सुखदुःखशुभाशुभम्

जलपुष्पाणि कवणं व्यञ्जनान्यनुलेपनम्

24. कोट्याः शतादिसखांन्या वा लक्षानिद्युतं च तत्

द्व्यक्षकमसिसुसन्नम्

The following are neuter: viz.

Nouns signifying sky, &c. a

Dissyllables

in अस्
इस् उस्
or अन्. b

वदनान्तमकर्त्तरि

Nouns in
अन्. c

^a Viz. (Under various exceptions). The sky or atmosphere, or the ethereal element ; an organ of sense ; a forest ; a leaf ; a hole ; frost ; water ; cold ; heat ; flesh ; blood ; the face ; an eye ; wealth, substance ; force, strength ; forces, army ; fruits of various sorts (or according to another reading वृह, a plough) ; gold ; copper ; iron ; metal ; pleasure ; pain ; good luck ; ill luck ; aquatic flowers ; salts of various kinds ; sauce or condiment ; and various sorts of condiments ; perfumes of various kinds ; numerals from 100 upwards, except कोटि, ten millions, which is fem. and लक्ष fem. and neut. and निद्युत masc. and neut. both signifying a hundred thousand. ^b Example द्यः (द्य), glory. इतिः (इ), oblation of butter. वयुः (उ), body. नावः (नू), name. ^c With that termination bearing any import but that of agent. गगनं, movement, going.

X x

In ल, व
and व. a

25. तान्त्रं सलोपधं चिटं

In रात्र
with a nume-
ral. b

रात्रायाक् संख्यान्वितम्

Compounds
in पात्र, &c. c

पात्राद्यदन्तैर्कार्यं दिगुर्द्वयावसानतः

Nouns com-
pounded co-
pulative or
adverbially. d

26. द्वैकत्वाव्ययीभावौ

वचिन्,
with a nume-
ral or parti-
cle. e

वचः संख्याव्यवात्मरः

वावा,
with a word
in the 6th
case. f

ववा in
composition
with the 6th
case. g

ववायावावहनाद्येदिच्छाव

वि विनि

संज्ञासभा

^a Ex. चित्तं, a friend, वृत्तं chaff, कुत्तं, a family. The rule is subject to many exceptions. Some read न for ल, and interpret the rule as restricted to nouns in ल with व, or व prefixed. Ex. वस्त्रं, cloth. यन्त्रं, a machine. ^b Ex. त्रिरात्रं, the duration of three nights. ^c Compound terms in पात्र formed of पात्र and certain other nouns with numerals; and signifying one whole. Ex. चतुर्वृत्तं, entire period of the four ages. ^d The first implying one whole. Ex. शिरोच्छीर्षं, head and neck. The second joining a noun with a particle. Ex. यथाशक्ति, as much as able. ^e कापर्व, a bad road. ^f Provided such word be plural. Ex. विच्छाव, shadow of a flock of birds. ^g Provided it signify an assembly. Ex. दासीसर्व, a multitude of female slaves. Or whether it signify an assembly or a house, if the term to which it is joined signify king, (except the word राजा), or a demon, or similar being, (neither man nor god). Ex. नृपसर्व, a king's palace, or a meeting of kings. रक्षःसर्व, a multitude of demons.

27. शाखार्धापि पराराजाः समुद्यार्थाद्वाराजकात्

दासीसभं वृषसभं रक्षःसभमिमा दिशः

10 12-
दि 71

So उपज्ञा,
and उपक्रान्.
a

28. उपपञ्चोपक्रमान्तश्च तदादित्वप्रकाशने

कोपञ्चं कोपक्रमादि

कन्वोशीनरनामसु

Also कन्वा.
b

29. भावेनण कचिद्भ्यो ऽन्ये सम्बन्धे भावकर्मणोः

अदन्तप्रत्ययाः

पुण्यसुदिनाभ्यां त्वृहःपरः

In त्वृह,
with certain
terms. d

30. क्रियाव्ययानां भेदकाम्येकत्वे ऽप्य्

Adverbs and
epithets of
indeclinables

उक्थतोऽटके

The nouns
here speci-
fied.

* In composition with the sixth case, provided the import be commencement. Ex. कोपञ्चं, and कोपक्रान्, the creation by *Brahmā*.

^b Provided the compound term be the name of a town in the province of *Uśīnara*. Else it is feminine. Ex. होसजिकर्न् and दाक्षिकन्वा, names of towns; the first situated in *Uśīnara*, the other out of that province.

^c Being terminations in ञ्, forming verbal derivatives. Except न, (नञ्); च, क, (as well as वञ्,) reducible to च; and such as are distinguished by an indicatory च. (as चञ्, &c.) Also affixes in ञ्, with the abstract or the passive import, or with the sense of multitude, forming derivatives from nouns. ^d Viz. With पुण्य, or सुदिन. Ex. पुण्यारं, a holiday. ^e 1 A portion of the *Sāmaveda*. 2 A monosyllabic verse.

^f 1 Name of a metre. 2 Species of drama.

a b c d e f
चोचं पिच्छं मृदस्थूलं तिरीटं मर्मयोजने

g h i j
31. राजसूयं वाजपेयं गद्यपद्ये (हृतौ कवेः)

k l m n o p
माणिक्यभाष्यसिन्दूरचीरचीवरपञ्चरम्

q r s t u
32. लोकायतं हरितालं विदलं स्थालवाङ्मयम्

- * 1 Half-eaten fruit. 2 Fruit of the palm. 3 A cocoanut. Or चोचं, a plantain. Also, according to another reading, छेदं, chase; hunting. ^b A peacock's tail: some say m. f. a monosyllabic verse. Also, according to different readings, चक्रे (vide चक्रे); and चुक्रे, released. ^c Pillar of a house. ^d 1 A turban. 2 A diadem. ^e A joint, or place of junction of parts of the body. ^f A long measure: 4 *Krōsa*. ^g A grand sacrifice by an emperor attended by tributary kings. It is also masc. ^h Name of a sacrifice. ⁱ Prose. ^j Verse. ^k A gem. ^l 1 Commentary. 2 Sort of building. ^m Minium. ⁿ 1 Bark. 2 Rag. 3 Dress of a priest of the sect of *Buddha*. ^o Dress of a mendicant. 2 Dress of priest of the sect of *Buddha*. ^p Or पिञ्जरं, 1 A cage. 2 The ribs. It is also masc. ^q System of atheistical philosophy taught by CHARVĀCA. ^r Yellow orpiment. ^s A basket made of split bambus. 2 Bark of pomegranate. 3 Split peas. ^t A caldron. ^u 1 Name of a country. 2 Production of that country. Also वाङ्मयं, sort of saffron.

SECTION IV.

(पुंनपुंसकयोः) शेषेऽर्चपिण्याककण्टकाः

The nouns here specified are masculine and neuter.

33. मोदकसण्डकटङ्कशाटकः कर्वटोऽर्बुदः

पातकोऽद्योगचरकतमालाऽमलका नडः

1 त—.

2 द—.

* Some include this among the terms exhibited : m. n. in the sense of remainder ; but masc. as a name of the eternal serpent *Sēshandaga*. ^b Half a verse of the *ve'das*. ^c An oil cake. ^d 1 A thorn or prickle. 2 A fault or defect. 3 Horripilation. ^e Sort of sweetmeat. ^f Performance. Right preparation. According to another reading दण्डकः, sort of metre. ^g टङ्कः, a hatchet, or a stone-cutter's chisel. Or, according to another reading, तङ्कः. 1 Grief at separation from a beloved object. 2 Terror. ^h A petticoat. ⁱ Capital of a district (of two or four hundred villages): not a city nor a village ; but partaking of both. Some write खर्वटः. But, according to another reading, कर्वटः, cloth. ^j 1 In numeration, a million. 2 In medicine, Ophthalmia. ^k Sin. ^l Exertion, endeavour. ^m Name of a book on medicine : (so dinominated from its author). Or वरकः, sewn cloth. ⁿ 1 Name of a tree. 2 Bark of bambu. ^o Emblic myrobalan. Or चापावकः, an inhabited place on a hill or mountain. ^p A hollow reed.

a b c d e f g
34. कुष्ठं मुखं शीघ्रं च क्षितं केमकुट्टिमम्

h i j k l m
अङ्गं यत्तमानां र्म यन्मला व्ययताण्डवम्

n o p q r s
35. कवियं कन्दकार्पासं पारां वारं युगन्धरम्

t u v w x y
यूपं मयीवपात्रीवे यूपं चमसचिकसौ

- a 1 Leprosy. 2 Costus. b 1 The head, m. f. n. 2 Shaved or shorn.
c Rum. d 1 Force meat. 2 Fried meat. Some read कुष्ठं. Also, according to various readings, पुस्तं plaster. दुस्तं, dust. वस्तं, excellence.
e Warwhoop. f Well-being. g 1 A mine of gems. 2 Ground smoothed and plastered. 3 A poor man's abode, a cottage. h Confluence of rivers, &c. i 1 A *pala* of silver. 2 An *dd'haca*. j A disease of the eye.
k यन्मलं or सन्मलं, stock for travelling expenses. l An indeclinable word. m Dancing with violent gesticulation. n A bridle. o A bulbous or tuberos root. Or कर्षं, act. p Cotton cloth. Or कर्पासं, cotton. q The opposite bank or shore. r The near bank or shore. According to another reading, वारं, 1 Multitude. 2 Opportunity. 3 Succession. 4 Going forth to spy. s 1 A yoke. 2 Name of a mountain. t A post to which a victim is tied at a sacrifice. Or पूयं, Pus.
u 1 A window. 2 A house for recreation. 3 Top of a tree. v पात्रीवं or पात्रीवं, sort of vessel used at religious ceremonies. w Or यूपं, Peasporridge : the water of boiled pulse (*Phaseolus mungo*, &c.) x A spoon : a vessel for drinking the extract of acid *asclepias*. y Barley meal.

36. चर्चर्चादौ घृतादीनां पुंस्त्वाद्यं वैदिकं ध्रुवम्^a
तद्योक्तमिह लोके ऽपि तच्चेदस्मिन् शेषवत्

SECTION V.

37. स्त्रीपुंसयोरुपत्थान्ता

द्विचतुःषट्पदोऽङ्गाः

जातिभेदाः

पुमांस्याच्च स्त्रीयोगैः सह

The following are masculine and feminine, viz. Patronymics.

Generic names of animals, b.

Names of males, and by association, of females. c

d The terms here specified.

^a Certain other terms, as हर्त, &c. which are m. and n. in the *Védas*, are exclusively neuter in popular speech. Other terms, employed in both genders, must be learnt from practice. ^b As bipeds, quadrupeds, insects, reptiles; also fish, &c. This rule is however subject to exceptions. Ex. जच्छिका, a fly. शिपा, a jackal. सूता, a spider. पिपीक्षिका, an ant. All which are feminine whatever sex be intended. ^c Ex. गोपः, a cowherd गोपी, a cowherd's wife. ^d A vessel holding oil : a cruet.

38. सुनिर्वराटकः स्वातिर्वर्षको जाटलिर्मनुः
 मृषा मृषाटी कर्कश्वर्यटिः शाटी कटी कुटिः

SECTION VI.

The follow-
 ing are femi-
 nine and neu-
 ter, viz.
 Nouns in
 अङ् or
 इङ्, some-
 times, n
 Compounds
 in सेना,
 &c. o

39. स्त्रीनपुंसकयोर्भावक्रिययोः व्यङ् कचिञ् वुङ्
 औचित्यमौचित्यौ मैत्री मैत्र्यं वुङ् प्रागुदाहृतः
40. पञ्चान्त प्राक्पदाः सेना छायाशालासुरानिशाः
 स्वादावसेनं शनिशङ्कोशालमितरे च दिक्

1 व—.

2 व—.

^a A devotee or ascetic. ^b A cowry. ^c The star : Arcturus.
^d A pigment, as indigo, orpiment, &c. But m. f. n. a perfume, as sandal wood. ^e Name of a tree. Some read पाटलिः, Bignonia chelonoides.
^f Name of MANU, or of his wife. ^g A crucible. ^h A measure : masc. मृषाटः, fem. मृषाटी. Also मृषापाटी, —टः, A stream of blood. ⁱ A jujube.
^j A staff. ^k A petticoat. ^l M. कटिः, and f. कटिः, कटी. The hollow above the hip. Or m. कटः, f. कटी, a mat. ^m A hut. ⁿ Nouns in व्यङ्, (व), or वुङ् (वङ्), with the abstract or the passive import, are commonly fem. and neut. but sometimes fem. only ; and sometimes neut. Ex. औचित्यं—ती, Propriety. मैत्र्यं, मैत्री, Friendship. वार्षिकं,—का, Old age. ^o With a term in the sixth case. As नृसेनं, an army of men. शनिशं, a night during which dogs bark and howl. गोशङ्कं, a cowpen.

41. आवन्तोत्तरपदो दिगुच्चापुंसि नञ् लुप्

त्रिखट्वा त्रिखट्वा च त्रितन्त्रं त्रितन्त्रम्

Numerals
with nouns in
आप् or
अन्. ^a

SECTION VII.

42. (त्रिषु) पात्रो पुटो वाटी पेटी कुवलाडिमौ

The nouns
here speci-
fied admit
the three
genders.

^a Compound terms ending in nouns terminated by आप्, (आ, denoting the feminine) or by अन्; joined with numerals and denoting a single whole. The final न् is in such compounds expunged. Ex. त्रिखट्वा, or—ट्वा, aggregate of three beds. त्रितन्त्रं, or—न्त्रं, a party of three carpenters. ^b पात्रः,—त्री,—त्रं, a vessel. ^c पुटः,—टी, टं; 1 A lid or cover. 2 A plate made of leaves. Or पटः,—टी,—टं, covering; cloth. ^d वाटः,—टी, टं, 1 An enclosed piece of ground : a yard. 2 An orchard, or place for planting Arecas, &c. 3 A road. ^e पेटी, टी or टा, टं; 1 A multitude : an assembly. 2 A basket. 3 Retinue. ^f कुवला, —त्री,—त्रं; 1 Jujube. 2 The jujube tree (some distribute the genders, m. f. the tree; n. the fruit). ^g दाडिमः,—मी, मं, pomegranate : (or else m. f. the tree; n. the fruit.)

Y y

SECTION VIII.

The gender of the final is retained. a That of another term is followed in certain compounds. b

Numerals and pronouns. c Compound epithets. d Epithets expressing a quality, thing, or action. e

परिक्रिङ्खलप्रधाने इन्द्रे तत्पुरुषे ऽपि तत्

43. अर्थात्ताः प्राद्वलं प्राप्तापन्नपूर्वाः परोपगाः

तद्धितार्थे द्विगुः

संख्या सर्वनाम तदन्तकाः

44. वज्रवीरिर्दिक्ष्मन् मुञ्जेवा तदुदाहृतिः

गुणद्वयक्रियायोगोपाधयः परगामिनः

* In certain compound terms, viz. Conjunctive compounds in which the several terms are principal ; and compound terms formed of a principal one with a modification of it. Ex. (fem.) कुङ्कुटपटुर्वी, a dunghill cock and a peahen. (masc.) वयुरीकुङ्कुटौ, a peahen and a dunghill cock. (m.) कुलविप्रः, the priest of the family. (n.) विप्रकुलं, the family of the priest. ^b Viz. Those ending in the word अर्च (as ब्राह्मणार्चः,—र्चा,—र्चं, intended for a *Brāhman'a*) : and compound terms beginning with प्र and certain other terms. (Ex. अक्षणीयिकः,—का,—कं, competent to a livelihood) : and compound terms containing a numeral, and terminated by an affix peculiar to derivatives from nouns : (Ex. पञ्चकपादः,—का,—कं, prepared in five posts). They agree in gender with another term. ^c And terms ending in numerals and pronouns. However, most numerals must be excepted : and the rule applies only to those from one to four, which agree in gender with the subject. ^d As वज्रवनः,—ना,—नं, opulent. Except names of regions of space. ^e Example, m. f. n. शुक्लः (पटः) शुक्ला, शुक्लं, white cloth, &c. But शुक्लः, the white colour. दण्डी, दण्डिनी, दण्डि, one who bears a staff. दाचक,—काः,—कं, one who begs.

45. कृतः कर्तव्यसंज्ञायां कृत्याः कर्तरि कर्मणि

Verbal active nouns. a

अनाद्यन्तास्तेनरक्ताद्यर्थे नानार्थभेदकाः

Adjectives derived from nouns. b

46. षट्संज्ञकास्त्रिषु समायुक्तादस्मिन् षड्व्ययम्

Some numerals, &c. do not vary. c

परं विरोधे शेषं तु ज्ञेयं षिट्प्रयोगतः

47. इत्यमरसिंहकृतौ नामलिङ्गानुशासने

सामान्यसूतीयः काण्डः साङ्ग एव समर्थितः ।

* Derivatives from verbs, terminated by affixes named कृत्, and denoting the agent, but not forming denominatives. Ex. कर्त्ता,—नीं, कृत्, agent. कुर्वन्, ती, कृ, acting. Or terminated by affixes named कृत्य, with the active or passive, (not the neuter and abstract sense.) Ex. अश्वः (तद्)—व्या,—व्यं, a tree, that is to be. गन्तव्यः (यावः)—व्या,—व्यं, a village which may be approached or travelled to. ^b That is, according to the literal sense of this rule, Derivatives from nouns with the termination कृत्, &c. (among the affixes named तद्धित), and which are epithets of various subjects, or of which the subjects are various. Ex. कोकिलः,—नी,—नं, dyed with safflower. वैभः,—नी, नं, made of gold. ऐन्द्रः,—न्द्नी,—न्द्, sacred to INDRA. ^c The numerals denominated षट्, viz. from 5 to 10, do not vary in gender: nor the personal pronouns; nor inflected verbs; nor indeclinable particles. ^d In instances where any of the preceding rules are at variance, the last is an exception to the first: and what has been left unsaid, must be learnt from the practice of good writers.

ALPHABETICAL INDEX.

N. B. p stands for page. And n. for note. The English figures point out the complets in which the word is to be found.

अंश—अक्ष.	अक्ष—अक्ष.	अक्ष—अक्ष.
अंश, p 158, n. p 242, 90.	अक्ष, p 241, 86. p 258, 45. p 162, n. p 364, 223.	अक्षान्ति, p 51, 24.
अंशक, p 18, 17.	अक्षत, p 232, 47.	अक्षि, p 162, 44.
अंशु, p 22, 84.	अक्षता, p 232, n.	अक्षिकूटक, p 201, 6.
अंशुक, p 168, 17.	अक्षद्वयक, p 192, 5.	अक्षिगत, p 269, 45.
अंशुमती, p 118, 3.	अक्षदेवी, p 258, 44.	अक्षिप, p 230, n.
अंशुमत्फला, p 112, 1.	अक्षधूस, p 258, 44.	अक्षीप, p 230, 41.
अंस, p 158, 39. p 242, n.	अक्षर, p 352, 184.	p 93, 11.
अंसक, p 148, 44.	अक्षरपुस्त, p 194, 15.	अक्षोर, p 92, 9.
अंशुति, p 182, 29.	अक्षरचन, p 194, 15.	अक्षोहिणी, p 211, 49.
अंशु, p 31, 1.	अक्षरपुस्त, p 194, n.	अक्षरक, p 275, 15.
अंशिति, p 182, n.	अक्षरविन्यास, p 195, n.	अक्षत, p 68, 27.
अंशु, p 156, 22.	अक्षरसंस्वान, p 195, 16.	अक्षिक, p 275, 14.
अक्ष, p 384, n.	अक्षरक, p 231, 43.	अक्ष, p 304, 20.
अक्षरवि, p 296, 39.	अक्षमती, p 258, 45.	अक्षरी, p 102, n.
अक्षय, p 243, n.	अक्षस्तु, p 100, 39.	अक्षया, p 19, 21.
अक्षपार, p 60, 1.	अक्षायकीलक, p 205, 24.	अक्षिति, p 19, n.
अक्षयकर्मन्, p 270, 46.		अक्षाय, p 64, 15.
		अक्षार, p 79, 5.

अगु—अग्रि.

- अगुच, p 171, 28. p 100, 43.
 अगुचविंशपा, p 100, n.
 अग्नानी, p 180, 21.
 अग्नि, p 10, 48.
 अग्निकथ, p 11, 58.
 अग्निचित्, p 177, 11.
 अग्निच्छात्रा, p 115, 12.
 अग्निधू, p 7, 85.
 अग्निसन्ध, p 101, 46.
 अग्निसुखी, p 96, 23.
 अग्निसिद्ध, p 170, 25.
 अग्निसिद्धा, p 113, 6.
 p 118, 2.
 अग्नीध्र, p 172, n.
 अग्न्यात्मन, p 27, 10.
 अग्र, p 88, 12. p 273, 7.
 अग्रज, p 147, 43.
 अग्रजमनु, p 175, 3.
 अग्रवि, p 273, n.
 अग्रवी, p 273, n.
 अग्रतःसर, p 208, 40.
 अग्रतसु, p 378, 7.
 अग्रनांस, p 154, 15.
 अग्रसर, p 208, n.
 अग्राख्य, p 352, 185.
 अग्रिय, p 147, n. p 278, n.
 अग्रिय, p 147, 43.
 p 273, 7.

अग्री—अग्र.

- अपीव, p 147, n.
 p 273, 7.
 अदेदिदिभु, p 142, 23.
 अयेसर, p 208, 40.
 अपा, p 147, n. p 273, 7.
 अप, p 307, 28. p 31, n.
 अधनवंध, p 188, 47.
 अधनवंधी, p 188, n.
 अग्रा, p 237, 67.
 अग्र, p 19, 18. p 298, 4.
 अग्री, p 46, n.
 अग्रूर, p 87, 4.
 अग्रुय, p 202, 9.
 अग्रूर, p 87, n.
 अग्रोट, p 93, 9.
 अग्रु, p 46, 5.
 अग्र, p 156, 21 p 39, 4. p 378, 7. p 381, 19.
 अग्रद, p 166, 9.
 अग्रन, p 81, 13.
 अग्रना, p 137, 3.
 अग्रविशेष, p 49, 16.
 अग्रसंस्कार, p 169, 22.
 अग्रहार, p 49, 16.
 अग्रहारि, p 49, n.

अज्ञा—अज्य.

- अज्ञार, p 228, 30.
 अज्ञारक, p 21, 27
 अज्ञारधानिका, p 227, 29.
 अज्ञारवल्ली, p 97, 29.
 अज्ञारवल्ली, p 107, 8.
 अज्ञारवल्ली, p 227, 29
 अज्ञारसः, p 21, n.
 अज्ञीकार, p 34, 14.
 अज्ञीकृत, p 285, 58.
 अजुदि, p 159, n.
 अजुरी, p 159, n.
 अजुरीयक, p 166, n.
 अजुस, p 159, n.
 अजुसि, p 159, n.
 अजुसिप्रस्य, p 241, 86.
 अजुसिप्रस्य, p 166, 9.
 अजुली, p 159, 33.
 अजुलीयक, p 166, 9.
 अजुठ, p 159, 33.
 अजुस, p 31, n.
 अंघ्रि, p 156, n.
 अंघ्रिवल्लिका, p 107, 11.
 अचखी, p 238, 71.
 अचख, p 84, 1.
 अचखा, p 73, 2.
 अच्युत, p 4, 14.
 अर्चि, p 11, n.
 अच्युताग्रज, p 4, 18.

अक्ष - अजी.

- अक्ष, p 64, 14. p 308, 31.
 अक्षभङ्ग, p 127, 4.
 अक्ष, p 239, 76. p 308, 32.
 अक्षकव, p 6, n.
 अक्षकाव, p 6, n.
 अक्षगन्धिका, p 119, 5.
 अक्षगर, p 57, 5.
 अक्षगव, p 6, 30.
 अक्षगाव, p 6, n.
 अक्षननि, p 296, n.
 अक्षन्ध, p 217, 77.
 अक्षनोदा, p 120, 10.
 अक्षद्विती, p 114, 7.
 अक्ष, p 13, 61.
 अक्षा, p 239, 76.
 अक्षाजी, p 229, 36.
 अक्षाजीव, p 250, 11.
 अक्षानेव, p 202, n.
 अक्षित, p 318, 64.
 अक्षिन, p 187, 46.
 अक्षिनपत्ना, p 132, 26.
 अक्षिनमोनि, p 128, 8.
 अक्षिर, p 81, 13. p 351, 183.
 अक्षि, p 276, 21.
 अक्षिग, p 212, 54.
 अक्षीकव, p 6, n.

अजी—अशी.

- अजीवनि, p 296, n.
 अज्जुका, p 48, 11.
 अज्ज, p 268, 38. p 270, 48.
 अक्षित; p 283, 47.
 अज्जन, p 16, 5.
 अज्जनकोशी, p 116, 18.
 अज्जुन।
 अज्जनावती, p 16, 6.
 अज्जलि, p 160, 36.
 अज्जरा, p 376, 2. p 379, 12.
 अज्जटा p 116, 15.
 अटनि, p 212, n.
 अटनी, p 212, 52.
 अटवि, p 86, n.
 अटवी, p 86, 1.
 अटव, p 110, 22.
 अटव, p 110, n.
 अट'in. 1p 648.
 अटाद्या, p 184, 35.
 अट्ट, p 80, 12.
 अट्टा, p 184, n.
 अट्टक, p 272, 4. p 272, n.
 अट्टक, p 221, n.
 अट्टि, p 205, 24.
 अट्टिन, p 7, 31.
 अट्टी, p 205, n.

अशी—अति.

- अशीवत्, p 274, 12.
 अशु, p 225. 20. p 274, 11.
 अशु, p 135, 37.
 अशुकोष, p 157, n.
 अशुकोष, p 157, 27.
 अशुज, p 65, 17.
 p 134, 33. p 271, 51.
 अशुट, p 84, 4.
 अतसहाय, p 64, 15.
 अतसी, p. 225, 20.
 अति, p 372, 3. p 376, 2.
 p 377, 5.
 अतिक्रम, p 214, 64.
 p 295, 33. p 343, 152.
 अतिचरा, p 120, 11.
 अतिपद्म, p 125, 32.
 अतिपद्मा, p 122, 17.
 अतिजव, p 209, 41.
 अतिवि, p 183, 33.
 अतिवी, p 183, n.
 अतिनिर्वादिन्, p 36, 19.
 अतिह, p 63, 14.
 अतिपविन्, p 76, 16.
 अतिपात, p 184, 36.
 p 295, 33.
 अतिवत्, p 209, n.

अति—अद.

- अतिपाल, p 13, 62.
 अतिपुत्र, p 103, 52.
 अतिपुत्रक, p 92, 7.
 अतिरिक्त, p 277, 25.
 अतिविषा, p 109, 18.
 अतिवेष, p 13, 62.
 अतिशक्तिता, p 216, 71.
 अतिशय, p 13, 61.
 p 289, 11.
 अतिसर्जन, p 294, 28.
 अतिसारकिन्, p 153, 10.
 अतिसौरभ, p 94, 14.
 अतीन्द्रिय, p 278, 28.
 अतीव, p 376, 2.
 अस्तिका, 49. n.
 अत्यन्तकोपन, p 266, 32.
 अत्यन्तीन, p 209, 44.
 अत्यय, p 218, 84.
 p 343, 152.
 अत्यर्थ, p 13, 62.
 अत्यत्य, p 274, 12.
 अत्याहित, p 322, 80.
 अय, p 373, 8.
 अयो p 373, 8
 अदभ्य, p 274, 12.
 अदर्थ, p 26, n. p 174, n.
 अदर्शन, p 292, 22.

अदि—अधि.

- अदितिनन्दन, p 2, 3.
 अदभ्य, p 153, 12.
 अदष्ट, p 198, 30.
 अदष्टि, p 55, 37.
 अद्या, p 379, 12.
 अङ्गल, p 50, 19.
 अङ्गार, p 263, 20.
 अद्य, p 382, 20.
 अङ्गि, p 84, 1. p 347, 165.
 अद्ययादिन, p 3, 9.
 अध, p 56, n.
 अधम, p 272, 3. p 342, 146.
 अधमर्थ, p 221, 5.
 अधर, p 354, 191.
 p 161, 41.
 अधरतस्, p 383, n.
 अधरस्तात्, p 383, n.
 अधरात्, p 383, n.
 अधरेण, p 383, n.
 अधरेद्युस्, p 382, n.
 अधरो, p 161, n.
 अधस्तात्, p 283, n.
 अधाभार्गव, p 107, n.
 अधिक, p 240, 80.
 अधिकर्षि, p 261, 11.
 अधिकाङ्ग, p 207, 31.
 अधिकार, p 198, 31.

अधि—अधू.

- अधिकृत, p 192, 7.
 अधिचिन्त, p 268, 42.
 अधित्वका, p 85, 7.
 अधिय, p 261, 11.
 अधिभू, p 261, 11.
 अधिरोहिणी, p 82, 18.
 अधिशासन, p 173, 36.
 अधिपिप्सा, p 138, 7.
 अधिभ्रमणी, p 227, 29.
 अधिष्ठान, p 336, 128.
 अधीन, p 262, 16.
 अधीर, p 264, 26.
 अधीश्वर, p 191, 2.
 अधुना, p 383, 23.
 अधुष्ट, p 264, 26.
 अधोद्युक्, p 169, 18.
 अधोक्षज, p 4, 16.
 अधोभुवन, p 56, 1.
 अधोहृष्ट, p 266, 33.
 अधोलोक, p 56, n.
 अधोहृष्टी, p 266, n.
 अध्व, p 97, n. p 192, 6.
 p 365, 227.
 अध्वरुडा, p 106, n.
 अध्वरुदाय, p 52, 29
 अध्यापक, p 176, 6.
 अध्याहार, p 33, 12.
 अधूटा, p 138, 7.

अध्वे—अन.

अध्वेयवा, p 183, 32.
 अध्वग, p 195, 17.
 अध्वगा, p 195, n.
 अध्वनीन, p 195, 17.
 अध्वनीना, p 195, n.
 अध्वन्, p 76, n.
 अध्वन्य, p 195, 17.
 अध्वन्या, p 195, n.
 अध्वर, p 178, 18.
 अध्वर्यु, p 178, 16.
 अन, p 379, n.
 अनक, p 272, n.
 अनकदुम्भि, p 4, n.
 अनवर, p 43, 21.
 अनङ्ग, p 5, 20.
 अनङ्ग, p 64, 14.
 अनङ्गुही, p 235, n.
 अनङ्गुह, p 235, 60.
 अनङ्गाही, p 235, n.
 अनजङ्ग, p 278, n.
 अनन्त, p 15, 1. p 323, 84. p 57, 4.
 अनन्ता, p 73, 2. p 107, 10. p 118, 2. p 123, 24. p 112, 30.
 अनन्यज, p 5, 21.
 अनन्यउत्ति, p 278, 29.
 अननितपच, p 270, n.
 अनया, p 343, 151.

अन—अनु.

अनयंक, p 43, 21.
 अनल, p 10, 50.
 अनवधानता, p 53, 30.
 अनवरत, p 13, 61.
 अनवराष्ट्र, p 273, 7.
 अनसु, p 204, 20.
 अनाङ्गुल, p 354, 192.
 अनागतात्तवा, p 139, 8.
 अनादर, p 50, 22.
 अनाजय, p 150, 1.
 अनामिका, p 159, 33.
 अनायासकृत, p 282, 44.
 अनारत, p 13, 61.
 अनायतिक्ल, p 119, 8.
 अनाहत, p 167, 13.
 अनि, p 385, n.
 अनिनिष, p 363, 220.
 अनिरुच, p 5, 22.
 अनिल, p 2, 5. p 12, 57.
 अनिय, p 13, 61.
 अनौक, p 210, 46. p 216, 73.
 अनौकस्य, p 192, 6.
 अनौकिनी, p 210, 46.
 अनु, p 373, 9.
 अनुक, p 264, 23.
 अनुकम्पा, p 49, 18.
 अनुकर्म, p 206, 25.
 अनुकर्मन्, p 206, n.

अनु—अनु.

अनुकल्प, p 185, 39.
 अनुकामीन, p 209, 44.
 अनुकार, p 291, 17.
 अनुकल्प, p 184, 36.
 अनुक्राय, p 49, 18.
 अनुग, p 278, 28.
 अनुपच, p 290, 18.
 अनुपर, p 208, 39.
 अनुल, p 147, 43.
 अनुलोपिन्, p 193, 9.
 अनुतर्पण, p 257, 43.
 अनुतर, p 63, n.
 अनुताप, p 51, 25.
 अनुत्तर्क, p 273, 6.
 अनुत्तर, p 354, 192.
 अनुपद, p 278, 28.
 अनुपदीना, p 254, 31.
 अनुपमा, p 16, 6.
 अनुग्रह, p 208, 39.
 अनुबन्ध, p 328, 101.
 अनुपोध, p 170, 24.
 अनुभव, p 294, 27.
 अनुभाष, p 360, 211. p 50, 21.
 अनुवृत्ति, p 26, 8.
 अनुयोग, p 41, 10.
 अनुरोध, p 170, n. p 194, 12.
 अनुलाप, p 42, 16.

अनु—अन्त.

अनुवत्तन, p 194, 12.
 अनुवत्तर, p 30, n.
 अनुवाक, p 390, 17.
 अनुवय, p 343, 150.
 अनुदुप, p 180, n.
 अनुव्य, p 252, 19.
 अनुहार, p 291, 17.
 अनुवायं, p 183, n.
 अनुक, p 301, 13.
 अनुवान, p 177, 9.
 अनुन, p 275, n.
 अनुनक, p 275, 15.
 अनुप, p 75, 10.
 अनुव, p 22, 83.
 अनुवर, p 74, n.
 अनुवृ, p 270, 46.
 अनुवत्, p 43, 22. p 220, 2.
 अनेकप, p 200, 2.
 अनेकसूक, p 268, n.
 अनेकसु, p 24, n.
 अनो, p 379, n.
 अनोकव, p 87, 5.
 अन्तःपुर, p 80, 11.
 अन्त, p 218, 85.
 अन्तक, p 11, 54.
 अन्तर, p 353, 189.
 अन्तरा, p 378, 10.
 अन्तराव, p 292, 19.

अन्त—अन्ति.

अन्तराव, p 16, 7.
 अन्तरिच, p 15, 1.
 अन्तरीच, p 15, n.
 अन्तरीप, p 62, 8.
 अन्तरीव, p 169, 18.
 अन्तरे, p 378, 10.
 अन्तरेव, p 376, 3. p 379, 10.
 अन्तर्गत, p 280, 36.
 अन्तर्हार, p 81, 14.
 अन्तर्ही, p 18, 14.
 अन्तर्हि, p 16, 14.
 अन्तर्धनसु, p 260, 8.
 अन्तर्धनिक, p 192, 8.
 अन्तर्द्वी, p 142, 22.
 अन्तर्बाधि, p 260, 6.
 अन्तर्बाधिन, p 250, 10.
 अन्तिक, p 275, 17.
 अन्तिकतव, p 275, 18.
 अन्तिका, p 49, 15.
 p 227, 29.
 अन्तिकाश्रय, p 292, 19.
 अन्तिष, p 275, n. p 578, n.
 अन्तेवासिन, p 252, 20.
 p 177, 10.
 अन्तर्, p 278, 30.
 अन्त, p 155, 17.
 अन्तिका, p 227, n.

अन्तु—अप.

अन्तुक, p 202, 9.
 अन्तूक, p 202, n.
 अन्त, p 233, 48. p 60, n. p 330, 105.
 अन्तकरिपु, p 6, 29.
 अन्तकार, p 56, 3.
 अन्ततवस, p 56, 3.
 अन्तसु, p 233, n.
 अन्ततवस, p 56, n.
 अन्तु, p 68, 26.
 अन्त, p 233, 48.
 p 285, 60.
 अन्त, p 279, 32.
 अन्ततर, p 279, 32.
 अन्ततरेद्युः, p 382, n.
 अन्तेद्युः, p 382, n.
 अन्तव, p 278, 28.
 अन्तव, p 278, n.
 अन्तव, p 175, 1.
 अन्तवाय, p 175, 1.
 अन्तवायं, p 183, 31.
 अन्तवायंक, p 183, n.
 अन्तिट, p 284, 54.
 अन्तीवय, p 294, n.
 अन्तीवी, p 278, n.
 अन्तेवय, p 294, n.
 अन्तेवया, p 188, 31.
 अन्तेवित, p 284, 54.
 अपकारणी, p 42, 14.

अप — अप.

- अपक्रम, p 217, 80.
 अपगा, p 69, 30.
 अपवन, p 156, 21.
 अपवय, p 291, 16.
 अपवाहित, p 284, 51.
 अपचित, p 284, 51.
 अपचिति, p 319, 70.
 अपठान्तर, p 275, 17.
 अपटु, p 152, 9.
 अपत्न, p 144, 28.
 अपत्नपा, p 51, 23.
 अपत्नपिण्ड, p 265, 28.
 अपथ, p 77, 17.
 अपथिन्, p 77, 17.
 अपदान, p 286, n.
 अपदान्तर, p 275, n.
 अपदिष, p 16, 7.
 अपदेय, p 53, 33.
 p 362, 218.
 अपधस्त, p 268, 39.
 p 282, n.
 अपध्वंस, p 38, 2.
 अपध्वंस, p 38, n.
 अपधान, p 217, 80.
 अपरस्तर, p 286, n.
 अपरस्तरा, p 286, n.
 अपराजिता, p 110, 22.
 p 121, 15.

अप — अपा.

- अपराचष्टमत्क, p 208, 36.
 अपराध, p 197, 26.
 अपराधु, p 25, 3.
 अपरेद्युः, p 382, n.
 अपर्या, p 7, 33.
 अपत्ताप, p 42, 17.
 अपवर्ग, p 35, 16.
 अपवर्जन, p 182, 29.
 अपवाद, p 41, 13.
 p 326, 91.
 अपवारण, p 18, 14.
 अपयद, p 251, n.
 अपयद्, p 38, 2.
 अपयु, p 279, 33.
 अपसद, p 251, 16.
 अपसर्प, p 194, 13.
 अपसव्य, p 279, 34.
 अपस्तर, p 205, 23.
 अपस्त्रात, p 263, 19.
 अपहार, p 291, 16.
 अपाङ्ग, p 162, 45.
 p 305, 22.
 अपान, p 157, 24.
 p 12, 59.
 अपाभानं, p 107, 7.
 अपाप्यति, p 60, 2.
 अपाहत, p 262, 15.
 अपासङ्ग, p 212, n.

अपा — अज.

- अपासन, p 218, 82.
 अपाची, p 15, n.
 अपि, p 374, 10.
 अपिगीर्ण, p 285, 59.
 अपिधान, p 18, 14.
 अपिनच, p 207, 33.
 अपीनस, p 150, n.
 अपूप, p 232, 48.
 अपोगच्छ, p 148, n.
 अपोदिका, p 123, n.
 अप्, p 60, n.
 अप्पति, p 12, 56.
 अप्पित्त, p 11, 52.
 अपकाण्ड, p 88, 9.
 अपगुच, p 276, 21.
 अपत्नच, p 278, 28.
 अपधान, p 274, 9.
 अपाप्त्र, p 274, 9.
 अप्रिवा, p 67, n.
 अपसर, p 2, 6. p 10, 47.
 अपस, p 87, 7.
 अपच, p 43, 21.
 अपचसुच, p 267, 36.
 अपच, p 43, n.
 अपसा, p 137, 2.
 अपाच, p 279, 33.
 अज, p 18, 16.
 p 309, 34.

अख—अभि.

- अखबोनि, p 3, 12.
 अख्द, p 30, 20.
 p 325, 91.
 अख्ज, p 15, n.
 अख्जस्तः p 16, n.
 अख्जि, p 63, n.
 अख्ज्जय, p 48, 14.
 अख्ज्जय, p 48, n.
 अखव, p 125, 30.
 अखवा, p 100, 39.
 अखायण, p 184, 35.
 अखि, p 264, 24.
 अभिन्न, p 214, n.
 अभिष्ठा, p 345 158.
 p 40, n.
 अभिपस्तः, p 337, 131.
 अभिपह, p 290, 13.
 अभिपहय, p 291, 17.
 अभिवाति, p 193 11.
 अभिवातिन्, p 193, n.
 अभिवार, p 291, 19.
 अभिजन, p 175, 1.
 p 331, 110.
 अभिजात, p 323, 84.
 अभित, p 375, 17.
 अभिधान, p 40, 8.
 अभिधा, p 40, n.
 अभिष्ठा, p 51, 24.

अभि—अभि.

- अभिनव, p 49, 16.
 अभिनव, p 278, 27.
 अभिनवोद्भिद्, p 87, 4.
 अभिनिर्मुक्त, p 190, 54.
 अभिनिर्वाण, p 214, 63.
 अभिनीत, p 197, 24.
 अभिपक्ष, p 337, 131.
 अभिप्राय, p, 292, 20.
 अभिमूत, p 268, 40.
 अभिमान, p 50, 22.
 p 332, 113.
 अभिवाति, p 193, n.
 अभिवातिन्, p 193, n.
 अभियोग, p 290, 13.
 अभिरूप, p 338, 134.
 अभिराव, p 293, 24.
 अभिराव, p 52, 28.
 अभिरावुक, p 263, 22.
 अभिवाद, p 42, 14.
 अभिवादक, p 265, 28.
 अभिवादन, p 185, 40.
 अभिव्याप्ति, p 287, 6.
 अभिग्रह, p 269, 43.
 अभिवाप्ति, p 183, 32.
 अभिप्राय, p 41, 11.
 अभिग्रहण, p 41, n.
 अभिग्रह, p 287, n.
 p 306, 25.

अभि—अभ्य.

- अभिवव, p, 257, 42.
 p 188, 46.
 अभिवृत्त, p 230, 39.
 अभिवृत्त, p 214, 63.
 अभिवृत्त, p 285, 59.
 अभिसम्प्रात, p 216, 73.
 अभिसर, p 208, 39.
 अभिसारिका, p 139, 10.
 अभिवृत्त, p 268, n.
 अभिवृत्त, p 291, 17.
 p 348, 170.
 अभिवृत्त, p 284, 57.
 अभिषेक, p 264, 24.
 अभिषेक, p 379, 11.
 p 376, 1.
 अभिषेक, p 272, 3.
 अभिषेक, p 109, 19.
 अभिषेक, p 287, 6.
 अभिषेक, p 272, 3.
 अभ्यय, p, 275, 17.
 अभ्यन्तर, p 16, 7.
 अभ्यन्त, p 152, 9.
 अभ्यन्तरीय, p 209, 53.
 अभ्यन्तरीयः, p 209, 43.
 अभ्यन्तरीय, p 209, 43.
 अभ्यर्थ, p 275, 17.
 अभ्यर्थक्य, p 291, 7.

अम्ल—अरा.

अम्लवेतस्, p 119, 6.
 अम्लान, p 104, 54.
 अम्लिका, p 96, 24.
 अम्लीका, p 96, n.
 अय, p 32, 5.
 अयन, p 28, 13. p 76, 15.
 अयस्, p 390, n. p 244, 98.
 अयि, p 381, 18.
 अयुधिक, p 208, 35.
 अयुधीय, p 208, 35.
 अयोच, p 226, 25.
 अर, p 13, 60.
 अरघट्ट, p 391, 18.
 अरट्, p 99, n.
 अरणि, p 179, 18.
 अरणी p 179, n.
 अरस्य, p 86, 1.
 अरस्यानी, p 86, 1.
 अरत्नि, p 160, 37.
 अरभ, p 272, n.
 अरं, p 13, n.
 अरर, p 82, 17.
 अररि, p 82, n.
 अररी, p 82, n.
 अरसु, p 99, n.
 अरविन्द, p 71, 39.
 अराति, p 193, 11.

अरा—अर्घ.

अराल, p 171, 29. p 276, 20.
 अरि, p 193, 10.
 अरित्, p 63, 13.
 अरिसेद, p 98, 30.
 अरिष्ट, p 93, 12. p 80, 8. p 121, 14. p 310, 38. p 131, 20. p 80, 8. p 234, 53.
 अरिष्टदुष्टी, p 269, 44.
 अरुण, p 22, 31. p 22, 33. p 37, 25. p 314, 51.
 अरुणा, p 109, 18.
 अरुन्द, p 279, 33.
 अरुम्बर, p 93, 23. p 354, 191.
 अरुस्, p 151, 5.
 अरोक, p 283, 49.
 अर्क, p 22, 31. p 299, 4. p 105, 61.
 अर्कपणं, p 105, 61.
 अर्कवन्धु, p 3, 10.
 अर्काङ्ग, p 105, 61.
 अर्गल, p 82, 17.
 अर्गला, p 82, n.
 अर्गली, p 82, n.
 अर्घ, p 307, 28.

अर्घ्य—अर्थ.

अर्घ्य, p 183, 32.
 अर्घ्या, p 183, n.
 अर्घ्या, p 184, 34. p 256, 36.
 अर्घि, p 11, 52.
 अर्घित, p 283, n. p 284, 51.
 अर्घिस्, p 367, 232.
 अर्जक, p 105, 60.
 अर्जन, p 37, 22. p 96, 25. p 126, 33.
 अर्जनी, p 237, 67.
 अर्णव, p 60, 1.
 अर्णस्, p 61, 4.
 अर्तंगल, p 104, 55.
 अर्तन, p 295, 32.
 अर्त्ति, p 320, 70.
 अर्त्तिका, p 49, n.
 अर्थ, p 325, 88. p 242, 91.
 अर्थना, p 183, 32. p 287, 6.
 अर्थप्रयोग, p 221, 4.
 अर्थशास्त्र, p 39, 5.
 अर्थिन्, p 193, 9. p 270, 49.
 अर्थ्य, p 245, 104. p 346, 162.

अई—अर्थो.

अहंता, p 287, 6.
 अहंति, p 391, n.
 अहिंत, p 283, 47.
 अहं, p 18, 17.
 अहंभन्दा, p 111, 27.
 अहंभाव, p 63, 14.
 अहंराज, p 25, 6.
 अहंज्ञ, p 397, 32.
 अहंकार, p 166, 7.
 अहोरात्र, p 169, 20.
 अहोद, p 391, 19. p 397, 33.
 अहंक, p 135, 38.
 अहं, p 398, 34.
 अहं, p 342, 148.
 अहंभन्, p 21, 29.
 अहो, p 140, 14.
 अहोयी, p 140, 15.
 अहोयी, p 140, 15.
 अहंभन्, p 272, 3. p 202, 12.
 अहंभन्, p 380, 16.
 अहंभन्, p 380, 16.
 अहं, p 151, n.
 अहंभोग्युत, p 152, 10.
 अहंभ, p 152, 10.
 अहंभ, p 151, 5.
 अहंभ, p 123, 22.

अस—अला.

असंस्, p 151, n.
 असंथा, p 184, 34.
 अहिंत, p 284, 51.
 असं, p 379, 11. p 374, 13.
 अस, p 245, 104.
 असक, p 252, n. p 162, n.
 असका, p 14, 66.
 असक, p 171, 26.
 असक्यी, p 59, 2.
 असगह, p 57, 5.
 असगह, p 57, n.
 असगह, p 57, n.
 असकुरिष्ण, p 164, 1. p 265, 29.
 असकुरिष्ण, p 164, 1.
 असकुरिष्ण, p 262, 18.
 असकुरार, p 164, 3.
 असकुरत, p 164, 2.
 असक्रिया, p 164, 2.
 असकुर, p 228, n.
 असकुरीविक, p 403, n.
 असकुरीविका, p 403, n.
 असक, p 252, 22. p 105, 61.
 असवाल, p 68, n.
 असक, p 252, 19.
 अलात, p 228, 30.

अला—अव.

अलात, p 123, n.
 अलात, p 123, 21.
 अला, p 130, 14. p 133, 29.
 अलाक, p 161, 43.
 अलागद, p 57, n.
 अलागद, p 228, 31.
 अलात, p 130, n.
 अलात, p 81, n.
 अलाक, p 161, n. p 301, 12.
 अला, p 228, n.
 अला, p 274, 11.
 अलात, p 149, 48.
 अलातारिष, p 118, 1.
 अलासरस्, p 68, 28.
 अलात, p 274, 12.
 अलातारिष, p 274, 12.
 अवकर, p 82, 18.
 अवकीर्षिन्, p 190, 53.
 अवलात, p 268, 39.
 अवकीर्षिन्, p 87, 7.
 अवक्रय, p 240, 80.
 अवगच्छित, p 284, 56.
 अवगत, p 285, 57.
 अवगीत, p 281, 42.
 अवक्रय, p 17, 12, p 201, 6.

अव—अव.

अवद्याह, p 17, 12. p 201,
n. p 296, n.
अवच्छुरित, p 54, n.
अवच्छूर्णित, p 282, 43.
अवज्ञा, p 51, 23.
अवज्ञात, p 284, 56.
अवष्ट, p 56, 2.
अवष्टि, p 56, n.
अवटीट, p 148, 45.
अवटु, p 161, 39.
अवतंस, p 366, 229.
अवतमस, p 56, 3.
अवतोका, p 237, 69.
अवदंश, p 257, 40.
अवदात, p 37, 22.
अवदान, p 286, 3.
अवदारण, p 222, 12.
अवदाह, p 125, 30.
अवदीर्ण, p 280, 39.
अवद्या, p 272, 4.
अवधि, p 328, 102.
अवधान, p 53, n.
अवध्वस्त, p 282, 43.
अवन, p 287, 4. p 296, n.
अवनत, p 276, 20.
अवनय, p 294, n.
अवनाड, p 148, 45.
अवनाय, p 294, 27.

अव—अव.

अवनि, p 73, 3. p 385, n.
अवनी, p 73, n.
अवन्तिशोक, p 230, 39.
अवनह, p 46, n.
अवन्ध, p 87, 6.
अवन्धय, p 182, 27.
अवन्धट, p 148, 45.
अवन्न, p 272, 3.
अवमत, p 284, 56.
अवमर्ह, p 217, 78.
अवमानना, p 51, 23.
अवमानित, p 284, 56.
अवयव, p 156, 21.
अवर, p 201, 8.
अवरज, p 147, 43.
अवरति, p 296, 37.
अवरवर्ण, p 248, 1.
अवरीष, p 282, 43.
अवरोध, p 80, 12.
अवरोधन, p 80, 11.
अवरोह, p 88, 11.
अवर्ण, p 41, 13.
अवसन्न, p 37, n.
अवलम्ब, p 158, 30.
अवल्लुज, p 108, 14.
अववाद, p 197, 25.
p 326, n.
अवश्य, p 380, 16.

अव—अवा.

अवद्याह, p 19 19.
अवच्छ्रयनी, p 238, 71.
अवच्छन्न, p 330, 107.
अवसर, p 293, 24.
अवसर्प, p 194, n.
अवसन्न, p 279, n.
अवसान, p 296, 38.
अवसित, p 283, 48.
p 226, n. p 285,
57.
अवस्कर, p 155, 18.
p 348, 169.
अवस्था, p 32, 7.
अवहार, p 66, 21.
अवहित्वा, p 54, 34.
अवहित्वा, p 54, n.
अवहेल, p 51, 23.
अवहेला, p 51 n.
अवाक्पुष्पी, p 122, 18.
अवाप्य, p 276, 20.
अवाच, p 261, n. p 383,
n. p 266, 33.
अवाची, p 15, 3. p 266, n.
अवाच्य, p 43, 21.
अवार, p 62, 8. p 398,
35.
अवारपारः, p 60, n.
अवासस्, p 268, 39.

अवि—अश.

अवि, p 360, 209.
 p 142, n.
 अविग्न, p 102, 48.
 अवित, p 284, 55.
 अविवर्कणी, p 106, n.
 अविवर्कणी, p 106, n.
 अविद्या, p 35, 16.
 अविनीत, p 264, 23.
 अविरत, p 13, 61.
 अविरा, p 142, 20.
 अविलम्बन, p 279, n.
 अविलम्बित, p 13, 60.
 p 279, 32.
 अविसृष्ट, p 43, 22.
 अवी, p 142, n.
 अवीरा, p 139, 11.
 अवेष्टा, p 294, 28.
 अवे, p 325, n.
 अवि, p 60, 1.
 अविक्रम, p 246, 105.
 अव्यक्त, p 318, 64.
 अव्यक्तराग, p 37, 25.
 अव्यङ्ग्य, p 106, 5.
 अव्यथा, p 100, 39.
 p 120, 11.
 अव्यय, p 398, 34.
 अव्यवहित, p 275, 17.
 अव्यय, p 96, n.

अश—अश्व.

अशनाया, p 234, 54.
 अशनायित, p 263, 20.
 अशनि, p 9, 43.
 अशनी, p 9, n.
 अशितकृवीन, p 235, n.
 अशित्वी, p 139, 11.
 अशुभ, p 303, 23.
 अश्वेष्ट, p 275, 14.
 अशोकरोहिणी, p 105, 4.
 अशोका, p 106, n.
 अश्वगर्भ, p 243, 92.
 अश्वज, p 245, 104.
 अश्वज, p 84, 4.
 अश्वजन्त, p 227, 29.
 अश्वजरी, p 152, 7.
 अश्वजसार, p 244, 99.
 अश्व, p 162, n. p 164, n.
 अश्वप, p 11, n.
 अश्वान्त, p 13, 61.
 अश्वि, p 214, 61.
 अश्वी, p 214, n.
 अश्व, p 162, 44.
 अश्वी, p 43, 19.
 अश्व, p 202, 11.
 अश्वयुज, p 29, n.
 अश्वकर्षक, p 96, 25.
 अश्वस्य, p 91, 1.
 अश्वमेधीय, p 203, 13.

अश्व—असि.

अश्वयुज, p 20, 23.
 अश्ववह, p 390, 16.
 अश्ववहवा, p 390, 16.
 अश्ववहवो, p 390, n.
 अश्व, p 203, 14.
 अश्वारोह, p 206, 28.
 अश्विनी, p 20, 23.
 अश्विनीसुत, p 10, 46.
 अश्विन, p 10, 47.
 अश्वीय, p 203, 16.
 अश्वलोचन, p 196, 22.
 अश्वार, p 29, 16. p 187, n.
 अश्वारक, p 29, n.
 अश्वपद, p 258, 46.
 p 243, 96.
 अश्वीय, p 156, 23.
 असंज्ञत, p 110, n.
 असक्त, p 376, 1.
 असती, p 139, 10.
 असतीसुत, p 143, 26.
 असन, p 96, 24.
 असनीयकारिन्, p 262, 17.
 असार, p 273, 6.
 असि, p 213, 57.
 असिनी, p 141, 18.
 असित, p 37, 23.
 असिधावक, p 249, 7.
 असिधेनुका, p 214, 60.

असि—अस्य.

- असिपुत्री, p 214, 60.
 असिहेति, p 208, 33.
 असु, p 219, n.
 असुधारण, p 219, 88.
 असुर, p 2, 7.
 असुरी, p 225, n.
 असुक्षय, p 51, n.
 असुक्षय, p 51, n.
 असुक्षय, p 51, 23.
 असुक्षय, p 51, n.
 असुया, p 51, 24.
 असुधरा, p 154, 13.
 असुधरा, p 154, n.
 असुज, p 154, 15.
 असुपाटी, p 400, n.
 असेवनक, p 272, 2.
 असोम्यस्त्र, p 267, 37.
 अस्त, p 84, 2. p 280, 37.
 अस्तम्, p 381, 17.
 अस्ति, p 381, 18.
 अस्तु, p 379, 13.
 अस्त, p 347, 166. p 211, 50.
 अस्तिन्, p 209, n.
 अस्थिर, p 269, 43.
 अस्तुवाच, p 267, 37.
 अस्तन्, p 227, n.
 अस्तपुष्प, p 115, 10.

अस्त—अहे.

- अस्त, p 154, 15. p 162, 44.
 अस्तप, p 11, 55.
 अस्तु, p 162, 44.
 अस्तकम्, p 262, 16.
 अस्तन, p 2, 3.
 अस्त्र, p 267, 37.
 अस्ताध्याय, p 289, 53.
 अहंयु, p 271, 50,
 अहःपति, p 22, 32.
 अहङ्कार, p 50, 22.
 अहङ्कारवत्, p 271, 50.
 अहन्, p 24, n.
 अहमनिका, p 216, 70.
 अहमूर्ध्विका, p 215, 68.
 अहमस्ति, p 35, 16.
 अहपति, p 22, 32.
 अहमूर्ध्व, p 24, 2.
 अहस्कार, p 22, 30.
 अहङ्, p 376, 18.
 अहार्थ, p 84, 1.
 अहि, p 370, 240. p 57, 6.
 अहित, p 193, 11.
 अहितविक, p 58, 11.
 अहिभय, p 198, 30.
 अहिभुज, p 308, 32.
 अहेह, p 109, 20.

अही—आही.

- अही, p 377, n. p 378, 9.
 अहीराज, p 27, 12.
 अह्नाय, p 376, 2.
 आ, p 371, 1.
 आ, p 380, 16.
 आकम्पित, p 280, 36.
 आकर, p 85, 7.
 आकरणा, p 40, n.
 आकर्ष, p 364, 223.
 आकल, p 164, 1.
 आकार, p 290, 15.
 p 347, 164.
 आकारवृत्ति, p 54, 34.
 आकारणा, p 40, n.
 आकाश, p 15, 2.
 आकीर्ण, p 279, 35.
 आकुल, p 276, 21.
 आकूपार, p 60, n.
 आक्रीड, p 86, 3.
 आक्रोशन, p 287, 6.
 आक्षारणा, p 42, 15.
 आक्षारित, p 269, 43.
 आशीन, p 93, 11.
 आशेष, p 41, 13.
 आशोट, p 92, 9.
 आशोड, p 92, n.

आक्षी—आच.

आक्षोदन, p 253, 24.
 आक्षुब्ध, p 8, 40.
 आक्षु, p 129, 12.
 आक्षुब्ध, p 128, 6.
 आक्षेप, p 253, 24.
 आक्ष्मा, p 40, 8.
 आक्ष्मात, p 284, 57.
 आक्ष्माधिका, p 39, 6.
 आगन्तु, p 183, 33.
 आगस्त्य, p 197, 26. p 367, 132.
 आगाध, p 64, n.
 आगान्तु, p 183, n.
 आगार, p 79, n.
 आगू, p 34, 14.
 आग्नीध्र, p 179, 17.
 आग्नेयी, p 15, n.
 आच, p 34, n.
 आचुरं, p 34, n.
 आचूस्, p 34, n.
 आचङ्गावण, p 28, n.
 आचङ्गावणिक, p 28, 14.
 आचङ्गावणी, p 20, 24.
 आचु, p 371, 1.
 आचकार, p 297, n.
 आचक्र, p 49, 16.
 आचक्रि, p 21, 26.
 आचनन, p 184, 35.

आचा—आढ.

आचान, p 233, 49.
 आचाये, p 176, 7.
 आचायां, p 140, 14.
 आचायाणी, p 140, 14.
 आचित, p 242, 88.
 आच्छादन, p 18, 14.
 p 168, 17.
 आच्छुरितक, p 54, 34.
 आचक, p 239, 77.
 आचगर्व, p 6, n.
 आचानेव, p 202, 12.
 आचि, p 216, 74.
 p 309, 34.
 आचीव, p 220, 1.
 आच, p 59, n.
 आचू, p 59, n.
 आचा, p 127, 26.
 आच्य, p 233, 52.
 आचि, p 132, 25.
 आचम्बर, p 348, 170.
 आचि, p 132, 25.
 आचक, p 242, 89.
 आचक्रि, p 222, n.
 आचक्रिका, p 222, 10.
 p 242, n.
 आचक्षी, p 222, n.
 p 386, 7. p 242, n.
 आचक्षीन, p 222, n.

आढ—आत्म.

आढकीना, p 222, n.
 आढः, p 261, 10.
 आढा, p 261, n.
 आणक, p 272, n.
 आणनीन, p 221, n.
 आणि, p 205, n.
 आतद्धन, p 334, 118.
 आततायिन्, p 269, 44.
 आतप, p 23, 36. p 392, 20.
 आतपल, p 199, 32.
 आतर, p 63, 11.
 आतामिन्, p 131, n.
 आतामिन्, p 131, n.
 आतिथेय, p 183, 33.
 आतिथेयी, p 183, n.
 आतिथ्य, p 183, 33.
 आतिथ्या, p 183, n.
 आतर, p 152, 9.
 आतोद्य, p 46, 5.
 आत्तगर्व, p 263, 40.
 आत्मयुग्मा, p 106, 5.
 आत्मघोष, p 131, 20.
 आत्मज, p 143, 27.
 आत्मजा, p 143, n.
 आत्मन्, p 332, 112.
 आत्मन्, p 3, 11. p 5, 21.

आत्म—आन.

आत्मन्तरि, p 263, 21.
 आदर्श, p 297, 43.
 आदर्श, p 174, 41.
 आदि, p 278, 30.
 आदिकारण, p 32, 6.
 आदितेय, p 2, 3.
 आदित्य, p 2, 5. p 21, 29.
 आदिन, p 278, n.
 आदीनय, p 294, 29.
 आहत, p 324, 88.
 आदेष्टु, p 176, 7.
 आद्या, p 278, 80.
 आद्यभाषक, p 241, 86.
 आद्यून, p 263, 21.
 आचार, p 68, 29.
 आधि, p 52, 28. p 328, 100.
 आधुन, p 280, 36.
 आवोरण, p 206, 27.
 आस्थान, p 52, 29.
 आस्था, p 52, n.
 आनक, p 46, 6. p 298, 3. p 46, n.
 आनकदुन्दुभि, p 46, n. p 4, 17.
 आनकदुन्दुभी, p 46, n.
 आनत, p 276, 19.

आन—आपा.

आनय, p 46, 4.
 आनन, p 161, 40.
 आनन्द, p 31, 3.
 आनन्दय, p 31, 3.
 आनन्दन, p 287, 7.
 आनन्त, p 319, 66.
 आनाय, p 64, 16.
 आनाय, p 180, 21.
 आनाय, p 168, n. p 151, 6.
 आनुपूर्व, p 184, n.
 आनुपूर्वक, p 184, n.
 आनुपूर्वी, p 184, 36.
 आन्वसिक, p 227, 28.
 आनन्दि, p 31, n.
 आन्वीक्षिकी, p 39, 5.
 आपक, p 232, 47.
 आपका, p 69, 30.
 आपण, p 78, 2.
 आपणिक, p 239, 79.
 आपत्प्राम, p 269, 42.
 आपदा, p 211, n.
 आपद्, p 211, 50.
 आपक, p 269, 42.
 आपकसत्ता, p 142, 22.
 आपमित्यक, p 221, 4.
 आपस्, p 60, n.
 आपान, p 257, 43.

आपी—आम.

आपीड, p 173, 38.
 आपीन, p 238, 73.
 आपूयिक, p 227, 28.
 आप्न, p 194, 13.
 आप्य, p 115, n.
 आमच्छन, p 287, 7.
 आमपद, p 169, 21.
 आमपदीन, p 169, n.
 आमपदीना, p 169, n.
 आप्नय, p 170, 23.
 आप्नयव्रतिन्, p 186, n.
 आप्नयव्रती, p 186, 42.
 आप्नय, p 170, 23.
 आप्नयव्रती, p 186, n.
 आप्नय, p 223, 18.
 आविच, p 276, 21.
 p 280, 37.
 आविच, p 295, 36.
 आभरण, p 164, 3.
 आभाषण, p 42, 16.
 आभास्वर, p 2, 5.
 आभीर, p 235, 57.
 आभीरपक्षि, p 83, n.
 आभीरपक्षी, p 83, 20.
 आभीरी, p 140, 18.
 आभोख, p 60, 4.
 आभोग, p 173, 38.
 आभगन्धि, p 36, 21.

आम—आय.

आमल, p 98, n.
 आमलक, p 59, n.
 आमलक, p 287, n.
 आमल, p 150, 2.
 आमवादिन्, p 152, 9.
 आमघ, p 51, n.
 आमलक, p 99, n.
 आमलकी, p 99, 38.
 आमादस, p 59, n.
 आमासक, p 397, n.
 आमिष, p 154, 14.
 आमिषादिन्, p 263, 19.
 आमिषा, p 180, 22.
 आमीषा, p 180, n.
 आसक्त, p 207, 33.
 आमोद, p 36, 19.
 आमोदिन्, p 36, 20.
 आमू, p 379, 12.
 आम्नाव, p 39, 3.
 आम्, p 94, 14.
 आम्नातक, p 92, 8.
 आम्नेहित, p 41, 12.
 आम्निका, p 96, n.
 आम्नीका, p 96, n.
 आयत, p 198, n. p 276, 18.
 आयतन, p 79, 7.
 आयति, p 198, 29.
 आयत्त, p 262, 16.

आय—आरो.

आयस, p 244, n.
 आयाण, p 168, 16.
 आयु, p 219, 88.
 आयुध, p 211, 50.
 आयुधिक, p 208, 35.
 आयुधीय, p 208, 35.
 आयुधस, p 261, 6.
 आयुस्, p 219, n.
 आयोधन, p 216, 72.
 आर, p 244, n.
 आरकूट, p 244, 97.
 आरम्भ, p 91, 4.
 आरति, p 296, 37.
 आरमासक, p 230, 29.
 आरम्भ, p 293, 26.
 आरव, p 44, 2.
 आरा, p 255, 35.
 आराति, p 193, n.
 आराद्, p 372, 4.
 आराधन, p 386, 128.
 आराध, p 86, 2.
 आराधिक, p 227, 28.
 आराध, p 44, 2.
 आरु, p 228, n.
 आरेवत, p 91, 4.
 आरोम्य, p 150, 1.
 आरोह, p 168, 16.
 p 370, 240.

आरो—आलो.

आरोहण, p 82, 18.
 आरुगल, p 104, n.
 आरुत, p 142, 21.
 आरुति, p 320, n.
 आरुधी, p 142, n.
 आरु, p 284, 55.
 आरु, p 229, 37.
 आरु, p 175, 2.
 आरुपत्ति, p 74, 8.
 आरुम्य, p 236, 62.
 आरु, p 245, 104.
 आरुम्भ, p 218, 84.
 आरुय, p 79, 5.
 आरुवाल, p 68, 29.
 आरुस, p 252, 19.
 आरुान, p 201, 9.
 आरुाय, p 42, 16.
 आरुद्, p 123, n.
 आरुपू, p 123, n.
 आरु, p 76, 14. p 130, n.
 p 140, 12.
 आरुर्ग, p 46, n.
 आरुल्ल, p 46, 5.
 आरुली, p 86, n. p 130, n.
 p 140, n. p 76, n.
 आरुड, p 212, 53.
 आरु, p 228, 31.
 आरुलोक, p 294, n.

आलो—आया.

आलोकन, p 294, 31.
 p 298, 3.
 आवपन, p 229, 38.
 आवत्तं, p 61, 6.
 आवलि, p 86, 4.
 आवसित, p 226, 23.
 आवाप, p 68, 29.
 आवापक, p 166, 8.
 आवाल, p 68, 29.
 आविग्न, p 102, n.
 आविल, p 64, 14.
 आविस्, p 379, 12.
 आवुक, p 48, 12.
 आवुत्त, p 48, 12.
 आवट्, p 184, 36.
 आवट, p 281, 40.
 आवत्त, p 281, n.
 आवेगी, p 118, 2.
 आवेग, p 54, n.
 आवेगन, p 79, 7.
 आवेगिक, p 183, 33.
 आवेगिकी, p 183, n.
 आवंसिद्ध, p 265, 27.
 आवंसु, p 295, 27.
 आवन्, p 378, 10.
 आवय, p 289, 11.
 वायर, p 11, 55.
 वायड, p 29, n.

आया—आस.

आया, p362, 218. p15, 2.
 आयितङ्गिनी, p 235, 59.
 आयिस्, p 367, 230.
 आयीविच, p 57, 7.
 आयु, p13, 60. p223, 15.
 आयुग, p 12, 57. p 212,
 54. p 304, 20.
 आयुजीहि, p 223, n.
 आयुमुचयि, p 11, 50.
 आचय्यं, p 50, 19.
 आचय, p 175, 3.
 आचय, p 195, 18.
 आचयाच, p 10, 50.
 आचय, p 264, 24.
 आचुत, p 285, 58.
 आय, p 203, 16.
 आयुत्, p 90, 18.
 आयुयुज, p 29, 17.
 आयुिन, p 29, 17.
 आयुिनेय, p 10, 47.
 आयुीन, p 203, 15.
 आयुीना, p 203, n.
 आवाड. p29, 16. p187, 45.
 आसक्त, p 260, 9.
 आसन, p 174, 40.
 p 202, 7.
 आसना, p 292, 21.
 आसन्दी(असन्दी), p387, 9.

आस—आस.

आसज, p 275, 16.
 आसाहित, p 284, 54.
 आसार, p 17, 13.
 p. 214, 64.
 आसुर, p 2, n.
 आसुरी, p 225, n.
 आसेवनक, p 272, n.
 आस्, p 371, 1.
 आस्करन, p 216, 72.
 आस्कन्दित, p 204, 16.
 आस्तरण, p 202, 10.
 आस्या, p 325, 90.
 आस्यान, p 178, 15.
 आस्यानी, p 178, 15.
 आसद, p 327, 96.
 आस्कोटनी, p 255, 34.
 आस्कौटा, p 108, n.
 p 110, n.
 आस्कौत(आस्कौट), p105,
 61.
 आस्कौता, p 103, 50.
 p 110, 22.
 आस्य, p 261, 40.
 आस्या, p 292, 21.
 आस्य, p 294, 29.
 आस्यत, p43, 21. p280, 38.
 आस्यतस्य, p 261, 10.
 आस्य, p 216, 74.

आह—इज्ज.

आहवनीय, p 179, 19.
 आहार, p 234, 56.
 आहाव, p 68, 26.
 आहितलक्षणः p 261, n.
 आहित्यं, p 54, n.
 आहितशिल्पक, p 58, 11.
 आहति, p 40, n.
 आहेय, p 58, 9.
 आहेयो, p 58, n.
 आहो, p 377, 5.
 आहोशुश्रुषिका, p 215, 69.
 आहोसित्, p 377, n.
 आह्वय, p 40, 8.
 आह्वा, p 40, 8.
 आह्वान, p 40 9.
 इका, p 384, n.
 इक्ष, p 125, 29.
 इक्षगन्वा, p 110, 23.
 p 124, 28.
 इक्षुर, p 110, 23.
 इक्षुक्त, p 123, 21.
 इक्ष, p 290, 15. p 277, 23.
 इक्षित, p 290, 15.
 इक्षुद, p 97, n.
 इक्षुदो, p 97, 26.
 इक्ष्वा, p 52, 27.
 इक्ष्वावती, p 139, 9.
 इज्जल, p 100, 41.

इज्या—इन्द्रा.

इज्याशील, p 176, 8.
 इट्चर, p 236, 62.
 इडा, p 313, 45.
 इक्षुर, p 236, n.
 इतर, p 251, 16. p 355, 194.
 इतरेद्युस, p 382, n.
 इति, p 373, 7.
 इतिहा, p 178, 12.
 इतिहास, p 39, 5.
 इत्तरी, p 139, 10.
 इदानीम्, p 383, 23.
 इध, p 89, 13.
 इन, p 382, 114.
 इन्दिरा, p 5, 23.
 इन्दीवर, p 70, 37.
 इन्दीवरी, p 109, 19.
 इन्दीवार, p 70, n.
 इन्दु, p 18, 15.
 इन्द्र, p 7, 36.
 इन्द्रद्रु, p 96, 25.
 इन्द्रयध, p 102, 47.
 इन्द्रवारुणी, p 123, 22.
 इन्द्रधरस, p 102, 49.
 इन्द्रधरिस, p 102, n.
 इन्द्राणिका, p 102, 49.
 इन्द्राणी, p 8, 40.
 इन्द्रावसाहा, p 378, n.

इन्द्रा—इष्ट.

इन्द्रायुध, p 17, 12.
 इन्द्रारि, p 2, 7.
 इन्द्रावरज, p 4, 15.
 इन्द्रिय, p 153, 13. p 35, 17.
 इन्द्रियार्थ, p 35, 17.
 इक्ष्मन्, p 89, 13.
 इक्ष, p 200, 3.
 इक्ष्म, p 261, 10.
 इक्ष्वा, p 261, n.
 इक्ष्मिन्, p 390, 15, n.
 इरक्ष, p 316, n.
 इरक्ष्मद, p 17, 11.
 इरा, p 257, 40. p 350, 178.
 इर्वाह, p 123, 21.
 इडा, p 313, 45.
 इलो, p 213, n.
 इलुका, p 20, n.
 इल्लला, p 20, 25.
 इव, p 378, 9.
 इशीका, p 201, n.
 इष, p 29, 17.
 इषिका, p 255, n. p 201, n.
 इषीका, p 255, n. p 201, n.
 इषु, p 212, 55.
 इषुधि, p 212, 56.
 इष्ट, p 182, 27. p 235, 57.
 इष्टकापथ, p 125, 30.
 इष्टगन्ध, p 36, 20.

इटा—ईषी.

- इटाषीयुक्त, p 260, 9-
 इटि, p 311, 41.
 इषास, p 211, 51.
 ईषय, p 162, 44. p 294, 31.
 ईष्यशिक्षा, p 141, 20.
 ईषित, p 285, 59.
 ईषि, p 320, 71.
 ईरय, p 316, 59.
 ईरित, p 280, 37.
 ईषं, p 151, 5.
 ईषी, p 151, 24.
 ईषि, p 213, n.
 ईषित, p 285, 59.
 ईषी, p 213, 59.
 ईष, p 6, 25. p 15, 4.
 ईषा, p 223, n.
 ईषान, p 6, 26.
 ईषित, p 251, 10.
 ईषर, p 6, 26. p 261, 10.
 ईषरा, p 7, n. p 261, n.
 ईषरी, p 7, 32. p 261, n.
 ईष, p 29, n.
 ईषत्, p 378, 8-
 ईषा, p 223, 14.
 ईषिका, p 201, n.
 p 255, 33.
 ईषीका, p 255, n.

ईहा—उज्जा.

- ईहा, p 52, 27.
 ईहासग, p 128, 7.
 उक्त, p 284, 57. p 396, n.
 उक्ति, p 38, 1.
 उक्त, p 396, n.
 उक्त, p 235, 60.
 उक्ताभङ्ग, p 235, 59.
 उक्ता, p 228, 31.
 उक्त, p 231, 45.
 उक्त, p 6, 27. p 248, 2.
 p 50, 20.
 उक्तगन्ता, p 109, 21.
 p 120, 10.
 उक्त, p 276, 19.
 उक्ता, p 124, 25.
 उक्ता, p 279, 32.
 उक्ता, p 155, 18.
 उक्तावय, p 279, 32.
 उक्तावयस्, p 8, 41.
 उक्तावयस्, p 8, n.
 उक्तावय, p 41, 12.
 उक्तावय, p 380, 17.
 उक्तादन, p 170, n.
 उक्तावय, p 88, 10.
 उक्तावय, p 88, 10.
 उक्तावय, p 276, 19.
 उक्तावन, p 218, 83.

उज्जव—उज्ज.

- उज्जव, p 49, 17.
 उज्ज, p 220, n.
 उज्जयिष, p 220, 2.
 उज्जयिष, p 220, n.
 उज्ज, p 79, 6-
 उज्ज, p 20, 22.
 उज्ज, p 62, 11.
 उज्ज, p 62, n.
 उज्जवर, p 244, n.
 उज्जवर, p 90, n.
 उज्जीन, p 135, 37.
 उज्ज, p 377, 5. p 283,
 50.
 उज्जाहो, p 377, 5.
 उज्जाहोसित, p 377, n.
 उज्ज, p 372, n.
 उज्ज, p 260, 8-
 उज्ज, p 264, 23-
 p 118, 22.
 उज्जगता, p 52, 29.
 उज्ज, p 136, 42.
 उज्ज, p 289, 11.
 उज्जशिक्षा, p 52, 29-
 उज्ज, p 295, 36.
 उज्जोष, p 132, 28-
 उज्ज, p 366, 229-
 उज्ज, p 284, 55.
 उज्ज, p 154, 14-

उत्त—उत्त.

उत्तम, p 273, 6.
 उत्तमयं, p 221, 5.
 उत्तमा, p 137, 4.
 उत्तमाङ्ग, p 162, 46.
 उत्तर, p 41, 10. p 354, 192.
 उत्तरतश्च, p 383, n.
 उत्तरात्, p 388, n.
 उत्तरासङ्ग, p 169, 19.
 उत्तरीय, p 169, 19.
 उत्तरेष, p 388, n.
 उत्तरेद्युश्च, p 382, n.
 उत्तान, p 64, 15.
 उत्तानयय, p 147, 41.
 उत्तुङ्ग, p 276, n.
 उत्थान, p 334, 120.
 उत्थित, p 324, 87.
 उत्थतिष्ठ, p 265, 29.
 उत्थतिष्ठु, p 265, 29.
 उत्थत्ति, p 32, 8.
 उत्थक, p 70, 36. p 115, 14.
 उत्थकधारिणा, p 112, 30.
 उत्थान, p 217, 77.
 उत्थुङ्ग, p 87, 7.
 उत्थार, p 50, n.
 उत्थ, p 85, 5.
 उत्थर्जन, p 182, 28.
 उत्थय, p 55, 38. p 360, 211.
 उत्थादन, p 170, 23.

उत्थ—उदा.

उत्थाह, p 52, 29.
 उत्थाहर्जन, p 49, 18.
 उत्थुङ्ग, p 260, 9.
 उत्थुष्ट, p 284, 56.
 उत्थेष्ट, p 88, 10.
 p 328, 98.
 उद, p 60, n.
 उदक, p 60, 4.
 उदक्या, p 142, 21.
 उदय, p 276, 19.
 उदय्, p 276, 19, n.
 उदय, p 296, 39.
 उदधि, p 60, 1.
 उदन्त, p 40, 8.
 उदन्त्या, p 234, 55.
 उदन्तत्, p 60, 1.
 उदपान, p 68, 26.
 उदय, p 84, 2.
 उदर, p 158, 28.
 उदकं, p 198, 29.
 उदयसित, p 78, 4.
 उदयित्, p 234, 58.
 उदात्त, p 39, 5.
 उदान, p 12, 59.
 उदार, p 355, 194.
 उदारा, p 355, n.
 उदारी, p 355, n.
 उदासीन, p 193, 10.

उदा—उद्.

उदाहार, p 41, 10.
 उदाहारय, p 41, n.
 उदित, p 282, 44. p 284, 57.
 उदोषी, p 15, 3.
 उदोष्य, p 74, 7.
 उदुम्बर, p 244, 98.
 उदुम्बरपर्णी, p 120, 10.
 उदुम्बर, p 91, 2.
 उदुखल, p 226, 25.
 उद्गत, p 282, 46.
 उद्गनीय, p 167, 14.
 उद्गाढ, p 13, 62.
 उद्गाढ, p 178, 16.
 उद्गार, p 296, 37.
 उद्गीय, p 391, 19.
 उद्गृह्य, p 280, 39.
 उद्ग्राह, p 296, 37.
 उद्ग, p 32, 5.
 उद्गन, p 295, 35.
 उद्गाढन, p 254, 28.
 उद्गात, p 293, 26.
 उद्गान, p 197, 26.
 उद्गाह, p 94, 15.
 उद्हित, p 282, n.
 उद्गीत, p 217, 79.
 उद्गारय, p 316, n.
 उद्गमं, p 55, 38.
 उद्गय, p 55, 38.

उद्धा—उद्ध.

उद्धान, p282,n.p227,29.
 उद्धान, p200,4.p282,29.
 उद्धार, p221, 4. p 227,n.
 उद्धृत, p 281, 39.
 उद्धव, p 32, 8.
 उद्धिज, p 272, n.
 उद्धिज्ज, p 272, 1.
 उद्धिद्, p 272, 1.
 उद्धिद, p 272, 1.
 उद्धन, p 290, 12.
 उद्यत, p 280, 39.
 उवन, p 289, 11.
 उद्गान, p 86, 3. p 334,
 119.
 उद्युक्ता, p 260, 9.
 उद्योग, p 397, 32.
 उद्, p 66, 20.
 उद्दत्त, p 170, 23.
 उद्दान, p 282, n.
 उद्दान, p 282, 46.
 उद्दान, p 218, 83.
 उद्दाह, p 190, 56.
 उद्देग, p 126,35. p290,
 12.
 उद्दस्, p 238, n.
 उद्धान, p 227, n.
 उद्दुद्, p 129, 12.
 उद्धत, p 276, 19.

उद्ध—उप.

उद्धतानत, p 276, 19.
 उद्धय, p 289, 12.
 उद्धाय, p 289, 12.
 उद्धत्त, p 104,58.p153,
 11.
 उद्धद, p 264, 23.
 उद्धदिष्णु, p 264, 23.
 उद्धनस्, p 260, 8.
 उद्धाय, p 253, 27.
 उद्धाद, p51,26-p264,n.
 उद्धादवत्, p 153, 11.
 उद्धकण्ठ p 275, 17.
 उद्धकारिका, p 80, 10.
 उद्धकारी, p 80, n.
 उद्धकार्या, p 80, n.
 उद्धकुञ्चिका, p 229, 37.
 p 115, 13.
 उद्धकुल्या, p 108, 15.
 उद्धकूप, p 68, 26.
 उद्धक्रम, p 178, 12.
 p 340, 142.
 उद्धक्रोश, p 41, 14.
 उद्धक्रण, p 44, n.
 उद्धगत, p 285, 58.
 उद्धगूहन, p 294, 80.
 उद्धपद्, p 219, 87.
 उद्धपद्, p 185, n.
 उद्धपद्, p 198, 28.

उप—उप.

उपपन्न, p 292, 19.
 उपचरित, p 284, 51.
 उपचारात्, p 180, 20.
 उपचित, p 280, 38.
 उपचिता, p 107, 6.
 उपजाप, p 196, 21.
 उपजोष, p 378, 10.
 उपज्ञा, p 178, 12.
 उपतप्त, p 290, 14.
 उपताप, p 150, 2.
 उपत्यका, p 85, 7.
 उपदर्शक, p 192, n.
 उपदा, p 198, 28.
 उपधा, p 196, 21.
 उपधान, p 174, 39.
 उपधि, p 52, n.
 उपनाह, p 47, 7.
 उपनिधि, p 240, 81.
 उपनिषद्, p 327, 95.
 उपनिष्कार, p 77, 18.
 उपन्यास, p 40, 9.
 उपपत्ति, p 145, 35.
 उपपद्, p 181, 24.
 उपभोग, p 292, 20.
 उपसा, p 256, 36.
 उपसाह, p 350, 178.
 उपसान, p 256, 36.
 उपवस, p 190, 55.

उप—उप.

उपयान, p 190, 56.
 उपयोष, p 378, n.
 उपरक्त, p 27, 10. p 269,
 43.
 उपरक्षय, p 199, 1.
 उपरम, p 296, n.
 उपराग, p 26, 9.
 उपराज, p 296, 37.
 उपरि, p 383, n.
 उपरिष्टात्, p 383, n.
 उपल, p 84, 4.
 उपलब्धार्था, p 39, 6.
 उपलब्धि, p 33, 10.
 उपलम्भ, p 294, 27.
 उपला, p 357, 201.
 उपपन्न, p 86, 2.
 उपपत्तन, p 75, 8.
 उपपक्ष, p 174, 39.
 उपपक्ष, p 184, 37.
 उपवास, p 184, 37.
 उपविषा, p 109, 18.
 उपवीत, p 188, 49.
 उपव्यय, p 83, 20.
 उपवाय, p 295, 32.
 उपवृत्त, p 285, 58.
 उपसंख्यान, p 169, 18.
 उपसम्पत्त, p 181, 26.
 p 232, 45.

उप—उपा.

उपसर, p 293, 25.
 उपसर्ग, p 217, 77.
 उपसर्जन, p 274, 9.
 उपसर्था, p 238, 70.
 उपसूर्यक, p 22, 34.
 उपस्कर, p 229, 35.
 उपस्थ, p 157, 26.
 उपस्थाय, p 184, 35.
 उपहार, p 198, 28.
 उपहृत्, p 352, 185.
 उपगु, p 196, 23.
 उपाकरण, p 185, 40.
 उपाकर्मन्, p 185, n.
 उपाकृत, p 181, 25.
 उपाख्य, p 295, 33.
 p 184, 36.
 उपादान, p 291, 16.
 उपाधि, p 261, 12.
 p 52, 28.
 उपाध्याय, p 176, 6.
 उपाध्याया, p 140, 14.
 उपाध्यायानी, p 140, 15.
 उपाध्यायी, p 140, 15.
 उपानह, p 254, 31.
 उपाय, p 196, 20.
 उपायन, p 198, 28.
 उपालम्भ, p 42, 15.
 उपाहृत्, p 204, 18.

उपा—उर.

उपासक, p 212, 56.
 उपासन, p 184, 34.
 p 212, 54.
 उपासना, 184, n.
 उपासित, p 284, 51.
 उपास्ति, p 184, n.
 उपाहित, p 27, 10.
 p 181, 41.
 उपेन्द्र, p 4, 15.
 उपोदिका, p 123, 23.
 उपोद्वात, p 41, 10. p 293, n.
 उपोषण, p 184, n.
 उपोषित, p 184, n.
 उपलक्ष, p 221, 8.
 उभयद्युस्, p 382, 21.
 उभयेद्युस्, p 382, 21.
 उना, p 7, 32.
 उनापति, p 6, 30.
 उरःसूत्रिका, p 165, 6.
 उरग, p 58, 8.
 उरङ्ग, p 58, n.
 उरङ्गन, p 58, n.
 उरण, p 239, 77.
 उरणाक्ष, p 120, 13.
 उरश्च, p 239, 77.
 उररी, p 375, 15.
 उररीकृत, p 285, 58.
 उरव्य, p 220, 1.

उर—उहो.

उरम्बद, p 207, 32.
 उरम्, p 158, 29.
 उरसिह, p 209, 44.
 उरस्य, p 144, 28.
 उरसत्, p 209, 44.
 उरी, p 375, n.
 उरीकृत, p 285, n.
 उर, p 254, 31.
 उररी, p 375, n.
 उरवृक, p 98, n.
 उरवृक, p 98, 31.
 उर्या, p 315, n.
 उर्यरा, p 73, 4.
 उर्यशी, p 10, 47.
 उर्यां (रुर्वां), p 123, 21, n.
 उर्यी, p 73, 3.
 उरपी, p 65, n.
 उरपी, p 65, n.
 उरपी, 65, 18.
 उरूक, p 130, 15.
 उरूखल, p 226, 25.
 उरूखलक, p 94, 14.
 उरूपिन्, p 65, 18.
 उरुका, p 386, 8.
 उरुका, p 228, 30.
 उरुका, p 152, 8.
 उहोच, p 169, 21.

उहो—उय.

उहोच, p 61, 6.
 उहू, p 146, 38.
 उहूय, p 278, 31.
 उयनस, p 21, 26.
 उयनन्, p 21, n.
 उयन, p 21, n.
 उयीर, p 125, 29.
 उयण, 220, 36, n.
 उयणा, p 108, 15.
 उयती, p 42, 18.
 उयर्दुध, p 10, 49.
 उयस्, p 381, n. p 24, 2.
 उय, p 24, 5.
 उया, p 228, n. p 381, 18. p 24, n.
 उयापति, p 5, 22.
 उयित, p 283, 48.
 उयितकृवीन, p 235, n.
 उयितकृवीना, p 235, n.
 उयीर, p 125, n.
 उहू, p 239, 75.
 उय्य, p 252, 19-p30, 19.
 उय्यारिज्ञ, 22, 30.
 उय्यागन, p 30, 19.
 उयिका, p 180, n.
 उयणीय, p 364, 222.
 उय्योपगन, p 30, 19.
 उय्यक, p 29, 18.

उया—उर्ह.

उया, p 29, 18.
 उयागन, p 30, n.
 उय, p 22, 34.
 उया, p 237, 66.
 उया, p 231, 45.
 उडकङ्कट, p 207, 33.
 उयत, p 283, 50.
 उयति, p 296, n.
 उयस्, p 238, 73.
 उन, p 337, 130.
 उम्, p 381, 18.
 उररी, p 375, 15, n.
 उरी, p 375, 15, n.
 उरीकृत, p 285, 58.
 उरह, p 156, 24.
 उरह, p 220, 1.
 उरपम्बन्, p 156, 23.
 उय्यं, p 29, 18.
 उय्यंसल, p 209, 43.
 उय्यंसिन्, p 209, 43.
 उय्यनाम, p 129, 13.
 उय्यनामि, p 129, n.
 उय्या, p 315, 52.
 उय्यां, p 239, 77.
 p 246, 107.
 उर्ह, p 162, 43.
 उर्हक, p 46, 5, n.

जह्—जह्.

जह्जातु, p 148, 47.
 जह्ज, p 148, n.
 जह्जु, p 148, 47.
 जह्जि, p 61, 5.
 जह्जिका, p 166, 9.
 जह्जित्, p 276, 20.
 जह्जी, p 61, n.
 जह्जी, p 65, n.
 जह्जू, p 130, n.
 जह्, p 73, 4.
 जह्, p 30, n.
 जह्जागम, p 30, n.
 जह्जागम, p 30, n.
 जह्जापगम, p 30, n.
 जह्जा, p 29, n.
 जह्ज, p 220, 36, n.
 जह्जा, p 108, n.
 जह्ज, p 74, 5.
 जह्जत्, p 74, 5.
 जह्जापति, p 5, n.
 जह्ज, p 33, 12.
 जह्जा, p 33, n.
 जह्ज, p 242, 90.
 जह्ज, p 99, 37. p 20,
 22. p 127, 4.
 जह्जगन्धा, p 118, 2.
 जह्जगन्धिका, p 111, 29
 जह्ज, p 33, 5.

जह्जी—एक.

जह्जी, p 228, n.
 जह्जी, p 228, 32.
 जह्जु, p 276, 21.
 जह्ज, p 220, 3.
 जह्ज, p 220, 2.
 जह्जीवा, p 295, 32.
 जह्ज, p 28, 13.
 जह्जगती, p 142, 21.
 जह्जे, p 376, n.
 जह्जिज्, p 179, 17. n.
 जह्ज, p 226, 23.
 जह्जि, p 112, 31.
 जह्जु, p 2, 3, n.
 जह्जिन्, p 8, 40.
 जह्जु, p 2, n.
 जह्ज, p 129, 10, n.
 जह्जकेतु, p 5, n.
 जह्ज, p 45, 1.
 जह्जि, p 186, 42.
 जह्जी, p 186, n.
 जह्जि, p 213, n.
 जह्ज, p 129, n.
 जह्जकेतु, p 5, n.
 जह्जगन्धा, p 118, n.
 जह्जप्रोक्ता, p 106, 5.
 एक, p 279, 31. p 279,
 32. p 303, 16.
 एकक, p 279, 31.

एक—एका.

एकगुरु, p 177, 11.
 एकतर, p 279, n.
 एकतान, p 278, 29.
 एकतात्, p 45, 3.
 एकतान, p 45, n.
 एकत्व, p 279, n.
 एकत्वत्, p 279, n.
 एकदन्त, p 7, 34.
 एकदा, p 382, 22.
 एकधुर, p 237, 65.
 एकधुरावह, p 237, 65.
 एकधुरीण, p 237, 65.
 एकपदी, p 68, 16.
 एकपिङ्ग, p 14, 65.
 एकपिङ्गल, p 14, n.
 एकयष्टिका, p 166, 7.
 एकसर्ग, p 278, 29.
 एकहायनी, p 237, 68.
 एकाकिन्, p 279, 31.
 एकाय, p 354, 192.
 p 278, 29.
 एकाय, p 278, 29.
 एकान, p 13, 92.
 एकाब्दा, p 237, 68.
 एकायन, p 278, 29.
 एकायनगत, p 278, 29.
 एकावली, p 166, 7.
 एकाशील, p 105, 62.

एका—एका.

एकाशीला, p 106, 3.
 p 105, n.
 एड, p 149, 48.
 एडक, p 239, 77.
 एडका, p 230, n.
 एडगज, p 120, 12.
 एडभूक, p 298, 38.
 एड्क, p 78, 4.
 एडोक, p 78, n.
 एण, p 129, 10.
 एत, p 36, 26.
 एतहिं, p 383, 23.
 एता, p 36, n.
 एध, p 89, 13.
 एधस्, p 89, 13.
 एधा, p 289, 10.
 एधित, p 277, 26.
 एनस, p 31, 1.
 एनी, p 36, n.
 एरण्ड, p 98, 31.
 एलबालुक, p 114, 9.
 एला, p 115, 13.
 एलापर्णी, p 119, 5.
 एवं, p 374, 12. p 378, 9.
 एत्र, p 378, 9. p 80, 15.
 एषणिका, p 255, 32.
 ऐकानरिक, p 253, 25.

ऐका—ओज.

ऐकागारिकी, p 253, n.
 ऐडविड, p 14, n.
 ऐडुद, p 90, 18.
 ऐडविल, p 14, n.
 ऐण, p 128, 8.
 ऐण्य, p 182, 8.
 ऐतिह्य, p 178, 12.
 ऐन्द्र, p 403, n.
 ऐन्द्रियक, p 278, 28.
 ऐन्दी, p 403, n.
 ऐरावण, p 9, 42.
 ऐरावत, p 8, 42. p 16,
 5. p 95, 18.
 ऐरावती, p 17, 10.
 ऐलविल, p 12, 65.
 ऐलविल, p 12 n.
 ऐला, p 115, 13.
 ऐलेय, p 114, 9.
 ऐश्वर्य, p 7, 31.
 ऐषस, p 382, 20.
 ओक, p 368, n.
 ओकस, p 368, 235.
 ओघ, p 31, 1. p 47, 9. n.
 p 135, 39.
 ओङ्कार, p 39, 4.
 ओज, p 368, 235.
 p 368, n.

ओड़—ओड़.

ओड़पुष्प, p 104, 56.
 ओठ, p 128, 6.
 ओदन, p 233, 48.
 ओम्, p 379, 12.
 ओष, p 288, 9.
 ओषधि, p 87, n.
 p 118, n.
 ओषधी, p 87, 6. n.
 p 118, 1.
 ओषधीय, p 18, 15.
 ओष्ठ, p 161, 41.
 ओठाधरो, p 161, n.
 ओठी, p 261, n.
 ओचक, p 236, 60.
 ओचितो, p 400, 39.
 ओचित्य, p 400, 39.
 ओत्तानपादि, p 19, 21.
 ओदनिक, p 227, 28.
 ओदरिक, p 263, 21.
 ओडुम्बर, p 244, n.
 ओपगव, p 296, 39.
 ओपधिक, p 197, 24.
 ओपवस्त, p 184, n.
 ओरधक, p 239, 77.
 ओरस, p 144, 28, n.
 ओरस्य, p 144, n.
 ओर्बदेहिक, p 182, 30.

और्ध्व—कङ्क.

और्ध्व, p 11, 52.
 और्ध्वक, p 136, n.
 और्ध्वीर, p 353, 187.
 और्ध्वध, p 150, 1. p 118, 1.
 और्ध्वक, p 239, 77.
 कं, p 298, 5.
 कंश, p 228, n.
 कंस, p 228, 32.
 कंसाराति, p 4, 16.
 क, p 299, 5.
 ककुद्, p 326, 94, n.
 ककुद्गती, p 157, 25.
 ककुन्दर, p 157, n.
 ककुप, p 15, n.
 ककुभ, p 15, 2.
 ककुभा, p 15, n.
 ककुलक, p 172, 31.
 ककुखट, p 277, 25.
 कज, p 158, 30. p 363, 221.
 कजा, p 202, n.
 कज्या, p 202, 10.
 p 345, 160.
 कङ्क, p 130, 16.
 कङ्कटक, p 207, 32.
 कङ्कण, p 166, 9.
 कङ्कणी, p 167, n.
 कङ्कन, p 171, n.

कङ्क—कटा.

कङ्कतिका, p 174, 41.
 कङ्कती, p 174, n.
 कङ्काल, p 155, 20.
 कङ्क, p 225, 20.
 कङ्क, p 225, n.
 कच, p 162, 46.
 कचुर, p 272, 4.
 कच्चित्, p 380, 14.
 कच्छ, p 75, 10. p 116, 16. p 308, 31.
 कच्छप, p 66, 21.
 कच्छपी, p 338, 134.
 कच्छुर, p 152, 9.
 कच्छुरा, p 107, 10.
 कच्छू, p 150, n.
 कंचुक, p 207, 31.
 p 58, 9.
 कंचुकिन्, p 193, 8, n.
 कट, p 400, n. p 157, 25. p 200, 5.
 कटक, p 85, 5. p 166, 8. p 303, 18.
 कच्य, p 384, 4.
 कटभो, p 121, 15.
 कटम्बरा, p 106, 4.
 कटम्बरा, p 122, 18.
 कटाल, p 162, 15.
 कटाह, p 392, 21.

कटि—कणी.

कटि, p 157, 25. p 310, n.
 कटिप्रोथ, p 157, 26.
 कटिल्लक, p 122, 20.
 कटो, p 400, 38. p 157 n. p 310, n.
 कटु, p 35, 18. n. p 106, 4. p 310, 38.
 कटुतुम्बी, p 123, 21.
 कटुरोहिणी, p 106, 4.
 कटोलबीषा, p 255, n.
 कटफल, p 300, 8.
 कटुङ्क, p 99, 37.
 कठिञ्जर, p 105, 60.
 कठिन, p 277, 25.
 कठोर, p 277, 25.
 कठोल, p 277, n.
 कडङ्गर, p 225, 22.
 कडम्ब, p 229, 35.
 कडार, p 38, 25.
 कण, p 314, 48. p 392, 20.
 कणा, p 274, 11. p 108, 15.
 कणाद, p 219, n.
 कणिका, p 274, n. p 101, 46. p 386, 8.
 कणिय, p 225, 21.
 कणी, p 274, n.

कणी—कद्रु.

- कणोय, p 274, 12.
 कणक, p 303, 18.
 p 397, 32.
 कणकफल, p 100, n.
 कणकारीका, p 108, 12.
 कणकफल, p 100; 41.
 कण्ड, p 160, 39.
 कण्डभा, p 165, 5.
 कण्डा, p 160, n.
 कण्डो, p 160, n.
 कण्ड, p 151, 4.
 कण्डति, p 151, n.
 कण्डूया, p 151, 4.
 कण्डूरा, p 106, 5.
 कण्डोल, p 227, 26.
 कण्डोलनीया, p 255, 32.
 कण्ठ, p 125, 31.
 कथा, p 40, 6.
 कदम्बन्, p 76, 16.
 कदम्ब, p 96, 22.
 कदम्बक, p 135, 40.
 कदर, p 98, 30.
 कदर्य, p 270, 48.
 कदल, p 112, n.
 कदली, p 128, 9. p 112, 1.
 कदाचित्, p 377, 4.
 कडुण, p 23, 36.
 कद्रु, p 38, 25.

कह—कन्य.

- कहद, p 267, 37.
 कनक, p 104, 52.
 p 243, 94.
 कनकाथ्य, p 192, 7.
 कनकावका, p 199, 32.
 कनिष्ठ, p 147, 43.
 p 312, 44.
 कनिष्ठा, p 159, 33.
 कनीनिका, p 159, n.
 p 162, 43.
 कनीमी, p 159, n.
 कनीयसी, p 370, n.
 कनीयस्, p 274, n. p 369.
 237. p 147, n.
 कन्या, p 387, 9.
 कन्दर, p 85, 6.
 कन्दरा, p 85, n.
 कन्दराख, p 96, 23.
 कन्दरी, p 85, n.
 कन्दर्प, p 5, 20.
 कन्दली, p 128, 9.
 कन्दक, p 174, 40.
 कन्दू, p 228, 30.
 कन्दूर, p 160, n.
 कन्दूरा, p 160, 39.
 कन्यका, p 138, n.
 कन्यकाजात. p 142, 24.
 कन्यस, p 147, n.

कन्य—कफा.

- कन्यसा, p 159, n.
 कन्या, p 138, 8.
 कपट, p 52, 30.
 कपदं, p 6, 30.
 कपदिन्, p 6, 27.
 कपाट, p 82, 17.
 कपाटी, p 82, n.
 कपाल, p 155, 19.
 कपालभट्, p 6, 27.
 कपि, p 127, 3.
 कपिकण्डू, p 106, 5.
 कपिल, p 91, 1.
 कपिल, p 38, 25.
 कपिला, p 16, 6. p 101,
 43. p 114, 8.
 कपिवल्ली, p 108, 16.
 कपिश, p 37, 25.
 कपितन, p 92, 7. p 96,
 23.
 कपोत, p 130, 14.
 कपोतपालिका. p 81, 15.
 कपोताङ्घ्रि, p 116, 17.
 कपोताञ्जन, p 244, n.
 कपोल, p 161, 41, n.
 कफ, p 153, 13.
 कफणि, p 158, 31, n.
 कफणी, p 158, n.
 कफाणि, p 158, 31.

कफि—कस्वि.

कफिन्, p 153, 11.
 कफोष्ठी, p 158, n.
 कर्बर, p 12, n.
 कर्बुर, p 12, n.
 कवन्ध, p 60, 4. p 219, 86.
 कम्, p 374, 11.
 कम्ठ, p 66, 21.
 कम्ठी, p 67, 24.
 कम्बल्लु, p 187, 45.
 कम्बन, p 264, 24.
 कम्बन्ध, p 60, n.
 कम्बल, p 60, 3. p 71, 40.
 p 356, 196.
 कम्बला, p 5, 22.
 कम्बलासन, p 3, 12.
 कम्बलोत्तर, p 246, 106.
 कम्बल, p 264, 23.
 कम्प, p 55, 38.
 कम्पित, p 55, n.
 कम्पन, p 277, 24. p 55, n.
 कम्पिल, p 120, n.
 कम्पिल्ल, p 120, n.
 कम्पील, p 120, n.
 कम्प, p 277, 24.
 कम्बल, p 169, 18. p 356, 196.
 कम्बलिवाहक, p 204, 20.
 कम्बि, p 229, 34.

कस्वी—कर.

कस्वी. p 229, n.
 कम्ब, p 67, 23. p 338, 136.
 कम्बुयोवा, p 161, 39.
 कम्ब, p 264, 24.
 कयस्या, p 120, n.
 कर, p 197, 27. p 22, 25. p 347, 166.
 करक, p 101, 45.
 करका, p 18, 13.
 करज, p 116, 17. p 97, 28.
 करझक, p 97, 28.
 करट, p 130, 20. p 310, 36.
 करण, p 248, 2. p 316, 57.
 करण्ड, p 391, 18.
 करतोवा, p 69, 33.
 करपल, p 255, 35.
 करपाल, p 213, 57.
 करपालिका, p 213, 59.
 करवाल, p 213, n.
 करवालिका, p 213, n.
 करभ. p 159, 32. p 239, 75.
 करभूषण, p 166, 9.
 करभर्देक, p 102, 48.

कर—कर्क.

करम्ब, p 232, n.
 करम्ब, 232, 48.
 करबड, p 159, 34.
 करवालिका, p 213, n.
 करवीर, p 104, 57.
 करवाल, p 159, 38.
 करवीकर, p 200, 5.
 करवाड, p 72, 43.
 करवाडक, p 98, 33.
 कराव, p 359, 207.
 करिगर्जित, p 217, 76.
 करिणी, p 200, 4.
 करिन्, p 200, 2.
 करिपिप्पली, p 108, 15.
 करियावक, p 200, 3.
 करीर, p 104, 37.
 p 349, 175.
 करीष, p 133, 51.
 कख्या, p 49, 18. p 315, 54.
 करेटु, p 131, 19.
 करेषु, p 315, 55. p 200, n.
 करेषू, p 315, n.
 करोटि, p 156, 20.
 कर्क, p 203, 14.
 कर्कट, p 66, n.
 कर्कटक, p 66, 21.
 कर्कटी, p 387, n.

कर्क—कर्प.

कर्कम्बू, p 94, n.
 कर्कम्बू, p 94, 17. p 400,
 38.
 कर्करी, p 228, 31.
 कर्करेट, p 131, 19
 कर्कश्य, p 120, 12. p 363,
 219.
 कर्कार, p 122, 21.
 कर्कुर, p 243, n.
 कर्कुर, p 122, n.
 कर्कुरक, p 118, 23.
 कर्ण, p 162, 45.
 कर्णजलौकस्, p 130, n.
 कर्णजलौका, p 130, 13.
 कर्णधार, p 68, 12.
 कर्णवेष्टन, p 165, 5.
 कर्णिका, p 165, 5. p 302,
 15.
 p 302, 15.
 कर्णिकार, p 100, 41.
 कर्णिरथ, p 204, 20.
 कर्णजप, p 270, 47.
 कर्त्तरी, p 255, 34.
 कर्त्तृ, p 403, n.
 कर्त्तरी, p 403, n.
 कर्दम, p 62, 9.
 कर्पट, p 168, 16. p 397, n.
 कर्पेर, p 155, 19.

कर्प—कर्ष.

कर्पराल, p 92, n.
 कर्पेरी, p 245, 102.
 कर्पास, p 398, n.
 कर्पासी, p 113, 4.
 कर्पूर, p 172, 31.
 कर्पूर, p 12, n.
 कर्पूर, p 243, 95. p 12,
 55.
 कर्षूर, p 243, n.
 कर्म्म, p 286, n.
 कर्म्मकर, p 251, 15.
 p 263, 19.
 कर्म्मकार, p 263, 19.
 कर्म्मलम, p 262, 18.
 कर्म्मठ, p 262, 18.
 कर्म्मयलभज, p 263, n.
 कर्म्मयला, p 256, 38.
 कर्म्मन्दिन्, p 185, 41.
 कर्म्मशील, p 262, 18.
 कर्म्मसूर, p 262, 18.
 कर्म्मसचिव, p 192, 4.
 कर्म्मार, p 124, 26.
 कर्म्मन्द्रिय, p 35, 17.
 कर्षट, p 397, 33.
 कर्षरी, p 230, n.
 कर्षूर, p 38, 26. p 122, n.
 कर्षूर, p 122, 20.
 कर्ष, p 242, 88.

कर्ष—कल.

कर्षक, p 221, 6.
 कर्षफल, p 100, 39.
 कर्षू, p 364, 224.
 कल, p 45, 2.
 कलकल, p 44, 4.
 कलङ्क, p 19, 12. p 298, 4.
 कलत्र, p 351, 180.
 p 384, n.
 कलधौत, p 322, 79.
 कलभ, p 200, 3.
 कलम, p 226, 94.
 कलम्ब, p 123, n. p 212,
 55. p 229, 85.
 कलम्बी, p 123, 23.
 कलंबू, p 123, n.
 कलरव, p 130, 14.
 कलल, p 146, 38.
 कलविह्व, p 131, 18.
 कलश, p 228, 31.
 कलशि, p 108, 11.
 p 228, n.
 कलशी, p 108, n.
 p 228, n.
 कलस, p 223, n.
 कलसि, p 108, n.
 कमसी, p 228, n.
 कलहंस, p 132, 23.
 कलङ्क, p 216, 73.

कला—कल्य.
 कला, p 18, 17. p 27,
 11. p 357, 200.
 कलाद, p 249, 8.
 कलानिधि, p 18, 16.
 कलाप, p 337, 131.
 कलाय, p 224, 16.
 कलि, p 216, 73. p 89, n.
 p 356, 196.
 कलिका, p 89, 16.
 कलिकारक, p 97, n.
 कलिङ्ग, p 102, 47.
 p 130, 16.
 कलिङ्ग, p 100, 39.
 कलिमारक, p 97, 28.
 कलिख, p 279, 34.
 कली, p 89, n.
 कलुष, p 31, 1. p 64, 14.
 कलेवर, p 156, 21.
 कल्क, p 302, 14.
 कल्प, p 30, 21. p 185,
 39, p 256, n.
 कल्पना, p 202, 10.
 कल्पदन्त, p 9, 46.
 कल्यान्त, p 30, 22.
 कल्याण, p 31, 1.
 कल्याण, p 38, 26.
 कल्य, p 24, 2. p 345.
 161. p 152, 8.

कल्या—कश्य.
 कल्या, p 42, 18. p 217,
 24.
 कल्याण, p 31, 3.
 कल्याणी, p 31, n.
 कल्लोल, p 61, 6.
 कलष, p 207, 32.
 कलर, p 163, n.
 कलरी, p 119, 5. p 163.
 48. p 230, 40.
 कलल, p 234, 54.
 कललट, p 82, n.
 कललटी, p 82, n.
 कवि, p 21, 26. p 176, 5.
 कविका, p 204, 17.
 कवित्य, p 91, n.
 कविय, p 398, 35.
 कवी, p 176, n. p 204, n.
 कवोष्ण, p 23, 36.
 कव्य, p 181, 24.
 कथा, p 254, 31.
 कथाई, p 269, 44.
 कथिपु, p 337, 133.
 कशेरुका, p 156, 20.
 कश्चन, p 377, n.
 कश्मल, p 217, 78.
 कश्मीरजन्मन्, p 170, n.
 कश्य, p 257, 40. p 269,
 44. p 203, 15.

कष—काके.
 कष, p 255, 32.
 कषा, p 254, n.
 कषाय, p 344, 155.
 p 35, 18.
 कषरुका, p 156, n.
 कष्ट, p 311, 42. p 60, 4.
 कस, p 255, n.
 कसा, p 254, n.
 कसूरी, p 172, 31.
 कसल, p 217, n.
 कल्लार, p 70, 36.
 कङ्क, p 132, 22.
 कांश्य, p 228, n.
 कांश्यंताल, p 46, 4.
 काक, p 131, 20.
 काकचिञ्चि, p 109, 16.
 काकतिन्दुक, p 95, 19.
 काकनासिका, p 113, 6.
 काकपल, p 163, 47.
 काकपीलुक, p 95, 19.
 काकपाची, p 121, 17.
 काकसुद्र, p 112, 1.
 काकली, p 45, 2.
 काकाङ्गी, p 113, 7.
 काकणी, p 386, 9.
 काकु, p 41, 13.
 काकुद, p 161, 42.
 काकेन्द, p 95, 19.

काको—काण्डी.

- काकोडम्बरिका, p 100, 42.
 काकोदर, p 58, 7.
 काकोष्ठ, p 58, 10.
 p 131, 21.
 काकोलूकिका, p 384, n.
 काकी, p 117, 19.
 काकुत्था, p 52, n.
 काकीव, p 93, n.
 काच, p 244, 100. p 254, 30. p 307, 29.
 काचस्थाली, p 99, 35.
 काचित, p 280, 39.
 काचन, p 243, 95.
 काचुनाङ्गव, p 101, 45.
 काचुनी, p 230, 41.
 काचि, p 166, n.
 काचिक, p 230, 39.
 काचो, p 66, 10.
 काञ्जिका, p 230, n.
 काञ्जिक, p 230, 29.
 काञ्जीक, p 230, n.
 काण्ड, p 225, 22.
 p 313, 46.
 काण्डद्वय, p 208, 35.
 काण्डवत्, p 208, 37.
 काण्डाल, p 227, 26.
 काण्डीर, p 208, 37.

काण्डे—काम.

- काण्डेष्ट, p 110, 23.
 कातर, p 264, 26.
 कातरा, p 264, n.
 कात्यायनी, p 7, 32.
 p 141, 17.
 कादम्ब, p 132, 23.
 p 96, n.
 कादम्बरी, p 257, 40.
 कादम्बिनी, p 16, 9.
 काङ्गवेष्ट, p 56, 4.
 कानन, p 86, 1.
 कानीन, p 142, 24.
 कानीनी, p 142, n.
 कान्त, p 272, 2.
 कान्तलक, p 116, 16.
 कान्ता, p 137, 3.
 कान्तार, p 77, 17.
 p 349, 174.
 कान्तारक, p 125, 29.
 कान्ति, p 19, 19.
 कान्दविक, p 227, 28.
 कान्द्वीक, p 269, 42.
 कापय, p 76, 16.
 कापोत, p 136, 43.
 p 247, 109.
 कापोताञ्जन, p 244, 101.
 काम, p 5, 20. p 52, 28.
 p 235, 57. p 340, 141. p 379, 18.

काम—कार.

- कामगानिन्, p 209, 44.
 कामकानिन्, 209, n.
 कामन, p 264, 24.
 कामपाष्ठ, p 4, 18.
 कामम्, p 379, 13.
 कामविष्ट, p 264, 24.
 कामिनी, p 137, 3.
 p 333, 115.
 कामिन्, p 333, n.
 कामुक, p 264, 23.
 कामुका, p 139, 9.
 कामुकी, p 139, 9.
 कामिल्ल, 120, n.
 कामिल्ल, p 120, 12.
 काम्ल, p 205, 22.
 काम्लविक, p 250, 8.
 काम्लोज, p 203, 13.
 काम्लोजी, p 119, 8.
 काम्यदान, p 286, 3.
 काय, p 156, 22. p 189, 50.
 कायस्था, p 120, n.
 p 99, n.
 कार, p 197, n.
 कारण, p 32, 6.
 कारणा, p 59, 3.
 कारणिक, p 260, 7.
 कारण्डव, p 134, 34.

कार—कार्षा.

- कारवी, p 122, 18.
 p 111, 30.
 कारवेष्ट, p 122, 20.
 कारव्या, p 99, 36.
 कारा, p 219, 87.
 कारिका, p 302, 15.
 p 59, n.
 कारीर, p 297, 43.
 कार, p 249, 5.
 कारविक, p 262, 15.
 कारव्य, p 49, 18.
 कारोत्तर, p 257, 43.
 कार्ष्ण, p 243, 96.
 कार्ष्णान्तिक, p 194, 14.
 कार्ष्णिक, p 24, 17.
 कार्ष्णिक, p 29, 18.
 कार्ष्णिक, p 7, 34.
 कार्ष्ण, p 167, 12.
 p 398, 35.
 कार्ष्णी, p 113, n.
 कार्ष्ण, p 262, 18.
 कार्ष्ण, p 287, 4.
 कार्ष्णी, p 262, n.
 कार्ष्ण, p 211, 51.
 कार्ष्ण, p 96, n.
 कार्ष्ण, 221, n.
 कार्ष्ण, p 242, 88.
 कार्ष्ण, p 242, n.

कार्षि—कालि.

- कार्षिक, p 42, 88.
 कार्ष्ण, 296, 25.
 कार, p 24, 1. p 11, 54.
 p 356, 196, p 87, 23.
 कारक, p 149, 49.
 कारकक, p 131, 21.
 कारकूट, p 58, 10.
 कारकखण्ड, p 155, 17.
 कारकधर्म, p 218, 84.
 कारकहृत्, p 211, 51.
 कारकमेधिका, p 107, n.
 कारकमेधी, p 108, n.
 कारकमेधिका, p 111, 27.
 p 107, 9.
 कारकमेधी, p 108, 14.
 कारकमेध, p 234, 53.
 कारकमेध, p 234, n.
 कारकमेध, p 59, 2.
 कारकमेध, p 95, 19.
 p 102, 48.
 कारका, p 7, n. p 108, 13.
 p 111, 27.
 कारकायुक्त, p 171, 28.
 कारकायुक्त, p 115, 10.
 p 171, 27.
 कारकायुक्त, p 244, 98.
 कारिका, p 302, 15.
 कालिन्दी, p 69, 32.

कालि—काष्ठा.

- कालिन्दीभेदन, p 4, 19.
 काली, p 7, 32. p 99, n.
 p 356, n.
 कालीयक, p 109, n.
 p 171, 27.
 कालीयक, p 109, 20.
 p 171, n.
 काल्यक, p 118, 23.
 काल्य, 24, n.
 काल्या, p 233, 70.
 p 42, n.
 काल्यिक, p 207, 34.
 कालेरी, p 70, 35.
 काव्य, p 21, 26.
 काव्य, p 124, 28. p 150, n.
 काव्यमर्द, p 391, n.
 काव्यरी, p 94, 16.
 काव्यार्थ, p 94, 16.
 काव्यरी, p 120, 11.
 काव्यरीकम्, p 170, 25.
 काव्यप, p 22, n.
 काव्यपि, p 22, 33.
 काव्यपी, p 73, 2.
 काव, p 88, 13.
 कावकुहाल, p 63, 13.
 कावतट, p 250, 9.
 कावकुहालिनी, p 63, 11.
 काव, p 15, 2. p 27, 11.
 p 312, n.

काष्ठी—किटि.

- काष्ठीला, p 112, 1.
 कास, p 124, n.
 कासमर्द, p 391, 19.
 कासर, p 128, 4.
 कासार, p 68, 28.
 किं, p 377, 5.
 किंशार, p 225, 21.
 p 347, 165.
 किंशुक, p 93, 10.
 कि, p 390, 15.
 किकि, p 130, n.
 किकिदिबि, p 130, n.
 किकीदीवि, p 130, n.
 किकीदिबि, p 130, n.
 किकीदिबि, p 130, 16.
 किकीदीवि, p 130, n.
 किहूर, p 251, 17.
 किहुरा, p 251, n.
 किहुरी, p 251, n.
 किह्विनी, p 167, 11.
 किञ्चित्, p 377, n.
 p 378, 8.
 किञ्चिदिक, p 66, n.
 किञ्चुक्, p 66, 22.
 किञ्चु, p 66, n.
 किञ्चुक्, p 66, n.
 किञ्जल्, p 72, 43.
 किटि, p 127, 2.

किट्ट—किलि.

- किट्ट, p 155, 16.
 किलि, p 391, 18.
 किलिह्वी, p 107, 7.
 किल्ल, p 257, 42.
 किल्लव, p 104, 58.
 p 258, 44.
 किल्लर, p 14, 66.
 किल्लरेथ, p 14, 64.
 किल्ल, p 377, 5.
 किल्लत, p 376, 2.
 p 377, 5.
 किम्, p 374, 12. p 377, n.
 किम्प, p 270, n.
 किम्पान, p 270, 48.
 किम्पुह, p 14, 66.
 किम्पदन्ति, p 40, n.
 किम्पदन्ती, p 40, 7.
 किर, p 127, 2.
 किरण, p 22 34.
 किरात, p 252, n.
 किराततिह, p 119, 8.
 किरि, p 127, n.
 किरीट, p 164, 3.
 किर्णरि, p 38, 26.
 किल, p 375, 16.
 किलास, p 150, 4.
 किलासिन्, p 153, 12.
 किलिञ्जक, p 227, 26.

किलि—कुक्.

- किलिप, p 365, 225.
 p 31, 1.
 किलोर, p 203, 14.
 किल्ल, p 299, 7.
 किल्लय, p 89, 14.
 कीकस, p 155, 19.
 कीकि, p 130, n.
 कीषक, p 124, 27.
 कीनाथ, p 362, 217.
 कीर, p 131, 21.
 कीर्त्ति, p 41, 12.
 कीर्त्तिना, p 41, n.
 कील, p 11, 52. p 357,
 199.
 कीला, p 11, n.
 कीलक, p 238, 73.
 कीलाह, p 60, 3. p 358,
 202.
 कीलित, p 268, 42.
 कीथ, p 127, 3.
 कीथपथी, p 107, 7.
 कु, p 73, 3.
 कुकर, p 149, 48.
 कुकुद, p 261, n.
 कुकुन्दर, p 157, 26.
 कुकुल, p 358, 205.
 कुकट, p 131, 17.
 कुकुटपथी, p 402, n.

कुटु—कुटु.

कुटुभ, p 134, 35.
 कुटुर, p 117, 20-p 252,
 22.
 कुचि, p 158, 28.
 कुचिन्धरि, p 263, 21.
 कुटुभ, p 170, 25.
 कुच, p 158, 21, n.
 कुचन्दन, p 173, 34-
 कुचर, p 267, 37-
 कुचाप, p 158, 24.
 कुक्षित, p 276, 20.
 कुज, p 21, 27.
 कुञ्ज, p 85, 8-p 308, 38.
 कुञ्जर, p 201, 2-p 273, 8.
 कुंजरायन, p 91, 1.
 कुंजल, p 230, 39.
 कुट्, p 79, 6. p 87, 5.
 p 228, 32.
 कुटक, p 223, 13.
 कुटक्क, p 390, n.
 कुटल, p 102, 47.
 कुटलट, p 117, 19. p 99,
 37.
 कुठर, p 239, n.
 कुठि, p 79, n.
 कुठिल, p 276, 21.
 कुठी, p 79, n.
 कुटक्क, p 390, 17.

कुटु—कुट.

कुटम्बव्याघ्रत, p 261, 11.
 कुटम्बिनी, p 133, 6.
 कुटुनी, p 141, 19.
 कुट्टिम, p 398, 34.
 कुट्मल, p 89, 16-
 कूठ, p 87, 5.
 कुठर, p 239, 75.
 कुठार, p 213, 60.
 कुठारी, p 213, n.
 कुठेरल, p 105, 60.
 कुडप, p 242, n.
 कुडन, p 242, 89.
 कुड्मल, p 89, n.
 कुडा, p 78, 4.
 कुडप, p 219, 87. p 392,
 20. n.
 कुचि, p 116, 16.
 कुपट, p 262, 17.
 कुण्ड, p 228, 31, p 145,
 36.
 कुण्डल, p 165, 5.
 कुण्डलिन, p 58, 7-
 कुण्डिका, p 187, n-
 कुण्डी, p 228, n-p 187, 45.
 कुतप, p 183, 31.
 कुलक, p 53, 31.
 कुलप, p 229, 33-
 कुल, p 229, 33-

कुट—कुम.

कुटल, p 58, 31.
 कुला, p 41, 14.
 कुलित, p 272, 4-
 कुय, p 202, 10. p 125, 31.
 कुया, p 202, n.
 कुर्दन, p 53, n.
 कुहाल, p 91, 3.
 कुदल, p 78, n.
 कुदाल, p 63, n.
 कुनटी, p 246, 109.
 कुनायक, p 107, 10-
 कुल, p 215, 61.
 कुलल, p 162, 46.
 कुन्द, p 391, 19 p 114, 9.
 कुन्द, p 114, n.
 कुन्दर, p 114, n.
 कुन्दु, p 114, 9-
 कुन्दुबकी, p 115, 12.
 कुपिन्द, p 249, n.
 कुपू, p 272, 4.
 कुप्य, p 243, 92.
 कुपय, p 76, n.
 कुज, p 149, 48.
 कुमार, p 7, 36. p 48, 12
 कुमारक, p 91, 5.
 कुमारी, p 103, 54.
 p 138, 8.
 कुमद, p 70, n.

कुसु—कुचि.

कुसुद, p 70, 37.
 कुसुदबान्धन, p 18, 15.
 कुसुदबन्धु, p 18, n.
 कुसुदिका, p 95, 21.
 कुसुदिनी, p 71, 39.
 कुसुदवत्, p 75, 9.
 कुसुदवती, p 71, 38. n.
 कुम्भ, p 180, 18.
 कुम्भ, p 94, 14. p 200, 5.
 p 339, 137.
 कुम्भकार, p 249, 6.
 कुम्भसम्भन, p 19, 21.
 कुम्भिका, p 70, 38.
 कुम्भी, p 95, 21.
 कुम्भीर, p 66, 21.
 कुम्भीर, p 66, n.
 कुम्भ, p 128, 8.
 कुम्भक, p 253, 24.
 कुम्भक, p 104, n.
 कुम्भ, p 132, 23.
 कुम्भी, p 132, n.
 कुम्भक, p 104, 55.
 कुम्भक, p 104, 56.
 कुम्भक, p 104, n.
 कुम्भिक, p 124, 25.
 कुम्भिक, p 241, 87.
 कुम्भूर, p 252, n.
 कुम्भिका, p 231, n.

कुर्व—कुत्सा.

कुर्वती, p 403, n.
 कुर्वत्, p 403, n.
 कुर्व, p 136, 41. p 175, 1.
 p 394, n. p 249, n.
 कुर्वक, p 95, 19. p 122, 20.
 p 249, 5.
 कुर्वटा, p 139, 10.
 कुर्वटी, p 246, n.
 कुर्वीय, p 9, n.
 कुर्विका, 245, 103.
 कुर्वपात्रिका, p 138, 7.
 कुर्वपात्री, p 138, n.
 कुर्वविग्र, p 402, n.
 कुर्वनेत्रिन्, p 249, 5.
 कुर्वसम्भन, p 175, 2.
 कुर्वशी, p 138, 7.
 कुर्वश, p 135, 37.
 कुर्वश, p 249, 6.
 कुर्वशी, p 245, 103.
 कुर्विक, p 249, n.
 कुर्विक, p 9, 42.
 कुर्वी, p 108, 12.
 कुर्वीन, p 202, 12.
 p 175, 2.
 कुर्वीर, p 66, 21.
 कुर्वीर, p 224, 18. p 230,
 39. n. p 392, 21.
 कुर्वीर, 230, n.

कुत्सा—कुये.

कुत्साप्राप्तिवृत्त, p 230, n.
 कुत्साप, p 392, n. p 224, n.
 p 230, n.
 कुत्सा, p 155, 19. p 175, n.
 कुत्सा, p 69, 34.
 कुत्स, p 70, n.
 कुत्सर, p 35, n.
 कुत्स, p 401, n. p 94,
 17.
 कुत्स, p 70, 37.
 कुत्स, p 401, n.
 कुत्सा, p 267, 37.
 कुत्सेयी, p 64, 16.
 कुत्सेयी, p 64, n.
 कुत्सेय, p 249, 6.
 कुत्सेर, p 14, 65.
 कुत्सेर, p 116, 15.
 कुत्सेर, p 70, n.
 कुत्स, p 125, 31. p 362,
 218.
 कुत्स, p 269, 4. p 31,
 4. p 359, 206.
 कुत्सा, p 359, n.
 कुत्सी, p 359, n.
 कुत्सी, p 244, 99.
 कुत्सी, p 221, n.
 कुत्सीर, p 250, 12.
 कुत्सेय, p 71, 40.

कृप—कृष्टा.

कृपक, p 259, n. p 31, n.
 कृपीद, p 221, n.
 कृष्ट, p 398, 34. p 115,
 14. p 151, 5.
 कृष्णाण्डक, p 122, 21.
 कृसीद, p 221, 4.
 कृसीदिक, p 221, 5.
 कृष्टक, p 90, 17.
 कृष्टनाञ्जन, p 245, 103.
 कृष्टमेष्ट, p 5, 21.
 कृष्टम्भ, p 339, 139.
 p 246, 107.
 कृष्टति, p 53, 30.
 कृष्टुम्बरी, p 230, n.
 कृष्टुम्बक, p 330, 38.
 कृष्टना, p 189, 52.
 कृष्टर, p 56, 1.
 कृष्ट, p 26, n.
 कृष्ट, p 26, 9.
 कृष्टद, p 261, 14.
 कृष्ट, p 84, 4. p 311, 39.
 p 136, 42.
 कृष्टक, p 223, 13.
 कृष्टयन्त्र, p 253, 27.
 कृष्टयाव्याधि, 97, 27.
 कृष्टस्य, p 277, 23.
 कृष्टि, p 149, n.
 कृष्टाक, p 63, n.

कृप—कृत.

कृप, p 68, 25.
 कृपक, p 63, 12. p 62, n.
 कृपार, p 60, n.
 कृष्टं, p 162, 43.
 कृष्टंभीर्भ, p 119, 8.
 कृष्टिका, p 231, 44.
 कृष्टन, p 53, 33.
 कृष्टर, p 158, 31.
 कृष्टरा, p 158, n.
 कृष्टाक, p 169, 19.
 कृष्टं, p 66, 21.
 कृष्ट, p 61, 7.
 कृष्टर, p 206, 25.
 कृष्टार, p 60, n.
 कृष्टक, p 181, 19.
 कृष्टाक, p 129, 12.
 कृष्टाक, p 131, 17.
 कृष्टाटिका, p 161, 39.
 कृष्टान, p 129, n.
 कृष्ट, p 60, 4. p. 189, 51.
 कृत, p 322, 79.
 कृतक, p 231, 42.
 कृतपुष्ट, p 2/8, 36.
 कृतनाक, p 91, 4.
 कृतस्य, p 259, 4.
 कृतस्यक, p 261, 10.
 कृतस्यमिका, p 138, n.
 कृतस्यमिका, p 138, n.

कृत—कृष्टा.

कृतस्यमिका, p 138, 7.
 कृतस्यमिका, p 138, n.
 कृतस्यमिका, p 138, n.
 कृतस्य, p 2/8, 36,
 कृतान, p 11, 54. p 319,
 67.
 कृतिन्, p 176 5.
 कृष्ट, p 284, 53.
 कृष्टि, p 187, 46.
 कृष्टिनाक, p 6, n.
 कृष्टिनाक, p 6, 27.
 कृष्ट, p 403, 45.
 कृष्टा, p 345, 160.
 कृष्टिन्, p 86, 2.
 कृष्टिन्क, p 171, 29.
 कृष्ट, p 275, 14.
 कृष्ट, p 270, 48.
 कृष्टा, p 49, 18.
 कृष्टा, p 213, 57.
 कृष्टा, p 255, 34.
 कृष्टा, p 262, 15.
 कृष्टोद्योनि, p 10, 49.
 कृष्टि, p 130, 13.
 कृष्टोद्योत्त, p 167, 13.
 कृष्टि, p 110, 25.
 कृष्ट, p 274, 11.
 कृष्टा, p 10, 50.
 कृष्टोद्योत्त, p 6, 28.

लघा—केत.

लघाचिन्, p 251, 12.
 लघक, p 223, n.
 लघानु, p 10, n.
 लघि p 220, 2.
 लघिक, p 221, 6.
 लघोवक, p 221, 6.
 लघ, p 222, 8.
 लघि, p 176, 5.
 लघ्य, p 3, 13. p 37, 23.
 p 229, 36.
 लघ्यकर्मन्, p 270, n.
 लघ्यपाक, p 102, n.
 लघ्यपाकप्रका, p 102, 48.
 लघ्यफल, p 102, n.
 लघ्यफला, p 108, 14.
 लघ्यभेदी, p 106, 4.
 लघ्यला, p 109, 16.
 लघ्यवर्त्मन्, p 10, 49.
 लघ्यहन्ता, p 99, 35.
 लघ्यधार, p 129, n.
 लघ्यसार, p 129, 10.
 लघ्या, p 108, 15.
 लघ्यिका, p 225, 19.
 केकर, p 149, 19.
 केका, p 133, 31.
 केकिन्, 133, 30.
 केतक, p 126, n.
 केतकी, p 126, 35.

केत—कैदा.

केतन, p 215, 67.
 केत, p 318, 63.
 केदर, p 392, 20.
 केदार, p 222, 11.
 केनिपातक, p 63, 13.
 केयुर, p 166, 9.
 केखि, p 53, 32.
 केवल, p 359, 205.
 केय, p 317, n. p 162, 46.
 केयपक, p 163, n.
 केयपर्यी, p 107, n.
 केयपाय, p 163, n.
 केयपायी, p 163, 48.
 केयर, p 92, n. p 72, 43.
 केयरिन्, p 127, n.
 केयव, p 3, 13. p 148, 45.
 केयवेक, p 163, 48.
 केयिक, p 148, 45.
 केयिन्, p 148, 45.
 केयिनी, p 115, 14.
 केसर, p 72, n. p 92, 6.
 p 101, 44.
 केसरिन्, p 127, 1.
 कैटभजित्, p 4, 17.
 कैटय्यं, p 95, 21.
 कैतव, p 258, 45. p 52, 30.
 कैदार, p 222, n.
 कैदारक, p 222, 11.

कैदा—कोटि.

कैदारिक, p 222, 11.
 कैदाय्यं, p 222, 11.
 कैरव, p 70, 37.
 कैलास, p 14, 66.
 कैवर्त्तं, p 64, 15.
 कैवर्त्तसुखाक, p 117, n.
 कैवर्त्त, p 84, 15.
 कैवर्त्तसुखाक, p 117, 20.
 कैवर्त्तसुखाक, p 117, n.
 कैयिक, p 162, 47.
 कैय्य, p 162, 47.
 कोक, p 128, 7. p 132, 22.
 कोकनद, p 71, 42.
 कोकनदखि, p 37, 24.
 कोकिक, p 131, 19.
 कोकिकाय, p 110, 23.
 कोटर, p 89, 13.
 कोटरी, p 141, n.
 कोटवी, p 141, 17.
 कोटि, p 214, n. p 311,
 40. p 398, n.
 कोटिवर्त्त, p 117, 21.
 कोटिय, p 222, 12.
 कोटी, p 214, n.
 कोट्ट, p 391, 18.
 कोट्टनी, p 141, n.
 कोट्टार, p 391, 18.
 कोटि, p 214, 61.

कोठ—कोवि.

कोठ, p 151, 5.
 कोण, p 46, 6. p 214, 61.
 कोष्णि, p 149, n.
 कोदण्ड, p 211, 51.
 कोद्व, p 224, 16.
 कोप, p 51, 26.
 कोपक, p 395, n.
 कोपय, p 395, n.
 कोपन, p 266, n.
 कोपना, p 137, 4.
 कोपिन्, p 266, 32.
 कोणल, p 278, 27.
 कोण्टिक, p 134, 35.
 कोरक, p 89, 16. p 134, 35.
 कोरणी, p 115, 13.
 कोरद्व, p 224, 16.
 कोर, p 94, 17. p 62, 11.
 p 127, 2.
 कोरक, p 172, 31.
 p 229, 36.
 कोरद्व, p 116, 18.
 कोरम्वक, p 47, 7.
 कोरम्वही, p 108, 16.
 कोरा, p 94, n. p 108, 15.
 कोराह्व, p 44, 4.
 कोरि, p 94, 17.
 कोरी, p 94, n.
 कोविद, p 176, 4.

कोवि—कौल.

कोविदार, p 91, 8.
 कोष, p 135, n. p 242, 91.
 कोषफल, p 172, 31.
 कोषातकी, p 300, n.
 कोष, p 135, 37. p 242, n.
 p 364, 228, n.
 कोषातको, p 300, 8.
 कोठ, p 312, 43.
 कोष्ण, p 23, 36.
 कौकुटिक, p 303, 17.
 कौलेयक, p 213, 57.
 कौटतक, p 250, 9.
 कौटिक, p 251, 14.
 कौलक, p 222, n.
 कौलप, p 11, 55.
 कौलक, p 53, 31.
 कौलह्व, p 53, 31.
 कौलवीष, p 221, 8.
 कौलिक, p 208, 38.
 कौली, p 114, 8.
 कौलीन, p 335, 124.
 कौलोदकी, p 5, n.
 कौलोदी, p 5, n.
 कौलदी, p 19, 18.
 कौलोदकी, p 5, 24.
 कौलटिनेय, p 143, 27.
 कौलटेय, p 143, 26.
 कौलटेबी, p 142, n.

कौल—क्रन्दि.

कौलटेर, p 143, 26.
 कौलटेरा, p 143, n.
 कौलखीन, p 221, n.
 कौलीन, p 334, 19.
 कौलेय, p 175, n.
 कौलेयक, p 175, n.
 p 252, 22.
 कौलिक, p 94, 14. p 300,
 10.
 कौलिकी, p 300, n.
 कौलिय, p 167, 13.
 कौलिक, p 300, n.
 कौलिकी, p 300, n.
 कौलेय, p 167, n.
 कौलुव, p 403, n.
 कौलुवी, p 403, n.
 कौलुव, p 5, 24.
 क्लिन्, p 385, n.
 क्रकच, p 255, 35. p 104, n.
 क्रकर, p 104, 57. p 131,
 19. p 255, n.
 क्रद्व, p 178, 13.
 क्रद्व'सिन्, p 6, 29.
 क्रद्वच, p 2, 4.
 क्रयन, p 218, 83.
 क्रन्दन, p 217, 76. p 336,
 126. p 54, n.
 क्रन्दिन, p 54, 35.

क्रम—क्रोध.

- क्रम, p 185, 39.
 क्रमुक, p 95, 21. p 126, 34.
 क्रमेणक, p 239, 75.
 क्रमविक्रमिक, p 239, 79.
 क्रमिक, p 240, 79.
 क्रम्य, p 240, 82.
 क्रम्य, p 154, 14.
 क्रम्याद्, p 11, 55.
 क्रम्याद्, p 11, 55.
 क्रमावक, p 240, 79.
 क्रमि, p 130, n.
 क्रमिज, p 171, 28.
 क्रिया, p 385, n.
 क्रियावद्, p 263, 18.
 क्रोडा, p 53, 33.
 क्रुद्ध, p 131, 22, n.
 क्रुध्, p 51, 26, n.
 क्रुष्ट, p 54, 35.
 क्रूर, p 270, 47. p 277, 25. p 355, 193.
 क्रेतव्य, p 240, 82.
 क्रोव, p 240, 82.
 क्रोड, p 127, 2. p 158, 28.
 क्रोडा, p 158, n.
 क्रोध, p 51, 26.
 क्रोधन, p 266, 32.

क्रोध—क्षय.

- क्रोधदुग्, p 77, 18.
 क्रोष्ट, p 128, 5.
 क्रोष्टविज्ञा, p 108, 11.
 क्रोष्टी, p 111, 28. p 128, n.
 क्रोशुदारण, p 7, n.
 क्रोशु, p 131, 22.
 क्रोशुदारण, p 7, 36.
 क्रम, p 289, 10.
 क्रमय, p 289, 10.
 क्रिच, p 284, 55.
 क्रिचाच, p 153, 11.
 क्रियित, p 283, 48.
 क्रिष्ट, p 43, 20. p 283, 48.
 क्रीतक, p 111, 28.
 क्रीतकिका, p 108, 13.
 क्रीष, p 146, 39. p 361, 213.
 क्लेश, p 294, 29.
 क्लेश, p 154, 16.
 क्लृप्त, p 44, 3.
 क्लृप्त, p 44, 3.
 क्लृप्त, p 282, 45.
 क्लृप्त, p 44, 3.
 क्लृप्तोद्भव, 245, 102.
 क्षय, p 314, 50. p 27, 11. p 55, 38.
 क्षयदा, p 25, 4.

क्षय—क्षान्त.

- क्षयन, p 218, 82.
 क्षयप्रभा, p 17, 10.
 क्षतज, p 154, 15.
 क्षतव्रत, p 190, 53.
 क्षत्तु, p 248, 3. p 318, 65. p 206, 27.
 क्षत्र, p 191, n.
 क्षत्र, p 191, n.
 क्षत्रवन्धु, p 330, n.
 क्षत्रिय, p 191, 1.
 क्षत्रिया, p 140, 14.
 क्षत्रिवासी, p 140, 14.
 क्षत्रियी, p 140, 15.
 क्षत्रिन्, p 191, n.
 क्षत्र, p 266, 31, n.
 क्षपा, p 25, 4.
 क्षपाकर, p 18, 16.
 क्षय, p 341, 144.
 क्षया, p 341, 144. p 73, n.
 क्षयिह, p 266, 31.
 क्षयिन्, p 266, 31.
 क्षय, p 30, 22. p 287, 7. p 150, 2. p 196, 19. p 342, 147.
 क्षय, p 150, 3.
 क्षययु, p 150, 3.
 क्षान्त, p 282, 46.

शान्ति—शुद्ध.

शान्ति, p 51, 24.
 शार, p 244, 100.
 शारक, p 89, 16.
 शारण, p 42, n.
 शारङ्गसिद्धि, p 73, 4.
 शारित, p 269, 43.
 शक्ति, p 320, 73. p 73, 2.
 क्षिपयि, p 63, n.
 क्षिपा, p 289, 11. p 25, n.
 क्षिपयी, p 63, n.
 क्षिप्त, p 280, 37.
 क्षिप्नु, p 265, 30.
 क्षिप्र, p 13, 6.
 क्षिया, p 287, 7.
 क्षीर, p 61, 4. p 233, 51.
 p 352, 184.
 क्षीरविहति, p 231, 44.
 क्षीरविदारो, p 111, 29.
 क्षीरमुक्ता, p 111, 28.
 क्षीराब्धितनया, p 5, 23.
 क्षीरायी, p 109, 18.
 क्षीरिका, p 97, 26.
 क्षीरोद, p 60, 2.
 क्षीव, p 264, 23.
 क्षुत, p 150, 3.
 क्षुताभिजनन, p 225, n.
 क्षुत्, p 150, 3.
 क्षुद्र, p 270, 48. p 350, 179.

शुद्ध—क्षेपि.

शुद्धवष्टिका, p 167, 11.
 शुद्धयद्, p 67, 23.
 शुद्धा, p 108, 12. p 350,
 179.
 शुद्धाख्यमह्यसङ्कृत, p 65,
 19.
 शुद्ध, p 150, 3. p 234, 54.
 शुधा, p 234, n.
 शुधाभिजनन, p 225, 19.
 शुधित, p 263, 20.
 शुप, p 87, 8.
 शुभा, p 225, 20.
 शुर, p 204, n. p 110, 23.
 शुरक, p 95, 20.
 शुरप, p 392, 20.
 शुरिन्, p 250, 10.
 शुक्क, p 274, 11.
 p 300, 10.
 शुक्का, p 300, n.
 शुक्ल, p 223, 11. p 351,
 182.
 शुक्लक्ष, p 32, 7. p 309,
 35.
 शुक्लाजीव, p 221, 6.
 क्षेपण, p 189, 11.
 क्षेपणि, p 63, 13.
 क्षेपयी, p 63, n.
 क्षेपिष्ठ, p 285, 61.

क्षेम—खजा.

क्षेम, p 31, 4. p 116, 16.
 p 398, 34.
 क्षेय, p 222, 11. p 297, n.
 क्षोद, p 215, 67.
 क्षोदिष्ठ, p 285, 61.
 क्षोम, p 168, 15. p 80, n.
 क्षोणि, p 73, n.
 क्षोणी, p 73, n.
 क्षोद्र, p 246, 109.
 क्षौन, p 167, n. p 80, 12.
 p 168, n.
 क्षौनी, p 167, n.
 क्षुत्, p 281, 40.
 क्ष्या, p 73, 3.
 क्ष्याभ्यत, p 84, 1.
 क्षेड, p 58, 9.
 क्षेडा, p 217, 75.
 p 313, 45.
 क्षेडित, p 398, 84.
 ख, p 304, 19. p 15, 1.
 p 393, 22.
 खक्षुड, p 277, n.
 खग, p 212, 54. p 134, 32.
 p 304, 20.
 खगेष्टर, p 5, 24.
 खज, p 229, n.
 खजाका, p 229, 34.

खञ्ज—खर्ज.

खञ्ज, p 149, 49.
 खञ्जन, p 130, 15.
 खञ्जरीट, p 130, 15.
 खट, p 390, 17.
 खट्टा, p 174, 39. p 205, n.
 खट्ट, p 127, 4.
 खट्टिनु, p 127, 4.
 खट्टी, p 127, 4. n.
 खण्ड, p 18, 17.
 खण्डपरम्पु, p 6, 26, n.
 खण्डपरम्पु, p 6, 26.
 खण्डनिकार, p 231, 43.
 खण्डिक, p 224, 16.
 खदिर, p 98, 30.
 खदिरी, p 119, 7.
 खद्योत, p 133, 28.
 खनि, p 85, 7.
 खनिज, p 222, 12.
 खनी, p 85, n.
 खपुर, p 126, 34.
 खर, p 239, 78. p 23, 37.
 खरण, p 148, 46.
 खरडुल्या, p 119, 5.
 खरनझरी, p 107, 7.
 खरा, p 102, 49.
 खरागरी, p 102, n.
 खराया, p 111, 30.
 खर्जूर, p 243, n.

खर्ज—खुर.

खर्ज, p 151, 4.
 खर्जूर, p 126, 35. p 243, 97.
 खर्जरी, p 126, 35.
 खपर, p 245, n.
 खपरी, p 245, n.
 खके, p 276, 20.
 खल्लं, p 148, 46. p 276, n.
 खपंट, p 397, n.
 खल, p 270, 47.
 खलपू, p 262, 17.
 खलिन, p 204, n.
 खलिनी, p 297, 42.
 खलीन, p 204, 17.
 खलु, p 375, 16.
 खल्ला, p 297, 42.
 खाल, p 68, 27.
 खदित, p 285, 60.
 खार, p 242, n.
 खारि, p 242, n.
 खारी, p 242, 89.
 खारीक, p 222, 10.
 खारीयाप, p 222, 10.
 खिल, p 74, 5, n.
 खिहा, p 74, n.
 खुर, p 116, 18. p 392, n.
 खुरखल, p 148, 47.
 खुरखल, p 148, 47.

खुर—गण.

खुरम, p 392, n.
 खुरक, p 300, n. p 251, n.
 खुरका, p 300, n.
 खेट, p 272, 4. p 396, n.
 खेव, p 68, 29.
 खेला, p 53, 33.
 खोच, p 149, 49.
 खान, p 261, 9.
 खानगईच, p 281, 42.
 खानि, p 288, 9.

 गगण, p 15, 1.
 गङ्गा, p 69, 31.
 गङ्गाधर, p 6, 29.
 गज, p 200, 2.
 गजता, p 200, 4.
 गजबन्धनी, p 202, 11.
 गजभक्षा, p 115, n.
 गजभक्षा, p 115, 11.
 गजानन, p 7, 34.
 गङ्गा, p 79, 8.
 गडक, p 65, 17.
 गडु, p 891, 18.
 गडुल, p 149, 48.
 गख, p 135, 40. p 211, 49.
 p 314, 48.
 गणक, p 194, 14. n.
 गणकी, p 194, n.

गण - गन्धी.

गणदेवता, p 2, 5.
 गणनीय, p 275, 14.
 गणराज, p 25, 6.
 गणरूप, p 105, 61.
 गणहासक, p 116, 16.
 गणाधिप, p 7, 33.
 गणिका, p 103, 52.
 p 141, 19.
 गणिकारिका, p 101, 46.
 गणित, p 275, 14.
 गणेश, p 275, 14.
 गण्ड, p 161, 41. p 200, 5.
 गण्डक, p 127, 4.
 गण्डकारी, p 119, n.
 गण्डकाली, p 119, 7.
 गण्डयैव, p 85, 6.
 गण्डाली, p 124, 24.
 गण्डीर, p 123, 22.
 गण्डपद, p 66, 22.
 गण्डपदी, p 67, 24.
 गण्डपा, p 387, 10.
 गतनासिक, p 148, 46.
 गति, p 204, 17.
 गद, p 150, 2.
 गद्य, p 396, 31.
 गन्तव्य, p 403, n.
 गन्तव्या, p 403, n.
 गन्धी, p 204, 20.

गन्ध - गन्धी.

गन्ध, p 35, 16.
 गन्धक, p 245, 102.
 गन्धकुटी, p 115, 11.
 गन्धन, p 334, 117.
 गन्धनाकुली, p 112, 2.
 गन्धफली, p 99, 36.
 p 101, 44.
 गन्धनादन, p 84, 3.
 गन्धमूली, p 122, 19.
 गन्धरस, p 245, 105.
 गन्धर्व, p 2, 6. p 10, 48.
 p 129, 11. p 202, 12.
 p 338, 135.
 गन्धर्वहस्तक, p 98, 31.
 गन्धवह, p 12, 57.
 गन्धवहा, p 161, 40.
 गन्धवाह, p 12, 57.
 गन्धघटी, p 122, n.
 गन्धसार, p 172, 32.
 गन्धानुमती, p 113, 8.
 गन्धाली, p 133, n.
 गन्धाञ्जन, p 245, 103.
 गन्धिक, p 245, n.
 गन्धिनी, p 115, 11.
 गन्धोत्तमा, p 257, 40.
 गन्धोली, p 133, 27.
 गन्धिल, p 22, 34.
 गन्धीर, p 64, 15.

गम - गर्भि.

गम, p 214, 63.
 गमन, p 214, 63.
 गम्भारी, p 94, 16.
 गम्भीर, p 64, 15.
 गम्य, p 281, 42.
 गरण, p 295, 37.
 गरण, p 58, 9.
 गरगरी, p 102, n.
 गरिष्ठ, p 285, 62.
 गरी, p 102, 49.
 गरुड, p 5, 24.
 गरुडध्वज, p 4, 14.
 गरुडपत्र, p 22, 33.
 गरुड, p 134, 36.
 गरुडारु, p 5, 24. p 317, 60.
 p 134, 34.
 गर्गरी, p 239, 75.
 गर्जित, p 17, 10.
 गर्ज, p 56, 2.
 गर्दन, p 290, 78.
 गर्दभासक, p 96, 23.
 गर्दन, p 263, 22.
 गर्भ, p 339, 138. p 146,
 39.
 गर्भक, p 173, 3.
 गर्भाधार, p 80, 8.
 गर्भाधर, p 146, 38.
 गर्भिणी, p 142, 22.

गर्भो—गव्यू

गर्भोपधातिनी, p237,70.
 गर्भत्, p 125, 31.
 गर्भ, p 50, 22.
 गर्हण, p 41, 14.
 गर्ह्य, p 272, 4.
 गर्ह्यादिन्, p 267, 37.
 गल, p 160,29. p297,n.
 गलकंठ, p 236, 63.
 गलनिका, p 228, 31.
 गलित, p 284, 53.
 गलोद्देश, p 203, 16.
 गल्या, p 297, 42.
 गवय, p 129, 11.
 गवल, p 244, 100.
 गवांजल, p 235, 58.
 गवाज, p 80, 9.
 गवाक्षी, p 123, 22.
 गवीश्वर, p 235, 58.
 गवड, p 226, 25.
 गवेहका, p 226, n.
 गवेधु, p 226, n.
 गवेधुका, p 226, 25.
 गवेधय, p 294, n.
 गवेधया, p 183, 31.
 गवेधित, p 284, 54.
 गव्य, p 233, 50.
 गव्या, p 235, 60.
 गव्यूति, p 77, 18.

गह—गिरि.

गहन, p86, 1.p279,34.
 गहर, p 85, 6. p 352, 185.
 गाक्षेय, p 243,95. p344, 157.
 गाक्षेयकी, p 118, 5.
 गाढ, p 13, 62.
 गाणिक्य, p 142, 22.
 गाणिक्य, p 211, 52.
 गाण्डीव, p 211, 52.
 गात्र, p156,21. p201,8.
 गात्राहलेपनी, p 173,35.
 गान, p 45, 4.
 गान्धी, p 204, n.
 गान्धार, p 45, 1.
 गान्धवे, p 10, n.
 गायत्री, p 98, 30.
 p 180, 22.
 गायत्री, p 180, n.
 गारुतत्, p 243, 92.
 गार्गक, p 296, n.
 गार्भिण्य, p 142, 22.
 गार्भपत्न्य, p 179, 19.
 गालव, p 94, 13.
 गिर, p 38, 1.
 गिरि, p84,1. p 289,11.
 गिरिकर्षी, p 110, 22.
 गिरिका, p 129, 12.

गिरि—गुड.

गिरिज, p 245, 104.
 p 244, 100.
 गिरिजाचल, p 244,100.
 गिरित, p 285, n.
 गिरिचङ्चिका, p 102, 47.
 गिरिध, p 6, 26.
 गिरीध, p 6, 26.
 गिरा, p 38, n.
 गिरि, p 289, n.
 गिरित. p 285, 60.
 गिरिन, p 289, n.
 गीत, p 44, 4.
 गीर्थ, p 285, 58.
 गीर्षि, p 289, 11.
 गीर्वाण, p 2, 4.
 गीर्षति, p 20, n.
 गीर्षति, p 20, 25, n.
 गुग्गुलु, p 94, 14.
 गुग्गु, p 225,21. p89,n.
 p 165, n.
 गुग्गुक, p 89, 16.
 गुग्गुच, p 165, n.
 गुग्गु, p 109,16. p79,n.
 गुड, p 312, 44.
 गुडपुष्प, p 92, 8.
 गुडफल, p 92, 9.
 गुडा, p 110, 24.
 गुडची, p 106, n.

गुडू—गुह्य.

- गुडूची, p 106, 1.
 गुण, p195, 19. p212, 53.
 p 253, 27. p 314, 49.
 गुणवचक, p 63, 12.
 गुणित, p 280, 38.
 गुणित, p 280, 38.
 गुह्य, p 165, 7. p 89, n.
 गुह्यक, p 89, n.
 गुह्यार्थ, p 165, 7.
 गुह्य, p 157, 24.
 गुह्य, p 124, 27.
 गुह्या, p99, 36. p124, 25.
 गुह्य, p280, 38. p284, 55.
 गुह्य, p 321, 77.
 गुह्यित, p 280, n.
 गुह्यित, p 280, n.
 गुह्य, p 177, 11.
 गुह्य, p 20, 25. p 176, 6.
 p 346, 164.
 गुह्यिणी, p 142, 22.
 गुह्य, p 156, 23.
 गुह्य, p 88, 9. p 155, 17.
 p 341, 144.
 गुह्यिणी, p 88, 9.
 गुह्यक, p 126, 34.
 गुह्य, p 7, 35.
 गुह्य, p 85, 6.
 गुह्य, p 344, 156.

गुह्य—गुह्यी.

- गुह्यक, p 2, 6.
 गुह्यकेश्वर, p 14, 63.
 गुह्य, p 280, 38.
 गुह्यपद, p 58, n.
 गुह्यपाद, p 58, 7, n.
 गुह्यपुत्र, p 194, 13.
 गुह्य, p 155, 19.
 गुह्य, p 282, 46.
 गुह्य, p 289, n.
 गुह्यक, p 126, n.
 गुह्यन, p 121, 14.
 गुह्य, p 263, 22.
 गुह्य, p 131, 21.
 गुह्यसी, p 387, 10.
 गुह्य, p 121, 16.
 गुह्य, p 78, 4. p 384, n.
 p 370, 240.
 गुह्यगोधा, p 129, n.
 गुह्यगोधिका, p 129,
 12.
 गुह्यगोधिका, p 129, n.
 गुह्यपति, p 194, 15.
 गुह्यार्थ, p 265, 27.
 गुह्यस्थ, p 396, 30.
 गुह्याराज, p 86, 1.
 गुह्यार्थगुह्यी, p 81, 13.
 गुह्य, p 175, 3.
 गुह्य, p 265, 27.

गुह्य—गोधा.

- गुह्यक, p 262, 16.
 p 136, 43.
 गुह्यक, p 174, 40.
 गुह्यक, p 174, n.
 गुह्य, p 78, 4.
 गुह्यक, p301, 12. p85, 8.
 गुह्य, p 245, 104.
 गो, p 235, 60. p237, 67.
 गोह्यक, p 109, 17.
 गोह्य, p159, 34. p 129,
 10.
 गोह्यी, p 106, 2.
 गोह्य, p 235, 58.
 गोह्यक, p 109, 17.
 गोह्य, p 85, 17.
 गोह्य, p 114, 7.
 गोह्य, p 391, n.
 गोह्य, p 123, 22.
 गोह्य, p 391, 18.
 गोह्य, p 175, 1. p 351,
 182.
 गोह्य, p 8, 38.
 गोह्य, p 73, 3.
 गोह्य, p 223, 14.
 गोह्य, p 235, 57.
 गोह्य, p 235, n.
 गोह्य, p 235, 58.
 गोह्य, p 212, 52.

गोधा—गोख.

गोधापदी, p 114, 7.
 गोधि, p 161, 43.
 गोधिका, p 66, 22.
 गोधिकाकल, p 128, 6.
 गोधुल, p 224, 18.
 गोनर्द, p 117, 20.
 गोनस, p 57, 4.
 गोप, p337, 132, p399, n.
 p 192, 7. p 245, 105.
 गोपति, p 236, 62.
 गोपा, p 112, n.
 गोपानसी, p 81, 15.
 गोपाधित, p 284, 55.
 गोपाख, p 235, 57.
 गोपी, p 112, 30.
 गोपुर, p82, 16. p117, 20.
 p 352, 184.
 गोष, p 251, n.
 गोषक, p 251, 17.
 गोसत्, p 235, 58.
 गोसय, p 233, 50.
 गोसायु, p 128, 5.
 गोसिन्, p 235, 58.
 गोरख, p 289, n.
 गोरस, p 234, 53.
 गोर्द, p 154, 16.
 गोख, p 392, 20. p146, n.
 गोखक, p 146, 36.

गोला—गौरा.

गोला, p 246, 109.
 गोखिह, p 95, n.
 गोखिठ, p 95, 20.
 गोखोषी, p 124, 24.
 p 247, 111.
 गोबन्दिनी, p 99, 36.
 गोबिन्द, p 4, 14.
 गोबिन्, p 233, 50.
 गोशाख, p 400, 40, n.
 गोशीर्ष, p 172, 33.
 गोठ, p 76, 13.
 गोठपति, p 337, 132.
 गोठी, p 178, 14.
 गोठीन, p 76, 13.
 गोषद, p 327, 96.
 गोसंख, p 235, 57.
 गोस, p 245, n.
 गोसयय, p 245, n.
 गोसना, p165, 7. p111, n.
 गोसनी, p 111, 26.
 गोस्यानक, p 76, 13.
 गोख, p 391, n.
 गोतक, p 3, 10.
 गोधार, p 128, 6.
 गोधेय, p 128, 6.
 गोधेर, p 128, 6.
 गोर, p354, 191. p37, 24.
 गौरा, p 7, n.

गौरी—ग्राव.

गौरी, p 7, 32. p 139, 8.
 यधित, p 280, n.
 यन्वि, p 124, 27.
 यन्विक, p 247, 111.
 यंधित, p 280, 35.
 यंधिपणं, p 117, 20.
 यंधिख, p 95, 18. p 104,
 57.
 यल, p43, 20. p285, 60.
 यल, p 26, 9. p 288, 8.
 p 369, 238.
 यल्लि, p 151, n.
 यल्ली, p 151, n.
 यल्लोदक, p 151, 6.
 यल्लपति, p 22, 32.
 यल्लोद, p 265, 27.
 यल, p 83, 20.
 यल्लसी, p 315, 52.
 यल्लतक, p 250, 9.
 यल्लता, p 297, 42.
 यल्लाधीन, p 250, 9.
 यल्लान्न, p 83, 20.
 यल्लोषा, p 108, 13.
 यल्ल, p 43, 19. p 253,
 23.
 यल्लयधर्म, p 190, 56..
 यल्लन, p 84, 1. p 331,
 108.

प्रास—घन.

प्रास, p 234, 54.
 प्राह, p66,21. p 288,8.
 प्राहिन्, p 91, 1.
 प्रीवा, p 160, 39.
 प्रीय, p 29, 18.
 प्रैव, p 165, n.
 प्रैवेय, p 165, n.
 प्रैवेयक, p 165, 5.
 प्रलस, p 285, 60.
 प्रलह, p 258, 45.
 प्रलान, p 152, 9.
 प्रलानि, p 385, n.
 प्रलाक्षु, p 152, 9.
 प्रलो, p 18, 16.
 घट, p 228, 32.
 घटना, p 217, 75.
 घटा, p 217, 75.
 घटीवन्त, p 254, 28.
 घट्ट, p 391, n.
 घट्टा, p 95, 20, n.
 घट्टापथ, p 77, 19.
 घट्टापाठसि, p 95, 20.
 घट्टारवा, p 110, 25.
 घन, p 16, 9. p 213,59.
 p 332, 113. p 46, 4.
 p 275, 15.
 घनरस, p 61, 5.

घन—घोट.

घनसार, p 172, 32.
 घनावन, p 332, 112.
 घन्ने, p 54, 33.
 वकार, p 263, 20.
 वक्ष, p 24, 2.
 घाटा, p 161, 39.
 घाटिक, p 215, n.
 घाटिक, p 215, 65, n.
 घात, p 218, 84.
 घातक, p 265, 28.
 p 270, 47.
 वास, p 125, 33.
 वु, p 390, n.
 वुड, p 156, n.
 वुटि, p 156, n.
 वुटिका, p 156, 23.
 वुटी, p 156, n.
 वुण, p 391, 18.
 वूर्चित, p 266, 32.
 वसा, p 49,18.p295,32.
 p 315, 54.
 वसि, p 22, 34.
 वत, p 233, 52.p339,n.
 p 322, 78.
 वटि, p 127, 2.
 p 121, n.
 वोट, p 202, n.
 वोटक, p 202, 11.

वोणा—चक्र.

वोणा, p 161,40. p204,
 17.
 वोखिन्, p 127, 2.
 वोष्टा, p 95, 17. p126,
 34.
 वोर, p 50, 20.
 वोव, p 83, 20.
 वोवक, p 113, 5.
 वोवणा, p 41, 12.
 व्राण, p161,40.p281,39.
 व्राणतर्पण, p 36, 20.
 व्रात, p 281 39.
 व, p 377, 5. p 371, 2.
 वकोरक, p 134, 35.
 वक्र, p 205, 24. p 210,
 46. p 352, 184.
 p 132, 22.
 वक्रकारक, p 116, 17.
 वक्रपाणि, p 4, 15.
 वक्रपदक, p 120, 12.
 वक्रला, p 124, 25, n.
 वक्रपत्तिन्, p 191, 2.
 वक्रपत्तिनी, p 122, 19.
 वक्रवाक, p 132, 22.
 वक्रवाह, p 16, n.
 p 84, n.
 वक्रवाह, p 16, 7.

चक्रा—चखिह.

- चक्राङ्ग, p 132, 23.
 चक्राङ्गी, p 106, 4.
 चक्रिन्, p 57, 7. n.
 चक्रोत्पत्, p 239, 78.
 चक्षुःक्षवत्, p 58, 7.
 चक्षु, p 162, n.
 चक्षुष्य, p 245, 103.
 चक्षुस्, p 162, 44.
 चक्षुल, p 277, 24.
 चक्षुला, p 17, 11.
 चक्षु, p 98, 32. p135, 36.
 चक्षू, p 126, n.
 चटक, p 131, 18.
 चटका, p 131, 18.
 चटकाधिरर, p 247, n.
 चटकाधिरस, p 247, n.
 चटक, p 277, n.
 चटिकाधिरर, p 247, n.
 चटिकाधिरस्, p 247, 111.
 चणक, p 224, 18.
 चण्ड, p 266, 32.
 चण्डा, p116, 16. p7, n.
 चण्डात, p 104, 57.
 चण्डातक, p 169, 20.
 चण्डाल, p 252, 20.
 चण्डालवल्ग्वी, p 255, 32.
 चण्डालिका, p 255, 32.
 चखिह, p 7, n.

चखिह—चन्द्र.

- चखिहका, p 7, 33.
 चखिही, p 7, n.
 चक्षुःशास्त्र, p 79, 6.
 चक्षुःशास्त्री, p 79, n.
 चक्षुर, p 252, 19.
 चक्षुरकुल, p 91, 4.
 चक्षुरानन, p 3, 11.
 चक्षुर्भद्र, p 190, 57.
 चक्षुर्भुज, p 4, 15.
 चक्षुर्भुग, p 384, n.
 p 394, n.
 चक्षुर्वर्ग, p 190, 57.
 चक्षुष्य, p 77, 17.
 चक्षुर्हीयनी, p 237, 69.
 चक्षुर, p 81, 13. p179, 17.
 चन, p 377, 3.
 चन्द, p 18, n.
 चन्दन, p 172, 32.
 चन्द्र, p 18, 15. p 120, 12.
 p 273, n. p172, 32.
 p 352, 184.
 चन्द्रक, p 133, 31.
 चन्द्रभागा, p 69, 34.
 चन्द्रमस्, p 18, 15.
 चन्द्रवल्ली, p 118, n.
 चन्द्रवाला, p 115, 13.
 चन्द्रशेखर, p 6, 26.
 (चन्द्रसंज्ञ), p 172, 32.

चन्द्र—चञ्च.

- चन्द्रहास, p 213, 57.
 चन्द्रिका, p 19, 18.
 चन्द्रिषा, p 19, n.
 चण्ट, p 160, 'd.
 चपल, p 244, 100.
 p 270, 46. p13, 60.
 p 277, n.
 चपला, p17, 11. p108, 15.
 चपेट, p 160, 35.
 चप्पर, p 129, n. p198, n.
 चप्परिक, p 91, 3.
 चप्पस, p 398, 35.
 चप्पी, p 387, 10.
 चञ्च, p 210, 46. p385, n.
 चञ्चू, p 128, 9.
 चञ्चक, p 101, 44.
 चञ्च, p 78, 3. p135, 40.
 चञ्च, p 277, 23. p194, 13.
 चञ्चक, p 397, 23.
 चञ्चण, p 156, 22.
 चञ्चणायुध, p 131, 17.
 चञ्चण, p 278, 30.
 चञ्चणम्भान्त, p 84, 2.
 चञ्चाचर, p 277, 23.
 चञ्चिष्णु, p 277, 23.
 चञ्चन, p 33, n.
 चञ्च, p 180, 22.
 चञ्चरी, p 387, 10.

चर्चा—चषा.

- चर्चा, p 32, 11. p170, 23.
 चर्पट, p 161, n.
 चर्ष, p 213, n.
 चर्षकषा, p 120, 9.
 चर्षकषा, p 120, n.
 चर्षकार, p 249, 7.
 चर्षण, p187, 46. p208, 39.
 p 213, 58.
 चर्षप्रवेदिका, p 255, 35.
 चर्षप्रवेदक, p 255, n.
 चर्षप्रवेदिका, p255, 33.
 चर्षार, p 249, n.
 चर्षानु, p 97, 26.
 चर्षा, p 184, 35.
 चर्षित, p 285, 60.
 चर, p 277, 24.
 चरदर, p 91, 1.
 चरन, p 277, 24.
 चराचर, p 277, 24.
 चरित, p214, 64. p280, 36.
 चरित, p 108, n.
 चरिका, p 108, 16.
 चरी, p 108, n.
 चर्य, p 108, 16.
 चर्या, p 108, n.
 चरक, p 257, 43.
 चराच, p 179, 18.

चाक्रि—चिकि.

- चाक्रिक, p 215, 65.
 चाक्रेरी, p 119, 6.
 चाटचैर, p 131, 18.
 चाखकीन, p 221, n.
 चाखडाल, p 249, 4.
 चाखडालिका, p 255, 32.
 चातक, p 130, 17.
 चान्द्रभागा, p 69, n.
 चान्द्रभागी, 69, n.
 चाप, p 211, 51.
 चापर, p 198, 31.
 चापरा, p 198, n.
 चापरी, p 198, n.
 चापीकर, p 243, 95.
 चाप्येय, p 101, 44.
 चार, p290, 14. p194, 31.
 चारटी, p 120, 11.
 चारण, p 250, 12.
 चार, p 272, 1.
 चाश्चिक्य, p 169, 23.
 चार्ष, p 205, n.
 चार्ष्य, p 297, 43.
 चाश्च्य, p 297, n.
 चाल, p 81, n.
 चालन, p 227, n.
 चालनी, p 227, 26.
 चाप, p 130, 16.
 चिकित्सक, p152, 8.

चिकि—चिन्त.

- चिकित्सा, p 150, 1.
 चिकीर्षा, p 385, n.
 चिकुर, p162, 46. p270, 46.
 चिह्न, p 232, 46.
 चिह्ना, p 96, 24.
 चित्, p 33, 10. p 377, 3.
 चिता, p 218, 86.
 चिति, p 218, 86.
 चित्त, p 33, 9.
 चित्तविश्रम, p 51, 26.
 चित्तसमुत्पत्ति, p 50, 22.
 चित्तभोग, p 33, 11.
 चित्ता, p 218, 86.
 चित्त, p 38, 26. p 50, 19.
 p 350, 180.
 चित्तक, p105, 60. p98, 31.
 चित्तकर, p 249, 7.
 चित्तकृत, p 92, 7.
 चित्ततत्त्वज्ञा, p 110, 24.
 चित्तपर्याय, p 107, 11.
 चित्तशान्त, p 11, 51.
 p 330, 107.
 चित्तशिक्षितज्ञ, p21, 26.
 चित्तशिक्षितज्ञ, p21, 28.
 चित्ता, p107, 6. p123, 22.
 चिन्त, p 52, n.

चिन्ता—चिह्न.

- चिन्ता, p 52, 29.
 चिन्तिका, p 52, n.
 चिपिट, p 232, n.
 चिपिटक, p 232, 47.
 चिपुट, p 232, n.
 चिर, p 376, n.
 चिरक्रिय, p 262, 17.
 चिरछी, p 139, 9.
 चिरन्तन, p 277, 26.
 चिररात्राव, p 376, 1.
 चिरविह, p 97, 28.
 चिरसूता, p 238, 71.
 चिरस, p 376, 1.
 चिरात्, p 376, n.
 चिरातिक, p 119, n.
 चिराय, p 376, 1.
 चिरिछी, p 139, n.
 चिरिविह, p 97, n.
 चिरे, p 376, n.
 चिरेय, p 376, n.
 चिलिचिन, p 65, 18.
 चिलिचिन, p 65, n.
 चिलिचोन, p 65, n.
 चिलिचोनक, p 65, n.
 चिलीचिन, p 65, n.
 चिलीचिन, p 65, n.
 चिलीच, p 65, n.
 चिह्न, p 131, n. p 153, 11.

चिबि—चेट.

- चिबिट, p 232, n.
 चिबु, p 161, n.
 चिबुक, p 161, 41.
 चिङ्ग, p 19, 18.
 चीन, p 128, 9,
 चीर p 396, 31.
 चीरी, p 133, 28.
 चीवर, p 396, 31.
 चुक्र, p 119 6. p 229, 35.
 चुक्रिका, p 119, 6.
 चुचुक, p 158, n.
 चुलूपी, p 65, n.
 चुह, p 153, 11.
 चुहि, p 227, 29.
 चुही, p 227, n.
 चुहा, p 398, n.
 चुचुक, p 158, 28.
 चुहा, p 134, 31. p 163, 48.
 चुहानि, p 165, 4.
 चुहाला, p 124, 25.
 चुत, p 94, 14.
 चुर्थ, p 173, 35. p 215, 67.
 चुर्थकुल, p 162, 47.
 चुर्थि, p 386, 9.
 चुर्थी, p 386, n.
 चुलिका, p 201, 6.
 चुना, p 102, 10.
 चेट, p 251, n.

चेट—चौरी.

- चेटक, p 251, 17.
 चेटीका, p 251, n.
 चेटी, p 251, n.
 चेह, p 251, n.
 चेहक, p 251, n.
 चेही, p 251, n.
 चेह, p 33, 9.
 चेतकी, p 100, 40.
 चेतन, p 33, 8.
 चेतना, p 33, 10.
 चेतस, p 33, n.
 चेख, p 168, 17. p 358, 204.
 चेही, p 168, n.
 चैय, p 79, 7.
 चैय, p 28, 15.
 चैयस, p 14, 65.
 चैयिक, p 28, 15.
 चोच, p 118, 22. p 396, 30.
 चोर, p 253, n.
 चोरपुछी, p 115, 14.
 चोरिका, p 253, n.
 चोख, p 169, 19.
 चोही, p 169, n.
 चौर, p 253, 25.
 चोरिका, p 253, 26.
 चोरी, p 253, n.

चौखं—खवि.

चौखं, p 253, 26.
 च्युत, p 284, 53.
 च्योत, p 289, 10. n.
 चम, p 239, n.
 चगख, p 239, n.
 चमखक, p 239, 76.
 चगखा, p 118, n.
 चगखान्नी, p 118, n.
 चगखान्नी, p 118, 2.
 चक्षु, p 199, n.
 चक्ष, p 199, 32.
 चला, p 110, 23. p 125, 32.
 p 229, 37.
 चलाकी, p 113, 3.
 चद, p 89, 14. p 134, 36.
 चदन, p 89, 14. p 18, n.
 चदिस्, p 81, 14.
 चक्षन्, p 52, 30.
 चन्द, p 368, n. p 196, n.
 p 325, 91.
 चन्दस्, p 368, 234.
 p 180, 22. p 292, 20.
 चक्ष, p 196, 22. p 283, 47.
 चर्दि, p 151, n.
 चर्दी, p 151, n.
 चख, p 217, 77.
 चवि, p 19, 19.

खवी—खग.

खरी, p 19, n.
 खाग, p 239, n.
 खागख, p 231, n.
 खागी, p 239, 76.
 खात, p 147, 44. p 284, 53.
 खाल, p 177, 10.
 खादन, p 18, 14.
 खादित, p 283, 47.
 खान्दस्, p 176, 6.
 खाबा, p 345, 159.
 खित, p 284, 53.
 खिद्र, p 56, 2.
 खिद्रित, p 283, 49.
 खिच, p 284, 53.
 खिचरहा, p 106, 1.
 खुरिका, p 214, 60.
 खेक, p 136, 43.
 खेदन, p 287, 7.
 खख, p 2, n.
 खच्छ, p 150, n.
 खच्छन्, p 150, n.
 खगख, p 74, 6. p 12, n.
 खगतो, p 74, 6. p 320, 47.
 खगतो, p 12, n.
 खगन्तो, p 12, n.
 खगत्प्राख, p 12, 53.
 खगर, p 207, n.

खम—जतु.

खगख, p 257, 42.
 खग्व, p 285, 60. n.
 खग्वि, p 234, 55.
 खवन, p 157, 25.
 खवनेफला, p 100, 42.
 खवन्ध, p 278, 30. p 345, 161.
 खवन्धख, p 147, 43.
 p 248, 1.
 खक्ख, p 277, 23.
 खक्खा, p 156, 28.
 खक्खाकरिक, p 209, 41.
 खक्खाख, p 209, 41.
 खटा, p 88, 11. p 311, 40.
 p 163, 48. p 117, n.
 खटाखट, p 6, 30.
 खटाखांसी, p 117, 22.
 खटि, p 93, n.
 खटिन्, p 93, n.
 खटिखा, p 117, 22.
 खटी, p 93, 13, n.
 खटुख, p 149, 49.
 खटर, p 158, 28. p 277, 26.
 खटरा, p 277, n.
 खख, p 19, 20. p 268, 38.
 खखा, p 106, 5. p 268, 38.
 खख, p 171, 26.

जतु—जन्म.

जतुक, p 230, 40.
 जतुका, p 132, 26.
 जतुहव, p 122, 19.
 जतुहा, p132, n- p 122,
 19.
 जतु, p 158, n.
 जतुची, p 158, 29.
 जन, p 192, 8.
 जनक, p 144, 28.
 जनकृष्ण, p 252, 20.
 जनता, p 297, 42.
 जनन, p 175, 1, p32,8.
 जननी, p122, n. p144,
 29.
 जनपद, p 75, 8.
 जनयित्री, p 144, 29.
 जनश्रुति, p 40, 7.
 जनार्दन, p 4, 14.
 जनान्ध, p 80, 9.
 जनि, p 32, 8. p 122,n.
 p 139, n.
 जनित्री, p 144, n.
 जनी, p 32, n. p 139,n.
 p 122, 19.
 जनुस, p 32, 8.
 जनु, p 33, 8.
 जनुफल, p 91, 2.
 जन्म, p 32, n.

जन्म—जर.

जन्मन्, p 32, 8.
 जन्मिन्, p 33, 8.
 जन्म, p 190, 57. p345,
 161. p 216, 72.
 जन्मु, p 33, 8.
 जप, p289, n. p187,46.
 जपन, p 289, n.
 जपा, p 104, n.
 जपन, p 234, n.
 जन्मती, p 146, 38.
 जन्माह, p 62, 9.
 जन्मीर, p 105, n.p91,5.
 जन्म, p 90, 19.
 जन्मुक, p128, 5.p298,3.
 जन्मू, p 90, 19.
 जन्मूच, p 128, n.
 जन्म, p 91, 5.
 जन्मभेदिन्, p 8, 39.
 जन्माह, p 91, 5.
 जन्मीर, p 91, 5.
 जय, p289,12.p217,78.
 जयन, p 289, 12.
 जयन्त, p 8, 41.
 जयन्ती, p 101, 46.
 जया,p101,47.p101,46.
 जय, p 209, 42.
 जरठ, p 277, 26.
 p 158, 28.

जर—जला.

जरच, p 229, 36.
 जरत, p 147, 42.
 जरहण, p 236, 61.
 जरहनी, p 236, n.
 जरा, p 147, 41.
 जरायु, p 146, 38.
 जरायुज, p 271, 50.
 जरायुस, p 146, n.
 जल, p 60, 3.
 जलकृष्ण, p 252, n.
 जलज, p 92, 8.
 जलजन्तु, p 66, 20.
 जलजन्तुका, p 66, n.
 जलद, p 16, n.
 जलधर, p 16, 8.
 जलनिधि, p 60, 2.
 जलनिर्गन्ध, p 61, 7.
 जलनीली, p 70, 38.
 जलपुष्प, p 393, 23.
 जलप्राय, p 75, 10.
 जलसन्तु, p 16, n.
 जलसृष्ट, p 16, 9.
 जलव्याह, p 60, 5.
 जलयुक्ति, p 67, 23.
 जलसुची, p 66, n.
 जलाधार, p 67, 25.
 जलसोका, p 66, n.

जला—जाग.

जलाशय, p 67, 25. p 125, 30.

जलासुका, p 66, n.

जलिकावेष्टी, p 66, n.

जलूका, p 66, n.

जलैकस, p 66, n.

जलोका, p 66, n.

जलोच्छास, p 62, 10.

जलोरगी, p 66, n.

जलोकस्, p 66, 22.

जलौकस, p 66, n.

जलौका, p 66, 22.

जल्लाक, p 267, 36.

जल्लाकी, p 267, n.

जल्लित, p 284, 57.

जन, p 209, 41. p 13, 60.

जनन, p 203, 13. p 209, 41.

p 296, 38. p 13, n.

जननिका, p 169, 22.

जपा, p 104, 56.

जपाधिक, p 203, 13.

जङ्गुतनवा, p 69, 31.

जागर, p 207, 32.

जागरण, p 291, n.

जागरा, p 291, 19.

जागरित, p 266, 32.

जागरूक, p 266, 32.

जागसिं, p 291, n.

जाग—जाव.

जागयी, p 291, 19.

जापिया, p 291, n.

जाङ्गलिक, p 58, n.

जाङ्गलिक, p 58, 11.

जाङ्गिक, p 209, 41.

जाटसि, p 400, 38.

जात, p 33, 9.

जातवेदस, p 10, 49.

जातरूप, p 243, 95.

जातापत्य, p 141, 16.

जाति, p 320, 70. p 172, n.

p 33, 9. p 103, 53.

जातिपक्ष, p 172, 34.

जाती, p 172, n.

जातीकोष, p 172, 34.

जातीकोष, p 172, n.

जातीपक्ष, p 172, n.

जातु, p 377, 4.

जातुधान, p 12, n.

जातोच, p 236, 61.

जातु, p 156, 23.

जाप, p 187, n.

जापास, p 250, 11.

जानाह, p 145, 32.

जाचि, p 341, 144.

जाम्बव, p 90, 19.

जाम्बूनद, p 243, 96.

जावक, p 171, 27.

जाया—जीर्ण.

जाया, p 138, 6.

जायाजीव, p 250, 12.

जायापति, p 146, 38.

जायु, p 150, 1.

जार, p 145, 35.

जारक, p 145, 36.

जास, p 64, 16. p 358, 202.

जासक, p 89, 16.

जासिक, p 251, 14.

जासी, p 113, 6. p 358, n.

जास्या, p 251, 16.

p 262, 17.

जायक, p 171, n.

जिषत्सु, p 263, 20.

जिङ्गी, p 107, 9.

जित्तर, p 210, 45.

जिन, p 3, 8.

जिष्णु, p 8, 37. p 210, 45.

जिह्व, p 276, 20.

जिह्वग, p 58, 8.

जिह्व, p 161, n.

जिह्वा, p 161, 42.

जीन, p 147, 42.

जीमूत, p 16, 9. p 102, 49.

p 317, 61.

जीरक, p 229, 36.

जीर्ण, 147, 42.

जीर्णवस्त्र, p 168, 16.

जीर्ण—जूर्ति.

- जीर्ण, p 288, 9.
 जीव, p 21 26.p219,
 जीवक, p 96,24.p119,8.
 जीवज्जीव, p 134, 35
 जीवन, p 60, 3. p220,1.
 p 219, n.
 जीवना, p 119, n.
 जीवनी, p 119, 7.
 जीवनीव, p 60, n.
 जीवनीवा, p 119, 7.
 जीवनीवध, p 219, 88.
 जीवन्तिक, p 251, n.
 जीवन्तिका, p 105, 62.
 p 106, 1.
 जीवन्ती, p 119, 7.
 जीवा, p 119,7.p219,n.
 जीवाह, p 219, 88.
 जीवानक, p 251, 14.
 जीविका, p 220, 1.
 p 385, n.
 जीवितकाह, p 219, 88.
 जुगुप्सा, p 41, 14.
 जुह, p 118, 3.
 जुह्वा, p 118, n.
 जुड, p 181, n.
 जुह, p 181, 24.
 जूर्ति, p 296, 38.
 जूर्ति, p 296, 38.

जूप—ज्यानि.

- जूप, p 398, n.
 जृम्भ, 54, 35.
 जृम्भण, p 54, 35.
 जृम्भा, p 54, n.
 जेह, p 209, 42. p 210,
 45.
 जेवन, p 234, 56.
 जेव, p 209, 42.
 जैव, p 209, 42.
 जैवाहक, p260, 6. p18,
 16. p 301, 11.
 जैवाहका, p 260, n.
 जोङ्गक, p 171, 28.
 जोव, p 374, 12.
 जोवा, p 137, n.
 ज, p 176, 5. p309, 36.
 जपित, p 283, 47.
 जप्त, p 283, 47.
 जप्ति, p 33, 10.
 ज्ञातसिद्धान्त, p 194, 15.
 ज्ञाति, p 145, 34.
 ज्ञाह, p 265, 30.
 ज्ञातेय, p 145, 35.
 ज्ञान, p 34, 15.
 ज्ञानिनु, p 194, 14.
 ज्या, p 73, 2. p212,53.
 ज्याघातवारण, p212,52.
 ज्यानि, p 288, 9.

ज्याय—झाटा.

- ज्यावक्, p 147, 43.
 p 369, 237.
 ज्यायसी, p 369, n.
 ज्येष्ठ, p 312, 44. p29,n.
 ज्यैष्ठ, p 29, 16.
 ज्योतिरिक्कण, p 133,28.
 ज्योतिषिक, p 194, n.
 ज्योतिष्मती, p 121, 15.
 ज्योतिस्, p 367, 232.
 ज्योत्स्ना, p 19, 18.
 p 113, n.
 ज्योत्स्नी, p25,5.p113,6.
 ज्योतिषिक, p 194, 14.
 ज्वर, p 151,7.p296,38.
 ज्वलन, p 10, 49.
 ज्वाह, p 11, 52.
 ज्वाहा, p 11, n.
 झटा, p 116, 15.
 झटिति, p 876, 2.
 झर, p 85, 5.
 झर्झर, p 47, 8.
 झङ्गरी, p 387, 10.
 झव, p 65, 17.
 झवा, p 113, 5.
 झस, p 65, n.
 झाटव, p 95, 20.
 झाटा, p 116, n.

आटा—डुखि.

आटापला, p 116, n.
 आडुक, p 95, 20.
 भिछी, p 104, 55.
 किछिका, p 133, 28.
 कीरका, p 133, 28.
 टह, p 397, n. p 255, 34.
 टहपति, p 192, n.
 टिठिभक, p 134, n.
 टिठिभ, p 134, 35,
 टीका, p 386, 7.
 टुछुक, p 99, 37.
 डनर, p 290, 14.
 डनर, p 47, 8.
 डनरक, p 47, n.
 डनर, p 217, 76.
 डयन, p 204, n.
 डड, p 100, 41.
 डानर, p 290, n.
 डखिन, p 101, n.
 डिगिडन, p 47, 8.
 डिन, p 290, 14.
 डिन, p 135, 38.
 डिन्ना, p 147, 41.
 डुछुभ, p 57, 5.
 डुडुभ, p 57, n.
 डुखि, p 67, n.

ढका—तत.

ढका, p 46, 6.
 तक्र, p 237, 53.
 तचक, p 299, 4.
 तचनू, p 250, 9.
 तह, p 255, n. p 300, 10.
 p 397, n.
 तड, p 61, 7.
 तडाक, p 68, n.
 तडिनी, p 69, 30.
 तटी, p 61, n.
 तडाक, p 68, n.
 तडाग, p 68, 28.
 तडिव, p 17, 11.
 तडितव, p 16, 8.
 तण्डक, p 397, 33.
 तण्डुख, p 110, 25.
 तण्डुखीव, p 118, 1.
 तय, p 377, n. p 155, n.
 ततस्, p 46, 4. p 280, 35.
 p 377, n.
 तकाख, p 198, 29.
 तक्रिय, p 263, 19.
 तत्यत्रो, p 230, 40.
 तत्यर, p 260, 9.
 तव, p 47, 9.
 तच, p 47, n.
 ततच, p 47, n.

तथा—तन्ध.

तथा, p 387, 9.
 तथामत, p 2, 8.
 तथ, p 43, 22.
 तदा, p 382, 22.
 तदाव, p 198, 29.
 तदानीम्, p 382, 22.
 तनच, p 143, 27.
 तनया, p 143, n.
 तनु, p 156, 22. p 274, 11.
 p 333, 115, p 275, 15.
 तनुव, p 207, 32.
 तनू, p 156, 22.
 तनूनपा, p 10, n.
 तनूनत, p 283, 48.
 तनूनपाव, p 10, 49.
 तनूरह, p 134, 36.
 p 263, 50.
 तन्नच, p 254, 28.
 तनु, p 254, n.
 तनुक, p 224, n.
 तनुभ, p 224, 17.
 तनुवाच, p 249, 6, n.
 तन्त्र, p 353, 187.
 तन्त्रक, p 167, 13.
 तन्त्रपाप, p 249, n.
 तन्त्रवाच, p 249, n.
 तन्त्रिक, p 106, 1.
 तन्त्रवाच, p 249, n.

तम्हा—तमो.

तम्हा, p 350, n.p55, n.
 तम्हि, p 350, n.p55, n.
 तम्ही, p55,37.p850,178.
 तप, p 30,19.p368,284.
 p 30, n. p 28, n.
 तपःक्षेपसङ्ग, p 186, 42.
 तपन, p 22, 32. p59, 1.
 तपनीय, p 243, 95.
 तपस, p 28, 15.p368,n.
 तपस्य, p 28, 15.
 तपस्विन्, p 186, 41.
 तपस्विनी, p 117, 22.
 तभ, p 239, n.
 तभ, p 56, n.
 तभस, p 21, 28. p 32,n.
 p 56, 3. p 368, 333.
 तभस, p 56, n.
 तभस्यतो, p 25, n.
 तभस्विनी, p 25, 4.
 तभा, p 25, n. 56, n.
 तभाह, p 102,48.p397,
 33.
 तभाहपत्र, p 170, 24.
 तभिस, p 56, 3.
 तभिसा, p 25, 5.
 तमो, p 25, 4.
 तमोदुद्, p 326, 92.
 तमोपङ्ग, p 370, 240.

तर—तर्क.

तरङ्ग, p 127, 1.
 तरङ्ग, p 61 5.,
 तरङ्गिणी, p 69, 30.
 तरङ्ग, p 202, 10.
 तरङ्गि, p 22, 81. p103,
 54. p 62, 10.
 तरङ्गी, p 62, n.
 तरपस्य, p 63, 11.
 तरल, p 277, 24.
 p 165, 4.
 तरला, p 233, 50.
 तरस, p 12, 59. n.
 तरस, p 154, 14.
 तरस्विन्, p 209, 41.
 p 337, 130.
 तरि, p 62, 10.
 तर, p 87, 5.
 तरङ्ग, p 147, 42.
 तरङ्गी, p 139, 8.
 तर्क, p 33, 12.
 तर्कविद्या, p 39, 5.
 तर्कारी, p 101, 46.
 तर्जनी, p 159, 32.
 तर्पण, p 236, 61.
 तर्हू, p 229, 34.
 तर्पण, p 235, 56.
 p 287, 4.
 तर्पन्, p 179, 18.

तर्ध—तान्ध.

तर्ध, p 52, 28. p 234,
 55.
 तर्धित, p 263, n.
 तल, p 212, n. p 358,
 204.
 तला, p 212, 52. n.
 तलिन, p 337, 129.
 तल्प, p 338, 133.
 तल्लज, p 32, 5.
 तट्ट, p 310, n.
 तसर, p 293, n.
 तस्कर, p 253, 25.
 ताण्डप, p 47, 10.p398,
 34.
 ताडि, p 126, n.
 ताडी, p 126, n.
 तात, p 144, 28.
 तान्त्रिक, p 194, 15.
 तापन, p 22, n.
 तापस, p 186, 41.
 तापसतर, p 97, 26.
 तापिष्ठा, p 102, 48.
 तापिष्ठा, p 102, n.
 तासरस, p 71, 40.
 तामलकी, p 116, 15.
 तामही, p 25, 5.
 तानो, p 25, n.
 तान्धक, p 244, 97.

ताम्ब—ताव.

ताम्बकशी, p 16, 6.
 ताम्बकुट्टक, p 250, 8.
 ताम्बबूच, p 131, 17.
 ताम्बूलपत्ती, p 114, 8.
 ताम्बूली, p 114, 8.
 तार, p 45, 2.p347,168.
 p 20, n.
 तारक, p 20, n.
 तारकजित्, p 7, 35.
 तारका, p20,22. p20,25.
 तारा p 20, 23.
 तारवत्त, p 146, 40.
 तार्य्यं, p 5, 24. p 342,
 147.
 तार्य्ययैच, p 245, 102.
 ताख, p 47,9. p 126,34.
 p245,104.p159,34.
 ताखपद्म, p 165, 5.
 ताखपशी, p 115, 11.
 ताखमूखिका, p 114, 7.
 ताखडन्न, p 174, n.
 ताखडन्नक, p 174, 41.
 ताखाङ्ग, p 4, 19.
 ताखि, p 126, n.
 ताखी, p 116, 15. p126,
 35.
 ताख, p 161, 42.
 तावत्, p 373, 8.

तिक्त—तिरो.

तिक्त, p 35, 18.
 तिक्तक, p 122, 20.
 तिक्तयाक, p 91, 5.
 तिक्त, p 23, 37.
 तित्त, p 227, 26.
 तित्तिचा, p 51, 24.
 तित्तित्तु, p 266, 31.
 तित्तिर, p 134, n.
 तित्तिरि, p 134, 35.
 तिथि, p 24, 1.
 तिथिय, p 92, 7.
 तिन्निडी, p 96, 24.
 तिन्निडीक, p 96, n.
 p 229, 35.
 तिन्निडी, p 96, n.
 तिन्दुक, p 95, 19.
 तिन्दुकी, p95, n.p386,8.
 तिनि, p 65, 19.
 तिनिक्किळ, p 66, 20.
 तिजित, p 284, 55.
 तिजिर, p 56, 3.
 तिरस, p 375, 18. n.
 तिरसी, p 266, n.
 तिरस्कारिणी, p 169, 22.
 तिरस्कारिणी, p 169, n.
 तिरस्किवा, 50, 22.
 तिरीट, p 94, 13.
 तिरोधान, p 18, 14.

तिरो—तुच्छ.

तिरोहित, p 218, 80.
 तिर्थं, p 266, 34.
 तिथ, p 225, 19.
 तिथक, p 95, 20. p149,
 49. p 154,16.p170,
 24. p 231, 43.
 तिथकाखक, p 149, 49.
 तिथपशी, p 172, 33.
 तिथपिड्ड, p 225, 19.
 तिथपेच, p 225, 19.
 तिथित्तु, p 57, 5.
 तिथ्य, p 221, 7.
 तिथु, p 94, 13.
 तिथ्य, p 20, 23.
 तिथ्यवत्ता, p 99, 38.
 तोच्छ, p 23, 37. p244,
 98. p 316, 56.
 तोच्छगन्ध, p 93, 11, n.
 तोच्छगन्धक, p 93,11.n.
 तीर, p 61, 7.
 तोर्धं, p 325, 89.
 तीव्र, p 13, 62.
 तीव्रवेदना, p 59, 3.
 ठ, p 372, 3. p 377, 5.
 p 380, 15.
 ठङ्ग, p 92, 6. p276,19.
 ठङ्गी, p 119, 5.
 ठङ्क, p 273, 6.

तुणि—तुम्

- तुणि, p 116, n.
 तुम्, p 161, 40.
 तुम्बोरी, p 119, n.
 तुम्बोरी, p 119, 4.
 p 113, 4.
 तुम्बन, p 153, 12.
 तुम्बन, p 153, 12.
 तुम्, p 245, 102.
 तुम्, p 115, 13. p108, 13.
 तुम्बान, p 244, 101.
 तुम्, p 158, 28.
 तुम्परिमाण, p 252, n.
 तुम्परिमाण, p 252, 19.
 तुम्ब, p 148, 44, n.
 तुम्ब, p 148, 44.
 तुम्ब, p 148, n.
 तुम्ब, p 148, 44.
 तुम्, p 116, 15.
 तुम्बाय, p 249, 6.
 तुम्बिका, p 117, 19.
 तुम्बर, p 216, n.
 तुम्ब, p 216, 75.
 तुम्ब, p 216, n.
 तुम्ब, p 123, n.
 तुम्बी, p 123, 21, n.
 तुम्बी, p 230, n.
 तुम्ब, p 230, n.

तुर—तुव

- तुरग, p 202, 11.
 तुरङ्ग, p 202, 11.
 तुरङ्गन, p 202, 11.
 तुरङ्गदन, p 14, 66.
 तुरावण, p 286, n.
 तुरासाह, p 8, 39.
 तुरम्, p 171, 30.
 तुवा, p 242, 87.
 तुवाकोटि, p 166, 11, n.
 तुवाकोटी, p 166, n.
 तुवि, p 255, n.
 तुवी, p 255, n.
 तुव, p 256, 37.
 तुवपान, p 234, 55.
 तुवर, p 35, 13.
 तुव, p 225, 22.
 तुवार, p 19, 21.
 तुवित, p 2, 5.
 तुव्णीक, p 268, 39.
 तुव्णीवीक, p 268, 39.
 तुव्णीक, p 268, 39.
 तुव, p 225, n.
 तुव, p 398, n.
 तुविन, p 19, 19.
 तुव, p 212, 56.
 तुवी, p 213, 57, n.
 तुवीर, p 212, 56.
 तुवरिका, p 117, n.

तुव—तुवा

- तुवरी, p 117, n.
 तुवरीका, p 117, n.
 तुवं, p 13, 60.
 तुव, p 246, 106, n.
 p 96, 22.
 तुवपिण्ड, p 246, n.
 तुविका, p 255, 33.
 तुवी, p 108, n.
 तुवर, p 347, 167.
 p 35, n.
 तुवरी, p 117, n.
 तुव्णीकाम्, p 378, 9.
 तुव्णीम्, p 378, 9.
 तुव, 125, 31.
 तुवहुन, p 126, 35.
 तुवधाय, p 226, 25.
 तुवधाय, p 124, 26.
 तुवराज, p 117, 34.
 तुवन्तुव, p 102, 50.
 तुव्वा, p 126, 33.
 तुवीवमवृत्ति, p 146, n.
 तुवीवावृत्ति, p 222, 9.
 तुवीवामवृत्ति, p 146, 39.
 तुव, p 284, 52.
 तुवि, p 235, 56.
 तुवसा, p 347, n.
 तुव, p 234, 55.
 तुवा, p 234, n.

तृषि—तोर.

- तृषित, p 263, n.
 तृष्यक्, p 263, n.
 तृष्यज्, p 263, 22, n.
 तृष्या, p 234, n. p 315, 54.
 तेजन, p 124, 26.
 तेजनक, p 124, 27.
 तेजनी, p 106, 2.
 तेजस्, p 153, 13. n.
 p 368, 236. n.
 तेजित, p 281, 40.
 तेन, p 377, n.
 तेन, p 284, 29.
 तेघन, p 231, 44.
 तेजसावर्त्तनी, p 255, 33.
 तैत्तिर, p 136, 43.
 तैक्षपयिंक, p 172, 33.
 तैक्षपायिका, p 132, 26.
 तैक्षीन, p 221, 7.
 तैष, p 23, 15.
 तोक, p 144, 28.
 तोकक, p 130, 17.
 तोक्क, p 223, 16.
 तोल, p 201, 9.
 तोहन, p 223, 12.
 तोवर, p 214, 61.
 तोय, p 61, 4.
 तोयपिण्डी, p 111, 29.
 तोरण, p 82, 16.

तौर्त्य—वित.

- तौर्त्यविक, p 47, 10.
 त्वक्त, p 284, 56.
 त्वाय, p 182, 28.
 त्वपा, p 51, 23.
 त्वपु, p 246, 106.
 त्वष्ट, p 233, 51.
 त्वयी, p 39, 4.
 त्वयीधर्म, p 39, 3.
 त्वस, p 277, 23.
 त्वसर, p 293, 24.
 त्वस्त, p 264, n.
 त्वस्तु, p 264, 26.
 त्वष्ट, p 284, 55.
 त्वान, p 284, 55.
 त्वायनी, p 121, 16.
 त्वायसाया, p 121, 16.
 त्वार, p 50, 21.
 त्विक, p 157, 27.
 त्विककुत्, p 84, 2.
 त्विकट्, p 247, 112.
 त्विका, p 68, 27.
 त्विकूट, p 84, 2.
 त्विकट्, p 401, 41.
 त्विकट्टी, p 401, 41.
 त्विगण, p 190, n.
 त्विगुणासन, p 222, 9.
 त्वितच, p 401, 41.
 त्वितची, p 401, 41.

विद—विहा.

- विदय, p 1, 1.
 विदयावय, p 1, 1.
 विदिप, p 1, 2.
 विदिवेष, p 1, 2.
 विपयगा, p 69, 31.
 विपिष्टप, p 1, n.
 विपुटा, p 111, 26.
 p 115, 13.
 विपुटी, p 111, n.
 विपुरानक, p 6, 29.
 विफवा, p 238, 112.
 विफवी, p 247, n.
 विविष्टप, p 1, n.
 विभण्डी, p 111, 27.
 विवाणा, p 25, 4.
 विराज, p 394, n.
 विबोकी, p 384, n.
 विबोचन, p 6, 28.
 विवर्ग, p 86, 19. p 190, 57.
 विविक्कन, p 4, 15.
 विविष्टप, p 1, 1.
 विहत्, p 111, 26.
 विहता, p 111, 26.
 विसव्य, p 25, 3, n.
 विसील, p 123, 9.
 विजोतस्, p 69, 31.
 विहल्य, p 222, 9.
 विहायसी, p 237, 69.

मुटि—विषा.

- मुटि, p 115, 13. p 274, n.
 p 311, 40.
 मुटी, p 274, 11.
 मुप्रण, p 247, n.
 मुप्रण, p 247, 113.
 मुता, p 130, 19.
 मुटि, p 135, 36.
 मुटी, p 135, n.
 मुप्रणक, p 6, 29.
 मुप्रणकस, p 14, 63.
 मुक्, p 154, n.
 मुक्कीरा, p 247, 110.
 मुक्पल, p 118, 22.
 मुक्पली, p 230, n.
 मुक्सार, p 124, 26.
 मुक्, p 88, 12. p 154, 13.
 मुक्, p 118, 22. p 154, n.
 मुक्ता, p 154, n.
 मुक्सार, p 24, 28.
 मुक्ता, p 293, 26.
 मुक्ताण, p 286, n.
 मुक्ति, p 293, n.
 मुक्ति, p 209, 41. p 13, 60.
 मुक्तिदित, p 43, 20.
 मुक्, p 283, 48.
 मुक्, p 250, 9.
 मुक्, p 23, 35. p 360, 227.
 मुक्तामति, p 22, 32.

मुक्—दण्ड.

- मुक्, p 213, 58.
 मुक्, p 60, n.
 मुक्, p 133, 27.
 मुक्, p 207, 32.
 मुक्, p 207, 33.
 मुक्, p 133, 27.
 मुक्, p 127, 2.
 मुक्, p 207, n.
 मुक्, p 252, 19.
 मुक्, p 279, 34.
 p 260, 8.
 मुक्, p 206, 28.
 मुक्तामि, p 179, 19.
 मुक्ता, p 383, n.
 मुक्ता, p 383, n.
 मुक्ता, p 253, 24.
 मुक्ता, p 260, 5.
 मुक्तीय, p 260, 5.
 मुक्तेन, p 283, n.
 मुक्तेन, p 253, 24.
 मुक्तेन, p 260, n.
 मुक्, p 283, 48.
 मुक्ता, p 233, 49.
 मुक्, p 22, 33. p 196, 20.
 p 312, 44.
 मुक्क, p 397, n.
 मुक्कधर, p 11, 54.

दण्ड—दण्ड.

- दण्डधर, p 11, n.
 दण्डनीति, p 39, 5.
 दण्डनिष्ठा, p 239, 75.
 दण्डाहत, p 234, 53.
 दण्ड, p 402, n.
 दण्डन, p 402, n.
 दण्डनी, p 402, n.
 दण्ड, p 161, n.
 दण्ड, p 152, n.
 दण्ड, p 120, 12.
 दण्ड, p 152, 10.
 दण्डरोगिन्, p 152, 10.
 दण्ड, p 152, n.
 दण्ड, p 152, n.
 दण्ड, p 91, 1.
 दण्ड, p 91, 2.
 दण्ड, p 232, 48.
 दण्ड, p 2, 7.
 दण्ड, p 161, 42.
 दण्डावन, p 98, 31.
 दण्डावन, p 201, 8.
 दण्डावन, p 91, 5. p 91, 2.
 दण्डावन, p 119, 6.
 दण्डा, p 161, n.
 दण्डावन, p 200, 2.
 दण्डिका, p 120, 10.
 दण्डिन्, p 200, 2.
 दण्डनूत, p 58, 8.

दध् — दर्थ

- दध्, p 274, 11.
 दध, p 196, 21. p 286, 3.
 दधय, p 286, 3.
 दधित, p 283, 47.
 दधनस्, p 11, 51.
 दधन्ती, p 146, 38.
 दध्, p 52, 30.
 दध्मोधि, p 9, 43.
 दध्, p 236, 62.
 दधा, p 49, 18.
 दधास्, p 263, 15.
 दधित, p 272, 3.
 दर, p 50, 21. p 353, 186.
 दरत्, p 386, 9.
 दरिद्र, p 270, 49.
 दरो, p 85, 6.
 दरोदर, p 349, n.
 दडंर, p 67, 24.
 दडू, p 152, n.
 दडू, p 152, n.
 दपंक, p 5, 20.
 दपय, p 174, 41.
 दभे, p 125, 31.
 दधिं, p 229, 34.
 दधी, p 229, n.
 दधीकर, p 58, 8.
 दर्थ, p 26, 8.
 दर्थक, p 192, 6.

दर्थ — दाडि.

- दर्थन, p 294, 31.
 दल, p 89, 14.
 दल, p 359, 208.
 दलिह, p 276, 18.
 दलीबस्, p 276, 18.
 दयन, p 161, 42.
 दयनवासस्, p 161, 41.
 दयना, p 161, 42.
 दयपुर, p 117, n.
 दयपूर, p 117, n.
 दयवस्, p 3, 9.
 दयमिन्, p 147, 43.
 दयमीस्, p 325, 90.
 दधा, p 168, 15.
 दध्, p 253, 25. p 193, 11.
 दक्ष, p 10, 47.
 दहन, p 11, 51.
 दाक्षक, p 296, n.
 दाक्षाय, p 131, 21.
 दाक्षायपी, p 20, 23.
 दाक्षाय, p 131, 21.
 दाक्षिकन्ना, p 395, n.
 दाक्षिस्, p 260, n.
 दाडिन, p 401, 42, n.
 दाडिनपुष्पक, p 97, 29.
 दाडिनी, p 401, n.
 p 101, n.
 दाडिन्, p 101, n.

दाण्ड — दाड्या.

- दाण्डपाता, p 386, 6.
 दात, p 284, 53.
 दात्यूह, p 131, 21.
 दात्यूह, p 131, n.
 दात, p 223, 13.
 दान, p 182, 28. p 200, 5.
 दानव, p 2, 7.
 दानवारि, p 2, 4.
 दानधौह, p 260, 6.
 दान्, p 186, 42.
 p 283, 47.
 दान्ति, p 286, 3.
 दाधित, p 268, 40.
 दाध, p 238, 74.
 दाधन्, p 238, 74.
 दाधनी, p 238, 74.
 दाधोदर, p 3, 13.
 दायाद, p 326, 91.
 दाधित, p 268, n.
 दार, p 138, 6.
 दारद, p 58, 11.
 दारा, p 138, n.
 दारित, p 283, 50.
 दाह, p 98, 34. p 250, 8.
 दाहय, p 50, 20.
 दाहहरिद्रा, p 109, 20.
 दाहहसक, p 229, 34.
 दाह्यादाह, p 130, 17.

दाक्षिण—दिक्.

- दाक्षिका, p 114, 7.
 p 245, 102.
 दाक्षी, p 109, 20.
 दाक्षिण, p 101, n.
 दाक्, p 359, 108.
 दाक्षिक, p 70, 36.
 दाक्ष, p 64, n. p 251, n.
 दाक्षपुर, p 117, 19.
 दाक्षपूर, p 117, n.
 दाक्षी, p 251, 17, n.
 दाक्ष, p 64, 15. p 251, 17.
 दाक्षी, p 251, n.
 p 104, 55.
 दाक्षीवध, p 394, n.
 दाक्षेव, p 251, 17.
 दाक्षेर, p 251, 17.
 दिगम्बर, p 298, 39.
 दिग्गज, p 16, 5.
 दिग्ध, p 281, 39.
 p 212, 56.
 दिक्, p 284, 53.
 दितिसुत, p 2, 7.
 दिक्षिक्, p 142, 23.
 दिक्षिक्, p 142, 23.
 दिन, p 24, 2.
 दिनान्त, p 24, 3.
 दिक्, p 1, n.
 दिक्, p 24, 2.

दिक्—दीना.

- दिक्स्थिति, p 8, 37.
 दिक्, p 377, 6.
 दिक्कर, p 21, 29.
 दिक्कीर्ति, p 251, 10.
 p 252, 20.
 दिक्षिक्, p 2, 3.
 दिक्षिक्, p 2, n.
 दिक्कक्ष, p 366, n.
 दिक्का, p 366, n.
 दिक्, p 15, 1.
 दिक्कक्ष, p 366, 228. n.
 p 1, 2.
 दिक्का, p 366, n.
 दिक्, p 114, 10.
 दिक्कोपपादक, p 271, 50.
 दिक्, p 15, n.
 दिक्, p 15, n.
 दिक्, p 15, 3.
 दिक्, p 32, 6. p 310, 37.
 p 24, 1.
 दिक्कान्त, p 218, 84.
 दिक्कान्त, p 378, 10.
 दीक्षान्त, p 182, 27.
 दीक्षित, p 176, 7.
 दीक्षित, 233, 48.
 दीक्षित, p 22, 35.
 दीन, p 270, 49.
 दीनार, p 302, 14.

दीप—दुरा.

- दीप, p 174, 40.
 दीपक, p 111, n.
 दीप्ति, p 28, 35.
 दीप, p 111, 30.
 दीपक, p 301, n.
 दीप, p 276, 18.
 दीपकोषिका, p 67, n.
 दीपकोषिका, p 67, 25.
 दीपदर्शिन, p 176, 6.
 दीपप्र. p 58, 8.
 दीपहन्त, p 99, 37.
 दीपक्षय, p 262, 17.
 दीपिका, p 68, 28.
 दुःख, p 59, 3.
 दुःप्रवर्षी, p 112, 2.
 दुःप्रवर्षी, p 112, n.
 दुःप्रव, p 380, 14.
 दुःसर्ग, p 107, 10.
 दुःसर्ग, p 108, 12.
 दुःख, p 168, 15.
 दुःख, p 238, 51.
 दुःखिका, p 109, 18.
 दुःख, p 67, n.
 दुःख, p 121, 18.
 दुःख, p 4, n.
 दुःखि, p 46, 6.
 दुराध, p 77, 16.
 दुराध, p 107, 10.

डुरि—डुष्य.

डुरित, p 31, 1.
 डुरोदर, p 349, 173.
 डुर्ग, p 195, 17.
 डुर्गंत, p 270, 49.
 डुर्गति, p 59, 1.
 डुर्गन्ध, p 36, 21.
 डुर्गन्धी, p 36, n.
 डुर्गसंहर, p 293, 25.
 डुर्गा, p 7, 33.
 डुर्जन, p 270, 47.
 डुर्हिन्, p 18, 13.
 डुर्धुष, p 121, n.
 डुर्नायक, p 151, 5.
 डुर्नायन्, p 67, 25.
 डुर्बल, p 147, 44.
 डुर्धनस्, p 260, 8.
 डुर्धुष, p 267, 36.
 डुर्धुष, p 243, 97.
 डुर्धुष, p 270, 49.
 डुर्धुष, p 193, 10.
 डुर्धुष, p 67, n.
 डुर्धुष, p 67, n.
 डुर्धुष, p 8, 39.
 डुर्धुष, p 31, 1.
 डुर्धुष, p 881, 19.
 डुर्धुष, p 116, 16.
 डुर्धुषधिनी, p 112, n.
 डुष्य, p 169, 21.

डुहि—डुष्टि.

डुहितःपति, p 145, 32.
 डुष्टि, p 148, 28. n.
 डुष्ट, p 195, 16.
 डुष्टी, p 141, 17. p 195. n.
 डुष्ट, p 195, 16.
 डुष्ट, p 284, 52.
 डुष्ट, p 275, 18.
 डुष्टिनि, p 176, 6.
 डुष्टी, p 123, 23.
 डुष्ट, p 169, n.
 डुष्टिका, p 155, 18.
 डुष्टी, p 155, n.
 डुष्टीका, p 155, n.
 डुष्ट, p 169, n.
 डुष्टा, p 202, n.
 डुष्ट, p 13, 62. p 277,
 25. p 313, 47.
 डुष्टस्त्रि, p 277, 25.
 डुष्टि, p 391, 19.
 डुष्ट, p 280, 35.
 डुष्ट, p 162, 44. p 362,
 219.
 डुष्ट, p 84, 4.
 डुष्ट, p 198, 30.
 डुष्टरजस्, 139, 8.
 डुष्टान्ध, p 318, 65.
 डुष्टि, p 162, 44. p 311,
 41.

देव—देवा.

देव, p 1, 2. p 48, 13.
 p 145, n.
 देवकीनन्दन, p 4, 16.
 देवकुल, p 171, 27.
 देवशातक, p 68, 27.
 देवशातक, p 85, 6.
 देवशास्त्र, p 165, 6.
 देवशास्त्रक, p 125, 32.
 देवतस्, p 9, 45.
 देवता, p 2, 4. p 380, n.
 देवता, p 102, 49.
 देवत, p 189, n.
 देवदास्, p 99, 34.
 देवद्वय, p 266, n.
 देवद्वय, p 266, 34.
 देवन, p 334, 120.
 p 258, 45.
 देवद्वय, p 92, 6.
 देवद्वय, p 189, 51.
 देवद्वय, p 76, 12.
 देवद्वय, p 2, 6.
 देवर, p 145, 32.
 देवत, p 145, n. p 250,
 11.
 देवद्वय, p 310, 37.
 देवद्वय, p 9, 44.
 देवद्वय, p 189, n.
 देवद्वय, p 250, 11.

देवा—दोह.

- देवाजीवी, p 150, 11.
 देही, p 48, 13. p106, 2.
 देह, p 145, 32.
 देघ, p 74, 7.
 देघरूप, p 197, 24.
 देह, p 156, 22.
 देहली, 81, 18.
 दैतेव, p 2, 7.
 दैत्व, p 2, 7.
 दैत्वगुप्त, p 21, 26.
 दैत्वा, p 115, 11.
 दैत्वारि, p 4, 14.
 दैर्घ्य, p 168, 16.
 दैव, p 32, 6. p 188, 50.
 दैवकीनन्दन, p 4, n.
 दैवज्ञ, p 194, 14.
 दैवज्ञा, p 141, 20.
 दैवत, p 2, 4.
 दैव्य, p 32, n.
 दोहा, p 108, 13. p205, 21.
 दोघघ, p 176, 4. p309, 36.
 दोषा, p 377, 6. p158, n.
 दोषैकद्वय, p 270, 46.
 दोष, p 158, 31.
 दोषद, p 52, 27. ~

दोह—द्राक्.

- दोहदवती, p 142, 21.
 दोहूष, p 205, n.
 दोह्वा, p 195, n.
 दोषारिक्त, p 192, n.
 द्युति, p 19, 19. p 23, 35.
 द्युती, p 19, n.
 द्युनधि, p 22, 31.
 द्युन्न, p 242, 91.
 द्युपत्, p 2, n.
 द्युसत्, p 2, n.
 द्यस्य, p 270, n.
 द्यूत, p 258, 45.
 द्यूतकारक, p 258, 44.
 द्यूतकृत्, p 258, 44.
 द्यो, p 1, 1. p 15, 1.
 द्योत, p 23, 36.
 द्रघ, p 233, n.
 द्रघ्य, p 233, n.
 द्रघ, p 53, 32. p 217, 79.
 द्रवन्ती, p 107, 6.
 द्रविण, p 242, 91. p 315, 55.
 द्रविणनर, p 216, 70.
 द्रव्य, p 242, 90. p344, 156.
 द्राक्, p 377, 2.

द्राक्षा—द्रोणी.

- द्राक्षा, p 111, 26.
 द्राविट, p 285, 62.
 द्राघ, p 217, 79.
 द्राघिहक, p 118, 23.
 द्रु, p 87, 5.
 द्रुक्लिप्त, p 98, 34.
 द्रुण्य, p 213, 59. n.
 द्रुण, p 130, 14.
 द्रुधि, p 63, n.
 द्रुणी, p 63, n. p386, 9.
 द्रुत, p 283, 49. p 13, 60. p 47, 9.
 द्रुता, p 280, 49.
 द्रुघ, p 87, 5.
 द्रुणावय, p 171, 26.
 द्रुणोत्पन्न, p 100, 40.
 द्रुणव, p 241, 85.
 द्रुह, p 67, n.
 द्रुहन, p 3, n.
 द्रुहिण, p 3, 12.
 द्रोण, p 314, 51. p131, n.
 द्रोणकाक, p 131, 21.
 द्रोणकीरा, p 238, 72.
 द्रोणदुवा, p 238, 72.
 द्रोणि, p 63, n.
 द्रोणिका, p 63, n.
 द्रोणिकी, p 222, n.
 द्रोणी, p 63, 11.

श्लोह—द्विती.

श्लोहचिन्तन, p 34, 13.
 श्लोषिक, p 222, 10.
 श्लव, p 135, 38. p 361,
 214.
 श्रयातिगा, p 187, 44.
 श्राःस्व, p 192, n.
 श्रादयाकुल, p 159, 35.
 श्रादयालन, p 21, 29.
 श्रापर, p 34, 12. p 346,
 164.
 श्राप, p 81, 16.
 श्राप, p 81, 16.
 श्रापार, p 192, 6.
 श्रापिक, p 192, n.
 श्रापिन्, p 192, n.
 श्रास्व, p 192, 6.
 श्रास्वित, p 192, 6.
 श्रास्वितदर्शक, p 192, n.
 श्रियुषाकृत, p 222, 9.
 श्रिज, p 134, 32. p 308,
 32. p 175, n.
 श्रिजन्त, p 175, n.
 श्रिजराज, p 18, 16.
 श्रिजा, p 114, 8.
 श्रिजाति, p 175, 3. n.
 श्रिजिह्वा, p 338, 186.
 श्रितीया, p 138, 5.
 श्रितीयाकृत, p 222, n.

द्विप—धन.

द्विप, p 200, 2.
 द्विपाद्य, p 197, 27.
 द्विरद, p 200, 2.
 द्विरक्ष, p 133, 29.
 द्विरवा, p 237, 68.
 द्विप, p 198, n.
 द्विप, p 193, n.
 द्विपत्, p 193, 10.
 द्विपाद्य, p 378, 10.
 द्विप, p 244, n.
 द्विसोत्त, p 222, n.
 द्विस्व, p 222, n.
 द्विहायती, p 237, 68.
 द्वीप, p 62, 8.
 द्वीपवती, p 69, 30.
 द्वीपिन्, p 127, 1.
 द्वैषण, p 193, 10.
 द्वैष्य, p 269, 45.
 द्वैष, p 175, 18.
 द्वैष, p 205, 22.
 द्वैषातुर, p 7, 33.
 द्वैष, p 244, 98.
 धट, p 390, 17.
 धन, p 47, 9.
 धनकुंभ, p 10, 48.
 धनद, p 14, 64.
 धनहरी, p 116, 16.

धना—धर्म.

धनाधिप, p 14, 64.
 धनिक, p 230, n.
 धनिन्, p 261, 10.
 धनिनी, p 261, n.
 धनिता, p 20, 24.
 धनीयक, p 230, n.
 धनुःश्रेणी, p 106, 2. n.
 धनु, p 211, n.
 धनुर्धर, p 208, 37.
 धनुर्धर्य, p 212, 53.
 धनुर्धर, p 107, n.
 धनुर्मद, p 94, 15.
 धनुर्मत्, p 208, 37.
 धनुर्, p 211, 51.
 धनु, p 211, n.
 धनेयक, p 230, n.
 धन्य, p 230, n.
 धन्या, p 230, n.
 धन्याक, p 230, 38.
 धन्यान्त, p 230, 39.
 धन्य, p 211, n.
 धन्यन्, p 211, n.
 धन्यवाच, p 107, n.
 धन्यवाच, p 107, 10.
 धन्यिन्, p 208, 37.
 धनन, p 124, 28.
 धननि, p 116, n. p 154,
 16.

धम — धाना.

- धमनो, p 154, n. p116,
18. n.
धम्मिह, p 163, 48.
धर, p 84, 1.
धरणि, p 73, 2.
धरणी, p 73, n.
धरा, p 73, 2.
धरितो, p 73, 2.
धर्म, p 31, 2. p340, 141.
धर्मचिन्ता, p 52, 28.
धर्मध्वजिन्, p 190, 53.
धम्मपत्तन, p 229, 36.
धम्मराज, p2, 8. p308, 33.
धम्मसंज्ञिता, p 40, 7.
धर्मणी, p 139, n.
धर्मिणी, p 139, 10.
धम, p145, 35. p360, 208.
धमल, p 37, 22. p237, 68.
धमला, p 237, 68.
धमली, p 237, n.
धमित्र, p 180, n.
धातकी, p 115, 12.
धातु, p 85, 8. p319, 68.
धातुपुष्पिका, p 115, n.
धातु, p 3, 12.
धातुपुष्पिका, p 115, 12.
धात्री, p 350, 178.
धाना, p 232, 47.

धातु — धोन्द्र.

- धातुका, p 208, 37.
धान्य, p 225, 21.
p 230, n.
धान्यक, p 230, n.
धान्यत्व, p 225, 22.
धान्यांघ, p 314, 48.
धान्यान्ध, p 230, 39.
धानन, p 336, 126.
धातानेव, p 107, 7.
p 113, 5.
धाया, p 180, 21.
धारण, p 206, 26.
धारणा, p 197, 26.
धारा, p 204, 17. n.
धाराधर, p 16, 8.
धारासम्प्रात, p 17, 13.
धात्तराष्ट्र, p 132, 24.
धावनि, p 108, 11.
धिव्, p 371, 2. n.
धिकृत, p 268, 39. p282,
43.
धिवण, p 20, 25.
धिवणा, p 33, 10.
धिट, p 344, n.
धिष्ण, p 344, 157.
धी, p 33, 10. p 384, n.
p 34, n.
धीन्द्रिय, p 35, 17.

धीन — धूम्या.

- धीनत्, p 176, 5.
धीनतो p 140, 12.
धीर, p 170, 26. p176, 5.
धीवर, p 64, 15.
धीवरी, p 64, n.
धीयक्ति, p 283, 25.
धीसचिव, p 192, 4.
धुत, p 280, 36.
धुनि, p 69, n.
धुनी, 69, 30.
धुरन्धर, p 236, 65.
धुर, p 205, 23.
धुरा, p 205, n.
धुरीण, p 236, 65.
धुर्य, p 236, 65.
धुर्य, p 236, 65.
धुवित, p 180, 23.
धुस्तुर, p 104, n.
धुस्तूर, p 104, 58.
धूत, p 28, 36.
धूनी, p 69, n.
धूपावित, p 284, 52.
धूपित, p 284, 52.
धूमकोट, p 317, 61.
धूमवोनि, p 16, 9.
धूमल, p 37, 25.
धूम्या, p 297, 42.
धूम्याट, p 130, 16.

घृक्ष—धनि.

घृक्ष, p 37, 25.
 घृक्षे, p 6, 28.
 घृक्ष, p 104, 58. p 258,
 44. p 270, 47.
 घृक्षर, p 236, n.
 घृक्षि, p 215, 66. n.
 घृक्षी, p 215, n.
 घृक्षर, p 37, 23.
 घृक्षूर, p 104, n.
 घृक्षि, p 321, 77.
 घृक्ष, p 265, 25.
 घृक्ष, p 264, n.
 घृक्षान्वित, p 264, 25.
 घृक्षन्, p 264, 25.
 घृक्षि, p 22, 34.
 घृक्ष, p 238, 71.
 घृक्षका, p 200, 4. p 302, 15.
 घृक्ष्या, p 238, 72.
 घृक्षक, p 235, 60.
 घृक्षत, p 45, 1.
 घृक्षकोशे, p 167, 14.
 घृक्षितक, p 204, 16.
 घृक्षे, p 236, 65.
 घृक्ष, p 125, 32.
 घृक्ष, p 215, 67.
 घृक्षिनी, p 210, 46.
 घृक्षि, p 44, 1.
 घृक्षित. p 282, 44.

धृक्ष—नगौ.

धृक्ष, p 284, 53.
 धृक्ष, p 131, 20.
 p 363, 221.
 धृक्षान, p 44, 1.
 धृक्षान्, p 56, 3.
 धृक्ष, p 19, 21. p 87, 8.
 p 276, 22. p 181, 24.
 धृक्ष, p 13, 3.
 न, p 379, n.
 नकुक्ष, p 100, n.
 नकुक्षे, p 113, 3.
 नक्ष, p 377, 6.
 नक्षक, p 168, 16.
 नक्षमा, p 97, 28.
 नक्ष, p 66, 21.
 नक्षत्, p 20, 22. n.
 नक्षमा, p 166, 8.
 नक्षले, p 18, 16.
 नक्ष, p 159, 34. p 116, 17.
 नक्षर, p 159, 34.
 नक्षरा, p 159, n.
 नक्षी, p 116, n.
 नग, p 304, 20.
 नगज, p 200, n.
 नगर, p 77, n.
 नगरी, p 77, n. p 8, 40.
 नगौक, p 131, 33.

नग्न—नन्दि.

नग्न, p 268, 39.
 नग्न, p 257, n.
 नग्न, p 257, 42.
 नग्निका, p 139, 8.
 p 141, 17.
 नट, p 99, 37. p 250, n.
 नटन, p 47, 10.
 नटी, p 116, 17.
 नट, p 124, 28. p 397, 33.
 नटप्राय, p 75, 9.
 नटमीन, p 65, n.
 नटसंज्ञित, p 126, 33.
 नट्या, p 126, 33.
 नटु, p 75, 9.
 नटु, p 75, 9.
 नट, p 381, 18. p 276, 20.
 नटनासिक, p 148, 45.
 नटी, p 68, 29.
 नटीमात्रक, p 76, 12.
 नटीसंज्ञा, p 96, 25.
 नटी (नट्टी), p 254, 31.
 ननंद, p 144, n.
 ननाट, p 144, 29.
 नट, p 380, 14. p 373, 10.
 नन्दक, p 5, 24.
 नन्दन, p 8, 41.
 नन्दि, p 31, n.
 नन्दि, p 116, 16.

नन्दी—नर्म.

नन्दीह्वय, p 116, n.
 नन्द्यावर्त्त, p 80, 10.
 नपुंसकम्, p 146, 39.
 ननृ, p 144, n.
 नन्नी, p 144, 29.
 नथ, p 15, n.
 नभस्, p 368, 234, p15,
 1. n. p 29, 16.
 नभसङ्कम, p 134, 34.
 नभस्य, p 29, 17.
 नभस्यत्, p 12, 58.
 नभसु, p 381, 18.
 नभसित, p 284, 51.
 नभस्कारो, p 119, 7.
 नभस्या, p 184, 34.
 नभस्थित, p 284, 51.
 नभुविस्तृत, p 8, 39.
 नय, p 288, 9.
 नयन, p 162, 44.
 नर, p 137, 1.
 नरक, p 59, 1.
 नरपति, p 191, n.
 नरवाहन, p 14, 64.
 नर्त्तक, p 47, 11.
 नर्त्तकी, p 47, 8.
 नर्त्तन, p 47, 10.
 नर्त्तदा, p 69, 32.
 नर्त्तम्, p 53, 32.

नल—नाक.

नल, p 125, 31.
 नलकुवर, p 14, 65.
 नलद, p 125, 30.
 नलजीन, p 65, 18.
 नलिन, p 71, 39.
 नलिनी, p 71, 39.
 नली, p 116, 17.
 नल्य, p 77, 18.
 नव, p 278, 27.
 नवदल, p 72, 43.
 नवनीत, p 233, 52.
 नवसाधिका, p 103, 53.
 नवसूतिका, p 238, 71.
 नवान्वर, p 167, 13.
 नवीन, p 278, 27.
 नवीकृत, p 233, 52.
 नव्य, p 278, 27.
 नट, p 218, 80.
 नटवेष्टता, p 54, 33.
 नटान्त्रि, p 190, 52.
 नटेशुकला, p 26, 9.
 नसा, p 161, n.
 नसित, p 236, 63.
 नस्या, p 161, n.
 नस्योत, p 263, 63.
 नडि, p 379, n.
 ना, p 379, 11.
 नाक, p 1, 1. p 298, 2.

नाकु—नामा.

नाकु, p 76, 14.
 नाकुली, p 192, 2.
 नाग, p 56, n. p 200, 2.
 p 305, 22.
 नागकोशर, p 101, n.
 नागकोसर, p 101, 45.
 नागजिह्वा, p 246, 108.
 नागर, p 230, 38.
 नागरक, p 95, 18.
 नागलोक, p 56, 1.
 नागवला, p 113, 5.
 नागवल्ली, p 114, 8.
 नागसम्भव, p 246, 105.
 नागसुगन्धा, p 112, n.
 नागान्तक, p 5, 25.
 नाक्ष, p 47, 10.
 नाडि, p 154, n.
 नाडिकोष्ठ, p 126, n.
 नाडीमूल, p 249, 8.
 नाडी, p 154, 16. p 319,
 45. p 225, 22.
 नाडीमण्ड, p 151, 5.
 नाड्यत्, p 262, 16.
 नाद, p 44, 1.
 नादेवी, p 93, 11. p 95,
 18. p 113, 6.
 नामा, p 376, 3.
 नानाहृप, p 282, 43.

नान्दि—नाय्य.

नान्दिकर, p 267, n.
 नान्दीकर, p 267, 38.
 नान्दीवादिन्, p 267,
 38.
 नापित, p 250, 10.
 नाभि. p 392, 20. p 172, n.
 p 205, 24. p 339, 139.
 नाभी, p 205, n. p 339,
 109.
 नाज, p 374, 13.
 नाजधेव, p 40, 8.
 नाजन्, p 48, 8.
 नाय, p 288, 9.
 नायक, p 161, 11.
 नार, p 161, n.
 नारक, p 59, 1.
 नारद, p 9, 43.
 नाराच, p 212, 55.
 नाराची, p 255, 32.
 नाराचण, p 3, 13, n.
 नाराचो, p 109, 19.
 नारिकेर, p 126, 34.
 नारिकेल, p 126, n.
 नारिकेलि, p 126, n.
 नारिकेली, p 126, n.
 नारी, p 187, 2.
 नारीकेल, p 126, n.
 नाय्यङ्ग, p 95, n.

नाल—निक.

नाल, p 245, n. p 71, n.
 p 225, 22.
 नाली, p 71, n.
 नाविक, p 63, 12.
 नाव्य, p 62, 10.
 नाय, p 218, 85.
 नासल, p 10, 47.
 नासा, p 81, 13. p 161, 40.
 नासिका, p 161, 40.
 नासिकौ, p 10, n.
 नास्तिकता, p 34, 13.
 निःकासित, p 268, 39.
 निःक्रामित, p 268, n.
 निःप्रभ, p 283, 49.
 निःशलाक, p 196, 22.
 निःशेष, p 275, 14.
 निःशोध्य, p 273, 5.
 निःश्रेयि, p 82, 18.
 निःश्रेयी, p 82, n.
 निःश्रेयस, p 34, 15.
 निःपण, p 380, 14.
 निःसरण, p 82, 19.
 निःस्र, p 270, 49.
 निकट, p 275, 16.
 निकर, p 135, 39.
 निकर्षण, p 82, 19.
 निकष, p 255, 32.
 निकषा, p 381, 19.

निक—निगा.

निकषाकल, p 12, 55.
 निकस, p 255, n.
 निकष, p 235, 57.
 निकष, p 136, 42.
 निकष्य, p 79, 5.
 निकार, p 290, 15.
 p 295, 36.
 निकारण, p 218, 81.
 निकार, p 256, n.
 निकुञ्चक, p 242, 89.
 निकुञ्ज, p 85, 8.
 निकुञ्ज, p 120, 10.
 निकुरण, p 135, 40.
 निकत, p 268, 41. p 270,
 46.
 निक्षति, p 53, 30.
 निकट, p 272, 3.
 निक्षेतन, p 78, 4.
 निकोचक, p 93, 9.
 निकष, p 44, 3.
 निकष, p 44, 3.
 निखिल, p 275, 14.
 निगड, p 202, 9.
 निगद, p 290, 12.
 निगम, p 77, 1. p 340,
 142.
 निगाद, p 290, 12.
 निगार, p 296, 37.

निगा—निध.

निगाख, p 203, 16.
 निगह, p 290, 13.
 निग्याह, p 296, n.
 निघ, p 295, 36.
 निघस, p 234, 56.
 निग्न, p 262, 16.
 निचिकी, p 237, n.
 निचुख, p100,41.p169,n.
 निचोख, p 169, 18.
 निचोखी p 169, n.
 निज, p 309, 34.
 नितम्ब, p 157, 25.
 नितम्बस्त्र, p 157, 26.
 नितम्बिनी, p 137, 3.
 नितान्त, p 13, 62.
 नित्य, p 13, 61.
 निदाघ, p 30, 19. p 54, 33.
 निदान, p 32, 6.
 निदिग्ध, p 280, 38.
 निदिग्धिका, p 108, 12.
 निदेश, p 197, 25.
 निद्रा, p 54, 36.
 निद्राण, p 266, 33.
 निद्राह, p 266, 33.
 निद्रित, p 266, n.
 निघन, p 218, 85.p386, 125.

निधि—निया.

निधि, p 14, 67.
 निधुवन, p 190, 56.
 निध्यान, p 294, 31.
 निनद, p 44, 1.
 निनाद, p 44, 1.
 निन्दा, p 41, 14.
 निप, p 228, 32.
 निपठ, p 294, 29.
 निपाठ, p 294, 29.
 निपातन, p 294, 27.
 निपान, p 68, 26.
 निपुण, p 259, 4.
 निषर्ण, p 218, 81.
 निभ, p 256, 38.
 निभट, p 264, 25.
 निभय, p 240, 81.
 निभित्त, p 322, 79.
 निसेध, p 27, 11.
 निस्त्र, p 64, 15.
 निस्त्रगा, p 69, 30.
 निस्त्र, p 100, 43.
 निस्त्रत, p 92, 6.
 निवति, p 32, 6.
 नियन्त, p 206, 27.
 नियम, p 184,37.p188, 48. p 34, 14.
 निधातन, p 294, n.
 निधामक, p 63, 12.

निया—निर्ज.

नियाघ, p 63, n.
 नियुत, p 393, 24.
 नियुच, p 216, 75.
 नियोज्य, p 251, 17.
 निर, p 375, 14.
 निरङ्कुष, p 262, n.
 निरन्तर, p 275, 15.
 निरय, p 59, 1.
 निरगन्ध, p 279, 33.
 निरर्थक, p 278, 31.
 निरवपह, p 292, 15.
 निरसन, p 295, 31.
 निरस्त, p 212, 56.
 निराकारिण्यु, p 265, 30.
 निराकृत, p 268, 40.
 निराकृति, p 189, 53.
 p 295, 31.
 निरास्य, p 152, 8.
 निरीष, p 223, n.
 निरीष, p 223, 13. n.
 निरीष, p 290, n.
 निर्धत्ति, p 59, 2.
 निर्गन्धन, p 218, n.
 नियुंखी, p 102, n.
 नियुंखी, p 102, 49.
 निर्पन्थन, p 218, 82.
 निर्घोष, p 44, 1.
 निर्जर, p 1, 2.

निर्जि—निर्वा.

निर्जितेन्द्रियपाप, p186,
43.

निर्जैर, p 85, 5.

निर्णय, p 34, 12.

निर्णय, p 273, 5.

निर्णयक, p 250, 10.

निर्देश, p 199, 25.

निर्वाच्य, p 261, n.

निर्वन्ध, p 369, 238.

निर्वर्ण्य, p 218, n.

निर्वर, p 13, 62.

निर्वद, p 200, 4.

निर्व्युक्त, p 57, 6.

निर्व्योक्त, p 58, 9.

निर्वन्धन, p 262, n.

निर्व्याप, p 201, 6.

निर्व्याप्तन, p 335, 122.

निर्व्याप्त, p 344, 155.

निर्व्यह, p 370, 238.

निर्वहण, p 49, n.

निर्वपण, p 182, 29.

निर्वर्णन, p 294, 31.

निर्वहणा, p 49, 15.

निर्वाण, p 282, 45. p34,
15.

निर्वात, p 282, 45.

निर्वाद, p 41, 13. p 326,
92.

निर्वा—निश्चि.

निर्वाप, p 182, n.

निर्वापण, p 218, 83.

निर्वाच्ये, p 261, 213.

निर्वासन, p 218, 82.

निर्हेत, p 283, 50.

निर्वेष, p 256, 39. p362,
217.

निर्व्ययन, p 56, 2.

निर्वाह, p 44, 1.

निर्वाह, p 291, 17.

निर्वाहिरिन्, p 36, 20.

निश्चय, p 79, 5.

निश्चय, p 135, 39.

निश्वात, p 224, 27.

निश्वाप, p 182, 30.

निश्वात, p 188, 49.
p 168, 15.

निश्वाता, p 168, n.

निश्वात, p 168, n.

निश्वात, p 199, 1.

निश्वा, p 25, 4.

निश्वात, p 181, n.

निश्वाद, p 252, n.

निश्वात, p 79, 5.

निश्वापति, p 18, 15.

निश्वापण, p 218, 81.

निश्वाह्वा, p 230, 41.

निश्चित, p 281, 40.

निश्ची—निष्ठी.

निश्ची, p 25, 6.

निश्चीचिनी, p 25, 4.

निश्चय, p 34, 12.

निश्चेष्टि, p 82, n.

निश्चेष्टी, p 82, n.

निश्चय, p 212, 56.

निश्चिन्, p 208, 37. n.

निश्चद, p 45, n.

निश्चया, p 78, 2.

निश्चहर, p 62, 9.

निश्चय, p 84, 3.

निश्वाद, p 45, 1. p 252,
20.

निश्वादिन्, p 206, 27.

निश्चदन, p 218, 81.

निष्क, p 3, 2, 14.

निष्कला, p 142, 21.

निष्कलो, p 142, n.

निष्कासित, p 268, 39.

निष्कुट, p 89, 13.

निष्कुटि, p 115, 13.

निष्कुम्भ, p 120, n.

निष्कुम्भ, p 89, 13.

निष्कय, p 293, 25.

निष्ठा, p 49, 15. p 312,
43.

निष्ठान, p 231, 44.

निष्ठोदन, p 296, 38.

निष्ठु—निष्ठ.

निष्ठुर p43,19, p277,25.
 निष्ठूत, p 280, 37.
 निष्ठूति, p 296, 38.
 निष्ठेवं, p 296, n.
 निष्ठेवन, p 296, 38.
 निष्ठेवा, p 296, n.
 निष्ठ्यात, p 259, 4.
 निष्ठ्यक्त, p 282, 45.
 निष्ठ्यक्त, p 283, 50.
 निष्ठ्याव, p 293, 24.
 निष्ठ्यथ, p 200, 49.
 निष्ठ्यवाचि, p 167, 13.
 निष्ठ्यवा, p 143, n.
 निष्ठ्यवी, p 143, n.
 निष्ठर्ग, p 55, 38.
 निष्ठुट, p 280, 38.
 निष्ठुर्ध्व, p 218, 82.
 निष्ठुल, p 276, 19.
 निष्ठुर्ध्व, p 213, 57.
 निष्ठ्याव, p 233, 49.
 निष्ठान, p 44, 1.
 निष्ठान, p 44, 1.
 निष्ठानन, p 218, 82.
 निष्ठ्याका, p 66, 22.
 निष्ठुंसन, p 218, 81.
 निष्ठोन, p 251, 16.
 निष्ठव, p 42 17. p360,
 210.

निष्ठा—नीवी.

निष्ठ्याद, p 44, 1.
 नीकाय, p 256, 38.
 नीच, p 251, 16.
 नीचिका, p 237, n.
 नीचिकी, p 237, n.
 नीची, p 276, n.
 नीचैस्, p 380, 17.
 नीह, p 135, 37.
 नीहोद्भव, p 134, 34.
 नीध, p 81, 14.
 नीप, p 96, 22.
 नीर, p 61, 4.
 नीस, p 37, 23.
 नीसकच्छ, p 312, 42.
 p 133, 33.
 नीसकु, p 130, 13.
 नीसकोद्धित, p 6, 28.
 नीसा, p 37, n. p133,n.
 नीसाङ्ग, p 130, n.
 नीसाप्पर, p 4, 19.
 नीसाप्पज्जसु, p 70, 37.
 नीसिका, p 103, 51.
 नीसिनी, p 108, 13.
 नीली, p108,13.p133,n.
 नीवाक, p 292, 23.
 नीवार, p 226, 25.
 नीवि, p 361, n.p240,n.
 नीवी, p240,80.p361,214.

नीह—नेप.

नीहव्, p 75, 8.
 नीहार, p 169, 20.
 नीहार, p 19, 19.
 ह, p 380, n. p 373, 9.
 हति, p 41, 12.
 हत्त, p 280, 37.
 हत्त, p 280, 37.
 नूतन, p 278, 27.
 नूत, p 278, 27.
 नूद, p 96, 22.
 नून, p 374, 12. p 380,
 16.
 नूडुर, p 166, 11.
 नः, p 187, n.
 नत्त, p 47, 10.
 नप, p 191, 1. n.
 नपति, 191, n.
 नपसप्पानु, p 199, 32.
 नपसथ, p 394, n.
 नपासन, p 198, 31.
 नयंस, p 270, 47.
 नसेन, p 400, 40. n.
 नेह, p 261, 11.
 नेल, p 162, 44. p 351,
 182.
 नेलाप्प, p 162, 44.
 नेदिह, p 275, 19.
 नेपथ्य, p 164, 1.

नेमि—न्याय.

नेमि, p 68, 27, p 205,
 24. p 92, n.
 नेमिन्, p 92, n.
 नेमी, p 92, n. p 205, n.
 नैकभेद, p 279, 32.
 नैगम, p 239, 78.
 नैचिकी, p 237, 67.
 नैपासी, p 246, 109.
 नैमेय, p 240, 81.
 नैययोध, p 90, 18.
 नैर्द्धत, p 12, 56. n.
 p 15, 4.
 नैर्द्धक, p 192, 7.
 नैर्द्धिक, p 208, 38.
 नो, p 379, 11.
 नो, p 62, 10.
 नोकादण्ड, p 63, 13.
 न्यक, p 276, n.
 न्यच, p 365, 227.
 न्ययोध, p 328, 98.
 न्ययोधी, p 107, 6.
 न्यङ्, p 276, n.
 न्यङ्, p 129, 10.
 न्यच्, p 276, 20.
 न्यसा, p 280, 28.
 न्याद, p 234, 56.
 न्याय, p 197, 24.
 न्याय, p 197, 25.

न्यास—पंक्ति.

न्यास, p 240, 81.
 न्युङ्, p 390, 17.
 न्युज, p 153, 12.
 न्यून, p 337, 130.
 पक्षय, p 83, 20.
 पक्ष, p 282, 46.
 पक्ष, p 27, 12. p 163,
 . 49. p 364, 222. p 212,
 55. p 134, n.
 पक्षक, p 81, 14.
 पक्षति, p 24, 1. p 135, 86.
 पक्षती, p 24, n.
 पक्षदार, p 81, 14.
 पक्षभाग, p 201, 8.
 पक्षमूल, p 135, 36.
 पक्षस्, p 134, n.
 पक्षान्, p 26, 7.
 पक्षिणी, p 25, 5.
 पक्षिन्, p 134, 32.
 पक्षान्, p 335, 123.
 पक्ष, p 31, 1.
 पक्षिन्, p 75, 10.
 पक्षेष्ट, p 71, 40.
 पक्ष, p 149, 48, n.
 पक्ष, p 149, n.
 पंक्ति, p 86, 4. p 180, n.
 p 321, 74.

पंक्ती—पटी.

पंक्ती, p 86, n.
 पचम्पचा, p 109, 20.
 पचम्पचा, p 109, n.
 पचा, p 288, 8.
 पक्षजन, p 187, 1.
 पक्षता, p 218, 84.
 पक्षत्व, p 218, n.
 पक्षदशी, p 26, 7.
 पक्षय, p 45, 1.
 पक्षरान्, p 388, n.
 पक्षवक्षय, p 39, 6.
 पक्षयर, p 5, 20.
 पक्षयाख, p 159, 32.
 पक्षाकुल, p 98, 32.
 पक्षाखिका, p 254, n.
 पक्षास, p 127, 1.
 पक्षर, p 396, 31.
 पक्षिका, p 386, 7.
 पठ, p 81, n.
 पटक्षर, p 168, 16.
 पटल, p 81, 14. p 358,
 203.
 पटलप्रान्त, p 81, 14.
 पटभेदन, p 77, n.
 पटवासक, p 174, 41.
 पटङ्, p 46, 6. p 217, 76.
 पटि, p 168, n.
 पटी, p 168, n.

पटु—पत.

पटु, p 122, 20. p 252, n.
 p 311, 42. p 267, n.
 पटुपर्णी, p 119, 8.
 पटोल, p 123, 20.
 पटोसिका, p 113, 6.
 पटु, p 390, 17.
 पटुन, p 77, n.
 पटुनी, p 77, n.
 पट्टिका, p 95, 21.
 पट्टिन्, p 95, 21.
 पट्टिष, p 392, 21.
 पट्टिस, p 392, n.
 पष, p 242, 88. p 256,
 39. p 314, 49.
 पषन, p 47, 8.
 पषावित, p 285, 59.
 पषित, p 285, 59.
 पषितम्ब, p 240, 82.
 पषल, p 146, 39.
 पषिलत, p 176, 5.
 पषल, p 240, 82.
 पषलनीषिका, p 78, 2.
 पषला, p 121, 15.
 पषलजीव, p 339, 79.
 पतग, p 134, 33.
 पतङ्ग, p 133, 28.
 पतङ्गिका, p 133, 27.
 पतनु, p 134, 33.

पत—पत्ता.

पतत्र, p 134, 36.
 पतत्रिन्, p 134, 33.
 पतत्रिन्, p 134, 33.
 पतदुपच, p 174, 40.
 p 392, 21.
 पतद्याह, p 265, 27.
 पताका, p 215, 67.
 पताकी, p 208, 39.
 पति, p 145, 35. p 261, 10.
 पतिम्बरा, p 138, 7.
 पतिव्रता, p 138, 6.
 पतिव्रती, p 140, 12.
 पतङ्ग, p 172, n.
 पतन, p 77, 1.
 पत्ति, p 208, 34. p 210,
 48.
 पत्तिसंहति, p 208, 35.
 पत्तिन्, p 212, 55.
 p 134, 33.
 पत्नी, p 138, 5.
 पत्न, p 89, 14.
 पत्नङ्ग, p 172, n.
 पत्नपरशु, p 255, 33.
 पत्नपाखा, p 165, 4.
 पत्नरथ, p 134, 33.
 पत्नसेका, p 170, 24.
 पत्ताङ्ग, p 172, 33.
 p 247, 111.

पत्ता—पद्म.

पत्ताङ्गुलि, p 170, 24.
 पत्रिन्, p 134, 33. p 130,
 15.
 पत्रोत्थं, p 99, 37.
 पष, p 76, n.
 पषन, p 76, n.
 पषिक, p 195, 17.
 पषिका, 195, n.
 पषिकी, p 195, n.
 पषिन्, p 76, n.
 पष्या, p 100, 39.
 पद्, p 156, n.
 पद्, p 156, n. p 327, 96.
 पदन, p 208, 34.
 पदपि, p 76, n.
 पदनी, p 76, 15.
 पदाजि, p 208, 34.
 पदाति, p 208, 34.
 पदातिक, p 208, 34.
 पदिक, p 208, 35.
 पद्म, p 208, 35.
 पद्मति, p 76, 15.
 पद्मती, p 76, n.
 पद्म, p 200, n.
 पद्मक, p 201, 7.
 पद्मचारिणी, p 120, 11.
 पद्मनाभ, p 4, 15.
 पद्मनाभि, p 4, n.

पक्ष—परः.
 पक्षपत्र, p 120, 11.
 पक्षराग, p 243, 93.
 पक्षा, p 5, 22. p 120, 11.
 पक्षाकर, p 68, 28.
 पक्षाट, p 120, 13.
 पक्षाखया, p 5, 22.
 पक्षिन्, p 200, 3.
 पक्षिनी, p 71, 39.
 p 200, n.
 पद्य, p 366, 31.
 पद्या, p 76, 15.
 पनस, p 100, 41.
 पनाधित, p 285, 59.
 पनित, p 285, 59.
 पक्ष, p 284, 53.
 पक्षग, p 58, 8.
 पक्षगाधन, p 5, 25.
 पक्ष, p 60, 3. p 233,
 51. p 368, 235.
 पक्ष, p 233, 51.
 पक्षोदर, p 347, 165.
 पर, p 355, 193. p 193,
 11.
 परंयत, p 274, n.
 परंयत्, p 274, n.
 परःयत, p 274, 13. n.
 परःयता, p 274, 13.
 परःयत्, p 274, n.

परः—परा.
 परःखस, p 382, n.
 परजात, p 252, 18.
 परजित, p 252, n.
 परतन्त्र, p 262, 16.
 परपिण्डाद, p 263, 20.
 परभूत, p 131, 20.
 परभूत, p 131, 19.
 परभ, p 379, 12.
 परभाज, p 181, 23.
 परमेष्ठिन्, p 3, 11.
 परम्पराक, p 181, 25.
 परवत्, p 262, 16.
 परयु, p 213, 60.
 परयव, p 213, 60.
 परयव, p 382, 22.
 परयव, p 213, n.
 पराक्रम, p 216, 71.
 p 340, 141.
 पराग, p 90, 17. p 305,
 22.
 पराकुल, p 266, 33.
 पराधित, p 252, 18.
 पराधीन, p 266, 33.
 पराजय, p 217, 80.
 पराजित, p 218, 80.
 पराधीन, p 262, 16.
 पराज, p 263, 20.
 पराभूत, p 218, 80.

परा—परि.
 पराव, p 382, 20.
 परायण, p 286, 2.
 परारि, p 382, n.
 पराङ्ग, p 278, 7.
 परायणिन्, p 185, n.
 परायरी, p 185, n.
 परासन, p 218, 81.
 परास, p 218, 85.
 परास्वन्दिन्, p 253, 25.
 परि, p 155, n.
 परिकर, p 347, 167.
 परिकर्षन्, p 169, 22.
 परिक्रम, p 291, 16.
 परिक्रिया, p 292, 20.
 परिशिप्त, p 280, 37.
 परिहा, p 68, 29.
 परिपह, p 210, 47. n.
 p 370, 239.
 परिष, p 307, 28. p 213,
 59.
 परिवातन, p 213, 59.
 परिषव, p 292, 23.
 परिषर, p 207, 30.
 परिषया, p 184, 34.
 परिषाद्य, p 180, 20.
 परिषारक, p 251, 17.
 परिषत, p 282, 46.
 परिषव, p 191, 56.

परि—परि.

- परिष्ठाप, p 291, 15.
 परिष्ठाप, p 258, 46.
 परिष्ठाप, p 168, 16.
 परितस्तु, p 379, 13.
 परिष्ठाप, p 287, 5.
 परिदान, p 240, 81.
 परिदेवन, p 42, 16.
 परिधान, p 196, 18.
 परिधि, p 22, 84-p328,
 99.
 परिधिस्थ, p 207, 30.
 परिपण, p 240, 80.
 परिपण्यिन्, p 193, 11.
 परिपाठि, p 184, n.
 परिपाटी, p 184, 36.
 परिपूर्णता, p 173, 38.
 परिपेक्ष, p 117, n.
 परिपेक्षक, p 117, 13.
 परिपुत्र, p 277, 24.
 परिपुत्र, p 370, 241.
 परिभव, p 50, 22.
 परिभाव, p 50, 22.
 परिभाषण, p 42, 15.
 परिभूत, p 284, 56.
 परिभल, p 36, 19.
 p 290, 13.
 परिबन्ध, p 294, 20.
 परिबन्धन, p 30, n.

परि—परि.

- परिवर्जन, p 218, 82.
 परिवर्त्त, p 240, n.
 p 30, n.
 परिवादिनी, p 45, 3.
 परिनापित, p 279, 35.
 परिवार, p 348, n.
 परिवाह, p 62, n.
 परिवर्त्ति, p 190, 55.
 परिवृद्ध, p 261, 11.
 परिवृत्ति, p 190, n.
 परिवृत्ति, p 190, n.
 परिवेष्ट, p 190, 55.
 परिवेष्ट, p 22, n.
 परिवेष्ट, p 22, 34.
 परिव्याप, p 93, 11.
 p 100, 41.
 परिव्याप, p 185, 41.
 परिव्यापक, p 185, n.
 परिवह, p 178, 14.
 परिव्याप, p 252, n.
 परिव्याप, p 252, n.
 परिव्याप, p 164, 3.
 परिव्याप, p 164, 2.
 परिव्याप, p 202, n.
 परिव्याप, p 294, 30.
 परिवर, p 76, 14.
 परिवर्त्त, p 292, 20.
 परिवर्त्ता, p 184, n.
 p 292, 21.

परि—परि.

- परिव्याप, p 252, 18.
 परिव्याप, p 252, n.
 परिव्याप, p 202, 10.
 परिव्याप, p 173, 38.
 परिव्याप, p 173, n.
 परिव्याप, p 256, 39.
 परिव्याप, p 257, 40.
 परीक्षक, p 260, 7.
 परीक्षा, p 258, n.
 परीक्षा, p 50, n.
 परीक्षा, p 294, n.
 परीक्षा, p 240, 81.
 परीक्षा, p 41, 13.
 परीक्षा, p 337, 132.
 परीक्षा, p 348, 171.
 परीक्षा, p 62, 10. n.
 परीक्षा, p 183, 31.
 परीक्षा, p 292, n.
 परीक्षा, p 292, 21.
 परीक्षा, p 53, 32.
 पक्ष, p 124, n.
 पक्ष, p 382, 20. n.
 पक्ष, p 43, 19. p273, n.
 पक्ष, p 124, 27. n.
 परेत, p 218, 85.
 परेतराज, p 11, 53.
 परेता, p 59, n.
 परेता, p 382, 21.

परै—पशु.

परैहका, p 238, 71.
 परैहित, p 252, 18.
 परौच, p 278, n.
 परौही, p 132, n.
 परौणी, p 132, 26.
 परकंडिन्, p 93, n.
 परकंडी, p 93, 13. n.
 परकानी, p 109, 20.
 परकंय, p 342, 148.
 परकं, p 94, 10. p89, 14.
 परकंयाका, p 79, 6.
 परकांस, p 105, 60.
 परकी, p 70, n.
 पर्यंक, p 174, 39.
 पर्येहन, p 184, 35.
 पर्येनन्, p 76, 14.
 पर्येय, p 184, 36.
 पर्येयस्मा, p 292, 21.
 पर्याप्त, p 235, 57.
 पर्याप्ति, p 287, 5.
 पर्याय, p 184, 36.
 पर्युद्वन्, p 220, 3.
 पर्येयसा p 183, 31.
 पर्यंत, p 84, 1.
 पर्यन्, p 124, 27. p335,
 124.
 पर्यंसन्धि, p 26, 7.
 पशु, p 156, n.

पशु—पशु.

पशं का, p 156, 20.
 पश, p 241, 86. p 358.
 204.
 पशगण, p 249, 6.
 पशकृपा, p 109, 17.
 पशक, p 154, 14.
 पशायु, p 121, 13.
 पशाक, p 225, 22.
 पशाघ, p 89, 14. p122,
 20. p 37, n.
 पशाधिन्, p 87, 5.
 पशिक्री, p 140, 12.
 पशित, p 147, 41.
 पशिता, p 140, n.
 पशयु, p 174, 39.
 पशुन, p 89, 14.
 पशुत, p 68, 28.
 पश p 293, 24.
 पशन, p12, 58. p293, 24.
 पशनाशन, p 58, 8.
 पशमान, p 12, 58.
 पशि, p 9, 42.
 पशिल, p 187, 44.
 पशिलक, p 64, 16.
 पशु, p 129, 11.
 पशुपति, p 6, 25.
 पशुप्रेरक, p 296, 39.
 पशुरज्ज, p 238, 74.

पचा—पाठि.

पचात्, p 372, 4.
 पचात्ताय, p 51, 25.
 पचिच, p 278, 30.
 पचाय, p 79, n.
 पांयु, p 225, 66.
 पांयुका, p 139, 11.
 पांसु, p 215, n.
 पाक, p 135, 38.
 पाककथाक, p 202, n.
 पाककल, p 202, n.
 पाकल, p 115, 14.
 पाकयासन, p 7, 36.
 पाकयासनि, p 8, 41.
 पाकस्थान, p 227, 27.
 पाक्य, p 231, 42. p 247,
 109.
 पाकयु, p 187, n.
 पाक्यन्ध, p 5, 23.
 पाक्यासिका, p 254, 29.
 पाठक, p 223, 15. p 37,
 25.
 पाठका, p 90, 20. p 99,
 35.
 पाठहि, p 99, 35.
 पाठही, p 99, n.
 पाठ, p 294, 29.
 पाठा, p 106, 3.
 पाठिन्, p 105, 60.

पाठी—पाद.

- पाठीन, p 65, 18.
 पाठङ्ग, p 378, 7.
 पाथि, p 159, 32.
 पाथिगृहीती, p 138, 5.
 पाथिपङ्कथ, p 190, n.
 पाथिप, p 251, 13.
 पाथिपीडन, p 190, 56.
 पाथिपाद, p 251, 13.
 पाथु, p 37, 23.
 पाथुक्कन्धसिन्, p 205, 22.
 पाथुङ्कर, p 36, 22.
 पातक, p 397, 33.
 पाताक, p 56, 1. p 358, 204.
 पातक, p 265, 27.
 पात्र, p 62, 8. p 181, 24. p 239, 33.
 पात्रबुग, p 384, n.
 पात्री, p 401, 42.
 पात्रीप, p 398, 35.
 पाथु, p 60, 4.
 पाद, p 156, 22. p 85, n. p 242, 90. p 326, 92.
 पादकटक, p 167, 11.
 पादपङ्कथ, p 185, 40.
 पादप, p 87, 5.

पाद—पाथु.

- पादपञ्चन, p 235, 58.
 पादस्फोट, p 50, 3.
 पादाप, p 156, 22.
 पादाङ्गद, p 166, 11.
 पादात, p 208, 35. n.
 पादातिक, p 208, 34. n.
 पादाविक, p 208, n.
 पाडुका, p 254, 30.
 पाडू, p 254, 31.
 पाडूकद, p 249, 7.
 पाद्य, p 183, 32.
 पाद्या, p 183, n.
 पानगोष्ठिका, p 257, 43.
 पानपात्र, p 257, 43.
 पानभाजन, p 228, 32.
 पानीय, p 61, 4.
 पानीयशालिका, p 79, 7.
 पान्य, p 195, 17.
 पाप, p 31, 1.
 पापवेष्टी, p 106, 3.
 पापानु, p 31, 1.
 पापनु, p 150, 4.
 पापन, p 152, 9.
 पापर, p 251, 16.
 पापा, p 150, n.
 पायस, p 171, 30. p 181, 23.
 पायु, p 157, 24.

पाथ—पारि.

- पाथ, p 241, 85.
 पार, p 62, 8. n. p 244, n.
 पारत, p 244, n.
 पारद, p 244, 100.
 पारम्भ्योपदेश, p 178, 12.
 पारथन, p 300, 212.
 पारथीक, p 203, 13. n.
 पारथिक, p 208, 88.
 पारथीक, p 208, n.
 पारथीयेव, p 143, 24.
 पारापत, p 130, n.
 पारापार, p 60, n.
 पारायथ, p 285, 2.
 पारावत, p 130, 14.
 पारावताङ्गि, p 121, 15.
 पारावार, p 60, 1.
 पारावरिन्, p 185, 41. n.
 पारावरी, p 185, n.
 पारिकाङ्गिन्, p 186, 41.
 पारिकातक, p 9, 45. p 92, 6.
 पारित्या, p 165, 4.
 पारिपात्रक, p 84, 3.
 पारिपार्थिक, p 22, 33.
 पारिपुत्र, p 277, 24.
 पारिभट्ट, p 92, 6.
 पारिभट्टक, p 98, 33.
 पारिभाष्य, p 115, 14.

पारि—पाशि.

पारिषद्, p 6, 31. n.
 पार्षद, p 6, n.
 पार्षद, p 6, n.
 पारिषदाय, p 166, 8.
 पारी, p 387, 10.
 पार्ष्ण, p 42, 14.
 पार्ष्णि, p 191, 1.
 पार्ष्णी, p 7, 33.
 पार्ष्णीनन्दन, p 7, 35.
 पार्ष्ण, p 158, 30. p297,
 41.
 पार्ष्णभाम, p 201, 8.
 पार्ष्णीस्त्रि, p 156, 20.
 पार्ष्णि, p 156, 23.
 पार्ष्णिपाद, p 193, 10.
 पार्ष्ण, p 125, 32.
 पार्ष्णी, p 114, n.
 पार्ष्णया, p 114, 9. n.
 पार्ष्णाय, p 37, 24.
 पार्ष्णि, p 214, 61. n.
 पार्ष्णी, p 111, n.
 पार्ष्णी, p 111, 27.
 पार्ष्णी, p 114, n.
 पार्ष्णा, p 385, 5.
 पार्ष्ण, p 10, 50.
 पार्ष्ण, p 163, 49.
 पार्ष्ण, p 258, 45.
 पार्ष्णि, p 12, 56.

पाशु—पिञ्च.

पाशुपत, p 105, 62.
 पाशुपात्र, p 220, 2.
 पाश्या, p 384, n.
 पाश्यात् (सप्त), p 278,
 30, n.
 पाश्यात्, p 187, 44.
 पाश्या, p 84, 4.
 पाश्यादारण, p 255, 34.
 पिञ्च, p 131, 19.
 पिञ्च, p 38, 25.
 पिञ्चल, p 22, 33. p 38,
 25.
 पिञ्चला, p 38, n.
 पिञ्चल, p 158, n.
 पिञ्चल, p 158, 28.
 पिञ्चलवत्, p 391, 18.
 पिञ्चलिहल, p 148, 44.
 पिञ्च, p 246, 106.
 पिञ्चल, p 246, n.
 पिञ्चल, p 100, 43.
 पिञ्चल, p 95, 20-p246, n.
 पिञ्चल, p 246, 106.
 पिञ्च, p 134, 31.
 पिञ्च, p 97, 27.
 पिञ्चल, p 232, 46.
 पिञ्चला, p 97, 27.
 पिञ्च, p 218, 84.
 पिञ्चल, p 396, n.

पिञ्च—पिट.

पिञ्चल, p 215, 67.
 पिट, p 227, 26.
 पिटक, p 151, 4. p254,
 30.
 पिटका, p 151, n.
 पिटर, p 228, 31.
 पिटरी, p 228, n.
 पिञ्च, p 244, 98. p391,
 18.
 पिञ्चल, p 171, 30.
 पिञ्चलोल, p 245, n.
 पिञ्चल, p 205, n.
 पिञ्चला, p 205, 24.
 पिञ्चली, p 205, n.
 पिञ्चलीतक, p 98, 33.
 पिञ्चलोर, p 246, n.
 पिञ्चला, p 221, n.
 पिञ्चला, p 300, 9.
 पितरौ, p 146, 37.
 पितानल, p 3, 11. p145,
 33.
 पितानली, p 145, n.
 पिट, p 144, 28.
 पिटकावन, p 219, n.
 पिटदान, p 182, 30.
 पिटपति, p 15, 4. p11,
 53.
 पिटपिट, p 145, 33.

पिट—पिशु.

- पिटप्रसू, p 24, 3.
 पिटवन, p 219, 87.
 पिटवसति, p 219, n.
 पिटव्य, p 144, 31.
 पिटवसन्निभ, p 261, 13.
 पित्त, p 153, 13.
 पित्तवत्, p 134, 34.
 पिधान, p 18, 14.
 पिनच, p 207, 33.
 पिनस, p 150, n.
 पिनाक, p 6, 30. p 302, 14.
 पिनाकिन्, p 6, 27.
 पिपासा, p 234, 55.
 पिपीलिका, p 386, 8.
 पिप्पल, p 91, 1.
 पिप्पलि, p 108, n.
 पिप्पली, p 108, 15.
 पिप्पलीसूत, p 247, 111.
 पिङ्ग, p 149, 49.
 पिवाक, p 94, 15.
 पिह, p 153, 11.
 पिशङ्ग, p 38, 25.
 पिशङ्गी, p 38, n.
 पिशाच, p 2, 6.
 पिशित, p 154, 14.
 पिशुन, p 170, 26.
 पिशुना, p 117, 21.

पिट—पीव.

- पिटक, p 232, 48.
 पिटप, p 76, n.
 पिटपचन, p 228, 32.
 पिटात, p 174, 41.
 पीठ, p 174, 40.
 पीहन, p 217, 78.
 पीडा, p 59, 3.
 पीत, p 37, 24.
 पीतक, p 245, 104.
 पीतदाह, p 98, 34.
 पीतङ्ग, p 100, 40.
 पीतन, p 170, 25. p 92, 7.
 पीतसाहक, p 96, 24.
 पीता p 230, 41.
 पीताम्बर, p 4, 14.
 पीति, p 202, 11.
 पीतिन्, p 202, n.
 पीन, p 274, 10.
 पीनस, p 150, 2.
 पीनोद्गी, p 238, 72.
 पीयूष, p 234, 54. n.
 p 9, 44.
 पीड, p 92, 9. p 355, 195.
 पीडुपर्णी, p 106, 2.
 पीवन्, p 274, 10.
 पीवर, p 274, 10.
 पीवररुग्नी, p 238, 72,

पुंश्च—पुत्त.

- पुंश्चली, p 139, 10.
 पुञ्चय, p 252, n.
 पुञ्चन, p 252, n.
 पुञ्चस, p 252, 20.
 पुङ्ग, p 390, 17.
 पुङ्गव, p 273, 8.
 पुच्छ, p 204, 18.
 पुञ्ज, p 136, 42.
 पुटकिनी, p 71, n.
 पुटभेदा, p 61, 7.
 पुटभेदन, p 77, 1.
 पुटी, p 401, 42.
 पुण्डरीक, p 16, 5. p 301, 11. p 71, 41.
 पुण्डरीकाक्ष, p 4, 14.
 पुण्ड्र्यं, p 116, 15.
 पुण्ड्र, p 125, 29.
 पुण्ड्रक, p 103, 52.
 पुण्ड, p 31, 4. p 346, 162.
 पुण्डक, p 184, 37.
 पुण्डजन, p 12, 56.
 पुण्डजनेचर, p 14, 65.
 पुण्डभूति, p 74, 8.
 पुण्डवत्, p 259, 3.
 पुण्डाह, p 395, n.
 पुत्तिका, p 133, 27.
 पुत्त (अ), p 143, 27.

पुत्त—पुरा.

पुत्तका, p 143, n.
 पुत्तिका, p 143, n.
 पुत्ती, p 143, n.
 पुत्तो, p 146, 37.
 पुत्तल, p 392, 20.
 पुनःपुनर्, p 376, 1.
 पुनर्, p 375, 14.
 पुनर्नव, p 159, n.
 पुनर्नवा, p 121, 14.
 पुनर्नव, p 159, 34.
 पुनर्भू, p 142, 23.
 पुत्ताग, p 92, 6.
 पुत्तस्, p 137, 1.
 पुतःसर, p 208, 40.
 पुत्, p 77, 1.
 पुत, p 94, 14. p 352, 185.
 p 77, n.
 पुतस, p 378, 7.
 पुतहार, p 82, 16.
 पुतन्दर, p 8, 37.
 पुतंभि, p 138, n.
 पुतंभी, p 138, 6.
 पुतस्, p 373, n.
 पुतस्त, p 324, 86.
 पुतस्ता, p 373, 7.
 p 383, n.
 पुतस्, p 274, 13.
 पुता, p 375, 15.

पुरा—पुषि.

पुराण, p 242, n.
 p 39, 6.
 पुराणा, p 277, n.
 पुराणी, p 277, n.
 पुरातन, p 277, 26.
 पुराहत्त, p 39, 5.
 पुरि, p 77, n.
 पुरी, p 77, 1.
 पुरीतद्, p 155, 17.
 पुरीच, p 155, 19.
 पुर, p 274, 13.
 पुरस्, p 32, 7. p 137, 1.
 p 92, 6. p 363, 220.
 पुरभोत्तन, p 4, 16.
 पुरस्त, p 274, n.
 पुरस्त, p 8, 37.
 पुरोग, p 208, 40.
 पुरोगन, p 209, 40.
 पुरोगागिन्, p 209, 40.
 पुरोङ्गाय, p 392, 21.
 पुरोवस्, p 192, 5.
 पुरोभागिन्, p 270, 46.
 पुरोहित, p 192, 5.
 पुवाक, p 299, 5.
 पुलिन, p 62, 9.
 पुलिन्द, p 252, 21.
 पुलोमजा, p 8, 40.
 पुलित, p 282, 46.

पुष्क—पूत.

पुष्कर, p 132, n. p 15,
 1. p 60, 4. p 71, 41.
 पुष्कराङ्ग, p 182, n.
 पुष्करिणी, p 68, 27.
 पुष्कल, p 273, 8.
 पुष्ट, p 282, 46.
 पुष्य, p 90, 19.
 पुष्यच, p 14, 66.
 पुष्यवेत्त, p 245, 103.
 पुष्यदन्त, p 16, 5.
 पुष्यवन्त, p 5, n.
 पुष्यधन्वन्, p 5, 21.
 पुष्यकल, p 91, 2.
 पुष्यरथ, p 204, 19.
 पुष्यरथ, p 90, 17.
 पुष्यलिङ्, p 133, 29.
 पुष्यवत्, p 26, 10.
 पुष्यवती, p 142, 20.
 पुष्यसन्ध, p 29, 18.
 पुष्याञ्जन, p 245, n.
 पुष्य, p 20, 23. p 342, 149.
 पुष्यरथ, p 204, n.
 पुत्त, p 254, 29.
 पूग, p 126, 34. p 304, 21.
 पूजा, p 184, 34.
 पूजित, p 239, 47.
 पूष्य, p 259, 5.
 पूत, p 226, 23. p 273, 5.

पूत—पूर्वा.

पूतना, p 100, 39.
 पूतिक, p 97, 28.
 पूतिकरज, p 97, 28.
 पूतिकरज्ज, p 97, n.
 पूतिका, p 123, n.
 पूतिकाठ, p 99, 34.
 p 100, 40.
 पूतिगन्धि, p 36, 21.
 पूतिफली, p 108, 14.
 पूष, p 232, 48.
 पूर, p 392, 20.
 पूरणी, p 97, 27.
 पूरित, p 283, 48.
 पूरुष, p 137, 1. p 32, n.
 पूर्य, p 275, 15.
 पूर्यकुम्भ, p 199, 32.
 पूर्यना, p 26, n.
 पूर्यभासी, p 26, n.
 पूर्यिना, p 26, 7.
 पूर्यिभासी, p 26, n.
 पूर्य, p 182, 27.
 पूर्य, p 339, 136. n.
 पूर्य, p 275, n. p 278,
 30. p 339, n.
 पूर्यज, p 147, 43.
 पूर्यदेव, p 2, 7.
 पूर्यपर्वत, p 84, 2.
 पूर्याङ्ग, p 382, 20.

पूर्व—पृथ.

पूर्वेद्युस्, p 382, n.
 पूर्व, p 22, 31.
 पूर्व, p 96, 22.
 पृथा, p 117, 21.
 पृथि, p 288, 9.
 पृथ्या, p 41, 10.
 पृथना, p 210, 46.
 पृथक्, p 376, 3.
 पृथक्पथी, p 107, 11.
 पृथगात्मता, p 184, 37.
 पृथगात्मिका, p 33, 9.
 पृथग्वन, p 252, 16.
 p 331, 108.
 पृथग्निध, p 282, 43.
 पृथगी, p 73, n.
 पृथिनी, p 73, n.
 पृथु, p 229, 37. p 274, 10.
 पृथुक्, p 135, 38. p 232,
 47.
 पृथुरोमन्, p 65, 17.
 पृथुल, p 274, 10.
 पृथ्वी, p 73, 1.
 पृथ्वीका, p 116, 13.
 पृथाङ्ग, p 57, 6.
 पृथि, p 149, 48.
 पृथिपथी, p 107, n.
 पृथत्, p 61, 6. n. p 129, n.
 पृथल, p 61, n. p 129, n.

पृथ—पैशा.

पृथताच, p 12, n.
 पृथती, p 129, n.
 पृथक्, p 212, 54.
 पृथद्व, p 12, 57.
 पृथदाव, p 181, 23.
 पृथ, p 158, 29.
 पृथ, p 203, 14. p 297, 41.
 पृथि, p 149, n.
 पृथिपथी, p 107, 11.
 पैशक, p 130, 15.
 पैटक, p 254, 30.
 पैटी, p 401, 42.
 पैचा, p 254, n.
 पैयूष, p 234, n. p 9, n.
 पैखन, p 275, 15.
 पैशक, p 252, 19. p 359,
 207.
 पैशि, p 135, n.
 पैथी, p 135, 37.
 पैथीकोष, p 135, n.
 पैषल, p 252, n.
 पैषल, p 252, n.
 पैठर, p 231, 45.
 पैल्लसेव, p 143, 25.
 पैल्लसीव, p 143, 25.
 पैन्न, p 189, 50.
 पैयूष, p 9, n.
 पैशाच, p 2, n.

योग—प्रका.

योगल्ल, p 148, 46.
 योटगल्ल, p 124, 28.
 योटा, p 140, 15.
 योत, p 135, 38.
 योतकी, p 123, n.
 योतवण्ण, p 63, 12.
 योतवाह, p 63, 12.
 योताधान, p 65, 19.
 योतिका, p 123, n.
 योती, p 135, n.
 योज, p 351, 182.
 योत्तिन्, p 144, n.
 यौली, p 144, 29.
 यौल्लखं, p 116, n.
 यौर, p 125, 32.
 यौरल्ल, p 278, 30.
 यौरव, p 160, 38.
 यौरवी, p 160, n.
 यौरोनव, p 227, 27.
 यौखंवाह, p 188, 47.
 यौखंवी, p 26, n.
 यौखंवाही, p 26, 7.
 यौल्लख्य, p 14, 64.
 यौलि, p 232, 47.
 यौव, p 28, 15.
 यौल्लक, p 245, 103.
 य्वाट्, p 378, 7.
 य्वाह, p 32, 5. p 88, 10.

प्रका—प्रवा.

प्रकाव, p 235, 57.
 प्रकार, p 346, 164.
 प्रकाय, p 23, 36.
 प्रकीर्णक, p 198, 31.
 प्रकीर्ण्य, p 97, 28.
 प्रकृति, p 32, 7. p 55, 37.
 प्रकोठ, p 159, 31.
 प्रकन, p 293, 26.
 प्रक्रिया, p 198, 31.
 प्रकाण, p 44, 3.
 प्रकाण, p 44, 3.
 प्रल्लेखन, p 212, n.
 प्रल्लेखना, p 212, 55.
 प्रल्लेखना, p 212, n.
 प्रगल्ल, p 159, 31.
 प्रगतल्लानु, p 148, n.
 प्रगतल्लानुक, p 148, 47.
 प्रगल्ल, p 264, 25.
 प्रगाढ, p 313, 47.
 प्रगुल्ल, p 276, 21.
 प्रगे, p 381, 19.
 प्रघह, p 219, 87. p 370, 239.
 प्रघाह, p 370, 239.
 प्रघीव, p 398, 35.
 प्रघ्, p 273, 7.
 प्रघव, p 81, 12.
 प्रघाव, p 81, 12.

प्रच—प्रणा.

प्रचक्र, p 214, 64.
 प्रचल्लवित, p 266, 32.
 प्रचुल्ल, p 392, 20.
 प्रचुर, p 274, 12.
 प्रचेतस्, p 12, 56.
 प्रचोदनी, p 108, 12.
 प्रचदपट, p 169, 18.
 प्रचन, p 41, n.
 प्रचल्ल, p 81, 14.
 प्रचल्लदिका, p 151, 6.
 प्रचन, p 293, 25.
 प्रचल्लिन्, p 209, 41.
 प्रचा, p 309, 34.
 प्रजाता, p 141, 16.
 प्रजापति, p 3, 12.
 प्रजापती, p 144, 30.
 प्रच, p 176, n.
 p 148, n.
 प्रचा, p 140, 12.
 प्रचान, p 335, 125.
 प्रचु, p 148, 47.
 प्रचीन, p 135, 37.
 प्रणय, p 293, 25. p 313, 153.
 प्रचव, p 39, 4. p 47, n.
 प्रणद, p 41, n.
 प्रचाद, p 41, 11.
 प्रचाव, p 70, n.

प्रणा—प्रति.

प्रणाक्षी, p 70, 35.
 प्रणिधि, p 194, 13.
 p 329, 102.
 प्रणिहित, p 280, 36.
 प्रणीत, p 282, 45.
 p 180, 19.
 प्रणुत, p 285, 59.
 प्रण्येय, p 264, 25.
 प्रतति, p 88, n.
 प्रतन, p 277, 26.
 प्रतल, p 160, 36.
 प्रतानिनी, p 88, 9.
 प्रताप, p 196, 20.
 प्रतापस, p 105, 61.
 प्रति, p 372, 6.
 प्रतिकर्षण, p 164, 1.
 प्रतिकाष, p 256, n.
 प्रतिकास, p 256, n.
 प्रतिकूल, p 279, 33.
 प्रतिकृति, p 256, 36.
 प्रतिकट, p 272, 3.
 प्रतिचिह्न, p 268, 42.
 प्रतिपद्य, p 210, 47.
 p 174, n.
 प्रतिप्याद्य, p 174, 40.
 प्रतिषा, p 51, 26.
 प्रतिज्ञातन, p 218, 83.
 प्रतिज्ञाया, p 256, 36.

प्रति—प्रति.

प्रतिजागर, p 294, 28.
 प्रतिज्ञात, p 285, 58.
 प्रतिज्ञान, p 34, 14.
 प्रतिदान, p 240, n.
 प्रतिध्यान, p 44, 4.
 प्रतिनिधि, p 256, 36.
 प्रतिपद्य, p 33, 10.
 प्रतिपद्य, p 24, 1. p 26, n.
 प्रतिपक्ष, p 285, 57.
 प्रतिपादन, p 182, 29.
 प्रतिपक्ष, p 258, 41.
 प्रतिपक्ष, p 294, 27.
 प्रतिपिबन्ध, p 256, 36.
 प्रतिभव, p 50, 20.
 प्रतिभान्वित, p 264, 25.
 प्रतिभू, p 258, n.
 प्रतिषा, p 256, 36.
 प्रतिज्ञान, p 201, 7.
 p 256, 36.
 प्रतिमुक्त, p 207, 33.
 प्रतियज्ञ, p 331, 109.
 प्रतिज्ञातना, p 256, 36.
 प्रतिरोधक, p 253, n.
 प्रतिरोधिन्, p 253, 25.
 प्रतिषचन, p 41, n.
 प्रतिषाक्य, p 41, 10.
 प्रतिपिबन्ध, p 256, 36.
 प्रतिपिषा, p 109, 18.

प्रति—प्रती.

प्रतिषासन, p 295, 34.
 प्रतिष्ठा, p 150, n.
 प्रतिष्ठाया, p 150, 2.
 प्रतिष्ठय, p 344, 155.
 पतिष्ठय, p 34, 14.
 प्रतिष्ठुत्, p 44, 4.
 प्रतिष्ठुत्, p 285, n.
 प्रतिष्ठुत्, p 294, 27.
 प्रतिसर, p 349, 176.
 प्रतीक्षीरा, p 169, 22.
 प्रतिष्ठाया, p 150, n.
 प्रतिष्ठन, p 44, n.
 प्रतिष्ठत, p 268, 41.
 प्रतिष्ठार, p 250, n.
 प्रतिष्ठार, p 104, 57.
 प्रतीक, p 156, 21.
 p 299, 7.
 प्रतीकार, p 217, 79.
 प्रतीकाष, p 256, n.
 प्रतीकास, p 256, 38.
 प्रतीक्ष, p 259, 5.
 प्रतीक्षी, p 15, 3.
 प्रतीत, p 323, 84.
 p 261, 9.
 प्रतीपदर्शिनी, p 137, 2.
 प्रतीर, p 61, 7.
 प्रतीहार, p 81, 16. p 348,
 172, p 192, 6.

प्रती—प्रत्यू.

प्रतीहारिन्, p 348, 172.
 प्रतीहास, p 104, n.
 प्रतीक्षी, p 78, 3.
 प्रल, p 277, 26.
 प्रत्यक्षपक्षी, p 107, 7.
 प्रत्यक्षेत्री, p 107, 6.
 प्रत्यक्ष, p 278, 28.
 प्रत्यक्ष, p 278, 27.
 प्रत्यक्ष, p 383, n.
 प्रत्यक्ष, p 74, 7.
 प्रत्यक्षपक्षी, p 85, 7.
 प्रत्यक्ष, p 342, 149.
 प्रत्यक्षित, p 194, 13.
 प्रत्यक्षिता, p 194, n.
 प्रत्यक्षिन्, p 193, 11.
 प्रत्यक्षित, p 285, 60.
 प्रत्याख्यात, p 268, 40.
 प्रत्याख्यान, p 295, 31.
 प्रत्यादिष्ट, p 268, 40.
 प्रत्यादेश, p 295, 31.
 प्रत्याक्षी, p 212, 53.
 प्रत्यासर, p 210, n.
 प्रत्यासार, p 210, 47.
 प्रत्याहार, p 291, 16.
 प्रत्युत्पन्न, p 293, 26.
 प्रत्युत्पान्ति, p 293, n.
 प्रत्युष, p 24, n.
 प्रत्युष, p 24, 2.

प्रत्यू—प्रदि.

प्रत्युष, p 24, n.
 प्रत्युष, p 292, 19.
 प्रद्युम्न, p 341, 146.
 p 278, 30.
 प्रद्या, p 288, 9.
 प्रद्यित, p 261, 9.
 प्रद्युष, p 135, n.
 प्रदर, p 347, 166.
 प्रदिक्, p 16, n.
 प्रदीप, p 174, 40.
 प्रदीपन, p 58, 10.
 प्रदेश, p 159, n.
 प्रदेशन, p 197, 27.
 प्रदेशनी, p 159, 32.
 प्रदेशिनी, p 159, n.
 प्रदीप, p 25, 6.
 प्रद्युम्न, p 5, 20.
 प्रद्याव, p 217, 79.
 प्रद्यन, p 216, 72.
 प्रधान, p 192, 5. p 32, 7.
 p 335, 125.
 प्रधि, p 205, 24.
 प्रपञ्च, p 307, 29.
 प्रपद, p 156, 22.
 प्रपा, p 79, 7.
 प्रपात, p 84, 4.
 प्रपितामह, p 145, 33.
 प्रपितामही, p 145, n.

प्रपु—प्रम.

प्रपुनाह, p 120, n.
 प्रपुचह, p 120, n.
 प्रपुचाह, p 120, 12.
 प्रपुण्डरीक, p 116, 15.
 प्रफुल्ल, p 87, 7.
 प्रबन्धकल्पना, p 40, 6.
 प्रवाल, p 243, 93. p 359, 206.
 प्रबोधन, p 170, 23.
 प्रबुद्धन, p 12, 58.
 प्रबुध, p 360, 212.
 प्रभा, p 23, 35.
 प्रभाकर, p 22, 30.
 प्रभात, p 24, 3.
 प्रभाव, p 196, 21.
 प्रभिज, p 200, 4.
 प्रभु, p 261, 11.
 प्रभूत, p 274, 12.
 प्रभुष्टक, p 173, 37.
 प्रभुष, p 260, n.
 प्रमथ, p 6, 31.
 प्रमथन, p 218, 83.
 प्रमथाधिप, p 6, 27.
 प्रमद, p 31, 2.
 प्रमदवन, p 86, 3.
 प्रमदा, p 137, 3.
 प्रमदावन, p 86, n.
 प्रमनस, p 260, 7.

प्रसा—प्रव.

- प्रसा, p 289, 10.
 प्रसाण, p 316, 56.
 प्रसाताण, p 145, n.
 प्रसाद, p 53, 30.
 प्रसामसा, p 218, 81.
 प्रसापन, p 218, n.
 प्रसिति, p 289, 10.
 प्रसोत, p 181, 26. p218, 86.
 प्रसोता, p 55, 37.
 प्रसुख, p 273, 6.
 प्रसुदित, p 284, 52.
 प्रसेह, p 151, n.
 प्रसोद, p 31, 2.
 प्रसत, p 187, 44.
 प्रसक्त, p 232, 45.
 प्रसाच, p 292, 23.
 प्रयुक्तार्थ, p 293, n.
 प्रयोगार्थ, p 100, 40.
 प्रसम्बन्ध, p 4, 18.
 प्रसय, p 30, 22. p54, 33.
 प्रसाप, p 42, 16.
 प्रसय, p 316, 59.
 प्रसयण, p 222, n.
 प्रसयस, p 147, 42.
 प्रसह, p 273, 7.
 प्रसक्तिका, p 40, 6.
 प्रसह, p 219, 18.

प्रव—प्रस.

- प्रसहस, p 204, 20.
 प्रसहि, p 40, n.
 प्रसक्तिका, p 40, 6. n.
 प्रसहो, p 40, n.
 प्रसारण, p 286, 3.
 प्रसाच, p 46, 7.
 प्रसासण, p 218, 81.
 प्रसाह, p 291, 18.
 प्रसाहिका, p 151, 6.
 प्रविख्याति, p 294, 23.
 प्रविदारण, p 216, 72.
 प्रविशेष, p 292, 20.
 प्रवीण, p 260, 4.
 प्रसक्ति, p40,8,p291,18.
 प्रसह, p 277, 26.
 प्रवेक, p 273, 26.
 प्रवेण, p202,n,p264,49.
 प्रवेणी, p 202, 10.
 प्रवेष्ट, p 158, 31.
 प्रव्यक्त, p 278, 31.
 प्रस, p 41, 10.
 प्रसि, p 22, n.
 प्रसय, p 293, 25.
 प्रसित, p 264, 25.
 प्रस, p 208, 40.
 प्रसहाह, p 236, 63.
 प्रसोही, p 238, 70.
 प्रसज, p 64, 27.

प्रस—प्रसू.

- प्रसक्तता, p 19, 18.
 प्रसका, p 257, 40.
 प्रसकेरा, p 257, n.
 प्रसभ, p 217, 7.
 प्रसर, p 292, 23.
 प्रसरण, p 214, 64.
 प्रसरणि, p 214, n.
 प्रसरणी, p 214, n.
 प्रसव, p 289, 10. p360, 210.
 प्रसववन्धन, p 89, 15.
 प्रसव्य, p 279, 33.
 प्रसह्य, p 379, 10.
 प्रसाद, p 18, 18.
 प्रसाचन, p164,1,p174,n.
 प्रसाचनी, p 164, 1.
 प्रसाधित, p 164, 2.
 प्रसारणी, p 214, n-
 p 122, 18.
 प्रसारिन्, p 266, 31.
 प्रसित, p 260, 9.
 प्रसिति, p 290, 14.
 प्रसिह, p 330, 107.
 प्रसू, p 367, 231. p144, 29.
 प्रसूता, p 141, 16.
 प्रसूति, p 289, 10.
 प्रसूतिका, p 141, 16.

प्रहू—प्राक्.

प्रकृतिज, p 59, 3.
 प्रकृत, p90, 17. p336, 125.
 प्रकृत, p 220, n. p 280,
 38. p 160, 36.
 प्रकृता, p 156, 23.
 प्रकृति, p 160, n.
 प्रसेव, p 227, 26. p46, n.
 प्रसेवक, p 46, 7.
 प्रसर, p 84, 4.
 प्रसाव, p 293, 24.
 प्रस्य, p 242, 89. p85, 5.
 p 325, n.
 प्रस्यपुष्प, p 105, 59.
 प्रस्यान, p 214, 63.
 प्रस्योटन, p 227, 26.
 प्रस्यवत्, p 85, 5.
 प्रसाव, p 155, 18.
 प्रसेद, p 54, n.
 प्रसर, p 25, 6.
 प्रसरण, p 204, n. p211,
 50.
 प्रस्य, p 160, 35.
 प्रसि, p 68, 26.
 प्रसेलि, p 40, n.
 प्रसेलिका, p 40, 6.
 प्रस्यज, p 284, 52.
 प्रांशु, p 275, 19.
 प्राक्, p 380, 16.

प्राका—प्राय.

प्राकार, p 78 3.
 प्राकृत, p 251, 16.
 प्राग्बंध, p 178, 15.
 प्रायश्चर, p 273, 7.
 प्राचार, p 289, 10.
 प्राच्, p 383, n.
 प्राचिका, p 386, 8.
 प्राची, p 16, 3.
 प्राचीन, p 78, n
 प्राचीना, p 106, 3.
 प्राचीनाचीत, p 188, 49.
 प्राचीर, p 78, 3.
 प्राच्य, p 74, 7.
 प्राजन, p 222, 12.
 प्राजित, p 206, 27.
 प्राज, p 176, 5.
 प्राज्ञा, p 140, 12. p33, n.
 प्राज्ञी, p 140, 12.
 p 176, n.
 प्राज्ज, p 274, 12.
 प्राज्ञिवाक, p 192, 5.
 प्राय, p 12, 59.
 प्रायिन्, p 33, 8.
 प्रातर, p 381, 19.
 प्रातिहार, p 250, n.
 प्रातिहारक, p 250, n.
 प्रातिहारिक, p 250, 11.
 प्रायनकलिक, p 177, 10.

प्राहू—प्राय.

प्राहूस्, p 375, 17.
 p 379, 12.
 प्रादेश, p 159, 34.
 प्रादेशन, p 182, 29.
 प्राध्वन्, p 377, 4.
 प्रान्तर, p 77, 17.
 प्राप्त, p 280, 36. p 284,
 54.
 प्राप्तपञ्चत्व, p 218, 85.
 प्राप्तरूप, p 338, 134.
 प्राप्ति, p 320, 71.
 प्राच्य, p 281, 42.
 प्राहृत, p 197, 27.
 प्राय, p 189, 52. p 344,
 155. p 380, 17.
 प्रायस्, p 410, 17.
 प्राथित, p 283, 47.
 प्राथन्, p 173, 37.
 प्राथनिका, p 165, 6.
 प्राथेव, p 19, 20.
 प्रावरण, p 169, 20.
 प्रावोर, p 169, 19.
 प्राहत, p 168, 15. n.
 प्राहता, p 168, n.
 प्राहत्, p 30, 19.
 प्राहवा, p 30, n.
 प्राहवायसी, p 106, 5.
 प्राय, p 214, n.

प्रास—प्रेष्ठ.

प्रास, p 214, 61.
 प्रासङ्ग, p 206, 25.
 प्रासङ्ग्य, 236, 64.
 प्रासाद, p 80, 9.
 प्रासिक, p 208, 38.
 प्रास्थिक, p 222, n.
 प्राङ्ग, p 25, 3.
 प्रिय, p 145, 35. p 272, 3.
 प्रियक, p 96, 22. p 128, 9.
 प्रियङ्गु, p 99, 36. p 225, 20.
 प्रियता, p 52, 27.
 प्रियवन्द, p 267, 36.
 प्रियास, p 94, n.
 प्रीयन, p 287, 4.
 प्रीत, p 284, 52.
 प्रीति, p 31, 2.
 प्रष्ट, p 283, 48.
 प्रेक्षा, p 33, 10, p 365, 226.
 प्रेक्षा, p 205, 21.
 प्रेक्षित, p 280, 36.
 प्रेत, p 59, 2. p 218, 85.
 p 317, 62.
 प्रेत्य, p 378, 8.
 प्रेत, p 52, n.
 प्रेमन्, p 52, 27.
 प्रेमण, p 295, 34.
 प्रेष्ठ, p 265, 61.

प्रेष्ठ—फटा.

प्रेष्ठ, p 251, n.
 प्रैष्ठ, p 251, n.
 प्रैष्ठ, p 251, 17.
 प्रोक्षण, p 181, 25.
 प्रोक्षित, p 181, 26.
 प्रोक्ष, p 204, 17.
 प्रोक्ष, p 129, n.
 प्रोक्षपद, p 20, 24.
 प्रोक्षी, p 65, 18.
 प्रोक्षपद, p 29, 17.
 प्रौढ़, p 277, 26.
 झञ्ज, p 93, 13. p 96, 24.
 झञ्ज, p 117, 20. p 134, 34.
 झञ्ज, p 127, 3. p 306, 25.
 झञ्ज, p 127, 3.
 झञ्जक, p 340, 140.
 p 127, n.
 झञ्ज, p 90, 18.
 झिञ्जन्, p 155, 17.
 झीञ्जन्, p 155, n.
 झीञ्जन्, p 97, 29.
 झुत्, p 204, 16.
 झुट, p 283, 48.
 झीञ्ज, p 288, 9.
 झान, p 285, 60.
 फझिक्का, p 107, 8.
 फटा, p 58, n.

फण—फाल.

फण, p 58, n.
 फणम्, p 58, n.
 फणा, p 58, 9.
 फणिकक, p 105, 59.
 फणिन्, p 58, 7.
 फर, p 213, n.
 फर, p 240, 80. p 89, 15.
 p 126, 35. p 213, 58.
 फरक, p 213, 58.
 फरकपाणि, p 208, 39.
 फरकपङ्क्ति, p 87, n.
 फरलिक, p 247, 112.
 फरपूर, p 105, 59.
 फरवत्, p 87, 7.
 फरस, p 100, n.
 फरायण, p 97, 26.
 फरिन्, p 87, 7.
 फरिन, p 87, 7.
 फरिनो, p 99, 36. p 118, 2.
 फरी, p 99, 36.
 फरेपङ्क्ति, p 87, 6.
 फरेवहा, p 99, 35.
 फरयु, p 273, 6.
 p 100, 42.
 फरयुन, p 28, n.
 फाणित, p 231, 43.
 फाण्ट, p 282, 44.
 फाण्ट, p 223, 13. p 167, 12

फावगु—बन्ध.

- फावगु, p 28, 15.
 फावगुनिक, p 28, 15.
 फावगुनी, p 386, 6.
 फुल, p 87, 8.
 फेन, p 246, 105.
 फेनिल, p 93, 12.
 फेरन, p 128, 5.
 फेर, p 128, 5.
 फेसक, p 235, n.
 फेला, p 235, 56.
 फेलि, p 235, n.
 बण, p 288, n.
 बण, p 268, 48. p 282, 44.
 बन्नी, p 254, n.
 बघ, p 218, 84.
 बधिर, p 149, 48.
 बधु, p 139, n.
 बधू, p 329, 104. p 189, n.
 p 117, 21. p 137, 2.
 बधूटी, p 139, n.
 बधोद्यत, p 269, 44.
 बघ, p 269, 45.
 बन्धक, p 328, 100.
 बन्धकी, p 159, 10.
 बन्धन, p 197, 26.
 बन्धनालय, p 219, 87.
 बन्धनी, p 238, n.

बन्ध—बलि.

- बन्धसन्ध, p 201, 9.
 बन्धु, p 145, 34.
 बन्धुजीवक, p 103, 53.
 बन्धुता, p 145, 35.
 बन्धुर, p 276, 19.
 बन्धुस, p 143, 26.
 बन्धूक, p 103, 53.
 बन्धूर, p 276, n.
 बन्ध्य, p 87, 7.
 बन्ध्या, p 237, 69.
 बन्धु, p 349, 172.
 बल, p 4, 19. p 210, 46.
 p 216, 70. p 356,
 197. p 393, 22.
 बलज, p 309, 33.
 बलजा, p 309, 33.
 बलन, p 4, n.
 बलभद्र, p 4, 18.
 बलभद्रिका, p 121, 16.
 बलचित, p 281, 40.
 बलवत्, p 148, 44.
 p 376, 2.
 बलविन्यास, p 210, 47.
 बला, p 110, 25.
 बलात्कार, p 217, 77.
 बलारानि, p 7, 38.
 बलि, p 178, 13. p 197,
 27. p 356, 197.

बलि—बीभ.

- बलिध्वंसिनु, p 4, 16.
 बलिसन्धान, p 56, 1.
 बली, p 356, n.
 बलीपद, p 235, 59.
 बल्लयणी, p 238, n.
 बलिर्धुस, p 2, n.
 बलिर्धुंस, p 2, n.
 बा, p 374, 11.
 बाण, p 104, n.
 बाणा, p 104, 55.
 बाधा, p 59, 3.
 बान्धविनेय, p 143, 26.
 बान्धव, p 145, 34.
 बाह, p 147, 42. p 114,
 10. p 162, 46. p 359,
 207. p 203, 14.
 बाहगभिणी, p 238, 70.
 बाहतनय, p 98, 30.
 बाहदसक, p 98, n.
 बाहधि, p 204, 18.
 बाहपल, p 98, n.
 बाहस, p 204, 18.
 बाहा, p 147, n.
 बाहेव, p 239, 78.
 p 107, 8.
 बाहेयशाक, p 107, 8.
 बाह्य, p 146, 40.
 बीभत्स, p 369, 236.

बुद्ध—बोधि.

- बुद्ध, p 154, n.
 बुद्धन्, p 154, n.
 बुद्धा, p 154, 15.
 बुद्धाद्यनांस, p 154, n.
 बुद्धी, p 154, n.
 बुद्ध, p 329, n. p 2, 8.
 p 285, 57.
 बुद्धि, p 33, 10.
 बुद्धुद, p 391, 19.
 बुध, p 2, n. p 329, 103.
 p 21, 27. p 176, 4.
 बुधित, p 285, 57.
 बुधचा, p 234, 54.
 बुधचित, p 263, 20.
 बुध, p 225, n.
 बुध, p 225, 22.
 बुद्ध, p 154, n.
 बुद्धा, p 154, n.
 बुद्ध, p 154, n.
 बुद्धन्, p 154, n.
 बुद्धा, p 154, n.
 बुधन्नावा, p 8, n.
 बुद्धारक, p 303, 16.
 बुद्धिद, p 285, 62.
 बुद्ध, p 110, 24.
 बुद्ध, p 90, n.
 बोधकर, p 215, 65.
 बोधि, p 91, n.

बोधि—म.

- बोधिद्वय, p 91, 1.
 मतति, p 319, n.
 मत्तचारिन्, p 175, 3.
 p 186, 42.
 मत्तस्य, p 96, 22.
 मत्तस्य, p 189, 51.
 मत्तदनां, p 120, 10.
 मत्तदाह, p 96, 22.
 मत्तन्, p 3, n. p 333,
 117.
 मत्तपन्न, p 58, 11.
 मत्तपूय, p 189, 51.
 मत्तवच, p 178, 14.
 मत्तपञ्चसु, p 184, 88.
 मत्तविन्दु, p 185, 38.
 मत्तायी, p 6, n.
 मत्तसायुज्य, p 189, 51.
 मत्तस्य, p 5, 22.
 मत्ताञ्जलि, p 185, 38.
 मत्तासन, p 185, 39.
 मत्ता, p 189, 50.
 मत्ताय, p 175, 4.
 मत्ताययटिका, p 107, 8.
 मत्तायी, p 107, 8.
 मत्तायी, p 38, 1. p 6, 31.
 p 118, 3.
 म, p 20, 22.

भक्त—भद्र.

- भक्त, p 233, 48.
 भक्त्य, p 263, 20.
 भक्ति, p 285, 60.
 भक्त्यार, p 227, 28.
 भग, p 157, 27. p 306,
 27.
 भगन्दर, p 151, 7.
 भगवत्, p 3, 8.
 भगिनो, p 144, 29.
 भग्नो, p 144, n.
 भक्त, p 61, 5.
 भक्ता, p 225, 20.
 भक्ति, p 386, 8.
 भजमान, p 197, 24.
 भट, p 207, 29.
 भटिल, p 231, 45.
 भट्टारक, p 48, 13.
 भट्टिनी, p 48, 13.
 भट्टाकी, p 112, 2.
 भट्टिर, p 101, n.
 भट्टिरी, p 107, n.
 भट्टिक, p 101, 44.
 भट्टी, p 107, 9.
 भट्टीर, p 101, n.
 भट्टीरी, p 107, 9.
 भट्टीक, p 101, n.
 भद्र, p 31, 3.
 भद्रक, p 272, n.

भद्र—भर्तृ.

भद्रकुम्भ, p 199, 32.
 भद्रदात्र, p 98, 34.
 भद्रपदा, p 20, n.
 भद्रपथी, p 94, 16.
 भद्रवत्, p 4, n.
 भद्रवत्ता, p 122, 18.
 भद्रसुक्तक, p 124, 25.
 भद्रव, p 102, 47.
 भद्रवत्, p 4, n.
 भद्रवत्ता, p 122, 18.
 भद्रत्री, p 172, 32.
 भद्रासन, p 198, 31.
 भय, p 50, 21.
 भयङ्कर, p 50, 20.
 भयङ्कृत, p 269, 42.
 भयानक, p 50, 20.
 भय, p 13, 61. p 242, n.
 भय, p 256, 39.
 भय, p 256, 39.
 भयस्वभुज, p 263, 19.
 भयस्वत्ता, p 256, n.
 भय, p 250, 12.
 भयतर्पण, p 74, n.
 भयदात्र, p 130, 15.
 भय, p 6, 29.
 भय, p 6, n.
 भयदात्रिक, p 48, n.
 भय, p 145, 35.

भर्तृ—भागि.

भयदात्रिक, p 48, 12.
 भयदात्रिका, p 48, 13.
 भय, p 42, 14.
 भय, p 243, 95.
 भय, p 392, 21. p 127, 4.
 भयदात्रिक, p 96, n.
 भयदात्रिका, p 96, 23.
 भय, p 127, n.
 भय, p 127, n.
 भय, p 6, 30. p 359, 208.
 भय, p 80, 11.
 भयानी, p 6, 32.
 भय, p 31, 4.
 भय, p 265, 29.
 भय, p 265, 29.
 भय, p 31, 4. p 403, n.
 भय, p 403, n.
 भय, p 252, 22.
 भय, p 255, 33.
 भयगन्धिनी, p 114, 8.
 भयगन्धि, p 101, 43.
 भय, p 320, 72.
 भय, p 23, 35.
 भय, p 242, 90.
 भय, p 197, 27.
 p 32, 6.
 भागिनेय, p 145, 32.

भागि—भाजु.

भागिनी, p 48, n.
 भागिनेयी, p 145, n.
 भागीरथी, p 69, 31.
 भाग्य, p 32, 6.
 भागीनी, p 221, n.
 भाजन, p 229, 33.
 भाज, p 229, 33.
 भाज, p 29, 17.
 भाजपद, p 29, 17.
 भाजपदा, p 20, 24.
 भाज, p 22, 32. p 22, 35. p 330, 107.
 भाजिनी, p 137, 4.
 भाज, p 242, 87.
 भाज, p 250, n. p 74, 6.
 भाज, p 38, 1.
 भाजदात्र, p 130, n.
 भाजदात्री, p 113, 4.
 भाजयष्टि, p 254, 30.
 भाजदात्र, p 251, 15.
 भाजिक, p 251, 15.
 भाजिन्, p 251, n.
 भाज, p 21, 26.
 भाज, p 123, 24.
 भाज, p 107, 8.
 भाज, p 138, 6.
 भाजपती, p 146, 38.
 भाज, p 127, n.

भाङ्ग—भिया.

भाङ्ग, p 127, 4.
 भाव, p 48, 12. p 50,
 21. p 360, 209.
 भावबोधक, p 50, 21.
 भावित, p 232, 46.
 भाविनी, p 137, 3.
 भावुक, p 31, 4.
 भाव्य, 23, 58.
 भाषा, p 38, 1.
 भाषित, p 38, 1.
 भाष्य, p 396, 31.
 भास्, p 23, n.
 भास्कर, p 22, 30.
 भास्वत्, p 22, 30.
 भिच्चा, p 287, 6. p 265,
 226.
 भिक्षु, p 175, 3. p 185, 41.
 भिक्षुकी, p 143, 26.
 भिक्ष, p 18, 17.
 भिक्षि, p 78, 4.
 भिदा, p 287, 5.
 भिदिर, p 9, n. p 276, 21.
 भिदु, p 9, n.
 भिदुर, p 9, 42.
 भिन्दिपाक, p 213, 59.
 भिन्, p 279, 32. p 283,
 50.
 भिया, p 50, n.

भिष—भुज.

भिषज्, p 152, 8.
 भिद्या, p 233, n.
 भिद्यिका, p 233, n.
 भिद्यिटा, p 233, n.
 भिद्यिटा, p 233, n.
 भिद्या, p 233, 48.
 भिद्यटा, p 233, 49.
 भिद्या, p 233, 48.
 भिद्यिटा, p 233, n.
 भिद्यिटा, p 233, n.
 भी, p 50, 21.
 भीत, p 50, n.
 भीति, p 50, 21.
 भीम, p 50, 20. p 6, 30.
 भीरु, p 137, 3. p 264, 26.
 भीरुक, p 264, 26.
 भीरुपत्नी, p 109, 19.
 भीरु, p 137, n.
 भीरुक, p 265, 26.
 भीमण, p 50, 20.
 भीष्म, p 50, 20.
 भीष्मस्त्र, p 69, 31.
 भुक्, p 285, 60.
 भुक्कसुञ्जित, p 235, 56.
 भुम्न, p 276, 21. p 281, 40.
 भुज, p 158, 31.
 भुजग, p 57, 6.
 भुजङ्ग, p 57, 6.

भुज—भूमि.

भुजङ्गभुज, p 133, 30.
 भुजङ्ग, p 57, 6.
 भुजङ्गाक्षी, p 112, 3.
 भुजधिरस्, p 158, 29.
 भुजा, p 158, n.
 भुजान्तर, p 158, 28.
 भुजिष्य, p 251, 17.
 भुवन, p 60, 3.
 भू, p 73, 2. n.
 भूत, p 2, 6. p 256, n.
 p 284, 54. p 322, 80.
 भूतक्षेप, p 247, 111.
 भूतवास, p 100, 39.
 भूतवेशी, p 103, 51.
 भूतात्मन्, p 331, 108.
 भूति, p 7, 31.
 भूतिक, p 300, 8.
 भूतेय, p 6, 26.
 भूदार, p 127, 2-
 भूदेव, p 175, 3.
 भूमिन्, p 119, 8.
 भूप, p 191, 1-
 भूपदी, p 102, 50.
 भूपाक, p 191, n.
 भूधत्, p 318, 63. .
 भूमन्, p 274, n.
 भूमि, p 73, 2.
 भूमिजम्बुका, p 95, 18.

भूमि—भूत.

भूमिदेव, p 175, n.
 भूमिपाल, p 191, n.
 भूमिपद, p 220, 1.
 भूमी, p 73, n.
 भूयस्, p 274 13.
 भूविष्ट, p 274, 13.
 भूरि, p 274, 13.p352,n.
 भूरिमेना, p 120, 9.
 भूरिपाव, p 128, 5.
 भूबलही, p 102, 50.
 भूर्ज, p 97, 26.
 भूषण, p 164, n.
 भूषा, p 164, 2.
 भूषित, p 164, 2.
 भूष्य, p 265, 29.
 भूष्यन्, p 125, 32.
 भूकुटि, p 55, n.
 भूकुटी, p 55, n.
 भूकुं, p 47, n.
 भूग, p 20, n.
 भूगु, p 84, 4. p 21, n.
 भूङ्ग, p 130, 16.
 भूङ्गराज, p 121, n.
 भूङ्गराज, p 121, 17.
 भूङ्गराजन्, p 121, n.
 भूङ्गार, p 199, 32.
 भूङ्गारी, p 133, 28.
 भूतक, p 251, 15.

भूति—भूकु.

भूति, p 256, 38.
 भूतिभूज, p 251, 15.
 भूत्त, p 251, 17.
 भूत्ता, p 256, 38.
 भूत्त, p 13, 62.
 भूत्तवन्, p 282, 47.
 भूत्त, p 67, 24.
 भूत्ती, p 67, 24.
 भूत्त, p 196, 20.
 भूत्तित, p 283, 50.
 भूत्ती, p 46, 6.
 भूत्त, p 150, 1.
 भूत्त, p 187, 46.
 भूत्त, p 50, 19.
 भूत्त, p 150, 1.
 भूग, p 210,n.p305,24.
 भूगवत्, p 320, n.
 भूगवती, p 320, 72.
 भूगिन्, p 58, 8.
 भूगिनी, p 138, 5.
 भूजन, p 234, 55.
 भूज, p 378, 7.
 भूज, p 21, 27.
 भूजिक, p 192, 7.
 भूज, p 197, 23.
 भूकुं, p 47, n.
 भूकुं, p 47, 11.
 भूकुटि, p 55, 37.

भूकु—भूक.

भूकुटी, p 55, 37.
 भूक, p 34, 13. p 61,6.
 p 288, 9.
 भूकर, p 133, 29.
 भूकरक, p 163, 47.
 भूक, p 288, 9.
 भूक, p 284, 53.
 भूकियु, p 164, 2.
 भूकरी, p 146, 36.
 भूक, p 146, 36.
 भूकजाया, p 144, 30.
 p 146, 36.
 भूकगिनी, p 146, 36.
 भूक, p 146, n.
 भूकिय, p 846, 36.
 भूक, p 34, 13.
 भूक, p 228, 30.
 भूकुं, p 47, 11.
 भूकुटी, p 55, 37.
 भूक, p 146, 39.
 भू, p 162, 43. p 84,n.
 भूकुं, p 47, 11.
 भूकुटि, p 55, 37. n.
 भूकुटी, p 55, n.
 भूक, p 314, 48.
 भूक, p 197, 23.
 भूकर, p 66, 20.

मक—मक्षु

मकरध्वज, p 5, 21.
 मकरन्द, p 90, 17.
 मकुट, p 164, 3.
 मकुट, p 174, n.
 मकुटक, p 224, n.
 मकुठक, p 224, 17.
 मकुलक, p 120, n.
 मक्षिका, p 133, 26.
 p 399, n.
 मक्ष, p 178, 13.
 मगध, p 215, 65. n.
 मगधन्, p 7, 36. n.
 मगधान्, p 7, n.
 मङ्गूर, p 174, n.
 मङ्गु, p 376, 2.
 मङ्गल, p 31, 3.
 मङ्गल्यक, p 224, 17.
 मङ्गल्या, p 171, 28.
 मक्षिका, p 32, 5.
 मज्जा, p 88, 12.
 मज्जाषा, p 254, n.
 मक्ष, p 65, n.
 मक्ष, p 174, 39.
 मक्षरि, p 89, 13.
 मक्षरी, p 89, n.
 मक्षिण, p 107, 9.
 मक्षीर, p 166, 11.
 मक्ष, p 272, 2.

मक्षु—मत्त.

मक्ष, p 272, 2.
 मक्षूषा, p 254, 30.
 मठ, p 79, 8.
 मङ्गु, p 47, 8.
 मक्षि, p 243, 94.
 मक्षिक, p 228, 31.
 मक्षिवन्ध, p 159, 32.
 मक्षी, p 243, n.
 मक्ष, p 233, 49. p 98, 32.
 मक्षन, p 164, 3. p 265, 29.
 मक्षना, p 385, n.
 मक्षप, p 80, 9.
 मक्षल, p 22, 34. p 18,
 17. p 16, 7. p 210, n.
 मक्षक, p 151, 5.
 मक्षलाप, p 213, 57.
 मक्षलेखर, p 191, 2.
 मक्षहारक, p 250, 10.
 मक्षित, p 164, 1.
 मक्षक, p 67, 24.
 मक्षकपर्यं, p 99, 37.
 मक्षकपर्णी, p 107, 9.
 मक्षूर, p 244, 29.
 मक्षल, p 200, 2.
 मक्षिका, p 32, 5.
 मक्षि, p 33, 10.
 मक्ष, p 200, 4. p 284,
 52. p 264, 23.

मत्त—मद्र.

मत्तकाशिनो, p 137, 4.
 मत्तकाशिनो, p 137, n.
 मत्तकाशिनो, p 137, n.
 मत्त, p 65, n.
 मत्तर, p 349, 174.
 मत्ती, p 65, n.
 मत्त, p 65, 17. n.
 मत्तप्रणी, p 231, 43.
 मत्तप्रधानो, p 64, 16.
 मत्तप्रपिता, p 106, 4.
 मत्तप्रफ, p 134, n.
 मत्तप्रवेधन, p 64, 16.
 मत्तप्रवेधनी, p 64, n.
 मत्तप्रणी, p 118, 3.
 मक्षित, p 234, 53.
 मद्र, p 200, 5. p 326, 94.
 मद्रक, p 200, 3.
 मद्रन, p 5, 20. p 98,
 33. p 104, 58.
 मद्रस्यान, p 257, 41.
 मद्रिरा, p 257, 40.
 मद्रिराभ, p 79, 8.
 मद्रोभ, p 200, 3.
 मद्र, p 134, 34.
 मद्र, p 65, 19.
 मद्रुसी, p 67, n.
 मद्र, p 257, 40.
 मद्र, p 45, n.

मधु—मधु.

मधु, p 246, 108. p 257,
41. p 330, 105. p 28,
15. p 119, 7. p 92, n.
मधुक, p 92, n. p 111, 28.
p 215, n.
मधुकर, p 133, 29.
मधुक्रम, p 257, 41.
मधुद्रुम, p 92, 8.
मधुप, p 133, 29.
मधुपरिंका, p 94, 16.
p 108, 13.
मधुपर्णी, p 106, 1.
मधुपाणिन्, p 133, n.
मधुपत्रिका, p 133, 26.
मधुमाध्वीक, p 257, n.
मधुवटिका, p 111, 28.
मधुर, p 35, 18. p 355,
193.
मधुरक, p 119, 8.
मधुरसा, p 106, 2.
p 111, 26.
मधुरा, p 122, 17.
मधुरिका, p 110, 23.
मधुरिष्ठ, p 4, 15.
मधुसिंह, p 133, 29.
मधुवार, p 257, 41.
मधुव्रत, p 133, 29.
मधुयिष्, p 93, 12

मधु—मनु.

मधुमेष्ठी, p 106, 2.
मधुमीक, p 92, 8.
मधुसना, p 116, n.
मधूक, p 92, 8.
मधूच्छिष्ट, p 246, 108.
मधूलक, p 92, 8.
मधूखिका, p 106, 2.
मध्य, p 158, 30. p 47, 9.
p 346, 163.
मध्यदेश, p 74, 7.
मध्यम, p 45, 1. p 158,
30. p 74, 7.
मध्यमा, p 139, 8. p 159, 33.
मध्या, p 139, n.
मध्याङ्ग, p 25, 3.
मध्यासव, p 257, 41.
मनःशिल्प, p 246, n.
मनःशिक्षा, p 246, 108.
मनःसिला, p 246, n.
मनस्, p 33, 9.
मनस्कार, p 33, 11.
मनसिकार, p 33, n.
मनसिल, p 5, 21.
मनाक्, p 378, 8.
मनित, p 285, 57.
मनीषा, p 33, 10.
मनीषिन्, p 176, 5.
मनु, p 400, 38.

मनु—मन्द.

मनुज, p 137, 1.
मनुषी, p 137, n.
मनुष्य, p 137, 1.
मनुष्यवर्णन, p 14, 64.
मनोरुद्रा, p 246, 108.
मनोज, p 5, n.
मनोजन, p 261, 13.
मनोजनस्, p 261, n.
मनोष, p 272, 2.
मनोषा, p 246, n.
मनोरथ, p 52, 27.
मनोरथ, p 272, 2.
मनोहत, p 268, 41.
मनोहर, p 272, n.
मनोहारिन्, p 272, n.
मनोहृता, p 246, 108.
मन्द, p 197, 26.
मन्त्र, p 348, 169.
मन्त्रव्याख्याहृत्, p 176, 7.
मन्त्रिन्, p 192, 4.
मन्त्र, p 239, 74.
मन्त्रदण्डक, p 239, 74.
मन्त्रन्, p 239, 74.
मन्त्रनी, p 239, 75.
मन्त्रर, p 209, 40.
मन्त्रान, p 239, 74.
मन्द, p 252, 19. p 327, 97.
मन्दगाविन्, p 209, 40.

मन्दा—मरि.

मन्दाकिनी, p 9, 44.
 मन्दाक, p 51, 23.
 मन्दार, p 105, 61. p 9,
 45. p 92, 6.
 मन्दास, p 51, n.
 मन्दिर, p 79, 5. p 352,
 186.
 मन्दुरा, p 79, 7.
 मन्दोष्ण, p 23, 36.
 मन्दू, p 45, 2.
 मन्मथ, p 5, 20. p 91, 1.
 मन्वा, p 154, 16.
 मनु, p 51, 25. p 344, 155.
 मन्मन्तर, p 30, 22.
 मपठक, p 224, n.
 मपुठक, p 224, 17.
 मय, p 239, 75.
 मयठक, p 224, n.
 मयु, p 14, 66.
 मयुषक, p 224, n.
 मयूख, p 22, 34. p 304, 19.
 मयूर, p 111, 30. p 134, 30.
 मयूरक, p 244, 101.
 p 107, 7.
 मयूरीकुण्डो, p 402, n.
 मरकत, p 243, 92.
 मरख, p 218, 85.
 मरिच, p 229, n.

मरी—मल.

मरीच, p 229, 36.
 मरीचि, p 22, 35.
 मरीचिका, p 23, 37.
 मरु, p 347, 165. p 74, 5.
 मरुत्, p 12, 58. p 317,
 61. n.
 मरुत, p 317, 61. n.
 मरुतत्, p 7, 36.
 मरुन्मासा, p 117, 21.
 मरुचकं, p 98, 33. p 105,
 59.
 मरुंठ, p 127, 3.
 मरुंठक, p 129, 13.
 मरुंटी, p 97, 29. p 106, 5.
 मरुं, p 137, 1.
 मरुंन, p 292, 22.
 मरुंल, p 47, 8.
 मरुंित, p 280, n.
 मरुं, p 396, 30.
 मरुंर, p 44, 2.
 मरुंस्तृष्, p 279, 33.
 मरुंदा, p 197, 26.
 मरु, p 155, 16. p 357,
 199.
 मरुदूषित, p 272, 4.
 मरुपू, p 100, 42.
 मरुवज, p 172, 32.
 मरुयू, p 100, n.

मला—मह.

मला, p 116, n.
 मलिन, p 272, 4.
 मलिनी, p 142, 20.
 मलिष्णु, p 253, 25.
 मलीमस, p 272, 4.
 मल्ल, p 392, 21.
 मल्लक, p 399, 37.
 मल्लिक, p 132, 24.
 मल्लिका, p 102, 50.
 मल्लिकाख, p 132, n.
 मलित, p 280, n.
 मलि, p 387, n.
 मली, p 387, 10.
 मलुर, p 224, n.
 मलुरा, p 224, n.
 मलूर, p 224, 17.
 मलूरविदवा, p 111, 27.
 मलूरा, p 224, n.
 मलूष, p 232, 46.
 मलूर, p 124, 26.
 मलूरिनु, p 185, 41.
 मल, p 162, n.
 मलक, p 162, 46.
 मल्लिष्णु, p 154, 16.
 मलु, p 234, 54.
 मलू, p 367, n. p 55, 38.
 मलूत्, p 274, 10.
 मलूती, p 320, 72.

मह—महि.

महस्, p 367, 133, n
 महाकन्द, p 121, 14.
 महाकुल, p 175, 2.
 महाक, p 239, 75.
 महाजाखी, p 113, 5.
 महादेव, p 6, 28.
 महाधन, p 137, 14.
 महानस, p 227, 27.
 महाभाव, p 192, 5.
 महायज्ञ, p 178, 14.
 महारजत, p 243, 95.
 महारजन, p 246, 107.
 महारण्य, p 86, 1.
 महाराजक, p 2, n.
 महाराजिक, p 2, 5.
 महारौरव, p 59, 1.
 महायय, p 259, 3.
 महान्द्री, p 140, 13.
 महावेता, p 111, 29.
 महासहा, p 119, 4.
 p 104, 54.
 महासेन, p 7, 34.
 महि, p 73, n.
 महिध, p 84, n.
 महिर, p 22, n.
 महिला, p 99, 35, p 137, 2.
 महिष, p 128, 4.
 महिनी, p 128, n, p 138, 5.

मही—माग.

मही, p 73, 3.
 महीक्षित, p 191, 1.
 महीध, p 84, 1.
 महीधर, p 84, n.
 महीरह, p 87, 5.
 महीलता, p 66, 21.
 महीला, p 137, n.
 महीसुत, p 21, 27.
 महेच्छ, p 259, 3.
 महेरणा, p 115, 12.
 महेरणा, p 115, n.
 महेला, p 137, n.
 महेस्वर, p 6, 25.
 महील, p 236, 61.
 महीत्यल, p 71, 39.
 महीत्याह, p 259, 3.
 महीत्यम, p 259, 3.
 महीषध, p 121, 13, p 109, 18, p 230, 38.
 महीषधी, p 230, n.
 मा, p 379, 11.
 मांस, p 154, 14.
 मांसल, p 148, 44.
 मांसिक, p 251, 14.
 मांसिक, p 246, 108.
 मागध, p 215, 65.
 p 248, 2.
 मागधी, p 103, 51.
 p 108, 15.

माध—माह.

माध, p 28, 15.
 माध्य, p 103, 53.
 माडर, p 22, 33.
 माडि, p 386, n.
 माधन, p 137, n.
 माधनक, p 166, 7.
 p 147, 42.
 माधव्य, p 297, 40.
 माणिक्य, p 396, 31.
 माणिक्य, p 230, n.
 माणिक्य, p 230, 42.
 मातङ्ग, p 252, 20.
 p 305, 22.
 मातरपितरौ, p 146, 37.
 मातरिन्धनु, p 12, 57.
 मातलि, p 8, 41.
 मातापितरौ, p 146, 37.
 मातानह, p 145, 33.
 मातल, p 104, 58.
 p 144, 31.
 मातलपुत्रक, p 105, 58.
 मातलानी, p 144, 30.
 मातलाहि, p 57, 6.
 मातली, p 144, 30.
 मातलुक्क, p 105, 59.
 माह, p 6, 31, p 48, 14.
 p 144, n, p 237, 66.

माह—मायि.

माहषसेय, p 143, n.
 माहषसयी, p 143, n.
 माहषसीय, p 143, n.
 माहषसीया p 143, n.
 माह, p 350, 180.
 माहा, p 350, 179.
 p 274, 11.
 माह, p 290, 12.
 माघव, p 3, 13. p 29, 16.
 माघवक, p 257, 41.
 माघवी, p 103, 52, n.
 माघवीलता, p 103, 52.
 माध्वक, p 257, n.
 माध्वीक, p 257, 41.
 मान, p 50, 22. p 241, 85.
 मानव, p 137, 1.
 मानव्य, p 297, n.
 मानस, p 33, 9.
 मानसोकस्, p 132, 23.
 मानिनी, p 137, n.
 माहव, p 137, 1.
 माहवी, p 137, n.
 माहव्यक, p 297, 42. .
 माया, p 250, 11.
 मायाकार, p 250, 11.
 मायादेवीसुत, p 3, 10.
 मायाविनु, p 250, n.
 मायिनु, p 250, n.

मायु—माला.

मायु, p 153, 13.
 मायूर, p 137, 43.
 मार, p 5, 20.
 मारजित्, p 3, 8.
 मारख, p 219, 83.
 मारिष, p 48, 14.
 मारुत, p 12, 58.
 मार्कव, p 121, 17.
 मार्ग, p 28, 14.
 मार्गय, p 212, 55. p 270,
 49. p 294, 30.
 मार्गशीर्ष, p 28, 14.
 मार्गित, p 284, 54.
 मार्ज्जन, p 94, 13.
 मार्ज्जना, p 170, 22.
 मार्जार, p 128, 6.
 मार्ज्जिता, p 231, 44.
 मार्त्तण्ड, p 22, 31.
 मार्त्तण्ड, p 22, n.
 मार्दङ्गिक, p 251, 13.
 मार्दीक, p 257, n.
 मार्षक, p 48, n.
 माटि, p 170, 22.
 मालक, p 100, 42.
 मालती, p 103, 53.
 माला, p 173, 36.
 मालाकर, p 249, 5.
 मालाहणक, p 125, 32.

मालि—मिथ्या.

मालिक, p 249, 5.
 मालुधान, p 57, 6.
 मालूर, p 93, 12.
 माल्य, p 173, 36.
 माल्यवत्, p 84, 3.
 माष, p 241, n.
 माषपर्णी, p 119, 4.
 माषीय, p 221, n.
 माष्य, p 221, n.
 मास, p 27, 12. p 241, n.
 मासर, p 233, 49.
 मासिक, p 183, 31.
 मास, p 379, 11.
 माहाकुल, p 175, n.
 माहिष, p 248, 3.
 माहेवी, p 237, 66.
 मितम्ब, p 270, 48.
 मिन्न, p 193, n. p 194, n.
 मित्र, p 194, 12. p 193, 9.
 p 22, 31. p 348, 169.
 p 194, n.
 मित्रा, p 194, n.
 मिथस्, p 375, 17.
 मिथुन, p 135, 38.
 मिथ्या, p 380, 15.
 मिथ्यादि, p 34, 13.
 मिथ्याभियोग, p 41, 11.
 मिथ्याभिषंसन, p 41, 11.

मिथ्या—मुक्ता.

- मिथ्यामति, p 34, 13.
 मिथि, p 110, n. p117, n.
 p 122, n.
 मिथी, p 110, 23.
 मिथेया, p 110, 24.
 मिथि, p 117, n. p122, n.
 मिथी, p 117, n.
 मिथि, p 110, n. p 122,
 17.
 मिथी, p 110, n. p 117,
 22.
 मिथिका, p 19, 20.
 मिथिर, p 22, 31.
 मीढ, p 282, 46.
 मीन, p 65, 17.
 मीनकेतन, p 5, 20.
 मुकुट, p 164, n.
 मुकुन्द, p 114, n.
 मुकुन्दक, p 121, n.
 मुकुन्द, p 114, n.
 मुकुन, p 174, 41.
 मुकुल, p 89, 16.
 मुकुटक, p 224, n.
 मुकुलक, p 120, n.
 मुक्त, p 396, n.
 मुक्तकमुक्त, p 57, 6.
 मुक्ता, p 243, 93.
 मुक्तामयी, p 165, 6.

मुक्ता—मुरा.

- मुक्तास्फोट, p 67, 23.
 मुक्ति, p 84, 15.
 मुख, p 82, 19. p161, 40.
 p 273, n.
 मुखर, p 267, 36.
 मुखवासन, p 36, 20.
 मुख्य, p 185, 39.
 मुख्य, p 270, n.
 मुखर, p 149, 48. p398,
 34.
 मुखडा, p 149, n.
 मुखिलत, p 149, 48-
 p 279, 35.
 मुखिलन्, p 250, 10.
 मुद्, p 31, n.
 मुदा, p 31, n.
 मुदित, p 31, n.
 मुदिर, p 16, 9.
 मुद्रपर्यी, p 112, 1.
 मुद्रर, p 213, 59.
 मुद्रक, p 224, n.
 मुधा, p 377, 4.
 मुनि, p 186, 41.
 मुनिपुत्र, p 273, n.
 मुनीन्द्र, p 3, 9.
 मुद, p 400, 38.
 मुरज, p 46, 5. n.
 मुरा, p 115, 11.

मुर्वी -- सूवि.

- मुर्वी, p 106, n.
 मुषली, p 129, n. p 4, n.
 मुषल, p 226, n.
 मुषली, p 4, n. p 114, n.
 p 129, n.
 मुषल्य, p 269, n.
 मुषा, p 255, n.
 मुषिका, p 255, n.
 मुषित, p 280, 37.
 मुष्क, p 157, 27.
 मुष्कक, p 95, 20.
 मुष्टि, p 160, 37.
 मुष्टिबन्ध, p 290, 14.
 मुसल, p 226, 25.
 मुसलिन्, p 4, 19.
 मुसली, p114, 7. p129, 12.
 मुसल्य, p 267, 45.
 मुस्तक, p 124, 25.
 मुस्ता, p 124, 25.
 मुस्तभाषा, p 42, 16.
 मुस्तस्, p 376, 1.
 मुस्तस, p 27, 11.
 मुक्त, p261, 13. p268, 38.
 मुद, p 270, 48.
 मुत, p 282, 44.
 मुत, p 155, 18,
 मुतलक, p 152, 7.
 मुवित, p 282, 46.

सूखे—सग.

- सूखे, p 270, 48.
 सूखी, p 217, 78.
 सूखील, p 153, 12.
 सूखित, p 153, 12.
 p 324, 85.
 सूय, p 282, n.
 सूय, p 153, 12-p 277, 26.
 सूयि, p 156, 22-p 319, 69.
 सूयित, p 277, 26.
 सूयन्, p 162, 46.
 सूयानिभिक्त, p 191, 1,
 p 318, 64.
 सूय, p 106, 2.
 सूय, p 88, 12. p 358,
 202.
 सूयक, p 123, 23.
 सूयकान्, p 287, 4.
 सूयधन, p 240, 80.
 सूय, p 240, 80. p 256, 39.
 सूय, p 255, 33. p 400,
 38.
 सूयिक, p 129, 12.
 सूयिकपर्या, p 107, 6.
 सूयिका, p 255, n.
 सूयित, p 280, 37.
 सूय, p 255, n.
 सूय, p 294, 30. p 128,
 8. p 172, n. p 305,
 21. p 20, n.

सग—सगा.

- सगया, p 294, 30.
 सगद्व्या, p 23, 37.
 सगदंशक, p 252, 22.
 सगधूतक, p 128, 5.
 सगनाभि, p 172, 31.
 सगवधाजीव, p 252, 21.
 सगवन्धनी, p 253, 27.
 सगमद, p 172, 31.
 सगया, p 253, 24.
 p 294, n.
 सगयु, p 252, 21.
 सगरोज, p 167, 13.
 सगव्य, p 253, 24.
 सगधिरस्, p 20, 24. n.
 सगधिरा, p 20, n.
 सगधीर्ष, p 20, 24. n.
 सगाङ्ग, p 18, 16.
 सगादन, p 127, 1.
 सगित, p 284, 54.
 सगेन्द्र, p 127, 1.
 सजा, p 170, 22.
 सज, p 6, 26.
 सजानी, p 7, 33.
 सजाल, p 72, 42.
 p 125, n.
 सजालिनी, p 71, n.
 सजाली, p 72, n.
 p 386, n.

सत—सेष.

- सत, p 218, 86. n.
 सतसात, p 263, 19.
 सता, p 220, 3.
 सतासक, p 117, 19.
 सति, p 218, n.
 सतासक, p 117, n.
 सति, p 73, 4.
 सतिका, p 73, 4.
 सत्य, p 218, 85.
 सत्यज्ञव, p 6, 27.
 सत्या, p 73, 4.
 सत्या, p 73, 4. p 117, 19.
 सद्, p 73, 4.
 सदा, p 73, n.
 सदङ्ग, p 46, 5.
 सद्, p 327, 97. p 278, 27.
 सद्त्वत्, p 97, 26.
 सद्दुल, p 278, 27.
 सद्दीका, p 111, 26.
 सध, p 216, 72.
 सधा, p 377, n. p 380, 15.
 सधार्थक, p 43, 21.
 सध, p 273, 5.
 सेकलकन्यका, p 69, 32.
 सेखलकन्यका, p 69, n.
 सेखला, p 213, 58.
 p 166, 10.
 सेष, p 16, 8.

मेघ—मैत्री.

मेघज्योति, p 17, 11.
 मेघनादास्तुतासिन्, p 133, 30.
 मेघनाभन्, p 124, 25.
 मेघनिर्घोष, p 17, 10.
 मेघपुष्प, p 61, 5.
 मेघपाला, p 16, 9.
 मेघवाहन, p 8, 39.
 मेघक, p 37, 23. p 133, 31.
 मेढ्र, p 239, 77. p 157, 27.
 मेद, p 154, 15.
 मेदक, p 257, 42.
 मेदस्, p 154, n.
 मेदिनी, p 73, 3.
 मेदुर, p 265, 30.
 मेधा, p 33, 11.
 मेधि, p 223, 15.
 मेथ, p 273, 5.
 मेह, p 9, 45.
 मेखक, p 294, 29.
 मेख, p 108, n.
 मेघ, p 21, 29. p 239, 77.
 मेघकम्बल, p 246, 107.
 मेह, p 151, 7.
 मेहन, p 157, 27.
 मैत्रावरुण, p 20, 22.
 मैत्री, p 400, 39.

मैत्र—मिष्ट.

मैत्र, p 400, 39.
 मैत्रुन, p 190, n. p 335, 124.
 मैरेय, p 257, 42.
 मोक्ष, p 35, 16. p 95, 20.
 मोष, p 278, 31.
 मोषा, p 99, n.
 मोष, p 396, n.
 मोषक, p 93, 11.
 मोषा, p 97, 27.
 p 112, 1.
 मोदक, p 397, 33.
 मोरट, p 247, 110.
 मोरटा, p 106, 2.
 मोषक, p 253, 25.
 मेह, p 217, 78.
 मोक्षिक, p 243, 93.
 मोक्षीन, p 221, 8.
 मोन, p 184, 35.
 मोरजिक, p 251, 13.
 मोर्वी, p 212, 53.
 मोख, p 355, 195.
 मोटा, p 385, 5.
 मोट्या, p 385, n.
 मोक्षस्त, p 194, 14.
 मोक्षर्त्तिक, p 194, 14.
 म्मान, p 272, n.
 मिष्ट, p 43, 22.

मोक्ष—यथा.

मोक्ष, p 252, 21.
 मोक्षदेय, p 74, 7.
 मोक्षसुख, p 244, 98.
 यक्ष, p 155, 17.
 यक्ष, p 2, 6.
 यक्षकर्त्तृ, p 173, 34.
 यक्षधूप, p 171, 29.
 यक्षराज, p 14, 63.
 यक्षन्, p 150, 2.
 यक्षिनी, p 2, n.
 यक्षी, p 2, n.
 यक्षेश्वर, p 14, n.
 यक्षमान, p 176, 7.
 यक्षस्, p 39, 4.
 यक्ष, p 178, 13.
 यक्षयेष, p 182, 28.
 यक्षाङ्ग, p 91, 2.
 यक्षिय, p 182, 27.
 यक्षिया, p 182, n.
 यक्षन्, p 177, 8.
 यत्, p 377, 3. n.
 यत्स्, p 377, 3.
 यति, p 186, 43. n.
 यतिन्, p 186, 43.
 यत्नान, p 216, 71.
 यथा, p 378, 9.
 यथाजात, p 270, 48.

यथा—यवा.

यथातथम्, p 380, 15.
 यथायथम्, p 380, 14.
 यथाथे, p 380, 15.
 यथाह्वयर्थ, p 194, 13.
 यथाशक्ति, p 394, n.
 यथास्वम्, p 380, 14.
 यथेष्टित, p 235, 57.
 यदि, p 379, 12. n.
 यद्वच्छा, p 286, 2.
 यन्तु, p206,27. p317,62.
 यन्त्र, p 394, n.
 यम, p 11, 54. p291,18.
 यमनिका, p 169, n.
 यमराज, p 11, 54.
 यमानिका, p 120, n.
 यमानो, p 120, n.
 यमी, p 69, n.
 यमुना, p 69, 32.
 यमुनाम्नाह, p 11, 54.
 ययु, p 203, 13.
 यय, p 223, 15.
 ययक्य, p 221, 7.
 ययचार, p 246, 109.
 ययन, p 203, 13.
 ययनिका, p 169, n.
 ययफल, p 124, 26.
 ययस, p 125, 33.
 ययायु, p 233, 50.

यवा—यात.

यवायज, p 246, 109.
 यवानिका, p 120, 10.
 यवानो, p 120, n.
 यवास, p 107, 10.
 यविठ, p 147, n.
 यवीय, p 147, 43.
 यवीयस्, p 147, n.
 यव्य, p 221, 7.
 ययःपटह, p 46, 6.
 ययस्, p 41,12. p393,n.
 यटि, p 400, 38.
 यटिमधुका, p 111, 28.
 यटो, p 111, n.
 यट्ट, p 176, n.
 याग, p 178, 13.
 याचक, p 402, n. p270,
 49.
 याचका, p 402, n.
 याचनक, p 270, 49.
 याचना, p 183, 32.
 p 59, n.
 याचित, p 220, 3.
 याचितक, p 221, 4.
 याच्ना, p 183, 32.
 p 287, 6.
 याजक, p 179, 17.
 यातना, p 59, 3.
 यातनाय, p 342, 147.

यातु—युक्त.

यातु; p 12, 56.
 यातुधान, p 12, 56.
 याह, p 144, 30.
 यात्रा, p 214, 63. p350,
 177.
 यादःपति, p 60, 2.
 यादस्, p 66, 20.
 यादसायति, p 12, 56.
 यान, p 195, 18. p 206,
 26.
 यानसुख, p 205, 23.
 याय, p 272, 3.
 यायधान, p 204, 21.
 यान, p 25, 6. p291,18.
 यामवती, p 25, n.
 यायाह, p 145, n.
 यायि, p 341, n.
 यायिनी, p 24, 4.
 यायुन, p 244, 101.
 याय्य, p 15, n.
 याययुक्त, p 176, 8.
 याय, p 171, 26.
 यायक, p 224, 18.
 यायत्, p 374, 8.
 यायन, p 171, 30.
 याटीक, p 208, 38.
 यास, p 107, 10.
 युक्त, p 197, 24.

युक्त—यूप.

- युक्तरसा, p 113, 5.
 युग, p135,38.p206,25.
 युगकीलक, p 223, 14.
 युगम्बर, p 398, 35.
 p 206, 25.
 युगपत्त्रक, p 91, 3.
 युगपद्, p 382, 22.
 युगपार्श्वक, p 236, n.
 युगपाशंग, p 236, 63.
 युगल, p 135, 38.
 युग्म, p 135, 38.
 युग्म, p 206, 26. p236,
 64.
 युष्, p 216, 72.
 युष्, p 216, n.
 युनी, p 139, 3.
 युषति, p 139, 8.
 युषती, p 129, n.
 युषन्, p 147, 42.
 यूति, p 296, n.
 यूथ, p 136, 41.
 यूथनाथ, p 200, 3.
 यूथप, p 200, 3.
 यूथिका, p 103, 52.
 यूप, p 179, n. p391,n.
 p 398, 35.
 यूपक, p 391, 19.
 यूपकटक, p 179, 18.

यूप—रक्त.

- यूपाय, p 179, 18.
 यूय, p 398, 35. n.
 यूय, p 398, 35. n.
 येन, p 377, n.
 योक्त, p 223, 13.
 योग, p 305, 23.
 योगेष्ट, p 246, 106.
 योग्य, p 112, 31.
 योजन, p 396, 30.
 योजनपथी, p 107, n.
 योजनवल्ली, p 107, 9.
 योत्र, p 223, 13.
 योष्ट, p 207, n.
 योष, p 207, 29.
 योषसंराय, p 217, 76.
 योनि, p 157, 27.
 योनी, p 157, n.
 योषा, p 137, 2.
 योषित्, p 137, 2.
 योषिता, p 137, n.
 योतव, p 241, 85.
 योतक, p 198, n.
 योवत, p 142, 22.
 योवन, p 146, 40.
 रंष्ट, p 12, 59.
 रक्त, p 37, 24.p154,15.
 p 170, 26. p323,82.

रक्त—रज.

- रक्तक, p 103, 53.
 रक्तचन्दन, p 170, n.
 p 247, 111.
 रक्तापा, p 66, 22.
 रक्तफला, p 119, 4.
 रक्तसन्ध्यक, p 70, 36.
 रक्तसरोवह, p 71, 41.
 रक्ताङ्ग, p 120, 12.
 रक्तोत्पल, p 71, 42.
 रजःस्रव, p 394, n.
 p 395, 27.
 रजस्, p 2, 6. p 12, n.
 रजा, p 171, n.
 p 288, n.
 रजित, p 284, 55.
 रजिवर्ग, p 192, 6.
 रज्जु, p 288, 8.
 रङ्ग, p 129, 10.
 रङ्ग, p 246, 106.
 रङ्गाजीव, p 249, 7.
 रङ्ग, p 12, n.
 रचना, p 173, 38.
 रज, p 142, n. p215,n.
 p 32, n. p 367, n.
 p 142, 21.
 रजक, p 250, 10.
 रजकी, p 250, n.

रज—रथ.

- रजत, p 243, 97.
 रजनि, p 25, n.
 रजनी, p 25, 4, p 122, 19.
 रजनीसुख, p 25, 6.
 रजस्, p 215, 66. p 367, 233. p 32, 7.
 रजसला, p 141, 20.
 रज्जु, p 253, 27.
 रज्जुन, p 172, 33.
 रज्जुनी, p 108, 13.
 रथ, p 288, 8. p 216, 73. p 314, 51.
 रथसङ्कुल, p 216, 75.
 रथला, p 107, 6.
 रत, p 190, 56.
 रति, p 190, n.
 रतिपति, p 5, 21.
 रत्न, p 243, 94. p 336, 129.
 रत्नसाह, p 9, 45.
 रत्नाकर, p 60, 2.
 रथ, p 93, 10. p 204, 19.
 रथकडगा, p 384, n. p 205, 23.
 रथकार, p 249, 4. p 250, 9.
 रथगुप्ति, p 206, 25.
 रथङ्ग, p 92, 7.

रथा—रवि.

- रथाङ्ग, p 205, 24. p 132, 22.
 रथाभ्युप, p 93, n.
 रथिक, p 209, 44.
 रथिन्, p 209, 44.
 रथिन, p 209, n. p 206, 28.
 रथिर, p 209, 44.
 रथ्य, p 203, 14.
 रथ्या, p 78, 3. p 205, 23.
 रद, p 161, 42.
 रदन, p 161, 42.
 रदनफद, p 161, 41.
 रन्ध, p 56, 2.
 रभस, p 392, 21.
 रभठ, p 130, 40.
 रभस, p 190, n.
 रभणा, p 137, n.
 रभणी, p 137, 4.
 रभबीस, p 272, n.
 रभा, p 5, 23.
 रभा, p 112, 1.
 रव, p 12, 59.
 रवक, p 169, 18. p 390, 17.
 रव, p 44, 1.
 रवण, p 267, 38.
 रवि, p 22, 32.

रथ—राज.

- रथना, p 161, n.
 रथि, p 340, 140.
 रथ, p 35, 16. p 35, 18. p 49, 17. p 366, 229. p 244, 100.
 रथगन्ध, p 245, 105. n.
 रथगर्भ, p 245, 102.
 रथगा, p 161, 42.
 रसन, p 161, n.
 रसना, p 161, 42. p 166, 10.
 रसपत्नी, p 227, 27.
 रसा, p 78, 2. p 115, 11. p 106, 3.
 रसाङ्गन, p 245, 102.
 रसातल, p 56, 1.
 रसाख, p 94, 14. p 125, 29.
 रसाला, p 231, 44.
 रसित, p 17, 10.
 रसोनक, p 221, 14.
 रसस्, p 156, 22.
 रसस, p 196, 23.
 रसखा, p 196, n.
 रा, p 349, n.
 राका, p 26, 8.
 राचस, p 11, 55.

राज्ञा—राजि.

राज्ञा, p 171, 26.
 राज्ञव, p 167, 13.
 राज्, p 191, 1.
 राजन्, p 191, 3.
 राजकथेह, p 354, 190.
 राजजल्लान्, p 150, n.
 राजन्, p 394, n. p332,
 114. p 191, 1.
 राजन्य, p 191, 1.
 राजन्यक, p 191, n.
 राजन्यत्, p 76, 13.
 राजयच्छान्, p 150, n.
 राजराज, p 14, 64.
 राजर्ष्य, p 175, 2.
 राजवत्, p 76, 13.
 राजवला, p 122, 18.
 राजवीजिन्, p 175, 2.
 राजहृत्, p 91, 4.
 राजसदन, p 80, 10.
 राजसभा, p 387, 9.
 राजसूय, p 396, 31.
 राजहंस, p 132, 24.
 राजातन, p 94, n.
 राजादन, p 94, 15.
 राजादनफल, p 97, n.
 राजाहं, p 171, 28.
 राजि, p 86, 4. n.
 राजिका, p 225, 19.

राजि—रिक्त.

राजिह, p 57, 6.
 राजी, p 86, n.
 राजीव, p65,19.p71,41.
 राज्याह, p 195, 18.
 रात्रि, p 25, 4.
 रात्रिचर, p 12, 55.
 रात्रिचर, p 12, 55.
 रात्रौ, p 25, n.
 राजान्त, p 34, 13.
 राध, p 29, 16.
 राधा, p 20, 23.
 राम, p 4, 18. p129,11.
 p 341, 143.
 रामठ, p 230, 40.
 रामणीयक, p 272, n.
 रामा, p 137, 4.
 राम्भ, p 187, 45.
 राख, p 171, n.
 राव, p 44, n.
 राधि, p 362, 216.
 p 136, 42.
 राहु, p 352, 186.
 रात्रिका, p 108, 12.
 रात्रिव, p 48, 14.
 रासभ, p 239, 78.
 रास्ना, p112,2. p119,5.
 राहु, p 21, 28.
 रिक्तक, p 276, 6.

रिक्त—रुजा.

रिक्त, p 242, 90.
 रिक्तन, p 54, n.
 रिक्त्य, p 54, 36.
 रिपु, p 193, 10.
 रिष्यकेत्, p 5, n.
 रिष्यकेत्, p 5, n.
 रिषि, p 186, n.
 रिष्ट, p 310, n.
 रिष्टि, p 213, n.
 री, p 349, n.
 रीञ्चा, p 295, n.
 रीढा, p 51, 23.
 रीष, p 281, 42.
 रीति, p244,97.p320,71.
 रीतिपुष्प, p 245, 103.
 रीती, p 244, n.
 रुक्प्रतिक्रिया, p 150, 1.
 रुक्म, p 243, 96.
 रुक्मकारक, p 249, 8.
 रुक्म, p 365, 227.
 रुग्ण, p 281, 40.
 रुचक, p 105,59. p247,
 110. p 105, 59.
 रुचि, p23,35. p307,30.
 रुचिर, p 272, 1.
 रुच्य, p 272, 2.
 रुज्, p 150,2.n.p23,35.
 रुजा, p 150, 2.

रुत—रेप.	रेप—रोम.	रोमा—खख.
रुत, p 44, 4.	रेपस्, p 272, n.	रोमास्, p 54, 35.
रुदित, p 54, 35.	रेफ, p 272, 3. p 338, 135.	रोमोद्भन, p 54, n.
रुच, p 281, 40.	रेफस्, p 272, n.	रोमोज्जेद, p 54, n.
रुद्र, p 2, 5. p 6, 30.	रेवतीरमण, p 4, 18.	रोम, p 51, 26.
रुद्राणी, p 7, 32.	रेवा, p 69, 32.	रोहिणी, p 37, n. p 237, 67.
रुधिर, p 154, 15.	रं, p 347, n. p 242, 91.	रोहित, p 65, 19. p 17, 12.
रुह, p 129, 10.	रोक, p 56, 2.	p 37, 24. p 129, 10.
रुहुक, p 98, n.	रोग, p 150, 2.	रोहितक, p 97, 29.
रुपूक, p 98, n.	रोगहारिन्, p 152, 8.	रोहिता, p 37, n.
रुषती, p 42, n.	रोचन, p 97, 27.	रोहिताय, p 11, 50.
रुष, p 51, 26. n.	रोचनी, p 111, 27.	रोहिन्, p 97, 29.
रुहा, p 123, 24.	p 120, 12.	रोहीतक, p 67, n.
रूप, p 55, n. p 35, 16.	रोचिष्, p 164, 2.	रोह, p 50, 20 p 49, 17.
p 256, n.	रोचिस्, p 23, 36.	रोम, p 231, n.
रूपालीना, p 141, 19.	रोद, p 367, n.	रोमक, p 231, 42.
रुष्य, p 243, 97.	रोदन, p 54, n. p 162, 44.	रोरव, p 59, 1.
p 346, 162.	रोदनी, p 107, 10.	रोहिषेय, p 4, 19.
रुष्याय्य, p 192, 7.	रोदस्, p 367, 231.	p 21, 27.
रुहुक, p 98, n.	रोदसी, p 367, 231.	रोहिष, p 129, 10.
रुहित, p 280, 38.	रोदस्यौ, p 367, 231.	p 125, 32.
रेखा, p 86, n.	रोध, p 61, n.	
रेचनी, p 111, n.	रोधस्, p 61, 7. n.	खं, p 358, n.
रेचित, p 204, 16.	रोप, p 212, 55.	खकुच, p 100, 41.
रेणु, p 215, 66.	रोमन्, p 163, 50.	खक्तक, p 168, n.
रेणुका, p 114, 8.	रोमन्य, p 391, 19.	खख, p 53, n. p 393, n.
रेतस्, p 153, 13.	रोमहर्षे, p 54, n.	p 212, 54.
रेत्य, p 244, n.	रोमहर्षण, p 54, 35.	खखण, p 19, 18.
रेप, p 272, n.	रोमविक्रिया, p 54, n.	खखया, p 132, n.

लक्षा - लट्टा.

लक्षा, p 393, 24.
 लक्ष्मण, p 19, n. p 262,
 14. p 294, n.
 लक्ष्मणा, p 132, 25.
 लक्ष्मणु, p 19, n.
 p 336, 127.
 लक्ष्मी, p 5, 22. p 211,
 50. p 112, 31.
 p 385, n.
 लक्ष्मीवत्, p 262, 14.
 लक्ष्म, p 53, 33. p 212,
 54.
 लघुह, p 391, 18.
 लग्न, p 21, 29.
 लग्नक, p 258, 44.
 लग्निका, p 139, n.
 लग्न, p 13, 60. p 117,
 21. p 307, 29.
 लघुलघ, p 125, 30.
 लङ्का, p 386, 7.
 लङ्कापिका, p 117, n.
 लङ्कायिका, p 117, n.
 लङ्कोपिका, p 117, 21.
 लज्जा, p 51, 23.
 लज्जाशील, p 265, 28.
 लज्जा, p 51, n.
 लज्जित, p 281, 41.
 लट्टा, p 387, 10.

लता - लग्न.

लता, p 88, 9. p 88, 11.
 p 99, 36. p 117, 21.
 p 121, 15.
 लताकै, p 121, 13.
 लग्न, p 161, 40.
 लग्नित, p 38, 1. p 284, 57.
 लग्न, p 284 54.
 लग्नवर्य, p 176, 5.
 लग्नारुच, p 177, 10.
 लग्न, p 197, 24.
 लग्नन, p 165, 5.
 वन्दोदर, p 7, 34.
 लग्न, p 47, 9.
 लग्नना, p 137, 3.
 लग्ननिका, p 165, 5.
 लग्नट, p 161, 43. p 201, 6.
 लग्नटिका, p 165, 4.
 लग्नान, p 341, 145.
 लग्नानक, p 173, 37.
 लग्नित, p 53, n.
 लग्न, p 274, 11. p 293, 24.
 लग्न, p 171, 27.
 लग्न, p 35, 18. p 230, 41.
 p 393, 23.
 लग्नोद, p 60, 2.
 लग्नन, p 293, 24.
 लग्नित, p 223, 13.
 लग्नन, p 121, 14.

लस - लिङ्ग.

लसक, p 212, 53.
 ला, p 359, n.
 लाक्षा, p 171, 26. p 387,
 10.
 लाक्षाप्रसादन, p 95, 21.
 लाङ्गल, p 223, 14.
 लाङ्गलदण्ड, p 223, 14.
 लाङ्गलपक्षि, p 223, 14.
 लाङ्गलिकी, p 113, 6.
 लाङ्गलिन्, p 126, n.
 लाङ्गली, p 111, 29.
 p 126, 34.
 लाङ्गल, p 204, n.
 लाङ्गल, p 204, 18.
 लाङ्ग, p 232, 47.
 लाङ्गन, p 19, 18.
 लाङ्ग, p 240, 80.
 लाङ्गलक, p 125, 30.
 लाङ्गला, p 52, n.
 लाङ्गला, p 52, 28. p 367,
 231.
 लाङ्गला, p 155, 18.
 लाङ्गलिक, p 303, 17.
 लाङ्ग, p 134, 35.
 लाङ्गिका, p 47, 8.
 लाङ्गोटनी, p 255, n.
 लाङ्ग, p 47, 10.
 लिङ्गल, p 100, 41.

लिखा—लेख.	लेख—लोख.	लोखा—वंध.
लिखा, p 387, 10.	लेखक, p 194, 15.	लोखा, p 359, n.
लिखन, p 195, n.	लेखन, p 195, n.	लोखप, p 263, 22.
लिखित, p 195, 17.	लेखपत्र, p 8, 37.	लोखुम, p 263, 22.
लिङ्ग, p 306, 26.	लेखा, p 86, 4.	लोष्ट, p 222, 12.
लिङ्गहस्ति, p 190, 53.	लेप, p 234, 56.	लोष्टन, 222, n.
लिपि, p 195, 16.	लेपक, p 249, 6.	लोष्टभेदन, p 222, 12.
लिपिकर, p 194, n.	लेय, p 274, 11.	लोह, p 244, 98. p 171, 28.
लिपिकार, p 193, 15.	लेष्ट, p 222, n.	लोहकारक, p 249, 7.
लिपी, p 194, n.	लेष्टन, p 222, n.	लोहदण्ड, p 130, 16.
लिप्त, p 281, 39. p 285, 60.	लोक, p 298, 2. p 74, 6.	लोहप्रतिमा, p 256, 35.
लिप्तक, p 212, 56.	लोकजिद्, p 3, 8.	लोहल, p 267, 37.
लिप्ता, p 52, 27.	लोकनाह, p 5, 23.	लोहामिशार, p 214, n.
लिपि, p 195, 16.	लोकायत, p 396, 32.	लोहामिहार, p 214, 62.
लिपिकर, p 194, n.	लोकालोक, p 84, 2.	लोहित, p 65, n. p 37, 24.
लिपी, p 195, n.	लोकेय, p 3, 11.	p 154, 15.
ली, p 359, n.	लोचन, p 162, 44.	लोहितक, p 243, 93.
लीट, p 285, n.	लोचनकण्ट, p 111, n.	लोहितचन्दन, p 170, 26.
लीला, p 53, 32. p 357, 201.	लोचनसक, p 111, 30.	लोहिता, p 37, n.
लुठित, p 204, 18.	लोत, p 253, n.	लोहिताङ्ग, p 21, 27.
लुब्ध, p 263, 22.	लोत्न, p 253, n.	लोहिनी, p 37, n.
लुब्धक, p 252, 21.	लोभ, p 94, 13.	लोह, p 244, n.
लुलाप, p 128, 4.	लोपासना, p 20, 22.	ल्य, p 390, n.
लुलाय, p 128, n.	लोप्ता, p 253, 26.	ल्य, p 390, 15.
लूता, p 129, 13. p 359, n.	लोमन्, p 163, 50.	
लून, p 284, 53.	लोमशा, p 117, 22.	व, p 378, n.
लून, p 204, 18.	लोमहर्षण, p 54, 35.	वंध, p 175, 1. p 362, 216.
लेख, p 2, 3.	लोख, p 359, 207.	वंधक, p 171, n.
	p 277, 24.	वंधरोचना, p 247, 110.

वंश—वसि.

- वंशलोचना, p 247, n.
 वंशिक, p 171, 28. n.
 वंशिष्ठ, p 285, 61.
 वक्, p 105, 62. p 132, 22.
 वक्त्रपक, p 171, n.
 वक्त्रुल, p 101, 45.
 वक्त्र, p 267, 35.
 वक्त्राव्य, p 345, 161.
 वक्त्र, p 161, 40.
 वक्त्र, p 61, 7. p 276, 21.
 वक्त्रस्, p 158, 29.
 वक्त्रण, p 157, 24.
 वक्त्र, p 246, 106.
 वक्त्रन, p 38, 1.
 वक्त्रन्याहिन्, p 264, n.
 वक्त्रस्, p 38, 1. p 109, 21.
 वक्त्रेस्थित, p 264, 24.
 वक्त्र, p 9, 42. p 353, 186.
 वक्त्रद्, p 110, 24.
 वक्त्रनिर्वोच, p 17, n.
 वक्त्रनिष्पेच, p 17, 11.
 वक्त्रपुष्प, p 104, 56.
 वक्त्रिन्, p 8, 38.
 वक्त्राथनि, p 9, n.
 वक्त्रक, p 128, 5. p 270, 47.
 वक्त्रित, p 268, 41.

वक्त्र—वत्स.

- वक्त्रुल, p 92, 7. p 101, 45. p 93, 10.
 वट, p 93, 13.
 वटक, p 390, 17.
 वटाकर, p 253, n.
 वटी, p 253, 27.
 वटभि, p 81, n.
 वटभी, p 81, 15.
 वटवा, p 203, 14.
 वटवानल, p 11, 52.
 वटिय, p 64, 16.
 वटिशा, p 64, n.
 वटिशी, p 64, n.
 वट्र, p 274, 10.
 वट्रिभाष, p 220, 3.
 वट्रिज, p 239, 78.
 वट्रिज, p 239, n.
 वट्रिज्य, p 220, n. p 240, n.
 वट्रिज्या, p 220, n. p 240, 80.
 वट्रक, p 242, 90.
 वट्रंस, p 366, n.
 वट्र, p 378, 9.
 वट्र, p 378, n. p 372, 5.
 वट्र, p 366, 238. p 158, 29. p 236, 62.
 वट्रक, p 102, 47.

वत्स—वन.

- वत्सतर, p 236, 62.
 वत्सनाभ, p 58, 11.
 वत्सर, p 30, 20. p 28, 13.
 वत्सल, p 262, 14.
 वत्सादनी, p 106, 1.
 वट्र, p 267, 35.
 वट्रन, p 161, 40.
 वट्रन्य, p 260, n.
 वट्रन्या, p 260, n.
 वट्र, p 95, 17. p 113, 4. p 94, n.
 वट्रा, p 121, 16.
 वट्री, p 95, 17.
 वट्रान्य, p 260, 6. p 346, 162.
 वट्रावट्र, p 267, 35.
 वट्री, p 254, n.
 वट्र, p 117, 21. p 137, 2.
 वन, p 60, 3. p 86, 1. p 336, 129.
 वनकापोस, p 113, n.
 वनतिष्ठिका, p 106, 3.
 वनप्रिय, p 131, 19.
 वनसाक्षिक, p 133, 27.
 वनसाक्षिन्, p 4, 16.
 वनसङ्ग, p 224, 17.
 वनशङ्काट, p 109, 17.
 वनसमुद्, p 87, 4.

वन—वय.

वनस्पति, p 87, 6.
 वनायुज, p 203, n.
 वनिता, p 137, 2. p321,
 76.
 वनीयक, p 270, n.
 वनीयक, p 270, 49.
 वनोकस्, p 127, 3.
 वन्दका, p 105, n.
 वन्दा, p 105, 62.
 वन्दाका, p 105, n.
 वन्दार, p 265, 28.
 वन्दि, p 219, 87. n.
 वन्दिन्, p 215, 65.
 वन्दी, p 219, n. p215, n.
 वन्मूक, p 103, 53.
 वन्मूकपुष्प, p 96, 24.
 वन्या, p 87, 4.
 वपा, p 56, 2. p154, 15.
 वपुस्, p 156, 21. p393, n.
 वप्न, p 78, 3. p222, 11.
 वभ्र, p 274, n.
 वभ्रु, p 349, 172.
 वनय, p 151, 6. p200, 5.
 वनि, p 151, 6.
 वयःस्या, p 118, n.
 p 100, n.
 वयस्, p 367, 232.
 वयस्य, p 147, 42.

वय—वरि.

वयस्या, p 99, 38. p100,
 39. p 118, 3.
 वयस्य, p 193, 12.
 वयस्या, p 140, 12.
 वर, p 288, 8. p 349,
 173. p 170, 25.
 वरट, p 133, n.
 वरटा, p 133, 27. p132,
 25.
 वरटी, p132, n. p133, n.
 वरण, p 78, 3. p91, 5.
 वरण्य, p 391, 18.
 वरत्ना, p 202, 10. p254,
 31.
 वरद, p 260, 7.
 वरवर्णिनी, p 137, 4.
 p 230, 41.
 वरवाह्नीक, p 170, n.
 वराङ्ग, p 306, 27.
 वराङ्गक, p 118, 22.
 वराट, p 253, n.
 वराटक, p 72, 43. p253,
 27. p 400, 38.
 वरारोहा, p 137, 4.
 वराशि, p 168, 17.
 वरास, p 168, n.
 वराह, p 127, 2.
 वरिवसित, p 284, 51.

वरि—वर्त्त.

वरिवस्रा, p 184, 34.
 वरिवसित, p 284, 51.
 वरिष्ठ, p 244, 98.
 p 285, 61.
 वरी, p 109, 19.
 वरीवर्ह, p 235, n.
 वरीयस्, p 369, 237.
 वरीयसी, p 369, n.
 वरुण, p 12, 56. p91, 5.
 वरुणात्मजा, p 256, 39.
 वरुह्य, p 206, 25.
 वरुधिनी, p 210, 46.
 वरेण्य, p 273, 7.
 वर्कर, p 253, 23.
 वर्करी, p 253, n.
 वर्ग, p 136, 41.
 वर्जस्, p 367, 233.
 वर्जस्त, p 155, 19.
 वर्ण, p 175, 1. p 314,
 * 50. p 202, 10.
 वर्णक, p 400, 38. p173,
 35.
 वर्णित, p 285, 59.
 वर्णिन्, p 181, 42.
 वर्त्तक, p 134, 35.
 p 301, 11.
 वर्त्तका, p 134, n.
 वर्त्तन, p 265, 29. p220, 1.

वर्त्त—वर्ध.

वर्त्तनि (नी), p 76, n.
 वर्त्ति p 173, 35. n.
 वर्त्तिका, p 134, 35.
 वर्त्तिनी, p 76, 15. n.
 वर्त्तिष्णु, p 265, 29.
 वर्त्ती, p 173, n.
 वर्त्तुल, p 276, 19.
 वर्त्तनु, p 335, 124. p 76,
 15.
 वर्त्तनि, p 76, n.
 वर्त्तनी, p 76, n.
 वर्धक, p 107, 8.
 वर्धकि, p 250, 9.
 वर्धन, p 265, 28.
 वर्धमान, p 98, 32.
 वर्धमानक, p 228, 32.
 वर्धिष्णु, p 265, 28.
 वर्धी, p 254, 31.
 वर्ध्या, p 133, 29.
 वर्ध्मनु, p 207, 32.
 वर्ध्मिन्त, p 207, 33.
 वर्ध्, p 273, 7.
 वर्ध्वा, p 138, 7.
 वर्धर, p 107, 8.
 वर्धरा, p 119, 5.
 वर्ध, p 17, 12. p 365,
 226.
 वर्धवर, p 193, 9.

वर्ध—वलि.

वर्धण, p 17, n.
 वर्धा, p 30, 19. p 365, n.
 वर्धाम्, p 67, 24.
 वर्धाभी, p 67, 24.
 वर्धाराव, p 388, n.
 वर्धालङ्कारिका, p 117, n.
 वर्धीयस्, p 147, 43.
 वर्धीयल, p 18, 13.
 वर्धनु, p 156, 21.
 p 336, 126.
 वर्ध, p 117, n. p 134,
 31. n.
 वर्धिःपुष्प, p 117, n.
 वर्धिःठ, p 114, n.
 वर्धिःथ, 133, 30.
 वर्धिःनु, p 117, n. p 133,
 30.
 वर्धिपुष्प, p 117, 20.
 वर्धिठ, p 114, 10.
 वलल, p 37, 22.
 वलदेव, p 4, 18.
 वलभी, p 81, 15.
 वलय, p 166, 8.
 वलाका, p 132, 25.
 वलाङ्क, p 16, 8.
 वलि, p 197, 27. p 356, n.
 वलिध्वंसी, p 5, n.
 वल्लिक, p 76, n.

वलि—वल्ल.

वलिन, p 148, 45.
 वलिपुट, p 131, 20.
 वलिभ, p 148, 45.
 वलिभुज, p 131, 20.
 वलिसत्, p 148, n.
 वलिसुख, p 127, n.
 वलिर, p 149, 49.
 वलिस, p 64, n.
 वलिरी, p 64, n.
 वलीक, p 81, 14.
 वलीसुख, p 127, 3. n.
 वलीवर्ह, p 235 n.
 वल्ल, p 88, 12.
 वल्लल, p 88, 12,
 वल्लित, p 204, 16.
 वल्लीक, p 76, 14.
 वल्लकी, p 45, 3.
 वल्लभ, p 340, 140.
 p 272, 3.
 वल्लरि, p 89, 13.
 वल्लरी, p 89, n.
 वल्लव, p 227, 27. p 235,
 57.
 वल्लि, p 88, n.
 वल्ली, p 88, 9.
 वल्लूर, p 154, 14.
 वल्लूरा, p 154, n.
 वल्लज, p 124, 28.

व्यव—वसु.	वसु—वसु.	वसु—वाज.
व्यवहरण, p 40, n.	वसुपती, p 73, 3.	वसुसूता, p 109, 19.
वय, p 288, 8. p 175, 1. p 124, 26.	वसुक, p 105, n.	वसुसूति, p 238, 71.
वयक्रिया, p 287, 4.	वसुवनी, p 238, n.	वसि, p 10, 48. p 105, 60.
वया, p 273, 69. p 362, 219. p 200, 4.	वसि, p 168, 15. p 157, 24.	वसिधिस, p 246, 107.
वसिक, p 273, 6.	वसी, p 157, n.	वा, p 380, 15. p 378, 9.
वसिर, p 230, n. p 108, 16.	वसु, p 389, 13.	वाङ्मयी, p 108, 14.
वस, p 264, 25.	वस, p 168, 17.	वाक्पति, p 267, 35.
वसट्, p 378, 8.	वसवोनि, p 167, 12.	वाक्य, p 39, 3.
वसट्कृत, p 181, 26.	वसवेरुनु, p 169, 21.	वाक्सी (वक्सी), p 267, 35. n.
वस्ययणी, p 238, 71.	वस, p 240, 80.	वागीय, p 267, 35.
वस्ययिनी, p 238, n.	वससा, p 155, 17.	वायुजी, p 108, n.
वसति, p 319, 69.	वस, p 236, 63.	वायुरा, p 253, 27.
वसती, p 319, 69.	वसिहार, p 82, 16.	वायुरिक, p 251, 14.
वसन, p 168, 17.	वसिस्, p 381, 17.	वाग्निनु, p 267, 35.
वसन्त, p 29, 18.	वसु, p 274, 12.	वाङ्मस, p 40, 9.
वसा, p 154, 15.	वसुपाद्, p 93, 13.	वास, p 38, 1.
वसिर, p 108, n. p 230, 41. n.	वसुपाद्, p 93, 13.	वासयय, p 186, 41.
वसु, p 2, 5. p 366, 230. p 242, 90. p 105, 62.	वसुप्रद, p 260, 6.	वासक, p 38, 2.
वसुक, p 105, 61. p 231, 42.	वसुसूत, p 167, 14.	वाससति, p 21, 26.
वसुदेव, p 4, 17.	वसुसूय, p 171, 29.	वाचा, p 38, n.
वसुधा, p 73, 3.	वसुल, p 274, 12. p 357, 201.	वाचाट, p 267, 36.
वसुधरा, p 73, 3.	वसुला, p 357, n. p 115, 13.	वाचाल, p 267, 36.
	वसुजीत, p 226, 23.	वाचिक, p 42, 18.
	वसुवारक, p 94, 15.	वाचोयुक्ति, p 267, n.
	वसुनिध, p 282, 43.	वाचोयुक्तिपट, p 267, 35.
		वाज, p 212, 55.
		वाजपेय, p 396, 31.

वाजि—वात.

वाजि, p 134, 33.p202,
12.
वाजिदन्तक, p 110, 22.
वाजिन्, p134,33.p202,
12. p 331, 110.
वाजिवाहा, p 79, 6.
वाज्ज्हा, p 52, 27.
वाडो, p 401, 42.
वाद्यालक, p 110, 25.
वाडव, p 11, 52. p203,
14. p 175, 3.
वाडव्य, p 297, 41.
वाड, p 13,62.p313,47.
वाण, p 212, 54.
वाणप्रस्थ, p 175, 3.
वाणवार, p 207, n.
वाधि, p 254,29. p38,n.
वाधिक, p 239, 78.
वाधिलिक, p 239, n.
वाधिल्ल, p220,2.p240,
80.
वाधिनी, p 333, n.
वाधो, p 38, 1.
वात, p 12, 58.
वातक, p 121, 15.
वातकिन्, p 153, 10.
वातकुम्भ, p 201, n.
वातपोष, p 93, 10.

वात—वाम.

वातप्रची, p 128, 7.
वातकृग, p 128, 7.
वातरोगिन्, p 153, 10.
वालावन, p 80, 9.
वालावु, p 128, 8.
वाति, p 12, n.
वातक, p 356, n.
वातक, p 356, 198.
वातक, p 235, 60.
वादर, p 167, 12.
वादिल, p 46, 5.
वाद्य, p 46, 5.
वान, p 89, 15.
वानप्रस्थ, p 92, 8.
वानर, p 127, 3.
वानस्थल, p 87, 6.
वानावुज, p 213, 13.
वानीर, p 93, 10.
वानेव, p 117, 19.
वापदवल्, p 254, n.
वापि, p 68, n.
वापी, p 68, 28.
वाण, p 115, 14.
वाम, p 279, 34. p342,
146.
वाणदेव, p 6, 21.
वाणन, p 16, 5. p 276,
19. p 148, 46.

वाम—वारि.

वाचनी, p 148, n.
वाचकूर, p 76, 14.
वामलोचना, p 137, 3.
वासा, p 137, 2.
वासी, p 203, 14.
वावदण्ड, p 254, 28.
वावस, p 131, 20.
वावसाराति, p 130, 15.
वायसी, p 121, 17.
वायसोली, p 120, 9.
वावु, p 12, 57.
वावुसखि, p 11, 55.
वारिधर, p 16, n.
वार, p 60, 3.
वार, p 346, 163. n.
p 135, 39.
वारण, p 200, 2.
वारणवृषा, p 112, n.
वारणवृषा, p 112, 1.
वारवृषा, p 112, n.
वारसुखा, p 141, 19.
वारवाण, p 207, 31.
वारसी, p 141, 19.
वाराही, p 121, 16.
वारि, p 60, 3.
वारिद, p 16, 8.
वारिपर्वी, p 70, 38.
वारिपर्वी, p 70, n.

वारि—वाल्क.

वारिप्रवाह, p 85, 5.
 वारिवाह, p 16, 8.
 वारी, p 287, n. p 202,
 11.
 वारणी, p 315, 54. p 20, n.
 वार्त्त, p 322, 78. p 152, 8.
 वार्त्ता, p 220, 1. p 40, 8.
 p 112, n. p 152, n.
 p 322, 78.
 वार्त्ताकी, p 112, 2.
 वार्त्ताकु, p 112, n.
 वार्त्तावह, p 251, 15.
 वार्त्तक, p 147, 40.
 वार्त्तक्य, p 147, n.
 वार्त्तुषि, p 221, 5.
 वार्त्तुषिक, p 221, 5.
 वार्त्ती, p 254, n.
 वार्त्तय, p 297, n.
 वार्त्तय, p 297, n.
 वार्त्तिक, p 121, 16.
 वार्त्तित, p 90, 19.
 वार्त्तय, p 125, 33.
 वार्त्तपाह्या, p 165, 4.
 वार्त्तसूचिका, p 129, 12.
 वार्त्तिय, p 363, 220.
 p 270, 48.
 वार्त्तक, p 114, 9.
 वार्त्तक, p 167, 12.

वाल्की—वाल्क.

वाल्की, p 167, n.
 वावदूक, p 267, 35.
 वायर, p 24, n.
 वाया, p 110, n.
 वायिका, p 110, n.
 वायित, p 44, 4.
 वायिता, p 322, 78. n.
 वाय, p 137, 331.
 वायिका, p 230, 40.
 वायिका, p 230, n.
 वास, p 79, 6. p 168,
 17. n.
 वासक, p 110, 22.
 वासक, p 80, 8.
 वासन्ती, p 103, 52.
 वासयोग, p 173, 35.
 वासर, p 24, 2.
 वासव, p 8, 38.
 वासस्, p 168, 17.
 वासिका, p 110, 21.
 वासित, p 44, n. p 173,
 35.
 वासिता, p 200, n.
 p 322, 78.
 वास, p 4, n.
 वासुकि, p 57, 4. n.
 वासुदेव, p 4, 15.
 वासू, p 48, 14.

वासु—वाङ्कि.

वासु, p 83, 19.
 वासुक, p 123, n.
 वासुक, p 123, 23.
 वासोप्यति, p 8, 38. n.
 वास, p 205, 22. n.
 वाह, p 57, 5. p 202,
 12. p 158, n. p 242,
 89.
 वाहद्विषत्, p 128, 4.
 वाहन, p 206, 26.
 वाहना, p 210, n.
 वाहा, p 158, n.
 वाहित, p 201, 7.
 वाहिनी, p 333, 114.
 p 210, 46.
 वाहिनीपति, p 207, 30.
 वाह, p 158, 31.
 वाहल, p 191, 1.
 वाहदा, p 69, 33.
 वाहसूच, p 158, 30.
 वाहयुच, p 216, 75.
 वाहल, p 29, 18.
 वाहलेय, p 7, 35. n.
 वाहक, p 396, 32.
 वाहव, p 396, n.
 वाङ्कि, p 170, n.
 p 203, n.
 वाङ्कि, p 203, 13.

वाङ्मयी—विक्र.

वाङ्मयीक, p 203, n. p170,
25. p 230, 40.
विद्यति, p 241, 84.
विद्यती, p 241, n.
वि, p 134, n.
विकङ्कत, p 95, 18.
विकच, p 87, 7.
विकर्त्तन, p 22, 31.
विकलाङ्ग, p 148, 46.
विकल्प, p 30, n. p33, n.
विकल्पर, p 265, n.
विकषा, p 107, n.
विकल्पर, p 265, n.
विकषा, p 107, 9.
विकसित, p 33, n. p87, 8.
विकल्पर, p 265, 30.
विकार, p 291, 15.
विकाश, p 362, n.
विकाशिन, p 265, n.
विकाशिन, p 265, n.
विकाशिन, p 265, 30.
विकिर, p 134, 33.
विकीरण, p 105, 61.
विकृष्णाय, p 260, 7.
विकृत, p 152, 9.
विकृति, p 291, 15.
विक्रय, p 341, 143.
p 216, 71.

विक्र—विच्छा.

विक्रय, p 241, 83.
विक्रयिक, p 340, 79.
विक्रान्त, p 210, 45.
विक्रिया, p 291, 15.
विक्रोद, p 240, 79.
विक्रोय, p 240, 82.
विकृत, p 269, 44.
विद्याव, p 296, 37.
विगत, p 283, 49.
विगताक्षणा, p 242, 21.
विद्य, p 148, 46.
विद्यह, p 156, 21. p195,
18. p 292, 22.
विद्यस, p 182, 28.
विद्योक, p 53, n.
विज्ञ, p 262, 16.
विज्ञराज, p 7, 33.
विद्यक्षय, p 176, 5.
विद्ययन, p 294, 30.
विद्यर्षिका, p 150, 4.
विचारणा, p 33, 11.
विचार, p 33, n.
विचारित, p 283, 49.
विधि, p 61, n.
विधिकित्सा, p 33, 12.
विच्छन्दक, p 80, 11.
विच्छदक, p 80, n.
विच्छाय, p 394, 26.

विज—वित.

विजन, p 196, 22.
विजय, p 217, 78.
विजयिन, p 232, n.
विजिन, p 232, n.
विजिस, p 232, 46.
विज्जन, p 232, n.
विज्ज, p 259, 4.
विज्ञात, p 261, 9.
विज्ञान, p 259, 4.
विज्ञानिक, p 259, n.
विट, p 390, 17.
विटङ्क, p 81, 15.
विटप, p 89, 14. p 338,
133.
विटपिन, p 87, 5.
विटखदिर, p 98, 30.
विट्चर, p 253, 23.
विह, p 231, 42.
विहङ्क, p 110, 25.
विहास, p 128, 6.
विडोलास, p 7, 36.
विडोला, p 7, n.
वितंस, p 253, n.
वितण्डा, p 386, 9.
वित्वास, p 50, n.
वितथ, p 43, 22.
वितरण, p 182, 29.
वितर्हि, p 81, 16.

वित—विदु.

वितर्दी, p 81, n.
 वितस्ति, p 159, 35.
 वितान, p 333, 116.
 ' p 169, 21.
 वित्त, p 121, 14.
 वित्तक, p 115, 14. p 244,
 101. p 229, 37.
 वित्त, p 261, 9. p 283,
 49. p 242, 90.
 विदर, p 287, 5.
 विदल, p 396, 32.
 विदारक, p 62, 10.
 विदारो, p 111, 28.
 p 113, n.
 विदारोगन्ध, p 113, 3.
 विदित, p 285, 57.
 विदिष, p 16, 7.
 विदु, p 201, 5.
 विदुर, p 265, 30.
 विदुल, p 93, 10. p 93, 11.
 विदू, p 201, n.
 विष, p 283, 49.
 विषकर्षी, p 106, 3.
 विद्याधर, p 2, 6.
 विद्युत्, p 17, 11.
 विद्वत्, p 217, 79,
 विद्वत्, p 283, 49.
 विद्वधि, p 151, 7.

विदु—विना.

विद्वत्, p 243, 93.
 विद्वत्सलता, p 116, 17.
 विद्वत्, p 176, 4. p 269,
 236.
 विद्वेष, p 51, 25.
 विष, p 329, n.
 विषवा, p 139, 11.
 विषल, p 182, n.
 विषा, p 329, 104. p 256,
 38. p 289, n.
 विषाह, p 3, 12.
 विधि, p 3, 12. p 32, 6.
 p 185, 39. p 329,
 102.
 विधिदग्धिन्, p 178,
 15. n.
 विधु, p 4, 17. p 18, 15.
 p 328, 102.
 विधुत्, p 284, 56.
 विधुनन, p 287, n.
 विधुनुद, p 21, 28.
 विधुर, p 292, 20.
 विधुवन, p 287, 4.
 विधुवन, p 287, 4.
 विधेय, p 264, 24.
 विनयप्याहिन्, p 264, 24.
 विना, p 376, 3.
 विनाह, p 68, n.

विना—विपु.

विनाहक, p 3, 9. p 7, 33.
 विनाय, p 292, 22.
 विनायोन्मुख, p 281, 41.
 विनिचय, p 240, n.
 विनीत, p 202, 12. p 264,
 25.
 विन्द, p 61, 6. p 265, 30.
 विन्दुलाहक, p 201, 7.
 विन्ध्य, p 84, 3.
 विन्न, p 233, 49. p 284, 54.
 विपक्ष, p 193, 11.
 विपक्षी, p 45, 3.
 विपक्ष, p 241, 83.
 विपक्षि, p 78, 2. p 315,
 54.
 विपक्षी, p 78, n.
 विपक्षि, p 211, 50. n.
 विपक्ष, p 76, 16.
 विपद्, p 211, 50.
 विपदा, p 211, n.
 विपर्यय, p 295, 33.
 विपर्यास, p 295, 33.
 विपश्चित्, p 176, 4.
 विपादिका, p 150, 3.
 विपाष्, p 69, 33.
 विपाषा, p 69, 33.
 विपिन, p 86, 1.
 विपुल, p 274, 10.

विप्र—विभू.

- विप्र, p 175, 4.
 विप्रकार, p 290, 15.
 विप्रकृत, p 268, 41.
 विप्रकृत, p 275, n.
 विप्रकृतक, p 275, 18.
 विप्रतीसार, p 51, 25.
 विप्रयोग, p 294, 28.
 विप्रसम्ब, p 268, 41.
 विप्रसम्ब, p 54, 36-p294, 28.
 विप्रहाय, p42, 17-p54, n.
 विप्रश्रिका, p 141, 20.
 विप्रुष, p 61, n.
 विप्रुष, p 290, 14.
 विप्रुष, p 61, 6. p 185, 38.
 विप्रुष, p 151, 6.
 विप्रुषिका, p 251, n.
 विप्रुष, p 1, 2.
 विप्रुष, p 242, 91.
 विभाकर, p 22, 30.
 विभापरी, p 25, 4.
 विभापसु, p 11, 51-p22, 32. p 366, 223.
 विभीतक, p 99, n.
 विभीतकी, p 99, n.
 विभूति, p 7, 31. n.
 विभूषण, p 164, 3.

विश्व—विर.

- विश्वज, p 53, 31.
 विश्वज, p 164, 2.
 विश्वनसु, p 260, 8.
 विश्वना, p 260, 8.
 विश्वय, p 240, n.
 विश्वहंन, p 290, 13.
 विश्वस, p 273, 5.
 विश्वसा, p 120, 9.
 विश्वसात्मक, p 273, 5.
 विश्वसज्ज, p 143, 25.
 विश्वान, p 9, 43.
 विश्वानना, p 51; n.
 विश्व, p 18, 17.
 विश्वी, p 18, n.
 विश्विका, p 119, 4.
 विश्वदु, p 15, 2.
 विश्वदुष्का, p 9, 44.
 विश्वस, p 291, 18.
 विश्वस, p 264, 25.
 विश्वस, p 291, 18.
 विश्वसज्जसु, p 187, 44.
 विश्वसि, p 296, 37.
 विश्वस, p 275, 15.
 विश्वस, p 291, 1.
 विश्वस, p 128, n.
 विश्वस, p 44, 2.
 विश्वस, p 3, n.
 विश्वस, p 3, n.

विर—विष.

- विरसि, p 3, n.
 विरसि, p 3, n.
 विरसि, p 3, 11.
 विरुपाक्ष, p 6, 28.
 विरोक, p 56, n.
 विरोचन, p 22, 31-p332, 111.
 विरोध, p51, 25-p290, n.
 विरोचन, p 292, 21.
 विरोधी, p 42, 17.
 विरु, p 56, 1.
 विरुष, p 264, 26.
 विरुषण, p 286, 2.
 विरुषण, p 158, n.
 विरुषित, p 47, 9.
 विरुषा, p 294, 28.
 विरुषय, p 58, n.
 विरुष, p 42, 16.
 विरुष, p 128, n.
 विरुष, p 53, n.
 विरुषी, p 283, 49.
 विरुषेण, p 173, 85.
 p 294, 27.
 विरुषी, p 233, 50.
 विरुषय, p 58, 8.
 विरुष, p 93, 12.
 विरुष, p 328, 99.
 विरुष, p 56, 1.

विव—विश्या.

- विवर्ण, p 251, 16.
 विवर्ण, p 269, 44.
 विवस्वत्, p 22, 30.
 विवाद, p 4, 9.
 विवाह, p 190, 55.
 विविक्त, p 196, 22.
 p 325, 85.
 विविक्ता, p 196, n.
 विविध, p 182, 43. p 328,
 99.
 विवेक, p 184, 37.
 विव्थोक, p 53, 31.
 विष्, p 361, 216.
 p 220, 1.
 विष्, p 72, n.
 विष्कट, p 274, 10.
 विष्कटा, p 274, n.
 विष्कटो, p 274, n.
 विष्मत्पूज, p 71, n.
 विषद, p 36, 22.
 विषर, p 218, 84.
 विषल्या, p 118, 2. p 344,
 157. p 106, 1.
 विषसन, p 218, 83.
 विषाख, p 7, 35. p 212, n.
 विषाखा, p 20, 23.
 विषाय, p 295, 32.
 विषारण, p 218, n.

विश्या—विश्व.

- विशारद, p 327, 98.
 विशाल, p 274, 10.
 विशालता, p 168, 16.
 विशालत्व, p 91, 3.
 विशाला, p 123, 22.
 विशिख, p 212, 54.
 विशिखा, p 78, 3.
 विशेषक, p 170, 24.
 विश्व, p 36, n.
 विश्वम्भ, p 196, 23.
 विश्वयन, p 182, 29.
 विश्वाव, p 294, 28.
 विश्वत, p 261, 9.
 विश्व, p 230, 38. p 275,
 14. p 2, 5.
 विश्वकटु, p 252, 23.
 विश्वकम्पन्, p 332, 111.
 विश्वकेतु, p 5, 22.
 विश्वकन, p 4, n.
 विश्वतस्, p 379, n.
 विश्वेदेव, p 2, n.
 विश्वद्युष्, p 266, n.
 विश्वभोजन, p 230, 38.
 विश्वम्भर, p 4, 17.
 विश्वम्भरा, p 73, 2.
 विश्वसूज, p 3, 12.
 विश्वसा, p 139, 11.
 विश्वस्या, p 139, n.

विश्या—विष्ट.

- विश्या, p 109, 18. p 230, n.
 विश्यास, p 196, 23.
 विष्, p 155, n.
 विष्, p 58, 9. p 72, n.
 p 155, 19. p 365,
 225.
 विषद, p 36, n.
 विषधर, p 57, 7.
 विषमसूज, p 71, n.
 विषमसूद, p 91, 3.
 विषय, p 85, 16. p 75,
 8. p 289, 11. p 343,
 154.
 विषयिन्, p 35, 17.
 विषयैद्य, p 58, 11.
 विषा, p 155, n. p 109,
 18.
 विषाण, p 316, 58.
 विषाणी, p 114, 7.
 विष्णु, p 28, n.
 विष्णु, p 28, n.
 विष्णु, p 28, 14.
 विष्णुवत्, p 28, 14.
 विष्णवान, p 28, n.
 विष्कार, p 134, 33.
 विष्कम्भ, p 82, 17.
 विष्टप, p 74, 6.
 विष्टम्भ, p 294, n.

विष्ट—विसा.

विष्टर, p 348, 171.
 विष्टरन्त्रवस्, p 3, 13.
 विष्टि, p 59, 8.
 विष्ठा, p 155, 19.
 विष्णु, p 3, 13.
 विष्णुकान्ता, p 110, 22.
 विष्णुपद, p 15, 2.
 विष्णुपदी, p 69, 31.
 विष्णुरथ, p 5, 25.
 विष्कार, p 217, n.
 विष्य, p 269, 13.
 विष्वक्, p 379, 13.
 विष्वक्केन, p 3, 14.
 विष्वक्केनप्रिया, p 121, 16.
 विष्वक्केना, p 99, 36.
 विष्वच्, p 379, 23.
 विष्वद्दीची, p 266, n.
 विष्वद्राक्, p 266, n.
 विष्वद्राच्, p 266, 34.
 विस, p 72, 42.
 विसकण्डिका, p 132, 25.
 विसमस्तून, p 72, 42.
 विसम्बाद, p 54, 36.
 विसर, p 135, 39.
 विसर्ज्जन, p 182, 28.
 विसर्पथ, p 292, 23.
 विसार, p 65, 17.
 विसारिन्, p 266, 31.

विसा—विह.

विसारी, p 65, n.
 विसिनी, p 71, 39.
 विस्त, p 280, 35.
 विस्ततर, p 266, 31.
 विस्तमर, p 266, 31.
 विस्त, p 241, 87.
 विस्तार, p 292, 22. n.
 विस्तार, p 88, 14. p 292, 22.
 विस्तृत, p 280, 35.
 विस्तारा, p 147, 41.
 विस्तार, p 217, 76.
 विस्तुर्जंघु, p 17, n.
 विस्तुर्जंघु, p 17, n.
 विस्तोष्ट, p 151, 4.
 विसाय, p 50, 19.
 विसयान्ति, p 264, 26.
 विस्तृत, p 280, 35.
 विस, p 36, 21.
 विसन्ना, p 339, 138.
 p 196, n.
 विसारा, p 147, 41.
 विहग, p 134, 32.
 विहङ्ग, p 134, 32.
 विहङ्गन, p 134, 32.
 विहङ्गना, p 254, n.
 विहङ्गिका, p 254, 30.
 विहसित, p 54, 35.

विह—वीध.

विहस्त, p 269, 43.
 विहायित, p 182, 28.
 विहाय, p 15, n.
 विहायया, p 15, n.
 विहायस्, p 15, 2. n.
 p 134, 32.
 विहाया, p 15, n.
 विहार, p 291, 16.
 विह्वल, p 269, 44.
 वी, p 134, n.
 वीकाय, p 362, 217.
 वीची, p 61, 5. n.
 वीज, p 32, 6. p 153, 13.
 वीजचोय, p 72, 48.
 वीजपूर, p 105, 59.
 वीजाकत, p 221, 1.
 वीज्य, p 175, 2.
 वीषा, p 45, 3.
 वीषादय, p 46, 7.
 वीषावाद, p 251, 13.
 वीतंस, p 253, 26.
 वीत, p 202, 11.
 वीति, p 202, n.
 वीतिहोत्र, p 10, 48.
 वीधि, p 86, n.
 वीची, p 86, 4. p 325.
 90.
 वीध, p 273, 5.

वीणा—वुन्.

- वीणाह, p 68, 27.
 वीणह, p 50, 10. p 49,
 17.
 वीणह्या, p 369, n.
 वीर, p 210, 45. p 49,
 17.
 वीरण, p 125, 29.
 वीरतर, p 125, 29.
 वीरतह, p 96, 25.
 वीरपत्नी, p 141, 16.
 वीरपाय, p 216, 71.
 वीरपान, p 216, n.
 वीरभाष्या, p 141, 16.
 वीरभाह, p 141, 16.
 वीरहह, p 96, 23.
 वीराशंसन, p 215, 68.
 वीरह, p 141, 16.
 वीरहन्, p 189, 52.
 वीरह, p 88, 9.
 वीर्य, p 52, 29. p 153,
 13. p 344, 156.
 वीरघ, p 328, 99.
 वु, p 384, n.
 वुक, p 105, n.
 वुज, p 384, n.
 वुख, p 384, n.
 वधित, p 245, 57.
 वुनु, p 384, 4.

वुष—वृत्ति.

- वुष, p 225, n.
 वुषा, p 212, n.
 वुष, p 225, 22. p 394, n.
 वृंहित, p 217, 76.
 वृह, p 122, 7.
 वृकधूप, p 171, 29. p 172,
 30.
 वृह, p 154, n.
 वृहन्, p 154, n.
 वृहा, p 154, n.
 वृह, p 284, 53.
 वृह, p 87, 5.
 वृहभेदिन्, p 255, 34.
 वृहहृहा, p 105, 62.
 वृहवाटिका, p 86, 2.
 वृहादन, p 255, 34.
 वृहादनी, p 105, 62.
 वृहाह, p 229, 35.
 वृहिन, p 31, 1. p 332,
 111. p 276, 20.
 वृह, p 281, 41.
 वृति, p 288, 8.
 वृह, p 276, 19. p 322,
 81. p 281, 41.
 वृताथवनर्हि, p 184, 38.
 वृत्तान्त, p 40, 8. p 318, 66.
 वृत्ति, p 220, 1. p 220,
 2. p 288, n.

वृह—वृष.

- वृहहन्, p 8, 38.
 वृहा, p 347, 166.
 वृषा, p 373, 9. p 377, 4.
 वृष, p 115, 10. p 147, 42.
 वृषत्व, p 147, 42.
 वृषदारक, p 118, 2.
 वृषवध, p 8, 37.
 वृषहृह, p 147, 40.
 वृषा, p 140, 12.
 वृषि, p 112, 31. p 126,
 19.
 वृषिजीव, p 221, 4.
 वृषिजीविका, p 821, 4.
 वृषोह, p 236, 61.
 वृषाजीव, p 221, 5.
 वृह, p 89, 15.
 वृह, p 135, 40.
 वृहभेद, p 136, 41.
 वृहदारक, p 2, 4.
 वृष, p 110, n.
 वृषिक, p 130, 14
 p 299, 7.
 वृष, p 21, 29. p 236,
 61. p 113, 4. p 364,
 222.
 वृषह, p 157, 27.
 वृषदंशक, p 128, 6.
 वृषध्वज, p 6, 29.

हृष—वेत.

हृषन्, p 8, 38.
 हृषन्, p113,4.p235,59.
 हृषन्, p 228, 1.
 हृषन्, p 139, 9.
 हृषा, p 107, 6.
 हृषांपात्री, p 345, 158.
 हृषापि, p 337, 132.
 हृषी, p 187, 45.
 हृषि, p 17, 12.
 हृषि, p 239, 77.
 हृषि, p 67, n.
 हृषि, p 274, 10.
 हृषिका, p 169, 19.
 हृषी, p 108, 12.p321,
 77. p 180, n.
 हृषि, p 148, 44.
 हृषि, p 10, 50.
 हृषि, p 20, 25.
 हृषि, p 217, 76.
 वेन, p 305, 21.
 वेनि, p 209, 41.
 वेनि, p 163,49.p254,n.
 वेनि, p 102,49.p163,n.
 वेनि, p 124, 26.
 वेनि, p 201, n.
 वेनि, p 251, 13.
 वेनि, p 256, 38.
 वेनि, p 93, 10.

वेत—वेष्टा.

वेतस्, p 75, 9.
 वेता, p 392, 21.
 वेतवती, p 69, 34.
 वेद, p 39, 3.
 वेदना, p 287, 6.
 वेदि, p 179, 17. p81,n.
 वेदिका, p 81, 16.
 वेदी, p 81, n. p 179, n.
 वेध, p 288, 8.
 वेधिका, p 255, 34.
 वेधस्, p 118, 23.
 वेधस्, p 367,230.p3,12.
 वेधित, p 285, 57.
 p 283, 49.
 वेधु, p 55, 38.
 वेध, p 254, n.
 वेध, p 254, 28,
 वेष्टा, p 357, 200.
 वेष्ट, p 110, 24.
 वेष्ट, p 229, 35.
 वेष्टित, p 276, 21.
 p 280, 36.
 वेष्ट, p 78, 2. p 164, 1.
 वेष्ट, p 68, 38.
 वेष्टार, p 229, n.
 वेष्टन, p 78, 4.
 वेष्टन, p 83, 19.
 वेष्टा, p 141, 19.

वेष्टा—वेदे.

वेष्टाजनसन्ध्या, p78,2.
 वेष्ट, p 164, n.
 वेष्टार, p 229, n.
 वेष्टित, p 281, 40.
 वेष्टार, p 229, 35.
 वेष्ट, p 237, 70.
 वे, p 377, 5.
 वेष्टक, p 178, 37.
 वेष्टित, p 95, n.
 वेष्ट, p 3, 13.
 वेष्ट, p 50, n.
 वेष्टन, p 146, 39.
 वेष्टन, p 8, 41.
 वेष्टनिक, p 208, 39.
 वेष्टनिका, p 101, 46.
 वेष्टनी, p 215, 67.
 वेष्टनिक, p 259, 4.
 वेष्ट, p 90, 18. p 187,
 45.
 वेष्टनिक, p 251, 13.
 वेष्टनिक, p 251, 13.
 वेष्टन, p 201, 9.
 वेष्टनिक, p 251, 14.
 वेष्टनिक, p 251, 15.
 वेष्टनिक, p 59, n.
 वेष्टनिक, p 59, 2. n.
 वेष्टनिक, p 215, 65.
 वेष्टन, p 239, n.

वैदे—वोध.

वैदेवक, p 239, 78.
 p 248, 3.
 वैदेही, p 108, 15.
 वैद्य, p 152, 8. n.
 वैद्यपात्र, p 110, 21.
 वैधातक, p 10, n.
 वैधात्र, p 10, 46.
 वैधेय, p 270, 48.
 वैधेयी, p 270, n.
 वैनतेय, p 5, 24.
 वैनीतक, p 206, 26.
 वैशाखेय, p 143, 25.
 वैशेय, p 240, n.
 वैशात्र, p 205, 21.
 वैर, p 51, 25.
 वैरनिर्वातन, p 217, 79.
 वैरयुधि, p 217, 79.
 वैरिन्, p 193, 10.
 वैरु, p 90, n.
 वैवधिक, p 251, 15.
 वैवस्वत, p 11, 54.
 वैशाख, p 29, 16. p 239, 74.
 वैश्य, p 220, 1.
 वैश्ववर्ष, p 14, 64.
 वन्दानर, p 10, 48.
 वैसारिण, p 65, 17.
 वोच, p 245, 105.
 वोचट, p 378, 8.

व्य—व्याघ्र.

व्य, p 288, 8.
 व्यक्त, p 318, 65.
 व्यक्ति, p 33, 9.
 व्यप, p 354, 192.
 व्यजन, p 174, 41.
 व्यञ्जक, p 49, 16.
 व्यञ्जन, p 334, 118.
 p 393, 23.
 व्यहृत्त्वक, p 98, 32.
 व्यहृत्त्वन, p 98, n.
 व्यत्यय, p 295, 33.
 व्यत्यास, p 295, 33.
 व्यथा, p 59, 3.
 व्यथ, p 288, 8.
 व्यध्न, p 76, 16.
 व्यध, p 291, 17.
 व्यकीक, p 301, 12.
 व्यवधा, p 18, 14.
 व्यवहार, p 40, 9.
 व्यवाय, p 190, 56.
 व्यसन, p 335, 123.
 व्यसनार्त्त, p 269, 43.
 व्यस, p 276, 21.
 व्याकुल, p 269, 43.
 व्याकोष, p 87, n.
 व्याकोष, p 87, 7.
 व्याघ्र, p 127, 1.
 व्याघ्रनख, p 116, 17.

व्याघ्र—व्युटि.

व्याघ्रपाद, p 95, 18.
 व्याघ्रपुच्छ, p 98, 31.
 व्याघ्राट, p 130, 15.
 व्याघ्री, p 108, 12.
 व्याज, p 52, 30. p 53, 33.
 व्याह, p 312, 45.
 व्याहानुच, p 116, 17.
 व्याध, p 252, 21.
 व्याधि, p 115, 14. p 150, 2.
 व्याधिवात, p 91, 4.
 व्याधित, p 152, 9.
 व्यान, p 12, 59.
 व्यापाद, p 34, 13.
 व्याप्त, p 280, n.
 व्याप्त, p 115, 14.
 व्यान, p 160, 38.
 व्यायत, p 285, 62.
 व्याह, p 57, 7. p 356, 198.
 व्याहपाह, p 58, n.
 व्याहपाहिन्, p 58, 11.
 व्याहानुच, p 116, n.
 व्याही, p 356, n.
 व्याघ्रगोषी, p 385, n.
 व्याहत्त, p 281, n.
 व्यास, p 292, 22.
 व्याहार, p 38, 1.
 व्युत्थान, p 334, 121.
 व्युटि, p 311, 41.

यूट—व्रीहि.

यूट, p 313, 47.
 यूटककट्ट, p 207, 33.
 यूति, p 254, 29.
 यूह, p 135, 39. p 210, 47.
 यूहपार्थि. p 210, 47.
 यूकार, p 249, 7.
 यूनकेय, p 6, 30.
 यूननु, p 15, 1.
 यूनवान, p 9, 43.
 यूव, p 247, 112.
 यूव, p 135, 39.
 यूवा, p 184, 35. p 214, 63.
 यूव, p 151, 5.
 यूव, p 184, 37.
 यूवति, p 319, 69. p 88, 9.
 यूवती, p 88, n.
 यूतिनु, p 176, 7.
 यूव, p 88, 12.
 यूवन, p 255, 33.
 यूवा, p 3, n.
 यूव, p 135, 39.
 यूव, p 189, 53.
 यूवा, p 189, 50.
 यूवा, p 53, 33.
 यूवन, p 51, n.
 यूवित, p 51, n.
 यूहि, p 223, 15.
 यूहिभेद. p 225, 20.

वैहे—यक.

वैहेय, p 221, 6.
 यकट, p 204, 20.
 यकस, p 18, 17.
 यकसिन्, p 65, 17.
 यकुन, p 134, 32.
 यकुनि, p 134, 32.
 यकुन्, p 134, 32. p 317, 60.
 यकुन्ति, p 134, 32.
 यकुल, p 65, 19.
 यकुलाचक, p 124, 24.
 यकुलादनी, p 106, 4.
 p 111, 29.
 यकुलार्चक, p 65, 17.
 यकत्, p 155, 18.
 यकत्करि, p 236, 62.
 यक, p 267, n.
 यक्ति, p 195, 19. p 216, 71.
 p 219, 69, n.
 यक्तिघर, p 7, 36.
 यक्तिहेतिक, p 208, 87.
 यक्ती, p 319, n.
 यक, p 267, n.
 यकु, p 267, 36.
 यक, p 8, 37. p 102, 47.
 यकधनुस्, p 17, 12.
 यकपादप, p 98, 33.
 यकपुष्पी, p 118, 2.
 यक, p 267, n.

यक्ती—यत.

यक्ती, p 65, n.
 यक्तर, p 6, 25.
 यक्तीय, p 279, n.
 यकु, p 87, 8. p 214, 61.
 p 66, 20.
 यकु, p 14, 67. p 67, 23.
 p 116, 18.
 यकुनक, p 67, 23. n.
 यक्तीनी, p 115, 14.
 यचि, p 8, n.
 यची, p 8, 40.
 यचीपति, p 8, 38.
 यटा, p 163, n.
 यटी, p 122, 19.
 यठ, p 270, 46.
 यचपथी, p 121, n.
 यचपुष्पिका, p 110, 25.
 यचसूत, p 64, 16.
 यच, p 146, n.
 p 236, n.
 यच, p 236, n. p 193, 9.
 p 146, 39.
 यतकोटि, p 9, 43.
 यतकु, p 69, 33.
 यतपत्र, p 71, 40.
 यतपत्रक, p 130, 16.
 यतपदी, p 130, 13.
 यतपर्वन्, p 124, 26.

यत—यम.

यतपर्विका, p 109, 21.
 p 123, 23.
 यतपुष्पा, p 122, 17.
 यतप्रास, p 104, 57.
 यतभीर, p 102, n.
 यमनम्बु, p 8, 37.
 यतमान, p 398, 34.
 यतपुष्पी, p 109, 19.
 यतयष्टिक, p 165, 6.
 यतवीर्या, p 124, 24.
 यतवेधिन, p 119, 6.
 यतछुदा, p 17, 10.
 यताङ्ग, p 204, 19.
 यतावरी, p 109, 19.
 यत्न, p 193, 9. p 193, 11.
 यनि, p 21, n.
 यनैचर, p 21, 27.
 यनैस्, p 380, 17.
 यपय, p 41, 10.
 यपन, p 41, 10.
 यफ, p 204, 17.
 यफर, p 65, n.
 यफरी, p 65, 18.
 यवरासव, p 83, 20.
 यब्द, p 35, 16. p 44, 1.
 यब्दयङ्ग, p 162, 45.
 यब्दन, p 267, 38. p 44, n.
 यव, p 286, 3.

यम—यदि.

यमच, p 286, 3.
 यमन, p 181, 25. p 11, 54.
 यमनस्सङ्ग, p 69, 32.
 यमल, p 155, 18.
 यमित, p 283, 47.
 यवी, p 98, 32.
 यवीक, p 216, n.
 यवीधान्, p 226, 24.
 यवीर, p 98, 32.
 यवीर, p 98, n.
 यम्ब, p 9, 43.
 यम्बर, p 61, 4. p 129, 10.
 यम्बरारी, p 5, 21. n.
 यम्बल, p 398, 34.
 यम्बा (ज्वा), p 17, 10. n.
 यम्बाकृत, p 222, n.
 यम्बु, p 67, n.
 यम्बुक, p 67, n.
 यम्बुक, p 67, 23.
 यम्बुवी, p 141, 19.
 यम्बु, p 6, 25. p 339, n.
 यम्बु, p 6, n. p 39, 37.
 यम्बा, p 223, 14.
 यव, p 159, 32.
 यवन, p 54, 36. p 174, 39.
 यवनीय, p 174, 39.
 यवाह, p 266, 33.
 ययित, p 266, 33.

ययु—यव.

ययु, p 57, 5.
 यया, p 174, 39.
 यर, p 124, 27. p 212, 55.
 यरजन्मन्, p 7, 34.
 यरट, p 129, n.
 यरय, p 315, 55.
 यरयि, p 76, n.
 यरयो, p 76, n.
 यरहु, p 30, 19. p 30, 20.
 p 327, 95.
 यरभ, p 129, 11.
 यरय, p 212, 54.
 यराति, p 132, n.
 यराध्यास, p 212, 54.
 यरादि, p 132, 25.
 यराह, p 265, 28.
 यराहि, p 132, n.
 यराय, p 228, 32.
 यरावती, p 69, 34.
 यरासन, p 211, 51.
 यरीर, p 156, 21.
 यरीरिन्, p 33, 8.
 यकंरा, p 75, 11. p 350,
 177, p 231, 43.
 यकंरावत्, p 75, 11.
 यकंरिह, p 75, 11.
 यकंन्, p 31, n.
 यवे, p 6, n.

शब्द—शब्द.

शब्दरी, p 25, 3.
 शब्दरा, p 214, n.
 शब्द, p 128, 7.
 शब्दन, p 133, 28.
 शब्दक, p 128, 7.
 शब्दविन्, p 128, 7.
 शब्दाट, p 89, 15.
 शब्द, p 301, 13.
 शब्दादि, p 97, n.
 शब्द, p 98, 33. p 128,
 7. p 214, 61.
 शब्दकी, p 115, 12.
 शब्द, p 219, 87.
 शब्दर, p 252, 21.
 शब्दराशब्द, p 83, 20.
 शब्दक, p 38, 26.
 शब्दरा, p 237, n.
 शब्दकी, p 237, 68.
 शब्द, p 129, 11. p 245, n.
 शब्दर, p 18, 16.
 शब्दराशब्दन, p 18, n.
 शब्दराशब्दन्, p 246, 107.
 शब्दाक, p 18, n.
 शब्दादन, p 130, 14.
 शब्दी, p 18, n.
 शब्दोच्च, p 246, 107.
 शब्दन्, p 372, 5. p 376, 1.
 p 379, 11.

शब्द—शब्दी.

शब्द, p 125, 33.
 शब्दन, p 181, n.
 शब्द, 31, 4. p 285, 59.
 शब्द, p 351, 181. p 211,
 50.
 शब्दक, p 244, 98.
 शब्दराशब्द, p 249, 7.
 शब्दराशब्द, p 208, 35.
 शब्दी, p 351, n. p 214, 60.
 शब्द, p 89, 15.
 शब्दराशब्दी, p 225, 21.
 शब्दराशब्द, p 225, 21.
 शब्दराशब्द, p 96, 25.
 शब्द, p 229, 34. p 118, 1.
 शब्दाट, p 236, 64.
 शब्दराशब्द, p 251, 14.
 शब्दीक, p 208, 37.
 शब्दक, p 3, n.
 शब्दराशब्द, p 3, 9.
 शब्दराशब्द, p 3, 10.
 शब्दा, p 88, 11.
 शब्दराशब्द, p 78, 2.
 शब्दराशब्द, p 127, 3.
 शब्दराशब्द, p 88, 11.
 शब्दराशब्द, p 87, 5.
 शब्दराशब्द, p 250, 8.
 शब्दाक, p 397, 33.
 शब्दी, p 400, 38.

शब्द—शब्द.

शब्द, p 53, 30.
 शब्द, p 255, 32.
 शब्दी, p 386, 9.
 शब्दराशब्द, p 93, 12.
 शब्द, p 31, 3. p 231, n.
 p 147, 44.
 शब्दराशब्द, p 243, 95.
 शब्दराशब्द, p 243, n.
 शब्दराशब्द, p 120, n.
 शब्दराशब्द, p 163, 11.
 शब्द, p 62, 9. p 326, 92.
 शब्दराशब्द, p 75, 10.
 शब्दराशब्द, p 75, 10.
 शब्द, p 255, n.
 शब्द, p 283, 47.
 शब्द, p 286, 3.
 शब्द, p 196, n.
 शब्द, p 41, n.
 शब्दन्, p 196, n.
 शब्दराशब्दी, p 250, 11.
 शब्दराशब्द, p 67, n.
 शब्दराशब्द, p 67, n.
 शब्दराशब्द, p 298, n.
 शब्द, p 348, 168.
 शब्दराशब्द, p 298, n.
 शब्दराशब्द, p 130, n. p 305, n.
 शब्दराशब्द, p 91, n. p 327, 97.
 शब्दराशब्दी, p 91, 3. p 111, 29.

शरि—शास्त्रि.

शरिफख, p 258, 46.
 शरिवा, p 112, 30.
 शर्कर, p 75, 11.
 शर्किन्, p 4, 14.
 शर्कुल, p 127, 1. p 273, 9.
 शर्कर, p 354, 190.
 शर्करी, p 25, n.
 शरु, p 65, 19. p 78, 3.
 शास्त्रपथी, p 113, n.
 शाखा, p 79, 6. p 88, 11.
 शाखाटक, p 301, 12.
 शास्त्रि, p 226, n.
 शास्त्रीन, p 294, 26.
 शास्त्रक, p 70, 88.
 शास्त्र, p 67, 24.
 शास्त्रेय, p 110, 23. p 221, 6. p 226, 24.
 शास्त्रादि, p 97, 27. n.
 शास्त्रादी, p 97, n.
 शास्त्रादीनेष्ट, p 97, 27.
 शास्त्रक, p 135, 38.
 शास्त्र, p 94, 13.
 शास्त्रत, p 276, 22.
 शास्त्रक, p 263, n.
 शास्त्रालिक, p 296, 40.
 शासन, p 197, 25.
 शाशिता, p 3, n.
 शास्त्रि, p 197, n.

शास्त्र—शिक्ष.

शास्त्र, p 3, n.
 शास्त्र, p 351, 181.
 शास्त्रविद्, p 260, 6.
 शिक्षपा, p 100, 43.
 शिक्ष, p 254, 30.
 शिक्षित, p 280, 39.
 शिक्षा, p 39, 4.
 शिक्षित, p 259, 4.
 शिक्षक, p 134, 31.
 p 163, n.
 शिक्षक, p 163, 47.
 शिक्षर, p 84, 4. p 88, 12.
 शिक्षरिणी, p 331, n.
 शिक्षरिन्, p 331, 109.
 p 84, 1.
 शिक्षा, p 11, 52. p 134, 31. p 163, 48. p 304, 20.
 शिक्षाक, p 163, n.
 शिक्षावत्, p 11, 50.
 शिक्षावत्, p 133, 30.
 शिक्षिणी, p 244, 101.
 शिक्षिन्, p 133, 30. p 331, 109.
 शिक्षिवाचन, p 7, 35.
 शिक्षु, p 93, 11. p 229, 34.
 शिक्षु, p 247, 110.
 शिक्षावत्, p 244, n.
 शिक्ष, p 254, n.

शिक्षा—शिक्ष.

शिक्षा, p 44, n.
 शिक्षित, p 44, 2.
 शिक्षिणी, p 211, 53.
 शिक्षद्, p 69, 33.
 शिक्षित, p 230, n.
 शिक्षक, p 223, n.
 शिक्षि, p 324, n.
 शिक्षिक, p 6, 27.
 शिक्षितारक, p 95, 19.
 शिक्षी, p 324, 85.
 शिक्षविद्, p 310, n.
 शिक्षिदि, p 310, 37.
 शिक्षा, p 88, 12.
 शिक्षाक, p 72, 43.
 शिक्षा, p 226, n.
 शिक्षि, p 226, n.
 शिक्ष, p 126, n.
 शिक्ष, p 88, 12. p 162, 46.
 शिक्ष, p 207, 32.
 शिक्ष, p 163, 49.
 शिक्षा, p 154, n.
 शिक्षी, p 101, 43.
 शिक्षी, p 394, n.
 शिक्षी, p 160, 39.
 शिक्षर, p 165, 4.
 शिक्षर, p 162, 46.
 शिक्षि, p 156, 20.
 शिक्ष, p 220, n. p 84, 1.

शिला—शिश्र.

शिला, p 81, 13. p 84, 4.
 शिलाजल, p 245, 104.
 शिलो, p 67, 24.
 शिलोसुख, p 304, 19.
 शिलोश्च, p 84, 1.
 शिल्य, p 256, 35.
 शिल्यशास्त्र, p 79, n.
 शिल्यशास्त्रा, p 79, n.
 शिल्यशास्त्र, p 79, n.
 शिल्लिगु, p 249, 5.
 शिल्लिकी, p 115, n.
 शिव, p 6, 25. p 31, 3.
 शिवक, p 238, 73.
 शिवनक्षत्री, p 105, 62.
 शिवा, p 6, 32. p 128, 5.
 p 98, 32. p 399, n.
 p 100, 40. p 361,
 214. p 116, 15.
 शिविका, p 204, 21.
 शिविविष्ट, p 310, n.
 शिविर, p 199, 1.
 शिवौ, p 7, n.
 शिविर, p 19, 20. p 29, 18.
 शिव्य, p 135, 38. p 239, 75.
 शिव्यक, p 65, 18.
 शिव्यत्व, p 146, 40.
 शिव्यकार, p 66, 20.
 शिच, p 157, 27.

शिश्रि—शुक.

शिश्रिदान, p 270, 46.
 शिश्रि, p 197, 26.
 शिष्य, p 177, 10.
 शिष्य, p 171, n.
 शीकर, p 17, 13.
 शीम, p 13, 60.
 शीत, p 19, 20. p 19, 21.
 p 93, 10. p 94, 15.
 p 393, 22.
 शीतक, p 252, 19.
 शीतभीरु, p 102, 50.
 शीतक, p 19, 21. p 121, 15.
 शीतकपातक, p 121, n.
 शीतशिव, p 115, 10.
 p 110, 23. p 230, n.
 शीता, p 223, n.
 शीतल, p 222, n.
 शीतलिका, p 103, n.
 शीतु, p 257, 42. p 398, 34.
 शीतं, p 162, 46.
 शीतक, p 207, 31.
 शीतच्छेद्य, p 269, 45.
 शीतंय्य, p 163, 49.
 शीत, p 258, 203.
 p 51, 26.
 शीतक, p 71, n.
 शुक, p 117, 20.
 शुकनास, p 99, 37.

शुक्ति—शुभ.

शुक्ति, p 67, 23. p 116,
 18. p 324, 85.
 शुक्र, p 11, 51. p 153,
 13. p 29, 16. p 21, 26.
 शुक्रता, p 124, n.
 शुक्रशिव्य, p 2, 7.
 शुक्र, p 402, n. p 36, 22.
 शुक्रा, p 402, n.
 शुच, p 51, 25.
 शुचि, p 11, 52. p 29, 16.
 p 36, 22. p 307, 29.
 शुचि, p 230, n.
 शुचो, p 230, 38.
 शुचता, p 257, 41.
 शुचतापान, p 257, 41.
 शुद्धि, p 69, n.
 शुचान्, p 80, 12. p 319, 68.
 शुनक, p 252, 22.
 शुनाशीर, p 8, n.
 शुनाशीर, p 8, n.
 शुनि, p 252, n.
 शुनी, p 252, 23.
 शुन्य, p 273, n.
 शुभंशु, p 271, 50.
 शुभ, p 31, 3. p 393, 23.
 शुभदन्ती, p 16, n.
 शुभवासन, p 36, n.
 शुभान्वित, p 271, 50.
 शुभ, p 36, 22. p 355, 194.

शुभ—शूर.

शुभदली, p 16, 6.
 शुभांशु, p 18, 15.
 शुभक, p 197, 27.
 शुभक. p244,98.p253,27.
 p 393, 23.
 शुभवा, p 253, n.
 शुभवी, p 253, n.
 शुभ, p 253, n.
 शुभूषा, p 184, 34.
 शुभि, p 56, n.
 शुभिर, p 56, 2.
 शुभिरा, p 116, 17.
 शुभी, p 56, n.
 शुभानांश, p 154, 14.
 शुभाल, p 263, n.
 शुभ, p 10, n.
 शुभान्, p 10, n.
 शूक, p 226, 28.
 शूककीट, p 180, 14.
 शूकधान्य, p 226, 24.
 शूकर, p127,2.p253,23.
 शूकधिमि, p 106, 5.
 शूर, p 248, 1.
 शूरा, p 140, 13.
 शूरी, p 140, 13.
 शूर्य, p 273, 6.
 शूर, p 21, n. p210,45.
 शूरव, p 123, 22.

शूर्प—शेष.

शूर्प, p 227, 26.
 शूर्पि, p 256, n.
 शूर्पी, p 256, n.
 शूर, p 357, 199.
 शूरालत, p 231, 45.
 शूरान्, p 6, 25.
 शूर्य, p 231, 45.
 शूराल, p 128, 5.
 शूराल, p 166, 10.
 p 201, 9.
 शूरालक, p 239, 76.
 शूराला, p166,n.p201,n.
 शूर, p 84, 4. p 119,8.
 p 306, 27.
 शूरवेर, p 229, 37.
 शूरालक, p 77, 17.
 शूरार, p 49, 17.
 शूरि, p 67, n.
 शूरिणी, p 267, 66.
 शूरिन्, p 113, n.
 शूरि, p 67, 25. p 109,
 18. p 113, 4.
 शूरिकनक, p248,96.n.
 शूर, p 282, 45.
 शूरर, p 173, 38.
 शेष, p 157, n.
 शेष, p 157, n.
 शेष, p 157, n.

शेष—शोष.

शेष, p 157, 27.
 शेषादि, p 103, n.
 शेषादिका, p 103, 51.
 p 386, 7.
 शेषादी, p 103, n.
 शेष, p 157, n.
 शेषी, p 33, 10.
 शेष, p 94, 15.
 शेषि, p 14, 67.
 शेष, p 71, n.
 शेषा, p 71, n.
 शेष, p 57, 4. p397,32.
 शेष, p 177, 10.
 शेषरि, p 107, 7.
 शेषरे, p 107, n.
 शेष, p 84, 1.
 शेषान्, p 250, 12.
 शेष, p93,12.p250,12.
 शेषे, p 115, 11.
 शेष, p 71, 38.
 शेषिनी, p 69, 30.
 शेषा, p 71, 38.
 शेष, p 146, 40.
 शोष, p 51, 25.
 शोषिण्ये, p 10, 49.
 शोषि, p 23, 36.
 शोष, p 69, 34.p87,24.
 शोषक, p 99, 38.

शोण—श्रु.

- शोचरत्न, p 243, 93.
 शोषा, p 37, n.
 शोषित, p 154, 15.
 शोषी, p 37, n.
 शोष, p 150, 3.
 शोषणी, p 121, 14.
 शोषनी, p 82, 18.
 शोषित, p 232, 46-
 p 273, 5.
 शोफ, p 150, 3.
 शोभन, p 272, 1.
 शोभा, p 19, 19.
 शोभाञ्जन, p 93, 11.
 शोष, p 150, 2.
 शोक, p 136, 43.
 शोक्किवेव, p 58, 10.
 शोख, p 264, 23.
 शोषिक, p 250, 10.
 शोखी, p 108, 15.
 शोचोदनि, p 3, 10.
 शोरि, p 4, 16. p21, 27.
 शोयं, p 216, 70.
 शोषिक, p 250, 8-
 शोष्क, p 263, 19.
 शेरात, p 289, 10.
 श्रमयान, p 219, 87.
 श्रम, p 163, 50.
 श्रमशुन, p 163, 50.

श्राम—श्री.

- श्राम, p37, 23. p341, 145.
 श्रामक, p 37, 23.
 श्रामा, p99, 35. p111, 27.
 p112, 30. p341, 145.
 श्रामाक, p 125, 31.
 श्राम, p 144, 32.
 श्राम, p 37, 25.
 श्रेता, p 36, n.
 श्रेन, p 130, 15.
 श्रेनपाता, p 386, n.
 श्रेनी, p 37, n.
 श्रेनप्याता, p 336, 6.
 श्रोनक, p 99, 37.
 श्रवा, p 329, 105.
 श्रवात, p 265, 27.
 p 142, 21.
 श्रवण, p 289, 12.
 श्रव, p 288, n- p 162, n.
 श्रवण, p 162, 45.
 श्रवस, p 162, 45.
 श्रविता, p 20, 23.
 श्रवाता, p 233, 50.
 श्राव, p 182, 30.
 श्रावदेव, p11, 54. p162, n.
 श्राव, p 289, 12.
 श्रावण, p 29, 16.
 श्रावविह, p 29, 16.
 श्री, p 5, 22.

श्रीक—श्रेव.

- श्रीकण्ठ, p 6, 27. 46,
 श्रीघन, p 3, 9.
 श्रीद, p 14, 65. 53,
 26.
 श्रीपति, p 4, 16.
 श्रीपथं, p101, 46. p315, 55.
 श्रीपरिष्ठा, p 95, 21.
 श्रीपरिष्ठा, p 94, 16.
 श्रीकल, p 93, 12.
 श्रीकली, p 108, 13.
 श्रीकत, p95, 20. p262, 14.
 श्रीक, p 262, 14.
 श्रीकत, p 4, n.
 श्रीकतलाञ्छन, p 4, 17.
 श्रीकत, p 172, 30.
 श्रीकतस, p 172, n.
 श्रीवेष्ट, p 172, 30.
 श्रीसंज्ञ, p 171, 27.
 श्रीकृत्तिनी, p 102, 50.
 श्रुत, p 322, 79.
 श्रुति, p 39, 3. p162, 45.
 p 321, 76.
 श्रुष्ट, p 216, n.
 श्रुष्टान्, p 216, 70.
 श्रेष्ठि, p 239, 5.
 श्रेष्ठी, p 249, n.
 श्रेयस्, p 34, 15. p31, 2.
 p 273, 8.
 श्रेयसी, p 100, 40. p106,
 3. p 108, 16.

त्रेष्ठ—खशु.

- त्रेष्ठ, p 273, 8.
 त्रेष्ठी, p 249, n.
 त्रेष्ठ, p 149, 48.
 त्रेष्ठि, p 157, n. p 385 n.
 त्रेष्ठिफलक, p 157, 25.
 त्रेष्ठो, p 157, 25. n.
 त्रेष्ठीफल, p 157, n.
 त्रेष्ठ, p 162, 45.
 त्रेष्ठिय, p 176, 6.
 त्रेष्ठ, p 162, n.
 त्रेष्ठट्, p 378, 8.
 त्रेष्ठ, p 274, 11.
 त्रेष्ठ, p 262, n.
 त्रेष्ठ, p 289, 11.
 त्रेष्ठ, p 153, 11.
 त्रेष्ठ, p 153, 13.
 त्रेष्ठ, p 153, 11.
 त्रेष्ठातक, p 94, 15.
 त्रेष्ठ, p 298, 2.
 त्रेष्ठेयस्, p 31, 3.
 त्रेष्ठ, p 109, 17.
 त्रेष्ठ, p 252, n.
 त्रेष्ठिय, p 400, 40.
 त्रेष्ठ, p 252, 20.
 त्रेष्ठ, p 56, 2.
 त्रेष्ठ, p 150, 3.
 त्रेष्ठि, p 220, 2.
 त्रेष्ठ, p 144, 31.

खशु—खल.

- खशु, p 146, 37.
 खशु, p 342, 148.
 खशु, p 144, 31.
 खशु, p 146, 37.
 खशु, p 382, 22.
 खशन, p 12, 57. p 98, 33.
 खशु, p 128, 7.
 खशु, p 151, 5.
 खशु, p 36, 22. p 151, n.
 p 243, 97.
 खशु, p 132, 23.
 खशु, p 247, 110.
 खशु, p 37, 25.
 खशु, p 103, 51.
 खशु, p 36, n.
 खशु, p 151, n.
 खटी, p 122, n.
 खट्कर्मन्, p 176, 4.
 खट्पद, p 133, 29.
 खशु, p 3, 9.
 खशु, p 97, 29.
 खशु, p 109, 21.
 खशु, p 122, 19.
 खशु, p 45, 1.
 खशु, p 7, 34.
 खशु, p 146, n. p 236, 62.
 p 72, 42.

खटि—संफु.

- खटि, p 226, 24.
 खटि, p 221, 7.
 खटि, p 7, 36.
 संखन, p 8, 39.
 संख, p 293, n.
 संख, p 293, 25.
 संख, p 376, n.
 संख, p 292, 21.
 संख, p 216, 72.
 संख, p 33, 11. p 241, 83.
 संख, p 275, 14.
 संख, p 33, n.
 संख, p 176, 5.
 संख, p 241, 84.
 संख, p 40, 7.
 संख, p 216, 74.
 संख, p 213, 58.
 p 290, 14.
 संख, p 148, n.
 संख, p 218, 82.
 संख, p 309, 35. p 40, n.
 संख, p 148, 47.
 संख, p 11, 53.
 संख, p 135, 37.
 संख, p 217, 79.
 संख, p 217, 79.
 संख, p 87, 7.

संमा—संस्त.

संमार्जनी, p 82, 18.
 संमृष्ट, p 232, 46.
 संयत्, p 216, 74.
 संयत, p 268, 42.
 संयम, p 291, 18.
 संयमन, p 79, n.
 संयाग, p 291, 18.
 संयुग, p 216, 73.
 संयोगित, p 281, n.
 संयोजित, p 281, 41.
 संराग, p 44, 2.
 संसाध, p 42, 17.
 संव्यान, p 169, 18.
 संयमक, p 215, 66.
 संयव, p 33, 12.
 संययापचनानस, p 259, 5.
 संयव, p 34, 14.
 संयुत, p 285, 58.
 संश्लेष, p 294, 30.
 संसत्, p 178, n.
 संसह, p 275, 17.
 संसद्, p 178, 14.
 संसरण, p 77, 18, p 316, 57.
 संसिद्धि, p 55, 37.
 संस्कार, p 173, 36.
 संस्कारहीन, p 189, 53.
 संस्तुत, p 328, 83.
 संस्तर, p 346, 163.

संस्त—सग.

संस्तव, p 292, 23.
 संस्तान, p 295, 34.
 संस्त्याच, p 343, 153.
 संस्त्या, p 197, 26.
 संस्त्यान, p 336, 127.
 संस्त्यत, p 218, 85.
 संस्त्यायी, p 122, 19.
 संस्त्येष्ट, p 216, n.
 संस्त्योष्ट, p 216, 73.
 संस्त्यत, p 277, 25, p 160, 36.
 संस्त्यतानु, p 148, n.
 संस्त्यतानुक, p 148, 47.
 संस्त्यतस, p 160, 36.
 संस्त्यति, p 135, 40.
 संस्त्यन, p 156, 21.
 संस्त्यार, p 59, 2.
 संस्त्यति, p 40, 9.
 संस्त्य, p 275, 15.
 संस्त्यत्, p 155, n, p 372, 4.
 संस्त्यतज, p 131, 20.
 संस्त्य, p 65, n.
 संस्त्यप्रता, p 98, 32.
 संस्त्यप्रती, p 98, n.
 संस्त्य, p 156, 24.
 संस्त्यि, p 194, 12.
 संस्त्यी, p 140, 12, p 194, n.
 संस्त्य, p 194, 12.
 संस्त्य, p 145, 34.

सगो—सज्ज.

सगोल, p 145, 38.
 सगिध, p 234, 55.
 सगुष्ट, p 279, 34.
 सगुर, p 82, 18.
 सगुर्वण, p 4, 19.
 सगुहित, p 281, 42.
 सगुल्य, p 33, 11.
 सगुसुच, p 269, 43.
 सगुय, p 256, 38.
 सगुयीयं, p 248, 1, p 316, 59, p 279, 35.
 सगुल, p 279, 35, p 43, 20.
 सगुल्य, p 170, 26.
 सगु, p 294, 29.
 सगुत, p 43, 19.
 सगुत, p 294, n, p 398, 34.
 सगुर, p 348, 168.
 सगुयीयं, p 285, 58.
 सगुष्ट, p 281, 42.
 सगु, p 136, 41.
 सगुत, p 59, n, p 135, 39.
 सगि, p 8, n.
 सगिध, p 360, 208.
 सगु, p 8, n.
 सगुल्य, p 75, 10.
 सगुसु, p 377, n.
 सगु, p 207, 33.
 सगुत, p 199, 1, p 175, 2.

सञ्ज—सन्धा:

सञ्जना, p 202, 10.
 सञ्जय, p 135, 39.
 सञ्चार, p 293, n.
 सञ्चारिका, p 141, 17.
 सञ्जवन, p 79, 6.
 सटा, p 163, 48.
 सटी, p 122, n.
 सण्खल, p 64, 16.
 सण्ड, p 146, n.
 सत्, p 176, n. p 324, n.
 सतत, p 13, 61.
 सतपुष्पा, p 122, n.
 सति, p 319, n.
 सती, p 138, 6. p 324, n.
 सतीनक, p 224, n.
 सतीर्थ, p 177, n.
 सतीर्थ, p 177, 11, n.
 सतील, p 224, n.
 सतीलक, p 224, 16.
 सत्कुमार, p 10, n.
 सत्तन, p 273, 8.
 सत्नी, p 194, n.
 सत्त, p 361, n.
 सत्पथ, p 76, 16.
 सत्य, p 43, 22. p 344, 156.
 सत्यङ्कार, p 240, 83.
 सत्यवचस, p 186, 42.
 सत्यावति, p 240, 83.

सन्धा—सम्रा.

सन्धान्त, p 120, 3.
 सन्धापन, p 240, 83.
 सन्धापना, p 240, n.
 सन्ध, p 351, 183.
 सन्धा, p 377, 4.
 सन्धिन्, p 194, 15.
 सन्ध, p 32, n.
 सन्ध, p 361, 215.
 सन्धर, p 13, 60.
 सन्ध, p 178, 15, n.
 सन्धन, p 79, 5.
 सन्धस्, p 178, 15.
 सन्धस्, p 178, 15.
 सन्धा, p 382, 22.
 सन्धागति, p 12, 57.
 सन्धातन, p 276, 22.
 सन्धनीरा, p 69, 33.
 सन्धाव, p 198, 28.
 सन्धव, p 256, 37.
 सन्धव, p 256, 37.
 सन्धव, p 256, 37.
 सन्धेय, p 275, 16.
 सन्धन्, p 78, 4.
 सन्धास्, p 378, 9.
 सन्धन्धिणी, p 138, n.
 सन्धीक, p 266, n.
 सन्ध्राव, p 266, 34.
 सन्ध्रावी, p 266, n.

सन—सन्धा.

सन्त्, p 381, n.
 सन्त्कुमार, p 10, 45.
 सन्खल, p 64, n.
 सना, p 381, 17.
 सनात्, p 381, n.
 सनातन, p 276, 22.
 सनाभि, p 145, 33.
 सनि, p 183, 32.
 सनिष्ठेय, p 43, 21.
 सनी, p 183, n.
 सनीष्ठ, p 275, 16.
 सन्तत, p 13, 61.
 सन्तति, p 175, 1.
 सन्तप्त, p 284, 52.
 सन्तवस, p 56, 4.
 सन्तान, p 175, 1. p 9, 46.
 सन्ताप, p 11, 53.
 सन्तापित, p 284, 52.
 सन्धान, p 288, 74.
 सन्धानित, p 282, 44.
 सन्धाव, p 217, 79.
 सन्धित, p 280, 35.
 p 282, 44.
 सन्धेयवात्, p 42, 18.
 सन्धेयवर, p 195, 16.
 सन्धेय, p 34, 12.
 सन्धोव, p 135, 39.
 सन्धा, p 329, 105.

सन्धा—सम.

सन्धान, p 257, 42.
 सन्ध्या, p 24, 3. n.
 सन्धि, p195,18.p289,11.
 सन्धिनी, p 237, 69.
 सन्धकट्ट, p 94, 15.
 सन्ध, p207,33.p269,44.
 सन्ध, p 343, 153.
 सन्धिकपेय, p 292, 23.
 सन्धिकट्ट, p 275, 16.
 सन्धिच, p 292, n.
 सन्धिचि, p 292, 23.
 सन्धिदेय, p 82, 19.
 सपत्न, p 193, 10.
 सपदि, p377,2. p378,9.
 सपय्या, p178, 13.
 p 184, 34.
 सपिय, p 145, 33.
 सपीति, p 234, 55.
 सप्पकी, p 166, 10.
 सप्पतन्तु, p 178, 13.
 सप्पपर्य, p 91, 3.
 सप्पधि, p 21, 28.
 सप्पत्ता, p103,53.p119,8.
 सप्पत्ति, p 11, 51.
 सप्पत्त, p 22, 30.
 सप्पि, p 202, 12.
 सप्परी, p 65, n.
 सप्पत्तका, p 140, 12,

सभा—सम.

सभा, p 79, 6. p178,14.
 p 340, 140.
 सभाजन, p 287; 7.
 सभासत्, p 178, n.
 सभासद्, p 178, 16.
 सभास्तार, p 178, 16.
 सभिक, p 258, 44. n.
 सभ्य, p175,2. p178,16.
 सभ, p256,37.p275,14.
 सभय, p 275, 15.
 सभङ्गा, p107,9.p119,7.
 सभज, p 136, 42.
 सभङ्गा, p 41, n.
 सभल्ल्या, p41,n.p178,14.
 सभल्लस, p 197, 24.
 सभधिक, p 277, 25.
 सभनस, p 337, 130.
 सभन्त, p 379, 13.
 सभन्तदुग्धा, p 110, 24.
 सभन्तभट्ट, p 4, 8.
 सभन्तात, p 379, n.
 सभन्तितकव, p 45, 3.
 सभपद, p 212, n.
 सभन्, p 377, 4.
 सभव, p24,1.p343,151.
 सभवा, p378,7.p375,14.
 सभर, p 216, 73.
 सभयं p 325, 89.

सम—समा.

समयन, p 197, 25.
 समयक, p 260, 7.
 समय्यादि, p 275, 16.
 समयत्तिन्, p 11, 53.
 समवाय, p 135, 40.
 समठिवा, p 123, 22.
 समसन, p 292, 21.
 समसा, p 275, 4.
 समस्या, p 40, 7.
 समस्याया, p 40, n.
 समा, p 80, 20.
 समांसमोना, p 238, 73.
 समाकपिन्, p 36, 20.
 समाख्या, p 41, n.
 समाधात, p 216, 74.
 समाज, p 136, 42.
 समाधि, p34,14. p 328,
 100.
 समान, p12,59.p256,37.
 समानोदयं, p 145, 34.
 समासन्ध, p 294, 27.
 समावाय, p 135, n.
 समाहस, p 177, 10.
 समासाय, p 281, 42.
 समासाया, p 40, 7.
 समाहार, p 291, 16.
 समाहित, p 285, 58.
 समाहति, p 40, 7.

समा—समु.

समाङ्ग, p 258, 46.
 समिति, p178, 14. p320,
 73. p 216, 74.
 समिध, p 89, 13.
 समीक, p 216, 72.
 समीप, p 275, 16.
 समीर, p 12, 58.
 समीरच, p 12, 58.
 p 105, 59.
 समुच्चय, p 291, 16.
 समुच्छय, p 343, 154.
 समुच्छिन्न, p 284, 56.
 समुत्थिञ्ज, p 215, 67.
 समुदत्त, p 281, 39.
 समुदय, p 135, 40.
 समुदाय, p 135, 40.
 p 216, 74.
 समुद्र, p174, n. p390, 17.
 समुद्रक, p 174, 40.
 समुद्यत, p 264, 23.
 समुद्वरण, p 316, 58.
 समुद्र, p 60, 1.
 समुद्रफेन, p 246, n.
 समुद्रात्मा, p 107, 10.
 p 113, 4. p117, 21.
 समुद्गन्, p 294, 29.
 समुच्च, p 284, 55.
 समुच्चय, p 330, 106.

समु—सम्य.

समुपलोच, p 378, n.
 समुह्य, p 180, 20.
 समूह, p 129, 9.
 समूह, p 135, 39.
 समूह, p 261, 11.
 समुच्चि, p 289, 10.
 सम्यत्ति, p 211, 50.
 सम्यद, p 211, 49.
 सम्यराय, p 343, 152.
 सम्यरायक, p 216, n.
 स(य)म्माकं, p 91, 4. n.
 सम्यधान, p 336, 127.
 सम्युटक, p 174, 40.
 सम्यति, p 383, 23.
 सम्यदाव, p 287, 7.
 सम्यधारणा, p 197, 25.
 सम्यहार, p 216, 73.
 सम्य, p 9, n.
 सम्यह, p 398, n.
 सम्यज्ञत, p 222, 9.
 सम्यध, p 279, 34.
 सम्यही, p 141, n.
 सम्योद, p 70, 35.
 सम्यून, p54, 34. p293, 26.
 सम्यद, p 31, 2.
 सम्युद्गेन, p 287, 6.
 सम्यह, p 266, n.
 सम्यह, p 43, 22.

सम्मा—सर.

सम्माज्, p 191, 3.
 सम्म, p 9, n.
 सम्मत्, p 380, 16.
 सम्मत्तर, p 30, 20.
 सम्मदन, p 287, 4.
 सम्मदना, p 287, n.
 सम्मनन, p 287, n.
 सम्मर, p 129, n.
 सम्मरारि, p 5, n.
 स(य)म्मरी, p 107, 6. n.
 सम्मत्तं, p 30, 22.
 सम्मत्ति, p 72, n.
 सम्मत्तिका, p 72, 43.
 सम्मत्ती, p 72, n.
 सम्मह, p 398, n.
 सम्मसय, p 83, 19.
 सम्माङ्गन, p 292, 22.
 सम्मिन्, p 33, 10.
 सम्मिद्, p34, 14. p33, 10.
 p 327, 95.
 सम्मिदित, p 285, 58.
 सम्मीक्षण, p 294, 30.
 सम्मीत, p 281, 40.
 सम्मेग, p 54, 34.
 सम्मेद, p 287, 6.
 सम्मेय, p 54, 36.
 सम्मेय, p 275, n.
 सर, p 212, n.

सर—सर्ज्ज

सरक, p 257, 43.
 सरवा, p 133, 26.
 सरट्, p 129, n.
 सरट्, p 129, 12.
 सरणा, p 111, n. p 122, 18.
 सरणि, p 76, 15.
 सरणी, p 122, n.
 सरणि, p 160, 37.
 सरवा, p 252, 23.
 सरव, p 100, 40. p 260, 8.
 सरवङ्ग, p 172, 30.
 सरवा, p 111, 26.
 सरव्य, p 212, n.
 सरव्, p 68, 28.
 सरवा, p 111, n.
 सरसी, p 68, 28.
 सरसीवद्, p 71, 40. n.
 सरसत्, p 60, 1. p 317, 60.
 सरसतो, p 38, 1. p 69, 34.
 सराव, p 228, 32. n.
 सरित्, p 68, 29.
 सरित्पति, p 60, 1.
 सरित्, p 60, n.
 सरिषप, p 224, n.
 सरिषप, p 57, 7. n.
 सर, p 213, n.
 सर्ज्ज, p 96, 25.
 सर्ज्जक, p 96, 24.

सर्ज्ज—सर्वा

सर्ज्जरस, p 171, 29.
 सर्ज्जिका, p 247, n.
 सर्ज्जिकाचार, p 247, 109.
 सर्प, p 57, 6.
 सर्पराज, p 57, 4.
 सर्पिणी, p 57, n.
 सर्पिण, p 233, 52.
 सर्पी, p 57, n.
 सर्वसङ्गा, p 73, 3.
 सर्व, p 6, 26. p 275, 14.
 सर्वज्ञ, p 6, 28.
 सर्वज्ञत्, p 379, 13.
 सर्वज्ञतोभङ्ग, p 80, 10.
 p 100, 42.
 सर्वज्ञतोभङ्गा, p 94, 16.
 सर्वज्ञतोभुज, p 60, 4.
 सर्वदा, p 382, 22.
 सर्वधुराण, p 237, 66.
 सर्वधुरीण, p 237, 66.
 सर्वमङ्गला, p 7, 32.
 सर्वरस, p 171, 29.
 सर्वज्ञा, p 214, 61.
 सर्वसिद्धिन्, p 187, 84.
 सर्ववेदस्, p 177, 9.
 सर्वसङ्गन, p 214, 62.
 स(य)र्वाणी, p 7, 32.
 सर्वाभूति, p 111, 26.
 सर्वाभोजिन्, p 263, 22.

सर्वा—सह

सर्वाजीन, p 263, 22.
 सर्वाभिसार, p 214, 62.
 सर्वायं, p 3, n.
 सर्वायंसिद्ध, p 3, 10.
 सर्वौव, p 214, 62.
 सर्वप, p 224, 17.
 सहित, p 60, 3.
 सहजी, p 115, n.
 सह, p 178, 13.
 सहन, p 188, 46.
 सहवत्, p 152, 12.
 सहवा, p 111, n.
 सहित, p 22, 32.
 सहित, p 275, 16.
 सवेध, p 275, 16.
 सव्य, p 279, 34.
 सव्येष्ट, p 206, n.
 सव्येष्ट, p 206, 28.
 सव्येष्ट, p 206, n.
 सङ्गचारिन्, p 177, 11.
 सहन, p 181, n.
 सह, p 89, n.
 सहसङ्गर, p 96, n.
 सह, p 377, 4. p 216, 368, n. p 28, n.
 सहकार, p 94, 14.
 सहचरी, p 104, 56.
 सहज, p 145, 34.

सह — साक्षा.

सहभक्षिणी, p 188, 5.
 सहन, p 266, 31.
 सहभोजन, p 234, 55.
 सहस्र, p 28, 14. p 216, 70.
 p 368, 234.
 सहसा, p 378, 7.
 सहस्र, p 28, 15.
 सहस्रदर्श, p 64, 18.
 सहस्रपत्र, p 71, 40.
 सहस्रवीर्या, p 123, 24.
 सहस्रवेधि, p 230, 40.
 सहस्रवेचिन्, p 119, 6.
 सहस्रार्थ, p 22, 32.
 सहस्राक्ष, p 8, 40.
 सहस्रिन्, p 207, 30.
 सहा, p 103, 54. p 112,
 1. p 78, n.
 सहावर, p 104, n.
 सहाय, p 208, 39.
 सहायता, p 297, 40.
 सहिष्णु, p 266, 31.
 सहृदय, p 259, n.
 सहोदर, p 145, n.
 सांख्यिक, p 63, 12.
 सांयुगीन, p 210, 45.
 सांख्यिक, p 259, 5.
 साक, p 377, 4.
 साक्षात्, p 372, 5.

साग—साध्वी.

सागर, p 60, 1.
 सावि, p 377, 6.
 सातवा, p 120, 9.
 साति, p 387, 9. p 296,
 38. p 319, 70.
 सातिसार, p 153, 10,
 सातीक्षक, p 224, n.
 सात्विक, p 49, 16.
 सादन, p 79, n.
 सादिन्, p 206, 28. p 331,
 109.
 साधन, p 335, 122.
 साधारण, p 279, 31.
 p 256, 37.
 साधारणा, p 256, n.
 p 279, n.
 साधारणी, p 256, n.
 p 279, n.
 साहित, p 268, 40.
 साधित, p 285, 62.
 साधीवस्, p 369, 237.
 साधीयसी, p 369, n.
 साधु, p 329, 104. p 175,
 2. p 272, 1. p 138, n.
 साधुवाहिन्, p 202, 12.
 साध्य, p 2, 5.
 साध्यस्, p 50, 21.
 साध्वी, p 133, 6.

सासु—सार.

सासु, p 85, 5.
 सान्त्वन, p 189, 51.
 सान्त्, p 43, 19. p 196, 21.
 सान्द्रिक, p 198, 29.
 सान्द्र, p 205, 30. p 275, 15.
 साक्षात्, p 181, 26.
 सापत्य, p 193, n.
 साम्पदीन, p 194, 12.
 साधेनी, p 180, 21.
 साधन्, p 39, 4. p 196, 21.
 साधनी, p 238, n.
 साधालिक, p 178, 16.
 साधान्य, 33, 9.
 साधि, p 374, 11.
 सासु, p 230, 41.
 साम्पराधिक, p 216, 72.
 साध्यत, p 379, 11.
 p 383, 23.
 साम्पसार, p 194, 14.
 सा(धा)परी, p 250, 11. n.
 साव, p 24, 3.
 सायक, p 298, 2.
 सायम्, p 24, 3. p 381, 19.
 सार, p 88, 12. p 349, 173.
 सारङ्ग, p 130, 17. p 305, 24.
 सारधि, p 206, 27.
 सारमेय, p 252, 22,
 सारव, p 70, 36.

सार—सिंहा.

सारस, p132,22,p71,40.
 सारसन, p 166, 10.
 सारसना, p 207, 31.
 सारिका, p 386, 8.
 सारोदिक, p 58, n.
 सार्ध, p 136, 41.
 सार्धवाह, p 239, 78.
 सार्ध, p 284, 55.
 सार्ध, p 377, 4.
 सार्धभोज, p16,5.p191,2.
 सार्ध, p 65, n. p96, 25.
 p 78, n.
 सार्धपर्णी, p 113, 3.
 सार्ध, p 79, n.
 सार्धूर, p 67, n.
 सार्धूच, p 70, n.
 सार्धेय, p 110, n.
 सार्ध, p 94, n.
 सार्ध, p 286, 63.
 सार्ध, p 196, 21.
 सार्ध, p 297, 43.
 सिंह, p 127, 1.
 सिंहतक, p 160, n.
 सिंहनाद, p 217, 75.
 सिंहपुत्री, p 108, 11.
 सिंहसंजन, p 261, 12.
 सिंहा(वा)च (न), p 244,
 99.n.

सिंहा—सिन्दु.

सिंहासन, p 198, 31.
 सिंहास, p 110, 22
 सिंही, p 112, 2.
 सिक्ता, p 321, 76.
 सिक्तामन्त्र, p 62, 9.
 सिक्तामन्त्र, p 75, 11.
 सिक्क, p 246, 108.
 p 299, 5.
 सित, p 37,22.p282,44.
 p 323,83.p282,48.
 सितच्छाया, p 122, 17.
 सितसि(सि)व, p 230, n.
 सितम्बक, p 223, 15.
 सित, p 37,n.p231,43.
 सितान्न, p 172 32.
 सितान्नोज, p 71, 41.
 सित, p 324, n.
 सिच, p 2, 6. p283, 50.
 सिचान्न, p 34, 13.
 सिचार्ध, p 224,18.p3,n.
 सिचि, p 112, 31.
 सिध्वा(—न), p 150, 4. n.
 सिध्वा, p153,12.p387,10.
 सिध्वा, p 20, 23.
 सिध्वा, p 386, 8.
 सिनीवासी, p 26, 9.
 सिन्दु(ज्)क, p102,48.n.
 सिन्दु(ज्)वार, p102,49.n.

सिन्दू—सुह.

सिन्दूर, p 246, 105.
 p 396, 31.
 सिन्दु, p 59, 2. p60, 1.
 p 229, 103.
 सिन्दुज, p 230, 42.
 सिन्दुसङ्ग, p 70, 35.
 सिरा, p 154, 16.
 सिद्धकी, p 115, n.
 सिद्ध, p 171, 30.
 सीकर, p 17, n.
 सीता, p 223, 14.
 सीतीनक, p 224, n.
 सीता, p 222, 8.
 सीतान् (वा), p 83, 20.
 सीतान्न, p 391, 19.
 सीतान्तिनी, p 137, 2.
 सीर, p 223, 14.
 सीरपाणि, p 4, 19.
 सीवन, p 287, 5.
 सीसक, p 246, 106.
 सीसक, p 110, 24.
 सु, p 377, n.
 सुकन्दक, p 121, 13.
 सुकरा, p 238, 71.
 सुक, p 260, 8.
 सुकुमार, p 278, 27.
 सुकत, p 31, 2.
 सुकतिन्, p 259, 3.

सोम—स्वन्ध.

सोमवह्निः, p 108, 14.
 p 118, n.
 सोमवह्नी, p 106, 1.
 सोमोद्भवा, p 69, 32.
 सोम्य, p 31, n.
 सोमन्धिक, p 70, 36.
 p 125, 32. p 245, 103.
 सोमिक, p 249, 6.
 सोदायनी(त्री), p 17, n.
 सोदायिनी, p 17, 11.
 सोध, p 80, 10.
 सोधमिनेय, p 143, 24.
 सोम्य, p 21, 27. p 346, 163.
 सोर(रि), p 21, n.
 सोरभेय, p 235, 60.
 सोरभेयी, p 237, 66.
 सोराष्ट्रिक, p 58, 10.
 सोष्टिक, p 250, n.
 सोमर्षक, p 231, 43. p 247,
 110.
 सोषिद(—ह), p 193, 8.
 सोषीर, p 230, 39. p 95,
 17. p 244, 101.
 सोसुनिकन्ध, p 395, n.
 सोष्टित्व, p 235, 56.
 स्वन्ध, p 7, 35.
 स्वन्ध, p 88, 10. p 329, 103
 स्वन्धदेश, p 201, 7.

स्वन्ध—सोम.

स्वन्धयासा, p 88, 11.
 स्वन्धस्, p 158, n.
 स्वन्ध, p 284, 53.
 स्वन्धन, p 54, 36.
 स्वन्धित, p 217, 77.
 स्वन्ध, p 158, 28.
 स्वन्धयया(वी), p 147, 41. n.
 स्वन्धपा, p 147, 41.
 स्वन्धबिह, p 16, 8.
 स्वन्धित, p 17, 10.
 स्वन्धरोमन्, p 127, 2.
 स्व(स्तु)भ, p 239, 76. n.
 स्वन्ध, p 88, 9. p 225, 21.
 स्वन्धकरि, p 225, 21.
 स्वन्धवन(ह्वा), p 295, 35.
 स्वन्धवनन, p 295, n.
 स्वन्धेरन्, p 200, 3.
 स्वन्ध, p 339, 137.
 स्वन्ध, p 41, 12.
 स्वन्ध, p 89, 16.
 स्वात्, p 383, n.
 स्वन्धित, p 284, 55.
 स्वन्ध, p 285, 59.
 स्वन्धित, p 41, 12.
 स्वन्धितपाठक, p 215, 65.
 स्वन्ध, p 391, 19.
 स्वन्ध, p 253, 25.
 स्वन्ध, p 294, 29.

स्वन्ध—स्याव.

स्वन्ध, p 253, 26.
 स्वन्ध, p 253, 26.
 स्वन्ध, p 274, 11.
 स्वन्ध, p 41, 12.
 स्वन्ध, p 135, 39.
 स्वन्ध, p 137, 2.
 स्वन्धिष्णी, p 142, 20.
 स्वन्धु'स, p 135, 38.
 स्वन्धगार, p 80, 11.
 स्वन्धित, p 179, 17.
 p 187, 44.
 स्वन्धितयाविन्, p 186, 43.
 स्वन्धित, p 177, 8. p 193, n.
 p 318, 63.
 स्वन्ध, p 74, 5.
 स्वन्ध(स्त्री), p 74, 5. n.
 स्वन्धित, p 147, 42.
 स्वन्धित, p 285, 61.
 स्वायु, p 6, 30. p 87, 8.
 p 314, 51.
 स्वान, p 334, 120. p 196,
 19.
 स्वानीय, p 77, 1.
 स्वाने, p 379, 71.
 स्वापन्ध, p 138, 8.
 स्वापनी, p 106, 3.
 स्वापन्ध, p 216, 70.
 स्वायुक्, p 192, 7.

स्थाल—स्तुत.

स्थास, p 396, 32.
 स्थासो, p 228, 31. p 99, n.
 स्थावर, p 277, 23.
 स्थाविर, p 147, 40.
 स्थासक, p 170, 23.
 स्थासु, p 277, 22.
 स्थिति, p 197, 26.
 स्थिरतर, p 277, 22.
 स्थिरा, p 73, 2. p 113, 3.
 स्थिरायुस्, p 97, 27.
 स्थूरी, p 203, n.
 स्थूषा, p 256, 35. p 315, 58.
 स्थूल, p 274, 10. p 359, 206.
 स्थूलवच(स्त्रा), p 260, 6. n.
 स्थूलघाटक, p 168, 17.
 स्थूलघाटका, p 168, n.
 स्थूलोच्चव, p 343, 150.
 स्थेवस्, p 277, 22.
 स्थौथेव, p 117, 20.
 स्थौरी, p 203, 14.
 स्त्र(स्त्र, स्त्रा)व, p 288, 9. n.
 स्त्रातक, p 186, 42.
 स्त्रान, p 170, 23.
 स्त्रायु, p 155, 17.
 स्त्रिग्व, p 193, 12. p 232, 46.
 स्त्रु, p 85, 5.
 स्त्रुत, p 281, 42.

क्षुषा—क्षेष्ट.

क्षुषा, p 139, 9.
 क्षुष्(क्षी), p 110, 24.
 क्षेष्ट, p 52, 27.
 क्षयं, p 35, 16. p 290, 41.
 क्षयंन, p 182, 29. p 12, 57.
 क्षय, p 194, 13. p 290, n.
 p 362, 216.
 क्षट, p 278, 31.
 क्षर्त्ता, p 290, n.
 क्षृषी, p 108, 12.
 क्षृष्टि, p 288, 9.
 क्षृष्टा, p 52, 27.
 क्षट्ट, p 290, 41.
 स्फटा, p 58, n.
 स्फ(स्फा)रश्च, p 289, 10. n.
 स्फाति, p 288, 9.
 स्फिच्, p 157, 26.
 स्फिर, p 274, 13.
 स्फुट, p 87, 7. p 278, 31.
 स्फु(स्फो)टन, p 287, 5. n.
 स्फुर, p 289, n.
 स्फु(स्फू)ज्जंयु, p 17, 11. n.
 स्फुरण(णा), p 289, 10. n.
 स्फुलन, p 289, n.
 स्फुलिङ्ग, p 11, 53.
 स्फुज्जक, p 95, 19.
 स्फेन, p 391, 19.
 स्फेष्ट, p 285, 62.

क्ष—क्षोत.

क्ष, p 377, 5.
 क्षर, p 5, 20.
 क्षरक्षर, p 6, 29.
 क्षित, p 54, 34.
 क्षृति, p 40, 7. p 52, 29.
 p 385, n.
 क्षद, p 12, 59.
 क्षन्दन, p 92, 7. p 204, 19.
 क्षन्दनारोह, p 206, 28.
 क्षन्दिनी, p 155, 18.
 क्षन्, p 281, 42.
 क्षास, p 144, n.
 क्ष(क्षो)त(न), p 227, 26. n.
 क्षूति, p 287, 5.
 क्षोनाक, p 99, n.
 क्षंसिन्, p 92, 9.
 क्षज्, p 173, 36.
 क्षनङ्गभा, p 337, 69.
 क्षनली, p 69, 30.
 क्ष(क्षु)वा, p 106, 2. n.
 क्षट्ट, p 3, n.
 क्षस, p 284, 53.
 क्षाक, p 376, 2.
 क्षु(क्षू)व, p 181, 24. n.
 क्षुत, p 281, 42.
 क्षुव, p 181, 24.
 क्षुषाष्टक, p 95, 18.
 क्षोतस्, p 62, 11.

स्रोत—स्वर्ण.

स्रोतस्वरी, p 69, n.
 स्रोतस्त्रिनी, p 69, 30.
 स्रोतोद्भूत, p 244, 101.
 स्रोतोवहा, p 69, n.
 स्र, p 361, 213, p 145, 34.
 स्रच्छन्द, p 262, 15.
 स्रजन, p 145, 34.
 स्रतन्त्र, p 262, 15.
 स्रधा, p 378, 8.
 स्रचिति, p 213, 60.
 स्रन, p 44, 1.
 स्रनित, p 282, 44.
 स्रम, p 54, 36.
 स्रमज, p 266, 33.
 स्रभाजन, p 287, 7. n.
 स्रभाव, p 55, 38.
 स्रधू, p 3, 13.
 स्रधम्, p 380, 16.
 स्रधम्बु, p 3, 11.
 स्रधम्बरा, p 138, 7.
 स्रर्, p 1, 1.
 स्रर, p 39, 5.
 स्ररिता, p 286, 2.
 स्रर, p 9, 43 p 348, n.
 स्ररूप, p 86, 558.
 स्ररूपा, p 338, 134.
 स्रर्ग, p 1, 1. p 305, 23.
 स्रर्ग, p 248, 94.

स्वर्ण—स्वेद.

स्वर्णकार, p 249, 8.
 स्वर्णक्षीरी, p 119, 3.
 स्वर्ण(नं)दी, p 9, 44. n.
 स्वर्माहु, p 21, 28.
 स्वर्ण्य्या(ष्वा), p 10, 47. n.
 स्वर्ण्य, p 9, 46.
 स्वर्ण, p 144, 29.
 स्वर्जि, p 372, 3.
 स्वर्जिक, p 80, 10.
 स्वर्जीय(या), p 145, 32. n.
 स्वर्जि, p 400, 38.
 स्वर्ज, p 327, 97.
 स्वर्जक, p 95, 17.
 p 109, 17.
 स्वर्दरसा, p 120, 9.
 स्वर्दी, p 111, 26.
 स्वर्ध्याय, p 187, 46.
 स्वर्न, p 44, 1.
 स्वर्न, p 33, 9.
 स्वर्प, p 54, 36.
 स्वर्पतेय, p 242, 90.
 स्वर्भिन्, p 261, 10.
 स्वर्राज, p 8, 39.
 स्वर्हा, p 180, 21. p 378, 8.
 स्वर्त्, p 372, 3.
 स्वर्द, p 54, 33.
 स्वर्दज, p 271, 51.
 स्वर्दनी, p 228, 30.

स्वैर—हरि.

स्वैर(रिन्), p 262, 15. n.
 स्वैरता. p 286, n.
 स्वैरिणी, p 139, 11.
 हर, p 377, 5.
 हर, p 182, 23.
 हरक, p 167, 11.
 हरि, p 132, n.
 हरि(रि), p 49, 15.
 हरि, p 391, 18.
 हरिनिवासिनी, p 116, 18.
 हर, p 217, 77.
 हर, p 268, 41.
 हर, p 116, 18. p 161, 41.
 हर, p 161, n.
 हर, p 372, 6.
 हर, p 282, 46.
 हर(वी), p 202, 12. n.
 हरन, p 204, 20.
 हरपुत्री, p 119, 4.
 हरभारक, p 104, 57.
 हर, p 6, 29.
 हरण, p 198, 28.
 हरि, p 127, 1. p 350, 177.
 हरिचन्दन, p 9, 46.
 p 172, 33.
 हरिण, p 128, 8. p 37, 23.
 p 315, 53.

3 9015 02432 9685

**DO NOT REMOVE
OR
MUTILATE**

